

LETNO POROČILO 2019

Krka, d. d., Novo mesto

Živeti zdravo življenje.

- PRAZNA STRAN -

Kazalo

UVOD	4
PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE	4
POROČILO NADZORNEGA SVETA ZA LETO 2019	7
POMEMBNEJŠI PODATKI O POSLOVANJU SKUPINE KRKA	16
PREDSTAVITEV SKUPINE KRKA	17
PREGLED POMEMBNEJŠIH DOGODKOV IN NAGRAD V LETU 2019	21
DOGODKI PO ZAKLJUČKU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	23
POSLOVNO POROČILO	25
IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE KRKA	25
IZJAVA O NEFINANČNEM POSLOVANJU	40
RAZVOJNA STRATEGIJA SKUPINE KRKA	42
PRIČAKOVANO MAKROEKONOMSKO OKOLJE V LETU 2020	46
OBVLADOVANJE TVEGANJ	50
DELNIČARJI IN TRGOVANJE Z DELNICO	66
ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	69
TRŽENJE IN PRODAJA IZDELKOV IN STORITEV	76
SKUPINE IZDELKOV IN STORITEV	88
RAZVOJ IN RAZISKAVE	107
PROIZVODNJA IN OSKRBNNA VERIGA	115
VLAGANJA IN NALOŽBE	118
INTEGRIRANI SISTEM VODENJA IN KAKOVOST	121
TRAJNOSTNI RAZVOJ	130
ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH	131
ODGOVORNOST DO VLAGATELJEV	139
ODGOVORNOST DO ODJEMALCEV	140
ODGOVORNOST DO DOBAVITELJEV OPREME IN IZVAJALCEV DEL	142
ODGOVORNOST DO DOBAVITELJEV SUROVIN IN OSNOVNIH MATERIALOV	143
ODGOVORNOST DO DRUŽBENEGA OKOLJA	143
ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA	147
RAČUNOVODSKO POROČILO 2019	160
UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	161
IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE	161
KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE KRKA	162
RAČUNOVODSKI IZKAZI KRKE, D. D., NOVO MESTO	224
PRILOGA 1: NAKUPI LASTNIH DELNIC	290
PODPIS LETNEGA POROČILA ZA LETO 2019 IN NJEGOVIH SESTAVNIH DELOV	292

UVOD

Pismo predsednika uprave

Spoštovani delničarji, partnerji in sodelavci!

Z zadovoljstvom lahko povem, da smo v letu 2019 poslovali najboljše v Krkini 65-letni zgodovini. Skupina Krka je kljub povečani konkurenci, nenehnim spremembam in hitrim preobratom na svetovnem trgu prodala 12 % več izdelkov in storitev kot v letu 2018 in tako dosegla 1 milijardo 493,4 milijona EUR prodaje.

Dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo (EBITDA), se je povečal za 12 % in je v letu 2019 znašal 385,4 milijona EUR. Dobiček iz poslovanja (EBIT) se je povečal za 18 % in je znašal 274,2 milijona EUR. Skupina Krka je ustvarila 244,3 milijona EUR čistega dobička, kar je 40 % več kot leta 2018. Donosnost kapitala (ROE) se je izboljšala za skoraj 4 odstotne točke in je znašala 15,2 %.

Rezultati kažejo na visoko stopnjo kakovosti, poslovne prilagodljivosti, inovativnosti in posledično učinkovitosti.

Prodali smo največ doslej in rasli v vseh prodajnih regijah

Mednarodna razpršenost poslovanja in vertikalno integrirani poslovni model skupini Krka omogočata stabilno poslovanje kljub različnim makroekonomskim razmeram na trgih. V svojih šestih prodajnih regijah smo povezani s kupci in uporabniki naših izdelkov in storitev na več kot 70 trgih. Zunaj Slovenije smo lani ustvarili skoraj 94 % prihodkov od prodaje.

Regija Vzhodna Evropa je bila tudi v letu 2019 Krkina največja prodajna regija. K prodaji v vrednosti 481,2 milijona EUR je največ prispevalo naše uspešno poslovanje v Ruski federaciji in Ukrajini, visoke stopnje rasti smo dosegli tudi na večini ostalih trgov v regiji. Ruska federacija ostaja Krkin največji regijski in posamični trg. Vrednost prodaje je znašala 310,5 milijona EUR, 13 % več kot v 2018, rast, izražena v rubljah, pa je bila 12-odstotna. V Ukrajini smo prodali za 79,8 milijona EUR izdelkov, 42 % več kot v 2018.

V regiji Srednja Evropa smo prodali za 339,6 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 7-odstotno rast glede na leto 2018. Prodajo smo povečali na vseh trgih, razen na Češkem. Vrednostno je bila rast največja na Poljskem, relativno pa v Litvi. Na Poljskem, največjem regijskem trgu in Krkinem ključnem trgu, smo prodali za 159,5 milijona EUR izdelkov, kar je 7 % več kot v letu 2018.

Prodaja izdelkov na trgih regije Zahodna Evropa, ki jih uvrščamo med Krkine ključne trge, je ob 17-odstotni rasti dosegla 336,1 milijona EUR. Krkini največji trgi v letu 2019 so bili Nemčija, skandinavske države, Španija in Italija, ključna izdelčna skupina pa zdravila na recept, saj so k skupni prodaji prispevala kar 91 %. V Nemčiji, ki ostaja Krkin najpomembnejši regijski trg, smo prodali za 85,4 milijona EUR izdelkov, 18 % več kot v letu 2018.

Prodaja izdelkov v regiji Jugovzhodna Evropa je znašala 191,3 milijona EUR, 9 % več kot v letu 2018. K rasti je prispevala večina regijskih trgov, tako absolutno kot relativno največ Bolgarija. 86 % regijske prodaje smo ustvarili z zdravili na recept, za dobrih 10 % smo prodali izdelkov brez recepta, veterinarski izdelki so predstavljali nekaj manj kot 4 % skupne prodaje regije.

Z 8,4-odstotnim tržnim deležem je Krka po prodanih količinah ohranila vodilno mesto med ponudniki zdravil na slovenskem trgu. Domači trg nam predstavlja samostojno prodajno regijo. V letu 2019 smo v Sloveniji prodali za 52,9 milijona EUR izdelkov, prodaja zdraviliško-turističnih storitev pa je znašala 39,5 milijona EUR.

Regija Čezmorska tržišča je s prodajo v vrednosti 48,6 milijona EUR zaenkrat še najmanjša prodajna regija. Z vztrajno rastjo, ki je v letu 2019 znašala 12 %, postaja vse pomembnejša. Rast smo beležili v vseh treh prodajnih pisarnah: Srednji vzhod, Daljni vzhod, Afrika in Ameriki. 91-odstotkov prodaje so prispevala zdravila na recept, ki jih večinoma tržimo pod lastnimi blagovnimi znamkami.

Registrirali smo 20 novih izdelkov

Kakovostni izdelki so naša zaveza. Njihov razvoj temelji na inovativnih rešitvah, uporabi vrhunske razvojne in proizvodne opreme ter najsodobnejših analizi pristopih in aparaturah za vrednotenje. Dolgoročna rast je namreč odvisna predvsem od stalnega povečevanja kakovostne ponudbe, ki temelji na lastnih razvojno-raziskovalnih rešitvah.

Primarno področje delovanja skupine Krka ostajajo farmacevtski izdelki. V letu 2019 smo registrirali 20 novih izdelkov v 43 farmacevtskih oblikah in jakostih. Največ, 13, jih je bilo v skupini zdravil na recept, s tremi smo dopolnili skupino izdelkov brez recepta, s štirimi pa paleta veterinarskih izdelkov.

Vertikalno integrirani poslovni model nam omogoča boljše prilagajanje in višjo stopnjo inovativnosti. Tako lahko razvijamo zdravila v novih farmacevtskih oblikah in jakostih ter upoštevamo razlike med trgi, hkrati pa bolnikom omogočamo primernejše zdravljenje. Nekatere Krkine inovativne farmacevtske oblike, ki jih bolniki lažje jemljejo, so na trgu novost.

Poleg lansiranja novih izdelkov je pomembno tudi upravljanje življenjskega cikla uveljavljenih izdelkov, zato pri obstoječi ponudbi upoštevamo nova znanstvena dognanja, seveda tudi zakonodajne novosti. V letu 2019 smo vložili več kot 30.000 regulatornih variacij, s katerimi smo še izboljšali kakovost in konkurenčnost izdelkov.

Za naložbe smo namenili 112,6 milijona EUR

V letu 2019 smo največ naložb namenili za proizvodnjo končnih izdelkov ter povečanje in posodobitev razvojno-raziskovalne infrastrukture.

V začetku oktobra smo odprli nov Razvojno-kontrolni center 4 (RKC 4). 55,6 milijona EUR vredna naložba je še ena pomembna faza tehnološkega razvoja, s katero zagotavljamo usklajeno delovanje razvojno-raziskovalnih in proizvodno-kontrolnih funkcij. Z 8-etažnim objektom z 18.000 m² uporabne površine, v katerega smo vgradili sodobno laboratorijsko, analizo in tehnološko opremo, smo skoraj podvojili razvojne in kontrolno-analizne zmogljivosti in pomembno nadgradili razvojno-raziskovalno dejavnost, ki je srce Krkinega vertikalno integriranega poslovnega modela.

Decembra 2019 smo opravili zadnji tehnični pregled in pridobili uporabno dovoljenje za večnamensko skladišče končnih izdelkov, surovin in embalaže na Krkini osrednji lokaciji v Novem mestu. Nova pridobitev, vredna 36 milijonov EUR, nam bo omogočila večjo hitrost in fleksibilnost proizvodnje ter s tem prispevala k izboljšanju razpoložljivosti izdelkov in oskrbe trgov.

Zaradi potreb po dodatnih zmogljivostih smo leta 2019 začeli opremljati novo pakirnico v našem največjem obratu za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Notol 2. Lani smo za to namenili 18 milijonov EUR, celotna naložba pa je ocenjena na 41 milijonov EUR.

V povečanje zmogljivosti naših enot v Ruski federaciji, na Hrvaškem, v Nemčiji in na Kitajskem smo vložili 21,1 milijona EUR.

Posodobili smo strategijo razvoja

Uprava in nadzorni svet sta novembra 2019 posodobila in nadgradila strategijo razvoja skupine Krka za obdobje 2020–2024.

Hitre spremembe in številne izzive v zunanjem okolju smo združili z novimi priložnostmi. Srednjeročni trendi in pričakovanja na Krkinih trgih ostajajo ugodni. Upoštevaje patentne možnosti smo v strategijo dodali nove izdelke za različne terapevtske skupine. Posodobili smo načrt naložb, ki predvideva vlaganja tudi na Kitajskem, ter še bolj izpostavili Krkino zavezanost kakovosti izdelkov in vsem poslovnim procesom, ki je v zadnjih letih postala ena od naših ključnih konkurenčnih prednosti. Med strateške usmeritve smo uvrstili tudi digitalizacijo.

Tečaj Krkine delnice višji

V letu 2019 se je tečaj Krkine delnice zvišal za 26,6 % in s tem za več kot 11 odstotnih točk presegel rast osrednjega borznega indeksa Ljubljanske borze SBITOP. Krkina delnica je bila v letu 2019 najprometnejši vrednostni papir na Ljubljanski borzi, povprečni promet z njo je znašal 0,5 milijona EUR na dan. Tako ni naključje, da je Krka v letu 2019 prejela nagrado Ljubljanske borze za najboljšo delnico prve kotacije LJSE.

Krka je med generičnimi farmacevtskimi ponudniki znana po dobri dividendni donosnosti. V letu 2019 smo nadaljevali s stabilno politiko dividend. Delničarjem smo izplačali 3,20 EUR bruto na delnico, kar je 10,3 odstotka več kot leto prej.

Tudi v letu 2019 smo zaposlovali

Ključni pri doseganju poslovnih uspehov so prav zaposleni. Konec leta 2019 nas je bilo v skupini Krka 11.696, 306 več kot leto prej. Najmanj univerzitetno izobrazbo jih ima dobrih 52 %. Smo še relativno mlad kolektiv s povprečno starostjo okoli 40 let, pa tudi raznolik, saj pri nas delajo ljudje iz številnih držav, v katerih smo prisotni. V skladu z našim poslanstvom in vrednotami že več kot 65 let gradimo kulturo vzajemnega sodelovanja, nenehnega učenja in odgovornega dela. Posebno pozornost namenjamo privabljanju, prepoznavanju in razvoju talentov ter tako zagotavljamo, da bo podjetje uspešno tudi v prihodnosti. Zaradi ugleda, ki ga ima kot delodajalka, Krka ostaja prva izbira mnogim izobraženim in perspektivnim iskalcem zaposlitve.

Zvesti smo vrednotam in ciljem trajnostnega razvoja

Svojega uspeha pa ne merimo le s številkami. Družbena odgovornost in spodbujanje zdravega življenjskega sloga sta dve od naših temeljnih usmeritev. Dosegamo ju z uravnoteženim trajnostnim razvojem, ki zagotavlja ohranitev zdravega in čistega okolja za sedanje in prihodnje rodove.

Z izboljšavami energetske učinkovitosti smo v nekaj letih zmanjšali emisije CO₂ za 17.000 ton, kar je enakovredno 85.000 na novo zasajenim drevesom. V letu 2019 smo v predelavo posredovali 451 ton odpadnih sestavljenih materialov iz aluminija in plastike, iz katerih je predelovalec pridobil 166 ton aluminija in 252 ton plastike. Količine odloženih odpadkov smo zmanjšali za 3 %, 1,6 % rečne vode, ki jo uporabljamo za napajanje hladilnih stolpov, smo nadomestili s čisto izpiralno vodo iz proizvodnje, še 2,5 % pa z deževnico. Za varovanje okolja smo v družbi Krka v letu 2019 namenili 7,7 milijonov EUR.

V letu 2020 načrtujemo nadaljnjo rast prodaje

V skupini Krka tudi v letu 2020 načrtujemo rast prodaje. Za vlaganja, ki bodo namenjena predvsem povečanju in posodobitvi proizvodnih zmogljivosti in infrastrukture, načrtujemo sredstva v vrednosti 134 milijonov EUR. Število zaposlenih v Sloveniji in v tujini se bo predvidoma povečalo za 3 %. Politika dividend bo stabilna, zanje bomo ob upoštevanju naložbenih in finančnih potreb skupine Krka namenili več kot polovico čistega dobička večinskih lastnikov.

Verjamem, da bomo pridobljeno zaupanje delničarjev in kupcev znali ohraniti. Za optimizem imamo številne razloge: razvijamo in proizvajamo raznovrstne kakovostne izdelke v naprednih farmacevtskih oblikah, učinkovito delujemo na trgih in hkrati vstopamo na nove, naša zdravila so na številnih trgih med najbolj uveljavljenimi. Vse to, predvsem pa zaupanje uporabnikov, je temelj, na katerem želimo graditi tudi v prihodnje.

Jože Colarič
predsednik uprave in generalni direktor

Poročilo nadzornega sveta za leto 2019

Spoštovane delničarke in delničarji ter drugi deležniki!

V letu 2019 je Krka na vseh področjih poslovala zelo uspešno, na marsikaterem najbolje doslej. Prejela je več nagrad, za delničarje omenjam dve prvi nagradi, ki nam ju je podelila Ljubljanska borza, in sicer za najboljšo delnico iz prve kotacije in za najboljše odnose z vlagatelji.

V imenu članov nadzornega sveta v nadaljevanju opisujem naše nadzorniško delo v letu 2019.

Delo nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe Krka sestavlja 9 članov. Predstavniki delničarjev so prof. dr. Julijana Kristl, predsednik nadzornega sveta Jože Mermal, namestnik predsednika nadzornega sveta Andrej Slapar, dr. Boris Žnidarič, Borut Jamnik in Mojca Osolnik Videmšek. Predstavniki zaposlenih so namestnik predsednika nadzornega sveta Franc Šašek, dr. Mateja Vrečer in mag. Tomaž Sever. V Krkinem nadzornem svetu so tri ženske in šest moških, ki se razlikujejo po izobrazbi, delovnih izkušnjah, starosti in panogah, v katerih delujejo. Stari so od 47 do 71 let. Imajo formalno znanje s področja farmacije, kemije, prava, ekonomije, matematike, družbenih znanosti, strojništva, organizacije in poslovanja. V svojih karierah so vodili in nadzirali številne družbe, organizacije in procese.

Do 12. 3. 2019 je bil član nadzornega sveta tudi Hans-Helmut Fabry, nato je prevzel vodilno mesto v konkurenčni družbi in je kot član Krkinega nadzornega sveta odstopil. Namesto njega je 25. skupščina delničarjev, ki je bila 4. 7. 2019, v nadzorni svet izvolila Mojco Osolnik Videmšek.

Svet delavcev družbe je na 2. seji 18. 2. 2019 kot predstavnike delavcev v nadzornem svetu za mandatno obdobje 5 let, ki je nastopilo 21. 6. 2019, izvolil Tomaža Severja, Franca Šaška in Matejo Vrečer. Skupščina delničarjev se je z njihovo izvolitvijo seznanila 4. 7. 2019.

Delovanje in odločanje nadzornega sveta temelji na spremljanju ciljev družbe Krka in skupine Krka v skladu z zakonodajo, dobro domačo in mednarodno prakso ter internimi akti. Člani na sejah izražamo mnenja in kritike, morebitna različna stališča pa poskušamo uskladiti in sprejeti soglasne sklepe.

Tudi v letu 2019 smo imeli za svoje delo na voljo vse, kar smo potrebovali. Krkine službe so zagotavljale tehnično podporo in sproti uvajale izboljšave. Za distribucijo gradiva in podporo pri delu je nadzorni svet celo leto uporabljal varno in certificirano digitalno platformo eNS, ki jo je razvila slovenska družba Ixtlan. Uprava je gradivo prek varnega spletnega mesta posredovala nadzornemu svetu sedem dni pred sejami.

Člani so se sej redno udeleževali, le eden je bil na dveh sejah opravičeno odsoten. Praviloma se sej udeležujejo člani nadzornega sveta, člani uprave in sekretar nadzornega sveta. Po potrebi, zagotovo pa ob sprejemanju letnega poročila, se jih udeležijo pooblaščen revizorji zunanje revizijske družbe. Kot poročevalci se jih občasno udeležijo predstavniki strokovnih služb družbe, da predstavijo podrobnosti z obravnavanega področja, vendar je za poročanje odgovorna uprava.

Člani nadzornega sveta smo v letu 2019 zasedali na šestih rednih sejah in obravnavali 48 točk dnevnega reda. Člani komisij nadzornega sveta so se sestali devetkrat, obravnavali so 41 točk dnevnega reda ter nam o njih poročali in svetovali.

Na sejah smo obravnavali preteklo in tekoče poslovanje, finančna in poslovna tveganja, kadre, naložbe, izdelke ter izpolnjevanje veljavne strategije. Obravnavali in soglašali smo s prenovljeno strategijo za naslednje petletno strateško obdobje od leta 2020 do 2024. Spremljali smo, katere prednosti, slabosti, nevarnosti in priložnosti o Krki v svojih poročilih izpostavljajo strokovna javnost in analitiki, primerjali Krkino poslovanje s konkurenco, se seznanjali z novostmi v družbi, farmaciji in poslovnem okolju ter vrednotili delo uprave. Z upravo smo pripravili gradivo za skupščino in predlog uporabe bilančnega dobička. Obravnavali smo poslovno-finančni načrt za leto 2020, ki ga je pripravila uprava, in se z njim strinjali. Nadzorni svet je tudi v letu 2019 izboljševal svoje delo, se samoocenil in sprejel akcijski načrt.

Ključna področja, ki jih je nadzorni svet obravnaval na sejah v letu 2019

Letno poročilo Nadzorni svet je v letu 2019 v zakonskem roku preveril poročilo družbe Krka in skupine Krka za leto 2018 ter obravnaval revizorjevo poročilo, v katerem je revizijska družba Ernst & Young d.o.o., Ljubljana ugotovila, da računovodski izkazi, ki so del letnega poročila, v vseh pomembnih pogledih in v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja pošteno predstavljajo finančni položaj družbe Krka in skupine Krka, njun poslovni izid ter denarne tokove. Na revizorjevo delo in poročilo ni imel pripomb. Sestavil in sprejel je tudi poročilo o svojem delu za leto 2018 in z upravo pripravil izjavo o skladnosti poslovanja Krke z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Krka je novembra 2019 na tekmovanju, ki ga organizira poslovni dnevnik Finance, za omenjeno letno poročilo prejela nagrado za najboljšo letno poročilo med velikimi podjetji. V dveh desetletjih, kolikor poteka tekmovanje, je bilo Krkino letno poročilo s prvo nagrado med velikimi podjetji nagrajeno vsega skupaj šestkrat.

Medletni rezultati Obravnaval je četrtno, polletno in devetmesečno poročilo o poslovanju družbe Krka in skupine Krka za leto 2019. O vseh medletnih poročilih mu je poročala revizijska komisija, ki je obravnavala zlasti računovodske in finančne vidike medletnih rezultatov ter tveganja. Ob vsakokratni analizi medletnih rezultatov sta se revizijska komisija in nadzorni svet seznanila s tečajnimi tveganji in njihovim obvladovanjem.

Nadzor poslovanja odvisnih družb v skupini Krka Obravnaval je poslovanje Krkinih odvisnih, večinoma proizvodno-distribucijskih, distribucijsko-marketingških in marketingških družb v tujini, ki zaposlujejo približno polovico vseh zaposlenih v skupini Krka. Uprava je nadzornemu svetu poročala o poslovnem modelu družb, njihovi uspešnosti, pomembnejših poslovnih podatkih, morebitnih izzivih v poslovanju in podobnem. Seznanil se je z vsemi pomembnejšimi računovodskimi podatki o njih, zlasti s knjigovodsko vrednostjo Krkinih naložb vanje, številom zaposlenih, vrednostjo zalog, sredstev, kapitala, poslovnih prihodkov in poslovnih stroškov, poslovnim izidom iz poslovanja ter čistim poslovnim izidom.

Strategija razvoja skupine Krka za obdobje 2020–2024

Nadzorni svet je na novembrski seji 2019 soglašal s posodobljeno strategijo razvoja skupine Krka za obdobje 2020–2024. Ta ohranja bistvene elemente, cilje in usmeritve pred dvema letoma občutno prenovljene strategije, s tem da je uprava v dokumentu posodobila trende v panogi in pričakovanja, ki so sedaj bolj optimistična kot pred dvema letoma. Upošteva patentne možnosti je v različnih terapevtskih skupinah dodala precej novih izdelkov. Posodobila je načrt naložb, ki predvideva znatna vlaganja tudi na Kitajskem. Izpostavila je zavezanost kakovosti izdelkov, ki je v nekaj letih postala precejšnja konkurenčna prednost Krke. Nadaljevanje digitalizacije je uvrstila med strateške usmeritve. Na posameznih mestih je delno posodobila in po potrebi optimizirala tudi strategijo in cilje poslovnih funkcij, zato da odražajo trende in potrebe.

V strategiji sta količinska oziroma vrednostna rast prodaje predvideni v višini najmanj 5 % povprečno na leto, delež EBITDA (razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja, povečana za amortizacijo) v prodaji med 21 in 25 %, ROE (čisti dobiček/povprečno stanje lastniškega kapitala v letu) med 9 in 12 % ter naložbe v vrednosti 136 milijonov EUR na leto. Za razvoj in raziskave je predvidenih do 10 % prodaje.

Tako kot vse dosedanje strategije tudi prenovljena pravi, da Krka želi ostati samostojno podjetje.

Načrti poslovanja skupine Krka za leto 2020 Na seji novembra 2019 smo člani nadzornega sveta skupaj s člani uprave obravnavali načrt poslovanja družbe Krka in skupine Krka za leto 2020. Pripravila ga je uprava, ki je izhodišča predstavila nadzornemu svetu že na njegovi juljski seji.

Načrt je vseboval podrobne podatke o prodaji po regijah in skupinah izdelkov, novih izdelkih, načrtovanih vlaganjih v razvoj in raziskave, nabavi osnovnih sredstev in naložbah, načrtu zaposlovanja ter projekcijah poslovnih rezultatov. Načrt poslovanja za leto 2020 izhaja iz prenovljene strategije razvoja za obdobje 2020–2024. Z njim je soglašal tudi nadzorni svet.

Sklic in izvedba skupščine delničarjev Nadzorni svet je z upravo družbe kot vsako leto pripravil dnevni red in gradivo za skupščino delničarjev, ki je bila 4. 7. 2019, ter predlog uporabe bilančnega dobička in skupščini predlagal, da upravi in nadzornemu svetu podeli razrešnico za leto 2018. Skupščini je še predlagal imenovanje revizijske družbe Ernst & Young d.o.o., Ljubljana za revizorja za leta 2019, 2020 in 2021.

Nadzorni svet je zaradi omenjenega odstopa člana Hans-Helmuta Fabryja pripravil predlog za izvolitev nove članice, predstavnice delničarjev. Postopke v zvezi z iskanjem, nominacijo in vrednotenjem kandidatov je v skladu s poslovnikom opravila komisija za kadrovska vprašanja in o tem svetovala nadzornemu svetu. Pri presoji kandidature smo člani upoštevali izpolnjevanje zakonskih zahtev in kompetenčna merila, ki jih določata poslovnik nadzornega sveta in Kodeks upravljanja javnih delniških družb. Kot novo članico smo sklenili predlagati Mojco Osolnik Videmšek, ki jo je skupščina na svoji seji 4. 7. 2019 tudi potrdila.

Naložbe Uprava nadzornemu svetu o naložbah poroča ob četrletnem, polletnem, devetmesečnem in letnem poročilu o poslovanju. Enkrat na leto pripravi podrobnejši pregled vseh večjih naložb in poroča zlasti o poteku del in usklajenosti z roki ter predračunski in obračunski vrednosti, pokaže pa tudi fotografije, sheme in druge prikaze gradbišč in objektov. V letu 2019 smo člani obravnavali zlasti informacije o Razvojno-kontrolnem centru 4, v tem letu Krkinem ključnem novem objektu za potrebe razvojne dejavnosti, in si ga v okviru julijske seje tudi ogledali. Seznanili smo se še z eno pomembnejšo novo naložbo, in sicer z večnamenskim skladiščem na Krkini osrednji lokaciji v Novem mestu, ki je začelo delovati v začetku leta 2020 in bo zagotavljalo zmogljivosti za skladiščenje embalaže, surovin in končnih izdelkov za obdobje 10 let. Pomembna naložba, s katero bomo povečali zmogljivosti Krkinega osrednjega proizvodnega obrata Notol 2, je Pakirnica 2. Naložba obsega ureditev prostorov in inštalacij za postopno vgradnjo več dodatnih pakirnih linij in bo zaradi postopnega opremljanja končana leta 2021. Seznanili smo se še z odprtjem nove poslovne stavbe v Ljubljani, ki smo si jo po novembrski seji tudi ogledali, ter z gradnjo skladišča nevarnih snovi in povečanjem proizvodnih zmogljivosti v odvisni družbi Krka-Rus.

Tveganja Uprava je nadzornemu svetu redno poročala o različnih tveganjih, poleg valutnih, poslovnih in pravnih tudi tveganjih s področja intelektualne lastnine in kakovosti. Kot vsako leto je članom predstavila postopke za posamezne izdelke in na posameznih trgih ter predvidene roke in tveganja, povezana z vsemi patentnimi in sorodnimi spori, v katerih je udeležena Krka. Ob obravnavi medletnih poročil je uprava v kontekstu tveganj nadzornemu svetu poročala o morebitnih tržnih in regionalnih tveganjih, kot so ukrepi oblasti ali regulatornih organov v posameznih državah. Krkina Služba notranje revizije je revizijski komisiji, ta pa nadzornemu svetu, poročala o tveganjih, ki so bila ugotovljena v notranjerevizijskih pregledih.

V letu 2019 so začele veljati zahteve iz Direktive o preprečevanju vstopa ponarejenih zdravil v zakonito dobavno verigo. Krka se je nanje zelo dobro pripravila, zato glede tega ni imela težav.

Ob obravnavah medletnih rezultatov poslovanja je uprava revizijsko komisijo oziroma nadzorni svet seznanjala z valutnimi tveganji. Izpostavljenost v ruskih rubljah na prodajni strani je v letu 2019 predstavljala glavno valutno izpostavljenost skupine Krka, postopno raste izpostavljenost do ameriškega dolarja na nabavni strani, vendar je nihanje ameriške valute neprimerno manjše kot nihanje rublja. Krka je v letu 2019 del devizne izpostavljenosti varovala z navadnimi terminskimi pogodbami, ključna usmeritev skupine pa ostaja odprava valutne izpostavljenosti z naravnimi metodami.

Poslovna gibanja v farmacevtski industriji in analitska poročila o Krki V letu 2019 je Krko spremljalo 6 tujih finančnih analitikov iz bank ali finančnih družb in analitiki večjih lastnikov. Kot vsako leto se je nadzorni svet seznanil z ugotovitvami zunanjih analitikov, ocenami poštene vrednosti Krkine delnice ter prednostmi, priložnostmi, slabostmi in nevarnostmi, ki jih navajajo v zvezi s Krko. Obravnaval je tudi aktualne informacije iz farmacevtske panoge.

Dodajmo, da je družba Krka že leta 2018, še bolj pa v letu 2019, okrepila aktivnosti na področju odnosov z vlagatelji. Decembra 2019 je prejela dve prvi nagradi Ljubljanske borze, in sicer za najboljšo delnico iz prve kotacije in za najboljše odnose z vlagatelji.

Poslovanje Krke in primerljivih podjetij Nadzorni svet redno primerja Krkino poslovanje s konkurenti. Tudi v letu 2019 se je seznanil z rezultati poslovanja skupine Krka v primerjavi z drugimi generičnimi farmacevtskimi družbami, zlasti Gedeonom Richterjem, Stado, Lekom, Hikmo. Analiziral je predvsem prodajo, njeno strukturo po regijah in skupinah izdelkov, bruto dobiček, dobiček iz poslovanja (EBIT), dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo (EBITDA), dobiček pred davki in dobiček v obdobju, marže, kazalnika ROE in ROA, strukturo stroškov, podatke iz izkaza finančnega položaja in z delnico povezane kazalnike. Tudi v letu 2019 se je Krka v primerjavi s konkurenti po kazalnikih uvrščala na najvišja mesta.

Poročilo sveta delavcev o delavskem soupravljanju V skladu z 80. členom Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju je predsednik sveta delavcev julija 2019 predstavil poročilo sveta delavcev. Namen gradiva je bil nadzorni svet seznaniti z zagotavljanjem soupravljanja delavcev, opozoriti na morebitne pomanjkljivosti in predlagati ukrepe.

Predsednik sveta delavcev je v svojem ustnem poročilu presodil, da so organizacijska klima, zavzetost in zadovoljstvo zaposlenih na visoki ravni in da zaposleni zaupajo vodstvu.

Med poudarki in zaključki je tudi pisno poročilo članov sveta delavcev, ki ga je predstavil njegov predsednik, v njem pa so izpostavili, da so z upravo družbe Krka, njenim predsednikom, delavsko direktorico, strokovnimi službami, obema sindikatoma in notranjimi predstavniki zaposlenih v nadzornem svetu sodelovali tvorno in v dobro deležnikov. Dokaj uspešno so reševali aktualno problematiko zaposlenih in sodelavce sproti obveščali o razmerah v podjetju. Delovali so na humanitarnem področju ter sodelavce spodbujali k dobrim medsebojnim odnosom in timskemu delu. Sodelovali so pri projektih za promocijo zdravja na delovnem mestu in mobilnosti zaposlenih. Svet delavcev je v letu 2019 izpeljal volitve, zaradi rasti števila zaposlenih ima zdaj 4 člane več, ter uskladal in prenovil svoj poslovnik.

Člani nadzornega sveta smo se s poročilom seznanili in nanj nismo imeli pripomb.

Sodelovanje s Službo notranje revizije Nadzorni svet daje soglasje k imenovanju, razrešitvi in prejemkom vodje notranje revizije, k aktom, ki urejajo namen, pomen in naloge notranje revizije, ter k letnemu in srednjeročnemu načrtu dela notranje revizije. Seznanja se tudi z letnim poročilom o delu notranje revizije.

Nadzorni svet je v letu 2019 določil nagrado za uspešnost za vodjo Službe notranje revizije za leto 2018 in za prvo polletje leta 2019. Obakrat jo je zaradi uspešnega dela prejela.

Seznanil se je z letnim poročilom notranjerevizijske službe, na katerega ni imel pripomb.

Služba notranje revizije je na osnovi Mednarodnih standardov strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju novembra leta 2019 pripravila predlog za obnovo temeljne listine, ki jo morajo notranji revizorji pregledati in po potrebi posodobiti vsako leto. Poleg redakcijskih popravkov so se glavne novosti nanašale na zahteve navedenih standardov, da služba ocenjuje in daje morebitna priporočila glede postopkov, povezanih s sprejemanjem strateških in izvedbenih odločitev, nadzorom upravljanja tveganj in kontroliranjem. Prav tako morajo pri svojem delu upoštevati strategijo revidiranega področja. Jasnejša je še razmejitev med neodvisnostjo in nepristranskostjo. Nadzorni svet je s predlaganimi spremembami soglašal.

Obravnaval je tudi načrt dela za leto 2020 in se z njim strinjal.

Nadzornemu svetu je vsakokrat poročala in svetovala revizijska komisija.

Delo in nagajevanje uprave Uspešnost uprave nadzorni svet meri s kvantitativnimi in kvalitativnimi merili. Kvantitativna merila so vrednostna in količinska rast prodaje, rast denarnega toka iz poslovanja in dobička iz poslovanja, donosnost lastniškega kapitala ter dividende. Kvalitativna merila uspešnosti so aktivnosti na novih indikacijskih področjih, implementacija novih zahtev, na primer s področja kakovosti ter regulatornega in drugih področij, vstop na nove trge, lansiranje novih izdelkov, družbena odgovornost, Krkin ugled, odnosi z vlagatelji in javnostjo ter informacijsko, naložbeno in kadrovske področje.

Nadzorni svet je v letu 2019 redno spremljal delo uprave, dvakrat na leto, ko je članom v skladu s pravilnikom določil variabilni del plače, pa je delo uprave ocenil na podlagi zgoraj opisanih meril.

Variabilni del plače uprave je izplačan v dveh delih – kot akontacija na osnovi polletnih rezultatov in poračun na osnovi letnih.

Delnice in delniška struktura Nadzorni svet se je vsako četrletje seznanil z aktualnimi informacijami o delnici, zlasti s poročilom o pridobivanju lastnih delnic ter z lastniško strukturo, trgovanjem in tečajem delnice. V letu 2019 ni prišlo do večjih sprememb v lastniški strukturi, krepil pa se je tečaj delnice. Nakupe lastnih delnic je družba v letu 2019 izvajala redno, in sicer v skladu z omejitvami, ki jih glede tega opredeljujejo zakonodaja in notranja pravila.

Nadzorni svet se je seznanil s koledarjem zaprtih obdobj, ki prepoveduje trgovanje s Krkinimi delnicami osebam z notranjimi informacijami, med katere spadajo tudi vsi člani nadzornega sveta.

Krepitev dobre prakse delovanja nadzornega sveta Nadzorni svet je v letu 2019 izvedel redno letno samooceno po metodologiji Združenja nadzornikov Slovenije. Člani smo sekretarju posredovali izpolnjene vprašalnike za samooceno, na

osnovi katerih je s predsednikom nadzornega sveta pripravil poročilo. Povprečna ocena je znašala 3,7 od možnih 4. Ocene so pokazale, da delovanje nadzornega sveta dosega skoraj najvišje standarde. Tudi v letu 2019 smo člani glede na aktualne potrebe predlagali nekaj izboljšav, ki so že bile ali bodo uvedene v letu 2020.

Nadzorni svet je redno obravnaval tudi **ostale tekoče teme** v Krki in panogi. V okviru julijske seje so si člani ogledali nov Razvojno-kontrolni center 4 ter se seznanili z operativnimi procesi na področju razvoja in zagotavljanja kakovosti. Novembra pa so se ob otvoritvi nove poslovne stavbe seznanili še z marketinško-prodajnimi procesi v Krki.

Korporativni dogodki Poleg skupščine družbe Krka so se člani nadzornega sveta občasno udeleževali različnih poslovnih in družabnih dogodkov, povezanih z njihovim delom v nadzornem svetu.

Delo komisij nadzornega sveta

Nadzorni svet Krke je imenoval člane revizijske komisije in člane komisije za kadrovska vprašanja, ki podrobneje obravnavata računovodske, revizijske, finančne in kadrovske teme. Obe mu poročata in svetujeta, odločanje pa ostaja v pristojnosti nadzornega sveta. Mnenje nadzornega sveta v letu 2019 je bilo pri točkah, o katerih sta mu poročali in svetovali komisiji, enako njenemu.

Revizijska komisija

Revizijska komisija je v letu 2019 zasedala petkrat in obravnavala 29 točk dnevnega reda. Predsednik revizijske komisije je Borut Jamnik, njeni člani so še Boris Žnidarič, Mojca Osolnik Videmšek, Franc Šašek in Borut Šterbenc. Borut Šterbenc je zunanji strokovnjak za računovodstvo in revizijo in ni član nadzornega sveta, ostali člani komisije so.

Do 31. 7. 2019 je bil član komisije Tomaž Sever, ki ga je nadzorni svet na julijski seji imenoval v komisijo za kadrovska vprašanja nadzornega sveta, članica revizijske komisije pa je takrat postala novoizvoljena članica nadzornega sveta Mojca Osolnik Videmšek.

Na vse seje komisije so vabljeni predsednik uprave, član uprave, ki je odgovoren za ekonomiko, finance in informatiko, ter vodja notranje revizije v Krki. Sej se lahko na lastno pobudo kadarkoli udeleži predsednik nadzornega sveta.

Vseh sej se udeleži sekretar nadzornega sveta. V letu 2019 sta se dveh sej udeležili tudi predstavnici revizijske družbe Ernst & Young d.o.o., Ljubljana.

V nadaljevanju povzemam vsebine, ki jim je revizijska komisija v letu 2019 namenila največ časa.

Letno poročilo Komisija je v letu 2019 obravnavala letno poročilo družbe Krka in skupine Krka za leto 2018 ter revizorjevo poročilo in poročilo nadzornega sveta za leto 2018 in nadzornemu svetu predlagala, naj ju sprejme. O poteku revizije poslovnih rezultatov sta članom komisije dvakrat poročali revizorka partnerica in koordinatorica revizije zunanjega revizorja Ernst & Young d.o.o., Ljubljana.

Medletni rezultati Ob vsakokratni obravnavi medletnih poslovnih rezultatov jih zlasti z računovodskega in finančnega vidika obravnava revizijska komisija in o tem poroča nadzornemu svetu. V letu 2019 v medletnih poročilih ni bilo računovodskih oziroma finančnih posebnosti ali sprememb glede na preteklo prakso, razen obveznih, kot jih narekujejo spremembe Mednarodnih standardov računovodskega poročanja.

Sodelovanje z zunanjim revizorjem ter predlog revizorja za revidiranje poslovnih rezultatov Komisija je redno spremljala postopke zunanjega revidiranja in sodelovala z zunanjim revizorjem, ki jo je sproti obveščal o poteku revidiranja računovodskih izkazov za preteklo poslovno leto.

V skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in sveta o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa številka 537/2014 ter Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o revidiranju v 32. členu, ki spreminja 47. člen Zakona o revidiranju, in zahteva, da se pogodba o reviziji posamičnih in konsolidiranih računovodskih izkazov sklene za obdobje najmanj treh let, je komisija za revizorja za revidiranje poslovnih rezultatov za leta 2019, 2020 in 2021 ponovno predlagala

revizijsko družbo Ernst & Young. Predlog je obravnaval nadzorni svet in se z njim strinjal, tudi delničarji so ga na skupščini potrdili. Revizijska komisija je pregledala pogodbo in nadzornemu svetu priporočila, naj jo sprejme, kar je tudi storil.

Že jeseni leta 2019 se je revizijska komisija začela ukvarjati z aktivnostmi za revizijo letnega poročila družbe Krka in skupine Krka za leto 2019. Pred začetkom revizije se predstavniki komisije praviloma sestanejo z revizorjem partnerjem in koordinatorjem revizije in dogovorijo o ključnih področjih dela. Sestali so se tudi v letu 2019, in sicer septembra, da bi podrobneje proučili predvideni načrt revizije in sestavo revizijske ekipe ter s predstavniki komisije uskladili smernice za podrobnejši pregled posameznih področij poslovanja za leto 2019. Sestanka so se v skladu s sklepom komisije udeležili predstavniki družbe in vodja notranje revizije.

Sodelovanje z revizorjem je bilo v letu 2019 tvorno, njihova poročila pa podrobna. S kakovostjo in celovitostjo svojega dela so prispevali k boljšemu nadzoru poslovanja.

Obvladovanje nerevizijskih storitev V skladu z uredbo 537/2014 EU katerakoli družba znotraj skupine Ernst & Young, ki je pooblaščen revizor za revidiranje računovodskih izkazov Krke kot subjekta javnega interesa, ne sme znotraj EU za Krko ali katero od njenih odvisnih družb opravljati prepovedanih nerevizijskih storitev, druge nerevizijske storitve pa smejo opravljati samo, če jih odobri revizijska komisija Krkinega nadzornega sveta. Za potrebe odobravanja revizijska komisija uporablja Protokol predhodnega odobravanja nerevizijskih storitev, ki določa osnovna načela odobravanja, stroškovne omejitve ter postopek in trajanje odobritve dovoljenih nerevizijskih storitev.

V letu 2019 se je revizijska komisija v skladu s tem strinjala, da pooblaščen revizor opravi nerevizijske storitve: prevod računovodskega poročila v angleški jezik in pripravo poročila o odnosu do povezanih družb za odvisni družbi Terme Krka, d. o. o., Novo mesto in Farma GRS, d. o. o.

Notranje revidiranje

Revizijska komisija je v letu 2019 obravnavala več tem v zvezi z notranjo revizijo. Pregledala je poročilo o delu Službe notranje revizije za leto 2018 in njeno poročilo o samoocenitvi.

Obravnavala je poročilo o delu Službe notranje revizije za obdobje od januarja do junija 2019, načrt dela za leto 2020 ter obnovo notranjerevizijske temeljne listine. Seznanila se je s postopki izbire neodvisnega zunanje presojevalca kakovosti Službe notranje revizije, ki je potekala v letu 2019.

Tudi v letu 2019 je komisija nadzornemu svetu predlagala dodelitev nagrade za uspešnost vodji Službe notranje revizije za leto 2018 in za prvo polletje leta 2019.

V skladu z dobro prakso, Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in zakonodajo mora vodja notranje revizije pri pripravi načrtov dela presojeti tudi morebitne izhodiščne informacije, ki jih pripravi revizijska komisija. Še preden notranja revizija pripravi predlog načrta dela za prihodnje leto, ji revizijska komisija da morebitne smernice za delo. Člani komisije so na osnovi predstavitve dela notranje revizije v letu 2019 ocenili, da načrtanih smernic ni treba spreminjati, saj so bile dobre. Priporočali so, da Služba notranje revizije pri pripravi plana notranje revizije za leto 2020 nadaljuje dosedanje dobro prakso ter upošteva standarde in zakonodajo, ki jih uporablja za pripravo načrtov svojega dela.

Vodja notranje revizije člane komisije redno seznaja z ugotovitvami notranjerevizijskih pregledov. Na seji v marcu leta 2019 je poročala o pregledih v razvoju in raziskavah zdravil, skladiščih in transportu, oskrbi z mediji, prodajni regiji Srednja Evropa ter upravljanju kakovosti. Izmed odvisnih družb oziroma predstavništev pa v Bosni in Hercegovini, Albaniji, Nemčiji, Romuniji, Kazahstanu, Kirgizistanu, Mongoliji, na Kosovu in na Poljskem. Na julijski seji leta 2019 je poročala o ugotovitvah revidiranja v odvisnih družbah v Srbiji in Italiji, predstavništvih v Moldaviji, Turkmenistanu in Azerbajdžanu, v družbi Krka v proizvodnji učinkovin ter podporni službi za organizacijo prehrane zaposlenih, namestitev in dogodkov. Pomembnih odstopanj niso ugotovili.

Delo Službe notranje revizije občasno pregleda neodvisna strokovna organizacija. V skladu z notranjerevizijsko temeljno listino, poslovníkom o delu revizijske komisije, Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju – standardom 1312 in svetovalnim napotkom številka 1312-3 – ter strokovno razlago Odbora sekcije notranjih revizorjev pri Slovenskem inštitutu za revizijo je komisija obravnavala predlog izbire zunanje presojevalca kakovosti dela Službe notranje

revizije. Izbrana je bila družba ADAKTA d.o.o. iz Trbovelj, ki je bila poleg strokovnih kompetenc, neodvisnosti in izpolnjevanja drugih potrebnih meril najprimernejša. Presojeno je opravila v letu 2019, z rezultati pa bo komisija seznanila v letu 2020.

Služba mora vsako leto pregledati in po potrebi predlagati posodobitev notranjerevizijske temeljne listine, ki opredeljuje njene namene, pristojnosti, odgovornost in naloge. Na osnovi Mednarodnih standardov strokovnega ravnanja je Služba predlagala nekaj sprememb, ki jih podrobneje opisujemo v točki Ključna področja, komisija je z njimi soglašala, nadzorni svet pa jih je obravnaval na sejah v letu 2019.

Obvladovanje tveganj Revizijska komisija je redno obravnavala zlasti finančna tveganja in o njih poročala nadzornemu svetu. Na vsaki seji je obravnavala valutna tveganja in se osredotočala zlasti na tveganje tečaja ruskega rublja, ki je ključni vir Krkine devizne izpostavljenosti.

Zaradi njihove aktualnosti je obravnavala poročilo o obvladovanju kibernetnega tveganja in druga poslovna tveganja, ki so se sproti pojavljala.

Obvladovanje tveganj je bilo povsod primerno.

Skupščina družbe Revizijska komisija je obravnavala predlog za imenovanje revizorja za poslovna leta 2019, 2020 in 2021 in nadzornemu svetu predlagala, naj skupščini delničarjev za revizorja predlaga družbo Ernst & Young Revizija, poslovno svetovanje d.o.o., Ljubljana. Skupščina je predlog potrdila. Izbrani revizor svoje delo v Krki opravlja od revizije izkazov za leto 2012 dalje.

Aktualne teme in druga tematska poročila Tako kot vsako leto je revizijska komisija glede na aktualna dogajanja ali na predlog članov obravnavala še druge informacije, zlasti z računovodskega ali finančnega vidika in z vidika tveganj. V letu 2019 je vodja Službe notranje revizije komisiji podrobno predstavila metodologijo načrtovanja notranjerevizijskih pregledov.

Komisija za kadrovska vprašanja

Komisija za kadrovska vprašanja je v letu 2019 zasedala štirikrat in obravnavala 12 točk dnevnega reda. Vodi jo Andrej Slapar, člani so še Julijana Kristl, Mateja Vrečer in od 31. 7. 2019 Tomaž Sever. Na vse seje so bili vabljeni predsednik uprave, član uprave, ki je odgovoren za ekonomiko, finance in informatiko, ter sekretar nadzornega sveta. Sej komisije se lahko kadarkoli udeleži predsednik nadzornega sveta.

Področje vrednotenja dela in nagrajevanja uprave Komisija je v letu 2019 dvakrat ovrednotila delo uprave, in sicer za celotno leto 2018 in ločeno za prvo polletje leta 2019, pri čemer je uporabila kvantitativna in kvalitativna merila uspešnosti iz Pravilnika o določitvi variabilnega dela plače uprave. Nadzornemu svetu je v skladu z oceno predlagala višino variabilnega dela plače predsednika uprave in članov uprave za delo v letu 2018 in v prvem polletju leta 2019.

Priprava predloga za imenovanje člana nadzornega sveta družbe, predstavnika delničarjev Hans-Helmut Fabry je z 12. 3. 2019 odstopil kot član nadzornega sveta, zato je nadzorni svet za skupščino delničarjev, ki je bila 4. 7. 2019, pripravil volilni predlog za novega člana. V skladu s 16. členom poslovnika komisije sme nominacijski postopek za člana nadzornega sveta, predstavnika delničarjev, opraviti komisija za kadrovska vprašanja. Sklenili smo, da mora predlagani kandidat poleg zakonskih zahtev izpolnjevati pogoje in kompetenčna merila, ki jih poleg poslovnika nadzornega sveta določajo predvsem priporočila iz Kodeksa upravljanja javnih delniških družb. Pri predlagani članici Mojci Osolnik Videmšek so bili izpolnjeni vsi navedeni pogoji, v celoti tudi tisti iz Kodeksa. Komisija za kadrovska vprašanja je nadzornemu svetu priporočila, da skupščini družbe v izvolitev za članico nadzornega sveta družbe, predstavnico delničarjev, predlaga Mojco Osolnik Videmšek. Skupščina je predlog nadzornega sveta upoštevala.

Ocena dela uprave in nadzornega sveta

Nadzorni svet vodenje in poslovanje družbe Krka in skupine Krka nadzira v skladu z veljavno zakonodajo, predvsem ZGD-1, in dobro prakso, zlasti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb, upošteva pa tudi drugo, za Krko kot javno delniško družbo relevantno dobro prakso.

Uprava se je v letu 2019 redno udeleževala vseh sej nadzornega sveta. V imenu družbe je na njih poročal in na zastavljena vprašanja odgovarjal zlasti predsednik uprave, po potrebi in za specifične teme oziroma pojasnila pa posamezni člani. Po dogovoru z upravo smo člani nadzornega sveta na seje občasno povabili tudi direktorje iz skupine Krka, da bi predstavili operativne podrobnosti na določenih strokovnih področjih. Za poročanje je seveda odgovorna uprava.

V skladu z dosedanja prakso je nadzorni svet v letu 2019 delo uprave kot ločeno točko dnevnega reda obravnaval dvakrat, in sicer ob določitvi višine variabilnega dela plače. Uspešnost uprave je ocenil z modelom, ki vsebuje 7 kvantitativnih in 4 kvalitativna merila uspešnosti; na kratko smo jih opisali že pri delu nadzornega sveta oziroma komisije za kadrovska vprašanja. Kvantitativna merila so: rast prihodkov od prodaje, rast količinskega obsega prodaje, rast prihodkov od prodaje v primerjavi s konkurenco, rast denarnega toka iz poslovanja, rast dobička iz poslovanja, donosnost lastniškega kapitala v primerjavi s konkurenco, izplačilo dividend. Kvalitativna merila so: aktivnosti na novih indikacijskih področjih, implementacija novih zahtev, vstop na nove trge, lansiranje novih izdelkov, naložbeno, kadrovsko in informacijsko področje, družbena odgovornost, ugled družbe, odnosi z javnostjo, odnosi z investitorji. Uprava za ta namen pripravi podrobno poročilo, v katerem opiše oziroma s finančnimi kazalniki utemelji doseganje posameznih meril. Delo uprave je nadzorni svet vrednotil tudi sproti, ko je obravnaval obdobje rezultate poslovanja, primerjal poslovanje Krke s konkurenco in obravnaval mnenja zunanjih analitikov o Krki.

Uprava je v letu 2019 pravočasno pripravljala vse potrebne podatke, poročila in informacije, da je nadzorni svet lahko kakovostno opravljal svoje delo. Na njegove sklepe se je odzivala hitro in učinkovito. Predsednik nadzornega sveta in predsednik uprave sta med sejami ostala v stikih, se posvetovala in komunicirala o odprtih temah.

Uprava in nadzorni svet sta v letu 2019 profesionalno in tvorno sodelovala. Delo uprave ocenjujemo kot uspešno, saj je Krka na več področjih dosegla rekordne rezultate: prodaja in čisti dobiček sta bila v letu 2019 največja v njeni zgodovini. Enako lahko rečemo za fizični obseg proizvodnje: skupina Krka je v letu 2019 proizvedla največ tablet, obloženih tablet in kapsul doslej.

Člani nadzornega sveta smo obravnavali številna področja, ki jih opisujemo v tem poročilu, in celo leto temeljito nadzirali poslovanje družbe, zato menimo, da je bilo naše delo uspešno. Angažirali smo se tudi pri pripravi prenovljene petletne razvojne strategije in poslovno-finančnega načrta za leto 2020, s katerima smo v skladu s točko 6.18 statuta soglašali.

Vsi člani smo bili v letu 2019 pri svojem delu neodvisni. V skladu s priporočili Kodeksa upravljanja javnih delniških družb smo izpolnili izjave o neodvisnosti, ki jih je družba javno objavila. Če bi prišlo do nasprotja interesov, poslovnik nadzornega sveta določa ustrezen postopek. Zlasti v takšnih primerih član ne sme glasovati, možni so tudi drugi ukrepi nadzornega sveta.

Glede dela nadzornega sveta in morebitnih nasprotij interesov naj povzamem dogodke v zvezi z izpodbojno tožbo Vseslovenskega združenja malih delničarjev glede imenovanja Hans-Helmuta Fabryja za člana nadzornega sveta Krke na 23. skupščini delničarjev.

Družba Krka je 23. 10. 2018 prejela vabilo Okrožnega sodišča v Novem mestu na poravnalni narok in prvi narok za glavno obravnavo glede izpodbojne tožbe Vseslovenskega združenja malih delničarjev, s katero je združenje zahtevalo ničnost skupščinskega sklepa o imenovanju Hans-Helmuta Fabryja za člana nadzornega sveta Krke in mu očitalo zlasti domnevno nasprotje interesov. Sodišče je narok razpisalo za 19. 11. 2018 in nanj povabilo Vseslovensko združenje malih delničarjev, Slovenski državni holding in Krko. Izvedlo je dokazni postopek z vpogledom v vse predložene listine. 3. 1. 2019 je družba prejela sodbo Okrožnega sodišča v Novem mestu, ki je zavrnilo zahtevek Vseslovenskega združenja malih delničarjev za razveljavitev izvolitve Hans-Helmuta Fabryja kot člana nadzornega sveta in ugotovilo, da je bil postopek imenovanja pravilen. Zoper tako sodbo je Vseslovensko združenje malih delničarjev konec januarja 2019 vložilo pritožbo. Drugostopenjsko sodišče v letu 2019 o njej še ni odločilo. Kot je bilo v poročilu omenjeno, je član Hans-Helmut Fabry marca 2019 odstopil iz nadzornega sveta Krke, saj se je zaposlil v konkurenčnem podjetju.

Za delo nadzornega sveta in njegovih komisij (plačilo za opravljanje funkcije, sejnine, potni stroški) je bilo za leto 2019 predvideno 255.500 EUR in porabljeno 244.350 EUR. Krka je v letu 2019 plačala tudi 7.000 EUR članarine za članstvo v Združenju nadzornikov Slovenije. Poleg teh so nastali še stroški v višini 8.076 EUR za najem aplikacije eNS. Drugih stroškov in izdatkov v zvezi z zunanjimi izvajalci ali svetovalci ni bilo.

Potrditev letnega poročila in predlog uporabe bilančnega dobička za leto 2019

Člani nadzornega sveta smo vsebine za poročilo za leto 2019 obravnavali na **dveh sejah** nadzornega sveta in **dveh sejah** revizijske komisije. Poleg tega sta tako nadzorni svet kot revizijska komisija že na svojih januarjskih sejah obravnavala predhodne ocene poslovanja za leto 2019.

Osnutek letnega poročila in nerevidirane računovodske izkaze družbe Krka in skupine Krka za leto 2019 sta nadzorni svet in revizijska komisija obravnavala na sejah 18. 3. 2020. Revizijski komisiji je istega dne pred sejo nadzornega sveta **o ugotovitvah in poteku revizije za leto 2019** poročala pooblaščen revizijska družba Ernst & Young d.o.o., Ljubljana.

Predlog letnega poročila za leto 2019 in revidirane računovodske izkaze družbe Krka in skupine Krka za leto 2019 so člani nadzornega sveta in revizijske komisije prejeli 31. 3. 2020 in ga obravnavali na sejah 8. 4. 2020. Tako komisiji kot nadzornemu svetu so poročali pooblaščen revizorji.

Del letnega poročila za leto 2019 je **Izjava o upravljanju družbe Krka**, ki opisuje sestavo in delovanje organov družbe, zunanjo revizijo, notranje kontrole in upravljanje tveganj v povezavi z računovodskim poročanjem, notranjo revizijo, skladnost poslovanja, opis politike raznolikosti v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja ali nadzora družbe in upravljanje v skupini. Nadzorni svet tudi na to izjavo ni imel pripomb.

Nadzorni svet je na osnovi predloga letnega poročila, poročila revizijske družbe in obravnave revizijske komisije ocenil, da letno poročilo uprave verodostojno odraža dogajanje in celovito informira o poslovanju družbe Krka in skupine Krka v letu 2019 ter nadgrajuje informacije, ki jih je redno dobival med poslovnim letom. Ker na predlog letnega poročila, poročilo revizijske družbe in poročilo revizijske komisije ni imel pripomb oziroma zadržkov, je poročilo za leto 2019 na seji 8. 4. 2020 soglasno potrdil. **S tem je bilo letno poročilo v skladu z določili 282. člena Zakona o gospodarskih družbah in s statutom družbe Krka tudi formalno sprejeto.**

Hkrati z letnim poročilom je nadzorni svet potrdil predlog uporabe bilančnega dobička. Družba Krka je v letu 2019 dosegla 249.410.661,45 EUR dobička, iz katerega je 21.698.411,77 EUR namenila za rezerve za lastne delnice in 0,00 EUR za druge rezerve iz dobička. Preostanek dobička v višini 227.712.249,68 EUR in preneseni dobiček v višini 43.157.760,41 EUR sestavljata bilančni dobiček, ki je na dan 31. 12. 2019 znašal 270.870.010,09 EUR.

Uprava in nadzorni svet družbe sta skupščini delničarjev sklenila predlagati, da se bilančni dobiček uporabi za naslednje namene:

- za dividende 133.853.648,00 EUR oziroma 4,25 EUR bruto na delnico,
- za druge rezerve iz dobička 68.508.181,04 EUR,
- za prenos v naslednje leto 68.508.181,05 EUR.

Predlog je bil pripravljen ob upoštevanju števila lastnih delnic na dan 8. 4. 2020. Ker se število lastnih delnic spreminja, je število delnic, ki so upravičene do dividende, znano na dan zasedanja skupščine in temu primerno je spremenjen skupni znesek za dividende, za druge rezerve iz dobička in za prenos v naslednje leto.

Zaključek

Za nami je odlično poslovno leto, tudi obeti za leto 2020 so ugodni. Krkin poslovni model poudarja vertikalno integracijo, razvoj in raziskave ter skrb za visoko kakovost izdelkov in storitev. Skupina Krka se stalno širi ter nadgrajuje proizvodne obrate in razvojne zmogljivosti, zaposluje in hkrati krepi sodelovanje s številnimi zunanjimi partnerji. Njeno rast ustvarjajo novi izdelki in povečevanje tržnih deležev izdelkov iz Krkine bogate ponudbe, organska rast poslovanja ter iskanje vedno novih poslovnih priložnosti. Člani nadzornega sveta ocenjujemo poslovanje družbe Krka in skupine Krka v preteklem letu kot zelo uspešno.

Jože Mermal
predsednik nadzornega sveta

Pomembnejši podatki o poslovanju skupine Krka

v tisoč EUR	2019	2018	2017	2016	2015
Prihodki od prodaje	1.493.409	1.331.858	1.266.392	1.174.424	1.164.607
– od tega prihodki od prodaje iz pogodb s kupci izdelkov in storitev ¹	1.489.080	1.326.747	1.260.898	-	-
Dobiček iz poslovanja (EBIT) ²	274.195	232.686	198.741	122.435	199.434
Dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo (EBITDA) ³	385.437	343.280	306.638	228.238	306.742
Čisti dobiček	244.272	174.008	152.576	108.456	158.185
Nekratkoročna sredstva (konec leta)	1.041.833	1.010.811	1.033.008	1.038.067	986.598
Kratkoročna sredstva (konec leta)	1.142.785	974.258	886.123	873.451	822.606
Kapital (konec leta)	1.667.516	1.540.270	1.487.699	1.444.444	1.405.984
Nekratkoročne obveznosti (konec leta)	160.905	123.058	121.182	115.313	110.982
Kratkoročne obveznosti (konec leta)	356.197	321.741	310.250	351.761	292.238
Stroški razvijanja	152.421	130.700	125.864	117.994	115.393
Naložbe	112.568	96.293	105.088	131.817	95.889
KAZALNIKI	2019	2018	2017	2016	2015
Delež EBIT v prihodkih od prodaje	18,4 %	17,5 %	15,7 %	10,4 %	17,1 %
Delež EBITDA v prihodkih od prodaje	25,8 %	25,8 %	24,2 %	19,4 %	26,3 %
Čisti dobiček v prihodkih od prodaje (ROS)	16,4 %	13,1 %	12,0 %	9,2 %	13,6 %
Donosnost kapitala (ROE) ⁴	15,2 %	11,5 %	10,4 %	7,6 %	11,5 %
Donosnost sredstev (ROA) ⁵	11,7 %	8,9 %	8,0 %	5,8 %	8,8 %
Obveznosti/kapital	0,310	0,289	0,290	0,323	0,287
Delež stroškov razvijanja v prihodkih od prodaje	10,2 %	9,8 %	9,9 %	10,0 %	9,9 %
ŠTEVILO ZAPOSLENIH	2019	2018	2017	2016	2015
Konec leta	11.696	11.390	10.832	10.889	10.564
Povprečje	11.484	11.129	10.823	10.774	10.532
PODATKI O DELNICI	2019	2018	2017	2016	2015
Skupno število izdanih delnic	32.793.448	32.793.448	32.793.448	32.793.448	32.793.448
Čisti dobiček na delnico v EUR ⁶	7,73	5,46	4,74	3,35	4,86
Bruto dividenda na delnico v EUR	3,20	2,90	2,75	2,65	2,50
Tečaj delnice konec obdobja v EUR na Ljubljanski borzi	73,20	57,80	57,50	52,90	65,20
Tečaj/čisti dobiček na delnico (P/E)	9,47	10,59	12,14	15,81	13,41
Knjigovodska vrednost delnice v EUR ⁷	50,85	46,97	45,37	44,05	42,87
Tečaj/knjigovodska vrednost delnice (TV/KV)	1,44	1,23	1,27	1,20	1,52
Tržna kapitalizacija v tisoč EUR (31. 12.)	2.400.480	1.895.461	1.885.623	1.734.773	2.138.133

¹ Prihodki iz prodaje za leti 2019 in 2018 so skladni z MSRP 15. Ustrezno so za leto 2017 predstavljeni prihodki od prodaje iz pogodb s kupci izdelkov in storitev

² razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja

³ razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja, povečana za amortizacijo

⁴ čisti dobiček/povprečno stanje lastniškega kapitala v letu

⁵ čisti dobiček/povprečno stanje sredstev v letu

⁶ dobiček večinskih lastnikov skupine Krka /povprečno število izdanih delnic v letu brez lastnih delnic

⁷ kapital na dan 31. 12./skupno število izdanih delnic

Predstavitev skupine Krka

Skupino Krka poleg obvladujoče družbe Krka, d. d., Novo mesto sestavljata dve odvisni družbi v Sloveniji, to sta Terme Krka, d. o. o., Novo mesto in Farma GRS, d. o. o., in 30 odvisnih družb v tujini.

Skupina Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in zdraviliško-turističnih storitev.

Proizvodnja izdelkov poteka v obvladujoči družbi v Sloveniji in v Krkinih odvisnih družbah v Ruski federaciji, na Poljskem, Hrvaškem in v Nemčiji. V navedenih odvisnih družbah, razen v družbi Krka-Rus v Ruski federaciji, se poleg proizvodnje ukvarjajo tudi s trženjem in prodajo. Ostale odvisne družbe zunaj Slovenije se ukvarjajo s trženjem in/ali prodajo in nimajo proizvodnih zmogljivosti.

Družba Terme Krka, d. o. o., Novo mesto se ukvarja z zdraviliško-turistično dejavnostjo in združuje poslovne enote Terme Dolenjske Toplice, Terme Šmarješke Toplice, Hoteli Otočec in Talaso Strunjan. Družba Terme Krka je tudi večinska lastnica družbe Golf Grad Otočec, d. o. o.

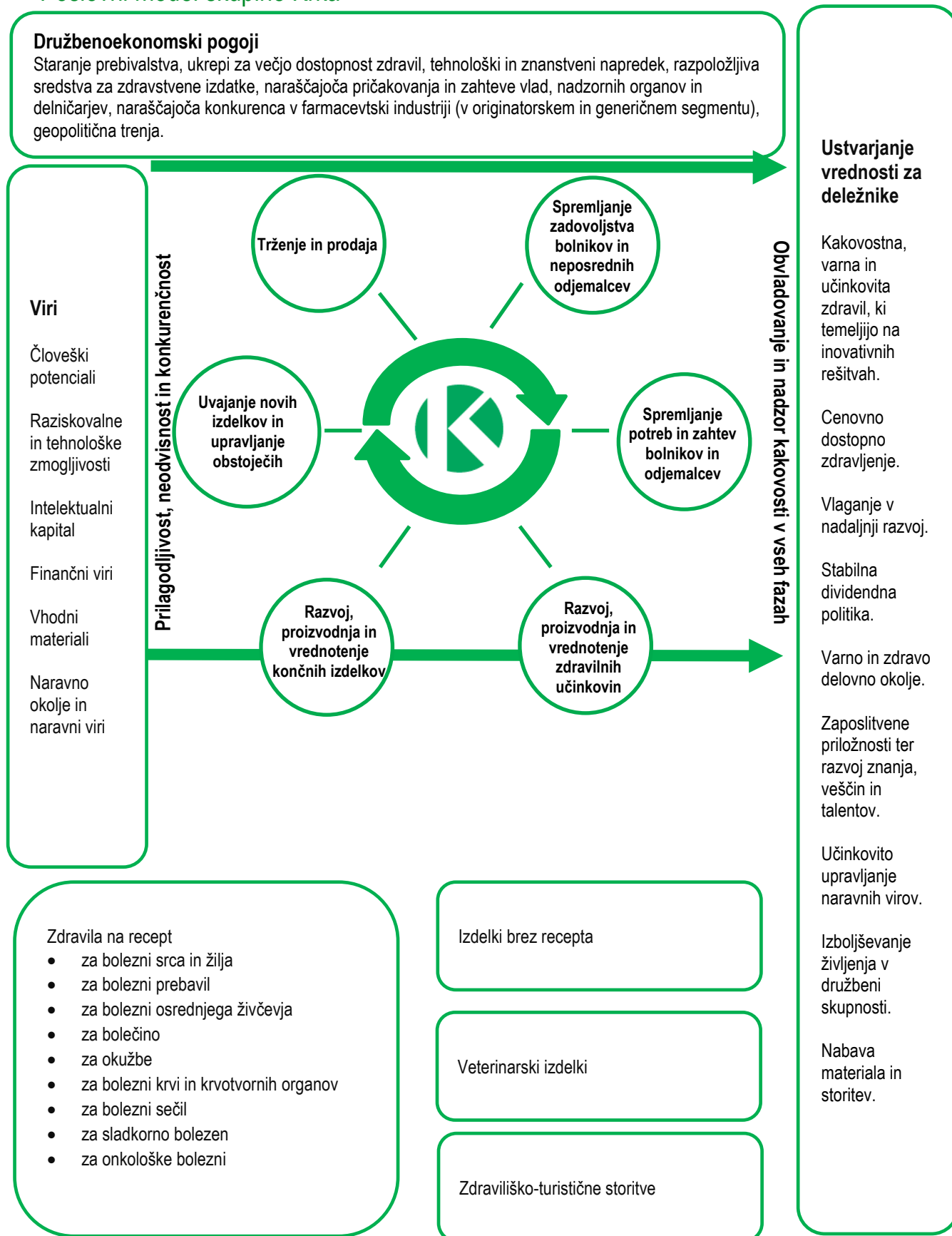
Družba Farma GRS, d. o. o., je bila ustanovljena v partnerstvu podjetij iz farmacevtske in farmacevtsko-procesne dejavnosti. Podjetje razvija nove farmacevtske izdelke in nove tehnološke izdelke za farmacevtsko proizvodnjo ter prispeva k energetsko, okoljsko in poslovno bolj učinkoviti farmacevtski proizvodnji. Farma GRS je 100-odstotna lastnica še šestih mikrodružb.

V letu 2019 je bila v Grčiji ustanovljena odvisna družba KRKA HELLAS E.P.E., Atene z osnovnim kapitalom 10.000 EUR, ki je v 100-odstotni lasti obvladujoče družbe.

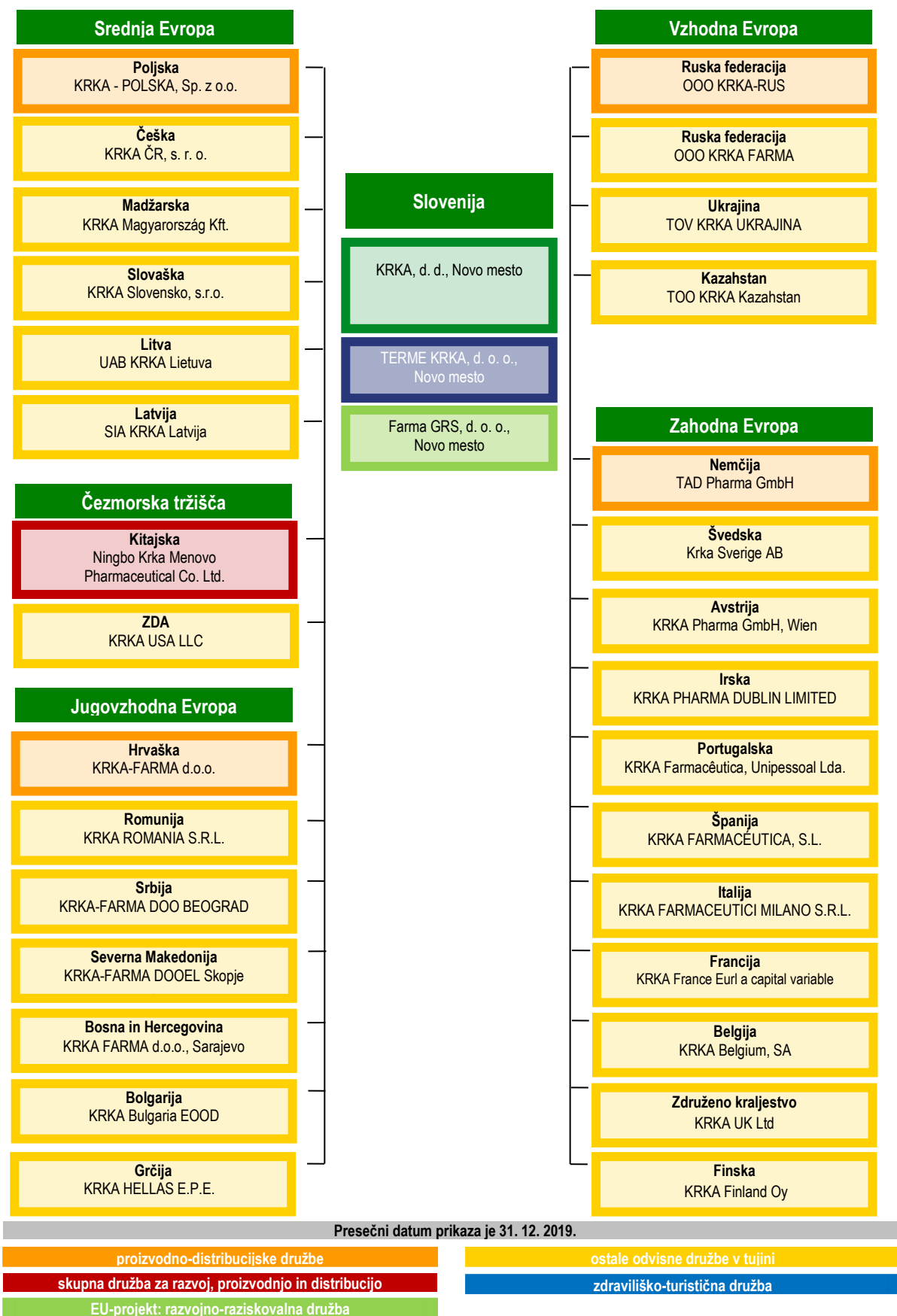
Podatki o obvladujoči družbi

Krka, d. d., Novo mesto	
Sedež	Šmarješka cesta 6, 8501 Novo mesto, Slovenija
Telefon	(07) 331 21 11
Telefaks	(07) 332 15 37
E-naslov	info@krka.biz
Spletni naslov	www.krka.si
Osnovna dejavnost	proizvodnja farmacevtskih preparatov
Šifra dejavnosti	21.200
Leto ustanovitve	1954
Registrski vložek	1/00097/00, Okrožno sodišče Novo mesto
Davčna številka	82646716
Identifikacijska številka za DDV	SI82646716
Matična številka	5043611000
Osnovni kapital	54.732.264,71 EUR
Število izdanih delnic	32.793.448 navadnih kosovnih delnic

Poslovni model skupine Krka

Shema organiziranosti skupine Krka

V nadaljevanju uporabljamo krajše nazive družb.

Krkina prisotnost na svetovnih trgih

Pregled pomembnejših dogodkov in nagrad v letu 2019

Dogodki

- Januarja so v Krki v Sloveniji potekale volitve v svet delavcev za novo štiriletno mandatno obdobje (2019–2023).
- V začetku leta je v družbi Krka v Sloveniji tradicionalno potekalo 15 zborov delavcev, na katerih so člani uprave zaposlene seznanili z rezultati poslovanja, načrti za tekoče leto in strategijo ter drugimi aktualnimi informacijami.
- Marca smo že trinajstič zapored organizirali srečanje s sponzoriranci iz lokalnega okolja, katerih generalna pokroviteljica je Krka. Na njem smo trem mladim podelili priznanja naj talent 2018 na športnem in kulturnem področju.
- Krkino družbenoodgovorno ravnanje vključuje tudi kakovostne odnose s predstavniki družbenega okolja, še zlasti s prvimi sosedi, zato smo jih marca povabili na tradicionalno srečanje v Krko.
- Aprila smo osmič zapored organizirali družbenoodgovorno akcijo Krkin teden humanosti in prostovoljstva. Odzvalo se je 1250 zaposlenih, kar je dobrih 20 % vseh zaposlenih v Krki v Sloveniji. Pridružili so se nam tudi sodelavci iz 24 držav, kjer imamo podjetja in predstavništva.
- Aprila smo ob 65-letnici ustanovitve podjetja pred najsodobnejšo tovarno Notol v Novem mestu odkrili skulpturo Krkine deklice z rastočo knjigo.
- Raziskava Odličnost slovenskih podjetij 2019, v katero je bilo vključenih 61 najvidnejših podjetij v Sloveniji, je pokazala, da je Krka po mnenju poslovne in splošne javnosti nadpovprečno ugledno, prepoznavno in družbenoodgovorno slovensko podjetje, predsednik uprave in generalni direktor Jože Colarič pa je najbolj prepoznaven in najuglednejši med slovenskimi direktorji.
- Na dnevu Krkinih priznanj smo maja podelili tudi najvišje priznanje v skupini Krka – nagrado mag. Borisa Andrijaniča za izjemne dosežke. Prejeli sta jo medicinska direktorica in direktorica Strateškega marketinga Breda Barbič-Žagar ter direktorica Sektorja za nove izdelke Suzana Kolenc.
- Ob dnevu Krkinih priznanj smo se s plaketami zahvalili tudi zaposlenim, ki praznujejo delovne jubileje, najboljšim sodelavcem in vodjem ter predlagateljem najboljših koristnih predlogov in izboljšav.
- Najboljšim sodelavcem na področju marketinga smo že dvajsetič zapored podelili marketinške nagrade. Nagrade, priznanja in pohvale so prejeli tudi najuspešnejši na področju registracije zdravil.
- Junija smo uspešno zaključili inšpekcije s strani ruskega državnega inštituta za zdravila in dobre prakse (GILSiNP) in s tem pridobili nove ruske GMP certifikate, ki nam omogočajo prodajo zdravil in s tem poslovanje ter fleksibilnost pri zagotavljanju ključnih izdelkov v Ruski federaciji.
- Julija je bila na 25. skupščini delničarjev potrjena dividenda v višini 3,20 EUR bruto na delnico, kar je 10,3 % več kot leto prej.
- 49. Krkine nagrade na srednješolski ravni sta zaznamovala rekordno število prijavljenih raziskovalnih del ter občutno povečanje števila sodelujočih šol, kar je tudi posledica Krkinega spodbujanja mladih k raziskovanju.
- V okviru evropskega tedna mobilnosti smo četrtič zapored izpeljali Krkin dan brez avtomobila. Na ta dan krkaši prihajamo na delo peš, s kolesom ali drugimi oblikami prevoza.
- Oktobra smo odprli nov Razvojno-kontrolni center 4. S 55,6 milijona EUR vredno naložbo smo podvojili razvojno-raziskovalne in analizne zmogljivosti za zagotavljanje kakovosti svojih izdelkov. S tem smo zaključili še eno

pomembno fazo tehnološkega razvoja podjetja, s katero zagotavljamo usklajeno delovanje razvojno-raziskovalnih in proizvodno-kontrolnih funkcij, ki so bistvena prednost Krkinega vertikalno integriranega poslovnega modela.

- Oktobra smo na 49. Krkinih nagradah nagradili 30 najbolj perspektivnih raziskovalcev, med katerimi jih je pet prejelo prestižno veliko Krkino nagrado za raziskovalno nalogo. Izpostavljamo visoko kakovost nagrajenih del na univerzitetni ravni.
- Uspešno smo zaključili 24. presojo integriranega sistema vodenja in s tem potrdili veljavnost vseh pridobljenih certifikatov (ISO 9001, ISO 14001, HACCP, BS OHSAS 18001 in ISO/IEC 27001).
- Proces nenehnih izboljšav uresničujemo z množično inventivno dejavnostjo, v sklopu katere so krkaši od leta 2003 do konca leta 2018 dali 7867 koristnih predlogov in izboljšav.
- Krka edina v Sloveniji preverja in potrjuje znanje za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije za področje farmacije. Lani smo certifikate podelili 108 krkašem, ki so uspešno končali preverjanje in potrjevanje za tri poklicne kvalifikacije v farmacevtski industriji.

Nagrade

- Januarja je Krka že sedmič prejela priznanje zaposlitvenega portala Mojedelo.com za najuglednejšega delodajalca leta. Iskalci zaposlitve so nas v raziskavi ponovno uvrstili na vrh lestvice.
- Krkinemu Valsacorju so aprila v Moskvi namenili visoko strokovno nagrado platinasta unča.
- Maja je Slovensko farmacevtsko društvo predsedniku uprave in generalnemu direktorju Krke Jožetu Colariču, od leta 2001 častnemu članu društva, podelilo prestižno Minařikovo odličje.
- Krkini inovatorji so tudi na letošnji podelitvi priznanj za inovacije Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine izstopali z dosežki. Krka je prejela štiri zlata in tri srebrna priznanja.
- Gospodarska zbornica Slovenije je Krkinim inovatorjem v okviru dneva inovativnosti podelila zlato in srebrno priznanje. Zlato priznanje so dobili za inovativno generično zdravilo z učinkovino paliperidon v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem za zdravljenje shizofrenije, priznanje pa za kombinirano tableto z olmesartanom in amlodipinom za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka.
- Krka je v Ruski federaciji septembra prejela nagrado za najboljšo korporacija na področju izdelkov na recept.
- Na 20. tekmovanju za najboljšo letno poročilo v organizaciji poslovnega dnevnika Finance je Krka prejela glavno nagrado za najboljšo letno poročilo med velikimi podjetji. Prvo nagrado smo prejeli že šestič.
- Na Dnevu slovenskih in hrvaških vlagateljev, ki ga je decembra organizirala Ljubljanska borza, je Krka prejela nagrado za najboljšo delnico Prve kotacije. Lani je Ljubljanska borza prvič podeljevala tudi nagrado za najboljšo odnose z vlagatelji, ki jo je prav tako prejela Krka.

Dogodki po zaključku obračunskega obdobja

- V obdobju od 14. do 24. januarja 2020 so mediji povzemali zapise na romunskem spletnem portalu in v časopisu Libertatea, ki je poročal, da jim je uspelo pridobiti informacije o domnevnih nepravilnostih, ki naj bi jih izvajali zaposleni v Krkini odvisni družbi Krka Romania S.R.L, Bukarešta (v nadaljevanju Krka Romania). Javnost smo 17. januarja 2020 obvestili, da smo imenovali posebno skupino, ki je podrobno preverila delovanje Krkine odvisne družbe v zvezi z omenjenimi očitki. Ugotovitve notranje preiskave so pokazale, da obtožbe o domnevni korupciji v Romuniji, po katerih naj bi Krka Romania delovala protizakonito in zdravila tržila s podkupovanjem zdravnikov, navodila za takšno ravnanje pa naj bi zaposleni v odvisni družbi dobili iz obvladujoče družbe, niso utemeljene. Pregled je pokazal, da je imelo podjetje v Romuniji ustrezna navodila matične družbe, ni pa možno povsem izključiti, da je v preteklosti kakšen posameznik v odvisni družbi kršil Krkina interna navodila ter pogodbene obveznosti iz delovnega razmerja. Glede na ugotovitve Krka uvaja ukrepe, ki bodo še izboljšali transparentnost poslovanja in spoštovanje pravil s področja skladnosti poslovanja na vseh področjih. Nadzorni svet se je seznanil s poročilom uprave in podpira ukrepe, ki so bili sprejeti v zvezi s tem.
- Covid-19 je bolezen, ki jo povzroča nova vrsta koronavirusa (SARS-CoV-2). Svetovna zdravstvena organizacija je marca 2020 razglasila svetovno pandemijo.

Krka je sprejela vse potrebne ukrepe za zaježitev širitve okužbe, da bi zaščitila zdravje zaposlenih in zagotavljala neprekinjeno poslovanje. To je za proizvajalce zdravil poglavitni cilj, saj le na ta način lahko zagotavljamo, da ne pride do prekinitev v oskrbovalni verigi in pomanjkanja zdravil na svetovnih trgih.

Krka je takoj zmanjšala tveganja na sanitarnem in zdravstvenem področju. Upoštevala je izkušnje in ukrepe, ki so jih sprejeli njeni kitajski partnerji in italijanska podjetja. Nemudoma je sestavila strokovni tim zdravnikov in mikrobiologov ter tako okrepila interno službo, ki skrbi za varnost in zdravje pri delu. Procese je prilagodila tako, da zagotavljajo socialno distanciranje in uporabo zaščitnih sredstev. Izločila je bistvene povzročitelje tveganja v prostorih podjetja, omejila dostop do skupnih prostorov, zaprla dvigala, prilagodila način prehrane. S 25. februarjem je odpovedala prve in nato vse naslednje obiske skupin, dogodke, prireditve in izobraževanja, kar se je dalo, pa je izpeljala v e-obliki. Opredelila je postopke dezinfekcije, ki jih izvaja tako za zaposlene kot za prostore, material, vozila in delovna mesta. Vsem zaposlenim se meri temperatura ob vstopih v podjetje, po potrebi pa tudi med delovnim procesom. Vsi morajo nositi zaščitne maske. Pristojne službe so za zaposlene pripravile vrsto navodil in priporočil za izvajanje delovnih procesov in odgovorno obnašanje tako v podjetju kot doma.

Da bi dodatno zmanjšala tveganja, je Krka približno za polovico zaposlenih v Sloveniji za obdobje od 16. marca do 14. aprila odredila čakanje na delo doma, med njimi so starši otrok, starih do 10 let, in nosečnice. Na čakanje na delo doma je v skladu z mnenjem strokovnjakov za medicino dela napotila tudi zaposlene s kroničnimi boleznimi, ki spadajo v rizične skupine. V tem obdobju so bili v Krkinih prostorih navzoči samo zaposleni, ki so neposredno povezani z zagotavljanjem zdravil in skrbijo za nujne podporne procese, vsem drugim je podjetje omogočilo dostop do IT-sistemov in storitev. Tudi tisti, ki so bili na čakanju doma, so se vključevali v delovne procese, bili ves čas dosegljivi ter izvajali naloge po potrebi in glede na zmožnosti. Delo v Krkinih proizvodnih obratih v tujini je potekalo brez zastojev, marketinško-prodajni procesi pa so se izvajali različno, odvisno od ukrepov v posamezni državi.

Povprečna dnevna proizvodnja končnih izdelkov v skupini Krka se v tem času ni bistveno spremenila. Nabava surovin in repromateriala je potekala relativno normalno. Kontrola in zagotavljanje kakovosti izdelkov sta potekala nemoteno.

Povpraševanje po Krkinih izdelkih se je na večini trgov povečalo. Razmere za promocijo izdelkov pa so se zaradi ukrepov socialnega distanciranja spremenile, vendar strokovne službe svoje delo prilagajajo in se vse bolj zanašajo na stike prek e-tehnologije.

V logistiki nepremostljivih težav ni bilo, zaznavamo pa podaljšanje kopenskih transportnih poti, pomanjkanje kontejnerjev v pomorskem tovornem prometu in omejitve v letalskem tovornem prometu.

Krka terjatve celovito obvladuje, v trenutni situaciji je kreditno kontrolo še okrepila. Skupina Krka je pri zagotavljanju likvidnosti centralizirana, kar pomeni, da matična družba pokrije vse kratkoročne in dolgoročne potrebe po finančnih sredstvih odvisnih družb in absorbira njihove presežke denarja (sistem združevanja denarnih sredstev).

Uprava družbe pozorno spremlja razvoj dogodkov v državah, v katerih deluje skupina Krka. Krkin vertikalno integrirani poslovni model z razvojem, kontrolo kakovosti, dobro organizirano oskrbovalno verigo, številnimi lastnimi proizvodnimi zmogljivostmi, trženjsko-prodajnimi aktivnostmi in podpornimi dejavnostmi pokriva širok spekter procesov in dejavnosti na globalni ravni. Razvoj dogodkov, povezanih s širitvijo okužbe, njenimi posledicami in s tem povezanimi ukrepi držav, je še vedno nepredvidljiv. V skupini Krka v prvem četrtletju leta 2020 in do sprejema letnega poročila ni bilo negativnih posledic za oskrbovalno verigo. Za zdaj se je povpraševanje po naših izdelkih povečalo in mu z dobavami sledimo.

Dividendna politika in v okviru skupščinskega pooblastila program odkupa lastnih delnic v teh razmerah ostajata nespremenjena.

POSLOVNO POROČILO

Izjava o upravljanju družbe Krka

Upravljanje v Krki deluje po dvotirnem sistemu, po katerem družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet. Temelji na zakonodaji Republike Slovenije, slovenski in mednarodni dobri praksi, javno objavljeni Politiki upravljanja družbe ter internih aktih družbe.

Organi družbe so:

- skupščina delničarjev,
- nadzorni svet in
- uprava.

Skupščina delničarjev družbe Krka

V skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah je skupščina delničarjev najvišji organ družbe. Na njej se neposredno udejanja volja delničarjev družbe ter sprejemajo temeljne in statutarne odločitve. Vsaka delnica, razen lastnih, predstavlja na skupščini en glas. Družba Krka ima eno vrsto delnic, in sicer navadne kosovne delnice.

Uprava skliče redno skupščino delničarjev praviloma enkrat na leto, in sicer vsaj en mesec pred dnem zasedanja. Celotno gradivo je od sklica do skupščine na vpogled na sedežu družbe.

Pravico do udeležbe na skupščini in glasovalno pravico imajo vsi delničarji, vpisani v delniško knjigo na presečni dan, objavljen ob sklicu, ter njihovi zastopniki in pooblaščenici.

Uprava družbe daje delničarjem na skupščini vse potrebne informacije za presojo dnevnega reda, pri čemer upošteva zakonske ali morebitne druge omejitve glede razkrivanja informacij.

Družba v skladu s točko 6.2 Kodeksa upravljanja javnih delniških družb v sklicu skupščine večje delničarje pozove, naj javnost seznanijo s svojo politiko upravljanja naložb v družbi, zlasti s politiko glasovanja, vrsto in pogostostjo izvajanja upravljavskih aktivnosti ter dinamiko komuniciranja z organi vodenja in nadzora družbe.

Na 25. skupščini delničarjev, ki je bila 4. julija 2019, so se delničarji:

- seznanili z letnim poročilom uprave, vključno s prejemki članov uprave in nadzornega sveta, revizorjevim poročilom ter poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila za leto 2018 in njegovi potrditvi;
- sprejeli sklep o uporabi bilančnega dobička za leto 2018;
- podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu za leto 2018;
- seznanili, da je član nadzornega sveta Hans-Helmut Fabry 12. marca 2019 odstopil s funkcije;
- za članico nadzornega sveta družbe za mandatno obdobje 5 let, ki se je začelo 5. julija 2019, izvolili Mojco Osolnik Videmšek;
- seznanili, da je svet delavcev družbe kot predstavnik delavcev v nadzornem svetu za 5 let, ki je začelo teči 21. junija 2019, izvolil Tomaža Severja, Franca Šaška in Matejo Vrečer;
- imenovali revizorja za leta 2019, 2020 in 2021.

V letu 2020 bo v skladu s finančnim koledarjem redna letna skupščina delničarjev 9. julija. Sklic s predlagano vsebino sklepov, krajem zasedanja in pogoji za udeležbo bo objavljen v sklopu sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, v sklopu obveščanja Varšavske borze v sistemu ESPI, v dnevniku Delo in na spletnih straneh družbe.

V poglavju Delničarji in trgovanje z delnico so navedeni podrobnejši podatki o imetnikih delnic in glasovalnih pravicah.

Nadzorni svet družbe Krka

Nadzorni svet nadzoruje poslovanje in vodenje poslov družbe ter izbere in imenuje člane uprave. V skladu z določili statuta da upravi družbe predhodno soglasje za sprejem letnega poslovno-finančnega načrta in strategije družbe. Sestaja se najmanj

štirikrat na leto. Opravlja tudi druge naloge v skladu z ZGD-1, zlasti daje soglasje k imenovanju, razrešitvi in prejemkom vodje notranje revizije ter k aktu, s katerim se urejajo namen, pomen in naloge notranje revizije, ter k letnemu in večletnemu načrtu dela notranje revizije. Seznanj se tudi z letnim poročilom notranje revizije. Predsednik nadzornega sveta podpisuje pogodbe z zunanjim revizorjem.

Sestava nadzornega sveta je določena s statutom. Nadzorni svet sestavlja 9 članov, 6 jih izvoli skupščina delničarjev družbe, 3 člane, predstavnike delavcev družbe, izvoli svet delavcev družbe. Predsednik nadzornega sveta je vedno izvoljen izmed članov, ki jih izvoli skupščina delničarjev. Člani so izvoljeni za obdobje 5 let in so lahko ponovno izvoljeni. Na 21. redni skupščini delničarjev je bil zaradi prenehanja mandata predhodnih članov za obdobje 5 let izvoljen sedanji nadzorni svet, njegov mandat pa se je začel 20. avgusta 2015. V skladu s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb je bila pred tem oblikovana nominacijska komisija za svetovanje pri izboru članov nadzornega sveta. Članu Mateju Pircu, ki ga je skupščina delničarjev izvolila v letu 2015, je zaradi odstopa s 7. julijem 2016 prenehal mandat. Z istim dnem je skupščina delničarjev za novega člana izvolila dr. Borisa Žnidariča. Njegov mandat traja do izteka mandata ostalim članom nadzornega sveta. 6. julija 2017 je zaradi odstopa prenehal mandat članici Simoni Razvornik Škofič in z istim dnem tudi Anji Strojini Štampar, ki jo je odpoklicala skupščina delničarjev. Namesto nji je skupščina delničarjev 6. julija 2017 za člana nadzornega sveta izvolila Hans-Helmuta Fabryja in Boruta Jamnika za mandatno obdobje 5 let, ki je začelo teči prvi naslednji dan po izvolitvi na skupščini. Hans-Helmut Fabry je 12. marca 2019 odstopil s funkcije, namesto njega je skupščina delničarjev 4. julija 2019 za članico nadzornega sveta za mandatno obdobje 5 let, ki se je začelo 5. julija 2019, izvolila Mojco Osolnik Videmšek.

Nadzornemu svetu predseduje Jože Mermal. Njegova namestnika sta predstavnik delničarjev Andrej Slapar in predstavnik zaposlenih Franc Šašek. Predsednika nadzornega sveta v primeru odsotnosti nadomešča predstavnik delničarjev, če je odsoten tudi on, ga nadomešča predstavnik zaposlenih.

Delo nadzornega sveta poteka v skladu z zakonodajo, priporočili strokovnih združenj, zlasti Združenja nadzornikov Slovenije, in ostalimi priporočili dobre prakse, predvsem s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb.

Plačila, povračila in druge ugodnosti članov nadzornega sveta niso neposredno odvisne od uspešnosti poslovanja družbe in so prikazane v računovodskem poročilu, v pojasnilih z naslovom Posli s povezanimi osebami. Člani nadzornega sveta poleg sejinj prejema tudi fiksno plačilo za opravljanje funkcije, katerega višina je bila določena s sklepi 16. redne skupščine delničarjev leta 2011.

Člani nadzornega sveta družbo in pristojne institucije obveščajo o pridobitvah ali odsvojitvah delnic družbe, Krka pa te informacije javno objavlja. V poglavju Posli s povezanimi osebami je predstavljeno, koliko **delnic** družbe imajo v lasti člani nadzornega sveta.

Člani nadzornega sveta pri svojem delovanju upoštevajo cilje družbe in jim podrejajo morebitne drugačne osebne ali posamične interese tretjih oseb. Vsi člani nadzornega sveta so izpolnili vprašalnik o nasprotju interesov, ki je dostopen na Krkinih spletnih straneh. Ravnanje članov, če pride do **nasprotja interesov**, je opredeljeno v poslovniku nadzornega sveta, ki je dostopen na spletnih straneh (<http://www.krka.si/sl/za-vlagatelje/arhivi/dokumenti-o-upravljanju-druzbe/>).

Delo nadzornega sveta in njegovih komisij v letu 2019 je natančneje predstavljeno v poročilu nadzornega sveta.

Predstavniki kapitala

Jože Mermal

predsednik nadzornega sveta

Jože Mermal, rojen leta 1954, iz Ljubljane, univerzitetni diplomirani ekonomist, je z letom 2019, ko je družba BTC prešla na enotni sistem upravljanja, postal predsednik upravnega odbora družbe. Kot predsednik uprave je več kot 26 let uspešno vodil družbo, v kateri na različnih odgovornih funkcijah ustvarja in deluje že od leta 1978.

Bil je pobudnik in vodja projekta prestrukturiranja in preobrazbe nekdanjih javnih skladišč v uspešno, dinamično in naglo rastočo gospodarsko družbo ter hkrati enega največjih mednarodnih poslovno-nakupovalnih, športno-zabavnih ter kulturnih središč BTC City. Kot utemeljitelj in strateg sodobne družbe BTC stremi k nenehnemu vlaganju v razvoj, ki družbo vodi k dolgoročnemu cilju, ta pa je »BTC – odprta družba, družba prihodnjih generacij«. Pod njegovim vodstvom je družba prek

številnih dejavnosti povezana z dolgoročnimi poslovnimi partnerji in postaja svojevrsten ekosistem, ki z iskanjem poslovnih priložnosti vidi izzive v širši družbi, v globalizaciji, inovacijah in trajnostnem razvoju.

V sodelovanju z Mestno občino Ljubljana je aktivno sodeloval tudi pri nastajanju 230 ha velikega urbanističnega projekta mesta Ljubljana »Partnerstvo Šmartinska«, na osnovi katerega sta bila realizirana dva projekta, Kristalna palača in Radisson Blu Plaza Hotel, tretji veliki projekt pa je Ikea, ki se še gradi. Skupaj z mestno občino Ljubljana je sodeloval tudi pri nastajanju projekta Intermodalnega logističnega terminala Ljubljana.

Pod njegovim vodstvom je bil leta 2015 ustanovljen ABC-pospeševalnik, katerega temeljno poslanstvo je razvoj start-up ekosistema. Ključne vodstvene funkcije opravlja tudi v športnih organizacijah in na mednarodnih športnih dogodkih.

Družba BTC je pod njegovim vodstvom prejela številne nagrade in priznanja za projekte v širšem okolju, saj se vključuje tudi na kulturna, športna, izobraževalna, humanitarna in znanstvena področja, ki jih na osnovi osebne širine podpira in se pri tem angažira tudi osebno.

Za svoje delo je prejel številne nagrade, med njimi leta 1997 nagrado manager leta in leta 2001 Primus, strokovno priznanje Slovenskega društva za odnose z javnostmi in komunikacijsko odličnost. Zaradi podpiranja kulture je prejel naziv mecen leta 2011 v kulturi. Leta 2013 mu je Mestna občina Ljubljana podelila nagrado Marjana Rožanca za dosežke na področju športa. Za vizionarsko vodenje in ustvarjanje v družbi BTC je leta 2012 prejel nagrado Vision Manager, ki jo podeljujejo strokovnjaki za odnose z javnostjo iz Jugovzhodne Evrope. Leta 2014 je prejel nagrado Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke v kategoriji velikih podjetij za leto 2013. Pod njegovim vodstvom je družba BTC postala prvo in do danes edino slovensko podjetje, katerega delnice so kotirale na Londonski borzi. Leta 2015 je prejel zlato plaketo Združenja manager za več kot dve desetletji podpore združenju, leta 2016 pa častljivo nagrado naj manager Jugovzhodne Evrope, ki jo podeljuje Evropska neodvisna agencija. Za zasluge za ugled, pomen in razvoj občine Ljubljana ter razvoj njenih dobrih medmestnih in mednarodnih odnosov je leta 2017 prejel najvišje priznanje Mestne občine Ljubljana, naziv častni meščan Ljubljane.

Andrej Slapar

*namestnik predsednika nadzornega sveta in
predsednik komisije za kadrovska vprašanja*

Andrej Slapar, rojen leta 1972, iz Ljubljane, univerzitetni diplomirani pravnik, je maja 2013 prevzel vodenje uprave Zavarovalnice Triglav, pred tem je bil član njene uprave. V vodilni slovenski zavarovalnici je leta 1997 tudi začel poklicno pot kot pravnik na mednarodnih škodah. Dobrih deset let je nato služboval na Pozavarovalnici Triglav Re, nazadnje kot član uprave.

Zavarovalnico Triglav, vodilno zavarovalno-finančno skupino v Sloveniji in regiji Adria, zastopa v svetu Slovenskega zavarovalnega združenja, ki mu tudi predseduje, poleg tega je predsednik nadzornega sveta Pozavarovalnice Triglav Re, predsednik nadzornega sveta Jedrskega poola GlZ, član nadzornega sveta družbe Krka in član upravnega odbora Združenja nadzornikov Slovenije.

Borut Jamnik

predsednik revizijske komisije

Borut Jamnik, rojen leta 1970, iz Ljubljane, je po končanem študiju na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani svojo karierno pot začel v Agenciji RS za prestrukturiranje in privatizacijo in po opravljenem pripravništvu vodil številne projekte lastninskega preoblikovanja podjetij. Nato si je v Kapitalski družbi nabiral izkušnje na področju informatike in analiz ter ustanavljanja prvega pokojninskega sklada v Sloveniji. V obdobjih 2003–2005 in 2008–2011 je bil predsednik uprave Kapitalske družbe, v vmesnem obdobju pa član uprave v družbi Hit in v Probankini družbi za upravljanje, sprva kot svetovalec uprave in nato kot član uprave. Oktobra 2011 je prevzel vodenje uprave Modre zavarovalnice. Odgovoren je za področja upravljanja premoženja, skladnosti poslovanja, planiranja in kontrolinga ter pravnih in kadrovskih zadev. Do leta 2018 je bil član upravnega odbora Evropskega združenja pokojninskih skladov javnega sektorja (European Association of Public Sector Pension Institutions, EAPSPI). Člani združenja so predstavniki upravljavcev pokojninskih skladov iz 16 evropskih držav, ki aktivno sodelujejo pri gradnji socialne Evrope in si izmenjujejo izkušnje ter dobre prakse izvajanja in razvoja pokojninskega sistema.

V Združenju nadzornih svetov (ZNS), ki mu od leta 2012 tudi predseduje, aktivno sodeluje pri razvoju stroke in prakse s področja korporativnega upravljanja in delovanja nadzornih svetov in upravnih odborov. Je član nadzornega sveta v Krki in Novi KBM. Kot poslovodja in član nadzornih svetov sodeluje pri različnih oblikah zapletenih korporativnih akcij ter z dolgoletnimi izkušnjami in pogajalskimi sposobnostmi prispeva k reševanju zahtevnih poslovnih izzivov.

Mojca Osolnik Videmšek

Mojca Osolnik Videmšek, rojena leta 1966, državljanka Republike Slovenije. Po izobrazbi je univerzitetna diplomirana ekonomistka, diplomirala je na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Je direktorica v podjetju GB Leasing, d. o. o., kjer je odgovorna zlasti za področja financ, podpore in upravljanja tveganj. Pred tem je opravljala najodgovornejše naloge v Gorenjski banki, d. d. Od februarja do maja 2014 je bila direktorica direktorata Gorenjske banke, do maja 2019 pa članica uprave, krajše obdobje je opravljala tudi funkcijo predsednice uprave. Odgovorna je bila za področje upravljanja tveganj – za ocenjevanje kreditnih tveganj, kontroling tveganj, tvegane terjatve, upravljanje z nepremičninami. Pokrivala je tudi področje računovodstva in podpore, službo pravnih poslov, službo notranjega revidiranja in službo skladnosti poslovanja.

Preden se je zaposlila v Gorenjski banki, je pokrivala številna zahtevna delovna področja v NLB, d. d. Bila je pomočnica in nato namestnica direktorja Področja za upravljanje NLB Skupine, direktorica Sektorja za upravljanje kapitalskih naložb in nadzor, pomočnica direktorja Sektorja za upravljanje NLB Skupine in generalna sekretarka in direktorica kabineta uprave.

Izkušnje z najzahtevnejšimi nalogami ima še na področju javne uprave. Med letoma 2001 in 2003 je bila direktorica Urada predsednika vlade Republike Slovenije, v letu 2000 pa krajši čas generalna sekretarka na Ministrstvu za zunanje zadeve. Od septembra 1994 do aprila 1999 je bila vodja Kabineta predsednika vlade Republike Slovenije. Izkušena je na področjih upravljanja in nadzora. Ima certifikat Združenja članov nadzornih svetov Slovenije. Je podpredsednica upravnega odbora Združenja nadzornikov Slovenije.

Prof. dr. Julijana Kristl

Prof. dr. Julijana Kristl, rojena leta 1953, doktorica farmacevtskih znanosti, je od leta 1977 zaposlena na Fakulteti za farmacijo Univerze v Ljubljani, v vmesnem času pa se je izpopolnjevala tudi v farmacevtski industriji in na Univerzi v Ženevi. Uspešno opravlja številne znanstvene, pedagoške in vodstvene naloge. Njeni raziskovalni projekti so usmerjeni v biomateriale, sodobne dostavne sisteme zdravilnih učinkovin in nanotehnologijo, rezultate teh raziskav pa je objavila v številnih odmevnih mednarodnih znanstvenih in strokovnih revijah in jih zaščitila v treh patentih. Znanje in izkušnje uspešno posreduje študentom različnih študijskih programov in stopenj doma in kot vabljen predavateljica tudi na univerzah v Avstriji, Franciji, Italiji, Nemčiji in drugje. V svoji karieri je opravljala funkcijo prodekanje, nato predstojnice Katedre za farmacevtsko tehnologijo, dva mandata je bila dekanja Fakultete za farmacijo in nato dva mandata prorektorica za področje izobraževanja, vpisa in kakovosti na Univerzi v Ljubljani. Kot članica je delovala v številnih pomembnih komisijah in odborih v Zdravstvenem svetu Ministrstva za zdravje Republike Slovenije in Javni agenciji za zdravila in medicinske pripomočke Republike Slovenije. Še vedno je aktivna v Agenciji za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije in v odborih Univerze v Ljubljani in Fakultete za farmacijo. Že drugi mandat je članica nadzornega sveta Krke s certifikatom Združenja nadzornikov Slovenije.

Julijana Kristl je prepoznavna strokovnjakinja v mednarodnih krogih, saj je članica pomembnih združenj in uredniških odborov revij, kot so Journal of Drug Delivery Science and Technology, Journal of Biomedical Nanotechnology in European Journal of Pharmaceutics and Biopharmaceutics, recenzentka v številnih znanstvenih revijah ter pogosta ocenjevalka doktorskih nalog in raziskovalnih projektov na tujih univerzah in agencijah. Ima ekspertno znanje o načrtovanju, razvoju in vrednotenju zdravil ter poznavanju novih trendov na področju farmacije.

Dr. Boris Žnidarič

Boris Žnidarič, doktor družbenih znanosti in magister prava, je bil do upokojitve član uprave Kapitalske družbe. Pred tem je uspešno delal na številnih področjih v Skupini Triglav. Opravljal je funkcijo pomočnika predsednika uprave Zavarovalnice Triglav, kjer je poleg vodenja in usmerjanja direktorjev organizacijskih enot vodil strateško področje kadrovskega menedžmenta (HRM) v odvisnih družbah. Bil je član uprave zagrebškega Triglav osiguranja. Vodil je celjsko območno enoto Zavarovalnice Triglav ter centralno službo za preprečevanje in odkrivanje zavarovalniških goljufij. Pred tem je bil svetovalec člana uprave za strateško področje kadrovskega menedžmenta v Skupini Triglav ter pomočnik direktorja za pravne, kadrovske in splošne zadeve v ljubljanski območni enoti. Ima potrdilo o usposobljenosti za člana nadzornih svetov. Poleg raznolikega dela v zavarovalništvu je tudi habilitiran visokošolski učitelj.

Predstavniki zaposlenih

Franc Šašek

namestnik predsednika nadzornega sveta

Franc Šašek, rojen leta 1967, univerzitetni diplomirani organizator, je v Krki zaposlen od leta 1984 in je vodja Tehnične službe. Že od začetka deluje na področju inženiringa in tehničnih storitev, kjer je med ostalim opravljal dela tehnologa, vodje tehnično tehnološke priprave in kasneje samostojnega strokovnega sodelavca na področju vzdrževanja in projektnega vodenja. V letu 2004 je kot vodja projektne skupine »SAP PM-vzdrževanje« aktivno sodeloval pri vpeljavi informacijskega sistema za podporo poslovnim procesom podjetja (SAP) in bil kasneje imenovan za lastnika procesov vzdrževanja v skupini Krka. Od leta 1999 dela tudi na področju kakovosti, in sicer v vlogi pooblaščen osebe za kakovost, izvajalca usposabljanj, v vlogi registriranega notranjega presojevalca pa je v obdobju od leta 2000 do leta 2013 izvajal tudi interne presoje. S tem je soodgovoren za razvoj in vzdrževanje integriranega sistema kakovosti v podjetju.

Pri Združenju članov nadzornih svetov Slovenije se je v letu 2009 usposobil za člana nadzornih svetov in upravnih odborov družb. Za mandatno obdobje 2009–2013 in 2014–2018 ter ponovno za mandatno obdobje 2019–2022 je bil izvoljen za predsednika sveta delavcev Krke, tretji mandat člana nadzornega sveta pa je kot predstavnik zaposlenih nastopil 21. junija 2019.

Dr. Mateja Vrečer

Dr. Mateja Vrečer, rojena leta 1966, je v Krki zaposlena od leta 1990. Zaposlila se je kot diplomirana inženirka farmacije, nato pa je naredila strokovni izpit za diplomirano inženirko farmacije ter magisterij in doktorat iz farmacevtskih znanosti. Najprej je delala v Sektorju za razvoj in raziskave, kjer je pripravljala možnostne študije za predlagane nove izdelke, po njihovi odobritvi pa je vodila projekte do registracije in lansiranja v Sloveniji. Od leta 1997 je delala na področju upravljanja kakovosti kot namestnica direktorice Sektorja za upravljanje kakovosti in od marca 2007 tudi kot vodja Službe za zagotavljanje kakovosti na mednarodnem področju. Septembra 2011 je prevzela vodenje Upravljanja kakovosti.

Funkcijo članice nadzornega sveta Krke je kot predstavnica zaposlenih opravljala že v mandatnih obdobjih 2005–2009 in 2009–2014, tretji mandat članice nadzornega sveta je kot predstavnica zaposlenih nastopila junija 2014. Svet delavcev jo je kot predstavnico zaposlenih v nadzornem svetu izvolil tudi za novo mandatno obdobje, ki je nastopilo 21. junija 2019.

Mag. Tomaž Sever

Mag. Tomaž Sever, rojen leta 1967, je magistriral iz poslovođenja in organizacije, po osnovni izobrazbi pa je univerzitetni diplomirani inženir strojništva. V Krki je zaposlen od leta 1995. Je namestnik direktorja Prodaje z zadolžitvami direktorja Regije Srednja Evropa. Področja njegovega delovanja so skrb za raziskavo trgov, predlaganje in razvijanje nastopa Krke na posameznih trgih, definiranje prodajne ponudbe, predlaganje cenovne strategije za posamezne trge, sodelovanje pri načrtovanju promocijskih dejavnosti, oblikovanje, razvijanje in upravljanje distribucijskih poti, sodelovanje pri ustvarjanju prodajne mreže v tujini. Pred zaposlitvijo v Krki je od leta 1992 do leta 1995 delal v podjetju IBM Slovenija, d. o. o., kjer je bil najprej prodajni zastopnik za informacijske sisteme, kasneje pa je vodil projekte uvajanja informacijskih sistemov.

Funkcijo člana nadzornega sveta Krke je kot predstavnik zaposlenih opravljal že v mandatnem obdobju 2005–2009, leta 2009 je bil ponovno izvoljen za 5 let, junija 2014 je nastopil tretje mandatno obdobje. Svet delavcev ga je kot predstavnika zaposlenih v nadzornem svetu izvolil tudi za novo mandatno obdobje, ki je nastopilo 21. junija 2019.

Neodvisni strokovnjak, član revizijske komisije

V skladu z 280. členom ZGD-1 je nadzorni svet v revizijsko komisijo imenoval neodvisnega strokovnjaka za računovodstvo ali revizijo Boruta Šterbenca. Imenovani ni član nadzornega sveta družbe.

Borut Šterbenc

neodvisni strokovnjak za računovodstvo ali revizijo, član revizijske komisije

Pooblaščen revizor Borut Šterbenc, rojen 1978 v Ljubljani, je na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani pridobil naziv univerzitetnega diplomiranega ekonomista. S 1. januarjem 2020 je prevzel mesto predsednika uprave družbe Kolpa, d. d., Metlika in mesto direktorja družbe Kolpa Holding, d. o. o. Do leta 2011 je v revizijski družbi KPMG kot odgovorni vodja projektov načrtoval, vodil in izvajal zahtevnejše revizije, med drugim v družbah Krka, Intereuropa, Sava, NEK, Lama. Je tudi član nadzornega odbora Pokojninske družbe A, d. d., in izkušen poročevalec organom upravljanja in nadzora. Govori angleško, hrvaško in rusko.

Uprava družbe Krka

Uprava ima naslednje **naloge**:

- vodi družbo in sprejema poslovne odločitve samostojno in neposredno,
- sprejema strategijo razvoja skupine Krka s predhodnim soglasjem nadzornega sveta,
- zagotavlja ustrezno obvladovanje tveganj,
- ravna s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika ter varuje poslovne skrivnosti.

Upravo **sestavlja** 5 članov:

- predsednik uprave,
- 3 člani in
- članica uprave, delavska direktorica, ki predstavlja in zastopa interese delavcev v zvezi s kadrovskimi in socialnimi vprašanji.

Mandat članov uprave traja 6 let z možnostjo ponovnega imenovanja.

Delovanje uprave in razdelitev področij in nalog med posameznimi člani določa Poslovnik o delu uprave. Način delovanja je usklajevanje mnenj in soglasno odločanje. V skladu s Pravili organiziranosti in Poslovnikom o delu uprave imajo člani uprave tudi operativne naloge na področju vodenja, in sicer je vsak odgovoren za določeno število organizacijskih enot, s čimer je omogočeno neposredno sodelovanje med upravo in direktorji organizacijskih enot.

Kot pomoč upravi pri njenem delu ima družba naslednje organe:

- odbor direktorjev,
- prodajni odbor,
- razvojni odbor,
- odbor za kakovost,
- odbor za investicije,
- odbor za kadre,
- odbor za informacijske tehnologije,
- odbor za ekonomiko in finance ter
- odbor za korporativno pojavljanje v javnosti.

Odbore sestavljajo člani uprave, vodstveni delavci in strokovnjaki za posamezna področja v Krki. Odbori pripravljajo poslovno politiko in strateške usmeritve za posamezna področja in imajo nekatere pristojnosti za odločanje o izvajanju letnih načrtov.

Plačila, povračila in druge ugodnosti članov uprave so določena v pogodbah o opravljanju dela, sklenjenih med nadzornim svetom in posameznim članom uprave. Pravilnik o določitvi variabilnega dela plače uprave sprejme nadzorni svet družbe, ki članom uprave tudi določi nagrado. Nadzorni svet je v skladu s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb že v letu 2010 sprejel tudi **Politiko plačil uprave**. Oba dokumenta nadzorni svet glede na poslovne razmere spreminja oziroma posodablja.

Plačila članom uprave so izplačana **v denarju** in so predstavljena v računovodskem poročilu v pojasnilih Posli s povezanimi osebami, kjer je predstavljeno tudi **lastništvo Krkinih delnic** članov uprave.

Člani uprave in z njimi povezane osebe družbo in pristojne institucije obveščajo o vsaki pridobitvi ali odsvojitvi delnic družbe ali z njo povezane družbe. Krka te informacije javno objavlja.

Član uprave mora morebitno **nasprotje interesov** razkriti nadzornemu svetu in o tem obvestiti preostale člane uprave. Noben član uprave družbe Krka ni član nadzornih organov družb zunaj skupine Krka.

23. skupščina delničarjev, ki je bila 6. julija 2017, je upravo za 36 mesecev **pooblastila za pridobivanje lastnih delnic**, pri čemer skupni delež vseh lastnih delnic ne sme preseči 10 % osnovnega kapitala družbe, kar vključuje tudi delnice, ki jih ima družba že v lasti. Družba je glede programa nakupov lastnih delnic javnost obvestila na spletnem portalu Ljubljanske borze SEOnet (<http://seonet.ljse.si>).

Člani uprave

V nadaljevanju predstavljamo življenjepise članov uprave, ki pod vodstvom Jožeta Colariča delujejo v upravi družbe v šestletnem mandatnem obdobju od 1. januarja 2016 dalje.

Jože Colarič

predsednik uprave in generalni direktor

Rodil se je leta 1955 v Brežicah. Po končani gimnaziji v Novem mestu je nadaljeval šolanje na Ekonomski fakulteti v Ljubljani in študij končal leta 1979.

V Krki je zaposlen od leta 1982. Začel je v Finančnem sektorju, kjer je bil najprej vodja Oddelka za devizno-plačilni promet in nato pomočnik direktorja. Leta 1989 je prevzel vodenje Službe izvoza v Eksport-import sektorju in čez dve leti postal namestnik direktorja sektorja.

V začetku leta 1993 je bil imenovan za namestnika generalnega direktorja za trženje in finance, septembra istega leta pa je prevzel še vodenje sektorja Marketing in prodaja.

Leta 1997 je bil imenovan za člana uprave. Naslednje leto ga je nadzorni svet podjetja imenoval za namestnika predsednika uprave, leta 2002 pa ga je evidentiral kot bodočega predsednika uprave in mandatarja za pripravo predloga nove uprave.

Na seji 12. julija 2004 ga je nadzorni svet imenoval za predsednika uprave in generalnega direktorja. Petletni mandat je nastopil 1. januarja 2005. Na seji 21. januarja 2009 ga je nadzorni svet imenoval za naslednji mandat, ki se je začel 1. januarja 2010 in je trajal šest let.

Pod njegovim vodstvom je Krka postala ena od vodilnih generičnih farmacevtskih družb in si ustvarila dobro podlago za rast. Delovanje Jožeta Colariča temelji na domačem znanju, novih izdelkih, vsakoletnem vlaganju, zaposlovanju in stalnem izplačevanju dividend. Člani Krkinega nadzornega sveta so ga zato 21. januarja 2015 soglasno imenovali za predsednika uprave za novo šestletno mandatno obdobje, ki se je začelo 1. januarja 2016. Na seji 18. novembra 2015 so člani nadzornega sveta prav tako soglasno potrdili sestavo uprave za mandatno obdobje od 2016 do 2021, ki jo je predlagal Jože Colarič.

Dr. Aleš Rotar

član uprave in direktor Razvoja in proizvodnje zdravil

Rodil se je leta 1960 v Zadru na Hrvaškem. Na ljubljanski Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, smer farmacija, je diplomiral leta 1984, sedem let kasneje pa magistriral. Leta 1993 je končal mednarodni študij MBA na IEDC, Brdo. Na Fakulteti za farmacijo v Ljubljani je doktoriral leta 2000.

V Krki se je zaposlil leta 1984 v Oddelku za stabilnost. Leta 1991 je postal vodja Oddelka za farmacevtsko tehnologijo, dve leti kasneje pa je prevzel vodenje Službe za razvoj farmacevtike v Sektorju za raziskave in razvoj. Leta 1998 je bil imenovan za namestnika direktorja omenjenega sektorja, leta 1999 pa za njegovega direktorja.

Za člana uprave je bil imenovan leta 2001, drugi mandat je nastopil 31. julija 2002 ter bil ponovno imenovan za obdobje od 31. julija 2007 do 31. decembra 2009. Od leta 2002 je direktor Razvoja in raziskav. Nadzorni svet družbe ga je na seji 29. julija 2009 znova imenoval za člana uprave za šestletno mandatno obdobje, ki se je začelo 1. januarja 2010. Aleš Rotar je odločilno pomagal razvijati znanje ter vzpostaviti poslovne funkcije za Krkin lasten razvoj in raziskave. Zaradi uspešnega dela ga je nadzorni svet na predlog Jožeta Colariča 18. novembra 2015 soglasno imenoval za člana uprave za novo mandatno obdobje 2016–2021.

Dr. Vinko Zupančič

član uprave in direktor Razvoja in proizvodnje učinkovin z oskrbo

Rodil se je leta 1971 v Novem mestu. Gimnazijo je končal v Novem mestu. Na Fakulteti za farmacijo je diplomiral leta 1996 in dobil naziv magister farmacije. Strokovni izpit je opravil leta 1998, leta 2010 pa doktoriral na Fakulteti za farmacijo v Ljubljani.

V Krki se je leta 1997 zaposlil kot pripravnik v Službi skladišč in transporta v Oskrbi z izdelki. V letu 1998 je delal kot tehnolog skladiščenja in nato še kot samostojni tehnolog skladiščenja. Leta 2000 je prevzel delo pomočnika vodje Službe skladišč in transporta, v letu 2002 pa je postal namestnik vodje Logističnega centra v Oskrbi z izdelki. S 1. februarjem 2004 je bil imenovan za direktorja Krkinega predstavništva v Bangaloreju v Indiji. V Slovenijo se je vrnil 1. julija 2005 in prevzel delo vodje Logističnega centra v Oskrbi z izdelki. Za namestnika direktorja Oskrbe z izdelki je bil imenovan 1. decembra 2008, za direktorja Oskrbe z izdelki pa 1. januarja 2010.

Nadzorni svet družbe ga je na seji 29. julija 2009 imenoval za člana uprave za šestletno mandatno obdobje, ki ga je začel 1. januarja 2010. Krkina pomembna konkurenčna prednost je, da sama proizvaja velik del potrebnih zdravilnih farmacevtskih učinkovin in surovin. Vinko Zupančič je ključno prispeval k uspehu te strategije. Na predlog Jožeta Colariča ga je nadzorni svet 18. novembra 2015 zato soglasno imenoval za člana uprave za novo mandatno obdobje 2016–2021.

David Bratož

član uprave

David Bratož, univerzitetni diplomirani ekonomist, se je rodil leta 1976 v Novem mestu. Po končani novomeški gimnaziji je šolanje nadaljeval na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani in leta 2000 diplomiral na poslovnem oddelku, smer finance.

Kariero v Krki je začel leta 2001 v Finančnem sektorju, kjer je izpeljal več pomembnih projektov. Leta 2003 je začel delati v Prodaji, v Regiji Srednja Evropa, zadolžen pa je bil predvsem za poljski trg. Zaradi uspešnega dela je leta 2007 postal direktor družbe Krka - Polska in operativno vodil marketing, prodajo, proizvodnjo in distribucijo. Dve leti zatem je postal predsednik upravnega odbora.

Skupaj s sodelavci je Krka - Polska razvil v eno od Krkinih največjih in najuspešnejših odvisnih družb. Med njegovim vodenjem sta se na Poljskem, kjer Krka zaposluje približno 800 ljudi, podvojili tako prodaja kot količina proizvedenih izdelkov, on sam in Krka - Polska pa sta prejela številne nagrade.

David Bratož podrobno pozna delovanje vseh poslovnih funkcij velikega podjetja. Na predlog Jožeta Colariča ga je nadzorni svet 18. novembra 2015 soglasno imenoval za člana uprave za mandatno obdobje 2016–2021.

Milena Kastelic

članica uprave – delavska direktorica, vodja Proizvodnje poltrdnih, tekočih in ostalih oblik

Milena Kastelic, univerzitetna diplomirana inženirka živilske tehnologije, se je rodila leta 1968 v Novem mestu. Novomeško gimnazijo je končala leta 1986 in se vpisala na Biotehniško fakulteto v Ljubljani, smer živilska tehnologija. Njena diplomska naloga z naslovom Vrednotenje glukoamilazne aktivnosti kvasovke *Saccharomyces diastaticus* je bila leta 1991 nagrajena s Prešernovo nagrado za študente. Leta 1993 je končala še usposabljanje na nemškem inštitutu za organizacijo dela REFA.

V Krki dela od leta 1992. Njena poklicna pot je ves čas tesno povezana s proizvodnjo; z zelišči, zeliščnimi zdravili in izdelki brez recepta ter tudi izdelki na recept. Pripravištvu je opravljala v Programu pomožnih zdravil in zelišč ter ga uspešno končala z nalogo o tehnologiji sušenja rastlinskih surovin. Pet let je delala kot proizvodna tehnologinja in leta 1996 postala vodja Obrata za proizvodnjo zelenih zdravil. Zdaj je to Obrat Bršljin, ki ga je uspešno vodila do aprila 2018. Danes vodi Proizvodnjo poltrdnih, tekočih in ostalih oblik.

Kot Krkina notranja presojevalka je 15 let prispevala k izboljševanju poslovnih procesov v družbi. Na ta način je spoznala tudi delo drugih organizacijskih enot in pomen trdnih povezav med njimi ter rezultate vzajemnega sodelovanja.

Med zaposlenimi uživa zaupanje, zato jo je svet delavcev na 15. redni seji 28. septembra 2015 predlagal za delavsko direktorico, nadzorni svet pa jo je 18. novembra 2015 soglasno imenoval za članico uprave – delavsko direktorico za mandatno obdobje 2016–2021.

Opis politike raznolikosti v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja ali nadzora družbe Krka v letu 2019

V politiki upravljanja družbe je zaveza o preprečevanju diskriminacije, ki pravi, da Krka svojim zaposlenim zagotavlja enake možnosti ne glede na spol, raso, barvo kože, starost, zdravstveno stanje oziroma invalidnost, versko, politično ali drugo prepričanje, članstvo v sindikatu, nacionalni ali socialni izvor, družinski status, premoženjsko stanje, spolno usmerjenost ali druge osebne okoliščine. Družba v letu 2019 še ni imela formalne politike, ki bi dodatno urejala strukturo organov vodenja in nadzora glede na spol, starost, izobrazbo in druge osebne okoliščine, se pa raznolikost že dolgo časa izvaja v praksi, zlasti spolna, narodnostna, starostna in izobrazbena. Več o sestavi zaposlenih razkrivamo v poglavju Odgovornost do zaposlenih.

Upravljanje v skupini Krka

Skupino Krka sestavljajo obvladujoča družba Krka ter odvisne družbe v Sloveniji in zunaj nje. Odvisne družbe so praviloma v 100-odstotni lasti družbe Krka in so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo.

Za vse družbe v skupini Krka veljajo enotna pravila upravljanja, organiziranosti in delovanja, razen če lokalne zakonodaje zahtevajo drugače. Obvladujoča družba postavlja strateške usmeritve in cilje vsem posamičnim odvisnim družbam v skupini Krka in spremlja uresničevanje njihovih načrtov. Zaradi boljše povezave in nadzora nad poslovanjem odvisnih družb uprava obvladujoče družbe Krka praviloma predstavlja skupščino odvisnih družb. Člani uprave so tudi člani formalnih ali internih nadzornih svetov, nadzornih odborov ali upravnih odborov določenih odvisnih družb, za kar ne prejemajo posebnih plačil.

Krka prek načela funkcijskega vodenja nadzoruje poslovne funkcije v odvisnih družbah. Nadzor vsakodnevnega poslovanja odvisnih družb poteka prek rednega poročanja.

Pomembnejša izjema glede na navedeno je skupno podjetje Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd. na Kitajskem, v katerem ima Krka 60-odstotni lastniški delež, kitajski partner Ningbo Menovo pa 40-odstotnega. V tričlanskem odboru direktorjev te družbe ima Krka dva predstavnika, med njimi predsednika odbora.

Skladnost poslovanja

Področja korporativne integritete, skladnosti in transparentnosti delovanja so bila v gospodarskih družbah vedno pomembna in vključujejo vse ravni delovanja in poslovanja, zaposlenih in tretjih oseb, povezanih z družbami.

Krkin Kodeks ravnanja je kot zapis načel in pravil etičnega ravnanja ter dobrih poslovnih običajev in standardov ravnanja krovni dokument področja. Krovna ureditev je vodilo, za odvisne družbe pa upoštevamo posebnosti lokalne zakonodaje ter transparentne poslovne prakse. Kodeks ravnanja velja za vse zaposlene v Krki. Izpostavlja, da so si vsi zaposleni dolžni prizadevati za etično, nekoruptivno in zakonito delovanje.

Na ravni skupine stalno izboljšujemo področje izobraževanja in zavedanja zaposlenih o pomenu skladnosti poslovanja in korporativne integritete. Obravnavo kršitev Kodeksa ravnanja ter morebitne pojave prevarantskega, koruptivnega ali drugega neskladnega ravnanja v škodo Krke urejajo interni dokumenti in relevantna zakonodaja.

Prizadevamo si za povečevanje etične kulture ter varovanje Krkinega ugleda in premoženja. Vodilo vseh zaposlenih pri opravljanju del in nalog je ravnanje v skladu z etičnimi načeli poštenosti, lojalnosti in profesionalnosti, veljavnimi predpisi in Krkinimi internimi akti. Stalno povečujemo ozaveščenost zaposlenih o indicijih prevar, neskladij in drugih kršitev ter načinih njihovega obvladovanja, odgovornosti pri prepoznavanju in poročanju o njih.

Na ravni skupine Krka je imenovan pooblaščenec za skladnost poslovanja, ki mu je zaupana samostojna in neodvisna funkcija nadzora nad korporativno integriteto. Podpora pooblaščenca so: služba, odgovorna za upravljanje tveganj in skladnost poslovanja, pravna služba ter zaposleni iz posameznih organizacijskih enot, ki sodelujejo pri ureditvi skladnosti poslovanja na posameznih področjih.

Za skladnost skrbimo tudi na področju varstva osebnih podatkov. Za varstvo osebnih podatkov na ravni skupine Krka in v odvisnih družbah skrbi pooblaščen oseba. O pomenu varstva osebnih podatkov in posameznikovih pravic sporočamo tudi prek internih glasil in spletnih strani.

V letu 2019 smo podpisali Zavezo k spoštovanju človekovih pravic pri poslovanju, s katero smo se zavezali k spoštovanju človekovih pravic v poslovnem procesu in preprečevanju možnih negativnih vplivov na človekove pravice. Spoštovanje človekovih pravic umeščamo med vrednote podjetja, v Kodeks ravnanja in druge interne dokumente.

Notranja revizija

Notranja revizija svoje delo v skupini Krka izvaja na osnovi srednjeročnega in letnega načrta dela ter v skladu s pravili (Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in Etičnim kodeksom).

V skladu z načrtom dela za leto 2019 je bilo opravljenih osemnajst rednih notranjerevizijskih pregledov, ki so potekali po metodologiji COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission).

Omenjena metodologija je svetovno priznana in je podlaga za celovito spremljanje upravljanja tveganj. Na osnovi te metodologije notranji revizorji ugotavljajo doseganje revizijskih ciljev v kategorijah delovanja, poročanja in skladnosti s predpisi vsakega revizijskega področja.

Notranjerevizijski pregledi so bili opravljeni na naslednjih področjih: prodaja, nabava, proizvodnja učinkovin, razvoj in raziskave, informacijske tehnologije ter posamezne podporne storitve. Opravljene so bile tudi redne notranje revizije v več odvisnih družbah in predstavništvih v tujini. V skladu z omenjenimi standardi so notranji revizorji izvajali tudi svetovalno dejavnost.

Notranji revizorji so za omenjena področja revidiranja dali zagotovila, da je sistem notranjih kontrol za doseganje zastavljenih ciljev v revidiranih enotah in procesih vzpostavljen, deluje in je učinkovit. Obstajajo pa možnosti za njegovo izboljšanje, zato so predlagali priporočila, ki so jih kategorizirali po posameznih stopnjah tveganj ter redno preverjali njihovo uresničevanje.

Notranji revizorji sodelujejo s Krkinim nadzornim svetom in njegovo revizijsko komisijo ter tudi z zunanjimi revizorji. V letu 2019 je bila izvedena tudi redna zunanja presoja kakovosti delovanja notranje revizije. Pridobljeno je bilo pozitivno mnenje.

Notranje kontrole in upravljanje tveganj v povezavi z računovodskim poročanjem

Notranje kontrole so usmeritve in postopki, ki jih je skupina Krka vzpostavila in jih izvaja na vseh ravneh, da bi obvladovala tveganja, ki so povezana z računovodskim poročanjem. Namen notranjih kontrol je zagotoviti zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi. Uvajanje poenotenih informacijskih sistemov v odvisne družbe in razvoj poslovne informatike povečujeta učinkovitost izmenjave računovodskih podatkov med odvisnimi družbami in obvladujočo družbo in s tem kontrolo teh informacij.

Računovodsko kontroliranje temelji na načelih resničnosti in delitve odgovornosti, na kontroli izvajanja poslov, ažurnosti evidenc, usklajenosti stanja, izkazanega v poslovnih knjigah, in dejanskega stanja, ločenosti evidence od izvajanja poslov, strokovnosti računovodij in neodvisnosti. Računovodske kontrole so tesno povezane s kontrolami na področju informacijskih tehnologij, ki med drugim zagotavljajo omejitve in nadzor dostopov do omrežja, podatkov in aplikacij ter popolnost in točnost zajemanja in obdelovanja podatkov. Ustreznost delovanja in vzpostavitev potrebnih kontrol v okviru informacijskih sistemov vsako leto preverjajo pooblaščen zunanji izvajalci.

Tveganja, vezana na konsolidirane računovodske izkaze skupine Krka, obvladujemo z usmerjanjem in nadzorovanjem izvajanja aktivnosti v okviru računovodske funkcije v odvisnih družbah in z revizijo letnih računovodskih izkazov vseh odvisnih družb, ki sestavljajo skupino Krka.

Zunanja revizija

Revizijo računovodskih izkazov obvladujoče družbe in konsolidiranih računovodskih izkazov skupine Krka izvaja revizijska družba Ernst & Young d.o.o., Ljubljana. Zunanji revizor v okviru revizije računovodskih izkazov o svojih ugotovitvah poroča upravi, nadzornemu svetu in revizijski komisiji nadzornega sveta.

Posli družbe Krka z revizijsko družbo Ernst & Young d.o.o., Ljubljana, in posli družb v skupini s posameznimi revizorskimi družbami so predstavljeni v pojasnilih k računovodskim izkazom Posli z revizorsko družbo.

Sestava nadzornega sveta družbe Krka 31. 12. 2019

Ime in priimek	Jože Mermal	Borut Jamnik	Andrej Slapar	Julijana Kristl	Boris Žnidarič	Mojca Osolnik Videmšek	Franc Šašek	Mateja Vrečer	Tomaž Sever
Funkcija	predsednik	član	namestnik predsednika	članica	član	članica	namestnik predsednika	članica	član
Prvo imenovanje	2015	2017	2015	2010	2016	2019	2009	2005	2005
Trajanje trenutnega mandata	2020	2022	2020	2020	2020	2024	2024	2024	2024
Predstavnik kapitala/zaposlenih	kapitala	kapitala	kapitala	kapitala	kapitala	kapitala	zaposlenih	zaposlenih	zaposlenih
Udeležba na sejah	4/6 ¹	6/6	6/6	6/6	6/6	3/3, odkar je članica	6/6	6/6	6/6
Spol	moški	moški	moški	ženski	moški	ženski	moški	ženski	moški
Državljanstvo	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko
Letnica rojstva	1954	1970	1972	1953	1948	1966	1967	1966	1967
Izobrazba in strokovni profil	univerzitetni diplomirani ekonomist	univerzitetni diplomirani matematik	univerzitetni diplomirani pravnik	doktorica farmacevtskih znanosti	doktor družbenih znanosti in magister prava	univerzitetna diplomirana ekonomistka	univerzitetni diplomirani organizator	doktorica farmacevtskih znanosti	univerzitetni diplomirani inženir strojništva ter magister poslovanja in organizacije
Neodvisnost po Kodeksu upravljanja	da	da	da	da	da	da	da	da	da
Obstoj nasprotja interesov v poslovnem letu	Za nobenega člana ali članico v letu 2019 ni obstajalo trajno in relevantno nasprotje interesov. Izjave o neodvisnosti so objavljene na spletnih straneh družbe.								
Članstvo v komisijah	–	predsednik revizijske komisije	predsednik komisije za kadrovska vprašanja	članica komisije za kadrovska vprašanja	član revizijske komisije	članica revizijske komisije	član revizijske komisije	članica komisije za kadrovska vprašanja	član komisije za kadrovska vprašanja ²
Udeležba na rednih sejah komisij	–	5/5	4/4	4/4	5/5	2/2, odkar je članica	5/5	4/4	1/1, odkar je član
Članstvo v organih nadzora drugih družb	Člani nadzornega sveta družbe, predvsem predstavniki kapitala, prevzemajo zadolžitve tudi v organih nadzora ali upravljanja drugih družb, vendar ne v obsegu, ki bi vplival na njihovo delo v nadzornem svetu družbe Krka.								

¹ odsoten na sejah 31. 7. 2019² do 31. 7. 2019 je bil član revizijske komisije

Sestava in višina prejemkov članov nadzornega sveta sta razkriti v poglavju Posli s povezanimi osebami.

Zunanji člani v komisijah 31. 12. 2019

Revizijska komisija

Ime in priimek	Borut Šterbenc
Funkcija	neodvisni zunanji strokovnjak revizijske komisije po 280. členu ZGD-1
Udeležba na sejah	5/5
Spol	moški
Državljanstvo	slovensko
Letnica rojstva	1978
Izobrazba in strokovni profil	univerzitetni diplomirani ekonomist z izkušnjami na področju načrtovanja, vodenja in izvajanja zahtevnejših revizij
Neodvisnost po Kodeksu upravljanja	da
Članstvo v organih nadzora drugih družb	član nadzornega odbora Pokojninske družbe A, d. d.

Sestava uprave družbe Krka 31. 12. 2019

Ime in priimek	Jože Colarič	Aleš Rotar	Vinko Zupančič	David Bratož	Milena Kastelic
Funkcija	predsednik	član	član	član	članica, delavska direktorica
Področje dela v upravi	marketing, prodaja, kadri, naložbe, odnosi z javnostjo, pravno področje, deloma novi izdelki, del splošnih služb	razvoj in proizvodnja končnih izdelkov, novi izdelki, upravljanje kakovosti, varnost in zdravje pri delu	razvoj in proizvodnja učinkovin oz. surovin, upravljanje oskrbne verige	ekonomika, finance, informacijska tehnologija, odnosi s sindikatoma in svetom delavcev, del splošnih služb	zastopa in predstavlja interese delavcev glede kadrovskih in socialnih vprašanj
Prvo imenovanje v upravo	1997	2001	2010	2016	2016
Trajanje trenutnega mandata	2021	2021	2021	2021	2021
Spol	moški	moški	moški	moški	ženski
Državljanstvo	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko
Letnica rojstva	1955	1960	1971	1976	1968
Izobrazba in strokovni profil	univerzitetni diplomirani ekonomist	doktor farmacevtskih znanosti	doktor farmacevtskih znanosti	univerzitetni diplomirani ekonomist	univerzitetna diplomirana inženirka živilske tehnologije
Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb	ne	ne	ne	ne	ne

Sestava in višina prejemkov članov uprave sta razkriti v poglavju Posli s povezanimi osebami.

Izjava o usklajenosti z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

V letu 2019 je bil referenčni kodeks za Krko Kodeks upravljanja javnih delniških družb (v nadaljevanju Kodeks), ki sta ga 27. oktobra 2016 sprejela Ljubljanska borza in Združenje nadzornikov Slovenije. Veljati je začel 1. januarja 2017, objavljen pa je na spletnem naslovu Ljubljanske borze.

Uprava in nadzorni svet Krke, tovarne zdravil, d. d., Novo mesto izjavljata, da so posamezni člani uprave in nadzornega sveta kot tudi uprava in nadzorni svet kot organa delniške družbe v letu 2019 spoštovali načela in priporočila Kodeksa. Nekaj konkretiziranih priporočil Kodeksa v letu 2019 nismo popolnoma uresničili, smo se pa vselej trudili približati njihovi izpolnitvi in poskušali zagotoviti primeren način za njihovo uresničitev.

V nadaljevanju pojasnjujemo posamezna odstopanja od Kodeksa v letu 2019.

Uprava in nadzorni svet Krke v letu 2019 nista sprejela posebnega dokumenta z naslovom Politika raznolikosti, vendar načela te politike Krka implementira prek drugih internih aktov, politik in postopkov, med katere spadajo Kodeks ravnanja, Politika upravljanja, Poslovnik o delu nadzornega sveta glede postopkov kandidiranja članov nadzornega sveta, postopki in zaveze komisije za kadrovska vprašanja nadzornega sveta in komisije za imenovanja za pripravo volilnega predloga članov nadzornega sveta. Raznolikost je v praksi zagotovljena v postopkih imenovanja in predlaganja članov organov vodenja in nadzora, saj si Krka kandidatom vselej prizadeva zagotoviti enake možnosti in prepoveduje vsakršno diskriminacijo (4. poglavje Kodeksa).

Nadzorni svet Krke lahko v okviru samoocene določi letni načrt usposabljanja svojih članov in okvirne stroške izobraževanja. V letu 2019 predlog za dodatno izobraževanje ni bil dan, zato načrt ni bil sprejet (točka 13.1 Kodeksa).

Vrednotenje dela nadzornega sveta opravijo člani sami in pri tem popolnoma sledijo metodologiji in Priročniku za vrednotenje učinkovitosti nadzornega sveta, ki ga je pripravilo Združenje nadzornikov Slovenije. Postopek vrednotenja je potekal strokovno in objektivno, zato v letu 2019 ni bilo potrebe po zunanji strokovni podpori in tudi ni bila opravljena zunanja presoja dela nadzornega sveta v sodelovanju s specializirano institucijo oziroma drugimi strokovnjaki (točki 14.2 in 14.4 Kodeksa). Naj omenimo, da je Krkina interna Služba notranje revizije v kontekstu korporativnega upravljanja opravila svetovalno storitev. Pregledala je postopke, ki so povezani s korporativnim upravljanjem, in sicer skladnost z izbranimi merili, da bi lahko predlagala morebitna priporočila za izboljšanje teh postopkov. Te aktivnosti od notranjih revizorjev zahtevajo Mednarodni standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju.

Poslovnik o delu nadzornega sveta Krke določa, da ima predsednik nadzornega sveta dva namestnika – eden je predstavnik delničarjev, drugi pa predstavnik zaposlenih. To je potrebno za zagotavljanje vključenosti predstavnikov zaposlenih tudi v najodgovornejše aktivnosti znotraj organov. Poslovnik tudi določa, da predsednika nadomešča namestnik iz vrst delničarjev, šele v primeru njegove odsotnosti ga nadomešča namestnik, ki je predstavnik zaposlenih. Tako od Kodeksa, ki določa, da sme biti namestnik predsednika nadzornega sveta samo predstavnik delničarjev, ne odstopamo bistveno (točka 15.4 Kodeksa).

Krkino Izjavo o upravljanju v letu 2019 je presodil zunanji revizor v okviru redne revizije. Dodatna zunanja presoja ustreznosti izjave ni bila opravljena (točka 5.7 Kodeksa).

Krka v svojem letnem poročilu v Izjavi o upravljanju v letu 2019 v poenotenih tabelah (prilogi C1 in C2 Kodeksa) ne navaja članstva članov uprave in nadzornega sveta v organih upravljanja ali nadzora nepovezanih družb, ampak so te informacije zbrane v letnem poročilu v okviru njihovih življenjepisov, kjer navaja njihove vodstvene funkcije in naloge (točki 5.5 in 29.5 Kodeksa). Podatki iz prilog C3 in C4 Kodeksa o sestavi in višini prejemkov so skoraj v celoti razkriti na način, kot ga priporoča Kodeks (točki 5.6 in 29.7), jih pa družba zaradi primerljivosti med leti razkriva na tak način, kot ga je uporabljala, preden je začel veljati Kodeks, torej v računovodskem poročilu v poglavju Posli s povezanimi osebami. Variabilni del plače se vedno izplača kot akontacija ob polletju in kot poračun po seji nadzornega sveta, na kateri je potrjeno letno poročilo, vedno skupaj z naslednjo plačo (točka 21.2).

Nadzorni svet je merila za variabilne prejemke uprave doslej posodabljal v letih 2012, 2014, 2016 in 2018, ko so tako narekovale dodatne naloge uprave iz poslovne strategije ali spremembe poslovnega okolja ali trendov nagrajevanja. Ni pa jih vsako leto določal na popolnoma enak način, kot določa točka 12.10 Kodeksa, saj je opisani način bolj prilagojen

konkretnim potrebam nadzornega sveta za spremljanje dela uprave, ki je v znatni meri vezano na dveletno prenavljanje strategije.

Poslovnik uprave določa, da lahko član uprave članstvo v nadzornih svetih z družbo nepovezanih družb sprejme šele potem, ko je o tem obvestil nadzorni svet družbe in pridobil njegovo soglasje. To delno odstopa od člena 19.6 Kodeksa, ki govori o vseh družbah, ne le o nepovezanih.

Krka na spletni strani javno objavlja kontaktne podatke za vlagatelje in javnost, ne pa imen oseb (točka 28.2 Kodeksa), in sicer zato, ker je oseb več in pokrivajo različna področja.

Krka je javno objavila Poslovnik o delu nadzornega sveta, v Izjavi o upravljanju v letu 2019 pa sestavo, pristojnosti in ostale vidike delovanja organov družbe ter s tem vse bistvene informacije o korporativnem upravljanju. Ostali operativni dokumenti v letu 2019 niso bili javno objavljeni (točka 29.9 Kodeksa).

Kodeks (točka 25.3) svetuje, naj družba zunanjega revizorja zamenja vsaj enkrat na 7 let. Skupščina delničarjev Krke je na predlog revizijske komisije in nadzornega sveta sedanjega revizorja imenovala še za 3 leta, kar pomeni, da bo isti zunanji revizor revidiral poslovanje Krke več kot 7 let. Je pa revizijska družba v skladu s pravili Mednarodnih standardov revidiranja že za leto 2019 zamenjala revizorja partnerja in koordinatorja, ki sta odgovorna za izvedbo revizije.

Dva člana nadzornega sveta, in sicer predstavnika zaposlenih, bi se po nekaterih merilih lahko štela kot pripadnika širšega posloводства (11. člen Kodeksa), čeprav ne moreta samostojno sprejemati odločitev o razporejanju finančnih virov in zaposlovanju kot tudi ne v celoti določati strategije dela na svojem področju.

Izpolnujemo tudi večino določil kodeksa Best Practice for GPW Listed Companies 2016, ki se nanaša na družbe, ki kotirajo na Varšavski borzi. Odstopanja pojasnujemo v ločenem dokumentu, objavljenem v sistemu obveščanja, veljavnem za Varšavsko borzo.

Novo mesto, 16. 4. 2020

Podpis izjave o upravljanju in njenih sestavnih delov

Jože Colarič
predsednik uprave in generalni direktor

dr. Aleš Rotar
član uprave

dr. Vinko Zupančič
član uprave

David Bratož
član uprave

Milena Kastelic
članica uprave – delavska direktorica

Izjava o nefinančnem poslovanju

Uprava Krke, tovarne zdravil, d. d., Novo mesto izjavlja, da v Krki upoštevamo politike skupine Krka, ki se nanašajo na **socialno in kadrovske področje, spoštovanje človekovih pravic in raznolikosti, upravljanje na področju preprečevanja korupcije in podkupovanja ter okoljsko področje.**

Skupina Krka deluje po poslovnem modelu, ki je opisan v poglavju Poslovni model skupine Krka, spremljamo pa tudi njeno umeščenost v različna okolja. Več o tem navajamo v poglavju Upravljanje tveganj.

V Krki smo zavezani visokim etičnim standardom. V Kodeksu ravnanja Krke so zbrana načela in pravila etičnega ravnanja ter dobrih poslovnih običajev in standardov ravnanja v skupini Krka, ki so zavezujoča za vse zaposlene. Na kodeksu temeljijo tudi vsa Krkina druga interna pravila. Osnovno vodilo je dosledno ravnanje po najvišjih moralnih načelih, načelih poštenosti, lojalnosti in profesionalnosti ter dosledno spoštovanje predpisov in smernic mednarodnih organizacij na področju farmacevtske industrije ter internih aktov družbe. Kodeks je javno objavljen na Krkinih spletnih straneh. Z njim se seznajajo vsi naši poslovni partnerji, od katerih pričakujemo, da ga bodo pri poslovanju s Krko spoštovali.

V skupini Krka dajemo velik poudarek socialnemu področju in kadrom. Zavedamo se, da so zaposleni in njihovo znanje, izkušnje in sodelovanje ključni vir za doseganje načrtovanih rezultatov celotne skupine Krka. Naš uspeh je odvisen od zavzetosti zaposlenih, dobrih in konstruktivnih medsebojnih odnosov ter sodobnih in stabilnih načinov vodenja, ki zaposlene usmerjajo v učinkovito delo, proaktivnost, napredovanje in razvoj ter tako podpirajo Krkine vrednote. Prizadevamo si, da bi naše celotno delovanje odražalo odgovornost do zaposlenih, okolja in deležnikov. Krkine vrednote nas usmerjajo pri postavljanju ciljev in doseganju rezultatov ter sodelovanju z zaposlenimi, njihovem vodenju in razvoju njihovih potencialov. Skupaj gradimo kulturo medsebojnega zaupanja, spoštovanja, sodelovanja in timskega dela, nenehnega učenja ter odgovornega, učinkovitega in trajnostnega delovanja. Za krkaše je značilno, da smo lojalni, inovativni, prilagodljivi, prizadevni in osredotočeni na doseganje poslovnih ciljev in rezultatov skupine Krka. Več o tem navajamo v poglavjih Odgovornost do zaposlenih in Odgovornost do družbenega okolja.

Zagotavljamo varno in zdravo delovno okolje ter redno sprejemamo ukrepe za zmanjševanje in odpravljanje morebitnega tveganja za zdravje in nastanek nesreč. Upoštevamo vse predpise in interne akte s področja varnosti in zdravja pri delu. Na vseh Krkinih lokacijah je prepovedano kajenje.

Spoštujemo človekove pravice, ki so zapisane v mednarodno priznanih načelih in smernicah. V vseh državah, v katerih delujemo, upoštevamo vse zakonske predpise in standarde o človekovih pravicah. Spoštujemo dostojanstvo in osebno integriteto posameznika ter njegovo zasebnost. Spoštujemo tudi svobodo govora in izražanja mnenj in smo pri tem vselej spoštljivi do drugih. Z zaposlenimi odkrito komuniciramo ne glede na izobrazbo in vodstveni položaj. Prepovedane so vse oblike nepoštenega in nedovoljenega dela. Vsaka diskriminacija zaposlenih je prepovedana. Zaposlene obravnavamo enako ne glede na narodnost, raso ali etnični izvor, nacionalno ali socialno pripadnost, spol, barvo kože, zdravstveno stanje, invalidnost, vero ali prepričanje, starost, spolno usmerjenost, družinsko stanje, članstvo v sindikatu, premoženjsko stanje ali drugo osebno okoliščino.

Prepovedana je vsaka oblika nadlegovanja in trpinčenja na delovnem mestu. Skrbimo za ustrezne delovne pogoje in za delovno okolje, ki je odprto za novosti in ustvarjalnost. Zagotavljamo delovno okolje, v katerem nihče ni izpostavljen psihičnemu pritisku in spolnemu ali drugemu nadlegovanju ali trpinčenju sodelavcev, nadrejenih ali tretjih oseb. Vsi zaposleni so se dolžni vzdržati neprimernega ravnanja, ki ogroža dostojanstvo druge osebe. Vsak zaposleni lahko prijavi mobing enemu od pooblaščenцев za obravnavo mobinga.

V Krki glede politike raznolikosti upoštevamo načelo vključevanja in zagotavljanja enakih možnosti, med drugim tudi v sestavi nadzornih organov in organov vodenja. Pri kandidatih za te funkcije upoštevamo spol, starost, izobrazbo, poklicne izkušnje in veščine. Upoštevamo tudi strokovno raznolikost in prakso v mednarodnem okolju, saj želimo zagotoviti komplementarnost v najvišjih organih vodenja za kontinuiran proces delovanja skupine Krka.

Preprečevanje prevar in korupcije, odgovornost zaposlenih pri njihovem prepoznavanju in morebitno ukrepanje urejamo s Pravilnikom o preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju prevar, ki je javno objavljen.

Na področju preprečevanja prevar in korupcije ter skladnosti poslovanja upoštevamo načelo ničelne tolerance, kar pomeni, da ne dopuščamo nobenega neetičnega, neprofesionalnega ali nezakonitega ravnanja zaposlenih in poslovnih partnerjev.

Krkinih poslovnih priložnosti, njenega premoženja in informacij ne izrabljamo za pridobitev osebnih in ekonomskih koristi ali koristi tretjih oseb. Ne obljubljam kakršnihkoli koristi in ne dajemo daril, da bi tako vplivali na odločitve državnih organov, uradnih oseb, poslovnih partnerjev ali kogarkoli, prav tako ne sprejemamo daril ali kakršnihkoli koristi, ki bi vplivale na odločitve v okviru opravljanja dela. Skrbimo, da so osebe, ki imajo dostop do notranjih informacij, seznanjene s stopnjo zaupnosti in občutljivosti informacij. Imamo veljavne interne akte o trgovanju s finančnimi instrumenti družbe in vzpostavljene mehanizme za nadzor nad zaposlenimi in tretjimi osebami, ki s temi informacijami razpolagajo, ter tako preprečujemo morebitne zlorabe in trgovanje na podlagi notranjih informacij. Za vse osebe, ki imajo dostop do notranjih informacij, je določeno obdobje, v katerem ne smejo trgovati s finančnimi instrumenti družbe.

Skrbimo za okolje in spoštujemo okoljske predpise ter pri tem sodelujemo z ožjo in širšo lokalno skupnostjo. Odgovornost do naravnega okolja smo opredelili v svoji okoljski politiki in se s tem zavezali, da bomo tudi v prihodnje skrbeli za okolje v skladu z zahtevami nove izdaje standarda ISO 14001:2015 in v največji možni meri preprečevali oziroma zmanjševali naš vpliv nanj. Več o tem navajamo v poglavju Odgovornost do naravnega okolja.

Tveganja, povezana z nefinančnim poslovanjem skupine Krka, so opisana v poglavju Upravljanje tveganj, nefinančni kazalniki oziroma rezultati opisanih politik pa v poglavju Trajnostni razvoj.

Jože Colarič
predsednik uprave in generalni direktor

dr. Aleš Rotar
član uprave

dr. Vinko Zupančič
član uprave

David Bratož
član uprave

Milena Kastelic
članica uprave – delavska direktorica

Razvojna strategija skupine Krka

Veljavna razvojna strategija skupine Krka, ki jo je pripravila uprava in novembra 2019 z njo soglašal nadzorni svet Krke, zajema obdobje petih let, in sicer od 2020 do 2024. Vključuje vsa področja delovanja skupine Krka s poudarkom na osnovni farmacevtsko-kemijski dejavnosti. Skupino Krka obravnava kot mednarodno podjetje, saj zajema njeno delovanje prek odvisnih družb in predstavništev v tujini ter sodelovanje s partnerji povsod, kjer je prisotna, in vse poslovne procese od razvoja prek proizvodnje do trženja in prodaje, vključno s podpornimi procesi, ter temelji na doseganju največje dodane vrednosti tako za skupino Krka kot za vlagatelje. Skupina Krka razvojno strategijo posodablja vsaki dve leti, naslednja posodobitev je predvidena jeseni 2021.

Razvojna strategija temelji na poslanstvu, viziji in vrednotah skupine Krka.

Poslanstvo, vizija in vrednote

POSŁANSTVO

Źiveti zdravo Źivljenje.

VIZIJA

Utrujemo poloŹaj enega vodilnih generiĉnih farmacevtskih podjetij v svetu.

VREDNOTE

hitrost in fleksibilnost
partnerstvo in zaupanje
kreativnost in uĉinkovitost

Izhodišĉa za razvojno strategijo predstavlja poglobljena analiza Krkega poloŹaja v svetovni generiĉni farmacevtski industriji. V njej so predstavljene znaĉilnosti originatorske in generiĉne farmacevtske industrije, napovedi rasti generiĉnega trga ter umestitev Krke v mednarodno generiĉno farmacevtsko industrijo. Na tej osnovi so se izoblikovale moŹnosti in priloŹnosti za nadaljnji razvoj ter samostojni obstoj v prihodnosti.

Poleg izhodišĉ vsebuje tri vsebinske sklope: strategijo in cilje na ravni skupine Krka, cilje po regijah oziroma obmoĉjih s strategijo ponudbe izdelkov in strategije posameznih poslovnih funkcij oziroma procesov. Strategija vsebuje tudi okvirni veĉletni razvojni, finanĉni in investicijski naĉrt poslovanja.

Del strategije je tudi obvladovanje tveganj, ki je vkljuĉeno v vse poslovne procese skupine Krka. Za obvladovanje tveganj uporabljamo register tveganj. To je celovit prikaz tveganj na ravni skupine, namenjen pravoĉasnemu odkrivanju in obvladovanju dejavnikov, ki lahko ogrozijo doseganje ciljev, opredeljenih v razvojni strategiji. Pri vsakem posodabljanju strategije se posodobi tudi register tveganj. Veĉ o tveganjih v poglavju Obvladovanje tveganj.

Uspešnost uresniĉevanja strateških ciljev spremljamo z merili uspešnosti, ki so doloĉena na ravni skupine Krka, na ravni skupin izdelkov in storitev ter na ravni poslovnih funkcij. Uspešnost meril na ravni skupine obravnava uprava, uspešnost meril na ravni posameznih skupin izdelkov in storitev ter meril na ravni poslovnih funkcij pa pristojni odbori (Prodajni odbor, Razvojni odbor, Odbor za kadre, Odbor za kakovost, Odbor za ekonomiko in finance, Odbor za informacijske tehnologije in Odbor za korporativno pojavljanje v javnosti). Kljuĉno vodilo pri upravljanju sistema meril je poveĉevanje konkurenĉnosti celotne skupine in posameznih druŹb znotraj skupine.

Za ohranjanje in izboljševanje poloŹaja skupine Krka v mednarodnih okvirih izkorišĉamo vse zunanje priloŹnosti, kar najbolj pa tudi vse notranje prednosti, predvsem skladno in sinergijsko delovanje organizacijskih enot, povezanih v skupino Krka, ter kakovostno upravljanje vseh poslovnih povezav v verigi ustvarjanja dodane vrednosti.

Kljuĉni strateški cilji skupine Krka do leta 2024

Dosegati koliĉinsko/vrednostno rast prodaje v višini najmanj 5 % povpreĉno na leto.

Zagotavljati visoke standarde kakovosti, varnosti in uĉinkovitosti izdelkov.

Z uĉinkovito in optimizirano razvojno-proizvodno verigo pravoĉasno zagotavljati take koliĉine izdelkov, ki bodo zadošĉale za ciljno prodajno rast in bodo v skladu s potrebami trgov.

Ohraniti usmerjenost v maksimalno dolgoroĉno dobiĉkonosnost prodanih izdelkov vse od razvoja in proizvodnje do prodaje konĉnih izdelkov, vkljuĉno z vsemi drugimi funkcijami v skupini Krka.

Ob organski rasti zagotoviti tudi rast z dolgoročnimi poslovnimi povezavami (vključno z joint ventures) in s prevzemi, kadar gre za poslovno zanimive razpoložljive prevzemne tarče. Primarna cilja sta pridobivanje novih izdelkov in/ali novih trgov.
Poleg obstoječe ponudbe izdelkov, ki predstavljajo t. i. zlati standard, v skupni prodaji ohranjati čim večji delež novih izdelkov in delež vertikalno integriranih izdelkov.
Na izbranih ključnih trgih med prvimi generiki lansirati izbrane izdelke.
Krepiti konkurenčne prednosti ponudbe izdelkov.
Izboljšati stroškovno učinkovitost uporabe sredstev.
Izboljšati stopnjo inovativnosti v vseh poslovnih funkcijah.
Ostati samostojni.

Ključne strateške usmeritve skupine Krka do leta 2024

Trgi

Prednostno se usmeriti na evropske trge, trge Srednje Azije in kitajski trg.
Čim bolj izkoristiti prodajni potencial v vseh prodajnih regijah (Slovenija, Jugovzhodna Evropa, Vzhodna Evropa, Srednja Evropa, Zahodna Evropa, Čezmorska tržišča).
Usmeriti se predvsem na ključne trge (Ruska federacija, zahodnoevropski trgi, Poljska, Slovenija, Romunija, Madžarska, Ukrajina, Češka, Slovaška in Hrvaška), h ključnim kupcem in na ključne izdelke.
Umetiti katerega od trgov regije Čezmorska tržišča med ključne trge.
Uveljaviti in utrjevati se na zahodnoevropskih trgih s poslovanjem prek lastnih odvisnih družb za trženje in prodajo ter z izdelki pod lastnimi blagovnimi znamkami (Krka in TAD Pharma).
Iskati možnosti za nakup farmacevtskih podjetij ter za poslovne akvizicije in različne oblike dolgoročnih poslovnih povezav (vključno z joint ventures) na izbranih trgih, da bi tako pridobili nove izdelke ter s tem nova terapevtska področja in/ali nove trge.

Izdelki in storitve

Krepiti farmacevtsko-kemijsko dejavnost in povečati ponudbo zdravil na ključnih terapevtskih področjih zdravil na recept (za bolezni srca in žilja, bolezni prebavil, bolezni osrednjega živčevja in za lajšanje bolečine) ter na preostalih področjih (za zdravljenje sladkorne bolezni, za antiagregacijsko zdravljenje, za onkološke bolezni, za zdravljenje bolezni sečil) ter hkrati vstopati na nova področja. Na ključnih terapevtskih področjih uvajati tudi inovativne izdelke (inovativna kombinirana zdravila z dvema ali tremi učinkovinami, nove jakosti in farmacevtske oblike, dostavne sisteme).
Povečati ponudbo izdelkov brez recepta in veterinarskih izdelkov (predvsem za ljubiteljske živali) na izbranih terapevtskih področjih.
Še naprej razvijati zdraviliško-turistično dejavnost z možnostjo iskanja strateških partnerjev zunaj skupine Krka.

Razvoj in proizvodnja izdelkov

Za razvoj in raziskave vsako leto nameniti do 10 % prihodkov od prodaje.
V partnerskih povezavah začeti razvijati podobna biološka zdravila in kompleksne peptide.
Krepiti vertikalno integracijo od razvoja izdelka do njegove proizvodnje.
Zagotavljati stalne vire preskrbe z vhodnimi materiali in optimizirati nabavo, da bi lahko stalno zniževali nabavne cene.
Razvijati generična zdravila in pripraviti ustrezno registracijsko dokumentacijo pred potekom podatkovne zaščite ter pridobiti registracijo pred potekom produktnega patenta oziroma marketinške zaščite.
Zagotavljati obvladovanje in nadaljnjo rast uveljavljenih izdelkov ob upoštevanju regulatornih novosti s področja varnosti in kakovosti zdravil ter s pridobivanjem dodatnih dovoljenj za promet na novih trgih.
Obvladovati in povezovati podatke na različnih področjih za zagotavljanje ustreznosti izdelkov.
Povečevati proizvodnjo ter razvoj določenih učinkovin in končnih izdelkov pri partnerjih (outsourcing).

Kakovost

Zagotoviti delovanje in izboljševanje integriranega sistema vodenja in sistema kakovosti, ki zagotavljata izdelavo varnih, učinkovitih in kakovostnih izdelkov v skladu s smernicami cGxP in predpisi, ki urejajo področje kakovosti v farmacevtski dejavnosti.

Vlaganja in finančna stabilnost

Stabilno in optimalno vlagati v proizvodne, razvojne in infrastrukturne zmogljivosti.
Zmanjševati vpliv finančnih tveganj na poslovanje skupine Krka.
Voditi stabilno politiko dividend ter pri določitvi deleža čistega dobička za izplačilo dividend v posameznem letu upoštevati tudi finančne potrebe skupine Krka za naložbe in prevzeme ter za dividende izplačati najmanj 50 % čistega dobička večinskih lastnikov.

Digitalizacija poslovanja

Nadaljevati digitalizacijo poslovanja – uvajati informacijsko (digitalno) tehnologijo v poslovne procese z namenom avtomatizacije in optimizacije procesov in postopkov, podpore oziroma krepitve sodelovanja znotraj organizacije in v celotni oskrbovalni verigi ter zagotavljanja ustreznih podatkov/informacij za poslovno odločanje, s ciljem ponuditi našim deležnikom dodano vrednost.

Učinkovito in v skladu z regulatornimi standardi upravljati informacijsko tehnologijo ter zagotoviti visoko razpoložljivost (več kot 99-odstotno za ključne informacijske sisteme in storitve) in informacijsko varnost uvedenih informacijskih rešitev.

Mednarodna skupina, odgovorna do okolja, v katerem poslujemo

Krepiti vse vrste povezav z zunanjimi inštitucijami in podjetji na področju razvoja in na ostalih področjih.

Krepiti strokovno in stroškovno sinergijo v okviru skupine Krka ter maksimalno izkoristiti konkurenčne prednosti poslovnih okolij, v katerih delujejo Krkine odvisne družbe v tujini.

Z upravljanjem potencialov sodelavcev v mednarodnem okolju krepiti internacionalizacijo skupine Krka in zagotoviti aktiviranje vseh kadrovskega potenciala.

Ohranjati ekonomsko, socialno in naravovarstveno odgovornost do okolja, v katerem poslujemo.

Krepiti prepoznavnost in pozitivno podobo skupine Krka.

Zagotavljati korporativno integriteto ter transparentnost in skladnost poslovanja.

Cilji po trgih

Na Krkinih tradicionalnih trgih (Slovenija, jugovzhodna Evropa, srednja Evropa in vzhodna Evropa) utrjevati ugledno in prepoznavno blagovno znamko Krka med splošnimi zdravniki, izbranimi specialisti in farmacevti in večino izdelkov še naprej tržiti pod lastnimi blagovnimi znamkami. Graditi ugled in prepoznavnost pri ciljnih skupinah zdravnikov specialistov, ki jim bomo ponudili izdelke z novejših terapevtskih področij.

Na zahodnoevropskih trgih krepiti prepoznavnost Krke (blagovnih znamk Krka in TAD) in Krkin tržni položaj prednostno prek odvisnih družb in tudi nepovezanih partnerjev. Izkoriščati potencial obstoječe ponudbe izdelkov, širiti ponudbo izdelkov na obstoječih terapevtskih področjih in vstopati na nova terapevtska področja ter krepiti položaj pri farmacevtih in izbranih ciljnih skupinah zdravnikov.

Na čezmorskih trgih tržiti Krkine izdelke pod lastnimi blagovnimi znamkami, prihajati na nove trge s prevzemi in ustanavljanjem specializiranih lokalnih podjetij v mešani lasti, v katerih bo imela Krka prevladujoči delež (registracije, trženje, itd.), ter nadaljevati trženje prek lastniško nepovezanih partnerjev.

Ponudba izdelkov in storitev

Zdravila na recept

Ključna terapevtska področja bodo še naprej bolezi srca in žilja, osrednjega živčevja in prebavil ter novo ključno področje – lajšanje bolečin.

Na ključnih terapevtskih področjih bomo poleg generičnih paralel v svetu vodilnih zdravil uvajali tudi inovativne izdelke (inovativna kombinirana zdravila, nove jakosti in farmacevtske oblike, dostavne sisteme).

Dopolnjevali bomo ponudbo kombiniranih zdravil za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka (z dvema ali tremi učinkovinami) in inovativnih kombiniranih zdravil za napredno sočasno zdravljenje zvišanega krvnega tlaka in zvišanega holesterola ter za lajšanje bolečin.

Z novimi izdelki bomo dopolnili ponudbo zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni in za antiagregacijsko zdravljenje ter ponudbo onkoloških zdravil in zdravil za zdravljenje bolezni sečil. Naši novi področji bosta antikoagulantno zdravljenje in zdravljenje avtoimunskih bolezni.

Z lastnimi izdelki ali z izdelki lastniško nepovezanih partnerjev (tretji vir) bomo zagotavljali pestro ponudbo zdravil z drugih terapevtskih področij.

Ponudbo bomo povečali tudi s podobnimi biološkimi zdravili in kompleksnimi peptidi.

Načrtujemo vsaj eno novo terapevtsko področje.

Ključne prodajne izdelke bomo zagotavljali z vertikalno integriranim modelom.

Izdelke z večjimi prodajnimi možnostmi bomo dali na trge med prvimi generiki – takoj po padcu patenta.

Registracije zdravil in njihova imena (blagovne znamke in imena zdravil, sestavljena iz mednarodnega nelastniškega imena in imena imenitnika dovoljenja za promet – international nonproprietary name, marketing authorisation holder, INN MAH) bomo prilagajali razmeram na trgih in zahtevam regulatornih oblasti.

Vsako leto bomo na ravni skupine Krka dali na trg najmanj eno zdravilo z večjim prodajnim potencialom in vsaj pet zdravil z manjšim prodajnim potencialom.

Vsako leto bomo na vsakem ključnem trgu začeli tržiti vsaj eno zdravilo z večjim prodajnim potencialom.

Izdelki brez recepta

Krepili bomo ključna terapevtska področja, kamor spadajo izdelki za lajšanje prehlada in kašlja ter bolečine, izdelki, ki učinkujejo na prebavila in presnovo, ter vazoprotektivi.

Pri izdelkih za lajšanje prehlada in kašlja ter bolečine in pri vazoprotektivih bomo krovne blagovne znamke dopolnjevali z izdelki z novimi sestavami in farmacevtskimi oblikami.

Ponudbo bomo dopolnjevali z izdelki za bolezni s ključnih terapevtskih področij, opredeljenih pri zdravilih na recept.

Veterinarski izdelki

Krepili bomo ključna terapevtska področja, kamor spadajo izdelki za ljubiteljske živali (antiparazitiki in zdravila za lajšanje bolečine) in rejne živali (protimikrobna zdravila in antiparazitiki).

Za ljubiteljske živali bomo uvajali nova terapevtska področja in nova zdravila (dermatološka zdravila ter zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja).

Za ljubiteljske živali bomo ponudbo izdelkov dopolnili z novimi kombiniranimi zdravili, farmacevtskimi oblikami in tehnologijami.

Zdraviliško-turistične storitve

Razvijali in izboljševali bomo zdravstvene storitve, zlasti medicinsko rehabilitacijo ter programe preventive in promocije zdravja in aktivnega oddiha, ki jih bomo na domačem trgu in izbranih tujih trgih tržili pod blagovno znamko Terme Krka.

Doseganje ciljev skupine Krka v letu 2019

Skupina Krka je v letu 2019 ustvarila za 1 milijardo 493,4 milijona EUR prodaje (od tega znašajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje izdelkov in storitev 1 milijardo 489,1 milijona EUR, razliko pa predstavljajo ostali prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje materiala ter ostali prihodki iz prodaje), kar je 12 % več kot v letu 2018.

Razpršenost prodaje med prodajnimi regijami Slovenija, Vzhodna Evropa, Zahodna Evropa, Srednja Evropa, Jugovzhodna Evropa in Čezmorska tržišča je dobra. Največja regija po prodaji je bila Vzhodna Evropa, Ruska federacija pa je ostala največji posamični trg.

Delež prodaje na trgih zunaj Slovenije je znašal 93 %, kar smo načrtovali.

Prodajno najpomembnejša skupina izdelkov so bila zdravila na recept z deležem v višini 83 % v skupni prodaji.

Dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo, je znašal 385.437 EUR, delež EBITDA v prihodkih od prodaje je znašal 25,8 %.

Čisti dobiček v višini 244,3 milijona EUR je presegel načrtovanega.

Število zaposlenih v skupini Krka se je povečalo za 3 %.

Cilji poslovanja skupine Krka v letu 2020

Prodaja izdelkov in storitev bo predvidoma dosegla 1 milijardo 520 milijonov EUR.

Delež prodaje na trgih zunaj Slovenije bo predvidoma skoraj 94-odstoten.

Najpomembnejša skupina izdelkov ostajajo zdravila na recept s 83-odstotnim deležem v prodaji.

Načrtujemo dobiček v vrednosti dobrih 210 milijonov EUR.

Načrtujemo povečanje števila zaposlenih v Sloveniji in tujini, skupaj za 3 %.

Načrtovane naložbe v vrednosti 134 milijonov EUR bodo namenjene predvsem povečanju in posodobitvi proizvodnih zmogljivosti in infrastrukture.

Pričakovano makroekonomsko okolje v letu 2020

Mednarodna razpršenost poslovanja in vertikalno integrirani poslovni model skupini Krka omogočata stabilno poslovanje kljub različnim makroekonomskim razmeram na posameznih ključnih prodajnih trgih.

Po nekaj zaporednih letih izboljševanja makroekonomskih razmer na posameznih prodajnih trgih so se v letu 2019 pojavili znaki ohlajanja gospodarske aktivnosti. Makroekonomske napovedi za leto 2020 so manj optimistične. Glavne svetovne centralne banke so že v letu 2019 sprejemale ukrepe za spodbujanje gospodarske rasti in bodo s tem nadaljevale tudi v letu 2020. Pričakuje se spodbujevalne fiskalne ukrepe v državah s stabilnimi javnimi financami. Tveganje inflacije na splošno še naprej ostaja majhno, zmanjšala pa se je tudi nestanovitnost deviznih tečajev, čeprav so razmere v posameznih državah še naprej zaostrene.

Kljub relativno stabilnim gospodarskim razmeram in napovedim so naša pričakovanja glede makroekonomskih razmer na prodajnih trgih zmerno optimistična. Napovedi Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), Evropske komisije in mednarodnih poslovnih bank za naše prodajne trge v letu 2020 kažejo na stabilne, vendar manj optimistične makroekonomske razmere kot v letu 2019.

Pričakovane makroekonomske razmere v letu 2020

Država	Napoved rasti trga zdravil (v %)	Napoved vrednosti trga zdravil po veleprodajnih cenah (v milijonih EUR)	Devizni tečaj (valuta/EUR)
Slovenija	4	725	evroobmočje
Hrvaška	8	1.200	7,4
Romunija	6	3.700	4,8
Ruska federacija	6	15.900	72
Ukrajina	1	2.800	27
Poljska	3	7.200	4,3
Madžarska	6	2.800	330
Češka republika	4	2.900	25,5
Slovaška	5	1.500	evroobmočje
Zahodna Evropa	1	279.400	povečini evroobmočje

Viri za napovedi trga zdravil: interne ocene. Viri za napovedi deviznih tečajev: poročila bank, interne ocene.

V nadaljevanju navedene makroekonomske napovedi so povzete predvsem po napovedih Evropske komisije in analitikov poslovnih bank, ki spremljajo razmere na navedenih trgih. Ob pojavu koronavirusa smo pozorno spremljali epidemiološko situacijo. Glede na nadaljnji razvoj dogodkov so lahko razmere na trgih drugačne od pričakovanih.

Slovenija

V Sloveniji se je gospodarska rast v prvi polovici leta 2019 upočasnila zaradi oslabitve tujega povpraševanja. Pričakuje se, da bo domače povpraševanje še naprej veliko, inflacija pa se bo v letih 2020 in 2021 nekoliko zvišala. Delovno aktivno prebivalstvo narašča od leta 2014, pozitivni so tudi obeti za prihodnja leta. Pritisk na javne finance se bo v letu 2020 povečal zaradi rasti proračunskih izdatkov in upočasnitve rasti prihodkov zaradi nižje rasti bruto domačega proizvoda (BDP). Kratkoročni izziv države bo omejevanje tekočih izdatkov, dolgoročno pa bo država morala reformirati pokojninski in zdravstveni sistem. Majhna presežka državnega proračuna v letih 2019 in 2020 bosta omogočila, da bo javni dolg v letu 2020 padel pod 67 % BDP-ja, medtem ko je še v letu 2018 znašal 70 % BDP-ja. Prisotno je tveganje, da bi različni programi političnih strank v vladni koaliciji lahko privedli do preobsežne tekoče državne porabe, večjih strukturnih primanjkljajev in počasnejšega zmanjševanja javnega dolga.

Vrednost prodaje zdravil v letu 2020 ocenjujemo na okrog 725 milijonov EUR in pričakujemo, da bo 4 % večja kot v letu 2019.

Hrvaška

Po umiritvi močne gospodarske rasti glavnih trgovinskih partnerjev Hrvaške bo v prihodnje glavno gonilo hrvaške gospodarske aktivnosti postalo domače povpraševanje. Pričakuje se močno porabo gospodinjstev, ki jo bodo pogonjale naraščajoča zaposlenost in rast plač, rast pokojnin ter nizka inflacija. Naložbe, ki jih s sredstvi v veliki meri podpira EU, bodo

še naprej rastle, dodatna podpora gospodarski rasti se pričakuje tudi od državne porabe. Zaposlenost se bo povečevala, vendar počasneje, saj se v nekaterih sektorjih že pojavlja pomanjkanje delovne sile. Ob gospodarski rasti na ravni 2,9 % v letu 2019 je BDP prvič presegel predkrizno vrednost iz leta 2008. Državni dolg se bo zaradi tekočih presežkov in rasti BDP-ja še naprej zmanjševal in se bo leta 2021 po napovedih spustil do 65 % BDP-ja. Razmere v javnih financah ter na denarnem in deviznem trgu bodo tudi v letu 2020 ostale stabilne.

Ocenjujemo, da se bo vrednost hrvaškega trga zdravil v letu 2020 povečala za 8 % in bo znašala okrog 1,2 milijarde EUR.

Romunija

Rast BDP-ja je v letu 2019 znašala 3,9 %, spodbujala sta jo predvsem velika zasebna poraba in povečanje naložb. Umirjanje inflacije, ki je dosegla vrh v letu 2018, se bo nadaljevalo tudi v letu 2020. Brezposelnost, ki je v letu 2019 prvič padla pod 4 %, bo stabilna tudi v prihodnje. Razmere na trgu dela bodo spodbujale nadaljevanje rasti plač. Centralna banka bo spodbujevalno denarno politiko nadaljevala tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Ključno zunanje tveganje za gospodarsko rast predstavlja morebitna upočasnitev aktivnosti glavnih romunskih trgovinskih partnerjev, kar bo negativno vplivalo na neto izvoz. Volilno leto 2020 bo prineslo tudi tveganje politične negotovosti, kar bi lahko ustavilo strukturne reforme in upočasnilo prizadevanja za zmanjšanje makroekonomskih neravnovesij. Pritisk na javne finance bodo povzročali tudi povečani izdatki za pokojnine.

Ocenjujemo, da se bo vrednost trga zdravil v Romuniji v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 povečala za 6 % in bo dosegla 3,7 milijarde EUR.

Ruska federacija

Makroekonomske razmere v Ruski federaciji so ob koncu leta 2019 stabilne. Gospodarska rast se je v letu 2019 spustila pod 2 %. Upočasnitev rasti je posledica zvišanih stopenj davka na dodano vrednost v začetku leta 2019, naraščajoče negotovosti na zunanjih trgih in zmanjševanja rasti svetovnega gospodarstva. Zniževanje inflacije, ki se je začelo v prvem polletju 2019, se bo nadaljevalo tudi v letu 2020, ko naj bi dosegla 3 % in na tej ravni ostala stabilna. Centralna banka bo v letu 2020 še naprej zniževala obrestno mero v skladu z zniževanjem inflacije, obenem pa v dinamiki, ki bo zagotavljala stabilnost domače valute. Predvsem v prvem polletju leta 2019 smo spremljali hitro krepitev vrednosti domače valute, kar je bil rezultat zmanjšanja tveganja uvedbe dodatnih gospodarskih sankcij proti Ruski federaciji ter ugodnih trendov na globalnih kapitalskih in deviznih trgih. Predvsem zaostritev zunanjih tveganj, med njimi tveganja globalne gospodarske rasti, tveganja gibanja cene nafte in ne nazadnje tudi globalna geopolitična tveganja lahko v letu 2020 ogrozijo splošno makroekonomsko stabilnost in stabilnost domače valute.

Pričakujemo, da se bo vrednost ruskega trga zdravil v letu 2020 zvišala za 6 % na 15,9 milijard EUR.

Ukrajina

Makroekonomska situacija v Ukrajini se je v letu 2019 izboljšala. Vzpostavitev politične stabilnosti ter posledično krepitev vrednosti domače valute sta povzročili hitro zniževanje inflacije, tako da se je med letom skoraj prepolovila. Gospodarska rast je bila 3,3-odstotna. V državo se je ob koncu leta 2019 vrnila misija Mednarodnega denarnega sklada in uspešno nadaljevala pogajanja o podaljšanju kreditne podpore Ukrajini, kar za prihajajoča obdobja pomeni nadaljnje zmanjšanje tveganja. Centralna banka bo v skladu z zmanjšanjem tveganja in inflacijskih pritiskov agresivneje zniževala obrestne mere ter s tem spodbujala kreditiranje gospodarstva in gospodarsko rast. V gospodarstvu rastejo plače, zato se zasebna poraba povečuje. To se odraža tudi v rasti zaupanja potrošnikov, ki je največje v zadnjih 12 letih.

Ocenjujemo, da se bo vrednost ukrajinskega trga zdravil v letu 2020 zvišala za 1 % in bo znašala 2,8 milijarde EUR.

Poljska

Rast BDP-ja je v letu 2019 ostala stabilna in je znašala 4 %. Zasebna poraba, ki jo spodbujajo ugodni trendi na trgu dela in davčne spodbude, bo tudi v prihodnje ostala ključni dejavnik gospodarske rasti. Rast naložb se bo umirila zaradi slabšega povpraševanja v zasebnem sektorju, medtem ko se bodo javne naložbe še naprej povečevale, pretežno iz sredstev EU, vendar počasneje kot v preteklih letih. Pričakuje se, da bo močna mednarodna konkurenčnost Poljski še naprej pomagala povečevati tržne deleže na njenih ključnih izvoznih trgih. Vendar pa naj bi se rast izvoza zaradi splošnega poslabšanja globalnih gospodarskih razmer v primerjavi s preteklimi leti upočasnila. Po več letih hitrega zniževanja naj bi se stopnja brezposelnosti do leta 2021 ustalila okrog 5,5 %. Inflacija naj bi se v začetku leta 2020 kratkoročno zvišala na 3 % ter se v

nadaljevanju leta znova znižala na 2,5 %. Posegi centralne banke v denarno politiko in obrestno mero se ne pričakujejo. Tudi za leto 2020 se na denarnem in deviznem trgu pričakujejo stabilne razmere z zmernimi pritiski na vrednost domače valute, ki naj bi se gibala okrog 4,3 zlota za evro.

Vrednost poljskega trga zdravil bo ob pričakovani 3-odstotni rasti okrog 7,2 milijarde EUR.

Madžarska

Ugodna gospodarska rast, ki je v letu 2019 dosegla 4,9 %, se bo v letu 2020 zaradi tveganja globalnih trgovinskih sporov, manjšega črpanja sredstev iz EU, davčnih sprememb in zmanjšanja bančnega kreditiranja prebivalstva in podjetij po napovedih analitikov znižala. Država se bo soočala s tveganjem, da zmanjšanja gospodarske aktivnosti zaradi zunanjih dejavnikov ne bo mogla popolnoma nadomestiti z ukrepi v domačem gospodarstvu. Centralna banka, ki je v letu 2019 vodila zelo ekspanzivno denarno politiko in s tem omogočila padec vrednosti domače valute, bo tudi v letu 2020 nadaljevala podobno denarno politiko, če se inflacijski pritiski ne bodo povečevali. Inflacija bo v prvem delu leta 2020 dosegla maksimalne vrednosti, v nadaljevanju leta pa se bo predvidoma zniževala in postopoma približevala ravni inflacije v EMU.

Pričakujemo, da bo vrednost madžarskega trga zdravil v letu 2020 ob 6-odstotni rasti dosegla 2,8 milijarde EUR.

Češka

Rast BDP-ja se je v drugi polovici leta 2019 upočasnila. Enako se pričakuje za leto 2020. Razmere na trgu dela, kjer vlada rekordna zaposlenost, bodo ostale stabilne in bodo omogočale večjo zasebno porabo. Poraba gospodinjstev se bo povečevala še nekaj naslednjih četrtletij. Močno podporo gospodarstvu predstavlja gradbeni sektor, ki znova dosega vrh cikla, podobno kot leta 2015. Manj optimizma je v industrijski proizvodnji, vendar celotno sliko izboljšuje zelo ugodno trenutno in napovedano poslovanje ključnega domačega avtomobilskega proizvajalca, in to kljub pričakovanim globalnim pritiskom na avtomobilsko industrijo v letu 2020. Inflacija, ki je ob koncu leta 2019 dosegla najvišjo raven v zadnjih nekaj letih, je bila posledica ugodnega domačega povpraševanja, povezanega s hitro in stabilno rastjo plač, pa tudi z naraščanjem cen na nepremičninskem trgu. V letu 2020 se bo predvidoma zniževala, vendar počasneje kot v sosednjih gospodarstvih. Centrala banka zato ne bo hitela zniževati obrestne mere, tudi če jo bo Evropska centralna banka zniževala.

Na Češkem pričakujemo 4-odstotno rast trga zdravil, njegova vrednost pa naj bi bila okrog 2,9 milijarde EUR.

Slovaška

Gospodarska rast, ki je v letu 2018 znašala 4 %, je v letu 2019 padla na 2,1 %. Njeno upočasnjevanje je posledica šibkejšega zunanjega povpraševanja in šibkejše domače porabe. Tveganja za prihodnja obdobja izhajajo iz nizke gospodarske rasti v Nemčiji. V avtomobilski industriji pa bosta predstavljala nevarnost predvsem tveganje povečanja ameriških carin na uvoz evropskih avtomobilov in brexit. Zmanjševanje brezposelnosti, ki je v letu 2019 dosegla rekordno nizkih 5,8 %, se bo ustavilo in stabiliziralo malo nad 6 %. Plače bodo rasle še naprej, kar bo posledica dviga minimalne plače in plač v javnem sektorju, k dodatni rasti pa bo prispevala tudi povečana poraba pred parlamentarnimi volitvami v letu 2020. Spodbujevalno trošenje države bo v volilnem letu omejeno, saj se javni dolg, ki je v letu 2018 padel pod 50 % BDP-ja, ne sme povečati. Makroekonomsko stabilnost zagotavlja državi tudi članstvo v Evropski monetarni uniji.

Na Slovaškem pričakujemo 5-odstotno rast trga zdravil, njegova vrednost pa naj bi bila okrog 1,5 milijarde EUR.

Zahodna Evropa

Evropsko gospodarstvo je v letu 2019 raslo že sedmo leto zapored. Trendi na trgih dela v posameznih članicah ostajajo pozitivni, brezposelnost pa še naprej pada. Vendar pa zunanje okolje predstavlja veliko manj podpore za rast in negotovost glede gospodarskih trendov se povečuje. Evropsko gospodarstvo se usmerja v dolgotrajno bolj umirjeno rast z nizkimi stopnjami inflacije, ki jih spremljamo že nekaj zadnjih let. Pričakuje se, da bo Evropska centralna banka v letu 2020 še dodatno znižala depozitno obrestno mero in okrepila program odkupa obveznic, saj se inflacija še naprej giblje okoli 1 %, rast BDP-ja v evroobmočju nima več take izvozne podpore kot v zadnjih letih. Poleg spodbudnih monetarnih ukrepov bo za doseganje ciljne 2-odstotne inflacije Evropske centralne banke potrebna tudi podpora fiskalnih politik, saj območje EU v prihajajočem srednjeročnem obdobju ne more več računati, da bo gospodarsko rast podpiralo zunanje povpraševanje.

V letu 2020 ocenjujemo vrednost zahodnoevropskega trga generičnih zdravil na 55,6 milijarde EUR, kar predstavlja 3-odstotno rast glede na predhodno leto. Vrednost celotnega zahodnoevropskega trga zdravil pa naj bi se v letu 2020 povečala za 1 % in je ocenjena na 279,4 milijarde EUR.

Obvladovanje tveganj

Obvladovanje tveganj je v skladu z zakonodajo in dobro prakso naloga in odgovornost uprave, ki o tveganjih ter sprejetih ukrepih redno poroča revizijski komisiji in nadzornemu svetu. Njuno delo na področju obvladovanja tveganj je opisano v poglavju Poročilo nadzornega sveta za leto 2019. V skupini Krka vsakodnevno spremljamo izpostavljenost različnim vrstam tveganj in sprejemamo ukrepe za njihovo obvladovanje.

Obvladovanje tveganj je v skupini Krka vključeno v vse poslovne procese. Finančna tveganja obvladuje obvladujoča družba centralizirano na ravni skupine, poslovna tveganja pa obvladujejo odvisne družbe samostojno po smernicah obvladujoče družbe. Uporabljamo več kot 3000 standardnih operativnih postopkov in drugih internih predpisov, ki opredeljujejo vrsto aktivnosti in odgovornosti, ki nam omogočajo nemoteno poslovanje in zmanjševanje tveganj.

Kot pomoč za obvladovanje tveganj v Krki uporabljamo register tveganj, ki je celovit popis tveganj na ravni skupine in je namenjen pravočasni identifikaciji in obvladovanju dejavnikov, ki lahko ogrozijo doseganje ciljev, opredeljenih v veljavni strategiji razvoja skupine Krka in Poslovniku kakovosti.

V nadaljevanju povzemamo pomembnejša tveganja, s katerimi se srečujemo pri poslovanju, in opisujemo način njihovega obvladovanja. Vsako tveganje je ocenjeno na podlagi ocene velikosti škode in ocene verjetnosti nastanka. Končna ocena posameznega tveganja je določena ob hkratnem upoštevanju velikosti škode in verjetnosti nastanka, pri čemer je že upoštevan vpliv kontrolnih aktivnosti.

OPERATIVNA TVEGANJA IN NEPREKINJENOST POSLOVANJA			
Področje tveganja	Opis tveganja	Kontrolne aktivnosti	Ocena tveganja
razpoložljivost kritičnih virov za zagotavljanje proizvodnje in prodaje ključnih izdelkov	nenačrtovane zaustavitve oz. nedosegljivost ključnih virov za zagotavljanje proizvodnje in prodaje končnih izdelkov (zaposleni, stavbe in oprema, materiali, mediji, informacije)	sistem upravljanja neprekinjenega poslovanja, analiza vplivov na poslovanje, zahteve za razpoložljivost kritičnih virov oz. storitev, analize tveganja po posameznih področjih, ukrepi za zmanjševanje posledic in povečevanje odpornosti procesov proti motnjam, postopki odziva na incidente/nesreče, načrti neprekinjenega poslovanja	zmerno
oskrba z učinkovinami in končnimi izdelki	tveganje pravočasne oskrbe s končnimi izdelki in učinkovite izrabe proizvodnih sredstev	skrbno načrtovanje oskrbovalne verige in zagotavljanje ustreznih proizvodnih zmogljivosti	zmerno
zagotavljanje kakovosti	tveganje izgube dovoljenja za proizvodnjo, distribucijo in promet z zdravili	spremljanje zakonskih in regulatornih zahtev in uvajanje vseh aktivnosti v procese v skupini Krka, ki so kritični z vidika dobrih praks kakovosti	zmerno
tehnična oskrba	tveganje ustrezne oskrbe procesov s proizvodnimi mediji in ustreznosti tehničnega vzdrževanja	rezervni viri energetskega napajanja, robustno načrtovani sistemi za oskrbo z mediji, rezervne zmogljivosti in načrtovani procesi vzdrževanja	zmerno
informacijska tehnologija	tveganje motenj v poslovnih procesih zaradi motenj na področju informacijskih virov	neodvisni varnostni pregledi in predvideni ukrepi za odpravo motenj ter izdelane ocene tveganj in načrt neprekinjenega delovanja informacijske tehnologije	zmerno
zaposleni	tveganje nastanka nezgod ali poškodb na delovnem mestu tveganja, povezana z nenačrtovano večjo odsotnostjo in pomanjkanjem kadrov na trgu dela	preverjanje tehnoloških postopkov, sistem ocenjevanja tveganosti delovnega mesta, preventivni ukrepi zamenljivost kadra, novi načini pridobivanja novih kadrov, ustrezna in redna komunikacija z zaposlenimi, šolanje in usposabljanje	zmerno
varovanje premoženja	nevarnost odtujitve in uničenja premoženja	načrt varovanja, sistematično ocenjevanje ogroženosti in izvedba potrebnih ukrepov	zmerno

POSLOVNA TVEGANJA			
Področje tveganja	Opis tveganja	Kontrolne aktivnosti	Ocena tveganja
razvoj in raziskave	tveganje učinkovitosti razvojnih procesov, ustreznosti regulatornih postopkov in zagotavljanja novih izdelkov	skrbno načrtovanje razvojnih projektov in upravljanje regulatornih procesov	zmerno
prodaja in trženje	tveganje prodajnih trgov in ustreznosti trženjskih aktivnosti	odzivanje na spremembe pogojev poslovanja na prodajnih trgih, oblikovanje standardiziranih, skladnih in transparentnih prodajnih in trženjskih aktivnosti, kontinuirano izobraževanje in preverjanje znanja sodelavcev	zmerno
zaščita intelektualne lastnine	tveganje kršitve pravic iz naslova intelektualne lastnine drugih subjektov ali neupravičenega izkoriščanja Krkine intelektualne lastnine	spremljanje patentne situacije, dosledno upoštevanje intelektualne lastnine drugih subjektov ter oblikovanje rezervacij za morebitne odškodnine	zmerno
zagotavljanje kakovosti	tveganje ustreznosti vhodnih materialov za proizvodni proces, ustreznosti kakovosti razvojnega in proizvodnega procesa ter kakovosti končnih izdelkov	skrbno izvajanje sistematično predpisanih postopkov obvladovanja kakovosti in kontrole kakovosti v vseh ključnih razvojnih in proizvodnih procesih	zmerno
varstvo okolja	tveganje na področju odpreme odpadkov, tveganje obremenitve okolja z nevarnimi snovmi ob izrednih dogodkih, tveganje odstopov od zakonskih zahtev in izgube ugleda zaradi prevelikega obremenjevanja okolja	učinkovito obvladovanje procesa upravljanja okolja, nadzor emisij v okolje, uporaba najboljših razpoložljivih tehnik za zmanjševanje vplivov na okolje, sodelovanje z več poslovnimi partnerji na področju ravnanja z odpadki	zmerno
investicijski projekti	tveganje odločitev o investicijah v proizvodne in ostale zmogljivosti ter postopkov izvedbe investicij	stalen nadzor nad izvedbo vseh faz projektov, spremljanje planov, sistematičen izbor izvajalcev	zmerno
kadrovsko področje	tveganje zagotavljanja ključnih in strokovno usposobljenih kadrov ter socialnega dialoga z zaposlenimi	sistematično delo s ključnimi kadri, sistem nagrajevanja, razvoj kadrov, stalno izobraževanje, merjenje organizacijske kulture in klime	zmerno
pravno področje	tveganje ustreznosti pravne podpore vsem procesom poslovanja	vključevanje pravne službe v ključna področja (tveganja), sodelovanje z zunanjimi, specializiranimi pravnimi strokovnjaki	zmerno
FINANČNA TVEGANJA			
Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Ocena tveganja
spremembe deviznih tečajev	možnost večjih finančnih izgub zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev	spremljanje finančnih trgov, spremljanje valutne izpostavljenosti, sodelovanje z vodilnimi svetovnimi finančnimi inštitucijami, spremljanje novih praks ščitenja deviznega tveganja, uporaba finančnih instrumentov, naravno ščitenje	visoko
spremembe obrestnih mer	tveganje neugodnega gibanja obrestnih mer	spremljanje gibanja obrestnih mer, pogajanja s kreditnimi inštitucijami, varovanje z uporabo ustreznih finančnih instrumentov	majhno
kreditno tveganje	tveganje neplačila kupcev in s tem povezanih odpisov terjatev	izračunavanje bonitetnih ocen, omejevanje največje izpostavljenosti do posamičnih kupcev, aktivno upravljanje terjatev, uporaba instrumentov za zavarovanje plačil in zavarovanje terjatev pri kreditni zavarovalnici	zmerno
likvidnost	možnost pomanjkanja likvidnih sredstev za servisiranje poslovnih in finančnih obveznosti	vnaprej dogovorjene kreditne linije in načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih, združevanje denarnih sredstev	zmerno
nevarnost škode na premoženju	nevarnost škode na premoženju zaradi rušilnega delovanja naravnih sil in drugih dejavnikov tveganja	sistematične ocene ogroženosti objektov, ukrepi v skladu s študijami varstva pred požarom ter sklepanje ustreznih zavarovanj	zmerno

nevarnost odškodninskih zahtevkov in civilnih tožb	nevarnost odškodninskih zahtevkov tretjih oseb zaradi škodnih dogodkov, ki jih družba povzroči nehote in naključno s svojo dejavnostjo, posestjo stvari in dajanjem izdelkov na trg	zavarovanje civilne, delodajalčeve in ekološke odgovornosti, zavarovanje produktne odgovornosti ter odgovornosti za klinična testiranja	zmerno
nevarnost finančne izgube zaradi obratovalnega zastoja	nastanek finančne škode kot posledice prekinitev proizvodnje zaradi škode na premoženju	zavarovanje stroškov dela, amortizacije, ostalih poslovnih stroškov in dobička iz poslovanja ter organizacijsko-tehnični ukrepi za zmanjšanje posledic obratovalnega zastoja	zmerno

Operativna tveganja in neprekinjenost poslovanja

Razpoložljivost kritičnih virov za zagotavljanje proizvodnje in prodaje ključnih izdelkov

Večji izredni dogodki, ki bi za daljši čas prekinili proizvodnjo in prodajo izdelkov, lahko ogrozijo obstoj skupine Krka. Z analizo vpliva na poslovanje ocenjujemo kritičnost procesov in tveganja, ki ogrožajo njihovo delovanje. Izvajamo učinkovite ukrepe za zaščito zaposlenih, premoženja in drugih ključnih virov ter preprečevanje pojava izrednih dogodkov. Za primer izrednih dogodkov imamo pripravljene načrte in ukrepe za reševanje in zmanjšanje neposredne škode ter načrte za delovanje v izrednih razmerah do vrnitve v normalno poslovanje. Uprava družbe je imenovala pooblaščenca za neprekinjenost poslovanja.

Tveganja oskrbe z učinkovinami in končnimi izdelki

Nenehno spremljamo nabavni trg, dobavitelje in cene repromateriala ter v skladu z letnim in tekočim mesečnim planom proizvodnje zagotavljamo potrebne količine. S skrbnim načrtovanjem zalog in vzdrževanjem varnostnih zalog si zagotavljamo stalen dostop do repromateriala, ki ga potrebujemo za proizvodnjo končnih izdelkov. Na osnovi izdelanih meril ocenjujemo in izbiramo dobavitelje ter jih redno preverjamo. Pri izbiri pogodbenih partnerjev, pri katerih prav tako izvajamo nabavne presoje in redne kontrole, sta poleg regulatorne skladnosti in zagotovljenih pogojev kakovosti glavni vodili cenovna konkurenčnost in zanesljivost dobav.

Pravočasno dobavo končnih izdelkov zagotavljamo z obvladovanjem vseh faz oskrbe z izdelki. Načrtovanje zalog repromateriala temelji na prodajnih napovedih. Stanje zalog redno pregledujemo, za strateško pomemben repromaterial imamo varnostne zaloge in več neodvisnih virov oskrbe.

Skrbno načrtujemo optimalno izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti in merimo učinkovitost proizvodnje. Na osnovi tega uvajamo ukrepe za nenehno izboljševanje procesov. Z nabavo nove opreme in z novimi naložbami sledimo prodajnim zahtevam, povečujemo lastne proizvodne zmogljivosti in širimo pogodbeno sodelovanje.

Pri proizvodnji sledimo dobri proizvodni praksi in zagotavljamo ustrezno proizvodno okolje. Z rednim in preventivnim vzdrževanjem zagotavljamo zanesljivo in kakovostno delovanje proizvodne opreme. V primeru večjih izrednih dogodkov lahko zagotavljamo proizvodnjo ključnih izdelkov v več obratih.

Pri skladiščenju vstopnega materiala, polizdelkov in končnih izdelkov upoštevamo dobro skladiščno in proizvodno prakso. V primeru večjih izrednih dogodkov nam sistem skladiščenja repromateriala in končnih izdelkov omogoča skladiščenje v več dislociranih skladiščih. Transport repromateriala in izdelkov organiziramo z lastnimi vozili in vozili izbranih partnerjev. Vsa vozila so opremljena za zagotavljanje ustreznih pogojev in varnosti transporta.

Tveganja tehnične oskrbe

Med tveganja tehnične oskrbe uvrščamo tveganja na področju oskrbe z energetske in procesne medije, zanesljivosti delovanja in razpoložljivosti tehničnih sistemov in tveganja na področju meroslovja.

Za nemoteno napajanje z električno energijo imamo rezervni dovod, za kritične procese pa še oskrbo z dizelskim električnim generatorjem. Stalno spremljamo dogajanja na trgu električne energije in izvajamo delne nakupe. Za pripravo toplotne energije uporabljamo zemeljski plin, kot nadomestno gorivo pa ekstra lahko kurilno olje z rezervnimi zalogami.

Oskrbo s pitno vodo nam zagotavlja javno podjetje, po potrebi iz dveh dovodov oziroma dveh črpališč.

Tveganje neustreznosti proizvodnje in distribucije energetskih in procesnih medijev (električne energije, pare, ogrevne vode, komprimiranega zraka, hlajene vode, rečne vode, farmacevtskih in procesnih vod) zmanjšujemo z nadomestno kritično opremo, načrtovanjem robustnih sistemov, računalniškim nadzorom, kontrolo kakovosti procesnih medijev, rednim preventivnim vzdrževanjem in testiranjem sistemov ter zalogo kritičnih rezervnih delov. Zaposlene redno izobražujemo ter preverjamo njihovo znanje in usposobljenost.

Klimatske sisteme ustrezno preventivno in načrtno vzdržujemo. Za primere okvar imamo organizirano in usposobljeno lastno vzdrževalno službo, ki uporablja centralni nadzorni sistem za hitro alarmiranje in ugotavljanje okvar ter skrbi za ustrezno zalogo rezervnih delov. Nekritična oprema je razpršena, tako da posamezen izpad nima ključnega vpliva na proizvodne zmogljivosti, kritična oprema pa je podvojena. Vsi sistemi in energetski mediji za klimatizacijo sistemskih prostorov informacijske tehnologije so podvojeni, tehnično varovani in redno testirani na možne izpade.

Tveganje zanesljivosti delovanja in razpoložljivosti tehničnih sistemov zmanjšujemo s stalnim nadzorom delovanja, preventivnimi pregledi, servisi, izboljšavami opreme in uvajanjem sodobnih vzdrževalnih pristopov. Odpravljanje okvar in zastojev izvajamo v skladu z načrtovanimi postopki in navodili. Za hitro in učinkovito odpravljanje okvar in zastojev imamo usposobljene lastne ekipe vzdrževalcev ter zalogo rezervnih delov, ki jo redno pregledujemo in obnavljamo. Zaposlene, ki nadzirajo in vzdržujejo tehnične sisteme, redno izobražujemo, njihovo znanje in strokovnost pa preverjamo.

Vzpostavljen imamo sistem obvladovanja nadzorne in merilne opreme. Redno izvajamo meritve in kalibracije ter vzdržujemo nadzorno in merilno opremo.

Zanesljivost delovanja in razpoložljivost tehničnih sistemov zagotavljamo z lastnimi zmogljivostmi in v sodelovanju z zunanjimi pogodbenimi partnerji.

Tveganja informacijske tehnologije

Tveganja na področju informacijske varnosti obvladujemo v skladu z metodologijo sistema vodenja varovanja informacij po standardu ISO 27001. Uprava družbe je imenovala pooblaščenca za informacijsko varnost.

Kritičnost informacijskih virov (informacijskih sistemov oziroma storitev) v Krki določamo na osnovi ocene kritičnosti poslovnih procesov in ocene kritičnosti informacijskega vira (storitev) za izvajanje poslovnega procesa. Stopnjo kritičnosti poslovnih storitev povzemajo vsi infrastrukturni sistemi, od katerih so odvisne informacijske storitve oziroma aplikacije.

Za vse kritične informacijske vire imamo prepoznane grožnje in tveganja. Na osnovi ocen tveganj izvajamo ukrepe za odpravo nesprejemljivih tveganj. Kot metodo prepoznavanja nevarnosti izvajamo tudi neodvisne varnostne preglede informacijskih virov.

Za zmanjšanje tveganja ob večjih izrednih dogodkih zagotavljamo podvojene računalniške zmogljivosti vseh kritičnih informacijskih virov na dveh ločenih lokacijah na sedežu družbe, vzpostavljen je center za testiranje postopkov obnov podatkov po katastrofi (disaster recovery center, DRC), na primerno oddaljeni lokaciji pa vsak dan poteka varnostno shranjevanje vseh kritičnih podatkov.

Tveganja informacijske varnosti zmanjšujemo tudi z uporabo sodobnih orodij, npr. s sistemom za napredno zaščito pred grožnjami (advanced threat protection, ATP), sistemom za centralno zbiranje in upravljanje varnostnih dogodkov (security information and event management, SIEM), sistemom za odkrivanje in upravljanje ranljivosti (vulnerability management). Za kritje posledic morebitnega kibernetkega napada imamo sklenjeno tudi ustrezno zavarovanje.

Posebno pozornost namenjamo tudi varovanju osebnih podatkov, ki jih moramo kot mednarodna skupina obvladovati v skladu z zakonodajami vseh držav, v katerih delujejo naše odvisne družbe in predstavništva. Uprava družbe je imenovala pooblaščenca za varstvo osebnih podatkov na ravni družbe Krka in skupine Krka, ki skrbi, da se osebni podatki varujejo v skladu s predpisi EU oziroma z veljavno lokalno zakonodajo, če ta predpisuje drugačna ali strožja pravila.

Tveganja, povezana z zaposlenimi

Na področju varnosti in zdravja pri delu z lastno metodologijo ocenjujemo verjetnost nastanka določenega nezgodnega dogodka in njegovih posledic ter verjetnost nastanka zdravstvenih okvar na posameznem delovnem mestu. Tveganja

ocenjujemo periodično in jih s primernimi varstvenimi ukrepi ohranjamo na sprejemljivi ravni. Poleg ocenjevanja tveganja na delovnih mestih ocenjujemo tudi tveganja, ki izhajajo iz posameznih tehnoloških postopkov.

Prepoznavanje ključnih in perspektivnih strokovnih kadrov v vseh delovnih procesih nam omogoča, da lahko na ključnih delovnih mestih zagotavljamo zamenljivost. Način izobraževanja in zasedanja delovnih mest v vseh organizacijskih enotah omogoča hitro izmenjavanje zaposlenih na sorodnih delovnih mestih v primerih, ko v določeni organizacijski enoti pride do pomanjkanja kadra zaradi daljše odsotnosti ali povečanega obsega dela.

Varovanje premoženja

Ogroženost posameznih objektov in premoženja v njih redno in sistematično ocenjujemo v skladu z Načrtom varovanja (18 vrst groženj). Na osnovi ocene predpišemo ukrepe za fizično in/ali tehnično varovanje in druge načine/smernice na področju izvajanja varovanja, katerih cilj je preprečiti nastanek izrednih dogodkov oziroma ob njihovem nastanku pravilno ukrepati.

Poslovna tveganja

Tveganja razvoja in raziskav

Izdelki skupine Krka morajo biti kakovostni, varni in učinkoviti, njihove zahtevane lastnosti pa potrjene z ustreznimi študijami in podatki, ki so v skladu z regulatornimi zahtevami in standardi. Tveganja na področju izdelkov ali tehnologij so lahko znanstvenoraziskovalne ali tehnološko-tehnične narave. Zmanjšujemo jih s sodobnimi pristopi in metodologijami ter lastnim in pridobljenim znanjem oziroma izkušnjami z razvojno-raziskovalnega in tehnološkega področja.

Navedena izdelčna in tehnološka tveganja že v zgodnjih fazah razvoja zmanjšujemo s posodabljanjem procesov, uvajanjem sodobnih tehnologij in prilagajanjem regulatornim zahtevam. Pomemben je predvsem vertikalno integrirani model razvoja in proizvodnje, s katerim nadzorujemo celoten proces od surovine do končnega izdelka.

Z vlaganji, vsakoletnimi dosežki in razvojno-raziskovalnimi rezultati ohranjamo vertikalno integrirani model razvoja:

- na ravni zdravil in terapevtskih področij, kjer z novimi zdravili vstopamo tudi na nova terapevtska področja in zagotavljamo možnosti za njihovo raziskovanje, razvijanje in vrednotenje, hkrati pa v skrbi za bolnika pripravljamo nove kombinacije učinkovin, saj je naš namen z manjšimi koncentracijami posameznih učinkovin doseči enak terapevtski učinek in hkrati zmanjšati število dnevnih odmerkov;
- na ravni lastnih učinkovin, kjer uvajamo inovativne postopke priprave in nove sintezne poti;
- na ravni farmacevtskih oblik zdravil, kjer pripravljamo sodobne farmacevtske oblike zdravil, ki se lažje odmerjajo in jemljejo;
- na ravni razvojno-raziskovalnih zmogljivosti, kjer vpeljujemo najsodobnejše razvojne in tehnološke procese in vlagamo v razvojno-raziskovalne zmogljivosti.

Z obvladovanjem regulatornih tveganj, povezanih s spremembo zakonodaje in njenim tolmačenjem, začnemo v zgodnjih fazah razvoja novega izdelka in traja ves njegov življenjski cikel. Lastne razvojne rešitve za posamezen izdelek in načrtovano vsebino registracijske dokumentacije preverjamo z regulatornimi organi v okviru uradnih posvetovalnih mehanizmov. Tako zmanjšujemo tveganje, da bi pri registracijah izdelkov in podaljševanju registracij prišlo do težav oziroma neuspehov. Hkrati v okviru različnih delovnih skupin industrijskih združenj aktivno sodelujemo pri pripravi zakonodajnih sprememb na tem področju.

Tveganja prodaje in trženja

Skupina Krka ima široko razvejano trženjsko-prodajno mrežo, saj je z izdelki prisotna v več kot 70 državah po vsem svetu. Posluje v različnih geopolitičnih in makroekonomskih razmerah ter pravnih in konkurenčnih okoljih, zato je izpostavljena različnim ter različno intenzivnim prodajnim in trženjskim tveganjem.

Krkin ključni prednosti v primerjavi s konkurenco na posameznih trgih ostajata hitro odzivanje na spremenjene pogoje poslovanja ter hitro prilagajanje trženjskih in prodajnih aktivnosti. Razmere na trgih (predvsem aktivnosti konkurenčnih generičnih proizvajalcev in lokalne farmacevtske industrije), pravno ureditev trženja zdravil ter sistemsko urejanje področja cen in javnofinančnih povračil stroškov nakupa zdravil (v posameznih državah tudi z zakonsko reguliranim delnim financiranjem zdravstvenih proračunov, ki poteka prek dobaviteljev zdravil, t. i. zahteva za vračilo, angl. clawback) redno

spremljamo s svojimi strokovnimi službami in prek neodvisnih virov podatkov. Skrbimo za ustrezno oglaševanje zdravil, posebno pozornost namenimo organizaciji in nadzoru dela zaposlenih v trženjski mreži. Redno jih usposabljammo in preverjamo njihovo znanje, veščine in poznavanje navodil za delo, zakonodaje in veljavnih predpisov. Pri trženju dosledno upoštevamo zakonodajo, priporočila Medicines for Europe in etične norme o oglaševanju farmacevtskih izdelkov ter vsebine vključujemo tako v izobraževanje kot v preverjanje znanja zaposlenih. Tudi pri trženju in prodaji dosledno skrbimo za skladnost z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov.

Spremljamo tveganja, ki so povezana z vstopi na nove trge in na nova terapevtska področja, z zniževanjem cen zdravil, ob upoštevanju lokalne ureditve, in s čezmejnimi vplivi med referenčnimi državami, ter tveganja, ki izhajajo iz spremenjenega načina predpisovanja in/ali izdajanja in/ali reimbursacije zdravil. Posebej spremljamo tveganja, povezana s posameznim tržnim okoljem in gospodarstvom, tveganja poslovanja s posameznimi kupci, zlasti tveganje njihove insolventnosti in stečaja, tveganja, ki temeljijo na plačilnih rokih, ter druga tveganja, povezana s spoštovanjem pogodbenih določil. Valutna tveganja in njihov vpliv na v evrih izraženo prodajo na trgih, kjer prodaja poteka v lokalni valuti, predvsem v Ruski federaciji, smo prepoznali kot veliko tveganje. Stalno spremljamo razmere na trgih, jih analiziramo ter po potrebi prilagajamo plačilne pogoje, tveganje neplačil pa v izbranih primerih tudi zavarujemo. Prav tako sistematično spremljamo stopnjo zadovoljstva neposrednih in posrednih odjemalcev. Prodajo spremljamo na primarni ravni (prodaja neposrednim kupcem, večinoma veletrgovcem), kjer je to mogoče pa tudi na sekundarni (prodaja veletrgovcem njihovim kupcem, večinoma lekarnam) in terciarni ravni (prodaja končnim uporabnikom v lekarnah) ter skrbimo za optimiziranje in skladnost zaloga v celotni distribucijski verigi. Skrbno spremljamo lekarniške mreže in spremembe po posameznih trgih ter prilagajamo svoje aktivnosti.

Redno vrednotimo tržni potencial posameznih terapevtskih področij in izdelkov znotraj njih. Prek različnih zunanjih virov ter lastnih tržnih raziskav in analiz spremljamo svetovne, regijske in lokalne trende in preskrbljenost trgov s posameznimi izdelki ter v skladu z njimi določamo ponudbo izdelkov in aktivnosti glede na trenutne tržne pozicije posameznih učinkovin in vizijo njihovega razvoja. Zaradi manjšega števila pomembnih novih učinkovin, ki so generičnim proizvajalcem že na voljo za trženje ali pa še bodo, iščemo svoje priložnosti v novih inovativnih fiksnih kombinacijah obstoječih učinkovin in na novih terapevtskih področjih ter si stalno prizadevamo za še večje uveljavljanje svojih izdelkov z obstoječimi učinkovinami na manj razvitih trgih. Učinkovitost trženjskih strategij in taktik spremljamo s kazalniki uspešnosti, sistematično nadziramo tudi trženjske aktivnosti, ki jih ciklično načrtujemo, izvajamo in analiziramo, kar vključuje tudi skladnost postopanja v trženju in prodaji.

Tveganja zaščite intelektualne lastnine

Spoštovanje veljavnih pravic intelektualne lastnine tretjih oseb, predvsem patentnih pravic, je eno od temeljnih načel poslovanja skupine Krka. Zato že na začetku razvoja novega izdelka analiziramo obseg lastninskih pravic tretjih oseb in ugotavljamo, katere rešitve so zaščitene. Glede na to določimo in usmerjamo razvojno delo ter ocenimo, ali z rešitvami, ki so rezultat našega razvojnega dela, ne kršimo veljavnih pravic tretjih. Ves čas od začetka razvoja do lansiranja izdelka spremljamo stanje in morebitne spremembe na področju patentne zaščite.

Kadar ocenimo, da so patenti tretjim podeljeni neupravičeno, kar pomeni, da predmet patenta ni izum (rešitev ni nova in inovativna) in da taki patenti za nas predstavljajo morebitno oviro, uporabimo z zakonodajo določena pravna sredstva za razveljavitev takšnih patentov. Tako preprečimo, da bi imetnik v sodnih postopkih uveljavljal kršitve teh patentov proti nam. Če imetnik patenta kljub navedenim ukrepom meni, da Krka krši njegove pravice in zato zoper Krko sproži pravna sredstva, oblikujemo ustrezne rezervacije za morebitne odškodnine ter sprejmemo ustrezne ukrepe.

Če ocenimo, da so rezultati našega razvojnega dela novi in inovativni, jih zaščitimo s patenti.

Enak način obvladovanja tveganj velja za razlikovalne znake in modele ter za druge relevantne pravice intelektualne lastnine.

Tveganja zagotavljanja kakovosti

V skupini Krka tveganja na področju zagotavljanja kakovosti vrednotimo z vidika kakovosti izdelkov, tveganj na področju varnosti izdelkov in tveganj za poslovanje skupine. Pri oceni tveganj uporabljamo splošno znane metodologije, ki jih izvajamo v skladu z zahtevami tretjega dela načel dobre proizvodne prakse (ICH Q9 Obvladovanje tveganj na področju kakovosti).

Kakovost izdelkov je opredeljena že v fazi njihovega razvoja in določena z registracijsko dokumentacijo. V proizvodnem procesu sledimo predpisanim postopkom in zahtevam od nabave različnih vhodnih materialov in drugih nabav ter proizvodnih procesov do izdelave končnih izdelkov, kontrole kakovosti, skladiščenja, distribucije ter s tem zagotavljamo skladnost izdelkov s predpisanimi standardi kakovosti in z registracijsko dokumentacijo. Ko je zdravilo na trgu, s sistemom

farmakovigilance ugotavljamo, vrednotimo in se odzivamo na nova spoznanja o neželenih učinkih in drugih varnostnih vidikih zdravil, s sistemom obravnavanja povratnih informacij kupcev in s stalnimi notranjimi izboljšavami, ki jih izvajamo po načelu PDCA, pa nadgrajujemo in izboljšujemo procese in izdelke.

Obvladovanje kakovosti izdelkov je primarna aktivnost, ki združuje elemente zagotavljanja kakovosti. Posebno pozornost namenjamo ustrezni kakovosti vhodnih materialov (zdravilnih učinkovin, pomožnih snovi in embalažnih materialov) ter s pomočjo analiz tveganja kategoriziramo tveganja, ki so povezana z različnim materiali in dobavitelji. Na osnovi ugotovljenih tveganj načrtujemo presoje in ostale aktivnosti v okviru odobravanja dobaviteljev in pogodbenih partnerjev.

S postopki kvalifikacije in validacije opreme, proizvodnih prostorov, proizvodnega okolja, proizvodnih procesov, računalniških sistemov, postopkov čiščenja, s kalibracijami, kvalifikacijami instrumentov in vzdrževalnimi postopki zagotavljamo ustreznost proizvodno-kontrolne opreme ter proizvodnih prostorov in s tem onemogočamo neželene vplive na proces proizvodnje in kakovost izdelkov. Za zagotavljanje kakovosti izdelkov so izjemnega pomena sistematični pristopi, nadzor in dokumentiranost procesov, postopkov in kontrol. Zaradi tega sistem kakovosti redno preverjamo, obnavljamo, nadgrajujemo in izboljšujemo ter skrbimo za pravilno izvajanje sprememb.

Posebno pozornost namenjamo zagotavljanju integritete podatkov pri upravljanju kakovosti in s tem zmanjšujemo tveganje neprimerne uporabe rezultatov testiranj pri odločanju o ustreznosti surovin, obojnine, procesov in končnih izdelkov.

S stalnim spremljanjem zakonodajnih novosti in pravočasnim uvajanjem novih zahtev zmanjšujemo tveganje neustreznosti sistema kakovosti in s tem ogrožanja vzdrževanja dovoljenj za izdelavo in trženje ter certifikatov dobre proizvodne prakse (DPP/GMP).

Z rednim usposabljanjem zaposlenih zagotavljamo ustrezno izvajanje postopkov, predpisanih za izdelavo in kontrolo izdelkov. S kontrolami proizvodnih procesov, medizdelkov, polizdelkov, končnih izdelkov ter proizvodnega okolja zagotavljamo ustreznost in skladnost izdelkov z zahtevami lokalne zakonodaje ter načeli dobre proizvodne prakse v EU in ostalih državah, kjer tržimo svoje izdelke.

V primeru neskladnih izdelkov (odstopi, reklamacije) imamo vpeljene mehanizme kontrole, preverjanja in iskanja vzrokov ter uvedbe preventivnih in korektivnih ukrepov za preprečevanje neskladnosti v prihodnje.

Pri upravljanju tveganj na področju kakovosti pri vsakem elementu zagotavljanja kakovosti ocenjujemo tudi tveganje vzdrževanja dovoljenj za proizvodnjo zdravil, certifikatov dobre proizvodne prakse in ostalih sistemov vodenja v Krkinih proizvodno-distribucijskih enotah.

Z zunanjim (inšpekcije agencij in regulatornih organov, presoje partnerjev in certifikacijskih organov) in notranjim preverjanjem (notranje presoje, notranja revizija, Odbor za kakovost, kazalniki kakovosti) redno in sistematično preverjamo učinkovitost in uspešnost delovanja sistema kakovosti v skupini Krka in uvajamo potrebne izboljšave, s katerimi sistem kakovosti stalno nadgrajujemo in s tem učinkovito upravljamo tveganja na področju kakovosti izdelkov in storitev.

Z vertikalno integracijo kakovosti prek znanja, izkušenj in poznavanja celotnega življenjskega cikla izdelka od učinkovine do končnega izdelka, z načrtovanjem, razvijanjem, zagotavljanjem kakovosti v celotnem procesu nastajanja izdelka in z organizacijsko strukturo podjetja, ki podpira integracijo kakovosti v vse procese, omogočamo uspešno obvladovanje tveganj na področju kakovosti izdelkov in procesov.

Tveganja varstva okolja

Tveganja na področju varstva okolja prepoznavamo in obvladujemo v skladu z zahtevami standarda ISO 14001 in upravljanjem sistema neprekinjenega poslovanja. Vsako leto pregledamo vse okoljske vidike delovanja ter z njimi povezana tveganja in izredne dogodke in ovrednotimo njihove vplive na okolje. Z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik pri proizvodnji, skladiščenju, čiščenju odpadnih vod, čiščenju odpadnega zraka in ravnanju z odpadki, s preventivnimi pregledi in vzdrževanjem opreme, z izobraževanjem zaposlenih, z usposobljeno lastno industrijsko gasilsko enoto za ukrepanje v primeru nesreč ter vajami za pravilno ukrepanje ob izrednih dogodkih zmanjšujemo verjetnost nastanka izrednih dogodkov ter zagotavljamo učinkovito ukrepanje.

V letu 2019 nismo zabeležili izrednih dogodkov, ki bi imeli škodljive vplive na okolje.

Zaradi omejevanja izvoza odpadkov ostaja tveganje na področju odpreme odpadkov veliko. Z dodatnimi prostori za skladiščenje odpadnih topil ter razpršitvijo tokov odpadkov in pogodbenega sodelovanja na več zbiralcev in odstranjevalcev odpadkov smo zmanjšali tveganje na področju odpreme odpadkov.

Tveganja investicijskih projektov

Med tveganja investicijskih projektov spadajo zlasti tveganja pri načrtovanju investicije in njene vrednosti, nabavi opreme, izvedbi del, terminskem načrtu, kakovosti ter morebitnih spremembah izhodišč. Zmanjšujemo jih z načrtovanjem in pripravo dokumentacije ter vzpostavljenim sistemom izbora izvajalcev del in dobaviteljev opreme ter njihovim rednim preverjanjem. Vse faze izvedbe nadzorujemo sami. Skladnost projektne dokumentacije preverjamo s tehnično-tehnološkega in regulatornega vidika, skladnost pogodbene dokumentacije pa s pravnega in računovodskega vidika. Preverjamo upravičenost morebitnih sprememb ter njihov vpliv na stroške in terminske načrte. Stalno spremljamo stroške, tako redne kot tiste, ki so nastali zaradi naknadnih sprememb v projektu.

Kadrovska tveganja

Posebno pozornost namenjamo ključnim kadrom, ki so pomembni za doseganje zastavljenih ciljev skupine Krka in so tudi ciljna skupina konkurenčnih podjetij.

Izobraževanje in razvoj zaposlenih načrtujemo in redno spremljamo, hkrati pa povečujemo njihovo odgovornost na delovnih mestih ter spodbujamo prevzemanje novih zadolžitev in razporejanje na nova delovna mesta. Skupaj z drugimi motivacijskimi ukrepi zagotavljamo njihovo pripadnost skupini Krka in s tem zmanjšujemo možnost njihovega odhoda.

Tveganje v zvezi s pomanjkanjem strokovnih kadrov na trgu dela obvladujemo tudi s štipendiranjem. Tako zagotavljamo bodoče sodelavce, s katerimi bomo uresničevali načrtovane strateške, razvojne in prodajne cilje. Zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov na trgu dela zaposlene sistematično izobražujemo in usposabljamo za pridobitev certifikata nacionalne poklicne kvalifikacije.

Finančna tveganja

Skupina Krka finančna tveganja obvladuje centralizirano v okviru Finančnega sektorja obvladujoče družbe v Sloveniji. Finančne službe odvisnih družb in predstavništev v tujini izvajajo operativne naloge obvladovanja finančnih tveganj v skladu s predpisanimi smernicami obvladujoče družbe. Med ključna finančna tveganja spadajo kreditna tveganja, tržna tveganja, tveganje likvidnosti ter tveganja, povezana z zavarovalništvom.

Najpomembnejše tržno tveganje skupine Krka je tveganje sprememb deviznih tečajev. Tveganje obrestnih mer redno spremljamo, vendar zaradi trenutne nizke obrestne izpostavljenosti aktivnih ukrepov ne izvajamo. Tveganje sprememb tržnih vrednosti surovin in tveganje sprememb tržnih vrednosti delnic in obveznic nimata pomembnejšega vpliva na neto finančni izid skupine Krka, zato pri navedenih tveganjih spremljamo gibanje izpostavljenosti, ne izvajamo pa ukrepov obvladovanja tveganj.

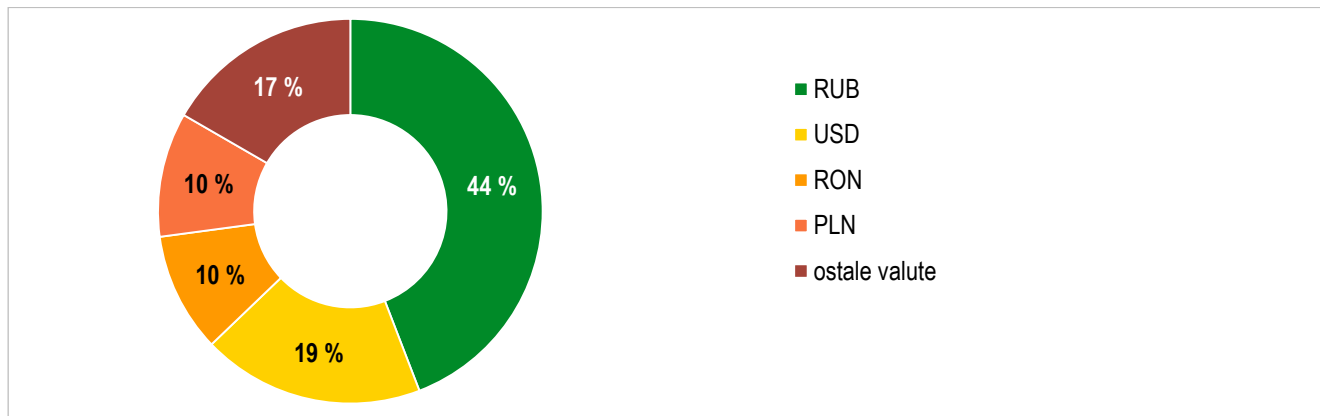
Tveganje sprememb deviznih tečajev

Skupina Krka je zaradi razpršenega mednarodnega poslovanja izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev na nekaterih prodajnih in nabavnih trgih.

Valutna izpostavljenost izhaja iz različne vrednosti sredstev in obveznosti v posamezni valuti v izkazu finančnega položaja skupine ter različne višine poslovnih prihodkov in odhodkov, ki jih ustvarjamo v posameznih valutah.

Ključne računovodske kategorije, ki tvorijo valutno pozicijo, so terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev ter financiranje odvisnih družb, ki ga zagotavlja obvladujoča družba.

Struktura valutne pozicije skupine Krka

Ruski rubelj ima s 44 % največji delež v valutni poziciji skupine Krka. Pozicija v rubljih izvira iz naslova terjatev do kupcev na ruskem trgu, deloma pa tudi iz naslova financiranja obvladujoče družbe v proizvodne zmogljivosti v Ruski federaciji.

Pomembnost ruskega prodajnega trga, višina valutne izpostavljenosti in nestanovitna vrednost ruskega rublja so razlogi, da obvladovanju tveganja ruskega rublja namenjamo posebno pozornost.

Izpostavljenost amerškemu dolarju predstavlja 19 % celotne valutne pozicije skupine Krka in izvira pretežno iz nabave izdelkov in proizvodnega materiala. Nabave v ameriških dolarjih se postopoma povečujejo, zato izpostavljenost v ameriških dolarjih od leta 2019 aktivno obvladujemo tudi z uporabo izvedenih finančnih instrumentov. V nasprotju z ostalimi valutami izkazujemo v ameriških dolarjih presežek obveznosti nad sredstvi, to je kratko valutno pozicijo.

Izpostavljenost romunskemu leju, ki predstavlja 10 % valutne pozicije, izvira iz terjatev do kupcev, ki so posledica daljših plačilnih rokov v državi. Izpostavljenost poljskemu zlotu je rezultat terjatev do kupcev in proizvodnih zmogljivosti, ki jih ima skupina na Poljskem, in predstavlja 10 % valutne pozicije. Ostale valute, med katere spadajo hrvaška kuna, britanski funt, švedska krona, madžarski forint, češka krona, ukrajinska grivna, srbski dinar, makedonski denar in kazahstanska tenga, predstavljajo 17 % valutne pozicije skupine Krka.

Razmere na valutnih trgih v letu 2019

Premiki posameznih deviznih tečajev, katerim je izpostavljena skupina Krka, so bili tudi v letu 2019 intenzivni.

Gibanje ruskega rublja je bilo v letu 2019 za Krko ugodno. V prvem četrtletju se je njegova vrednost okrepila in s tem v celoti nevtralizirala padec ob koncu leta 2018. V nadaljevanju leta je bil rubelj stabilnejši in je ohranil trend postopne krepitve. Od začetka do konca leta se je vrednost ruskega rublja, izražena v evrih, zvišala za 14 %. Povprečna vrednost ruskega rublja je bila v letu 2019 2,2 % višja kot v letu 2018.

Na vrednost rublja je v letu 2019 pozitivno vplivalo zmanjšanje tveganja ekonomskih sankcij proti ruskim pravnim in fizičnim osebam, ekspanzivna denarna politika glavnih svetovnih centralnih bank in s tem povezane ugodne razmere na globalnih valutnih in kapitalskih trgih ter aktivnosti ruskih denarnih oblasti v kombinaciji s hitrim zniževanjem inflacije v Rusiji. Geopolitična tveganja, povezana s spreminjajočo se ceno nafte, na svetovnih trgih še naprej predstavljajo tveganje za rubelj v prihodnjih obdobjih.

Vrednost poljskega zlota se je tudi v letu 2019 gibala v stabilnem pasu med 4,2 in 4,4 zlota za en evro. Povprečna vrednost zlota, izražena v evrih, je bila v letu 2019 0,8 % nižja kot v letu 2018. Njegovo stabilnost zagotavljajo dobre makroekonomske razmere v državi in usklajenost denarnih politik poljske centralne banke in Evropske centralne banke.

Romunski lej je bil zaradi makroekonomskih neskladnosti in politične nestabilnosti v letu 2019 manj stabilen. Njegova vrednost v evrih se je od začetka do konca leta 2019 znižala za 2,5 %.

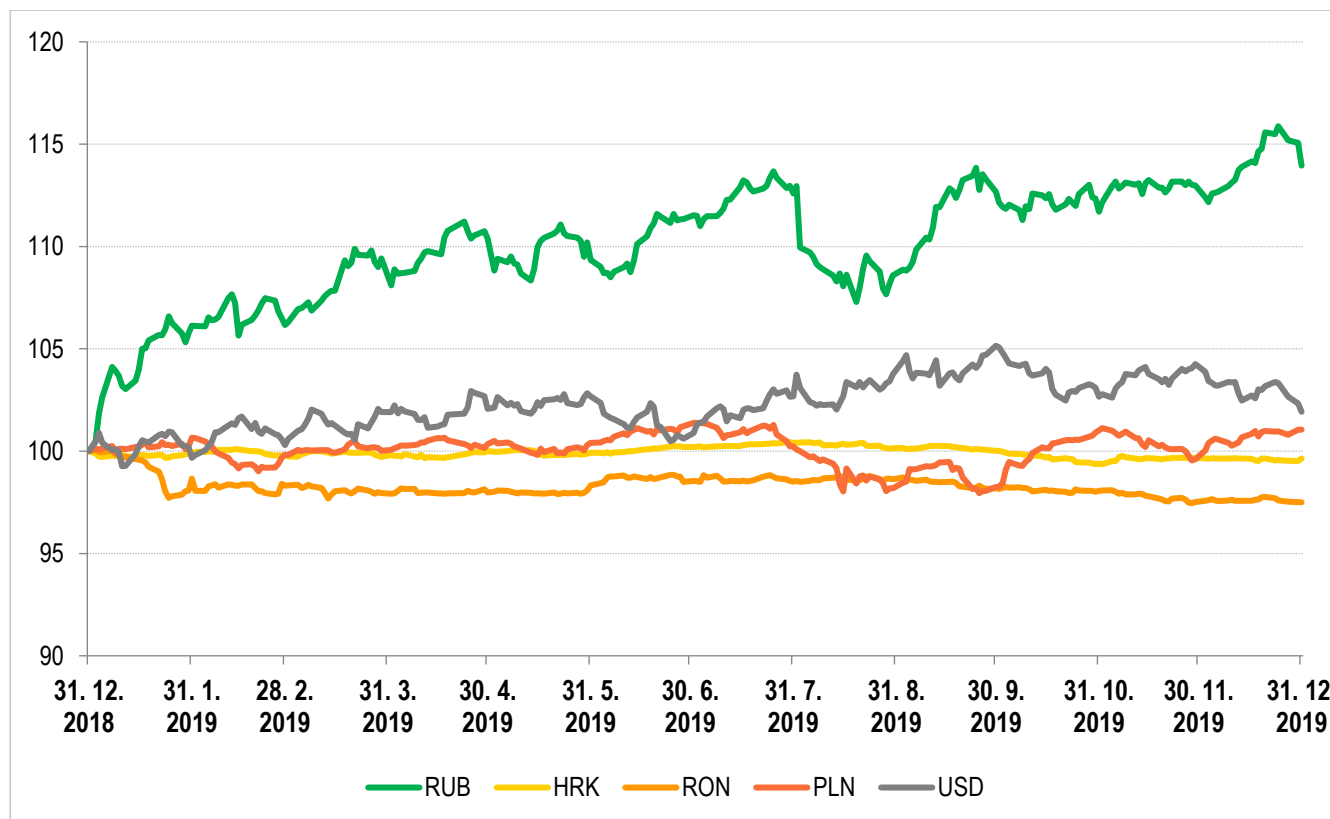
Vrednost hrvaške kune je tudi v letu 2019 ostala stabilna. Visoka nestanovitnost britanskega funta se je nadaljevala tudi v letu 2019, kar je bilo v skladu z nejasnostmi, povezanimi z izstopom Velike Britanije iz EU. V drugi polovici leta se je njegova

vrednost okrepila in ob koncu leta stabilizirala. Hrvaška kuna in britanski funt spadata med valute, v katerih skupina Krka izkazuje dolgo valutno pozicijo, vendar pa nestanovitnost teh dveh tečajev nima izrazitega vpliva na neto finančni izid skupine. Nestanovitnost ameriškega dolarja v letu 2019 je bila posledica spremenjene denarne politike ameriške centralne banke, ki je v nasprotju s pričakovanji v letu 2019 trikrat znižala ključno obrestno mero, in počasnega razreševanja trgovinskega konflikta s Kitajsko.

Vrednost dolarja, izražena v evrih, se je od začetka do konca leta 2019 zvišala za 1,9 %, povprečna vrednost dolarja v evrih pa je bila 5,5 % višja kot v letu 2018.

V letu 2019 se je zaradi izboljšanja politične stabilnosti in ugodnih makroekonomskih gibanj v državi okrepila vrednost ukrajinske grivne, ki se je od začetka do konca leta 2019 okrepila za 18 %, povprečna vrednost grivne, izražena v evrih, pa je bila v letu 2019 11 % višja kot v letu 2018.

Gibanje vrednosti valut, izraženih v evrih, v letu 2019 (indeks 31. 12. 2018 = 100)

Rezultat obvladovanja valutnih tveganj

Skupina Krka valutna tveganja praviloma odpravlja z naravnimi metodami, predvsem s povečevanjem nabav in obveznosti v valutah, v katerih fakturira prodajo. Kadar to ni mogoče, se odločimo za uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali pa tveganje ostane nezavarovano. Za zavarovanje praviloma uporabljamo terminske pogodbe.

V letu 2019 smo nadaljevali politiko delnega zavarovanja tveganja ruskega rublja. S terminskimi pogodbami smo imeli zavarovane manj kot 50 % izpostavljenosti v ruskih rubljih. Iz naslova terminskih pogodb smo zaradi krepite vrednosti rublja in stroška zavarovanja ustvarili negativni finančni rezultat.

Ob krepite vrednosti rublja od začetka do konca leta smo iz naslova dolge valutne pozicije v ruskih rubljih ustvarili pozitivne neto tečajne razlike v višini 24,2 milijona EUR.

V zadnjem četrtletju smo zaradi rastoče izpostavljenosti del izpostavljenosti v ameriških dolarjih zavarovali s terminskimi pogodbami.

Iz naslova ostalih valut smo v letu 2019 ustvarili neto negativne tečajne razlike v vrednosti manj kot 1 milijon EUR. Tveganja ostalih valut nismo zavarovali. Večletno spremljanje gibanja tečajnih razlik in stroškov zavarovanja romunskega leja, poljskega zlota, češke krone, madžarskega forinta in hrvaške kune pokaže, da zavarovanje tveganja navedenih valut v primeru skupine Krka ni učinkovito. Nihanja tečajev teh valut v primerjavi z evrom so večinoma majhna.

Za ukrajinsko grivno, kazahstansko tengo, srbski dinar in nekatere druge valute, ki so v strukturi valutne izpostavljenosti skupine Krka manj pomembne, ni na voljo finančnih instrumentov za odpravo valutnih tveganj.

Pozitivni rezultat obvladovanja valutnih tveganj v letu 2019 je znašal 11,4 milijonov EUR. Neto finančni izid skupine Krka je bil v letu 2019 glede na leto 2018 boljši za 40,3 milijonov EUR in je znašal 10,2 milijonov EUR.

Cilji za leto 2020

V letu 2020 bomo ohranili delno zavarovanje izpostavljenosti do ruskega rublja in ameriškega dolarja z izvedenimi finančnimi instrumenti, praviloma s terminskimi pogodbami. Okrepili bomo aktivnosti za nevtraliziranje valutnih izpostavljenosti z naravnimi metodami.

	31. 12. 2018	31. 12. 2019	Najnižja vrednost	Najvišja vrednost	Povprečna vrednost	Standardni odklon	Koeficient variabilnosti*
RUB	79,72	69,96	68,79	79,72	72,46	1,94	2,7%
HRK	7,41	7,44	7,38	7,46	7,42	0,02	0,3%
RON	4,66	4,78	4,66	4,79	4,75	0,02	0,5%
PLN	4,30	4,26	4,24	4,39	4,30	0,03	0,8%
CZK	25,72	25,41	25,41	25,92	25,67	0,13	0,5%
HUF	320,98	330,53	313,22	336,25	325,29	5,90	1,8%
UAH	32,04	26,35	25,77	32,52	29,21	1,72	6,0%
RSD	118,43	117,38	116,24	119,20	117,91	0,32	0,3%
USD	1,15	1,12	1,09	1,15	1,12	0,01	1,2%
GBP	0,89	0,85	0,83	0,93	0,88	0,02	2,4%

* razmerje med standardnim odklonom in povprečno vrednostjo

Tveganje sprememb obrestnih mer

Tveganje sprememb obrestnih mer opredeljujemo kot nevarnost, da skupina Krka zaradi spremenjenih referenčnih tržnih obrestnih mer utрпи zvišanje stroškov financiranja iz naslova dolgoročnih finančnih virov ali znižanje prihodkov iz naslova dolgoročnih finančnih naložb.

Tveganje sprememb obrestnih mer pri kratkoročnih finančnih virih in kratkoročnih finančnih naložbah se obvladuje v okviru likvidnostnih tveganj skupine.

Skupina Krka v letu 2019 ni imela prejetih dolgoročnih posojil. Dolgoročne finančne naložbe niso vezane na referenčne tržne obrestne mere, zato skupina Krka ni izpostavljena tveganju sprememb referenčnih obrestnih mer.

Cilji za leto 2020

V primeru najema dolgoročnih posojil, s katerimi bi se izpostavili tveganju spremembe obrestne mere, bomo proučili možnosti za odpravo tega tveganja z ustreznimi finančnimi instrumenti.

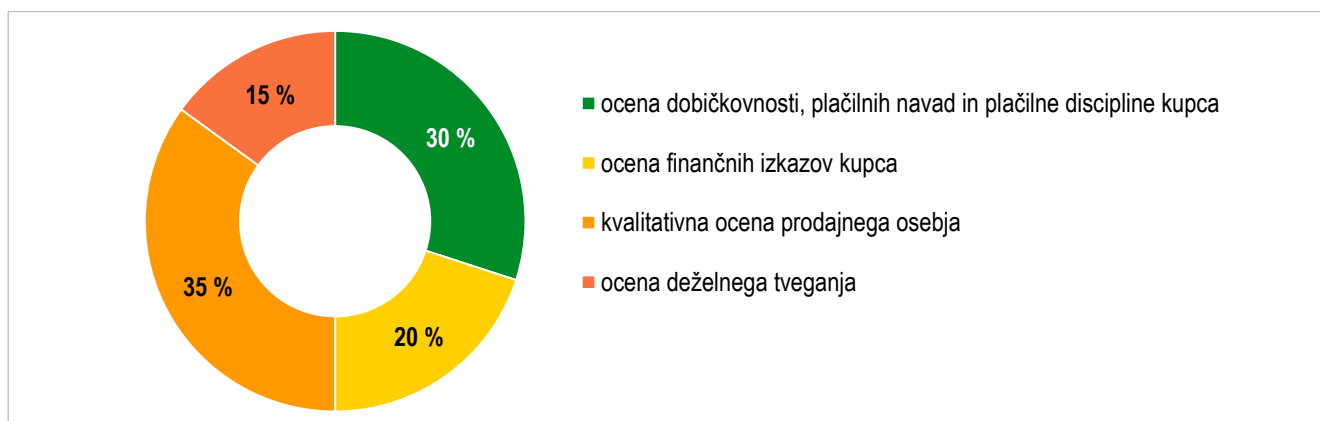
Kreditno tveganje

Ključno kreditno tveganje skupine Krka izhaja iz terjatev do kupcev. To je tveganje, da kupci ob zapadlosti ne bi poravnali svojih obveznosti.

Proces obvladovanja kreditnega tveganja

Centraliziran proces kreditne kontrole na ravni skupine je v Krki vzpostavljen že od leta 2004. V sistem so vključeni vsi kupci, ki jim Krka na leto proda za več kot 100.000 EUR izdelkov. Takih kupcev je bilo ob koncu leta 2019 več kot 400 in so predstavljali več kot 90 % terjatev do kupcev.

Proces obvladovanja kreditnega tveganja poteka v dveh korakih. Prvi korak je ocenjevanje kreditnega tveganja kupcev, določitev instrumentov zavarovanja ter dodelitev kreditnega limita. Ocenimo vsakega novega kupca, dvakrat na leto pa obnovimo ocene vseh kupcev. Oceno kreditnega tveganja vsakega kupca sestavlja veliko različnih finančnih in nefinančnih kazalcev, ki so razdeljeni v 4 sklope, vsak od njih pa ima v končni oceni različno težo.

Na podlagi dosežene kreditne ocene in predvidene dinamike odprema blaga in plačil se vsakemu kupcu dodeli individualni kreditni limit.

Drugi korak v procesu kreditne kontrole je redno dinamično spremljanje plačilne discipline kupcev. V informacijske sisteme vseh družb v skupini Krka, ki izvajajo prodajo, je vključena kontrola prostega limita in zapadlih terjatev, ki se izvede ob vsaki odpremi izdelkov kupcem. Kupcem, ki zamujajo s plačili ali pri katerih terjatve, skupaj z novo odpremo, presegajo odobreni kreditni limit, se odprema avtomatično ustavi, prodajno osebje pa mora sprožiti postopek izterjave ali zagotoviti zavarovanje plačil.

Proces kreditne kontrole in pooblastila za dodeljevanje kreditnih limitov kupcem so opredeljena z internimi akti. V okviru kreditne kontrole je vzpostavljen tudi sistem rednega poročanja o terjativah do kupcev in njihovi plačilni disciplini.

Sistem poročanja omogoča pravočasno zaznavo kupcev s povečanim tveganjem neplačila in zagotavlja učinkovito obvladovanje kreditnih tveganj.

Proces kreditne kontrole v osnovi temelji na enotnih pravilih za vse kupce skupine Krka. Zaradi posebnosti posameznih prodajnih trgov so v posameznih odvisnih podjetjih uvedene dodatne lokalne kontrole. Procese kreditne kontrole redno prilagajamo spremembam na prodajnih trgih.

Rezultat obvladovanja kreditnih tveganj

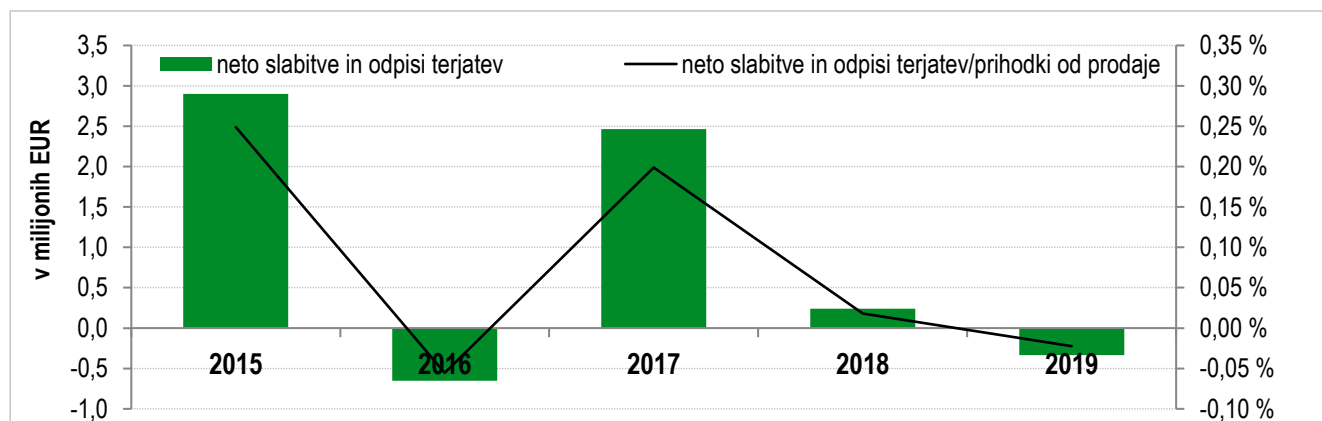
Kreditna kontrola zagotavlja stalno kontrolo kakovosti portfelja terjatev do kupcev. Rezultat procesa kreditne kontrole je nizek odstotek odpisov in slabitev terjatev glede na prodajo skupine Krka.

Nizka vrednost odpisov in slabitev terjatev je tudi posledica razpršenosti terjatev med veliko številom kupcev in prodajnih trgov ter dejstva, da je glavnina terjatev odprta do kupcev, s katerimi ima Krka dolgoletne poslovne izkušnje.

Skupna vrednost terjatev do kupcev v evrih se je ob koncu leta 2019 kljub 12-odstotni rasti prodaje znižala za 1 % glede na vrednost na začetku leta. Hitrost obračanja terjatev do kupcev se je v letu 2019 izboljšala.

Rezultat obvladovanja kreditnih tveganj je bil tudi v letu 2019 ugoden. Neto odpisi in slabitve terjatev so znašali samo 0,02 % letne prodaje skupine Krka. Znesek novo oblikovanega popravka vrednosti terjatev je bil nižji od zneska odpravljenega

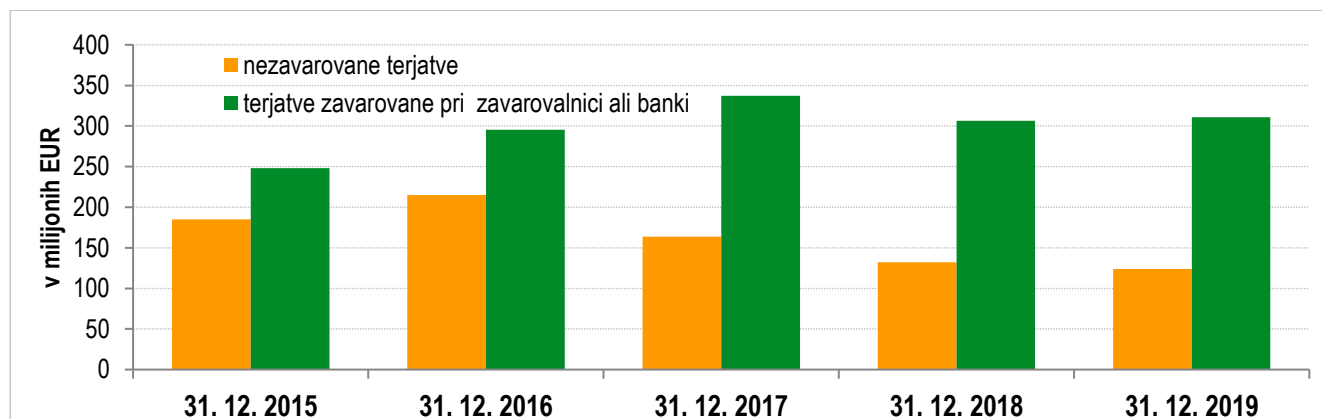
popravka vrednosti terjatev, zato je bil vpliv neto slabitev in odpisov terjatev na končni rezultat skupine Krka v letu 2019 pozitiven.

Zavarovanje terjatev do kupcev

Skupina Krka od leta 2009 del terjatev do kupcev zavaruje pri kreditni zavarovalnici. Zavarovane so terjatve do kupcev iz držav z ocenjenim povečanim kreditnim tveganjem. Zavarovanje plačil z bančnimi garancijami in akreditivi uporabljamo redkeje.

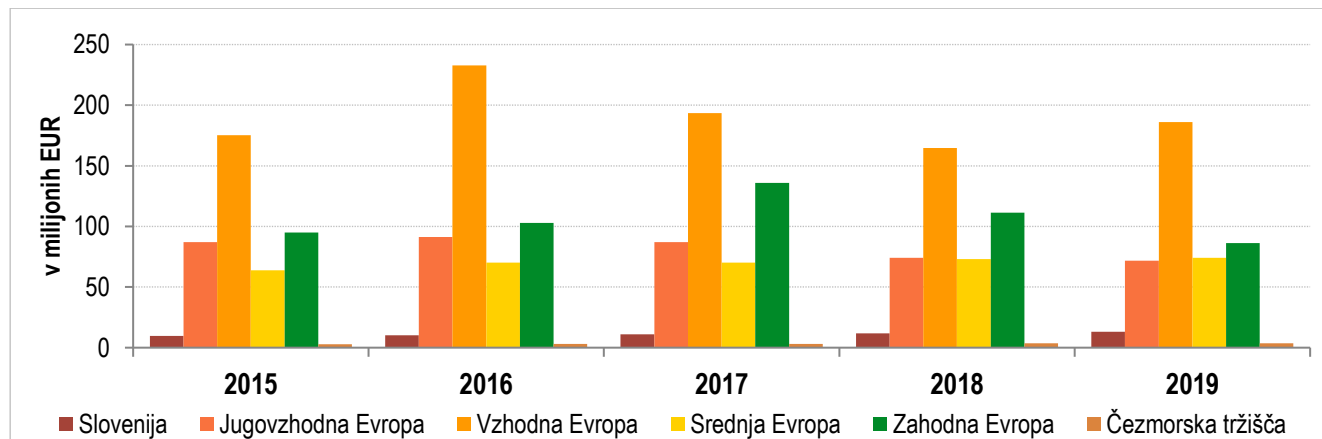
Konec leta 2019 je bilo pri kreditni zavarovalnici in s finančnimi instrumenti zavarovanih več kot 70 % terjatev do kupcev.

Terjatve do kupcev po regijah

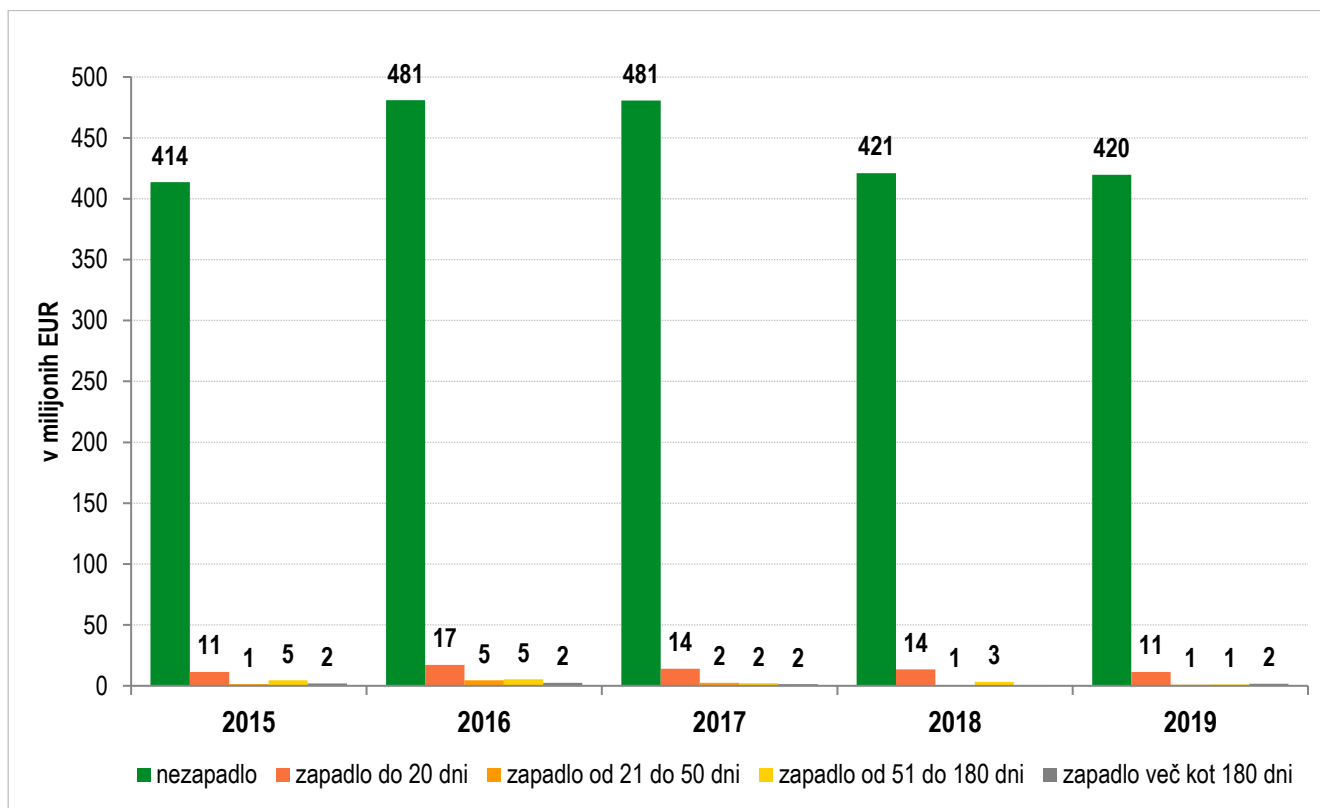
Struktura terjatev po prodajnih regijah je stabilna že vrsto let in je v skladu s strukturo prodaje in plačilnimi roki v posameznih državah.

Terjatve do kupcev po regijah

Struktura starosti neto terjatev do kupcev

Starostna struktura terjatev ostaja stabilna. Odstotek zapadlih terjatev glede na skupne terjatve do kupcev je bil tudi konec leta 2019 nizek.

Cilji za leto 2020

V letu 2020 bomo nadaljevali utečene aktivnosti na področju obvladovanja kreditnih tveganj. Ob podaljšanju pogodbe o zavarovanju terjatev, ki se izteče sredi leta 2020, bomo proučili možnosti za nadaljnjo optimizacijo pogojev zavarovanja terjatev. Kot doslej bomo več pozornosti namenjali kupcem s prodajnih trgov s slabšim makroekonomskim okoljem in trgov, na katerih zaznavamo povečana tveganja pri distribuciji zdravil. Pri posameznih kupcih, pri katerih zaznavamo izpostavljenost nad sprejemljivimi ravni, bomo uvedli individualne ukrepe za postopno zmanjšanje izpostavljenosti.

Cilja ostajata ohranjanje nizke vrednosti slabitev in odpisov terjatev na ravni skupine.

Likvidnostno tveganje

Krka je med poslovnimi partnerji znana po plačilni disciplini, majhni zadolženosti in stabilnih denarnih tokovih. V letu 2019 kratkoročnih kreditov nismo najemali, del denarnih presežkov smo med letom deponirali pri bankah. Vse obveznosti smo poravnali redno. Likvidnostno tveganje skupine Krka je bilo v letu 2019 majhno.

Obvladujoča družba centralizirano obvladuje likvidnostno tveganje v skupini Krka. Odvisne družbe se financirajo interno, prek obvladujoče družbe, pri kateri deponirajo tudi morebitne presežke sredstev.

Zaradi napovedanega marčevskega izstopa Združenega kraljestva iz EU smo v začetku leta večino računov pri Citibank (razen za USD in GBP) preselili iz Londona v Amsterdam. Do konca leta 2019 smo tudi ciljno združevanje denarnih sredstev (cash pooling) za 9 odvisnih družb usmerili na nov račun ter s tem optimizirali upravljanje denarja, ohranili pregled nad likvidnostjo družb v skupini in zagotovili večjo varnost denarnih transakcij.

V nadaljevanju navajamo kazalnike likvidnosti, ki so stabilni in dosegajo ugodne vrednosti.

Likvidnostni kazalniki za skupino Krka

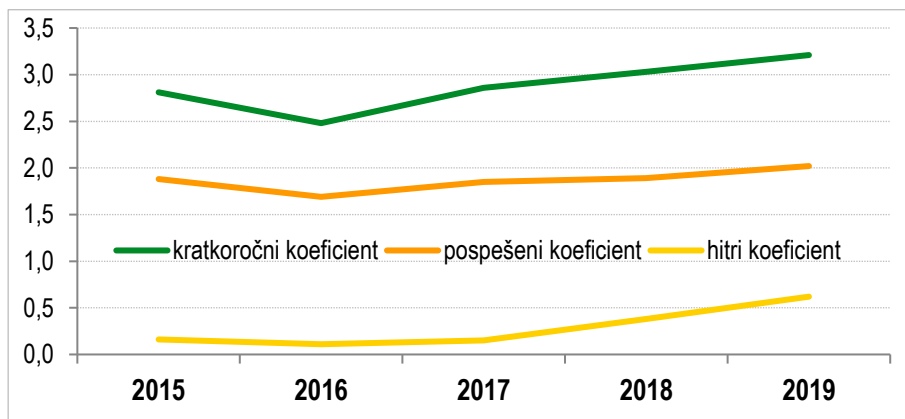
Likvidnostni kazalniki	2019	2018	2017	2016	2015	5-letno povprečje
kratkoročni koeficient	3,21	3,03	2,86	2,48	2,81	2,88
pospešeni koeficient	2,02	1,89	1,85	1,69	1,88	1,87
hitri koeficient	0,62	0,38	0,15	0,11	0,16	0,28
prihodki od prodaje/povprečne terjatve	3,21	2,68	2,36	2,33	2,38	2,59

kratkoročni koeficient = kratkoročna sredstva/kratkoročne obveznosti

pospešeni koeficient = (kratkoročna sredstva – zaloge)/kratkoročne obveznosti

hitri koeficient = (finančne naložbe + denar in denarni ustrezniki)/kratkoročne obveznosti

Gibanje likvidnostnih kazalnikov za skupino Krka

Zavarovanje premoženja, odgovornosti in obratovalnega zastoja

Skupina Krka pri domačih in tujih zavarovalnicah zavaruje svoje premoženje, odgovornost in finančne izgube, slednje zaradi morebitnega obratovalnega zastoja in kibernetičnih napadov. Obseg in vrsto zavarovalnih kritij prilagaja rasti poslovanja, višini premoženja, tveganjem in priporočilom zavarovalniških inšpekcij.

Obvladujoča družba obvladuje zavarovanja za vsa podjetja v skupini Krka razen lokalnih avtomobilskih zavarovanj. Celotna skupina Krka je zavarovana v skladu z enotnimi načeli, ki se v letu 2019 niso spremenila. Konkurenčnost posameznih zavarovalnic se preverja vsako leto. Pri izbiri zavarovalnic se upošteva kakovost kritij, višino premije, reference in lokalno zakonodajo. Z razpisi in pogajanjem smo v letu 2019 dosegli temeljni cilj pri obnovi zavarovanja, to je zaostajanje rasti zavarovalne premije za rastjo prodaje.

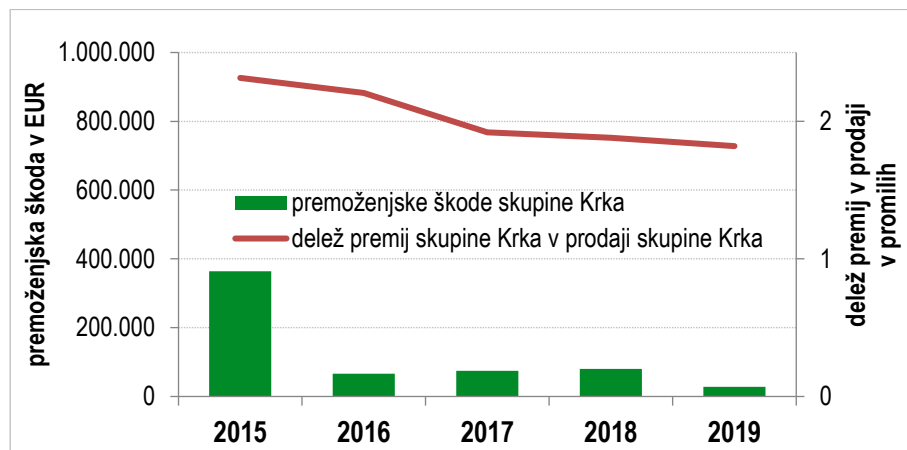
Krka vsako leto uvaja postopne izboljšave ter hkrati prevzema del tveganj, in sicer z lastno udeležbo pri škodi ali z ukinitvijo manj tveganj zavarovanj.

Krka je v letu 2019 prvič sklenila zavarovanje kibernetičnih tveganj in je med prvimi večjimi podjetji v Sloveniji, ki to zavarovanje ima. To je eden od ukrepov za povečanje kibernetične varnosti in zagotavlja lažje izravnavanje izpostavljenosti temu tveganju.

Krka sistemsko vlaga v preprečevanje škodnih dogodkov. Objekte načrtuje tako, da je njihova ogroženost čim manjša. Vanje vgrajuje sisteme aktivne zaščite, na primer javljalnike požara in hlapov, razpršilnike, požarne lopute, varnostno razsvetljavo. Organizira redne preventivne preglede in požarne straže. Zaposlene teoretično in praktično usposablja za pravičen odziv ob izrednih dogodkih.

Zaradi načrtnega preventivnega dela in sklepanja ustreznih zavarovanj je obseg premoženjskih škod v letu 2019 znašal manj od 0,1 promila vrednosti premoženja skupine, vsi zavarovalni zahtevki pa so bili sproti rešeni.

Delež zavarovalnih premij v prodaji

Opomba: graf ne vsebuje avtomobilskih in osebnih zavarovanj.

Delničarji in trgovanje z delnico

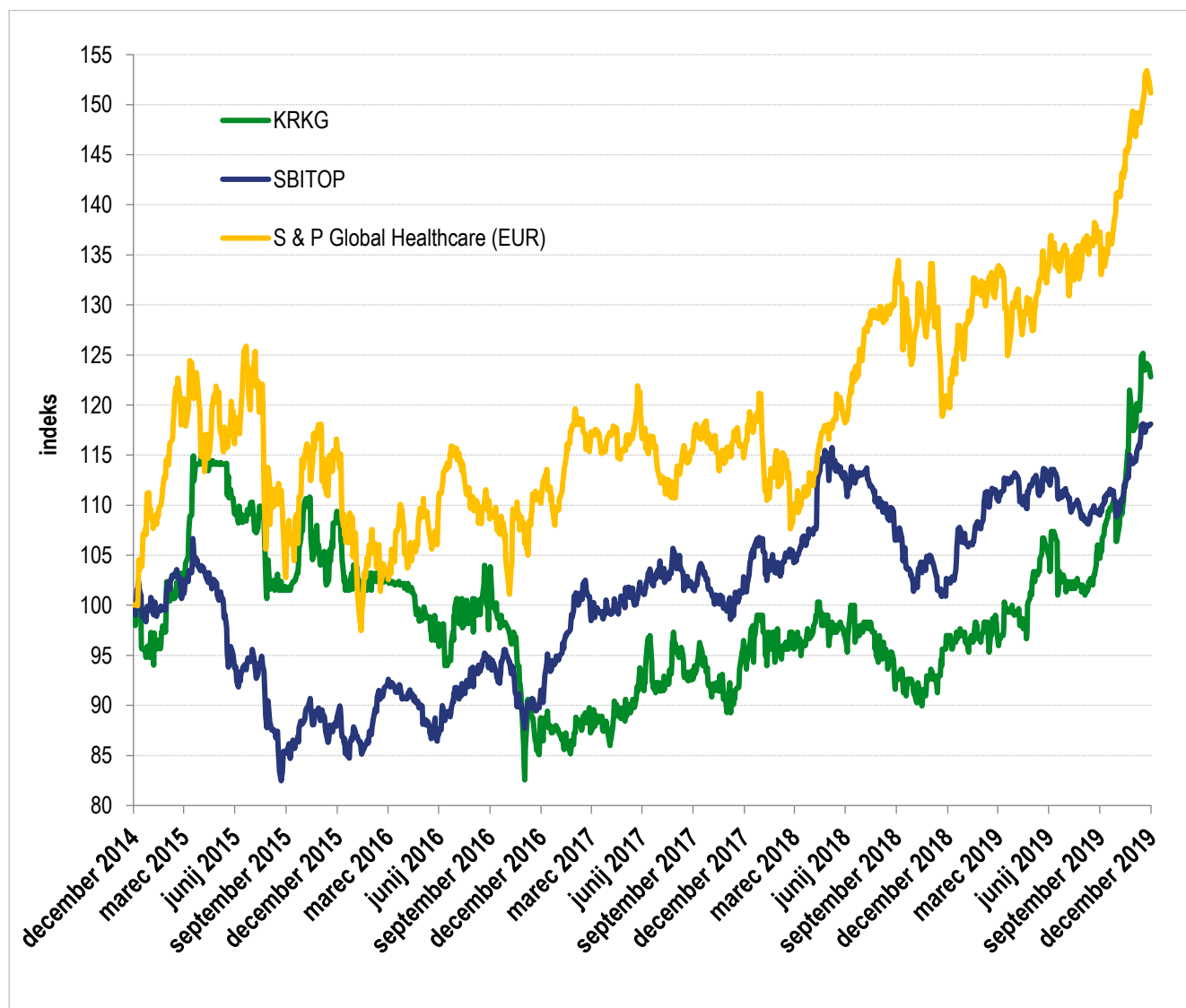
Donosnost naložb v delnice

Tečaj Krkine delnice

v EUR	2019	2018	2017	2016	2015
najvišji v letu	74,60	59,80	58,00	64,50	68,65
najnižji v letu	56,80	53,60	50,75	49,21	56,03
31. december	73,20	57,80	57,50	52,90	65,20
letna sprememba (v %)	27	0,5	9	-19	9

V letu 2019 se je tečaj Krkine delnice zvišal za 26,6 %. V istem obdobju se je vrednost indeksa blue-chip Ljubljanske borze (SBITOP) zvišala za 15,2 %.

Gibanje tečaja Krkine delnice v primerjavi z izbranimi delniškimi indeksi (začetek leta 2015 = 100)

Politika dividend

O predlogu višine dividend odloči skupščina delničarjev. V letu 2019 smo za dividende namenili 58,2 % konsolidiranega čistega dobička lastnikov kapitala obvladujoče družbe, ustvarjenega v letu 2018, rast bruto dividende na delnico pa je znašala 10,3 %. Pri določitvi deleža čistega dobička za izplačilo dividend se v posameznem letu upoštevajo tudi finančne potrebe skupine za naložbe in prevzeme, s tem da se za dividende izplača najmanj 50 % čistega dobička lastnikov kapitala obvladujoče družbe.

	2019	2018	2017	2016	2015
dobiček na delnico ¹ (v EUR)	7,73	5,46	4,74	3,35	4,86
bruto dividenda na delnico ² (v EUR)	3,20	2,90	2,75	2,65	2,50
stopnja izplačila dividend ³ (v %)	58,2	60,8	81,7	54,3	49,0
dividendna donosnost ⁴ (v %)	4,4	5,0	4,8	5,0	3,8

¹ čisti dobiček lastnikov kapitala obvladujoče družbe/povprečno število izdanih delnic v obdobju brez lastnih delnic

² izplačilo dividend za predhodno obdobje v skladu s sklepom skupščine

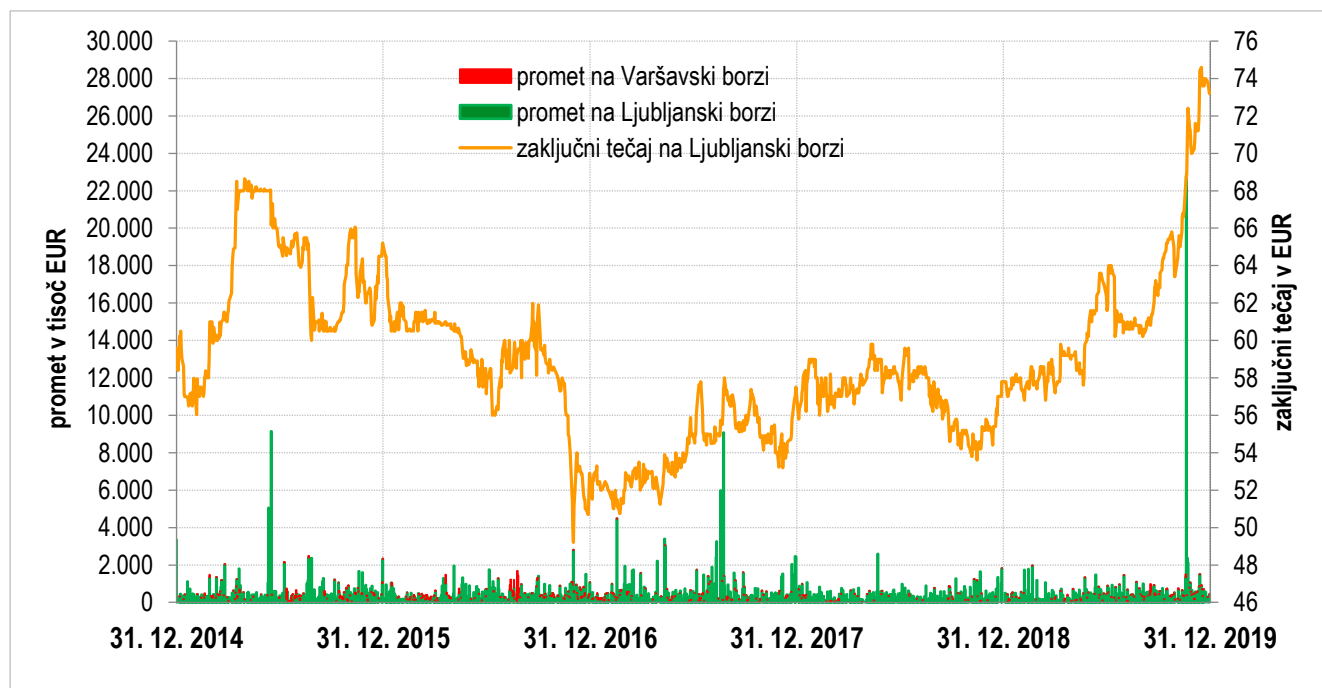
³ delež skupnega zneska za izplačilo dividend v konsolidiranem čistem dobičku večinskih lastnikov kapitala obvladujoče družbe

⁴ bruto dividenda na delnico/tečaj delnice 31. decembra posameznega leta

Trgovanje z delnicami in lastništvo

Krkinge delnice so uvrščene v prvo kotacijo Ljubljanske borze, od aprila 2012 pa vzporedno kotirajo tudi na Varšavski borzi. Vse Krkinge delnice, s katerimi se trguje na Ljubljanski oziroma Varšavski borzi, so istega razreda – navadne in prosto prenosljive. Vsaka delnica, razen lastnih, prinaša pri glasovanju na skupščini delničarjev en glas. S Krkingo delnico se prosto trguje prek borznoposredniških hiš in bank, ki so članice Ljubljanske oziroma Varšavske borze.

Trgovanje s Krkingo delnico v obdobju 2015–2019

Vir: Ljubljanska borza in Varšavska borza

Krkinga delnica je najprometnejši vrednostni papir na Ljubljanski borzi. V letu 2019 je povprečni promet s Krkingo delnico na Ljubljanski borzi znašal 0,5 milijona EUR na dan.

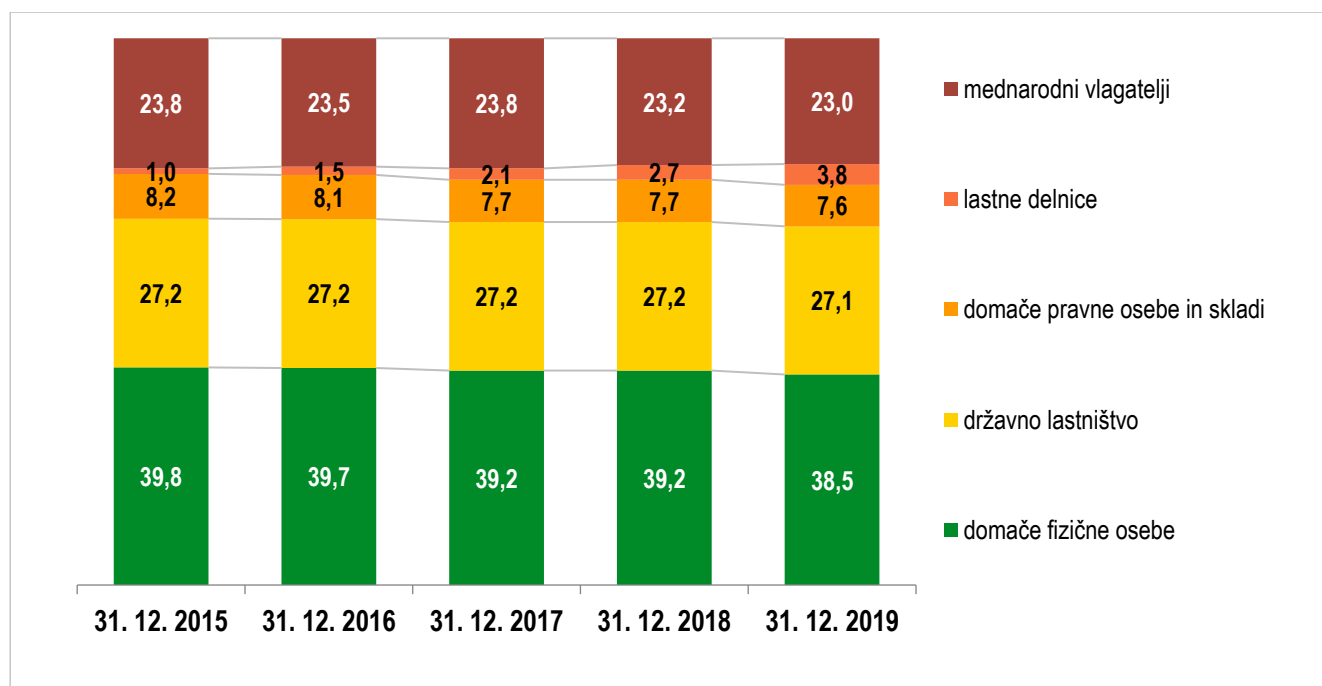
Deset največjih delničarjev 31. 12. 2019

	Delničar	Število delnic	Delež v številu izdanih delnic (v %)
1	KAPITALSKA DRUŽBA, D. D.	3.493.030	10,65
2	SDH, D. D.	2.949.876	9,00
3	REPUBLIKA SLOVENIJA	2.366.016	7,21
4	OTP BANKA D. D.*	1.539.995	4,70
5	ADDIKO BANK D. D. Pension Fund 1	1.196.138	3,65
6	CLEARSTREAM BANKING SA*	916.159	2,79
7	LUKA KOPER, D. D.	433.970	1,32
8	ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D. D.	388.300	1,18
9	ADDIKO BANK D. D. Pension Fund 2	351.594	1,07
10	SMALLCAP WORLD FUND INC.	335.262	1,02
		13.970.340	42,59

* delnice so na skrbniških računih pri navedenih bankah in so v lasti njihovih strank

Konec leta 2019 je imela Krka 48.631 delničarjev, kar je dobre 3 % manj kot konec leta 2018.

Sestava delničarjev (deleži v %)

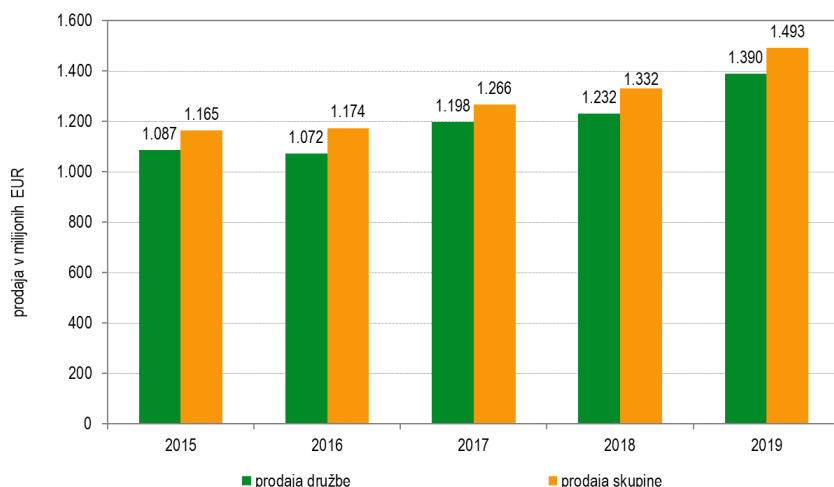

Lastniški delež slovenskih pravnih oseb in skladov ter mednarodnih vlagateljev se je malce zmanjšal, medtem ko se je delež lastnih delnic povečal za odstotno točko.

V letu 2019 je družba na organiziranem trgu pridobila 340.805 lastnih delnic v skupni vrednosti 21.698.411,77 EUR in je bila 31. 12. 2019 lastnica 1.234.252 lastnih delnic.

Analiza uspešnosti poslovanja

Poslovni prihodki

Skupina Krka je v letu 2019 ustvarila 1 milijardo 493,4 milijona EUR prodaje (od tega znašajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje izdelkov in storitev 1 milijardo 489,1 milijona EUR, razliko pa predstavljajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje materiala ter ostali prihodki iz prodaje), kar je 161,6 milijona EUR oziroma 12 % več kot v letu 2018. V zadnjem petletnem obdobju je bila povprečna letna stopnja količinske rasti prodaje 4,5-odstotna, povprečna letna stopnja vrednostne rasti prodaje pa 4,6-odstotna.

Drugi poslovni prihodki so znašali 13,7 milijona EUR. Med drugimi poslovnimi prihodki so tudi prihodki zaradi odpravljenih rezervacij za tožbe v vrednosti 0,7 milijona EUR.

Družba Krka je v letu 2019 ustvarila 1 milijardo 390,2 milijona EUR prodaje (od tega znašajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje izdelkov in storitev 1 milijardo 195,7 milijona EUR, prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje materiala 188,2 milijona EUR ter ostali prihodki iz prodaje 6,4 milijona EUR), kar je 158,5 milijona EUR oziroma 13 % več kot v letu 2018.

Drugi poslovni prihodki so znašali 3,8 milijona EUR. Med drugimi poslovnimi prihodki so tudi prihodki zaradi odpravljenih rezervacij za tožbe v vrednosti 0,6 milijona EUR.

Poslovni odhodki

Poslovni odhodki skupine Krka, ki so znašali 1 milijardo 232,9 milijona EUR, so bili za 121,0 milijonov EUR oziroma 11 % večji kot v letu 2018. Poslovni odhodki družbe Krka so znašali 1 milijardo 130,2 milijona EUR in so bili 9 % večji kot v letu 2018.

Med poslovnimi odhodki skupine Krka so proizvodni stroški prodanih proizvodov znašali 646,0 milijonov EUR, stroški prodajanja 350,3 milijona EUR, stroški razvijanja 152,4 milijona EUR, stroški splošnih dejavnosti pa 84,1 milijona EUR. Delež poslovnih odhodkov v prodaji je bil 83-odstoten, v zadnjih petih letih pa se je gibal med 83 % v letih 2018 in 2019 in 90 % v letu 2016.

Največji delež v strukturi poslovnih odhodkov skupine Krka predstavljajo proizvodni stroški prodanih proizvodov, ki so se glede na leto 2018 povečali za 15 %. Njihov delež v prodaji je znašal 43,3 %, v letu 2018 pa 42,1 %. Na višino proizvodnih stroškov prodanih proizvodov vpliva predvsem večja proizvodnja in nabor izdelkov. Stroški prodajanja so bili glede na leto 2018 za 2 % večji, njihov delež v prodaji pa je znašal 23,5 %, kar je 2,4 odstotne točke manj kot v letu 2018. Stroški razvijanja so znašali 10,2 % prodaje (0,4 odstotne točke več kot v letu 2018) in so bili glede na leto 2018 za 17 % večji. Stroški splošnih dejavnosti so znašali 5,6 % prodaje in so bili glede na leto 2018 za 12 % večji, njihov delež v prodaji pa se je zmanjšal za 0,1 odstotne točke.

Med poslovnimi odhodki družbe Krka so proizvodni stroški prodanih proizvodov znašali 597,4 milijona EUR, stroški prodajanja 308,1 milijona EUR, stroški razvijanja 155,5 milijona EUR, stroški splošnih dejavnosti pa 69,3 milijona EUR.

Največji delež v strukturi poslovnih odhodkov družbe Krka predstavljajo proizvodni stroški prodanih proizvodov, ki so bili glede na leto 2018 za 12 % večji. Njihov delež v prodaji je znašal 43,0 % in je bil za 0,2 odstotne točke manjši kot v letu 2018. Stroški prodajanja so bili za 1 % večji kot v letu 2018, njihov delež v prodaji pa je znašal 22,2 %, kar je 2,6 odstotne točke manj kot v letu 2018. Stroški razvijanja so znašali 11,2 % prodaje (0,2 odstotne točke več kot v letu 2018) in so bili glede na leto 2018 za 15 % večji. Stroški splošnih dejavnosti so znašali 5,0 % prodaje in so bili glede na leto 2018 za 9 % večji, njihov delež v prodaji pa se je glede na leto prej zmanjšal za 0,1 odstotne točke.

Prihodki in odhodki financiranja

	Skupina Krka					Družba Krka				
v tisoč EUR	2019	2018	2017	2016	2015	2019	2018	2017	2016	2015
Finančni prihodki	24.987	5.935	24.041	65.679	25.561	34.410	17.382	24.908	78.225	36.735
Finančni odhodki	-14.814	-36.048	-46.608	-71.816	-44.283	-14.751	-33.891	-46.599	-72.733	-43.524
Neto finančni izid	10.173	-30.113	-22.567	-6.137	-18.722	19.659	-16.509	-21.691	5.492	-6.789

Neto finančni izid skupine Krka je v letu 2019 znašal 10,2 milijona EUR, neto finančni izid družbe Krka pa 19,7 milijona EUR.

Skupina Krka je zaradi razpršenega mednarodnega poslovanja izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev na nekaterih prodajnih in nabavnih trgih.

Valutna izpostavljenost izhaja iz različne vrednosti sredstev in obveznosti v posamezni valuti v izkazu finančnega položaja skupine ter različne višine poslovnih prihodkov in odhodkov, ki jih ustvarjamo v posameznih valutah. Ključne računovodske kategorije, ki tvorijo valutno pozicijo, so terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev ter financiranje odvisnih družb, ki ga zagotavlja obvladujoča družba.

V skupini Krka valutna tveganja praviloma odpravljamo z naravnimi metodami, predvsem s povečevanjem nabav in obveznosti v valutah, v katerih fakturira prodajo. Kadar to ni mogoče, se odločimo za uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali pa tveganje ostane nezavarovano. Za zavarovanje praviloma uporabljamo terminske pogodbe.

V letu 2019 smo nadaljevali politiko delnega zavarovanja tveganja ruskega rublja. S terminskimi pogodbami smo imeli zavarovane manj kot 50 % izpostavljenosti v ruskih rubljih.

Ob krepitvi vrednosti rublja od začetka do konca leta smo iz naslova dolge valutne pozicije v ruskih rubljih ustvarili pozitivne neto tečajne razlike v višini 24,2 milijona EUR.

V zadnjem četrtletju smo zaradi rastoče izpostavljenosti del izpostavljenosti v ameriških dolarjih zavarovali s terminskimi pogodbami.

Iz naslova ostalih valut smo v letu 2019 ustvarili neto negativne tečajne razlike v vrednosti manj kot 1 milijon EUR. Tveganja ostalih valut nismo zavarovali. Večletno spremljanje gibanja tečajnih razlik in stroškov zavarovanja romunskega leja, poljskega zlota, češke krone, madžarskega forinta in hrvaške kune pokaže, da zavarovanje tveganja navedenih valut v primeru skupine Krka ni učinkovito. Nihanja tečajev teh valut v primerjavi z evrom so večinoma majhna.

Za ukrajinsko grivno, kazahstansko tengo, srbski dinar in nekatere druge valute, ki so v strukturi valutne izpostavljenosti skupine Krka manj pomembne, ni na voljo finančnih instrumentov za odpravo valutnih tveganj.

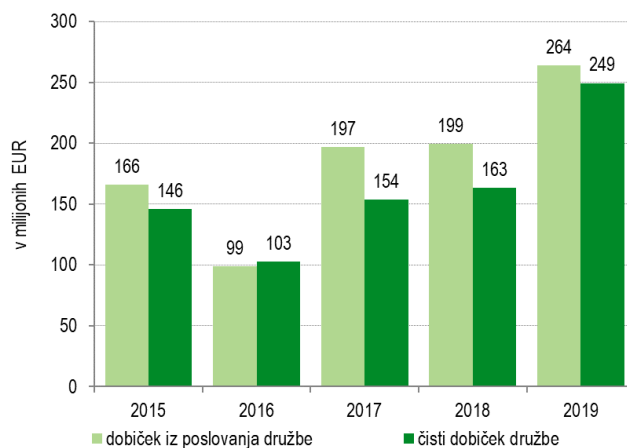
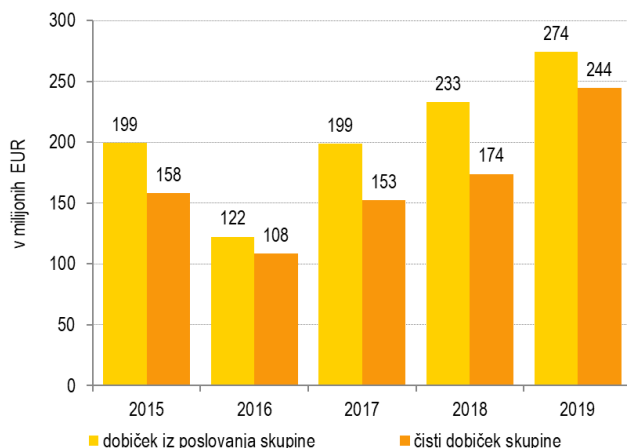
Pozitivni rezultat obvladovanja valutnih tveganj v letu 2019 je znašal 11,4 milijona EUR. Neto finančni izid skupine Krka je bil v letu 2019 glede na leto 2018 boljši za 40,3 milijonov EUR in je znašal 10,2 milijonov EUR.

Med finančnimi prihodki skupine Krka predstavljajo prihodki od obresti 1,3 milijona EUR, prihodki iz dividend in drugih deležev v dobičku pa 0,4 milijona EUR. Med finančnimi odhodki predstavljajo odhodki za obresti za najeta posojila 0,5 milijona EUR, odhodki iz izvedenih finančnih instrumentov 11,9 milijona EUR, drugi finančni odhodki pa 2,4 milijona EUR.

Med finančnimi prihodki družbe Krka predstavljajo neto tečajne razlike 23,6 milijona EUR, prihodki od obresti 1,2 milijona EUR, prihodki od dividend in drugih deležev v dobičku pa 9,6 milijona EUR. Med finančnimi odhodki predstavljajo odhodki za obresti za najeta posojila 0,6 milijona EUR, odhodki iz izvedenih finančnih instrumentov 11,9 milijona EUR, drugi finančni odhodki pa 2,2 milijona EUR. Rezultat obvladovanja valutnih tveganj v letu 2019 družbe Krka je znašal 11,7 milijona EUR.

Poslovni izidi

Dobiček iz poslovanja in dobiček v letu

Dobiček iz poslovanja (EBIT) skupine Krka v višini 274,2 milijona EUR je bil za 41,5 milijona EUR oziroma za 18 % večji kot v letu 2018. Razlog je bila relativno večja rast prodaje glede na odhodke. Dobiček iz poslovanja skupine Krka, povečan za amortizacijo (EBITDA), v višini 385,4 milijona EUR se je povečal za 42,2 milijona EUR oziroma za 12 %.

Dobiček iz poslovanja (EBIT) družbe Krka je znašal 263,9 milijona EUR, dobiček iz poslovanja družbe Krka, povečan za amortizacijo (EBITDA), pa 345,9 milijona EUR.

Dobiček pred davkom skupine Krka se je v letu 2019 povečal za 81,8 milijona EUR oziroma za 40 % in je znašal 284,4 milijona EUR. Efektivna davčna stopnja skupine Krka je bila 14,1-odstotna. Dobiček pred davkom družbe Krka je znašal 283,5 milijona EUR.

Čisti dobiček skupine Krka je znašal 244,3 milijona EUR in je bil glede na leto 2018 večji za 70,3 milijona EUR oziroma za 40 %. Čisti dobiček družbe Krka je znašal 249,4 milijona EUR.

Sredstva

v tisoč EUR	Skupina Krka					Družba Krka				
	2019	Delež (v %)	2018	Delež (v %)	Indeks 2019/18	2019	Delež (v %)	2018	Delež (v %)	Indeks 2019/18
Nekratkoročna sredstva	1.041.833	47,7	1.010.811	50,9	103	1.069.616	50,2	1.038.616	54,2	103
Nepremičnine, naprave in oprema	862.848	39,5	839.448	42,3	103	613.210	28,8	604.923	31,6	101
Neopredmetena sredstva	109.082	5,0	110.329	5,6	99	28.410	1,3	28.842	1,5	99
Finančne naložbe in dana posojila	20.589	0,9	20.199	1,0	102	375.238	17,6	354.128	18,5	106
Ostalo	49.314	2,3	40.835	2,0	121	52.758	2,5	50.723	2,6	104
Kratkoročna sredstva	1.142.785	52,3	974.258	49,1	117	1.060.344	49,8	877.449	45,8	121
Zaloge	421.578	19,3	365.149	18,4	115	367.007	17,2	317.499	16,6	116
Terjatve do kupcev	434.695	19,9	438.291	22,1	99	443.840	20,9	390.948	20,4	114
Ostalo	286.512	13,1	170.818	8,6	168	249.497	11,7	169.002	8,8	148
Skupaj sredstva	2.184.618	100,0	1.985.069	100,0	110	2.129.960	100,0	1.916.065	100,0	111

Konec leta 2019 so sredstva skupine Krka znašala 2 milijardi 184,6 milijona EUR in so se glede na konec leta 2018 povečala za 199,5 milijona EUR oziroma za 10 %. Razmerje med nekratkoročnimi in kratkoročnimi sredstvi v strukturi sredstev se je v primerjavi s koncem leta 2018 spremenilo, saj se je delež nekratkoročnih sredstev zmanjšal za 3,2 odstotne točke in je znašal 47,7 %.

Sredstva družbe Krka so konec leta 2019 znašala 2 milijardi 130,0 milijonov EUR in so se glede na konec leta 2018 povečala za 213,9 milijona EUR oziroma za 11 %. Razmerje med nekratkoročnimi in kratkoročnimi sredstvi v strukturi sredstev se je v primerjavi s koncem leta 2018 spremenilo, saj se je delež nekratkoročnih sredstev zmanjšal za 4,0 odstotne točke in je znašal 50,2 %.

Nekratkoročna sredstva skupine Krka v skupni vrednosti 1 milijarda 41,8 milijona EUR so se glede na konec leta 2018 povečala za 31,0 milijonov EUR oziroma za 3 %. Najpomembnejšo postavko, vredno 862,8 milijona EUR oziroma 39 % vseh sredstev skupine Krka, predstavljajo nepremičnine, naprave in oprema (od tega je nepremičnin, naprav in opreme družbe Krka za 613,2 milijona EUR oziroma 71 % nepremičnin, naprav in opreme skupine Krka). Neopredmetena sredstva v vrednosti 109,1 milijona EUR imajo v celotnih sredstvih 5-odstotni delež (od tega je sredstev družbe Krka 28,4 milijona EUR, kar je 26 % neopredmetenih sredstev skupine Krka). Dana nekratkoročna posojila skupine Krka so znašala 10,9 milijona EUR oziroma 0,5 % vseh sredstev skupine Krka.

Kratkoročna sredstva skupine Krka so znašala 1 milijardo 142,8 milijona EUR in so se glede na konec leta 2018 povečala za 168,5 milijona EUR oziroma za 17 %. Terjatve do kupcev zunaj skupine Krka so znašale 434,7 milijona EUR, zaloge pa 421,6 milijona EUR. Terjatve do kupcev so se zmanjšale za 3,6 milijona EUR oziroma 1 %, zaloge pa so se zaradi zagotavljanja zadostnih količin velikega števila različnih izdelkov v skladu s potrebami več kot 70 trgov povečale za 56,4 milijona EUR oziroma za 15 %. Dana kratkoročna posojila skupine Krka so znašala 31,8 milijona EUR, kar je 1 % sredstev skupine Krka. Med njimi je za 30,0 milijonov EUR bančnih depozitov, vezanih za več kot 90 dni. Denar in denarni ustrezniki so znašali 218,7 milijona EUR, kar je za 100,9 milijona EUR oziroma 86 % več kot ob koncu leta 2018, in so predstavljali 10 % sredstev skupine Krka.

Nekratkoročna sredstva družbe Krka v skupni vrednosti 1 milijarda 69,6 milijona EUR so se glede na konec leta 2018 povečala za 31,0 milijonov EUR oziroma za 3 %. Najpomembnejšo postavko, vredno 613,2 milijona EUR oziroma 29 % vseh sredstev družbe Krka, predstavljajo nepremičnine, naprave in oprema. Naložbe v odvisne družbe so znašale 329,3 milijona EUR oziroma 15 % sredstev družbe Krka, poslovne terjatve do odvisnih družb pa 39,5 milijona EUR ali 2 % sredstev družbe Krka. Neopredmetena sredstva v vrednosti 28,4 milijona EUR imajo v celotnih sredstvih 1-odstotni delež. Dana nekratkoročna posojila družbe Krka so znašala 36,2 milijona EUR oziroma 2 % vseh sredstev družbe Krka.

Kratkoročna sredstva družbe Krka so znašala 1 milijardo 60,4 milijona EUR in so se glede na konec leta 2018 povečala za 182,9 milijona EUR oziroma za 21 %. Terjatve do kupcev so znašale 443,8 milijona EUR oziroma 21 % sredstev družbe Krka (od tega je 186,4 milijona EUR terjatev do kupcev zunaj skupine Krka), zaloge pa 367,0 milijonov EUR, kar je 17 % sredstev družbe Krka. Terjatve do kupcev so se povečale za 14 %, zaloge pa za 16 %. Dana kratkoročna posojila družbe Krka so znašala 35,6 milijona EUR oziroma 2 % sredstev družbe Krka. Denar in denarni ustrezniki so znašali 195,2 milijona EUR, kar je za 96,8 milijona EUR oziroma za 98 % več kot ob koncu leta 2018, in so predstavljali 9 % vseh sredstev družbe Krka.

Kapital in obveznosti

v tisoč EUR	Skupina Krka					Družba Krka				
	2019	Delež (v %)	2018	Delež (v %)	Indeks 2019/18	2019	Delež (v %)	2018	Delež (v %)	Indeks 2019/18
Kapital	1.667.516	76,3	1.540.270	77,6	108	1.664.178	78,1	1.552.300	81,0	107
Nekratkoročne obveznosti	160.905	7,4	123.058	6,2	131	119.789	5,6	89.912	4,7	133
Kratkoročne obveznosti	356.197	16,3	321.741	16,2	111	345.993	16,3	273.853	14,3	126
Skupaj kapital in obveznosti	2.184.618	100,0	1.985.069	100,0	110	2.129.960	100,0	1.916.065	100,0	111

Kapital skupine Krka je bil 31. 12. 2019 glede na konec leta 2018 večji za 127,2 milijona EUR oziroma za 8 %. Na njegovo povečanje so vplivali čisti dobiček skupine Krka v višini 244,3 milijona EUR, drugi vseobsegajoči donosi po davku v skupni višini 4,1 milijona EUR in vplačila neobvladujočega deleža v višini 2,5 milijona EUR. Na zmanjšanje kapitala sta vplivala izplačilo dividend v višini 101,7 milijona EUR in nakup lastnih delnic v višini 21,7 milijona EUR.

Rezervacije skupine Krka so znašale 120,4 milijona EUR (od tega obveznosti za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške 115,9 milijona EUR, rezervacije za tožbe 2,1 milijona EUR in ostale rezervacije 2,4 milijona EUR). Glede na konec leta 2018 so bile večje za 19,4 milijona EUR oziroma 19 %, predvsem zaradi povečanja rezervacij za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške za 21,1 milijona EUR. Ostale rezervacije so se povečale za 0,4 milijona EUR, rezervacije za tožbe pa so se zmanjšale za 2,1 milijona EUR.

Med kratkoročnimi obveznostmi skupine Krka so se poslovne obveznosti zmanjšale za 8,2 milijona EUR (od tega obveznosti do dobaviteljev v tujini za 8,1 milijona EUR in obveznosti do dobaviteljev v Sloveniji za 0,2 milijona EUR). Druge kratkoročne so se povečale za 11,8 milijona EUR (od tega obveznosti do zaposlenih za 11,4 milijona EUR), kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci pa so se povečale za 13,1 milijona EUR, od tega bonusi in količinski popusti za 8,3 milijona EUR, pravica do povračila za 2,9 milijona EUR, obveznosti iz predujmov pa za 1,8 milijona EUR.

Kapital družbe Krka je bil 31. 12. 2019 glede na konec leta 2018 večji za 111,9 milijona EUR oziroma za 7 %. Na njegovo povečanje je vplival čisti dobiček družbe Krka v višini 249,4 milijona EUR, na zmanjšanje pa izplačilo dividend v višini 101,7 milijona EUR, nakup lastnih delnic v višini 21,7 milijona EUR in drugi vseobsegajoči dohodki po davku v skupni višini 14,2 milijona EUR.

Rezervacije družbe Krka so znašale 105,7 milijona EUR (od tega obveznosti za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške 103,6 milijona EUR in rezervacije za tožbe 2,1 milijona EUR). Zaradi povečanja rezervacij za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške za 19,8 milijona EUR in hkrati zmanjšanja rezervacij za morebitne tožbe s področja intelektualne lastnine v neto višini 2,0 milijona EUR so bile rezervacije glede na konec leta 2018 večje za 17,8 milijona EUR oziroma za 20 %.

Med kratkoročnimi obveznostmi družbe Krka so se poslovne obveznosti povečale za 12,1 milijona EUR, druge kratkoročne obveznosti pa za 14,5 milijona EUR. Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci so se zmanjšale za 2,7 milijona EUR. Družba Krka je imela konec leta 2019 73,0 milijonov EUR kratkoročnih posojil, prejetih od odvisnih družb.

Izkaz denarnih tokov

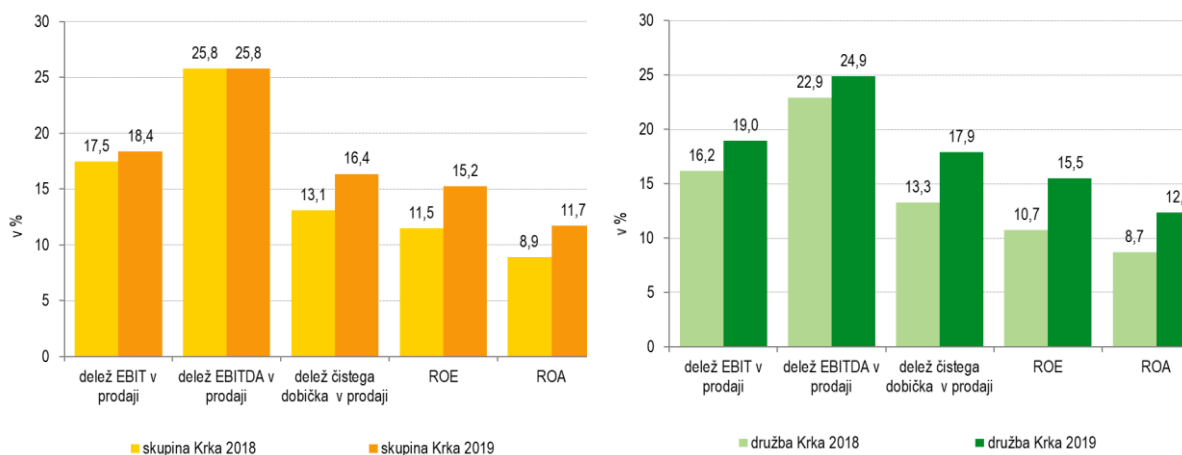
v tisoč EUR	Skupina Krka		Družba Krka	
	2019	2018	2019	2018
Čisti denarni tok iz poslovanja	349.523	289.952	276.996	245.326
Čisti denarni tok iz naložbenja	-124.807	-114.356	-88.540	-88.237
Čisti denarni tok iz financiranja	-124.274	-102.613	-92.262	-91.801
Čista sprememba denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	100.442	72.983	96.194	65.288

Čista sprememba denarnih sredstev in njihovih ustreznikov (brez vpliva spremembe menjalnih tečajev) skupine Krka je v letu 2019 znašala 100,4 milijona EUR, saj je bil pozitiven denarni tok iz poslovanja večji od negativnih denarnih tokov iz naložbenja in financiranja.

Skupina Krka je ustvarila za 422,0 milijonov EUR dobička iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev. Med spremembami kratkoročnih sredstev so na denarni tok pozitivno vplivale spremembe stanja poslovnih dolgov, rezervacij in drugih kratkoročnih obveznosti, negativno pa spremembe stanja poslovnih terjatev, zalog in odloženih prihodkov.

Na negativni denarni tok iz naložbenja v višini 124,8 milijona EUR so vplivali predvsem nakup nepremičnin, naprav in opreme, neto izdatki iz naslova kratkoročnih finančnih naložb in posojil, izdatki iz naslova izvedenih finančnih instrumentov, pridobitev neopredmetenih sredstev in dana nekratkoročna posojila. Na negativni denarni tok iz financiranja v višini 124,3 milijona EUR pa so najbolj vplivala izplačila dividend in drugih deležev v dobičku v višini 101,7 milijona EUR in nakup lastnih delnic v višini 21,7 milijona EUR.

Kazalniki poslovanja

Vsi kazalniki poslovanja skupine in družbe Krka za leto 2019 so boljši kot v letu 2018 in med najboljšimi v zadnjih petih letih.

Podatki o poslovanju skupine Krka in družbe Krka v zadnjih petih letih

v tisoč EUR	Skupina Krka					Družba Krka				
	2019	2018	2017	2016	2015	2019	2018	2017	2016	2015
Prihodki od prodaje	1.493.409	1.331.858	1.266.392	1.174.424	1.164.607	1.390.248	1.231.784	1.197.756	1.071.709	1.086.526
EBIT ¹	274.195	232.686	198.741	122.435	199.434	263.852	199.305	196.953	98.920	166.162
– delež v prodaji	18,4 %	17,5 %	15,7 %	10,4 %	17,1 %	19,0 %	16,2 %	16,4 %	9,2 %	15,3 %
EBITDA ²	385.437	343.280	306.638	228.238	306.742	345.929	282.493	278.627	180.685	248.998
– delež v prodaji	25,8 %	25,8 %	24,2 %	19,4 %	26,3 %	24,9 %	22,9 %	23,3 %	16,9 %	22,9 %
Čisti dobiček	244.272	174.008	152.576	108.456	158.185	249.411	163.329	153.730	102.872	146.262
– delež v prodaji	16,4 %	13,1 %	12,0 %	9,2 %	13,6 %	17,9 %	13,3 %	12,8 %	9,6 %	13,5 %
Sredstva	2.184.618	1.985.069	1.919.131	1.911.518	1.809.204	2.129.960	1.916.065	1.837.482	1.837.703	1.761.712
ROA ³	11,7 %	8,9 %	8,0 %	5,8 %	8,8 %	12,3 %	8,7 %	8,4 %	5,7 %	8,3 %
Kapital	1.667.516	1.540.270	1.487.699	1.444.444	1.405.984	1.664.178	1.552.300	1.493.325	1.440.448	1.433.211
ROE ⁴	15,2 %	11,5 %	10,4 %	7,6 %	11,5 %	15,5 %	10,7 %	10,5 %	7,2 %	10,4 %

¹ razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja

² razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja, povečana za amortizacijo

³ čisti dobiček/povprečno stanje sredstev v letu

⁴ čisti dobiček/povprečno stanje lastniškega kapitala v letu

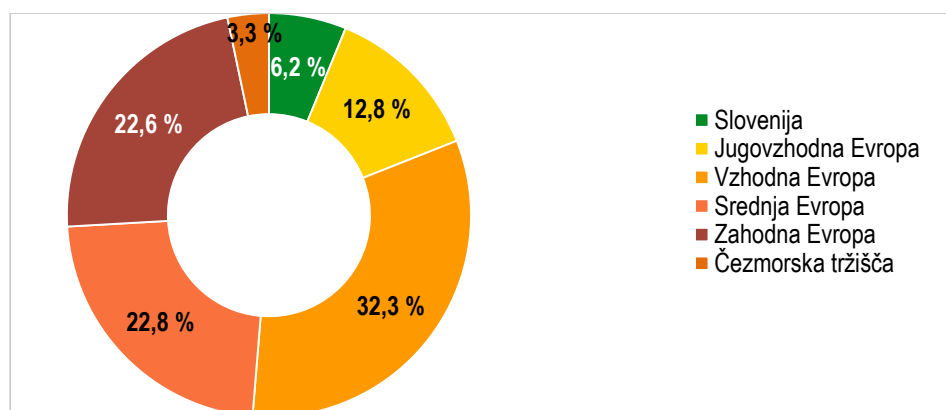
Trženje in prodaja izdelkov in storitev

Skupina Krka je v letu 2019 ustvarila 1 milijardo 493,4 milijona EUR prodaje, kar je 12 % več kot v letu 2018. Od tega znašajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje izdelkov in storitev 1 milijardo 489,1 milijona EUR, razliko pa predstavljajo ostali prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje materiala ter ostali prihodki iz prodaje.

Prodaja po regijah

Največjo prodajo v višini 481,2 milijona EUR oziroma 32,3 % celotne prodaje skupine Krka je ustvarila regija Vzhodna Evropa. Sledila ji je regija Srednja Evropa s 339,6 milijona EUR in deležem v višini 22,8 %. Po doseženi prodaji tretje območje je bila regija Zahodna Evropa s 336,1 milijona EUR oziroma 22,6 %. V regiji Jugovzhodna Evropa smo prodali za 191,3 milijona EUR (12,8-odstotni delež), v regiji Čezmorska tržišča pa za 48,6 milijona EUR (3,3-odstotni delež). Prodaja na domačem trgu je znašala 92,4 milijona EUR, kar je 6,2 % celotne prodaje skupine Krka.

Deleži posameznih regij v prodaji skupine Krka v letu 2019

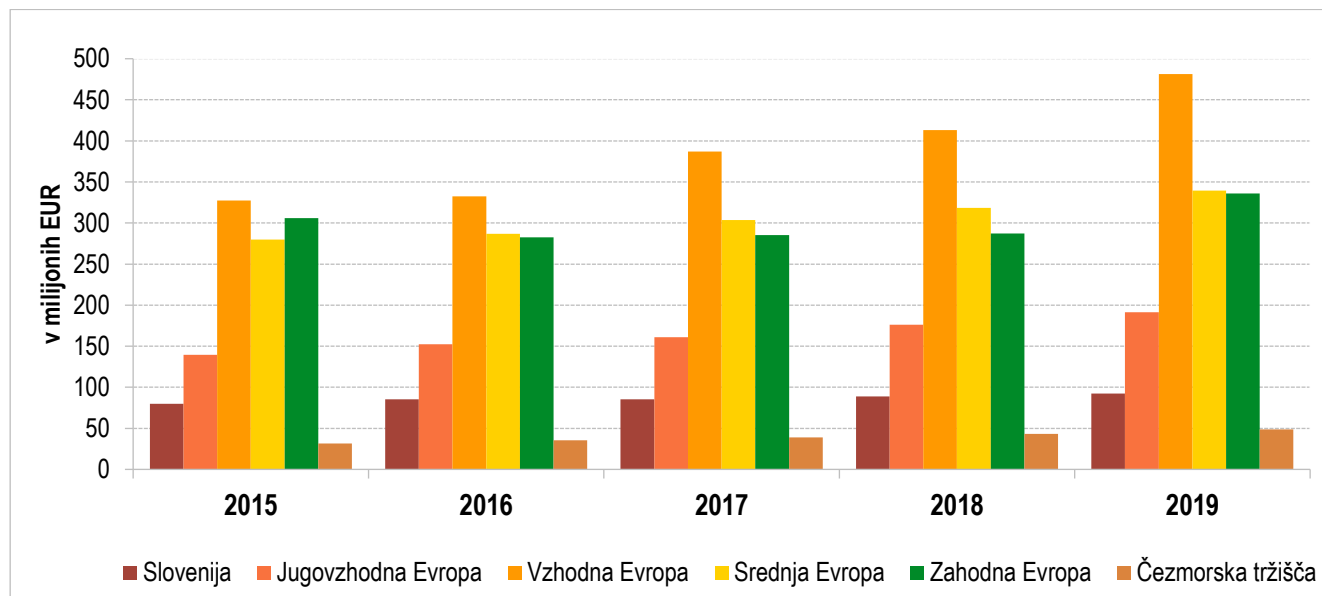
Prodaja skupine Krka in družbe Krka po regijah

v tisoč EUR	Skupina Krka			Družba Krka		
	2019	2018	Indeks 2019/18	2019	2018	Indeks 2019/18
Slovenija	92.375	88.872	104	52.902	51.280	103
Jugovzhodna Evropa	191.320	176.206	109	187.068	171.120	109
Vzhodna Evropa	481.155	412.945	117	298.053	263.611	113
Srednja Evropa	339.574	318.259	107	323.501	304.209	106
Zahodna Evropa	336.098	287.076	117	290.401	247.580	117
Čezmorska tržišča	48.558	43.389	112	43.752	39.844	110
Skupaj	1.489.080	1.326.747	112	1.195.677	1.077.644	111

Prodaja skupine Krka po regijah po četrtletjih

v tisoč EUR	2019				2018			
	1. četrtletje	2. četrtletje	3. četrtletje	4. četrtletje	1. četrtletje	2. četrtletje	3. četrtletje	4. četrtletje
Slovenija	22.006	22.994	24.914	22.461	21.108	21.999	23.646	22.119
Jugovzhodna Evropa	50.409	48.300	46.849	45.762	44.174	44.182	43.931	43.919
Vzhodna Evropa	122.091	129.434	88.151	141.479	106.209	112.164	69.229	125.343
Srednja Evropa	85.862	83.246	82.880	87.586	81.160	80.354	78.057	78.688
Zahodna Evropa	84.285	86.158	72.648	93.007	73.848	71.487	64.628	77.113
Čezmorska tržišča	12.635	11.916	12.792	11.215	10.868	10.807	10.990	10.724
Skupaj	377.288	382.048	328.234	401.510	337.367	340.993	290.481	357.906

Prodaja skupine Krka po regijah v zadnjih 5 letih

Prihodki od prodaje od leta 2017 naprej so prikazani v skladu z MSRP 15.

Slovenija

Na domačem trgu, ki je eden od Krkinih ključnih trgov, smo v letu 2019 prodali za 92,4 milijona EUR izdelkov in storitev. Vrednost prodaje izdelkov je znašala 52,9 milijona EUR, kar predstavlja 3-odstotno vrednostno rast. Največji, 76-odstotni delež so prispevala zdravila na recept. Delež izdelkov brez recepta je znašal 19 %, preostalih 5 % pa so prispevali izdelki za veterinarsko uporabo. Z doseženim 8,4-odstotnim tržnim deležem je Krka po prodanih količinah ohranila vodilno mesto med ponudniki zdravil na slovenskem trgu. Prodaja zdraviliško-turističnih storitev je znašala 39,5 milijona EUR.

K prodaji zdravil na recept so največ prispevala zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja, bolezni osrednjega živčevja, bolečine ter zdravila za zdravljenje bolezni prebavil. V vseh ključnih terapevtskih skupinah zdravil na recept smo tržne deleže povečali.

Tržna pozicija skupine Krka v Sloveniji

Z 8,4-odstotnim tržnim deležem po prodanih količinah ohranjamo vodilno mesto med ponudniki zdravil.

Skoraj vsako četrto prodano zdravilo na recept je Krkino.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini nesteroidnih protivnetnih in protirevmatičnih zdravil z več kot 65-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 60-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z več kot 50-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zdravil z delovanjem na reninsko-angiotenzinski sistem z okoli 50-odstotnim tržnim deležem,
- skupini pripravkov z učinkom na žrelo z okoli 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antipsihotikov, antidementivov in antidepresivov z okoli 30-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z alprazolamom, atorvastatinom, ciprofloksacinom, doksazosinom, enalaprilom, karvedilolom, kvetiapihom, losartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom, z memantinom, naproksenom, omeprazolom, pantoprazolom, perindoprilom, vključno s kombinacijama z amlodipinom in indapamidom, z ramiprilom, rosuvastatinom, sertralinom, simvastatinom, tramadolom v kombinaciji s paracetamolom in valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z deksametazonom, duloksetinom, esomeprazolom, etorikoksibom, gliklazidom, imatinibom, indapamidom, s perindoprilom v kombinaciji z amlodipinom in indapamidom, s pregabalinom in sildenafilom.

Pri izdelkih brez recepta smo vodilni ponudnik pripravkov z učinkom na žrelo, nesteroidnih antirevmatikov, vitaminov skupine B, zaviralcev protonске črpalke in pripravkov z magnezijem.

Med najbolje prodajanimi zdravili so Nalgesin (naproksen), Nolpaza (pantoprazol), Sorvasta (rosuvastatin), Prenewel (perindopril, indapamid), Prenessa (perindopril) ter Doreta (paracetamol, tramadol).

V najbolj prodajani skupini zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja izpostavljamo Prenewel (perindopril, indapamid), Prenesso (perindopril), Amlesso (perindopril, amlodipin) in Amlewell (perindopril, amlodipin, indapamid). Med zdravili za

uravnavanje holesterola smo prodali največ Sorvaste (rosuvastatin). Tržiti smo začeli Roxiper, prvo kombinirano tableto na trgu, ki združuje tri učinkovine (perindopril, indapamid, rosuvastatin) ter dve kombinirani zdravili – Wamlox (valsartan, amlodipin) in Valtricom (valsartan, amlodipin, hidroklorotiazid).

Med zdravili za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja so bile naše najbolj prepoznavne blagovne znamke Kventiax (kvetiapin), Dulsevia (duloksetin) in Memaxa (memantin). Izboljšali smo prepoznavnost atipičnega antipsihotika Parnido (paliperidon). Med zdravili za zdravljenje bolečine so bili v ospredju Pregabalin Krka (pregabalin), Nalgesin forte (naproksen), Doreta (tramadol, paracetamol) in Roticox (etorikoksib). V skupini zdravil za zdravljenje bolezni prebavil izpostavljam Nelpazo (pantoprazol) in Emozul (esomeprazol).

V skupini izdelkov brez recepta ostaja vodilni Nalgesin S (naproksen), sledijo mu Magnezij Krka in izdelki blagovne znamke Septotele. Tržiti smo začeli zdravilo za zdravljenje nespečnosti Noctiben Mea (doksilamin), ponudbo izdelkov za lajšanje kašlja pa dopolnili s pastilami in sirupom Herbion bršljan.

Med veterinarskimi izdelki smo prodali največ Amatiba (amoksicilin), Fyprysta Combo (fipronil, S-metopren) in Grovita. Ponudbo veterinarskih izdelkov smo dopolnili z antiparazitikom Selehold (selamektin).

Jugovzhodna Evropa

Prodaja izdelkov v regiji Jugovzhodna Evropa je dosegla 191,3 milijona EUR, kar je 9 % več kot v letu 2018. K rasti je prispevala večina regijskih trgov, tako absolutno kot relativno pa največ Bolgarija, kjer smo prodali za 4,1 milijona EUR več kot pred letom. Po absolutni rasti prodaje je bila na drugem mestu Romunija, kjer smo prodali za 3,4 milijona EUR več, sledila ji je Srbija, kjer smo prodali za 3 milijone EUR več kot v letu 2018. Manj kot pred letom smo prodali le v Albaniji, predvsem zaradi nestabilnosti ekonomskega okolja ter znižanja cen.

Kar 86 % regijske prodaje smo ustvarili z zdravili na recept, z dobrimi 10 % pa so jim sledili izdelki brez recepta. Veterinarski izdelki so predstavljali nekaj manj kot 4 % skupne prodaje regije. V skupini zdravil na recept smo glede na preteklo leto dosegli 9-odstotno rast, pri veterinarskih izdelkih pa 12-odstotno. Prodaja izdelkov brez recepta je bila na ravni prodaje v letu 2018.

V **Romuniji**, Krkinem ključnem in največjem regijskem trgu, je bila prodaja v vrednosti 56,4 milijona EUR za 6 % večja kot v letu 2018. Z 2-odstotnim tržnim deležem smo bili drugi med tujimi ponudniki zdravil na romunskem trgu. Prodajno so bila v ospredju zdravila na recept, s katerimi smo dosegli več kot 7,3-odstotni količinski tržni delež. Prodajno najpomembnejša zdravila so bila Atoris (atorvastatin), Co-Prenessa (perindopril, indapamid), Doreta (tramadol, paracetamol), Roswera (rosuvastatin), Karbis (kandesartan) in Nelpaza (pantoprazol). Med izdelki brez recepta izpostavljam najbolj prodajani Bilobil (izvleček ginka), najhitreje rastoče izdelke blagovne znamke Herbion in Nalgesin (naproksen). Prodaja veterinarskih izdelkov z vodilnima Floronom (florfenikol) in Fyprystom (fipronil) je beležila 5-odstotno rast.

Tržna pozicija skupine Krka v Romuniji

Z 2-odstotnim tržnim deležem smo drugi med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini antidepresivov SNRI z več kot 50-odstotnim tržnim deležem,
- skupini protimikrobnih učinkovin (fluorokinolonov) z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini analgetikov in antipiretikov na recept z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z več kot 10-odstotnim tržnim deležem,
- skupini možganskih in perifernih vazoterapevtikov z več kot 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil s ciprofloksacinom, duloksetinom, enalaprilom, lansoprazolom, losartanom, mirtazapinom, naproksenom, norfloksacinom, perindoprilom v kombinaciji z amlodipinom, pramipeksolom, ropinirolom, sulfasalazinom, telmisartanom in tramadolom, vključno s kombinacijo s paracetamolom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z aripiprazolom, atorvastatinom, esomeprazolom, ivabradinom, izvlečkom ginka, kandesartanom in pantoprazolom, kombinacijo perindoprila in indapamida ter kombinacijo perindoprila, indapamida in amlodipina.

Hrvaška je po doseženi prodaji drugi regijski trg, ki ga prav tako uvrščamo med Krkine ključne trge. S prodajo v vrednosti 35,5 milijona EUR, ki smo jo dosegli ob 6-odstotni rasti, smo se utrdili na četrtem mestu med vsemi proizvajalci generičnih

zdravil in na drugem mestu med proizvajalci zdravil za veterinarsko uporabo na hrvaškem trgu. Rast prodaje smo beležili v vseh treh skupinah izdelkov.

Vrednostno smo pričakovano prodali največ zdravil na recept, med katerimi izpostavljamo najbolj prodajane Atoris (atorvastatin), Emanero (esomeprazol), Co-Perinevo (perindopril, indapamid), Roswero (rosuvastatin), Helex (alprazolam) in Valsacombi (valsartan, hidroklorotiazid). Med izdelki brez recepta so bili prodajno v ospredju Nalgesin (naproksen) in izdelki blagovne znamke Septotele. Med veterinarskimi izdelki smo prodali največ Fyprysta (fipronil) in Enroxila (enrofloxacin).

Tržna pozicija skupine Krka na Hrvaškem

S 3,8-odstotnim tržnim deležem smo drugi med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini protimikrobnih učinkovin (fluorokinolonov) z okoli 60-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 55-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antitusikov z okoli 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidepresivov z več kot 15-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini tipičnih antipsihotikov z okoli 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z več kot 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini anksiolitikov z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze v kombinaciji z zaviralci kalcijevih kanalčkov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z alprazolamom, atorvastatinom, butamiratom, ciprofloksacinom, deksametazonom, escitalopramom, esomeprazolom, klaritromicinom, loperamidom, norfloksacinom, perindoprilom, vključno s kombinacijo z indapamidom, rosuvastatinom, telmisartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z desloratadinom, duloksetinom, gliklazidom, perindoprilom v kombinaciji z amlodipinom, perindoprilom v kombinaciji z amlodipinom in indapamidom ter s simvastatinom.

Srbija se je s prodajo v vrednosti 26,1 milijona EUR in 13-odstotno rastjo uvrstila na tretje mesto med regijskimi trgi. K nadaljevanju hitre rasti tržnega deleža je ključno prispevala uspešna prodaja zdravil na recept. Njihov delež je ob skoraj 14-odstotni vrednostni rasti dosegel 85 %, ključni izdelki pa so bili Nalpaza (pantoprazol), Roxera (rosuvastatin), Co-Amlessa (perindopril, amlodipin, indapamid), Atoris (atorvastatin) in Ampril (ramipril). Nalpaza s količinsko prodajo 4,5 milijona pakiranj in 20-odstotno rastjo glede na leto 2018, še naprej ostaja eno od petih najbolj prodajanih zdravil v Srbiji. Prodaja izdelkov brez recepta je z najbolj prodajanimi Nalgesinom (naproksen), Bilobilom (izvleček ginka) in izdelki blagovne znamke Septotele beležila nekaj več kot 8-odstotno vrednostno rast. Veterinarskih izdelkov smo prodali 16 % več kot v letu 2018. V ospredju so bili Fypryst (fipronil), Dehinel, Enroxil (enrofloxacin) in Calfoset.

V **Bolgariji** smo kljub stagnaciji farmacevtskega trga že šesto leto zapored beležili rast prodaje, ki je bila rezultat zavzetega dela, uspešnega širjenja ponudbe zdravil na več terapevtskih področjih in hitrega prilagajanja razmeram na trgu. K rasti prodaje, ki je znašala 23 %, in skupni prodaji v vrednosti 22,1 milijona EUR so največ prispevala zdravila na recept, med njimi Co-Valsacor (valsartan, hidroklorotiazid), Valsacor (valsartan), Roswera (rosuvastatin) in Nalpaza (pantoprazol). Prodaja izdelkov brez recepta je ostala na ravni preteklega leta, prodaja veterinarskih izdelkov pa je za 19 % presegla prodajo v letu 2018.

V **Severni Makedoniji** že petnajsto leto zapored dosegamo prodajno rast. Njena vrednost je dosegla 20,6 milijona EUR, kar je 5 % več kot v letu 2018. Krka ostaja vodilni tuji ponudnik generičnih zdravil na severnomakedonskem trgu. Ključna je bila prodaja zdravil na recept, med njimi Roswere (rosuvastatin), Enapa (enalapril), Atorisa (atorvastatin), Tanyza (tamsulozin), Loriste (losartan) in Nalpaze (pantoprazol). Med izdelki brez recepta so bili prodajno najpomembnejši Bilobil (izvleček ginka), Daleron (paracetamol), Septanazal (ksilometazolin, dekspantenol), B-complex in izdelki blagovne znamke Herbion. Med izdelki, ki smo jih na severnomakedonskem trgu začeli tržiti v letu 2019, izpostavljamo Adolax (oksikodon, nalokson) iz skupine zdravil na recept in Septotele total (benzidamin, cetilpiridinijev klorid) z okusom po limoni in medu med izdelki brez recepta.

V **Bosni in Hercegovini** smo zabeležili dvoštevlično rast prodaje, in sicer 12-odstotno. Dvoštevlično rast smo beležili v vseh skupinah izdelkov, k skupni prodaji v vrednosti 19,5 milijona EUR pa so največ prispevala zdravila na recept. Najbolje prodajana so bila Enap H/HL (enalapril, hidroklorotiazid), Roswera (rosuvastatin), Lexaurin (bromazepam), Enap (enalapril),

Atoris (atorvastatin), Naklofen (diklofenak) in Valsacombi (valsartan, hidroklorotiazid). Med izdelki brez recepta so bili v ospredju Nalgesin (naproksen), B-complex, izdelki blagovne znamke Septotele, Bilobil (izvleček ginka) in Panatus (butamirat). Ključna veterinarska izdelka sta bila Fypryst (fipronil) in Rycarfa (karprofen).

Na **Kosovu** smo beležili 1-odstotno prodajno rast, kar nas še naprej uvršča med vodilne ponudnike zdravil na tem trgu. Vrednost prodaje je znašala 6,5 milijona EUR. V **Albaniji** je prodaja z 2,9 milijona EUR zaostala za prodajo v letu 2018, glavnino smo pričakovano dosegli z zdravili na recept. V **Črni gori** smo prodali za slabih 1,8 milijona EUR in dosegli prodajo na ravni leta 2018.

Vzhodna Evropa

Regija Vzhodna Evropa je v letu 2019 ostala Krkina prodajno vodilna regija. K rezultatu v vrednosti 481,2 milijona EUR je največ prispevalo uspešno poslovanje na obeh ključnih trgih. Visoke stopnje prodajne rasti smo beležili tudi na večini ostalih trgov v regiji razen v Kazahstanu, kjer smo prodali manj kot v letu 2018.

Ruska federacija, ki jo prištevamo med Krkine ključne trge, ohranja vlogo Krkinega vodilnega regijskega in največjega posamičnega trga. Vrednost prodaje je znašala 310,5 milijona EUR, kar je 35,9 milijona EUR več kot v letu 2018 in predstavlja 13-odstotno rast. Rast, izražena v rubljah, je znašala 12 %. Prodaja v Ruski federaciji že več let raste z nadpovprečno dinamiko, ki smo jo v letu 2019 še povečali, zato smo povečali tudi Krkin tržni delež.

V vodilni skupini zdravil na recept, ki je prispevala 82 % prodaje, smo glede na leto 2018 dosegli 14-odstotno prodajno rast. Najbolje prodajana so bila zdravila blagovnih znamk Lorista (losartan), Valsacor (valsartan), Atoris (atorvastatin), Lorista H/HD (losartan, hidroklorotiazid), Nolpaza (pantoprazol), Roxera (rosuvastatin), Valsacor H/HD (valsartan, hidroklorotiazid), Co-Perineva (perindopril, indapamid), Perineva (perindopril) in Enap (enalapril). Prisotnost na trgu smo uspešno krepili tudi z novjšimi zdravili, med katerimi izpostavljamo Telmisto (telmisartan), Temisto H (telmisartan, hidroklorotiazid) in pomemben izdelek za protibolečinsko terapijo Etoriax (etorikoksib), ki smo ga dali na trg v zadnjem četrtletju leta 2019. Krka je vodilni ponudnik zdravil na recept za zdravljenje bolezni srca in žilja v Ruski federaciji.

Tržna pozicija skupine Krka v Ruski federaciji

Z 2,03-odstotnim tržnim deležem smo tretji med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Smo vodilni ponudnik zdravil na recept za bolezni srca in žilja.

Krkina prodajna dinamika je boljša od dinamike trga.

Smo vodilni ponudniki zdravil v:

- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z okoli 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z več kot 20-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonske črpalke z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev agregacije trombocitov (antagonistov ADP-receptorjev) z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini atipičnih antipsihotikov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev apetita brez dietnih pripravkov z več kot 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z atorvastatinom, enalaprilom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom, losartanom, naproksenom, norfloksacinom, olanzapinom, orlistatom, pantoprazolom in valsartanom, vključno s kombinacijama z amlodipinom in s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z esomeprazolom, ivabradinom, klaritromicinom, klopidogetrelom, perindoprilom, vključno z vsemi kombinacijami z amlodipinom in indapamidom, ter ramiprilom, rosuvastatinom, risperidonom in telmisartanom.

Z izdelki brez recepta smo v letu 2019 dosegli 4-odstotno prodajno rast. Najbolje prodajani so bili izdelki blagovne znamke Herbion in Septotele total (benzidamin, cetilpiridinijev klorid), s katerimi smo dosegli tudi najvišjo absolutno rast v segmentu izdelkov brez recepta. Uspešni smo bili tudi z novjšimi izdelki Flebaven (diosmin, hesperidin), Panatus (butamirat) in Ulcavis (bizmut). Uspešno smo začeli tržiti KontrDiar (nifuroksazid) in Sleepzone (doksilamin). 19-odstotno rast smo dosegli v skupini veterinarskih izdelkov. Vodilni izdelek je bil Floron (florfenikol), najvišjo rast v tej skupini pa smo dosegli z izdelki za zdravljenje malih živali.

Uspešno povečujemo delež izdelkov, proizvedenih v Ruski federaciji. Več kot 70 % vseh potreb po Krkinih izdelkih pokrijemo z lokalno proizvodnjo v tovarni Krka-Rus.

V **Ukrajini**, ki jo prištevamo h Krkinim ključnim trgom in kjer je prodaja na farmacevtskem trgu v minulih letih najprej padala, nato pa stagnirala, smo v letu 2019 ob hkratni krepitvi lokalne valute beležili rast. S prodajo v vrednosti 79,8 milijona EUR in z 42-odstotno rastjo, ki je bistveno preseгла rast trga in neposrednih konkurentov, smo osvojili 2,6-odstotni tržni delež. Rast je bila s 47 % najhitrejša v vodilni skupini zdravil na recept, med katerimi izpostavljam Valsacor (valsartan) in Valsacor H/HD (valsartan, hidroklorotiazid), Co-Amlesso (perindopril, amlodipin, indapamid), Co-Prenesso (perindopril, indapamid) ter Nalpazo (pantoprazol). V skupini izdelkov brez recepta smo prodali največ izdelkov blagovnih znamk Herbion, Septotele in Nalgesin (naproksen) ter dosegli 25-odstotno rast. Prodaja veterinarskih izdelkov je bila 23 % večja kot v letu 2018.

Tržna pozicija skupine Krka v Ukrajini

Z 2,6-odstotnim tržnim deležem smo drugi med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

V letu 2019 smo dosegli prodajno rast, ki je bila večja od rasti celotnega trga.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini parenteralnih kortikosteroidov z več kot 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z več kot 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z več kot 35-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z okoli 20-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini makrolidnih in piranozidnih antibiotikov z okoli 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z atorvastatinom, deksametazonom, enalaprilom v kombinaciji s hidroklorotiazidom, z izvlečkom ginka, karvedilolom, klaritromicinom, naproksenom, pantoprazolom, rosuvastatinom, simvastatinom in valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z betametazonom, enalaprilom in perindoprilom, vključno z vsemi kombinacijami z amlodipinom in indapamidom.

Območje B

Na območju, ki zajema Belorusijo, Mongolijo, Armenijo in Azerbajdžan, smo prodali za 32,3 milijona EUR izdelkov in dosegli 11-odstotno rast. Na vseh štirih trgih smo prodali več kot v enakem obdobju v letu 2018.

V **Belorusiji** je prodaja dosegla 14,2 milijona EUR, kar je 21 % več kot v letu 2018. Krkin tržni delež smo povečali z nadpovprečno dinamiko rasti, tako vrednostno kot količinsko, in se uvrstili na tretje mesto med tujimi ponudniki generičnih zdravil. V ključni skupini zdravil na recept smo dosegli 34-odstotno rast, glavnino prodaje pa so prispevali Co-Amlesso (perindopril, amlodipin, indapamid), Nalpazo (pantoprazol) in Valsacor (valsartan). Najbolje prodajani izdelki brez recepta so bili izdelki blagovnih znamk Septotele in Herbion. Veterinarskih izdelkov smo prodali za 0,6 milijona EUR. V skupini zdravil na recept smo lansirali Ulcavis (bizmutov subcitrát) in Lortenzo (losartan, amlodipin). Med novostmi pri izdelkih brez recepta izpostavljam dodatno jakost Nalgesina (naproksen) in razširjeno paleto blagovne znamke Septotele total (benzidamin, cetilpiridinijev klorid).

V **Mongoliji** smo s prodajo v vrednosti 9,2 milijona EUR dosegli 1-odstotno rast glede na leto 2018 in ohranili položaj vodilnega tujega ponudnika zdravil. Pri zdravilih na recept smo dosegli 4-odstotno rast, pri zdravilih brez recepta pa je bila prodaja 9 % manjša kot v letu 2018, kar je posledica manjše prodaje vitaminskih preparatov zaradi izključitve z reimbursne liste. Velik del prodaje smo dosegli z novjšimi izdelki Lortenzo (losartan), Nalpazo (pantoprazol) in Amlesso (perindopril, amlodipin). Uspešno smo prodajali tudi novejše izdelke, kot so Betaklav (amoksisicilin, klavulanska kislina), pri katerem smo začeli tržiti dodatne jakosti tablet in suspenzij, Azibiot (azitromicin) v obliki suspenzije, Levaxela (levofloksacin) in Tanyz (tamsulozin). Pri izdelkih brez recepta smo najvišjo rast dosegli s Septanazalom (ksilometazolin, deksantenol) in Nalgesinom (naproksen).

V **Azerbajdžanu** smo prodali za 5,2 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 2-odstotno rast glede na leto 2018 in nas z 2,9-odstotnim tržnim deležem uvršča med vodilne proizvajalce generičnih zdravil na tem trgu. Vrednostna rast v vodilni skupini zdravil na recept je dosegla 8 %, izpostavljam pa tudi uspešen začetek trženja izdelka Lortenza (losartan, amlodipin). Prodaja izdelkov brez recepta je zaostala za prodajo v letu 2018. Veterinarskih izdelkov smo prodali za 0,07 milijona EUR.

V **Armeniji** smo s prodajo v vrednosti 3,8 milijona EUR dosegli 13-odstotno rast glede na leto 2018. Z nadpovprečno dinamiko rasti smo tržni delež povečali na 3,7 % in se uvrstili na prvo mesto med generičnimi ponudniki zdravil. Glavnino prodaje, 87 %, smo ustvarili z zdravili na recept, predvsem s Co-Amlesso (perindopril, amlodipin, indapamid), Atorisom (atorvastatin) in

Nolpazo (pantoprazol). Pri prodaji izdelkov brez recepta smo zabeležili 13-odstotni padec. Najbolje prodajani so bili izdelki blagovnih znamk Septolete in Herbion. Prodajati smo začeli veterinarske izdelke.

Območje K

V Kazahstanu, Moldaviji in Kirgizistanu smo prodali za 28 milijonov EUR izdelkov, kar je 4 % več kot v enakem obdobju v letu 2018. K rasti sta prispevala Kirgizistan in Moldavija.

V **Kazahstanu** smo prodali za 14,3 milijona EUR izdelkov, kar je 5 % manj kot v letu 2018, kljub temu da je bila prodaja v lokalni valuti prek odvisne družbe 1 % večja. Največ, 71 % celotne prodaje smo dosegli z zdravili na recept, zlasti z Nolpazo (pantoprazol), Atorisom (atorvastatin), Enapom (enalapril), Valsacorjem (valsartan) in Valodipom (valsartan, amlodipin). Prodaja izdelkov brez recepta je dosegla 3,8 milijona EUR. Najbolje so se prodajali izdelki blagovnih znamk Herbion, Septolete in Duovit, najhitrejšo rast pa smo beležili pri Septanazalu (ksilometazolin, dekspantenol). Prodaja veterinarskih izdelkov je v primerjavi z letom 2018 zrasla za 16 %.

V **Moldaviji** smo prodali za 9,8 milijona EUR izdelkov, kar je 13 % več kot v letu 2018. Z več kot 5,5-odstotnim tržnim deležem smo prvi med ponudniki generičnih zdravil na tem trgu. Več kot 70 % prodaje smo ustvarili z zdravili na recept, predvsem z Loristo (losartan), Rawelom (indapamid) in Amprilom (ramipril). Najbolje prodajani izdelki brez recepta so bili Septanazal (ksilometazolin, dekspantenol) ter izdelki blagovnih znamk Septolete in Herbion. Tržiti smo začeli Septolete total (benzidamin, cetilpiridinijev klorid) z okusom po limoni in medu. Prodaja veterinarskih izdelkov je za 23 % preseгла prodajo v letu 2018.

V **Kirgizistanu** smo beležili 24-odstotno vrednostno rast prodaje. S prodajo v vrednosti 4 milijone EUR smo dosegli 3,5-odstotni tržni delež in ohranili tretje mesto med vsemi na trgu prisotnimi ponudniki zdravil. Največji, 75-odstotni prodajni delež so prispevala zdravila na recept z najbolje prodajanimi Atorisom (atorvastatin), Loristo (losartan) in Nolpazo (pantoprazol). Tržiti smo začeli Lortenzo (losartan, amlodipin). Med izdelki brez recepta smo prodali največ izdelkov blagovnih znamk Septolete, Pikovit in Herbion. Novost so bile Septolete total (benzidamin, cetilpiridinijev klorid) z okusom po limoni in bezgu.

Območje U

V državah območja U, med katere spadajo Uzbekistan, Gruzija, Tadžikistan in Turkmenistan, smo prodali za 30,4 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 17-odstotno rast glede na leto 2018. Rast smo dosegli na vseh trgih.

V **Uzbekistanu** smo prodali za 22,5 milijonov EUR izdelkov, kar predstavlja 18-odstotno rast glede na leto 2018. Ta rezultat nas uvršča med najpomembnejše ponudnike zdravil na uzbekistanskem trgu, predvsem zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja. V vodilni skupini zdravil na recept smo prodali največ Loriste (losartan), Amlesse (perindopril, amlodipin), Nolpaze (pantoprazol) in Co-Amlesse (perindopril, amlodipin, indapamid). Med izdelki brez recepta sta bili ključni blagovni znamki Septolete in Pikovit. Uspešno smo začeli tržiti Naklofen Duo (diklofenak), Etoxib (etorikoksib) in Septolete total (benzidamin, cetilpiridinijev klorid) z okusom po limoni in bezgu.

V **Gruziji** smo prodali za 4,3 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 8-odstotno vrednostno rast glede na leto 2018. Krka se je z 2,9-odstotnim tržnim deležem uvrstila na deveto mesto med vsemi ponudniki zdravil na tem trgu. Prodajno najpomembnejša so bila zdravila na recept, zlasti Enap H/HL (enalapril, hidroklorotiazid), Lorista H/HD (losartan, hidroklorotiazid) in Co-Amlessa (perindopril, amlodipin, indapamid). Z izdelki brez recepta smo dosegli 33-odstotno rast prodaje. V ospredju so bili izdelki blagovnih znamk Herbion in Septolete ter Nalgesin (naproksen).

V **Tadžikistanu** smo dosegli prodajo v višini 1,9 milijona EUR, kar predstavlja 21-odstotno rast glede na leto 2018. Zdravilo brez recepta Pikovit je še vedno Krkin najbolje prodajani izdelek na trgu. Od novjših izdelkov so k rasti prodaje največ prispevale Nolpaza (pantoprazol), Lortenza (losartan, amlodipin), Co-Amlessa (perindopril, amlodipin, indapamid) ter Roxera (rosuvastatin).

V **Turkmenistanu**, kjer kupcem še naprej predstavlja poseben izziv zagotavljanje potrebnih deviznih sredstev za plačilo obveznosti, smo prodali za 1,7 milijona EUR izdelkov in glede na leto 2018 dosegli 30-odstotno rast. V vodilni skupini zdravil na recept sta se najbolje prodajali Nolpaza (pantoprazol) in Amlessa (perindopril, amlodipin), v skupini izdelkov brez recepta pa Pikovit in izdelki blagovnih znamk Herbion.

Srednja Evropa

V regiji Srednja Evropa smo prodali za 339,6 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 7-odstotno rast glede na leto 2018. Prodajno rast smo dosegli na vseh regijskih trgih razen na Češkem. Vrednostno je bila rast največja na Poljskem, relativno pa v Litvi.

Na **Poljskem**, največjem regijskem trgu in Krkinem ključnem trgu, smo prodali za 159,5 milijona EUR izdelkov, kar je 7 % več kot v letu 2018. Dosegli smo največjo rast med tujimi ponudniki generičnih zdravil in se uvrstili na četrto mesto. Prodajno so bila v ospredju zdravila na recept, predvsem tista, ki so uvrščena na reimbursno listo. Pomemben delež so prispevala tudi novejša zdravila, ki smo jih začeli tržiti v preteklih letih.

Največ pozornosti smo tudi v letu 2019 namenili skupini zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja. Prodajo sartanov smo povečali za 28 % in s tem okrepili tržni delež ter ostali vodilni ponudnik v omenjeni skupini. Med na novo lansiranimi zdravili v zadnjih letih izpostavljamo Teldipin (telmisartan, amlodipin), s katerim smo podvojili prodajo in dosegli 44-odstotni tržni delež. Z zdravili za zniževanje ravni holesterola, predvsem z Atorisom (atorvastatin) in Roswero (rosuvastatin), smo kljub zaostreni konkurenci in cenovnim pritiskom dosegli 8-odstotno količinsko rast in Krkin tržni delež povečali na 32 %. V skupini analgetikov smo z vodilnim izdelkom Doreta (tramadol, paracetamol) ohranili 50-odstotni tržni delež. Na listi brezplačnih zdravil na recept za bolnike, starejše od 75 let, smo ohranili vodilni položaj med vsemi ponudniki, saj imamo na njej največ zdravil.

Prodaja izdelkov brez recepta je nekoliko zaostala za prodajo v letu 2018. Vodilnim izdelkom blagovne znamke Septotele je sledil Bilobil (izvleček ginka). Prodaja veterinarskih izdelkov je bila s 6 milijoni EUR 4 % višja kot v letu 2018. Najbolje prodajana sta bila Milprazon (milbemycin oksim, prazikvantel) in Floron (florfenikol).

Tržna pozicija skupine Krka na Poljskem

Z 2,3-odstotnim tržnim deležem smo četrti med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki z okoli 45-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z več kot 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidepresivov SSRI in SNRI z več kot 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini peroralnih kortikosteroidov z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini protimikrobnih učinkovin (oralnih fluorokinolonov) z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini aminosalicilatih zdravil za črevesne bolezni z več kot 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze v kombinaciji z diuretiki z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antiparkinsonikov z okoli 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z atorvastatinom, celekoksibom, duloksetinom, esomeprazolom, etorikoksibom, kandesartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom, z lansoprazolom, losartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom, z norfloksacinom, rabeprazolom, ropinirolom, rosuvastatinom, sulfasalazinom, s tramadolom v kombinaciji s paracetamolom in z valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z gliklazidom, ivabradinom, perindoprilom, vključno z vsemi kombinacijami z amlodipinom in indapamidom, ter s telmisartanom v kombinaciji z amlodipinom.

Madžarska, prav tako ključni trg, se je s prodajo v vrednosti 51,6 milijona EUR uvrstila na drugo mesto med regijskimi trgi. Ob 9-odstotni vrednostni rasti smo se uvrstili na drugo mesto med pretežno tujimi ponudniki generičnih zdravil. Glavnino prodaje so prispevala zdravila na recept, med katerimi izpostavljamo Co-Prenesso (perindopril, indapamid), Roxero (rosuvastatin), Atoris (atorvastatin), Co-Valsacor (valsartan, hidroklorotiazid) in Valsacor (valsartan). Prodaja v skupini izdelkov brez recepta je znašala 3,6 milijona EUR, kar predstavlja 21-odstotno rast glede na leto 2018. Najpomembnejši izdelki so bili Flebaven (diosmin), Venter (sukralfat) ter izdelki blagovne znamke Septotele. V skupini veterinarskih izdelkov smo beležili 3-odstotno rast. Najbolje prodajana sta bila Milprazon (milbemycin oksim, prazikvantel) in Fypryst (fipronil).

Tržna pozicija skupine Krka na Madžarskem

Z 2-odstotnim tržnim deležem smo drugi med pretežno tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini antagonistov angiotenzina II v kombinaciji z diuretiki z okoli 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidepresivov SNRI z več kot 35-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev agregacije trombocitov z več kot 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini enokomponentnih tiazidnih diuretikov in analogov z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini protimikrobnih učinkovin (oralnih fluorokinolonov) z okoli 25-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini antiparkinsonikov z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze v kombinaciji z diuretiki z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini makrolidnih in piranozidnih antibiotikov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini možganskih in perifernih vazoterapevtikov z okoli 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z duloksetinom, indapamidom, izvlečkom ginka, klaritromicinom, klopidogetrelom, mirtazapinom, pramipeksolom, razagilinom in valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z aripirazolom in gliklazidom.

Na **Češkem**, ki jo prav tako prištevamo med ključne trge, je prodaja nekoliko zaostala za prodajo v letu 2018. S 5-odstotnim vrednostnim padcem prodaje smo dosegli 46,4 milijona EUR. Z 1,7-odstotnim tržnim deležem smo se uvrstili na tretje mesto med tujimi ponudniki generičnih zdravil. Vodilno vlogo v prodaji so ohranila zdravila na recept, predvsem Lexaurin (bromazepam), Atoris (atorvastatin), Valsacombi (valsartan, hidroklorotiazid), Asentra (sertralin), Tonanda (perindopril, amlodipin, indapamid) in Doreta (tramadol, paracetamol).

Prodaja izdelkov brez recepta je predvsem zaradi nadaljevanja uspešnega sodelovanja z večjim številom lekarniških verig beležila 6-odstotno rast. Najbolj prodajani izdelki so bili poleg Nalgessina S (naproksen) izdelki blagovne znamke Septotele. Prodaja veterinarskih izdelkov se je povečala za 21 %. Naša ključna izdelka v tej skupini sta bila Fypryst (fipronil) in Dehinol.

Tržna pozicija skupine Krka na Češkem

Z 1,7-odstotnim tržnim deležem smo tretji med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidepresivov SSRI in SNRI z več kot 15-odstotnim tržnim deležem,

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki z okoli 35-odstotnim tržnim deležem,
- skupini anksiolitikov z več kot 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini enokomponentnih pripravkov za zdravljenje benigne hipertrofije prostate z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z okoli 15-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z esomeprazolom, finasteridom, gliklazidom, lansoprazolom in valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z aripirazolom, atorvastatinom, escitalopramom, levocetirizinom, olanzapinom, pantoprazolom, perindoprilom, vključno z vsemi kombinacijami z amlodipinom in indapamidom, ter s sertralinom in tamsulozinom.

Na **Slovaškem**, Krkinem ključnem, po velikosti pa četrtem regijskem trgu, smo v letu 2019 prodali za 39,6 milijona EUR izdelkov. Z 8-odstotno vrednostno rastjo smo presegli rast trga zdravil in povečali Krkin tržni delež. Med najbolj prodajanimi izdelki v vodilni skupini zdravil na recept izpostavljamo Co-Prenesso (perindopril, indapamid), Atoris (atorvastatin), Nolzop (pantoprazol), Prenesso (perindopril) in Co-Amlesso (perindopril, amlodipin, indapamid). Prodaja izdelkov brez recepta je zrastle za 21 %. Najbolje prodajana izdelka sta bila Nalgessin S (naproksen) in Flebaven (diosmin). Prodaja veterinarskih izdelkov se je v letu 2019 povečala za 11 %. Najbolje prodajani izdelek je bil Enroxil (enrofloxacin).

Tržna pozicija skupine Krka na Slovaškem

Z 2,8-odstotnim tržnim deležem smo tretji med vsemi ponudniki generičnih zdravil.

V letu 2019 smo dosegli prodajno rast, ki je bila večja od rasti celotnega trga.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini protimikrobnih učinkovin (fluorokinolonov) z več kot 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidementivov s 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidepresivov in stabilizatorjev razpoloženja z okoli 20-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini anksiolitikov z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z več kot 20-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z atorvastatinom, duloksetinom, z emtricitabinom v kombinaciji s tenofovirjem, escitalopramom, karvedilolom, kветiapinom, paliperidonom, pantoprazolom, s tramadolom v kombinaciji s paracetamolom, venlafaksinom ter valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z gliklazidom in perindoprilom, vključno z vsemi kombinacijami z amlodipinom in indapamidom.

V **Litvi** je prodaja v letu 2019 beležila 23-odstotno rast in dosegla 20,9 milijona EUR. Glavnino so prispevala zdravila na recept, predvsem Valsacor (valsartan), Valsacombi (valsartan, hidroklortiazid), Roswera (rosuvastatin), Nolpaza (pantoprazol) in Atoris (atorvastatin). Prodaja izdelkov brez recepta se je v letu 2019 povečala za 8 %. Ključna izdelka sta bila Septabene (benzidamin, cetilpiridinijev klorid) in Nalgessin S (naproksen). Prodaja veterinarskih izdelkov je z 1,1 milijona EUR dosegla podoben rezultat kot v letu 2018.

V **Latviji** je prodaja v letu 2019 znašala 12,7 milijona EUR, kar predstavlja 5-odstotno rast glede na leto 2018. S tem dosežkom je Krka ohranila vodilni položaj med ponudniki generičnih zdravil na latvijskem trgu. Pričakovano so največji delež prodaje prispevala zdravila na recept, predvsem Atoris (atorvastatin), Sorvasta (rosuvastatin), Renewel (perindopril, indapamid) in Co-Amlessa (perindopril, amlodipin, indapamid). Prodaja izdelkov brez recepta se je v primerjavi z letom 2018 povečala za 31 %. Vodilna izdelka sta bila Daleron COLD3 (paracetamol, psevdoefedrin, dekstrometorfan) in Septanazal (ksilometazolin, dekspantenol). Rast prodaje veterinarskih izdelkov je znašala 14 %.

V **Estoniji** je prodaja znašala 8,8 milijona EUR in je za 18 % preseгла prodajo v letu 2018. Glavnino smo tudi tokrat ustvarili z zdravili na recept, predvsem z novim izdelkom Darunavir Krka (darunavir). Sledili so Co-Prenessa (perindopril, indapamid), Roswera (rosuvastatin), Co-Dalnessa (perindopril, amlodipin, indapamid) in Atoris (atorvastatin). Prodajo izdelkov brez recepta smo povečali za 16 %. Vodilni po prodaji ostajajo izdelki blagovne znamke Septolete, ki so tudi tretji najboljše prodajani Krkini izdelki. Rast prodaje veterinarskih izdelkov je znašala 32 %.

Zahodna Evropa

Prodaja izdelkov na trgih regije Zahodna Evropa, ki jih kot celoto uvrščamo med Krkine ključne trge, je ob 17-odstotni rasti dosegla 336,1 milijona EUR. Prodajno vodilni trgi so bili Nemčija, skandinavske države, Španija in Italija. Ključno je bilo nadaljevanje rasti prodaje prek odvisnih podjetij, s katerimi smo ustvarili 76 % regijske prodaje. Prodaja prek nepovezanih podjetij je znašala 80,9 milijona EUR in je bila na enaki ravni kot v letu 2018.

Prodaja v vodilni skupini zdravil na recept je za 18 % preseгла prodajo v letu 2018 in je k skupni prodaji prispevala 91 %. V ospredju so bili izdelki z esomeprazolom, valsartanom, klopidoogrelom, losartanom, pantoprazolom ter kombinirano zdravilo z valsartanom in amlodipinom. Izpostavljam tudi izdelke z agomelatinom, atazanavirjem, darunavirjem, febuksostatom, gefitinibom, prasugrelom, solifenacinom, kombinirano zdravilo z ezetimibom in simvastatinom ter kombinirano zdravilo z valsartanom, amlodipinom in hidroklorotiazidom, ki smo jih začeli tržiti v letu 2019. S paliperidonom ostajamo edini generični ponudnik zdravil na zahodnoevropskih trgih.

Prodaja veterinarskih izdelkov je beležila 4-odstotno rast in je k skupni prodaji prispevala 8 %. Delež prodaje izdelkov brez recepta je znašal nekaj manj kot 2 %.

V **Nemčiji**, ki ostaja Krkin najpomembnejši regijski trg, smo prodali za 85,4 milijona EUR izdelkov, kar je 18 % več kot v letu 2018. Prodaja prek odvisne družbe TAD Pharma je z 81,5 milijona EUR beležila 17-odstotno rast glede na predhodno leto.

Prodajno najpomembnejši so bili izdelki za zdravljenje bolezni srca in žilja ter bolezni prebavil in presnove, sledili so izdelki za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja. Še naprej ostajamo količinsko vodilni ponudnik sartanov, svoj položaj pa smo v letu 2019 še okrepili. V letu 2019 smo uspešno začeli tržiti zdravila z darunavirjem ter kombinirana zdravila z ezetimibom in simvastatinom, valsartanom in amlodipinom ter valsartanom, amlodipinom in hidroklorotiazidom.

V **Skandinaviji** smo ob 68-odstotni rasti dosegli prodajo v vrednosti 67,7 milijona EUR. Vodilni trg ostaja **Švedska**, sledijo **Danska, Finska, Norveška in Islandija**. Največjo rast smo dosegli na Danskem, kjer smo prodajo več kot potrojili. Prodajo prek odvisne družbe Krka Sverige smo povečali za 69 %, prek odvisne družbe Krka Finland pa za 78 %. Skupno je delež prodaje prek odvisnih družb dosegel 98 %. Najbolje prodajana so bila zdravila z losartanom, valsartanom, pantoprazolom in esomeprazolom. Na Norveškem smo ohranili vodilni položaj s številnimi zdravili, med katerimi izpostavljammo zdravila z esomeprazolom, pantoprazolom, losartanom, valsartanom, kandesartanom, enalaprilom in venlafaksinom.

V **Španiji** se je vrednost prodaje izdelkov glede na leto 2018 povečala za 3 % in dosegla 41,3 milijona EUR. Z uspešno prodajo prek andaluzijskega javnega razpisa smo povečali prodajo izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami. Prodajno najuspešnejša so bila zdravila s kombinacijo tramadola in paracetamola ter zdravila z bisoprololom, donepezilom, kvetiapiinom in pramipeksolom.

V **Italiji** je prodaja beležila 10-odstotno vrednostno rast in dosegla 31,5 milijona EUR. Prodaja izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami se je povečala za 16 % in predstavlja 68 % prodaje. K rasti so prispevale skoraj vse skupine izdelkov, najvišjo absolutno rast pa smo dosegli z izdelki na recept. Med vodilnimi zdravili na recept izpostavljammo izdelke s klopidogetrom, esomeprazolom, pantoprazolom in gliklazidom.

V **Franciji** je prodaja s 30,7 milijona EUR za 6 % zaostala za prodajo v letu 2018. Glavnino smo tudi tokrat ustvarili prek nepovezanih podjetij, predvsem z zdravili z esomeprazolom, klopidogetrom in gliklazidom ter veterinarskim izdelkom milbemicin oksimom v kombinaciji s prazikvantelom. Z esomeprazolom in klopidogetrom smo v letu 2019 dosegli 6-odstotno vrednostno rast. Prodaja prek odvisne družbe Krka France je v letu 2019 za 1 % zaostala glede na leto 2018. Prodajo veterinarskih izdelkov prek hčerinske družbe smo več kot podvojili.

Na **Portugalskem** je prodaja z 22,8 milijona EUR za 11 % presegla prodajo v letu 2018. Prodajo izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami smo povečali za 10 % in predstavlja 70 % Krkine celotne prodaje na portugalskem trgu. S tem smo ohranili več kot 6-odstotni generični tržni delež. Med vodilnimi zdravili na recept izpostavljammo izdelke z darunavirjem, esomeprazolom, olanzapinom, paliperidonom ter kombinirano zdravilo s perindoprilom in indapamidom.

V **Združenem kraljestvu** je bila prodaja za 10 % večja kot v letu 2018 in je dosegla 18,6 milijona EUR. K povečanju so največ prispevala zdravila na recept. Med najbolje prodajanimi izpostavljammo zdravila za zdravljenje visokega krvnega tlaka z losartanom in kandesartanom. Odvisna družba Krka UK je prodala 29 % več kot v enakem obdobju leta 2018 in prispevala 17 % Krkine prodaje na trgu Združenega kraljestva.

V državah **Beneluxa** smo beležili 27-odstotno rast prodaje, ki je dosegla 13 milijonov EUR. Izpostavljammo rast pri izdelkih, ki jih prodajamo pod lastnimi blagovnimi znamkami, saj smo njihovo prodajo glede na leto 2018 podvojili. V letu 2019 smo zdravila na recept pod lastno blagovno znamko začeli prodajati tudi na **nizozemskem trgu**. Prodaja prek nepovezanih podjetij se je zmanjšala za 5 %.

Na **Irskem** smo prodali za 10,1 milijona EUR izdelkov, kar je 1 % manj kot v letu 2018. Prodaja prek odvisne družbe Krka Pharma Dublin se je zmanjšala za 2 % in predstavlja 86 % celotne prodaje na irskem trgu. Ostajamo vodilni generični ponudnik zdravil z valsartanom, galantaminom, tadalafilem, venlafaksinom in duloksetinom. Vrednost prodaje v **Avstriji** je ob 2-odstotnem padcu dosegla 8,4 milijona EUR. Največ smo prodali zdravil s pregabalinom, duloksetinom in valsartanom. Delež prodaje prek odvisne družbe Krka Pharma Wien je znašal 95 %. V **ostalih evropskih državah** večino prodaje še naprej dosegamo prek nepovezanih podjetij. Skupaj smo prodali za 6,4 milijona EUR izdelkov, kar je 4 % več kot v letu 2018.

Čezmorska tržišča

Regija Čezmorska tržišča s prodajo v vrednosti 48,6 milijona EUR ostaja najmanjša, a ohranja hitro, 12-odstotno dinamiko rasti. Rast smo beležili v vseh treh prodajnih pisarnah, v katerih združujemo številne regijske trge. 91 % prodaje so prispevala zdravila na recept, ki jih večinoma tržimo pod lastnimi blagovnimi znamkami.

Na trgih **Srednjega vzhoda** je prodaja v vrednosti 24,3 milijona EUR za 10 % presegla prodajo v letu 2018. Najpomembnejši trg kljub zahtevnim razmeram ostaja **Iran**. Najvišjo absolutno rast prodaje smo dosegli v **Iraku**, kjer smo prodajo iz leta 2018 skoraj podvojili. Najvišjo relativno rast prodaje smo beležili v **Savdski Arabiji**, kjer podobno dinamiko pričakujemo tudi v prihodnje. V **Libanonu** je bila prodaja za 30 % manjša, predvsem zaradi slabih ekonomskih razmer in pritiskov na cene zdravil. V **Jemnu** kljub vojnim razmeram ostajamo na trgu. Najbolje prodajani izdelki v tej prodajni pisarni so bili Asentra (sertralin), Vizarsin (sildenafil), Nolpaza (pantoprazol), Emanera (esomeprazol) in Valsacor (valsartan).

Na trgih **Dalnega vzhoda in Afrike** smo prodali za 23 milijonov EUR izdelkov, kar predstavlja 14-odstotno rast glede na leto 2018. Najbolje prodajana zdravila so bili izdelki z lansoprazolom, esomeprazolom, telmisartanom, doksazosinom in izvlečkom palmeta. V **Vietnamu**, ki ostaja največji trg v tej prodajni pisarni, smo dosegli 11-odstotno rast. Največjo absolutno rast prodaje smo dosegli v **Republiki Južni Afriki**, najvišjo, 85-odstotno relativno rast prodaje pa v **Maleziji**. Več kot 60-odstotno rast prodaje smo dosegli še v **Singapurju** in **Sudanu**. Na **Kitajsko** je en izdelek prodajala naša odvisna družba TAD Pharma.

V prodajni pisarni **Ameriki** v ospredju ostajajo srednjeameriški trgi, na katerih smo prodali za 1,2 milijona EUR izdelkov, kar je 10 % več kot v letu 2018. Najbolje prodajani izdelki so bili Valsaden (valsartan, hidroklorotiazid), Valsacor (valsartan) in Yasnal (donepezil).

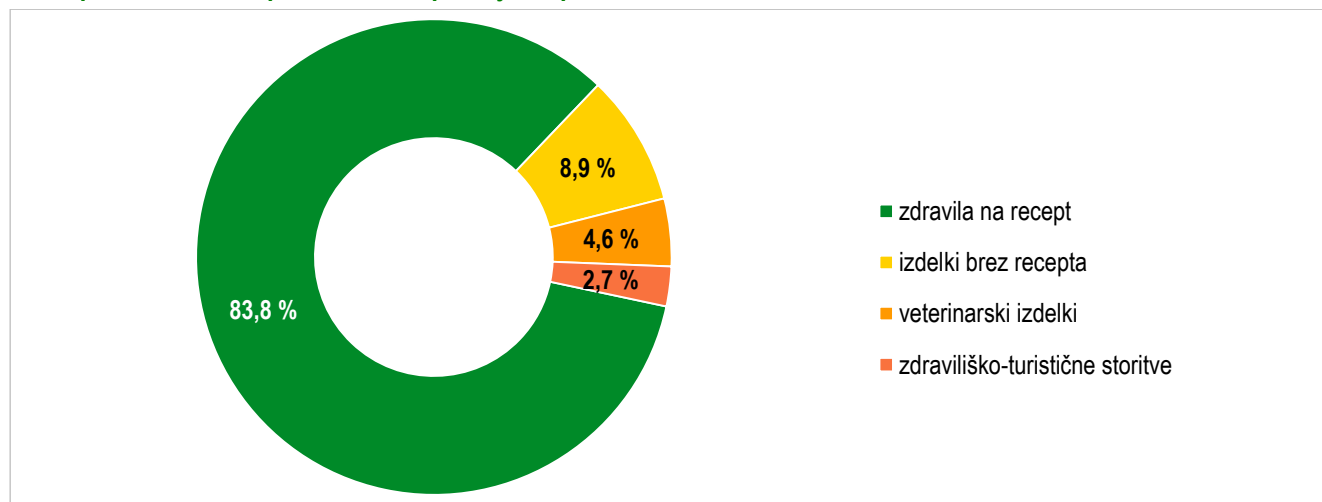
Skupine izdelkov* in storitev

* Z zvezdico označeni izdelki se na posameznih trgih pojavljajo pod različnimi izdelčnimi blagovnimi znamkami ali pod korporativno blagovno znamko. Različne blagovne znamke navajamo na koncu poglavja.

Prodaja zdravil na recept je v letu 2019 predstavljala 83,8 % prodaje, prodaja izdelkov brez recepta 8,9 %, prodaja veterinarskih izdelkov 4,6 % in prodaja zdraviliško-turističnih storitev 2,7 %.

Prodaja skupine Krka se je v letu 2019 povečala za 12 %. Prodaja zdravil na recept se je povečala za 13 %, prodaja izdelkov brez recepta za 8 %, prodaja veterinarskih izdelkov za 9 % in prodaja zdraviliško-turističnih storitev za 5 %.

Delež posameznih skupin izdelkov v prodaji skupine Krka v letu 2019

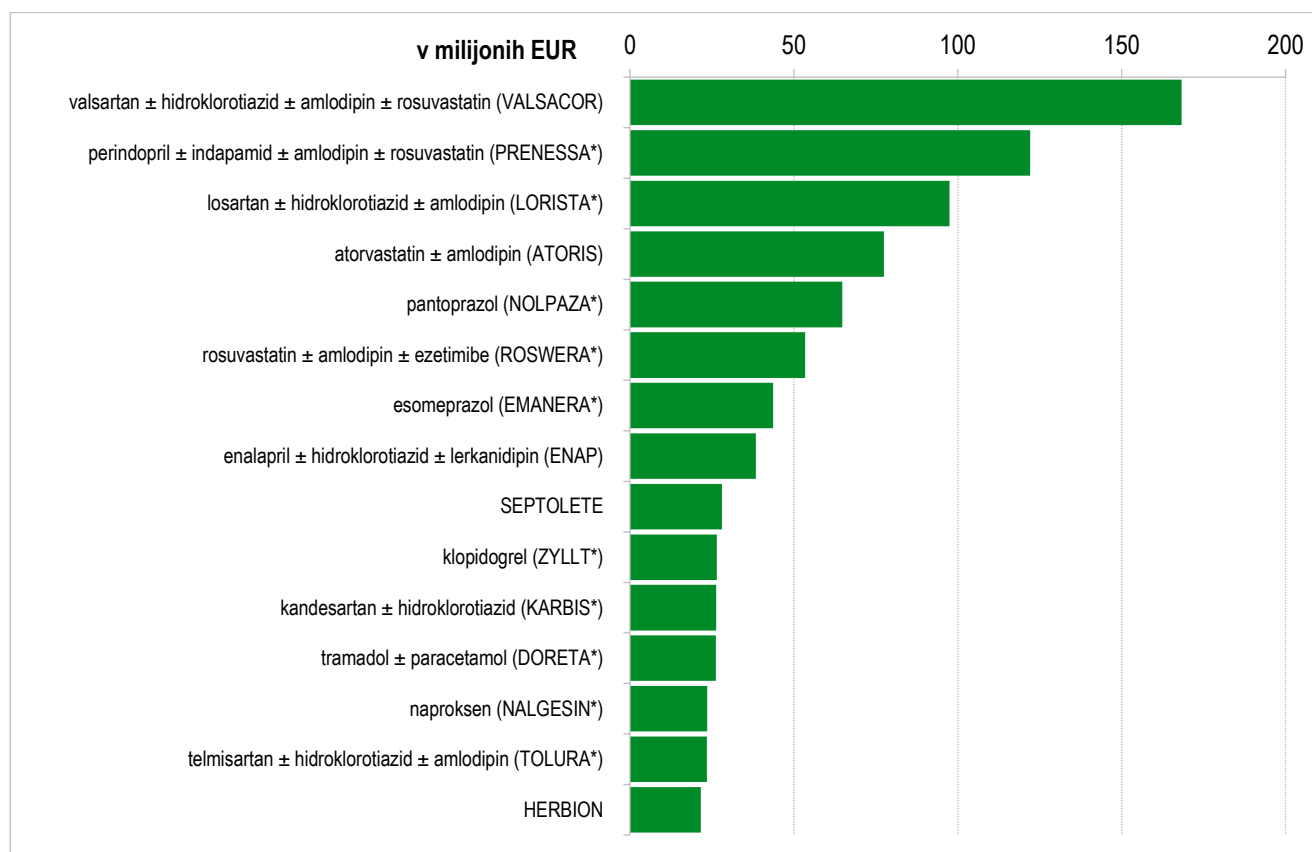
Prodaja skupine Krka in družbe Krka po skupinah izdelkov in storitev

v tisoč EUR	Skupina Krka			Družba Krka		
	2019	2018	Indeks 2019/18	2019	2018	Indeks 2019/18
Izdelki za humano uporabo	1.380.512	1.225.986	113	1.130.434	1.014.654	111
– zdravila na recept	1.247.250	1.102.802	113	1.008.125	904.025	112
– izdelki brez recepta	133.262	123.184	108	122.309	110.629	111
Veterinarski izdelki	69.094	63.169	109	65.243	62.990	104
Zdraviliško-turistične storitve	39.474	37.592	105			
Skupaj	1.489.080	1.326.747	112	1.195.677	1.077.644	111

Prodaja skupine Krka po skupinah izdelkov in storitev po četrtletjih

v tisoč EUR	Leto 2019				Leto 2018			
	1. četrtletje	2. četrtletje	3. četrtletje	4. četrtletje	1. četrtletje	2. četrtletje	3. četrtletje	4. četrtletje
Izdelki za humano uporabo	351.142	353.957	301.485	373.928	312.934	312.975	264.239	335.838
– zdravila na recept	314.367	328.195	272.303	332.385	278.734	288.680	235.430	299.958
– izdelki brez recepta	36.775	25.762	29.182	41.543	34.200	24.295	28.809	35.880
Veterinarski izdelki	17.646	18.176	15.234	18.038	16.427	18.724	15.249	12.769
Zdraviliško-turistične storitve	8.500	9.915	11.515	9.544	8.006	9.294	10.993	9.299
Skupaj	377.288	382.048	328.234	401.510	337.367	340.993	290.481	357.906

Prodaja vodilnih izdelkov** v letu 2019

** Prodajo vodilnih izdelkov prikazujemo po prodaji vodilne učinkovine. Vključena so tudi kombinirana zdravila, ki vsebujejo to učinkovino.

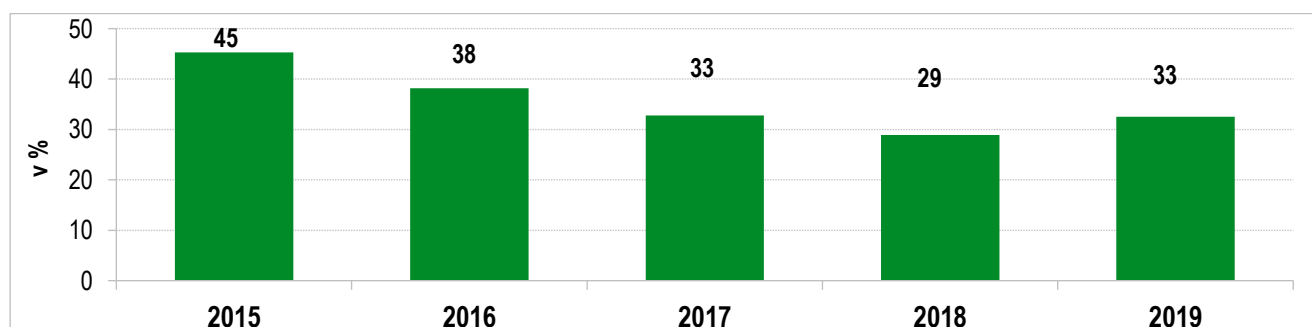
Novi izdelki

Prodaja novih izdelkov, torej tistih, ki smo jih na posameznih trgih začeli tržiti v zadnjih petih letih, je v letu 2019 predstavljala 33 % prodaje skupine Krka, kar je 4 odstotne točke več kot leta 2018.

Med novimi izdelki so bili v letu 2019 glede na rast prodaje v absolutnem smislu najpomembnejši Darunasta* (darunavir), Valtricom* (valsartan, amlodipin, hidroklorotiazid) in Parnido* (paliperidon), ki smo jih začeli tržiti v letu 2018, ter Ezesimin* (simvastatin, ezetimib), ki smo ga ponudili v letu 2019. Med izdelki, katerih prodaja se je najbolj povečala, so bili tudi izdelki blagovne znamke Septolete total* (benzidamin, cetilpiridinijev klorid), ki smo jih začeli tržiti leta 2015. Tega leta smo ponudili tudi Dulsevio* (duloksetin) in Bravadin* (ivabradin), ki se skupaj s Septoletami total* uvrščata med Krkine najboljše prodajane nove izdelke v letu 2019.

V letu 2019 smo začeli tržiti več novih izdelkov z novimi generičnimi učinkovinami in njihovimi kombinacijami, obstoječim blagovnim znamkam pa smo dodali nove farmacevtske oblike ali pakiranja in številne začeli tržiti na novih trgih.

Delež novih izdelkov** v prodaji skupine Krka

** V deležu novih izdelkov so upoštevani izdelki, ki smo jih na posameznem trgu začeli tržiti v zadnjih petih letih.

Novi izdelki v letu 2019

Zdravila na recept	
zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja	Roxiper/Triemma (perindopril, indapamid, rosuvastatin) Co-Roswera/Coroswera/Sorvasta Plus (rosuvastatin, ezetimib) Ezesimin/Vasitimb (simvastatin, ezetimib)
zdravila za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja	Lamegom/Agomaval (agomelatin)
zdravila za sistemsko zdravljenje okužb	Atazam (atazanavir)
zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	Eliskardia/Prasilt/Sigrada (prasugrel)
onkološka zdravila	Gefitinib Krka (gefitinib) Everofin/Everolimus Krka/Everolimus TAD (everolimus)**
zdravila za bolezni mišično-skeletnega sistema	Febuxodor/Febuxostat Krka (febuxostat)
Izdelki brez recepta	
izdelki za lajšanje kašlja	Herbion bršljan pastile
zdravila proti nespečnosti	Noctiben Mea/Sleepzone/Calmesan (doksilamin)
izdelki z učinkom na prebavila in presnovo	KontrDiar (nifuroksazid)
Veterinarski izdelki	
antiparazitiki za ljubiteljske živali	Selehold/Selafort/Selames (selamektin)
vitaminsko-mineralni izdelki	Catobevit (butafosfan, cianokobalamin)
protimikrobna zdravila za rejne živali	Tuloxin (tulatromicin)

** Zaradi naknadne uveljavitve dodatnega patenta za indikacije smo ga kasneje prenehali prodajati.

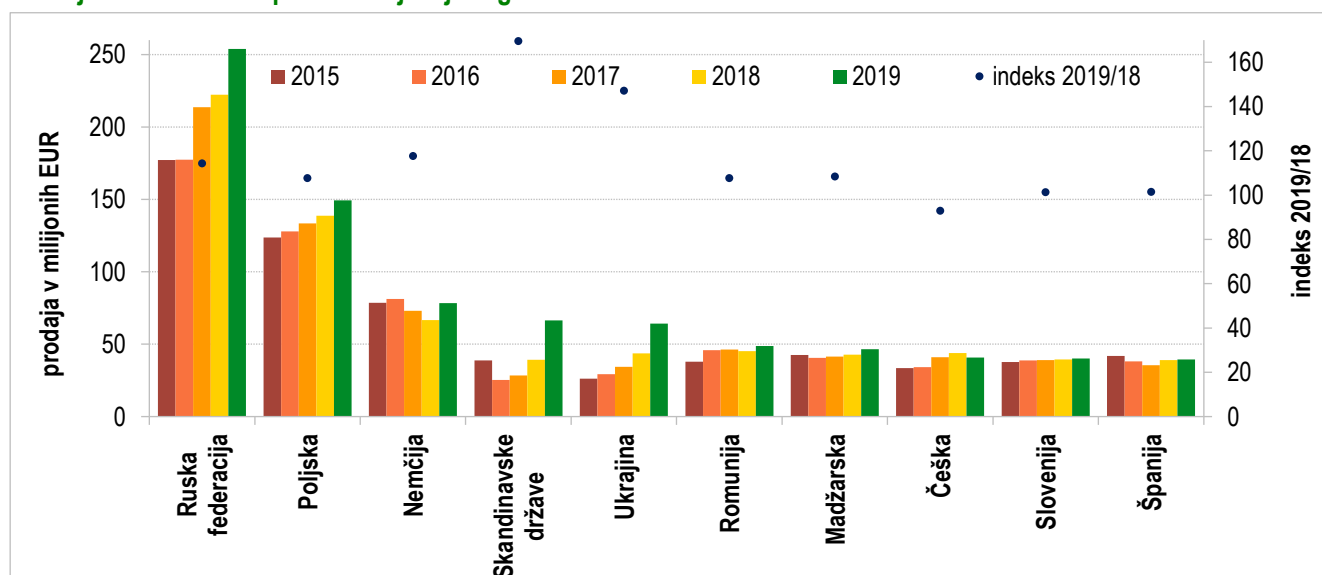
Zdravila na recept

Skupina Krka je v letu 2019 prodala za 1 milijardo 247,3 milijona EUR zdravil na recept, kar je 13 % več kot v letu 2018. K rasti prodaje so največ prispevale Ruska federacija, Skandinavija in Ukrajina.

Ključne terapevtske skupine zdravil na recept so bila tudi v letu 2019 zdravila za bolezni srca in žilja, zdravila za bolezni osrednjega živčevja ter zdravila za bolezni prebavil.

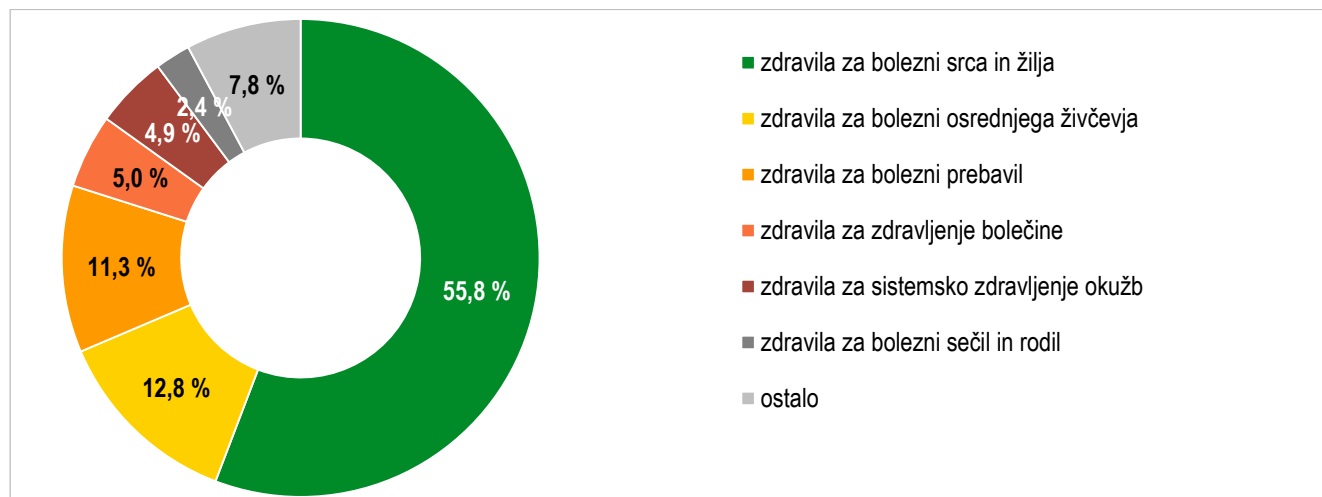
Na večini evropskih trgov tržimo zdravila na recept pod lastnimi blagovnimi znamkami in prek lastne trženjsko-prodajne mreže. V državah, v katerih smo že dolgo prisotni, imamo eno najmočnejših trženjsko-prodajnih mrež med farmacevtskimi podjetji. Krepimo jo predvsem na zahodnoevropskih trgih, ki jih večinoma že obvladujemo z lastno mrežo. Prek nje smo v stikih s strokovno javnostjo – zdravniki in/ali farmacevti.

Prodaja zdravil na recept na 10 največjih trgih

Prihodki od prodaje od leta 2017 naprej so prikazani v skladu z MSRP 15.

Prodaja zdravil na recept po terapevtskih skupinah

Zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja

Statini in drugi hipolipemiki

Ključni dosežki v letu 2019

- Kot že vrsto let smo ohranili mesto vodilnega proizvajalca hipolipemikov na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.
- Med statini imamo na tem območju 25-odstotni tržni delež, ki smo ga v letu 2019 še povečali.
- Atoris in Roswera* sta vodilna statina na tem območju s 15- oz. 10-odstotnim tržnim deležem.
- Vsak četrti bolnik na tem območju, ki se zdravi s statinom, jemlje Krkin statin.

Krkin hipolipemiki in njihove kombinacije

- Tržimo statine, druge hipolipemike in njihove kombinacije pa tudi kombinacije statinov z zdravili za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka.
- Ponujamo največ različnih jakosti statinov na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.
- Na tem območju ponujamo največ različnih jakosti atorvastatina.

statini in drugi hipolipemiki	kombinacije hipolipemikov	kombinacije z zaviralcem kalcijevih kanalčkov	kombinacije z drugimi zdravili za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka
rosuvastatin (Roswera*)	rosuvastatin in ezetimib (Co-Roswera*) nov izdelek v 2019	rosuvastatin in amlodipin (Rosudapin*)	perindopril, indapamid in rosuvastatin (Roxiper*) rosuvastatin in valsartan (Valarox*) nov izdelek v 2019
atorvastatin (Atoris)		atorvastatin in amlodipin (Atordapin*)	
simvastatin (Vasilip)	simvastatin in ezetimib (Ezesimin*) nov izdelek v 2019		
lovastatin (Holetar)			
ezetimib (Ezoleta*)			

Atoris (atorvastatin) je najpomembnejši statin, ki se uvršča med pet Krkinih najbolj prodajanih izdelkov. Med vsemi proizvajalci v Sloveniji ter srednji, vzhodni in jugovzhodni Evropi ponujamo največ jakosti atorvastatina, saj edini tržimo tablete po 30 mg in 60 mg. Zdravniki v Ruski federaciji, Romuniji, na Poljskem in številnih drugih trgih najpogosteje predpišejo statin Atoris.

Roswera* (rosuvastatin) je v letu 2019 še povečala svoj tržni delež in postala vodilni rosuvastatin na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. V Sloveniji, Bolgariji, Srbiji in na nekaterih drugih trgih je na vodilnem mestu med vsemi statini. Na Poljskem, Hrvaškem, v Litvi in na številnih drugih trgih je tržni delež Roswere* med rosuvastatini večji od 30 %.

Tržimo tudi hipolipemik, ki se ne uvršča med statine. **Ezoleta*** (ezetimib) dopolnjuje ponudbo statinov za zdravljenje hiperlipidemije. Uspešno jo prodajamo v zahodni Evropi. V Nemčiji se uvrščamo med vodilne generične proizvajalce ezetimiba.

Leta 2019 smo našim statinom dodali novi kombinirani tableti, ki združujeta statin in ezetimib. To sta **Co-Roswera*** (rosuvastatin, ezetimib) in **Ezesimin*** (simvastatin, ezetimib). Co-Roswera* smo začeli tržiti na osmih trgih, med drugimi na Poljskem, Hrvaškem in kot prvi generik na Slovaškem in v Latviji. Ezesimin* pa smo ponudili na zahodnoevropskih trgih – v Nemčiji, Italiji, Franciji, Španiji in več drugih trgih. V Nemčiji smo eden od vodilnih generičnih proizvajalcev te kombinacije. Ponudbo naših statinov dopolnjujejo kombinirana zdravila, ki združujejo učinkovine za zdravljenje hiperlipidemije in zvišanega krvnega tlaka. Med njimi je **Valarox*** (rosuvastatin, valsartan), ki smo ga začeli tržiti leta 2018, in najnovejša trojna kombinacija **Roxiper*** (perindopril, indapamid, rosuvastatin), ki smo jo ponudili v letu 2019.

Zaviralci angiotenzinske konvertaze

Ključni dosežki v letu 2019

- Smo vodilni generični proizvajalec zaviralcev angiotenzinske konvertaze na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.
- Na tem območju smo vodilni proizvajalec zdravil z enalaprilom z več kot 30-odstotnim tržnim deležem.
- Kot prvi proizvajalec v Evropi smo začeli tržiti kombinacijo zaviralca angiotenzinske konvertaze, diuretika in statina.
- Smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci zdravil s perindoprilom v Evropi.

Krkinizaviralci angiotenzinske konvertaze in njihove kombinacije

- Tržimo 16 zdravil iz te skupine, ki vsebujejo pet različnih zaviralcev angiotenzinske konvertaze.
- Tržimo pet kombinacij z diuretikom, štiri kombinacije z zaviralcem kalcijevih kanalčkov ter eno kombinacijo učinkovin iz vseh treh skupin.
- Smo generično podjetje z največjo ponudbo zdravil s perindoprilom v Evropi.

zaviralci angiotenzinske konvertaze	kombinacije z diuretikom	kombinacije z zaviralcem kalcijevih kanalčkov	kombinacije z diuretikom in zaviralcem kalcijevih kanalčkov	kombinacije s statinom
perindopril (Prenessa*)	perindopril in indapamid (Co-Prenessa*)	perindopril in amlodipin (Amlessa*)	perindopril, amlodipin in indapamid (Co-Amlessa*)	perindopril, indapamid in rosuvastatin (Roxiper*)
enalapril (Enap)	enalapril in hidroklorotiazid (Enap-H*)	enalapril in lerkandipin (Elnap*)		
ramipril (Ampriil*)	ramipril in hidroklorotiazid (Ampriil HL*)	ramipril in amlodipin (Rameam*)		
lizinopril (Laaven*)	lizinopril in hidroklorotiazid (Laaven-HL*)	lizinopril in amlodipin (Tenlisa)		
cilazapril (Cazaprol)	cilazapril in hidroklorotiazid (Cazacombi)			

Krkinizaviralci angiotenzinske konvertaze iz te skupine so zdravila s perindoprilom, ki so po prodaji na drugem mestu med vsemi Krkinizaviralci. Tržimo pet zdravil s perindoprilom, med katerimi je tudi kombinirana tableta za zdravljenje lipitencije – hiperlipidemije in zvišanega krvnega tlaka. V naši ponudbi so **Prenessa*** (perindopril), **Co-Prenessa*** (perindopril, indapamid), **Amlessa*** (perindopril, amlodipin), trojna kombinirana tableta **Co-Amlessa*** (perindopril, amlodipin, indapamid) in najnovejši **Roxiper*** (perindopril, indapamid, rosuvastatin). Roxiper* v eni tableti združuje dve učinkovini za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka ter statin. V letu 2019 smo to kombinirano zdravilo prvi v Evropi začeli tržiti na sedmih trgih, med njimi na Poljskem, Portugalskem in Madžarskem. Širili smo tudi trženje Co-Amlessa*, ki smo jo na več novih trgih ponudili kot prvi generik. V letu 2019 smo v svojo ponudbo dodali novo, najmanjšo jakost Amlesse, ki omogoča začetno zdravljenje hipertenzije s kombinacijo perindopрила in amlodipina, in jo začeli tržiti v Sloveniji, Bolgariji, na Češkem in Madžarskem.

Kljub temu da so v promociji v ospredju naši novejši zaviralci angiotenzinske konvertaze, med vodilnimi Krkinimi zdravili po prodaji ostaja tudi **Enap** (enalapril) skupaj s kombinacijami. Med njimi tržimo tudi kombinacijo z zaviralcem kalcijevih kanalčkov **Elnap** (enalapril, lerkandipin), s katero se v zahodni Evropi uvrščamo med vodilne generične proizvajalce.

Med naše zaviralce angiotenzinske konvertaze spada tudi **Ampril*** (ramipril) s kombinacijami s hidroklorotiazidom, ki je na več trgih vodilni med vsemi konkurenčnimi ramiprili. V letu 2019 smo širili trženje kombinacije z zaviralcem kalcijevih kanalčkov **Rameam*** (ramipril, amlodipin). V Nemčiji in na Portugalskem je Krka vodilni generični proizvajalec te kombinacije.

Sartani (antagonisti receptorjev angiotenzina II)

Ključni dosežki v letu 2019

- Smo vodilni proizvajalec sartanov na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.
- Imamo več kot 35-odstotni tržni delež.
- Z našimi sartani se vsak dan zdravi skoraj 9 milijonov bolnikov.
- Smo vodilni generični proizvajalec zdravil z valsartanom v Evropi.
- Smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci kandesartana.

Krkinini sartani in njihove kombinacije

- Tržimo 18 zdravil, ki vsebujejo šest različnih sartanov in vključujejo kombinacije z diuretikom, zaviralcem kalcijevih kanalčkov, od leta 2018 pa tudi kombinacijo s statinom.
- V ponudbi imamo tudi kombinirano zdravilo, ki poleg valsartana vsebuje diuretik hidroklorotiazid in zaviralec kalcijevih kanalčkov amlodipin.
- Naši sartani so na voljo na 60 trgih po vsem svetu.
- Smo edini proizvajalec kombiniranega zdravila z valsartanom in rosuvastatinom v Evropi.

sartani	kombinacije z diuretikom	kombinacije z zaviralcem kalcijevih kanalčkov	kombinacije z diuretikom in zaviralcem kalcijevih kanalčkov	kombinacije s statinom
valsartan (Valsacor)	valsartan in hidroklorotiazid (Valsacombi*)	valsartan in amlodipin (Wamlox*)	valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid (Valtricom*)	valsartan in rosuvastatin (Valarox*)
losartan (Lorista*)	losartan in hidroklorotiazid (Lorista H*)	losartan in amlodipin (Tenloris*)		
telmisartan (Tolura*)	telmisartan in hidroklorotiazid (Tolucombi*)	telmisartan in amlodipin (Teldipin*)		
kandesartan (Karbisi*)	kandesartan in hidroklorotiazid (Karbicombi*)			
olmesartan (Olimestra*)	olmesartan in hidroklorotiazid (Co-Olimestra)	olmesartan in amlodipin (Olssa*)		
irbesartan (Ifirmasta*)	irbesartan in hidroklorotiazid (Ifirmacombi*)			

Valsacor (valsartan) je skupaj s kombinacijami s hidroklorotiazidom, amlodipinom in rosuvastatinom Krkino vodilno zdravilo po prodaji. V letu 2019 je zaradi uspešne promocije in ugodnih razmer na trgu dosegel tudi največjo absolutno rast prodaje. V Nemčiji, Ruski federaciji, na Poljskem in več kot 10 drugih trgih je Valsacor vodilni med vsemi zdravili z valsartanom. V letu 2019 smo na novih trgih ponudili **Wamlox*** (valsartan, amlodipin) in **Valtricom*** (valsartan, amlodipin, hidroklorotiazid). Tržiti smo ju začeli na 14 trgih, med drugim v Nemčiji, Španiji, na Poljskem in Finskem, na številnih kot prvi generik. Tržimo tudi **Valarox*** (rosuvastatin, valsartan), ki združuje učinkovini za zdravljenje lipitencije – hiperlipidemije in zvišanega krvnega tlaka. **Lorista*** (losartan) je skupaj s kombinacijami s hidroklorotiazidom in amlodipinom po prodaji Krkin drugi najpomembnejši sartan in tretji najpomembnejši izdelek. V letu 2019 smo kot prvi in edini proizvajalec take kombinacije ponudili **Tenloris*** (losartan, amlodipin) tudi v Belorusiji in Azerbajdžanu. V Ruski federaciji je Tenloris* vodilna tovrstna kombinacija, v Nemčiji pa smo edini proizvajalec, ki trži kombinacijo losartana in amlodipina. Z več kot 40-odstotnim tržnim deležem je Krka na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope vodilni proizvajalec zdravil z losartanom. Lorista* je skupaj s svojimi kombinacijami tretji sartan na tem območju.

Tolura* (telmisartan) je skupaj s kombinacijami z amlodipinom in hidroklorotiazidom vodilni generični telmisartan na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. V Latviji in na Hrvaškem smo vodilni med vsemi proizvajalci zdravil s telmisartanom. V letu 2019 smo Tolura* začeli tržiti tudi v Ukrajini, kombinacijo telmisartana in hidroklorotiazida pa v Ukrajini in Ruski federaciji.

Karbis* (kandesartan) in njegove kombinacije s hidroklorotiazidom uspešno tržimo predvsem v zahodni Evropi ter na Poljskem in v Romuniji. V Nemčiji in Romuniji smo vodilni generični ponudnik kandesartana in njegovih kombinacij, na Poljskem, Irskem in več drugih trgih smo vodilni med vsemi konkurenti.

Tudi **Olimestra*** (olmesartan) je skupaj s kombinacijami najbolj uspešna v zahodni Evropi. V Nemčiji se uvrščamo med vodilne generične proizvajalce olmesartana.

Druga zdravila za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka

Zdravila, ki učinkujejo na reninsko-angiotenzinsko-aldosteronski sistem, med katerimi so sartani in zaviralci angiotenzinske konvertaze, tržimo že več kot 30 let. V naši ponudbi pa so tudi zdravila za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka iz drugih skupin. Skupaj tržimo že 44 zdravil za to indikacijo, in to v več kot 130 jakostih. Tržimo zaviralec kalcijevih kanalčkov **Tenox*** (amlodipin), diuretik **Rawel SR** (indapamid) in več zaviralcev adrenergičnih receptorjev, med katerimi so **Coryol** (karvedilol), **Niperten*** (bisoprolol), ki ga dopolnjuje kombinacija **Sobycombi*** (bisoprolol, amlodipin), ter najnovejši **Bloxazoc*** (metoprolol). Na Poljskem, Madžarskem in v Bolgariji smo edini generik, ki ponuja kombinacijo bisoprolola in amlodipina, v Nemčiji pa smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci te kombinacije in tudi karvedilola.

Druga zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja

Bravadin* (ivabradin) upočasnjuje prehitro srčni utrip in se uporablja za zdravljenje stabilne angine pectoris in kroničnega srčnega popuščanja. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Bravadin* vodilni generični ivabradin z 20-odstotnim tržnim deležem. V Ruski federaciji pa je Bravadin* v letu 2019 postal najpogostejše predpisani ivabradin med vsemi konkurenti.

Apleria* (eplerenon) spada v skupino diuretikov, med novejšo zaviralce aldosterona. V kombinaciji z drugimi zdravili se uporablja za zdravljenje srčnega popuščanja. Tržiti smo jo začeli leta 2018, leta 2019 pa smo jo kot prvi generik ponudili v Litvi in še na sedmih drugih trgih, med njimi v Španiji, Franciji, Italiji.

Zdravila za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja

Antidepresivi

Ključni dosežki v letu 2019

- Smo vodilni generični proizvajalec antidepresivov na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.
- Povečali smo svoj tržni delež med proizvajalci antidepresivov.
- Med vsemi proizvajalci smo beležili največjo količinsko rast prodaje.
- Uvrščamo se med vodilne proizvajalce duloksetina v Evropi.

Krinski antidepresivi

- Petim sodobnim antidepresivom smo v letu 2019 dodali šestega.
- Edini v Evropi ponujamo duloksetin tudi v jakosti po 90 mg.

duloksetin (Dulsevia*)	agomelatin (Lamegom*)
escitalopram (Elicea*)	venlafaksin (Alventa*)
sertralini (Asentra)	mirtazapin (Mirzaten)

V letu 2019 smo začeli tržiti nov antidepresiv **Lamegom*** (agomelatin) z edinstvenim mehanizmom delovanja. Med prvimi generiki smo ga ponudili na 10 trgih, med drugim v Nemčiji, Španiji, na Poljskem. V Nemčiji, na Poljskem in na celotnem območju Slovenije ter srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Lamegom* že vodilni generični agomelatin.

Dulsevia* (duloksetin) je naš novejši antidepresiv, ki smo ga v letu 2019 začeli tržiti tudi v Srbiji. Uvrščamo se med vodilne proizvajalce duloksetina v Evropi, v Nemčiji smo vodilni generik. V Romuniji, na Poljskem in Madžarskem ter na več drugih trgih je Dulsevia* z več kot 30-odstotnim tržnim deležem vodilna med vsemi konkurenti.

Antidepresiv **Elicea*** (escitalopram) tržimo v obliki tablet in orodisperzibilnih tablet. V letu 2019 smo trženje širili na nove trge, v Srbiji, na Hrvaškem in Slovaškem je Elicea* vodilni antidepresiv z escitalopramom. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Krka vodilni generični proizvajalec escitaloprama. Na teh območjih je vodilni generik tudi naš antidepresiv **Asentra** (sertralin), **Mirzaten** (mirtazapin) pa je vodilni med vsemi zdravili z mirtazapinom. Krka se uvršča med vodilne generične proizvajalce mirtazapina v Nemčiji. Ponudbo dopolnjuje **Alventa*** (venlafaksin), ki je na Madžarskem, Slovaškem in nekaterih drugih trgih vodilni antidepresiv z venlafaksinom.

Antipsihotiki

Ključni dosežki v letu 2019

- Smo vodilni generični proizvajalec antipsihotikov na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.
- Tržni delež med proizvajalci antipsihotikov smo še povečali.
- Smo edini generični proizvajalec paliperidona v Evropi.
- Smo eden od vodilnih generičnih proizvajalcev risperidona v Evropi.

Krkini atipični antipsihotiki

- Tržimo šest atipičnih antipsihotikov, med njimi je vseh pet vodilnih zdravil iz te skupine v peroralni obliki v Evropi.

aripirazol (Aryzalera*)	paliperidon (Parnido*)
olanzapin (Zalasta*)	risperidon (Torendo*)
kvetiapin (Kventiax*)	ziprazidon (Zypsilan*)

Kventiax* (kvetiapin) je po prodaji naš najpomembnejši antipsihotik. Tržimo ga v obliki tablet in tablet s podaljšanim sproščanjem – tem smo v letu 2019 dodali novo jakost, 400 mg. Tržiti smo jih začeli v Franciji, Belgiji, na Poljskem in drugje. Na Slovaškem, v Latviji in v Sloveniji je Kventiax* vodilni kvetiapiin z več kot 30-odstotnim tržnim deležem. Uspešni smo tudi v zahodni Evropi, kje prodamo skoraj polovico kvetiapina.

Naš najnovejši antipsihotik je **Parnido*** (paliperidon), ki smo ga kot prvi in edini generik začeli tržiti leta 2018. V letu 2019 smo ga ponudili na novih trgih, kot prvi generik v Italiji, Romuniji in na Irskem. Tako kot v letu 2018 ostajamo edini generični proizvajalec paliperidona v Evropi.

Antipsihotik **Zalasta*** (olanzapin) je na voljo v obliki tablet in orodisperzibilnih tablet. V letu 2019 smo olanzapin začeli tržiti tudi v Belgiji. V Ruski federaciji, na Portugalskem in nekaterih drugih trgih je Zalasta* vodilni olanzapin.

Tržimo še tri atipične antipsihotike, to so **Aryzalera*** (aripirazol), **Zypsilan*** (ziprazidon) in **Torendo*** (risperidon). Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Krka vodilni generični proizvajalec aripirazola in ziprazidona, med vodilne generične proizvajalce ziprazidona se uvrščamo tudi v Nemčiji. V Evropi smo eden vodilnih generičnih proizvajalcev risperidona.

Zdravila za zdravljenje Parkinsonove bolezni

V Krkini ponudbi so tri zdravila za zdravljenje Parkinsonove bolezni: pramipeksol, ropinirol in razagilin. V Evropi smo bili tudi v letu 2019 med vodilnimi generičnimi proizvajalci razagilina ter vodilnimi generičnimi proizvajalci ropinirola in pramipeksola v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem. Na Poljskem smo vodilni generični proizvajalec teh zdravil, na Madžarskem pa smo na prvem mestu med vsemi konkurenti.

Naše najpomembnejše zdravilo iz te skupine je **Opryme** (pramipeksol). Na Portugalskem, Poljskem, v Romuniji in na več drugih trgih je Opryme vodilni pramipeksol z več kot 40-odstotnim tržnim deležem. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je vodilno generično zdravilo s pramipeksolom. Tudi **Rolpryna SR*** (ropinirol) in **Rasagea*** (razagilin) sta na tem območju na prvem mestu med generiki.

Zdravila za zdravljenje Alzheimerjeve bolezni

Tržimo zdravila z vsemi štirimi učinkovinami, ki se uporabljajo za zdravljenje Alzheimerjeve bolezni: **Yasnal*** (donepezil), **Marixino*** (memantin), **Galsyo*** (galantamin) in **Nimvastid** (rivastigmin). Yasnal* tržimo tudi v obliki orodisperzibilnih tablet, na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope smo edini proizvajalec, ki v tej obliki ponuja tudi rivastigmin. Več kot polovico teh zdravil prodamo v države zahodne Evrope, na Portugalskem in Irskem se Krka uvršča med vodilne generične proizvajalce zdravil za zdravljenje Alzheimerjeve bolezni. Krka je bila tudi v letu 2019 eden od vodilnih generičnih proizvajalcev galantamina v obliki s podaljšanim sproščanjem v Evropi.

Zdravila za zdravljenje bolezni prebavil

Zaviralci protonске črpalke

Ključni dosežki v letu 2019

- Več kot 10 let smo vodilni proizvajalec zaviralcev protonске črpalke na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.
- Tržni delež smo še povečali in se tako utrdili na prvem mestu.
- Smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci esomeprazola, pantoprazola in rabeprazola v Evropi.
- Na številnih trgih smo vodilni proizvajalec zaviralcev protonске črpalke.

Krkini zaviralci protonске črpalke

- Zaviralce protonске črpalke tržimo že 30 let.
- Krka je bila prva v Evropi, ki je ponudila 5 zdravil iz te skupine.
- Krkini zaviralci protonске črpalke so na voljo v več kot 60 državah sveta.

pantoprazol (Nolpaza*)	rabeprazol (Gelbra*)
esomeprazol (Emanera*)	omeprazol (Ultop)
lansoprazol (Lanzul*)	

Nolpaza* (pantoprazol) je naše najpomembnejše zdravilo iz te skupine in se po prodaji uvršča med Krkinih pet vodilnih izdelkov. V letu 2019 je na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope dosegla največjo rast prodaje v absolutnem smislu, povečala svoj tržni delež in postala vodilni zaviralec protonске črpalke. Na številnih trgih, tudi največjih, kot je Ruska federacija, ima Nolpaza* več kot 50-odstotni tržni delež med pantoprazoli. Krka je bila tudi v letu 2019 eden od vodilnih generičnih proizvajalcev pantoprazola v Evropi.

Emanera* (esomeprazol) je naše drugo najpomembnejše zdravilo te skupine. V letu 2019 smo jo začeli tržiti še na 40. trgu, v Azerbajdžanu. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je vodilni generični esomeprazol z več kot 30-odstotnim tržnim deležem. Na Poljskem, Hrvaškem, Češkem in več drugih trgih je Emanera* na prvem mestu med vsemi konkurenti. Uspešno jo prodajamo tudi v zahodni Evropi, kjer prodamo skoraj polovico esomeprazola. V Nemčiji je Emanera* vodilni generični esomeprazol. Tako kot v letu 2018 se je Krka tudi v 2019 uvrstila med vodilne generične proizvajalce esomeprazola v Evropi.

Druga zdravila za kislinsko pogojene bolezni

Ulcavis* (bizmutov subcitrat) se uporablja za zdravljenje gastritisa, v kombinaciji z antibiotiki in zaviralci protonске črpalke pa tudi za odstranitev bakterije *Helicobacter pylori*. Predvsem na trgih vzhodne Evrope je na voljo tudi kot izdelek brez recepta. V letu 2019 smo ga začeli tržiti še v Belorusiji in Albaniji, kjer je Ulcavis* edino zdravilo z bizmutom za zdravljenje kislinsko pogojenih bolezni. Tudi na Poljskem, Madžarskem in več drugih trgih smo edini ponudnik tovrstnega zdravila.

Zdravila za zdravljenje bolečine

Ključni dosežki v letu 2019

- Smo med vodilnimi proizvajalci kombinacije tramadola in paracetamola v Evropi.
- Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope smo s to kombinacijo vodilni pred vsemi konkurenti.
- Doreta* ima več kot 45-odstotni tržni delež.
- Smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci etorikoksiba v Evropi.

Krkina zdravila za zdravljenje bolečine

- Ponujamo bogato paleto zdravil za zdravljenje različnih vrst in jakosti bolečine.
- Tržimo nesteroidna protivnetna in protirevmatska zdravila, opioide in njihove kombinacije ter zdravila za zdravljenje nevropatske bolečine.
- Analgetike na recept dopolnjujemo z našimi izdelki brez recepta.

nesteroidna protirevmatska zdravila	protivnetna in opioidi in njihove kombinacije	druga zdravila, ki se uporabljajo za zdravljenje nevropatske bolečine
naproksen (Nalgesin*)	tramadol (Tadol) tramadol in paracetamol (Doreta*)	pregabalin (Pragiola*)
diklofenak (Naklofen duo*)	oksikodon in nalokson (Adolax*)	duloksetin (Dulsevia*)
deksketoprofen (Dekenor)		
etorikoksib (Roticox*)		
celekoksib (Aclexa*)		

Doreta* (tramadol in paracetamol) je naš najpomembnejši analgetik in se po prodaji uvršča tudi med 15 Krkinih vodilnih zdravil. V letu 2019 je Krka ostala med vodilnimi proizvajalci te kombinacije v Evropi. V Nemčiji, na Poljskem, v Romuniji in na drugih trgih je Doreta* vodilno tovrstno kombinirano zdravilo med vsemi konkurenti. V letu 2019 smo jo kot prvi generik začeli tržiti tudi v Srbiji in na Finskem. Na obeh omenjenih trgih, pa tudi na Madžarskem in Češkem, smo edini proizvajalec, ki ponuja kombinacijo 75 mg tramadola in 650 mg paracetamola.

Med opioidne analgetike spada tudi **Adolax*** (oksikodon, nalokson), ki smo ga leta 2019 ponudili na novih trgih. Kot edini proizvajalec te kombinacije smo ga začeli tržiti v Severni Makedoniji in Latviji.

Roticox* (etorikoksib) spada v skupino koksibov ter nesteroidnih protivnetnih in protirevmatskih zdravil. V letu 2019 smo ga začeli tržiti tudi v Ruski federaciji in kot prvi generik v Bosni in Hercegovini ter Uzbekistanu. Krka se uvršča med vodilne generične proizvajalce etorikoksiba v Evropi. Na Poljskem je Roticox* vodilni med vsemi konkurenti.

V isto skupino analgetikov spada tudi **Aclexa*** (celekoksib). Aclexa* je s 30-odstotnim tržnim deležem vodilni generični analgetik s celekoksibom na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. V Ruski federaciji in na Irskem smo vodilni generični proizvajalec celekoksiba, na Poljskem, Slovaškem in nekaterih drugih trgih pa je Aclexa* vodilna med vsemi konkurenti.

V skupino nesteroidnih protivnetnih in protirevmatskih zdravil spadata tudi **Naklofen duo** (diklofenak) in **Nalgesin*** (naproksen), ki ga tržimo tudi kot izdelek brez recepta. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Nalgesin* vodilni analgetik z naproksenom in ima skoraj 60-odstotni tržni delež, v Sloveniji pa je najpogostejše predpisano zdravilo med vsemi nesteroidnimi antirevmatiki. V letu 2019 smo ga ponudili še v Italiji in Črni gori. Naš najnovejši analgetik iz te skupine je **Dekenor** (deksketoprofen), ki smo ga začeli tržiti leta 2018, leta 2019 smo ga ponudili tudi v Ukrajini. Tržimo ga v obliki injekcij, v prihodnosti bomo dodali tudi peroralne oblike tega zdravila.

Za zdravljenje bolečine se uporablja tudi **Pragiola*** (pregabalin). Spada v skupino antiepileptikov, uporablja pa se predvsem za zdravljenje periferne in centralne nevropatske bolečine. Pragiola* je vodilni generični pregabalin v Sloveniji in v Avstriji, kjer ima skoraj 30-odstotni tržni delež. V Estoniji je vodilna med vsemi konkurenti. Tudi v Nemčiji in celotni zahodni Evropi se uvrščamo med vodilne generične proizvajalce pregabalina. Leta 2019 smo Pragiolo* začeli tržiti tudi v Romuniji in na Madžarskem. Za zdravljenje nevropatske bolečine tržimo tudi antidepresiv **Dulsevia*** (duloksetin).

Zdravila za sistemsko zdravljenje okužb

Zdravila za zdravljenje bakterijskih okužb

V naši ponudbi antibiotikov so zdravila iz različnih skupin. Tržimo makrolide, betalaktamske antibiotike, fluorokinolone in druge antibiotike. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Krka vodilni generični proizvajalec makrolidov in vodilni proizvajalec fluorokinolonov.

Antibiotik **Fromilid** (klaritromicin) je naše najpomembnejše zdravilo iz skupine makrolidov. Na omenjenem območju je vodilni generični klaritromicin in četrta najbolj prodajana blagovna znamka makrolidov. V Ukrajini, na Madžarskem, Hrvaškem in več drugih trgih je Fromilid vodilni klaritromicin in se uvršča tudi med vodilne blagovne znamke makrolidov. V letu 2019 smo

klaritromicin začeli tržiti v Franciji. **Azibiot** (azitromicin) prav tako spada v skupino makrolidnih antibiotikov in je vodilni generični azitromicin v Sloveniji in Latviji.

Med betalaktamskimi antibiotiki tržimo **Furocef*** (cefuroksim) in **Betaklav*** (amoksicilin, klavulanska kislina). Betaklav* smo v letu 2019 ponudili tudi v Ukrajini, na več drugih trgih pa smo začeli tržiti nova pakiranja.

Iz skupine fluorokinolonov tržimo štiri zdravila. **Levalox*** (levofloksacin) smo v letu 2019 začeli tržiti tudi v Albaniji, v Mongoliji pa smo ga ponudili v obliki raztopine za infundiranje. Na Hrvaškem, Slovaškem in v Litvi je Levalox* vodilni levofloksacin z več kot 40-odstotnim tržnim deležem. **Moloxin*** (moksifloksacin) je vodilni generični moksifloksacin na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope, na Poljskem in Slovaškem je vodilni med vsemi konkurenti. Ponudbo fluorokinolonov dopolnjujeta **Ciprinol** (ciprofloksacin) in **Nolicin** (norfloksacin).

Zdravila za zdravljenje okužb s HIV in drugih virusnih okužb

Na področje zdravljenja okužb s HIV je Krka vstopila leta 2017, leta 2018 smo ponudili še zdravilo za zdravljenje okužbe s hepatitisom B. V letu 2019 smo ponudbo teh zdravil širili na nove trge in začeli tržiti tudi novo, četrto zdravilo za zdravljenje okužb s HIV.

Naše najpomembnejše zdravilo iz te skupine je **Darunasta*** (darunavir). Tržiti smo jo začeli leta 2018, leta 2019 pa smo jo med prvimi generiki ponudili v Nemčiji. Darunavir smo začeli tržiti tudi v Franciji, Italiji in več drugih zahodnoevropskih državah. Krka se v Nemčiji uvršča med vodilne generične proizvajalce darunavirja, uspešno pa ga prodajamo tudi v drugih regijah – v Sloveniji smo vodilni generik, na Slovaškem in v Latviji pa smo vodilni med vsemi proizvajalci.

Med zdravili za zdravljenje okužb s HIV tržimo tudi dve kombinaciji, **Emtenovo*** (emtricitabin in dizoproksiltenofovirat) in trojno kombinacijo **Efavemten*** (emtricitabin, dizoproksiltenofovirat, efavirenz). V letu 2019 smo Emtenovo* začeli tržiti na Finskem, v Avstriji in Belgiji, Efavemten* pa v Italiji in na Portugalskem. Kombinaciji se uvrščata med vodilne generike v zahodni Evropi.

Ponudbo protivirusnih zdravil smo v letu 2019 dopolnili z novim zdravilom **Atazam*** (atazanavir). Namenjeno je zdravljenju okužbe s HIV in se uporablja v kombinaciji z drugimi zdravili. Ponudili smo ga v Nemčiji, Franciji, Italiji in več drugih državah zahodne Evrope. V Nemčiji se je Krka v letu 2019 uvrstila med vodilne generične proizvajalce atazanavirja.

Entekavir Krka, ki je namenjen zdravljenju kronične okužbe z virusom hepatitisa B, smo v letu 2019 začeli tržiti na novih trgih – v Sloveniji, Romuniji in Franciji.

Zdravila za zdravljenje bolezni sečil

Zdravila za zdravljenje erektilne disfunkcije so naša najpomembnejša skupina zdravil za zdravljenje bolezni sečil. Tržimo **Vizarsin*** (sildenafil), **Tadilecto*** (tadalafil) in **Viavardis*** (vardenafil). Ponujamo jih v obliki tablet, sildenafil pa na več trgih kot edini proizvajalec tudi v obliki orodisperzibilnih tablet. Krka se na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope uvršča med vodilne proizvajalce tadalafila in je vodilni generični proizvajalec vardenafila. Med vodilne generične proizvajalce vardenafila se uvrščamo tudi v Nemčiji. V letu 2019 smo Viavardis* kot prvi generični vardenafil začeli tržiti v Sloveniji in na Poljskem.

Za zdravljenje benigne hiperplazije prostate se uporabljajo **Tanyz/Tanyz* ERAS** (tamsulozin), **Dutrys*** (dutasterid) in **Finpros*** (finasterid). V letu 2019 smo trženje teh zdravil širili na nove trge jugovzhodne Evrope. Na Češkem je Krka vodilni generični proizvajalec tamsulozina, v Nemčiji smo vodilni med generičnimi proizvajalci dutasterida, v Sloveniji pa smo z obema zdraviloma na prvem mestu med generiki.

Tržimo tudi zdravila za zdravljenje inkontinence, to sta **Asolfena*** (solifenacin) in **Dulovesic*** (duloksetin). V letu 2019 smo Asolfeno* ponudili na osmih novih trgih, tudi v Nemčiji, Italiji, Franciji. V Nemčiji in Sloveniji se je Asolfena* uvrstila med vodilne generike, Dulovesic pa je vodilno zdravilo z duloksetinom za to indikacijo na celotnem območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.

Zdravila za zdravljenje bolezni krvi in krvotvornih organov

Zyllt* (klopidogrel) je naše najpomembnejše zdravilo iz te skupine. Skoraj tretjino prodaje predstavlja Ruska federacija, kjer je vodilni generični klopidogrel. Na prvem mestu med vsemi konkurenti je na Madžarskem, v Kirgizistanu in Uzbekistanu. Ostajamo med vodilnimi generičnimi proizvajalci klopidogrela v Evropi.

V letu 2019 smo dodali novo zdravilo iz te skupine **Eliskardia*** (prasugrel). Kot prvi generik smo ga ponudili v Nemčiji in na Madžarskem, tržiti smo ga začeli še na sedmih trgih, tudi v Španiji, Franciji in drugje. V Nemčiji smo se v letu 2019 uvrstili med vodilne generične proizvajalce prasugrela.

Zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni

Ostajamo vodilni generični proizvajalec sulfonilsečnin na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.

Naše najpomembnejše zdravilo iz te skupine je **Gliclada*** (gliklazid). Na omenjenem območju smo edini proizvajalec, ki ponuja tri različne jakosti gliklazida v obliki s prirejenim sproščanjem – 30 mg, 60 mg in 90 mg. V Sloveniji in Estoniji je Gliclada* z več kot 20-odstotnim tržnim deležem vodilni generični gliklazid, na Češkem in v Moldaviji je vodilna med vsemi konkurenti. Uspešno jo tržimo tudi v zahodni Evropi. Krka se uvršča med vodilne generične proizvajalce gliklazida v obliki s prirejenim sproščanjem v Evropi.

Med Krkinimi zdravili za zdravljenje sladkorne bolezni je tudi zaviralec dipeptidil peptidaze 4 **Glypvilo** (vildagliptin). Je naše najnovejše zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni, ki smo ga začeli tržiti leta 2018. Med antidiabetiki tržimo tudi **Enyglid*** (repaglinid), s katerim se uvrščamo med vodilne generične proizvajalce repaglinida v Nemčiji.

Onkološka zdravila

Med Krkinimi onkološkimi zdravili so **Meaxin*** (imatinib), **Ecansya*** (kapecitabin), **Lortanda*** (letrozol), **Escepran*** (eksemestan), **Tezalom** (temozolomid) in **Tolnexa** (docetaksel). V letu 2019 smo ponudbi dodali **Everofin*** (everolimus), ki smo ga začeli tržiti v Nemčiji, Franciji, na Finskem in v več drugih državah, kasneje pa smo ga zaradi naknadne uveljavitve dodatnega patenta za indikacije prenehali prodajati. Kot eden prvih generikov v Evropi smo v letu 2019 začeli tržiti gefitinib. **Gefitad*** smo ponudili na Češkem, v Nemčiji in Franciji ter kot edini generik v Sloveniji. V Nemčiji smo bili v letu 2019 vodilni generični proizvajalec gefitiniba. Trženje obstoječih izdelkov smo širili na nove trge. Ecansyo smo v letu 2019 ponudili še v Ukrajini in na Finskem, kot edini proizvajalec smo v Franciji začeli tržiti imatinib v obliki disperzibilnih tablet. Krkin imatinib je vodilni generični imatinib v Sloveniji, v Bosni in Hercegovini ter Latviji pa je vodilni med vsemi konkurenti. V Nemčiji se Krka uvršča med vodilne generične proizvajalce kapecitabina.

Deksametazon Krka se v obliki tablet v večjih jakostih uporablja predvsem v onkologiji in hematologiji pa tudi na drugih področjih. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope, v Nemčiji in Španiji smo edini ponudnik deksametazona v obliki tablet po 20 mg in 40 mg. Na omenjenem območju je Krka vodilna proizvajalka deksametazona. V letu 2019 smo deksametazon začeli tržiti na novih trgih jugovzhodne Evrope.

Druga zdravila

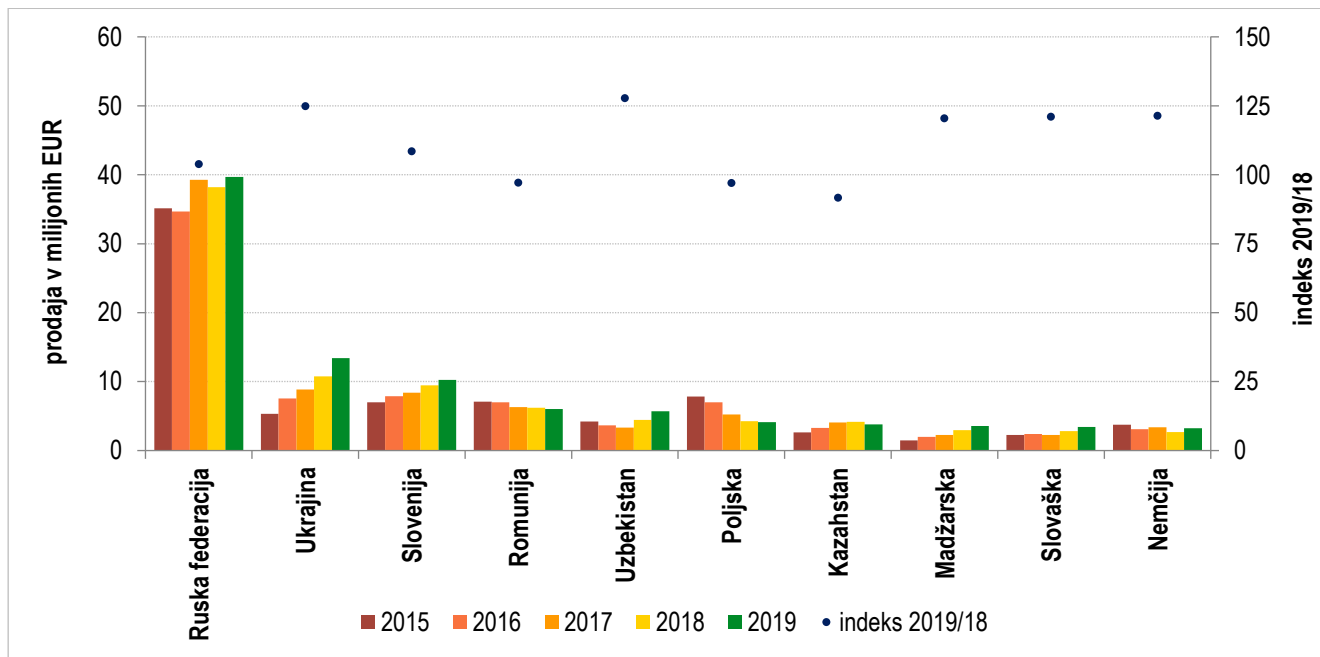
V letu 2019 smo začeli tržiti **Febuxodor*** (febuksostat) v obliki filmsko obloženih tablet, ki se uporabljajo za zdravljenje putike in tudi za zniževanje visokih ravni sečne kisline v krvi ob začetnem zdravljenju krvnega raka s kemoterapijo. Ponudili smo ga v Španiji, na Finskem in v pribaltskih državah, kot prvi generik pa v Nemčiji, na Irskem, Poljskem in Madžarskem. V Nemčiji smo se uvrstili med vodilne generične proizvajalce febuksostata, na Poljskem smo med generiki vodilni.

Izdelki brez recepta

Skupina Krka je v letu 2019 prodala za 133,3 milijona EUR izdelkov brez recepta, kar je 8 % več kot v letu 2018. K rasti prodaje so največ prispevale Ukrajina, Ruska federacija in Uzbekistan.

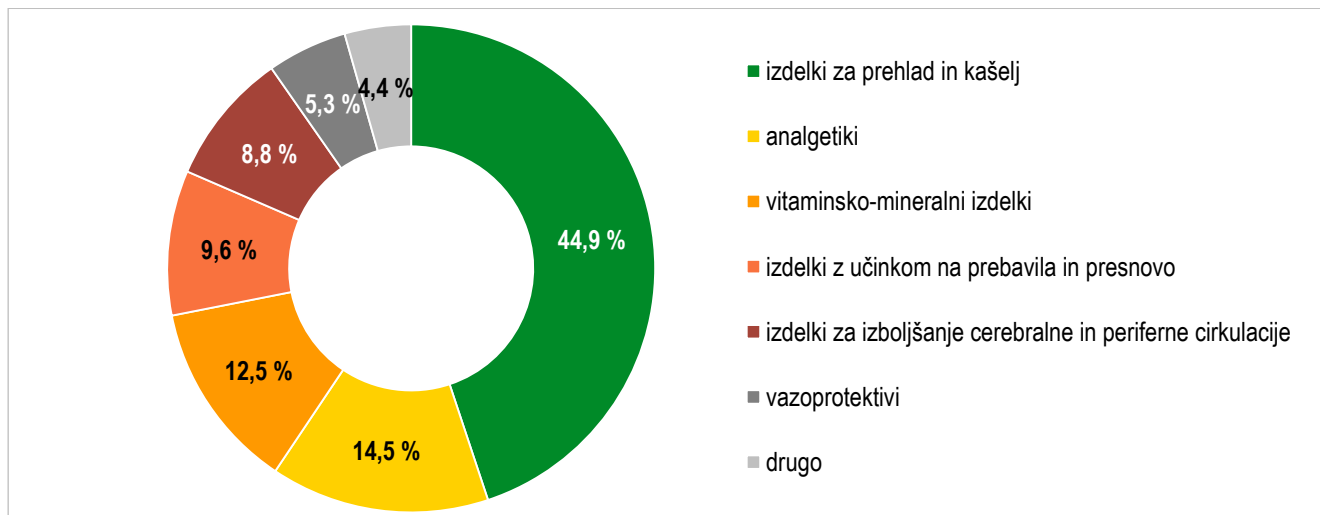
V večini držav srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope izdelke brez recepta tržimo prek lastne trženjsko-prodajne mreže. Po prodaji vodilne blagovne znamke Krkinih izdelkov brez recepta so Septolete, Herbion*, Nalgesin* in Bilobil*.

Prodaja izdelkov brez recepta na 10 največjih trgih

Prihodki od prodaje od leta 2017 naprej so prikazani v skladu z MSRP 15.

Prodaja izdelkov brez recepta po terapevtskih skupinah v letu 2019

Septolete so bile v letu 2019 po prodaji Krkina vodilna blagovna znamka izdelkov brez recepta. Več kot 90 % prodaje predstavljajo **Septolete total*** (benzidamin, cetilpiridinijev klorid), v katere je usmerjena promocija. Na voljo so v obliki pršila in pastil, ki jih ponujamo v treh okusih. Septolete total* z okusom po evkaliptu tržimo že na 35 trgih, na 10 novih trgih pa smo v letu 2019 blagovno znamko obogatili s pastilami z okusom po limoni in bezgu. Ta najnovejši izdelek smo začeli tržiti leta 2018, v letu 2019 pa smo ga ponudili še na Poljskem, Hrvaškem, v Kazahstanu in na 7 drugih trgih. Septolete total* so v Sloveniji, Litvi, Belorusiji in na več drugih trgih najbolje prodajani izdelek brez recepta v kategoriji izdelkov z učinkom na žrelo.

Herbion* je Krkina druga najpomembnejša blagovna znamka izdelkov brez recepta, s katero smo prisotni na več kot 30 trgih. Združuje izdelke rastlinskega izvora, namenjene različnim vrstam kašlja. **Herbion jegličev sirup** in **Herbion* bršljanov sirup** olajšata izkašljevanje, **Herbion trpotčev sirup** pomirja suh, dražeč kašel, sirup **Herbion* islandski lišaj** pa poleg tega pomirja vneto grlo in blaži hripavost. V Ruski federaciji, Ukrajini, Romuniji in na celotnem območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Herbion vodilna blagovna znamka med vsemi naravnimi sirupi. V letu 2019 smo jo obogatili z novim izdelkom **Herbion bršljan pastile**. Tako kot sirup tudi pastile olajšajo izkašljevanje, oblika pa je posebej primerna za odrasle. Tržiti smo jih začeli v Sloveniji, Romuniji, pribaltskih državah in na Madžarskem, kot Krkin prvi izdelek brez recepta pa tudi v Španiji. Na več trgih so prvi izdelek z izvlečkom bršljana v obliki pastil.

Analgetik **Nalgesin*** (naproksen) je Krkina tretja najpomembnejša blagovna znamka izdelkov brez recepta. Na voljo je tudi kot zdravilo na recept. Že več let je vodilni naproksen na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. V letu 2019 smo ga začeli tržiti tudi v Mongoliji. V Sloveniji je Nalgesin* vodilni analgetik iz skupine nesteroidnih antirevmatikov.

Bilobil* vsebuje izvleček ginka in je namenjen izboljšanju koncentracije in spomina. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Bilobil* po prodaji na drugem mestu med izdelki z ginkom, na Madžarskem, v Ukrajini, Romuniji in na več drugih trgih pa je vodilni med vsemi konkurenti. V Romuniji je edino zdravilo z ginkom, ki je na voljo brez recepta. Na Poljskem je v letu 2019 prejel nagrado »Dobra Marka 2018 – Jakość, Zaufanie, Renoma«, ki potrjuje visoko kakovost izdelka in je dokaz zaupanja potrošnikov.

Flebaven* je ena od Krkinih novejših blagovnih znamk izdelkov brez recepta. Uporablja se za zdravljenje simptomov kronične venske bolezni in akutnega hemoroidalnega sindroma, na voljo je tudi kot zdravilo na recept. Vsebuje kombinacijo diosmina in hesperidina. Leta 2018 smo blagovni znamki dodali Flebaven* v obliki tablet po 500 mg ali 1000 mg diosmina. To obliko smo v letu 2019 začeli tržiti na Madžarskem, Hrvaškem, v pribaltskih državah in drugje.

Pikovit* in **Duovit** sta Krkini blagovni znamki vitaminsko-mineralnih izdelkov. Izdelki Duovit so namenjeni odraslim, izdelki Pikovit* pa otrokom. Pikovit je ena od vodilnih blagovnih znamk med vitaminsko-mineralnimi izdelki za otroke v vzhodni Evropi, v Uzbekistanu, Kirgizistanu in Azerbajdžanu pa vodilna med vsemi konkurenti.

Med Krkine vodilne izdelke brez recepta spada tudi nosni dekongestiv **Septanazal*** (ksilometazolin, deksipantenol), ki je na voljo v obliki pršila za odrasle in pršila za otroke. Tržimo ga na več kot 30 trgih.

V letu 2019 smo začeli tržiti nov izdelek **Noctiben Mea*** (doksilamin). Namenjen je odraslim, ki imajo težave z občasno nespečnostjo. Ponudili smo ga v Ruski federaciji, Sloveniji in Franciji, v prihodnosti bomo trženje širili na nove trge.

V letu 2019 smo izdelkom brez recepta dodali **KontrDiar** (nifuroksazid), uporablja pa se pri akutni bakterijski driski, ki poteka brez zapletov. Tržimo ga v obliki kapsul in peroralne suspenzije, ki je primerna tudi za otroke od enega meseca starosti dalje. Tržimo ga v Ruski federaciji.

Prehransko dopolnilo **Magnezij Krka 300*** v obliki zrnc za pripravo napitka smo začeli tržiti leta 2017. Leta 2019 je bil v Sloveniji drugo leto zapored vodilni izdelek z magnezijem v svoji kategoriji z več kot 35-odstotnim tržnim deležem.

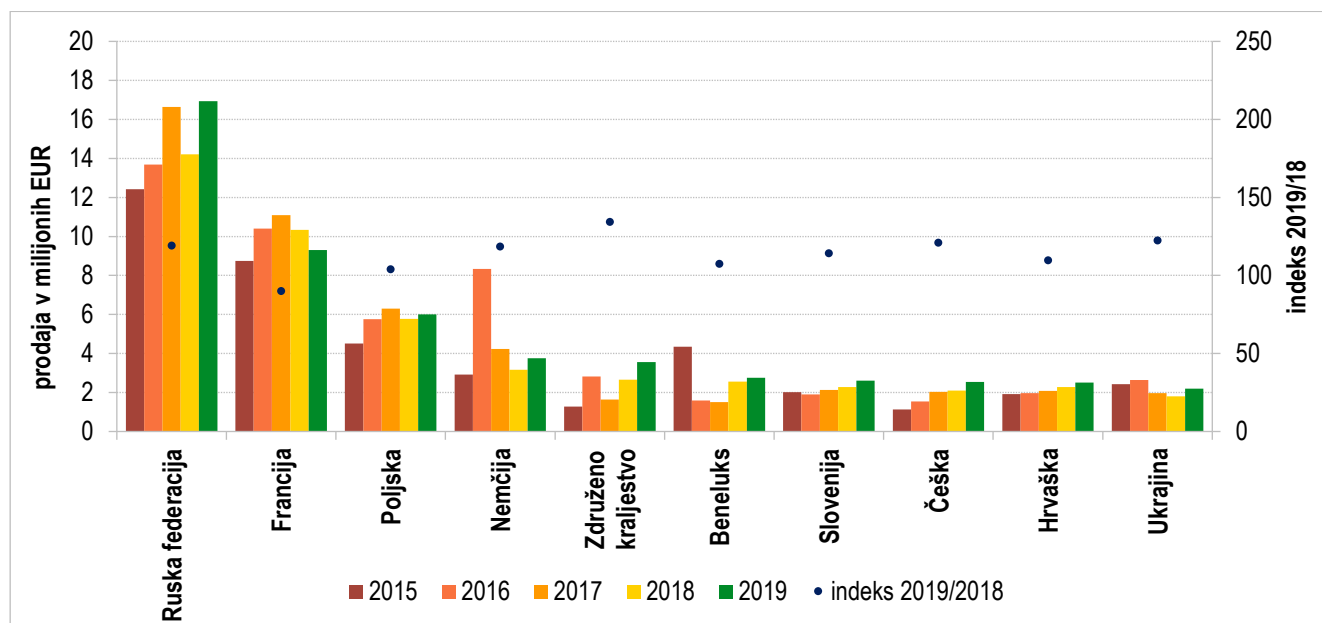
Veterinarski izdelki

Skupina Krka je v letu 2019 prodala za 69,1 milijona EUR veterinarskih izdelkov, kar je 9 % več kot v letu 2018. K rasti prodaje so največ prispevale Ruska federacija, Združeno kraljestvo in Nemčija.

Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope veterinarske izdelke tržimo prek lastne trženjsko-prodajne mreže, ki jo vse bolj širimo tudi v zahodni Evropi. Uspešno že deluje v Nemčiji, Združenem kraljestvu, Belgiji, Franciji, Italiji, na Portugalskem, Finskem in Nizozemskem. Na drugih zahodnoevropskih in čezmorskih trgih veterinarske izdelke tržimo prek partnerjev.

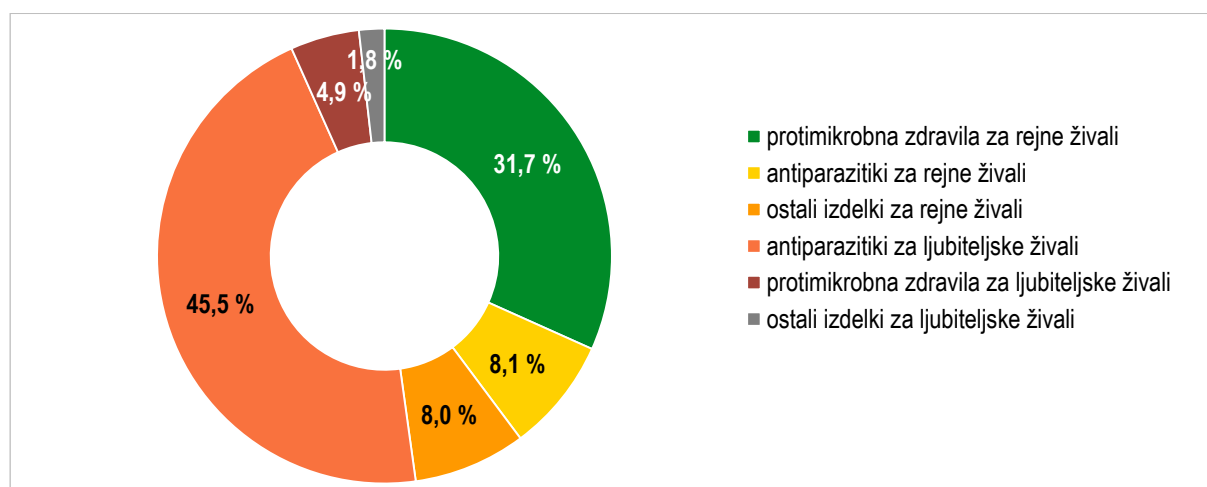
Kombinacija milbemicin oksima in prazikvantela (Milprazon*) je bila v letu 2019 po prodaji na vodilnem mestu med Krkinimi veterinarskimi izdelki. Sledili so izdelki s fipronilom (Fypryst*, Fypryst* Combo), florfenikolom (Floron) in enrofloksacinom (Enroxil*) ter izdelki s pirantelijskim embonatom in prazikvantelom (Dehinel*, Dehinel* Plus).

Prodaja veterinarskih izdelkov na 10 največjih trgih

Prihodki od prodaje od leta 2017 naprej so prikazani v skladu z MSRP 15.

Prodaja veterinarskih izdelkov po terapevtskih skupinah v letu 2019

Krkinimi veterinarskimi izdelki so namenjeni rejnim in ljubiteljskim živalim. Prodajni delež izdelkov za ljubiteljske živali se povečuje in je v letu 2019 presegel 50 %.

Krkin najpomembnejši veterinarski izdelek za ljubiteljske živali je antiparazitik **Milprazon*** (milbemicin oksim, prazikvantel), ki je tudi naš vodilni veterinarski izdelek. Največ ga prodamo v Franciji, Združenem kraljestvu in Nemčiji, države zahodne Evrope predstavljajo skoraj dve tretjini prodaje Milprazona*. V Sloveniji je vodilni izdelek s to kombinacijo učinkovin, v Srbiji in na Hrvaškem pa je bil tudi v letu 2019 edini tovrstni izdelek na trgu.

Pomemben del prodaje veterinarskih izdelkov za ljubiteljske živali predstavljajo izdelki v obliki raztopine za kožni nanos (spot-on). Najpomembnejša blagovna znamka je **Fypyrst*** (fipronil), v katero spada tudi kombinacija **Fypyrst* Combo** (fipronil, S-metopren). Uvršča se med Krkine vodilne veterinarske blagovne znamke. Fypyrst* tržimo tudi v obliki dermalnega pršila.

Naš najnovejši izdelek v obliki raztopine za kožni nanos je **Selehold*** (selamektin), antiparazitik za zdravljenje ljubiteljskih živali. Je Krkin prvi endektocid, kot imenujemo izdelek, ki se uporablja za obvladovanje notranjih in zunanjih parazitov. Selehold* smo začeli tržiti v letu 2019, kot prvi generik smo ga ponudili v Združenem kraljestvu, Nemčiji, na Poljskem in drugje – skupaj na 20 trgih zahodne, srednje in jugovzhodne Evrope.

V obliki raztopine za kožni nanos je tudi antiparazitik **Ataxxa** (permetrin, imidakloprid) ki združuje dve učinkovini za odpravljanje zunanjih zajedavcev pri psih in je na voljo v štirih jakostih. V letu 2019 smo Ataxxo začeli tržiti tudi v Španiji, Združenem kraljestvu in Ruski federaciji, kjer smo edini konkurent obstoječemu izdelku.

Med Krkine vodilne blagovne znamke izdelkov za zdravljenje ljubiteljskih živali spada še **Dehinel Plus*** (febantel, pirantelijev embonat, prazikvantel), antiparazitik, namenjen psom. Večjim psom je namenjen **Dehinel Plus* XL**, tržimo pa tudi tablete z okusom **Dehinel Plus* Flavour** za pse in tablete **Dehinel*** (pirantelijev embonat, prazikvantel) za mačke.

Med našimi novejšimi izdelki za zdravljenje ljubiteljskih živali je **Otoxolan** (marbofloksacin, klotrimazol, deksametazonacetat), ki ga tržimo v obliki kapljic za uho in je namenjen zdravljenju psov. Prvič smo ga začeli tržiti leta 2017, leta 2019 smo ga ponudili tudi v Španiji in kot prvi generik v Srbiji.

V skupini Krkinih veterinarskih izdelkov za rejne živali so najpomembnejša protimikrobna zdravila in antiparazitiki. Protimikrobni zdravili **Floron*** (florfenikol) in **Enroxil*** (enrofloksacin) se po prodaji uvrščata med pet Krkinih vodilnih veterinarskih izdelkov. Leta 2019 smo začeli tržiti novo protimikrobno zdravilo za rejne živali **Tuloxxin** (tulatromicin) v obliki raztopine za injiciranje. Uporablja se za zdravljenje različnih bakterijskih okužb pri govedu, prašičih in ovcah. Kot prvi generik smo ga ponudili na devetih trgih, med njimi na Poljskem, Češkem in v Romuniji. Krkino ponudbo protimikrobnih zdravil za rejne živali dopolnjujejo **Amatib** (amoksicilin), **Doxatib** (doksiciklin) in **Trisulfon** (trimetoprim, sulfamonometoksin). Med Krkinimi vodilnimi izdelki za rejne živali sta tudi antiparazitika **Flimabend*** (flubendazol) in **Toltarox*** (toltrazuril).

V letu 2019 smo začeli tržiti nov veterinarski izdelek **Catobevit** (butafosfan, cianokobalamin) v obliki raztopine za injiciranje. Uporablja se za podporno zdravljenje različnih presnovnih in reprodukcijskih obolenj in je namenjen rejnim in ljubiteljskim živalim. Ponudili smo ga na 14 trgih, med njimi na Poljskem, v Romuniji in Nemčiji, kot prvi generik pa na Hrvaškem in v Estoniji.

V naši ponudbi veterinarskih izdelkov je tudi razkužilo **Ecocid* S**, ki se uvršča med 10 Krkinih vodilnih veterinarskih izdelkov.

Zdraviliško-turistične storitve

Prihodki od prodaje zdraviliško-turističnih storitev so v letu 2019 znašali 39,5 milijona EUR in so bili za 5 % večji kot v letu 2018. Terme Krka so v Šmarjeških Toplicah, Dolenjskih Toplicah, Strunjanu, na Otočcu in v Novem mestu ustvarile 360.663 nočitev.

Med tujimi gosti, katerih nočitve so v letu 2019 predstavljale skoraj tretjino vseh nočitev v hotelih Term Krka, smo zabeležili povečanje števila gostov z nekaterih ključnih trgov (Avstrija in Nemčija) in izbranih potencialnih trgov (npr. Hrvaška, Belgija, Švedska, Češka in ZDA).

Največja, skoraj 81-odstotna povprečna letna zasedenost je bila v Talasu Strunjan, sledile so Terme Dolenjske Toplice z 79-odstotno, Terme Šmarješke Toplice s 67-odstotno in Hoteli Otočec s 43-odstotno zasedenostjo.

Izdelki, ki se na posameznih trgih pojavljajo pod različnimi blagovnimi znamkami

Učinkovina	Blagovne znamke
Zdravila na recept	
agomelatin	Lamegom, Agomaval
amlodipin	Tenox, Hipres, Alneta
amoksicilin in klavulanska kislina	Betaklav, Hiconcil combi
aripiprazol	Aryzalera, Aripipan, Arisppa, Zylaxera
atorvastatin in amlodipin	Atordapin, Atorcombo
bisoprolol	Niperten, Sobycor, Sobyc, Zonsiloc
bisoprolol in amlodipin	Sobycombi, Niperten Combi, Bisodipin
bizmutov subcitrat	Ulcavis, Ulcamed
cefuroksim	Furocef, Ricefan
celekoksib	Aclexa, Dilaxa
diklofenak	Naklofen duo, Naklofen
donepezil	Yasnal, Yasnor
duloksetin	Dulsevia, Duloxalta, Dulovesic, Loxentia
dutasterid	Dutrys, Dutascar, Dortilla
eksemestan	Escepran, Etadron
enalapril in hidroklorotiazid	Enap-H, Enap-HL, Enap-HL 20
enalapril in lerkandipin	Elernap, Elyrno, EnaCanpin
eplerenon	Apleria, Enplerasa
escitalopram	Elicea, Ecytara, Escitalex, Anxila
esomeprazol	Emanera, Emozul, Escadra
etorikoksib	Roticox, Bericox, Etoxib, Etorix
ezetimib	Ezoleta, Ezetad
finasterid	Finpros, Finascar TAD
galantamin	Galsya SR, Galnora
gliklazid	Gliclada, Glyclada
imatinib	Meaxin, Neopax, Meapax, Itivas, Yntam
irbesartan	Ifirmasta, Irabel, Firmasta, Iracor, Irbecor
irbesartan in hidroklorotiazid	Ifirmacombi, Co-Irabel, Firmasta H, Firmasta HD, Irbecor comp
ivabradin	Bravadin, Bixebra, Brivecor, Ivabalan
kandesartan	Karbis, Candecor, Canocord
kandesartan in hidroklorotiazid	Karbicombi, Cancombino, Canocombi
kapecitabin	Ecansya, Cansata
klopidogrel	Zyllt, Kardogrel
kvetiapin	Kventiax, Quentiax
lansoprazol	Lanzul, Lansoptol
letrozol	Lortanda, Likarda
levofloksacin	Levalox, Levnibiot, Leviaben, Levaxela
lizinopril	Laaven, Zonixem
lizinopril in hidroklorotiazid	Laaven-HL, Zonixem-HL, Laaven-HL 20, Zonixem-HL 20, Laaven-HD, Zonixem-HD
losartan	Lorista, Lavestra
losartan in amlodipin	Tenloris, Alortia, Lortenza, Losamlo
losartan in hidroklorotiazid	Lorista H, Lavestra H, Lorista HL, Lavestra HL, Lorista HD, Lavestra HD
memantin	Marixino, Memando, Maruxa, Memaxa, Mentixa, Maryzola
metoprolol	Bloxazoc, Metazero
moksifloksacin	Moloxin, Moflaxa, Moxibiot, Moflaxya
naproksen	Nalgesin, Analgesin, Naldorex
oksikodon in nalokson	Adolax, Oxycaloxon, Oxynador
olanzapin	Zalasta, Zolrix

olmesartan	Olimestra, Olmecor
olmesartan in amlodipin	Olssa, Olmeamlo, Olmira
pantoprazol	Nolpaza, Appryo
perindopril	Prenessa, Perineva
perindopril in amlodipin	Amlessa, Dalnessa, Tonarssa, Dalneva
perindopril in indapamid	Co-Prenessa, Co-Perineva, Prenewel
perindopril, amlodipin in indapamid	Co-Amlessa, Co-Dalnessa, Co-Dalneva, Amlewell, Dalnecombi, Tonanda
perindopril, indapamid in rosuvastatin	Roxiper, Triemma
prasugrel	Eliskardia, Prasilt, Sigrada
pregabalin	Pragiola, Pregabador, Pregabio
rabeprazol	Gelbra, Zulfex
ramipril	Ampril, Amprilan
ramipril in amlodipin	Rameam, Ramidipin
ramipril in hidroklorotiazid	Ampril HL, Amprilan HL, Ampril HD, Amprilan HD
razagilin	Rasagea, Ralago, Raglysa
repaglinid	Enyglid, Repodiab
risperidon	Torendo, Rorendo
ropinirol	Rolpryna SR, Ralnea SR
rosuvastatin	Roswera, Rosuvador, Roxera, Sorvasta
rosuvastatin in amlodipin	Rosudapin, Rosmela
rosuvastatin in ezetimib	Co-Roswera, Coroswera, Sorvasta Plus
sildenafil	Vizarsin, Sildegra
simvastatin in ezetimib	Ezesimin, Vositimb
solifenacin	Asolfena, Solifemin
tadalafil	Tadilecto, Tadagis
tamsulozin	Tanyz, Tadin
telmisartan	Tolura, Telmista
telmisartan in hidroklorotiazid	Tolucombi, Telmista H
telmisartan in amlodipin	Telassmo, Tamloset, Teldipin
tramadol in paracetamol	Doreta, Tramabian
valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid	Valtricom, Valsamtrio, Co-Vamloset
valsartan in amlodipin	Wamlox, Vamloset, Valodip, Amlo-Valsacor
valsartan in hidroklorotiazid	Valsacombi, Co-Valsacor, Valsacor H, Valsacor HD, Valsaden, Janartan
valsartan in rosuvastatin	Valarox, Ravalsyo
vardeafil	Viavardis, Vardegin
venlafaksin	Alventa, Olwexya
ziprazidon	Zypsilan, Zypsila, Ypsila

Izdelki brez recepta

benzidamin in cetilpiridinijev klorid	Septolet total, Septabene, Septolette extra, Septolette omni, Septolette ultra, Septolette duo, Septafar
diosmin, diosmin in hesperidin	Flebaven, Fladios, Flebazol, Flabien
doksilamin	Noctiben Mea, Sleepzone, Calmesan
izvleček bršljana	Herbion bršljanov sirup, Herbihelix
izvleček islandskega lišaja	Herbion islandski lišaj, Herbisland
izvleček ginka	Bilobil, Gingonin
ksilometazolin in dekspantenol	Septanazal, Septanasal
magnezij	Magnezij Krka 300, Magnesol B ₂
naproksen	Nalgesin S, Analgesin, Nalgedol, Ilgesin, Nalgesin Dolo, Nalgesin Mini, Nalgesin Relief
vitamini za otroke	Pikovit, Divakid

Veterinarski izdelki	
enrofloksacin	Enroxil, Enrox, Enroxal
febantel, pirantelijev embonat in prazikvantel	Dehinel Plus, Anthelmin Plus
fipronil	Fypzyst, Amflee, Fyperix
fipronil in S-metopren	Fypzyst Combo, Amflee Combo, Fyperix Combo
florfenikol	Floron, Fenflor
flubendazol	Flimabend, Flimabo
milbemicin oksim in prazikvantel	Milprazon, Milquantel
pirantelijev embonat in prazikvantel	Dehinel, Anthelmin
selamektin	Selehold, Selafort, Selames
toltrazuril	Toltarox, Tolzesya, Bovicox
biocid	Ecocid, Oxicid

Razvoj in raziskave

Razvojno-raziskovalna dejavnost je del Krkinega vertikalno integriranega poslovnega modela, ki omogoča oblikovanje in ohranjanje konkurenčnosti Krkine ponudbe. Vertikalna integracija in povezovanje razvojnih in proizvodnih procesov sta ključni prednosti naše razvojne strategije, ki zagotavlja, da bomo dosegali cilje in z izdelki z dodano vrednostjo na trge vstopali kot prvi generik. S celovito in strokovno obravnavo izdelkov v vseh fazah življenjskega cikla zagotavljamo nemoteno oskrbo trgov z novimi in konkurenčnimi izdelki.

Spremljanje trendov in znanstvenih dosežkov na strokovnih področjih (tehnoloških, analiznih, terapevtskih idr.) in njihovo vključevanje v naše razvojno delo nam omogočata hitro in ustrezno odzivanje na razvojne izzive, tržne zahteve, možnosti in priliko. Za pravočasen razvoj in uvedbo sodobnih zdravil so potrebni ustrezni pristopi pri raziskavah in razvoju novih zdravil ter pravilno postavljena patentna izhodišča. Model vertikalne integracije je podlaga za obvladovanje patentnih, razvojnih, zakonodajnih, proizvodnih in tržnih zahtev in tveganj. Obvladovanje celotnega procesa nam omogoča raziskave, razvoj, vrednotenje, registriranje in proizvodnjo vhodnih materialov, lastnih učinkovin in končnih izdelkov. Lasten razvoj in učinkovito povezovanje razvojnih in proizvodnih faz pa nam zagotavljata pravočasno uvajanje kakovostnih, učinkovitih, varnih in konkurenčnih izdelkov na trg in njihovo neprekinjeno ohranjanje na trgu.

Z razvojno strategijo in projektnim pristopom obvladujemo izdelke v vseh fazah njihovega življenjskega cikla. Razvojno-raziskovalni rezultati ter poznavanje zakonodajnega okolja nam omogočajo pripravo in obvladovanje zahtevne registracijske dokumentacije ter pravočasno registracijo izdelkov. Vedno višje regulatorne zahteve narekujejo uvajanje novih, dodatnih in izpopolnjenih razvojnih pristopov in metod ter izvajanje novih študij, ki jih neprestano nadgrajujemo in uspešno uporabljamo v razvojnem delu. Vpeljemo nove izdelke in njihovo konkurenčnost ohranjamo na več kot 70 trgih.

Pri vstopanju na nova in tehnološko zahtevnejša področja, kot so podobna biološka zdravila in kompleksni peptidi, se povezujemo z drugimi podjetji in institucijami, obenem pa na ključnih področjih razvoja končnih izdelkov izvajamo lastne razvojne študije. Na področju bioloških zdravil in kompleksnih peptidov deluje posebna skupina strokovnjakov za rekombinantne tehnologije in izdelke ter aktivno spremlja izdelke in tehnologije, ki so pri potencialnih partnerjih v različnih razvojnih fazah. Vrednotimo možnosti in sklepamo poslovna sodelovanja v različnih terapevtskih segmentih, predvsem za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni in avtoimunskih bolezni. Za določene izdelke izvajamo skrbne strokovne in poslovne preglede, ki so osnova za sklenitev poslovnega sodelovanja, hkrati pa s svojimi aktivnostmi vstopamo tudi v njihov razvoj.

Lastno znanje in ustrezno prilagajanje razvojnih dejavnosti, povezovanje razvojnih in proizvodnih aktivnosti ter poznavanje regulatornih in tržnih zakonitosti nam omogočajo tudi vstopanje na nov strateški trg, na Kitajsko. Vzpostavitev ustreznih razvojnih in proizvodnih procesov in povezav nam omogoča celostno obvladovanje izdelkov v vseh fazah razvoja, proizvodnje, vrednotenja, registracije in uvajanja na nove trge.

Vlaganja in dosežki

Vlaganje v razvoj in raziskave je ključno za inovativne pristope, s tem pa tudi za uvajanje novih izdelkov in ohranjanje njihove konkurenčnosti na vseh trgih. Zaradi hitrega napredka znanstvenih in tehnoloških dognanj ter čedalje večje zahtevnosti trgov je neprekinjeno vlaganje v opremo in znanje pogoj za pravočasen vstop sodobnih novih izdelkov na trg in ohranjanje najvišje kakovosti naše ponudbe.

Razvojno-raziskovalni procesi vključujejo obsežne in zahtevne tehnološke, analize, predklinične, klinične in bioekvivalenčne raziskave in postopke, ki nam omogočajo pripravo izdelkov v inovativnih farmacevtskih oblikah za nova terapevtska področja. Pri tem uporabljamo najsodobnejšo opremo, ki omogoča izvedbo tehnično in tehnološko najzahtevnejših projektov.

V letu 2019 smo odprli Razvojno-kontrolni center 4, s katerim smo pridobili nove zmogljivosti za razvoj in zagotavljanje kakovosti inovativnih generičnih izdelkov, pomembno pa bomo lahko povečali tudi delovanje in obseg razvojnih študij. Novi prostori so opremljeni z vrhunsko tehnološko opremo, ki nam omogoča poglobljeno raziskovalno delo v začetnih fazah razvoja. Dodatna oprema na pilotni ravni nam omogoča še bolj poglobljeno delo v raziskovalni fazi novega izdelka in ustreznejšo pripravo tehnologij novih izdelkov za prenos v industrijsko merilo. Pridobili smo tudi zmogljivosti, ki so namenjene zagotavljanju neodvisnosti in zmanjševanju stroškov za referenčne materiale ter izvedbi razvojnih analiz in analizi podpora raziskav novih izdelkov.

V obratu v Jastrebarskem na Hrvaškem poleg proizvodnje potekajo tudi raziskovalno-razvojne dejavnosti za onkološka zdravila. V letu 2019 smo razvili industrijski tehnološki postopek za dva nova izdelka, kar nam bo omogočilo, da bomo tudi v prihodnje povečevali ponudbo svojih zdravil v tej terapevtski skupini.

Razvoj novih izdelkov temelji na lastnih razvojno-raziskovalnih rešitvah, s katerimi se uspešno izogibamo patentnim oviram ter ob tem skrbimo za lastne patentne prijave in zaščito. Razvijamo izdelke v kompleksnih farmacevtskih oblikah (npr. oblike s prirejenim sproščanjem, disperzibilne tablete, dvoslojne tablete) in z dodano vrednostjo za bolnike. Pri novih izdelkih s kombinacijami zdravilnih učinkovin smo vpeljali zahtevne tehnološke postopke stiskanja dvoslojnih tablet, ki v eni farmacevtski obliki združujejo dve ali tri zdravilne učinkovine. Izvedli pa smo tudi obsežne razvojne študije na obstoječih izdelkih, ki so nam omogočile vlaganje registracij na Kitajskem in na ostalih dodatnih trgih.

Uvajamo številne nove tehnologije in nove analizne tehnike, ki nam bodo omogočile doseganje postavljenih ciljev, zlasti razvoj inovativnih izdelkov z dodano vrednostjo in vstop na trge kot prvi generik. V raziskovalno-razvojnih fazah proučujemo nove pristope za patentno neodvisne rešitve in na osnovi amorfnih trdnih disperzij razvijamo nove izdelke, v analiznem vrednotenju pa nadaljujemo avtomatizirano pripravo vzorcev za analize in vpeljujemo ostale inovativne tehnike (npr. 3D-optična profilometrija).

Na področju biotehnologije in kompleksnih peptidov smo vlagali v laboratorijsko opremo za celične analize in fizikalno-kemijsko analitiko, kar nam je omogočilo lastno razvojno delo tudi na tem področju ter na področju analiz učinkovin in farmacevtskih oblik.

Sodelujemo tudi z zunanjimi razvojno-raziskovalnimi inštitucijami ter tako vzajemno dopolnjujemo in nadgrajujemo znanje in razvojne rezultate. Rezultat lastnih razvojno-raziskovalnih procesov so inovacije, ki jih ščitimo s patentnimi prijavami.

Dosežki Krkinih raziskovalcev so bili opaženi tudi širše. V preteklem letu smo prejeli najvišja priznanja za inovativne dosežke pri sintezi učinkovin in razvoju končnih farmacevtskih oblik. Na območni ravni smo za sedem inovacij prejeli priznanja Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine (GZDBK), na državni ravni pa dve priznanji Gospodarske zbornice Slovenije (GZS). GZDBK je Krki oziroma Krkinim raziskovalcem podelila priznanja za inovativne rešitve v razvoju več izdelkov. Z zlatim priznanjem so bile nagrajene inovacije v razvoju tablet s paliperidonom v obliki osmotske črpalke, v razvoju zdravila s kombinacijo olmesartana in amlodipina za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka ter v razvoju protivirusnih zdravil z darunavirjem in s kombinacijo emtricitabina in tenofovirja za zdravljenje okužb s HIV. Srebrni priznanji smo prejeli za dosežke v razvoju zdravila z vardenafilom za zdravljenje erektilne disfunkcije in zdravila z vildagliptinom za zdravljenje sladkorne bolezni. Tretje srebrno priznanje GZDBK pa smo dobili za inovativne, ekološko in stroškovno učinkovite rešitve v sintezi telmisartana.

Na področju razvoja farmacevtskih oblik in tehnologij za končne izdelke nam je GZS podelila zlato priznanje za inovacijo *Prvo generično zdravilo s podaljšanim sproščanjem paliperidona na osnovi tehnologije osmotske črpalke* in srebrno priznanje za inovacijo *Trdna farmacevtska oblika s kombinacijo olmesartana in amlodipina za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka*.

Zaščita lastnega znanja in področje industrijske lastnine

V letu 2019 smo vložili devet patentnih prijav za tehnološke rešitve, ki smo jih razvili in za katere smo ocenili, da so na izumiteljski ravni. Na osnovi t. i. prioritetnih prijav iz leta 2018 smo vložili pet mednarodnih patentnih prijav. Podeljenih nam je bilo osem patentov v različnih državah. Skupno je v veljavi več kot 200 Krkinih patentov.

V Sloveniji smo vložili 62 prijav Krkinih blagovnih znamk. Vložili smo tudi 38 mednarodnih in 18 nacionalnih prijav blagovnih znamk. Skupno imamo v različnih državah več kot 1100 blagovnih znamk.

Poleg zaščite rezultatov lastnega znanja in lastnih izumov ter lastnih blagovnih znamk je del strateške usmeritve za doseganje najbolj ekonomičnih in hkrati patentno sprejemljivih tehnoloških rešitev tudi uporaba drugih pravnih sredstev (postopkov za razveljavitev patentov, ki ne bi smeli biti podeljeni pred pristojnimi organi, obramba Krkinih patentov). S tem prispevamo k zagotavljanju visoke stopnje pravne varnosti. V letu 2019 smo bili uspešni v 14 postopkih.

Novi izdelki in registracije v skupini Krka

V letu 2019 smo registrirali 20 novih izdelkov v 43 farmacevtskih oblikah in jakostih. Med zdravili na recept smo registrirali kombinirano zdravilo **Rosamera/Roxampex** (perindopril, amlodipin, rosuvastatin), **Nebileta/Nebivolol Krka** (neбиволol), **Dasatilen/Dasatinib Krka** (dasatinib), **Atazanavir Krka** (atazanavir), **Tadusto/Twinpros/Dutamyz** (dutasterid, tamsulozin), **Sidarso/Silbesan** (silodozin), **Cinacabet** (cinakalcet), **Paracetamol Krka 1000** (paracetamol), **Pitavastatin Krka** (pitavastatin), **Maysiglu/Sitagavia** (sitagliptin), novo jakost zdravila **Camlocor/Kandoset/Camdero** (kandesartan, amlodipin), raztopino za injiciranje ali infundiranje **Metamizol Krka** (metamizol) in novo formulacijo raztopine za injiciranje **Dexeto/Deksametazon Krka** (deksametazon).

Med izdelki brez recepta smo registrirali **Vitamin D3 Krka** (holekalciferol), **Herbion bršljan pastile** (suhi ekstrakt lista navadnega bršljana) in **KontrDiar** (nifuroksazid), med veterinarskimi izdelki pa **Awazom** (amoksicilin) in **Milprazon Chewable/Milpragold/Aderexa/Amcofen Sabor/Milprazon Plus/Mektix/Milgusto Chewable** (milbemycin, prazikvantel) za mačke in **Prinocate/Imoxicate** (imidaklopid, moksidektin) za pse in za mačke.

Veliko skrb namenjamo tudi že uveljavljenim izdelkom. Nenehno sledimo novim znanstvenim dognanjem in zakonodajnim novostim. V letu 2019 smo tako vložili več kot 30.000 regulatornih variacij, s katerimi smo še izboljšali kakovost in konkurenčnost naših izdelkov ter zagotovili, da so bolnikom in uporabnikom na voljo kar najbolj posodobljene varnostne informacije za naša zdravila.

Zdravila na recept

Skupino zdravil na recept smo v letu 2019 dopolnili s 13 novimi izdelki.

Ponudbo zdravil za bolezni srca in žilja smo dopolnili s štirimi izdelki. Po decentraliziranem postopku smo registrirali novo kombinirano zdravilo **Rosamera/Roxampex** (perindopril, amlodipin, rosuvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet v šestih jakostih, ki uravnava visok krvni tlak in holesterol. Primerno je za zdravljenje odraslih bolnikov, pri katerih je stanje ustrezno nadzorovano s sočasnim jemanjem enakih odmerkov rosuvastatina ter kombinacije perindopрила in amlodipina.

Po decentraliziranem postopku smo registrirali **Pitavastatin Krka** (pitavastatin) v obliki filmsko obloženih tablet v treh jakostih. Njegova učinkovitost je primerljiva z ostalimi statini, zdravljenje pa spremlja manjše tveganje za medsebojno delovanje z drugimi zdravili.

Registrirali smo novo zdravilo **Nolibeta/Nebivolol Krka** (neбиволol) v obliki tablet. Uporablja se za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka pri odraslih, kot dodatek standardnemu zdravljenju pa tudi za zdravljenje stabilnega blagega in zmerne kroničnega srčnega popuščanja pri bolnikih, starejših od 70 let.

Registrirali smo novo jakost kombiniranega zdravila **Camlocor/Kandoset/Camdero** (kandesartan, amlodipin) v obliki tablet po 16 mg/10 mg. Zdravilo se uporablja za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka.

Po decentraliziranem postopku smo registrirali sodobno zdravilo **Maysiglu/Sitagavia** (sitagliptin) v obliki filmsko obloženih tablet v treh jakostih. Sitagliptin spada v skupino zaviralcev dipeptidil peptidaze 4 in se najpogosteje uporablja v kombinacijah z drugimi zdravili za urejanje krvnega sladkorja. Hkrati ne poveča tveganja za nastanek srčno-žilnih dogodkov in ne vpliva na povečanje telesne mase.

Registrirali smo novo onkološko zdravilo **Dasatinib Krka/Dasatilen** (dasatinib) v obliki filmsko obloženih tablet v šestih jakostih. Pri odraslih, mladostnikih in otrocih, starih najmanj eno leto, se uporablja za zdravljenje akutne limfoblastne levkemije s prisotnim kromosomom Philadelphia.

Registrirali smo novo formulacijo že uveljavljenega zdravila **Dexeto/Deksametazon Krka** (deksametazon) v obliki raztopine za injiciranje. Deksametazon je temeljno bolnišnično zdravilo iz skupine sintetičnih glukokortikoidov. Uporablja se za podporno zdravljenje pri različnih rakavih obolenjih in pri različnih oblikah avtoimunskih bolezni. Ponudbo Krkinih zdravil, namenjenih zdravljenju v bolnišnicah, smo dopolnili z zdravilom **Metamizol Krka** (metamizol) v obliki raztopine za injiciranje ali infundiranje, ki smo ga registrirali po decentraliziranem postopku.

Ponudbo protivirusnih zdravil smo dopolnili z novim zdravilom **Atazanavir Krka** (atazanavir) v obliki trdih kapsul v treh jakostih. Namenjeno je zdravljenju okužbe s HIV, saj zmanjšuje število virusov v telesu in tako zmanjša tveganje za razvoj bolezni zaradi okužbe. Uporablja se sočasno z drugimi zdravili pri odraslih in otrocih, starejših od 6 let. Jemlje se enkrat na dan. Zdravilo smo po centraliziranem postopku registrirali v evropskih državah.

Registrirali smo dve novi zdravili za zdravljenje težav, ki spremljajo povečano prostato. Kombinirano zdravilo **Tadusta/Twinpros/Dutamyz** (dutasterid, tamsulozin) v obliki trdih kapsul je namenjeno zdravljenju zmernih do hudih simptomov benigne hiperplazije prostate. Zmanjša nevarnost za nenadni zastoj urina in potrebo po kirurškem posegu. Registrirali smo tudi zdravilo **Sidaso/Silbesan** (silodozin) v obliki trdih kapsul za zdravljenje znakov povečane prostate. Odmerja se enkrat na dan in ne povzroča neželenih srčno-žilnih učinkov, zato se lahko uporablja tudi pri starejših in pri bolnikih z boleznimi srca in žilja.

Po decentraliziranem evropskem postopku smo registrirali zdravilo **Cinacabet** (cinacalcet) v obliki filmsko obloženih tablet v treh jakostih. Uravnava koncentracijo paratiroidnega hormona, kalcija in fosforja v telesu. Uporablja se za zdravljenje sekundarnega hiperparatiroidizma pri ledvičnih bolnikih na dializi ter za zmanjšanje koncentracije kalcija v krvi pri bolnikih z rakom obščitnice in bolnikih s primarnim hiperparatiroidizmom.

Ponudbo zdravil za lajšanje bolečine smo dopolnili z novo jakostjo uveljavljenega izdelka **Paracetamol Krka 1000** (paracetamol) v obliki tablet po 1000 mg. Uporablja se za simptomatsko lajšanje blage do zmerne bolečine in vročinskih stanj pri odraslih in otrocih, težjih od 50 kg.

V evropskih državah smo registrirali nekatere že uveljavljene izdelke. Na področju zdravil za bolezni srca in žilja smo končali registracijske postopke za kombinirana zdravila **Amlodipin/Valsartan Krka** (amlodipin, valsartan), **Valtricom/Valsamtrio** (amlodipin, valsartan, hidroklorotiazid), **Roxera Plus** (rosuvastatin, ezetimib), **olmesartan in amlodipin** ter monoizdelka **Atorvastatin Krka** (atorvastatin) in **Sorvasta** (rosuvastatin) – vse v obliki filmsko obloženih tablet.

Registrirali smo še antipsihotika **Paliperidon Krka** (paliperidon) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem in **Kventiax/Quetiapin Krka** (kvetiapin) v obliki filmsko obloženih tablet in tablet s podaljšanim sproščanjem.

Kot izdelek brez recepta smo registrirali zdravilo za želodčne težave **Rabeprazol Krka** (rabeprazol) v obliki gastrorezistentnih tablet. Na Finskem je Krkin rabeprazol edini s statusom izdelka brez recepta. Po centraliziranem postopku smo končali registracijo zdravila za zdravljenje protina **Febuxostat Krka** (febuxostat) v obliki filmsko obloženih tablet. Nove registracije so bile tudi za protibolečinsko zdravilo s **paracetamolom in tramadolom** v obliki filmsko obloženih tablet, nesteroidno protivnetno zdravilo **Dekenor** (deksketoprofen) v obliki raztopine za injiciranje ter zdravilo za lajšanje simptomov povečane prostate **tamsulozin** v obliki kapsul s prirejenim sproščanjem in tablet s podaljšanim sproščanjem.

V vzhodni Evropi smo na novih trgih registrirali uveljavljena zdravila z različnih terapevtskih področij, predvsem za bolezni srca in žilja. V Ruski federaciji in Ukrajini smo registrirali kombinirano zdravilo **Roxatenz-inda/Roxiper** (indapamid, perindopril, rosuvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet v štirih jakostih. V Kazahstanu smo uvedli **Niperten Combi** (amlodipin, bisoprolol) v obliki tablet, v Kirgizistanu **Valodip** (valsartan, amlodipin) v obliki filmsko obloženih tablet in **Ramladio** (ramipril, amlodipin) v obliki kapsul, v Azerbajdžanu **Roxero Combi** (rosuvastatin, amlodipin) v obliki filmsko obloženih tablet, v Gruziji in Armeniji **Co-Vamloset** (valsartan, amlodipin, hidroklorotiazid) v obliki filmsko obloženih tablet, v Ukrajini **Teldipin** (telmisartan, amlodipin) v obliki tablet, v Uzbekistanu pa **Valaroks** (valsartan, rosuvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet. **Bravadin** (ivabradin) v obliki filmsko obloženih tablet smo registrirali v Uzbekistanu in Mongoliji, kombinirano zdravilo **Co-Amlessa** (perindopril, amlodipin, indapamid) v obliki tablet v več jakostih pa v Kirgizistanu in Mongoliji.

S področja antibiotikov smo v Armeniji, Kirgizistanu in Uzbekistanu registrirali **Azibiot** (azitromicin) v obliki praška za peroralno suspenzijo, v Kirgizistanu pa v obliki filmsko obloženih tablet. **Betaklav/Hiconcil Combi** (amoksisicilin, klavulanska kislina) smo v obliki praška za peroralno suspenzijo registrirali v Armeniji, Kazahstanu, Kirgizistanu in Uzbekistanu, v obliki filmsko obloženih tablet pa v Armeniji, Belorusiji, Kazahstanu, Kirgizistanu, Uzbekistanu in Azerbajdžanu. **Furocef** (cefuroksim) v obliki filmsko obloženih tablet smo registrirali v Mongoliji. V Ruski federaciji smo registrirali antibiotika **Levofloksacin Krka** (levofloksacin) v obliki raztopine za infundiranje in filmsko obloženih tablet ter **Moflaxya** (moksifloksacin) v obliki raztopine za infundiranje.

Na novih trgih smo registrirali onkološka zdravila, in sicer v Ukrajini **Pemetrexed Krka** (pemetreksed) v obliki praška za koncentrat za pripravo raztopine za infundiranje, v Azerbajdžanu pa **Neopax** (imatinib) v obliki disperzibilnih tablet, **Tolnexo** (docetaksel) v obliki koncentrata za raztopino za infundiranje in **Tezalom** (temozolomid) v obliki kapsul.

V Kazahstanu smo registrirali novo formulacijo in štiri nove jakosti zdravila **Deksametazon Krka** (deksametazon) v obliki tablet.

Na novih trgih smo registrirali zdravila za sladkorno bolezen, in sicer v Ukrajini **Glypviso** (vildagliptin) v obliki tablet, v Azerbajdžanu pa **Glimepirid Krka** (glimepirid) v obliki tablet.

Zdravilo za lajšanje simptomov povečane prostate **Tanyz** (tamsulozin) v obliki kapsul s prirejenim sproščanjem smo registrirali v Moldaviji, **Tanyz Eras** (tamsulozin) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem pa v Ukrajini. V Kirgizistanu smo registrirali **Vizarsin Q-tab/Vizarsin** (sildenafil) v obliki orodisperzibilnih in filmsko obloženih tablet.

V Ruski federaciji, Uzbekistanu in Ukrajini smo registrirali zdravilo proti nespečnosti **Sleepzone** (doksilamin) v obliki filmsko obloženih tablet. V Azerbajdžanu smo registrirali zdravilo za zdravljenje Parkinsonove bolezni **Opzyme** (pramipeksol) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem.

Na novih trgih smo registrirali zdravila za zdravljenje okužbe s HIV. Kombinirano zdravilo v obliki filmsko obloženih tablet **Efavirenz/emtricitabin/tenofovir dizoproksil Krka** (efavirenz, emtricitabin, dizoproksiltenofovirat) smo uvedli v Ukrajini in Kazahstanu, **Darunavir Krka** (darunavir) v obliki filmsko obloženih tablet pa v Ukrajini.

V Ukrajini smo registrirali nesteroidno protivnetno zdravilo **Dekenor** (deksketoprofen) v obliki raztopine za injiciranje, v Ruski federaciji, Azerbajdžanu in Uzbekistanu pa antirevmatik **Etorix/Etoxib** (etorikoksib) v obliki filmsko obloženih tablet. V Mongoliji smo registrirali zdravilo **Dilaxa** (celekoksib) v obliki kapsul v dveh jakostih. Na področju zdravil za bolezni prebavil smo v Azerbajdžanu registrirali **Emanero** (esomeprazol) v obliki gastrozistentnih kapsul in **Sulfasalazin** (sulfasalazin) v obliki filmsko obloženih tablet, v Belorusiji pa **Ulcavis** (bizmut) v obliki filmsko obloženih tablet.

V jugovzhodni Evropi smo povečali tržne možnosti za ključne izdelke z različnih terapevtskih področij. Na področju zdravil za bolezni srca in žilja smo v Srbiji ter Bosni in Hercegovini na novo registrirali fiksno kombinacijo **Roxiper** (perindopril, indapamid, rosuvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet, v Srbiji in Severni Makedoniji zdravilo za zaviranje zlepljanja krvnih ploščic **Eliskardia** (prasugrel) v obliki filmsko obloženih tablet, v Črni gori **Tenox** (amlodipin) v obliki tablet, **Atordapin** (atorvastatin, amlodipin) v obliki filmsko obloženih tablet in **Sobycor** (bisoprolol) v obliki filmsko obloženih tablet, v Severni Makedoniji pa **Aplerio** (eplerenon) v obliki filmsko obloženih tablet. V Bosni in Hercegovini smo registrirali kombinirano zdravilo **Valarox** (valsartan, rosuvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet, v Makedoniji pa **Toluro** (telmisartan) v obliki tablet in kombinirano zdravilo **Valtricom** (valsartan, amlodipin, hidroklorotiazid) v obliki filmsko obloženih tablet.

Na področju zdravil za bolezni osrednjega živčevja smo v Črni gori registrirali anksiolitik **Helex** (alprazolam) v obliki tablet, v Albaniji **Helex SR** (alprazolam) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem, v Bosni in Hercegovini antipsihotik **Zalasta** (olanzapin) v obliki tablet, v Srbiji antipsihotik **Zylaxera** (aripirazol) v obliki tablet, v Srbiji in Severni Makedoniji pa zdravilo proti nespečnosti **Calmesan** (doksilamin) v obliki filmsko obloženih tablet. Na Kosovu smo pridobili registracijo za zdravilo **Dulsevia** (duloksetin) v obliki gastrozistentnih kapsul.

V Črni gori smo registrirali antibiotike **Betaklav** (amoksicilin, klavulanska kislina) v obliki filmsko obloženih tablet in v obliki praška za peroralno suspenzijo, **Furocef** (cefuroksim) v obliki filmsko obloženih tablet in **Azibiot** (azitromicin) v obliki filmsko obloženih tablet.

Kortikosteroid **Deksametazon Krka** (deksametazon) v obliki tablet smo registrirali na Kosovu, v Črni gori in Srbiji, v obliki raztopine za injiciranje pa na Kosovu.

Zdravilo za lajšanje bolečine **Dekenor** (deksketoprofen) v obliki raztopine za injiciranje smo registrirali na Kosovu ter v Bosni in Hercegovini, antirevmatik **Etoxib** (etorikoksib) v obliki filmsko obloženih tablet pa v Srbiji.

Onkološko zdravilo **Pemetrexed Krka** (pemetreksed) v obliki praška za koncentrat za pripravo raztopine za infundiranje in antidiabetik **Glypviso** (vildagliptin) v obliki tablet smo registrirali v Bosni in Hercegovini, zdravilo za zaščito želodčne sluznice

Ulcamed (bizmut) v obliki filmsko obloženih tablet v Črni gori, zdravilo za lajšanje simptomov povečane prostate **Tanyz ERAS** (tamsulozin) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem pa v Srbiji in na Kosovu.

Zdravili za zdravljenje okužb s HIV **Darunavir Krka** (darunavir) v obliki filmsko obloženih tablet in **Efavirenz/Emtricitabine/Tenofovir disoproxil Krka** (efavirenz, emtricitabin, dizoproksiltenofovirat) v obliki filmsko obloženih tablet smo na novo registrirali v Severni Makedoniji.

Na čezmorskih trgih smo registrirali vrsto zdravil uveljavljenih blagovnih znamk. Med njimi je bilo največ zdravil za bolezni srca in žilja: **Tolucombi** (telmisartan, hidroklorotiazid) v obliki tablet, **Amlessa** (perindopril, amlodipin) v obliki tablet, **Prenewel** (perindopril, indapamid) v obliki tablet, **Ifirmasta** (irbesartan) v obliki filmsko obloženih tablet, **Irbesartan + Hidroklorotiazid Krka** (irbesartan, hidroklorotiazid) v obliki filmsko obloženih tablet, **Roswera/Rosuvastatin TAD** (rosuvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet, **Rawel SR** (indapamid) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem, **Enap** (enalapril) v obliki tablet, **Enap-CO** (enalapril in hidroklorotiazid) v obliki tablet, **Carzin XL** (doksazosin) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem, **Clopidogrel Krka** (klopidogrel) v obliki filmsko obloženih tablet in **Ezoleta** (ezetimib) v obliki tablet.

Na različnih čezmorskih trgih smo registrirali tudi zdravila z ostalih terapevtskih področij: **Pragiola** (pregabalin) v obliki kapsul, **Marixino** (memantin) v obliki filmsko obloženih tablet, **Ciprinol** (ciprofloksacin) v obliki filmsko obloženih tablet, **Levolox** (levofloksacin) v obliki filmsko obloženih tablet, **Etoxib/Roticox** (etorikoksib) v obliki filmsko obloženih tablet, **Aclexa** (celekoksib) v obliki kapsul, **Emanera** (esomeprazol) v obliki gastrorezistentnih kapsul, **Gelbra** (rabeprazol) v obliki gastrorezistentnih tablet, **Lanzul** (lansoprazol) v obliki filmsko obloženih tablet, **Ultop** (omeprazol) v obliki trdih gastrorezistentnih kapsul, **Gliclada** (gliklazid) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem in v obliki tablet s prirejenim sproščanjem, kombinirano zdravilo **Doreta** (tramadol, paracetamol) v obliki filmsko obloženih tablet, **Naklofen** (diklofenak) v obliki raztopine za injiciranje, **Naklofen Duo** (diklofenak) v obliki trdih kapsul, **Desloratadin Krka** (desloratadin) v obliki filmsko obloženih tablet, **levocetirizin** v obliki tablet, **montelukast** v obliki filmsko obloženih tablet, **Yasnal Q-Tab** (donepezil) v obliki orodisperzibilnih tablet, **risperidon** v obliki orodisperzibilnih tablet, **Gentamicin** (gentamicin) v obliki raztopine za injiciranje, **Ciprinol** (ciprofloksacin) v obliki filmsko obloženih tablet, **lansoprazol** v obliki kapsul in **Tadilas** (tadalafil) v obliki filmsko obloženih tablet.

Izdelki brez recepta

Ponudbo izdelkov brez recepta smo dopolnili s tremi novimi izdelki.

V evropskih državah smo registrirali **Vitamin D3 Krka** (holekalciferol) v obliki tablet v dveh jakostih. Izdelek vsebuje biološko aktivno obliko vitamina D in se uporablja za preprečevanje pomanjkanja vitamina D pri odraslih, mladostnikih in otrocih, starejših od 6 let, za zdravljenje pomanjkanja vitamina D pri odraslih in mladostnikih ter kot dodatek k specifičnemu zdravljenju osteoporoze pri odraslih. Ne vsebuje glutena, želatine, sladil in sladkorja in je primeren tudi za diabetike.

Registrirali smo nov izdelek **Herbion bršljan** (suhi ekstrakt lista navadnega bršljana) v obliki pastil. Redči gosto sluz v dihalnih poteh in olajša izkašljevanje pri kašlju, ki ga spremlja povečano izločanje sluzi. Namenjen je odraslim in otrokom, starejšim od 6 let.

V Ruski federaciji smo registrirali nov izdelek **KontrDiar** (nifuroksazid) v obliki peroralne suspenzije. Uporablja se pri akutni bakterijski driski, ki poteka brez dodatnih zapletov. Izdelku je priložena brizga, ki omogoča natančno odmerjanje tudi za otroke od enega meseca dalje.

Med izdelki za prehlad in gripo smo na novih trgih registrirali **Septolete total** (benzidamin, cetilpiridin). Pastile z okusom po medu in limoni smo registrirali v Uzbekistanu, Kirgizistanu, Azerbajdžanu, Belorusiji, Severni Makedoniji in na Kosovu, pastile z okusom po bezgu in limoni pa v Belorusiji, Kirgizistanu, Uzbekistanu in Azerbajdžanu.

Izdelek za zdravljenje kronične venske bolezni **Flebaven** (diosmin) v obliki filmsko obloženih tablet po 500 mg in v obliki tablet po 1000 mg smo registrirali v Albaniji in na Kosovu.

Na čezmorskih trgih smo registrirali izdelke ključnih blagovnih znamk **Bilobil**, **Duovit** in **Pikovit**.

Veterinarski izdelki

Ponudbo veterinarskih izdelkov za rejne živali in za ljubiteljske živali smo dopolnili s štirimi novimi izdelki.

Skupino izdelkov za ljubiteljske živali smo dopolnili z registracijo dveh kombiniranih zdravil **Prinocate/Imoxicate** (imidakloprid, moksidektin) za pse in za mačke v obliki raztopine za kožni nanos. Izdelek za pse v jakosti 100 mg/25 mg/ml smo registrirali v štirih polnitvah, izdelek za mačke in dihurje v jakosti 100 mg/10 mg/ml pa v dveh polnitvah. Kombinacija imidakloprida in moksidektina je sodobno zdravilo, ki hkrati učinkuje proti zunanjim zajedavcem, kot so garjanci, bolhe in uši, ter notranjim želodčno-črevesnim, srčnim, pljučnim in očesnim zajedavcem. Tako omogoča zdravljenje mešanih invazij pri psih, mačkah in dihurjih.

Na področju izdelkov za ljubiteljske živali smo v državah EU končali postopek registracije za izdelek **Milprazon Chewable/Milpragold/Amcofen Sabor/Milprazon Plus/Mektix/ Milgusto Chewable** (milbemicin, prazikvantel) v obliki filmsko obloženih tablet za odpravljanje zajedavcev pri mačkah. Vsebuje naravno aromo, zato je za živali okusnejše. Za lastnike je poleg učinkovitosti ključna lastnost izdelka tudi enostavno dajanje.

Po decentraliziranem evropskem postopku smo registrirali nov izdelek **Awazom** (amoksicilin) v obliki praška za dajanje v vodo za pitje. Uporablja se za zdravljenje bakterijskih okužb pri kokoših, racah in puranih.

Povečali smo tržne možnosti za uveljavljene izdelke proti zajedavcem. **Fleaway Combo** (fipronil, S-metopren) v obliki raztopine za kožni nanos za pse, mačke in domače dihurje, **WormScreen** (febantel, pirantelijev embonat, prazikvantel) v obliki tablet za pse in **WormScreen** (pirantelijev embonat, prazikvantel) v obliki filmsko obloženih tablet za mačke smo registrirali v Združenem kraljestvu.

Selafort (selamektin) v obliki raztopine za kožni nanos za zdravljenje mešanih invazij pri psih in mačkah smo registrirali v Srbiji, Kazahstanu in Ukrajini. Izdelek proti želodčnim in črevesnim zajedavcem **Dehinel Plus Flavour** (febantel, pirantelijev embonat, prazikvantel) v obliki tablet za pse smo registrirali v Bosni in Hercegovini.

Na nove trge smo uvedli tudi zdravila za rejne živali. V Nemčiji in Srbiji smo registrirali vitaminsko-mineralni tonik **Catobevit** (butafosfan, cianokobalamin) v obliki raztopine za injiciranje, ki se uporablja za zdravljenje in preprečevanje presnovnih in reprodukcijskih motenj pri govedu. V Kazahstanu smo uvedli kombinacijo vitaminov in selena **Solvimin Selen** v obliki peroralnega praška za zdravljenje hipovitaminov in za podporno zdravljenje ob okužbah in stresu pri vseh vrstah rejnih živali. V Srbiji smo registrirali **Floron** (florfenikol), predmešanico za pripravo zdravilne krmne mešanice za zdravljenje dihalnih okužb pri prašičih, v Srbiji in Severni Makedoniji **Tuloxxin** (tulatromicin), raztopino za injiciranje za zdravljenje dihalnih okužb pri govedu in prašičih ter nalezljive šepavosti ovac, v Bosni in Hercegovini ter Srbiji **Santiolo** (klosantel) v obliki raztopine za injiciranje za odpravljanje želodčno-črevesnih zajedavcev pri govedu in ovcah, v Severni Makedoniji pa **Flimabend** (flubendazol), peroralno suspenzijo za odpravljanje zajedavcev pri prašičih in piščancih.

Zdraviliško-turistične storitve

Vizija razvoja Term Krka je usmerjena v storitve na področju zdravja ljudi in v turizem dobrega počutja. V letu 2019 smo za obnovo, posodobitev, razvoj in obogatitev ponudbe zdravstvenih storitev, namestitvev, velnesa in gostinstva namenili približno 2,8 milijona EUR.

V Termah Dolenjske Toplice smo zgradili nov bazen s tobogani različnih oblik in hitrosti, posodobili kopališče in poskrbeli za nove drevesne zasaditve. V obmorskem centru Talaso Strunjan smo v hotelu Svoboda razširili svet savn. Gostom je zdaj na voljo kar sedem savn, poleg tega pa še brbotalnik, ledeni vodnjak in terasa na prostem. Skupaj z velikim pokritim bazenom z ogrevano morsko vodo, bazenom na prostem in sprostitvenim centrom Salia osrednji hotel zdraviliškega kompleksa ponuja obilo možnosti za sprostitev in razvajanje s sredozemskim pridihom. Poleg tega smo v Strunjanu začeli temeljito preurejanje priljubljene plaže in sredozemskega parka ob barvitih Vilah, v katerem lahko gostje že izvajajo blagodejne dihalne in sprostitvene vaje. Na Otočcu smo v neposredni bližini hotela Šport uredili lastne vrtno površine za pridelovanje zelenjave, zelišč, dišavnic in jagodičevja. Pridelke z Grajskega vrta, kot smo ga poimenovali, uporabljajo kuharski mojstri iz dolenjskih enot Term Krka, vrt pa si je v spremstvu vrtnarja mogoče tudi ogledati.

Vlagamo tudi v izobraževanje in trening zaposlenih, ki izvajajo storitve, ter bogatimo vsebino ponudbe. Vse več pozornosti namenjamo doživetjem, medicinskemu velnesu in programom za ohranjanje in krepitev zdravja. Tako lahko gostje med

počitnicami v Termah Dolenjske Toplice spoznavajo vaje in meditacije, ki pomagajo krepiti čuječnost, sproščajo in pripomorejo h globljemu doživljanju narave in sedanjega trenutka. V Termah Šmarješke Toplice pa lahko opravijo test hormonov (kortizola ali t. i. stresnega hormona in melatonina, t. i. spalnega hormona) in test intolerance za hrano. Glede na rezultate teh testov šmarješki strokovnjaki prilagodijo prehrano in pripravijo jedilnike po meri vsakega posameznika.

Proizvodnja in oskrbna veriga

Ključni cilj proizvodnje in oskrbne verige je pravočasno in stroškovno učinkovito zagotavljanje zadostnih količin kakovostnih izdelkov v skladu s potrebami trgov. To nam uspeva zaradi hitre odzivnosti naših procesov na spreminjajoče se zahteve trgov, nenehnega izboljševanja procesov, s katerimi skrajšujemo pretočne čase v celotni oskrbovalni verigi, ter integracije oskrbnih procesov v vseh podjetjih skupine Krka in na drugih pogodbenih proizvodnih mestih.

Z intenzivnim uvajanjem naprednih tehnoloških procesov v proizvodnjo učinkovin in končnih izdelkov sledimo zahtevam za proizvodnjo novih izdelkov in zakonodaji s tega področja. Povečujemo proizvodne zmogljivosti in izboljšujemo stroškovno učinkovitost procesov v Sloveniji in v Krkinih odvisnih družbah. Z obvladovanjem vseh faz življenjskega cikla izdelkov se lažje in učinkoviteje prilagajamo vse zahtevnejšim razmeram na posameznih prodajnih trgih.

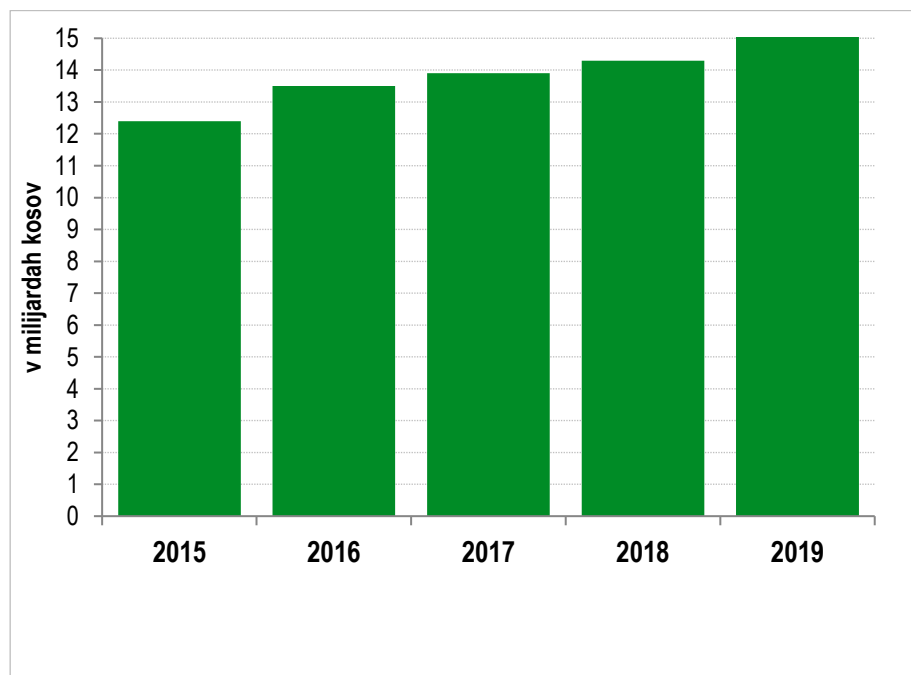
Uspešno povezovanje razvoja in raziskav ter proizvodnje učinkovin in zdravil je tudi v letu 2019 vplivalo na hitrejši in uspešnejši prenos novih izdelkov iz razvoja v redno proizvodnjo. Pospešili smo reševanje tehnoloških problemov in optimizirali tehnološke procese ter omogočili nemoteno proizvodnjo.

Načrtovanje

Z nenehnimi procesnimi izboljšavami smo občutno skrajšali povprečni čas od naročila do dobave kupcu ter tako povečali svojo odzivnost in fleksibilnost procesov v oskrbovalni verigi. Nadaljujemo optimizacijo zalog surovin in končnih izdelkov.

Ob optimalni uporabi razpoložljivih virov v obvladujoči družbi, v odvisnih družbah in v sodelovanju s pogodbenimi partnerji smo v letu 2019 proizvedli in zapakirali rekordno količino, to je 15,2 milijarde izdelkov, kar predstavlja 6-odstotno rast glede na leto 2018. Ponovno smo proizvedli največjo mesečno in četrtno količino izdelkov doslej.

Proizvodnja končnih izdelkov

Povečevanje števila izdelkov in proizvodnih mest, spreminjanje zahtev trgov, zahteve po embalaži v lokalnih jezikih in druge zahteve se kažejo v naraščajočem številu končnih izdelkov in polizdelkov. Kljub temu smo z dobrim načrtovanjem in učinkovito proizvodnjo povečali količino proizvedenih enot.

Nenehno smo izboljševali izvajanje poregistracijskih postopkov za pripravo embalažnega materiala in tehnološke dokumentacije za proizvodnjo v Sloveniji, v podjetjih v tujini in pri pogodbenih proizvajalcih, da bi tako zagotovili pravočasno realizacijo in odziv na prodajne potrebe.

Prav tako smo izboljševali informacijsko podporo za vodenje, spremljanje in nadziranje procesov, standardizacijo proizvodnih procesov ter optimizacijo sistema proizvodne dokumentacije in procesnih kontrol. Širili smo tudi uporabo elektronske proizvodne dokumentacije in povečevali stopnjo avtomatizacije procesov.

Nabavni proces

Krka za svoje izdelke uporablja surovine, ki jih proizvede sama, kupuje pa jih tudi na trgu. V letu 2019 se je predvsem zaradi ekoloških in finančnih razlogov ter razlogov, povezanih z dobro proizvodno prakso, nadaljevalo zmanjševanje števila proizvajalcev surovin. Kljub nestabilnim razmeram na trgu smo zagotovili zadostno količino surovin za nemoteno proizvodnjo končnih izdelkov. Povečali smo delež pogodbene proizvodnje končnih izdelkov pri partnerjih v Evropi in Aziji ter zagotovili pravočasno dobavo. Povečali smo tudi transparentnost nabavnega procesa surovin in embalaže ter nadgradili sistem obvladovanja nabavnih pogodb in usklajevanja specifikacij surovin z dobavitelji.

Nadaljevali smo uvajanje kakovostno enakovrednih in cenovno sprejemljivejših alternativnih virov zdravilnih učinkovin, pomožnih snovi in embalaže. S tem smo zmanjševali tveganje zaradi spremenljivih razmer, ki spremljajo dobavo.

Povečali smo integracijo in optimizirali nabavne procese s Krkinimi odvisnimi družbami. Izboljševali smo tudi partnerske odnose z dobavitelji.

Proizvodnja učinkovin

Veliko dodano vrednost predstavlja visoka stopnja vertikalne integracije v proizvodnem procesu. To pomeni, da velik delež učinkovin, ki jih vgrajujemo v končne izdelke, proizvajamo in tehnološko nadzorujemo sami na različnih proizvodnih mestih v Sloveniji in tujini. Tako v ključnem segmentu preskrbovalne verige zmanjšujemo odvisnost od zunanjih dobaviteljev.

Cenovno učinkovitost proizvodnje ključnih intermediatov in surovin izboljšujemo z optimizacijo proizvodnih procesov na vseh proizvodnih mestih. S prenosom dodatnih tehnologij (izdelkov) smo povečali zmogljivost Sinteze 1 v Krškem in bistveno povečali zmogljivosti za proizvodnjo učinkovin za vertikalno integrirane izdelke. Nadaljevali smo intenzivno proizvodnjo učinkovin in intermediatov v lastnih obratih v Novem mestu in Krškem. V letu 2019 smo jih proizvedli 12 % več.

Proizvodnja farmacevtskih izdelkov

V proizvodnjo farmacevtskih izdelkov vgrajujemo dodatno opremo in vpeljujemo sodobne visokotehnološke rešitve. Pomemben del proizvodnih zmogljivosti predstavlja konec leta 2015 odprt obrat Notol 2, ki smo mu v letu 2019 dodali več pakirnih linij. Gre za proizvodni obrat z najsodobnejšo tehnologijo, visoko stopnjo avtomatizacije in robotizacije, podprto z naprednimi računalniškimi sistemi. S takšnim pristopom utrjujemo našo konkurenčno sposobnost na zahtevnih svetovnih trgih. Obrat Notol 2 je v letu 2019 k realizaciji prispeval že 25 % vseh količin izdelkov v skupini Krka.

Povečano realizacijo proizvodnje v letu 2019 smo dosegli tudi v dograjenem in dodatno opremljenem proizvodno-distribucijskem centru v Ruski federaciji, kamor smo prenesli nove tehnologije in izdelke, ki so za ruski trg ključnega pomena. S tem smo še bolj utrdili položaj lokalnega proizvajalca. V tovarni v Ruski federaciji proizvedemo že dobrih 70 % izdelkov za ruski trg.

Kljub burnemu dogajanju na farmacevtskem trgu in povečanju potreb trga po zdravilih smo se pravočasno odzvali in naše izdelke zagotavljali v skladu s pričakovanji kupcev in rastočimi regulatornimi zahtevami. To nam je uspelo tudi z optimizacijo tehnologij, povečanjem serij izdelkov in lansiranjem novih izdelkov. Pri tem smo ohranili visoko raven standardov kakovosti, ki jih od nas zahtevajo zakonodaja regulativa in inšpekcijski nadzori, hkrati pa smo dvignili raven obvladovanja procesov z vidika skrbi za okolje in varstva pri delu.

Da bi se še hitreje odzivali na vse večje količinske potrebe po naših izdelkih ter dosegli večjo internacionalizacijo in zmanjšali tveganje v proizvodnem procesu, smo povečali aktivnosti, povezane s prenosom proizvodnih tehnologij k pogodbenim partnerjem in s širitvijo mreže pogodbenih proizvajalcev izdelkov. Uspešno smo končali prenos več izdelkov v podjetje Ningbo Krka Menovo, ki smo ga ustanovili s kitajskim partnerjem. V letu 2019 je potekala redna proizvodnja treh izdelkov.

Smo med prvimi generičnimi proizvajalci, ki so uvedli tehnične in sistemske rešitve, potrebne ob implementaciji nove evropske direktive o zagotavljanju originalnosti zapiranja sekundarne embalaže in uvedbi edinstvene oznake vsakega končnega pakiranja (Direktiva 2011/62/EU oz. FMD). V letu 2019 smo v skladu z zahtevami te direktive uspešno prešli na nov način

poslovanja, pri tem pa smo proizvodne zmogljivosti ohranili nespremenjene. V skladu z zahtevami ruske zakonodaje smo nadgradili tudi opremo in informacijske sisteme za zagotavljanje edinstvene oznake in agregacije.

Da bi povečali ozaveščenost in kakovost dela, smo v proizvodnji zdravil organizirali center za praktično usposabljanje za delo na proizvodni opremi. To je zelo učinkovito, saj je uvajanje v delo hitrejše in učinkovitejše, redno delo pa bolj kakovostno.

Skladiščenje in transport

Z optimizacijo procesov, uvedbo novih funkcionalnosti na računalniških sistemih in optimizacijo zalog v sodelovanju z drugimi organizacijskimi enotami smo izboljšali izkoriščenost skladiščnih zmogljivosti. Uporabljati smo začeli novo večnamensko skladišče.

Pri distribuciji izdelkov smo povečali uporabo ekološko ustreznih tovornih vozil in zmanjšali stroške uporabe. Povečevali smo uporabo ladijskega prevoza, še naprej uporabljamo železniški prevoz, ki ustreza temperaturnim zahtevam. Učinkovito zagotavljamo vse potrebne oblike prevoza za povečan obseg prodaje.

Na področju carinjenja imamo status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO). Skupaj z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo smo uspešno pripravili, vložili in prejeli odobritev za ukinitve carine za tri surovine oziroma učinkovine. To nam omogoča hitrejši pretok blaga in lažje pridobivanje novih carinskih poenostavitev.

Smo registrirani izvoznik po sistemu REX (sistem registriranih izvoznikov).

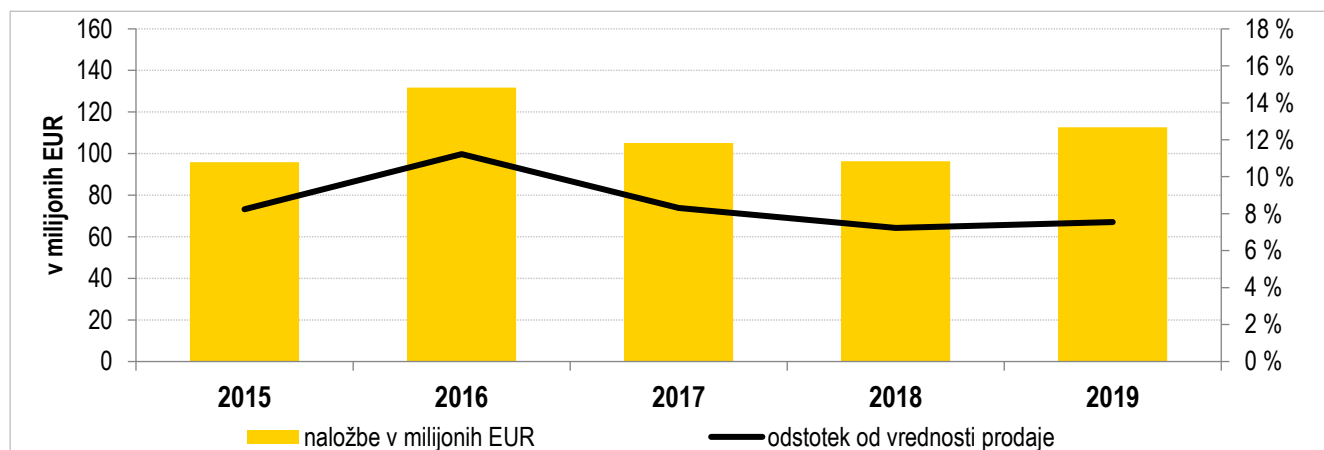
Vlaganja in naložbe

V skupini Krka smo v letu 2019 za naložbe porabili 112,6 milijona EUR, od tega 90,5 milijona EUR v obvladujoči družbi in 22,1 milijona EUR v odvisnih družbah. Vlagali smo predvsem v povečanje in tehnološko posodobitev proizvodnje in razvoja, v zagotavljanje kakovosti in lastne proizvodno-distribucijske centre po svetu.

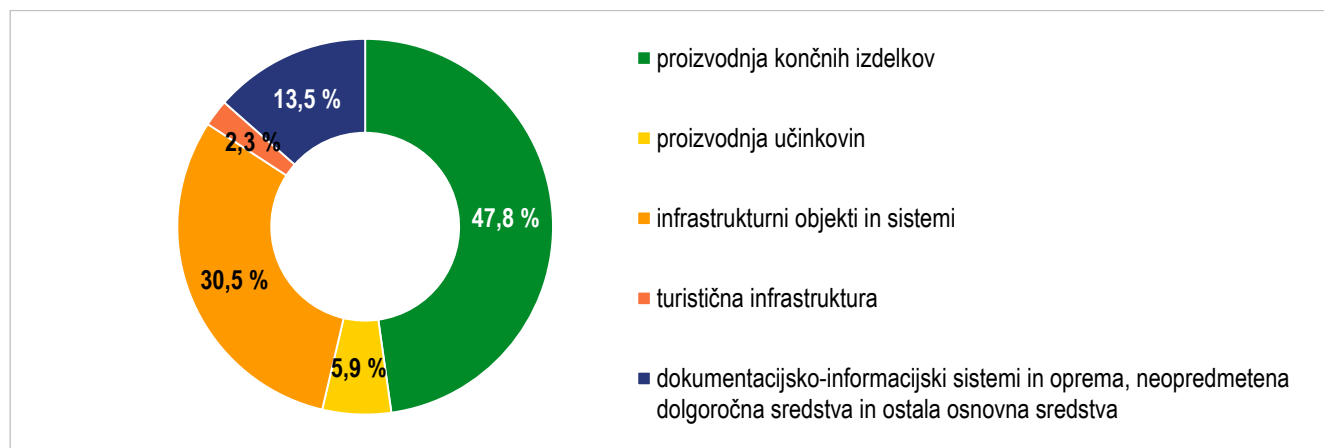
V Sloveniji, na Hrvaškem, Poljskem, v Nemčiji in Ruski federaciji so potekale številne naložbe v novo proizvodno opremo in posodobitve infrastrukture, s katerimi smo še povečali proizvodne in skladiščne zmogljivosti ter izboljšali kakovost.

Pri vseh projektih upoštevamo okoljske standarde ter posredne in neposredne vplive na okolje. Tudi izbrana oprema ustreza najboljši razpoložljivi tehnologiji s področja varstva okolja in energetske učinkovitosti, hkrati pa zagotavlja varno in učinkovito delovanje.

Naložbe skupine Krka v obdobju 2015–2019

Struktura investicijske porabe skupine Krka v letu 2019

V letu 2019 je bil največji delež naložb namenjen proizvodnji končnih izdelkov ter povečanju in posodobitvi razvojno-raziskovalne infrastrukture. Infrastrukturni objekti in sistemi, med katerimi je tudi gradnja večnamenskega skladišča, bodo podpirali poslovne funkcije celotne skupine Krka. Delež naložb v ustvarjenih prihodkih od prodaje je v letu 2019 znašal 7,6 %.

Končana Krkina ključna naložba za potrebe razvojne dejavnosti

Na začetku oktobra 2019 smo slovesno odprli nov **Razvojno-kontrolni center 4 (RKC 4)**. S 55,6 milijona EUR vredno naložbo smo skoraj podvojili razvojno-raziskovalne in analizne zmogljivosti za zagotavljanje kakovosti izdelkov. S tem smo končali še eno pomembno fazo tehnološkega razvoja podjetja, s katero zagotavljamo usklajeno delovanje razvojno-raziskovalnih in proizvodno-kontrolnih funkcij, ki so bistvena prednost našega vertikalno integriranega poslovnega modela.

RKC 4 smo začeli graditi julija 2015 v Krkinem osrednjem kompleksu v Ločni pri Novem mestu, zgrajen pa je bil konec leta 2016. Objekt ima 8 etaž in 18.000 m² uporabne površine. Uporabno dovoljenje smo dobili že septembra 2018, leta 2019 pa smo do konca vgradili sodobno laboratorijsko, analizno in tehnološko opremo, ki omogoča poglobljeno raziskovalno delo v začetnih fazah razvoja.

Večnamensko skladišče za končne izdelke, surovine in embalažo

Konec leta 2017 smo v Ločni začeli graditi večnamensko skladišče, s katerim smo pridobili dodatne površine za skladiščenje vhodnih materialov in končnih izdelkov. S tem smo povečali hitrost in fleksibilnost proizvodnje ter izboljšali razpoložljivost izdelkov in oskrbo trgov.

Gradnja 36 milijonov EUR vrednega skladišča je potekala v dveh sklopih. Prvi sklop je zajemal gradnjo novega objekta s povečanimi manipulativnimi površinami pri skladišču surovin ter postavitev laboratorijev in vzorčevalnic, drugi sklop pa gradnjo večnamenskega skladišča in povezovalnega objekta do skladišča surovin, kjer je pripravljen prostor za vgradnjo dodatnih tehtalnic.

Gradnja objektov, tehnični pregledi, vgradnja, kvalifikacije in zagoni logistične opreme, odobritve kakovosti, pridobivanje dovoljenj JAZMP in zagoni posameznih sklopov skladišča so potekali v več fazah. Decembra 2019 smo opravili zadnji tehnični pregled in pridobili uporabno dovoljenje za vse objekte. V začetku leta 2020 je JAZMP opravil končni pregled vzorčevalnic in transportne opreme, s čimer so bili izpolnjeni vsi pogoji za obratovanje večnamenskega skladišča.

Notol 2

Zaradi vse večjih potreb po novih zmogljivostih za proizvodnjo izdelkov nabavljamo dodatno tehnološko opremo. Leta 2019 smo začeli opremljati novo pakirnico v obratu za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Notol 2. Vgradili smo več visokoavtomatiziranih in robotiziranih pakirnih linij. Načrtujemo, da bomo v prihodnjih dveh letih njihovo število še povečali.

V letu 2019 smo za opremljanje pakirnice namenili 18 milijonov EUR, celotna naložba pa je ocenjena na 41 milijonov EUR. Ko bo po selitvi maloserijske in vgradnji velikoserijske proizvodne opreme obrat v letu 2021 tehnološko opremljen, bo v njem lahko stekla proizvodnja v obsegu 5 milijard tablet na leto.

Povečujemo in posodabljammo proizvodne in skladiščne zmogljivosti

V obratu v **Ljutomeru** smo z nakupom preglednega stroja povečali zmogljivosti za proizvodnjo pastil, v delu obrata pa smo v skladu s standardi ATEX posodobili sisteme in naprave. Za naložbi smo namenili 1,9 milijona EUR.

V **Obratu trdnih oblik** (OTO) smo oktobra 2019 zagnali granulacijsko linijo za pripravo zmesi.

V **Bršljinu** v Novem mestu smo povečali zmogljivosti v obratu za proizvodnjo veterinarskih izdelkov z biocidnim učinkom. Za naložbo smo porabili 4,2 milijona EUR.

V **Krškem** smo junija 2019 začeli graditi novo skladišče surovin. Z naložbo bomo zagotovili zmogljivosti za skladiščenje surovin za kemijsko in farmacevtsko proizvodnjo, ki bo urejeno po smernicah tehničnih pravil za ločeno skladiščenje nevarnih snovi (TRGS). Konec leta 2019 smo začeli obrtniška in strojno-inštalacijska dela. Gradnja 8,2 milijona EUR vrednega objekta bo končana julija 2020.

Uvajamo nove tehnologije

Evropska unija je februarja 2019 uvedla nova pravila glede varovanja javnega zdravja z zaščito farmacevtske dobavne verige pred vstopom ponarejenih zdravil. V skladu z direktivo smo uvedli zaščitne elemente embalaže, ki preprečujejo, da bi do bolnikov prišla ponarejena zdravila, in izvedli številne nadgradnje tehnološke opreme in proizvodnih postopkov. Za novo opremo in tehnologijo smo v zadnjih treh letih namenili okoli 20 milijonov EUR. Del te naložbe so tudi zaščitni ukrepi, ki jih bo zakonodaja v Ruski federaciji zahtevala od sredine leta 2020 dalje.

Nova poslovna stavba je vseljena

V **Ljubljani** smo sredi septembra 2019 uradno odprli novo poslovno stavbo. Ko bo v celoti opremljena, bo v njej 231 delovnih mest in 228 parkirnih mest.

Stavba ima 13.700 m² bruto površine. Povezana je s starimi poslovnimi prostori na Dunajski cesti 65. Za naložbo smo porabili 12 milijonov EUR.

Naložbe zunaj Slovenije

Med najpomembnejšimi naložbami v Krkinih odvisnih družbah v tujini je tovarna **Krka-Rus** na industrijskem območju mesta Istra na severozahodu Moskve, kjer proizvedemo dobri 2 milijardi tablet oziroma 72 % izdelkov, ki jih prodamo v Ruski federaciji. Z naložbami v naslednjih treh letih bomo povečali zmogljivost tovarne na končno, to je 3,5 milijarde tablet na leto. V Ruski federaciji imamo status domačega proizvajalca.

V proizvodno-distribucijskem centru v **Jastrebarskem** na Hrvaškem smo končali 1,7 milijona EUR vredno naložbo v proizvodnjo veterinarskih izdelkov v trdnih farmacevtskih oblikah.

Za optimizacijo proizvodne opreme v odvisni družbi **TAD Pharma** v Nemčiji smo namenili 0,5 milijona EUR, za posodobitev kapacitet v družbi **Krka - Polska** pa 0,6 milijona EUR.

Konec leta 2017 smo v Ningbu na **Kitajskem** z lokalnim partnerjem Menovo ustanovili skupno podjetje Ningbo Krka Menovo. Za najeto proizvodno lokacijo smo v Evropski uniji pridobili certifikat dobre proizvodne prakse. Konec leta 2018 smo začeli komercialno proizvajati prvi izdelek za trge zunaj Kitajske, hkrati pa smo vložili vso potrebno registracijsko dokumentacijo za njegovo prodajo na kitajskem trgu. V letu 2019 smo v najetih proizvodnih prostorih, ki smo jih dodatno opremili s proizvodno in kontrolno-laboratorijsko opremo, začeli proizvodnjo več izdelkov za Krkine trge zunaj Kitajske. V nakup osnovnih sredstev, predvsem za proizvodnjo, smo v letu 2019 vložili 2,8 milijona EUR.

Terme Krka

V poslovnih enotah odvisne družbe Terme Krka poteka več manjših naložb. Na objektu Športnega centra Otočec smo spomladi 2019 v celoti obnovili streho in teraso gostinskega lokala, na začetku leta 2020 pa smo tehnološko posodobili kuhinjo v Hotelu Šport.

Z montažnim gostinskim objektom na Strugi, ki je prvim gostom vrata odprl sredi decembra 2019, smo izboljšali kakovost ponudbe na golfskem igrišču Otočec.

V skladu s pogodbo o najemu plaže z Občino Piran so Terme Krka dolžne vložiti določena sredstva za ureditev plaže v Strunjanu. V letu 2019 smo pripravili projektno dokumentacijo za ureditev obalnega pasu, dela pa so se začela na začetku leta 2020.

Odvisna družba Terme Krka je v letu 2019 za naložbe namenila nekaj manj kot 1,9 milijona EUR.

Integrirani sistem vodenja in kakovost

Osnovna strateška usmeritev na področju kakovosti je zagotavljanje konkurenčne kakovosti z nenehnim izboljševanjem izdelkov, procesov in storitev. To dosegamo z učinkovitim delovanjem integriranega sistema vodenja (ISV) in sistema kakovosti, v skladu z načeli dobrih farmacevtskih praks (GXP) ter predpisi, ki urejajo področje kakovosti v farmacevtski industriji. S fleksibilnostjo, hitrim prilagajanjem novostim, potrebam trgov in zakonodaji, z izboljševanjem procesov, investicijami, naprednimi sistemi dela in ustreznimi metodami nadzora izpolnjujemo zahteve različnih odjemalcev ter dokazujemo stalno ustreznost procesov za doseganje načrtovanih ciljev. Zato v vseh procesih sistematično obravnavamo tveganja in priložnosti, povezane s kakovostjo, naš cilj pa je doseganje trajnostnega razvoja. Premišljeno načrtovanje in stalen napredek v razvoju procesov nam omogočata učinkovito zadovoljevanje zahtev naših notranjih in zunanjih odjemalcev in odpira nove priložnosti za izboljšave.

Sistem vodenja in kakovost

Z ISV obvladujemo različne vidike poslovanja na enoten način, kar omogoča učinkovito delovanje procesov. S tem določamo svoj odnos do kakovosti, okolja, varnosti in zdravja pri delu, varnosti živil, medicinskih pripomočkov ter varovanja informacij in neprekinjenega poslovanja podjetja. Vsebina ISV temelji na zahtevah standarda ISO 9001, načel GXP, načel HACCP, Direktive Sveta 93/42/EGS (Medical Device Directive, MDD) ter standardov ISO 14001, ISO 45001, ISO/IEC 27001 in ISO 22301. V letu 2019 smo nadaljevali nadgrajevanje sistemov vodenja v skladu z zakonodajo in smernicami, skladnost vzpostavljenega sistema vodenja pa smo potrdili z obnovljenimi certifikati dobre farmacevtske prakse. Potrdili smo tudi veljavnost certifikatov za ostale sisteme vodenja (ISO 9001, ISO 14001, ISO 27001, ISO 45001, MDD in HACCP). Da bi zagotovili kredibilnost ISV in utrjevali zaupanje svojih partnerjev, ISV redno certificiramo pri zunanjih neodvisnih inštitucijah, z inšpekcijami in presojami pa potrjujemo njegovo skladnost z zakonskimi in drugimi zahtevami.

Delovanje ISV podpira centraliziran informacijsko-dokumentacijski sistem, ki ga z digitalizacijo in drugimi ukrepi nenehno izboljšujemo, da tako zagotavljamo verodostojnost podatkov v dokumentih in elektronskih zapisih, boljšo dostopnost in zaščito podatkov ter transparentnejši pregled nad procesi in izdelki. Tak pristop omogoča pripravo analiz in trendov, s čimer zagotavlja utemeljeno podporo za izboljševanje učinkovitosti procesov in kakovosti izdelkov ter izpolnjevanje vseh zahtev. Sistem upravljanja podatkov temelji na etičnem pristopu, ki poudarja osebno integriteto posameznika in njegovo odgovornost za kakovostno opravljeno delo, na krovnih usmeritvah glede kakovosti ter na operativnih postopkih in kontrolah, ki so integrirane v informacijske sisteme in organizacijske procese.

Nenehne izboljšave, ki nam jih narekujejo standardi in smernice kakovosti ter pristop PDCA (plan/planiraj, do/izvedi, check/preveri in act/ukrepaj), so gonilna sila napredka in stalnega izboljševanja na vseh področjih delovanja skupine Krka. Sistematično in v skladu z vertikalno integracijo kakovosti obvladujemo procese od nabave, razvoja in raziskav, proizvodnje učinkovin in končnih izdelkov, distribucije, prodaje in trženja do spremljanja zadovoljstva odjemalcev. Zadovoljstvo naših odjemalcev in stalno doseganje poslovnih uspehov bosta naša ključna cilja tudi v prihodnje.

Inšpekcije in presoje sistema vodenja in kakovosti

Sistem vodenja in kakovosti nadzorujejo certifikacijski organi ter domače in tuje inšpekcije, preverjamo pa ga tudi z notranjimi presojami in presojami naših partnerjev.

ISV vsako leto redno certificira Slovenski institut za kakovost in meroslovje (SIQ). Hkrati pa nas SIQ, ki je priglašeni organ za ugotavljanje skladnosti medicinskih pripomočkov, vsako leto redno preverja na podlagi certifikata ES, izdanega za medicinski pripomoček Septoaqua. Tako je bilo tudi v letu 2019.

Glede na različne izdelke, ki jih proizvajamo, nas v Sloveniji nadzoruje več organov oziroma inšpektoratov. Področje zdravil in medicinskih pripomočkov nadzoruje Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP), področje izdelkov za samozdravljenje in prehranskih dopolnil pa Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije (ZIRS). Biocidne izdelke nadzoruje Inšpekcija za kemikalije iz Urada Republike Slovenije za kemikalije. Krmni dodatki, prehrana in pakirni materiali iz lesa so pod nadzorom Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR). Urad Republike Slovenije za meroslovje (MIRS) preverja merila v uporabi in v prometu ter predpakirane izdelke.

V letu 2019 je število inšpekcij in presoj ostalo na podobni ravni kot prejšnje leto. JAZMP, ki redno preverja proces proizvodnje zdravil in zdravilnih učinkovin ter izvajanje kliničnih študij in farmakovigilance, je izvedla štiri inšpekcije in štiri verifikacije novih proizvodnih in kontrolnih zmogljivosti. Na podlagi rednih nadzorov vzdržujemo certifikate o dobri proizvodni praksi (GMP), ki potrjujejo, da proizvodnja zdravil in učinkovin poteka v skladu z načeli in smernicami dobrih praks za zdravila in učinkovine. Z uspešno opravljenimi verifikacijami smo zagotovili, da se je v novih in obnovljenih obratih lahko začelo redno delo.

Zdravila tržimo tudi zunaj EU, zato smo imeli inšpekcije regulativnih organov nekaterih držav zunaj EU. V letu 2019 smo na podlagi uspešnih inšpekcij, ki jih je opravil ruski inštitut GILSINP, pridobili nove ruske GMP-certifikate, ki nam omogočajo prodajo ter s tem poslovanje in fleksibilnost pri zagotavljanju ključnih izdelkov na ruskem trgu.

Sodelujemo tudi pri izvedbi inšpekcij (evropske, ruske) pri svojih ključnih pogodbenikih, saj je nadzor nad delovanjem in obvladovanjem kakovosti pri proizvodnji in testiranju Krkinih izdelkov (učinkovine, polizdelki, končni izdelki) pri pogodbenikih ključnega pomena za celovito obvladovanje kakovosti ter obvladovanje tveganj zaradi kakovosti.

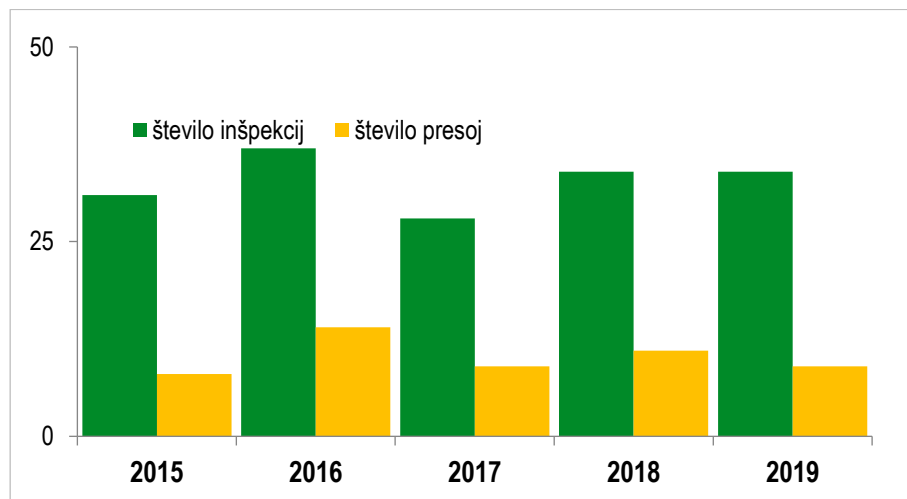
Uspešno opravljene inšpekcije in s tem pridobljeni certifikati o dobri proizvodni praksi nam omogočajo vzdrževanje registracijskih statusov obstoječih izdelkov in vlaganje registracij za nove izdelke. Stalnica so tudi redne inšpekcije beloruske agencije za zdravila. Uspešna inšpekcija omogoča vlaganje zahtevkov za marketinško avtorizacijo novih izdelkov in za obnovo obstoječih izdelkov.

Izvedli smo tudi redno certifikacijo skladnosti s standardom GOST ISO 9001:2015, kar nam je omogočalo uvoz zdravil na ruski trg brez dodatne kontrole kakovosti serij izdelkov v Ruski federaciji. To se je spremenilo z novim zakonom (t. i. federalni zakon 449), ki je začel veljati konec novembra 2019 in je za domače in tuje proizvajalce uvedel spremembe pri sproščanju končnih izdelkov na ruski trg. Ukinil je t. i. deklariranje posameznih serij izdelkov na trg, zahteva pa vnaprejšnje obveščanje državnih organov o načrtovanih ukinitvah izdelkov, posamičen vnos serij sproščenih izdelkov v državno elektronsko bazo in izdajo certifikata o skladnosti z registracijsko dokumentacijo. Uvaja tudi testiranje prvih treh serij novega izdelka in ene serije obstoječega izdelka na leto. V Krki smo v letu 2019 uspešno prilagodili vse postopke, da so v skladu z zahtevami novega zakona.

V letu 2019 so agencije na različnih trgih (Slovenija, Hrvaška, Poljska, Nemčija, Francija, Estonija, Madžarska, Danska, Norveška idr.) izvedle 98 kontrol in analiznih testiranj Krkinih izdelkov. Vsa testiranja so bila uspešna, kar potrjuje ustrezno kakovost, varnost in učinkovitost Krkinih zdravil.

Z uspešno opravljenimi inšpekcijami in presojami zagotavljamo nemoteno dostopnost naših izdelkov na različnih trgih, saj s tem ohranjamo veljavnost dovoljenj za proizvodnjo, certifikatov o dobri proizvodni praksi in marketinških avtorizacij za naše izdelke.

Število inšpekcij in presoj v skupini Krka

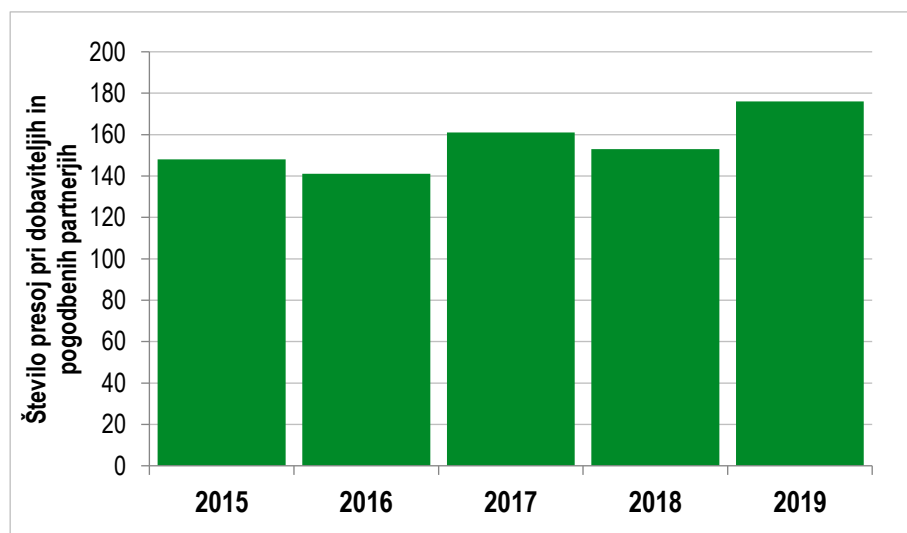

UVHVVR je opravila tri redne inšpekcijske nadzore delovanja sistema HACCP in fitosanitarni nadzor pakirnih materialov.

ZIRS je opravil en redni inšpekcijski nadzor proizvodnje, označevanja in zagotavljanja sledljivosti v proizvodnji prehranskih dopolnil, preverjal pa je skladnost s Pravilnikom o prehranskih dopolnilih ter izvajanje zahtev Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živil. Potrdil je ustrezno delovanje sistema za zagotavljanje ustreznosti živil.

V Krki vsako leto potekajo presoje partnerjev, ki presojajo skladnost z dobro proizvodno prakso, ustreznost farmakovigilančnega sistema ter izpolnjevanje pogodbenih zahtev. V letu 2019 je bilo osem presoj in vse so bile uspešno končane. Ugotovitve potrjujejo, da Krka izpolnjuje zahteve vseh partnerjev.

V letu 2019 smo uspešno nadaljevali presoje sistemov vodenja kakovosti naših GXP-partnerjev (dobavitelji, pogodbeni partnerji), ki jih izvajamo presojevalci iz skupine Krka. Pozorni smo na zakonodajne zahteve glede dobre proizvodne prakse in ostalih zahtev dobre farmacevtske prakse ter na zagotavljanje varovanja okolja, ravnanje s človeškimi viri in družbeno odgovornost. V skladu z ugotovitvami na področju zagotavljanja kakovosti izdelkov in surovin, proizvedenih pri partnerjih, uvajamo potrebne ukrepe za zmanjšanje tveganja na sprejemljivo raven. Ustrezna kakovost izdelkov in surovin, proizvedenih pri partnerjih znotraj dogovorjenih dobavnih rokov, omogoča optimalno načrtovanje proizvodnih procesov.

Procesi zagotavljanja kakovosti

Osnovna izhodišča za vzpostavitev in razvoj sistema kakovosti so določena v Načelih kakovosti skupine Krka, ki so krovni dokument kakovosti in na osnovi zakonodaje, dobrih praks in standardov, katerih novosti spremljamo in jih sistematično uvajamo v vse procese in sisteme vodenja, določajo enotno politiko kakovosti za vse odvisne družbe v skupini Krka. Za

izvajanje politik in doseganje strateških ciljev družbe imamo v Krki šest ključnih procesov: vodenje družbe, razvoj in proizvodnja zdravil, razvoj in proizvodnja učinkovin z oskrbo, marketing, prodaja ter inženiring in tehnične storitve. Procesi s področja kakovosti so integrirani v procese vodenja in omogočajo izvajanje osnovnih pravil delovanja vseh procesov družbe. Stalna naloga je nadgradnja sistema kakovosti, s čimer izboljšujemo učinkovitost procesov ter kakovost in konkurenčnost izdelkov in storitev. Ključni pogoj je, da so vsi zaposleni dobro ozaveščeni, se stalno usposablajo in izpopolnjujejo znanje s področja kakovosti. V sodelovanju s strokovnjaki z različnih področij prepoznavamo priložnosti za izboljšave in v procese družbe uvajamo novosti.

Skrbimo za visoko raven zavedanja o pomenu kakovosti v procesih družbe. Prek pobud in objav v publikacijah in na spletni strani družbe nenehno iščemo nove, inovativne pristope in jih uvajamo v delovne postopke.

Za kakovost, varnost in učinkovitost izdelka je pomembno, da je kakovost vključena v najzgodnejše faze razvoja in raziskav. Novosti v zakonodaji pravočasno vključujemo v delovne procese in s tem že v razvojni fazi izdelka zagotavljamo upoštevanje dobrih praks. Tako smo pravočasno implementirali zahteve direktive, povezane s preprečevanjem vstopa ponarejenih zdravil na trge EU. Uvedli smo označevanje vsakega posameznega pakiranja zdravila z edinstveno številko ter zagotovili kontrolo originalne zaprtosti vsakega pakiranja. Začeli smo tudi aktivnosti za pravočasno implementacijo serializacije in agregacije končnih izdelkov za ruski trg.

Da bi preprečili vstop ponarejenih zdravil v zakonito dobavno verigo, so 9. februarja 2019 začela veljati določila Delegirane uredbe Komisije (EU) 2016/161, ki zahtevajo, da se na ovojnino zdravil za uporabo v humani medicini namestijo zaščitni elementi, in sicer edinstvena oznaka (serializacija) in pripomoček za zaščito pred poseganjem v zdravilo (ATD). Tako sta omogočeni identifikacija in preverjanje avtentičnosti zdravil. Za izvajanje uredbe je bilo v Sloveniji določeno prehodno obdobje, ki se je končalo 1. decembra 2019.

8. novembra 2019 je bila sprejeta Uredba o izvajanju delegirane uredbe (EU) o določitvi podrobnih pravil za zaščitne elemente na ovojnini zdravil za uporabo v humani medicini, v kateri so med drugim določene sankcije za kršitve določb uredbe, katere izvajanje nadzira JAZMP.

Za implementacijo zahtev zakonodaje in zagotavljanje skladnih izdelkov na trgu smo v Krki in v naših odvisnih podjetjih zagotovili vso potrebno opremo za proizvodnjo in poročanje v evropski verifikacijski sistem (EU Hub).

V skupini Krka smo zahteve direktive uspešno in pravočasno implementirali. V vsakodnevni operativni fazi ugotavljamo, da sistem zelo dobro deluje. Morebitne napake, zaradi katerih prihaja do opozoril pri izdaji zdravil, so večinoma posledica napak ostalih deležnikov v procesu.

V letu 2017 je bila tudi v Ruski federaciji sprejeta zakonodaja, povezana s preprečevanjem vstopa ponarejenih zdravil na trg, ki velja za vsa zdravila za uporabo v humani medicini. Zahteve zakonodaje morajo biti implementirane do 1. julija 2020. Poleg edinstvene oznake (serializacija) zakonodaja zahteva tudi evidenco o individualnih embalažnih enotah v posameznih transportnih škatlah (agregacija), uvedbo kriptokode (Crypto Code) in poročanje podatkov v ruski sistem Markirovka. V Krki smo za izvajanje teh zahtev nadgradili računalniške sisteme in pakirne linije.

V proizvodnji serij zdravil za klinična preizkušanja z novimi orodji in bogatim strokovnim znanjem zagotavljamo ustrezno in zakonodajno zahtevano varnost bolnikov in prostovoljcev. Z uvajanjem novih tehnologij v razvoj izdelkov si prizadevamo za konkurenčno prednost na trgu, hkrati pa uporabnikom omogočamo, da bolje sprejmejo naša zdravila in bolje sodelujejo pri zdravljenju.

Na področju zdravilnih učinkovin, pomožnih snovi, embalažnih materialov in končnih izdelkov je vzpostavljen sistem kakovosti, ki sledi standardom dobrih proizvodnih praks. Skladnost vhodnih materialov in učinkovin zagotavljamo z registracijsko dokumentacijo za kemijsko proizvodnjo ter proizvodnjo končnih izdelkov za humano uporabo in veterinarsko uporabo. Trajno zagotavljamo tudi izredno nizko raven reklamacij vhodnih materialov, kar potrjuje majhen delež reklamiranih serij vhodnih materialov v zadnjih petih letih.

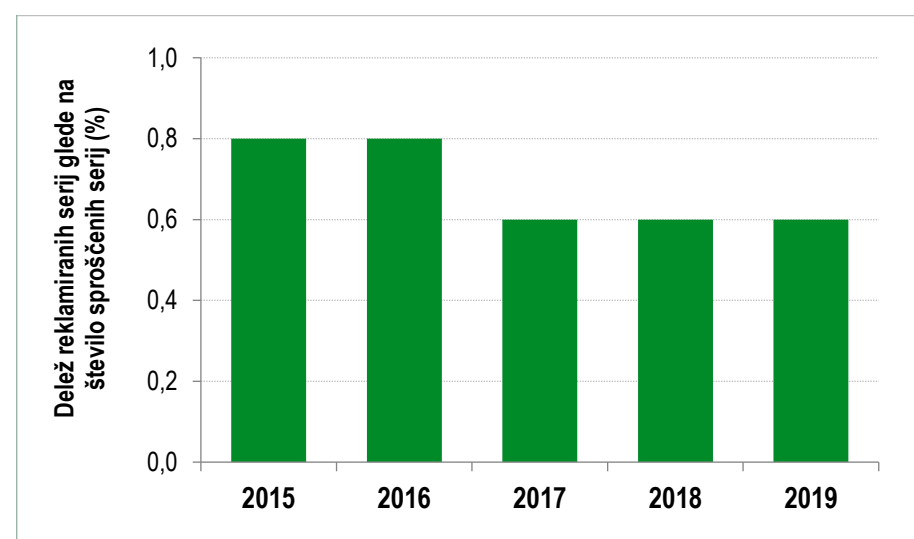
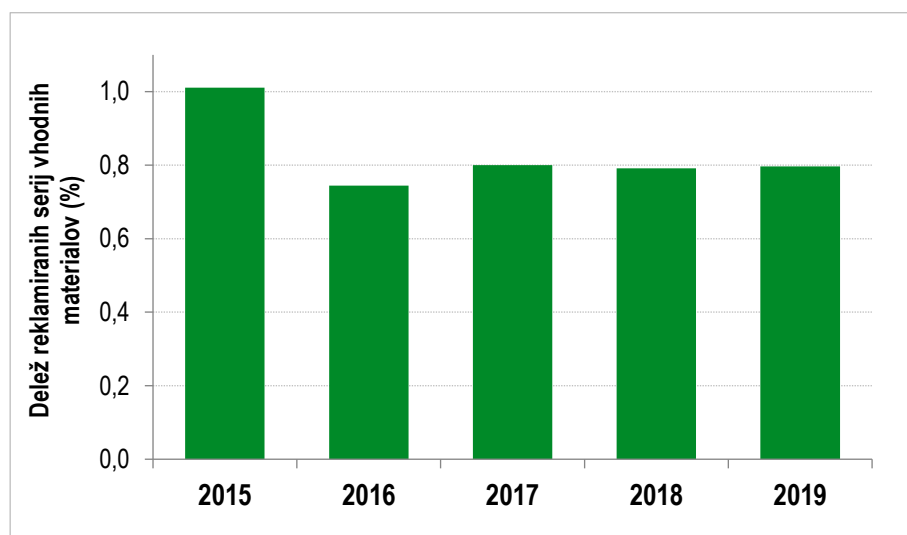
Kakovost naših izdelkov na trgu in odzive kupcev, povezane s kakovostjo naših izdelkov, redno spremljamo. Na vsako reklamacijo, mnenje ali predlog glede kakovosti se odzovemo hitro in v skladu s postopkom obravnave tovrstnih informacij s trga. Trend kakovosti izdelkov na trgu spremljamo prek kazalnika »delež reklamacij glede na število sproščenih serij«, ki je

postavljen nizko. Večletni rezultati pa kažejo, da je delež reklamiranih serij glede na število sproščenih serij majhen in kljub povečanemu obsegu proizvodnje optimalen, kar kaže na visoko kakovost naših izdelkov.

V letu 2019 so agencije za zdravila izdelke intenzivno preverjale glede genotoksičnih in nitrozaminskih nečistot. Preverjanje vseh izdelkov je potekalo pri vseh lastnikih dovoljenj za trženje izdelkov. Ker so v zdravilnih učinkovinah (valsartan, sartani, pioglitazon, metformin, ranitidin) odkrili nitrozaminske nečistote, je večina proizvajalcev neustrezne izdelke odpoklicala s trgov po vsem svetu. Zaradi tega je prišlo do večjega pomanjkanja nekaterih zdravil.

V skupini Krka smo se zaradi ustrezne opremljenosti, znanja in vertikalnega obvladovanja izdelkov, njihove ustrezne varnosti in kakovosti izognili težavam z oskrbo z izdelki, ki je prizadela večino konkurentov, in v okviru razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti in veljavnih registracij izrabili poslovno priložnost.

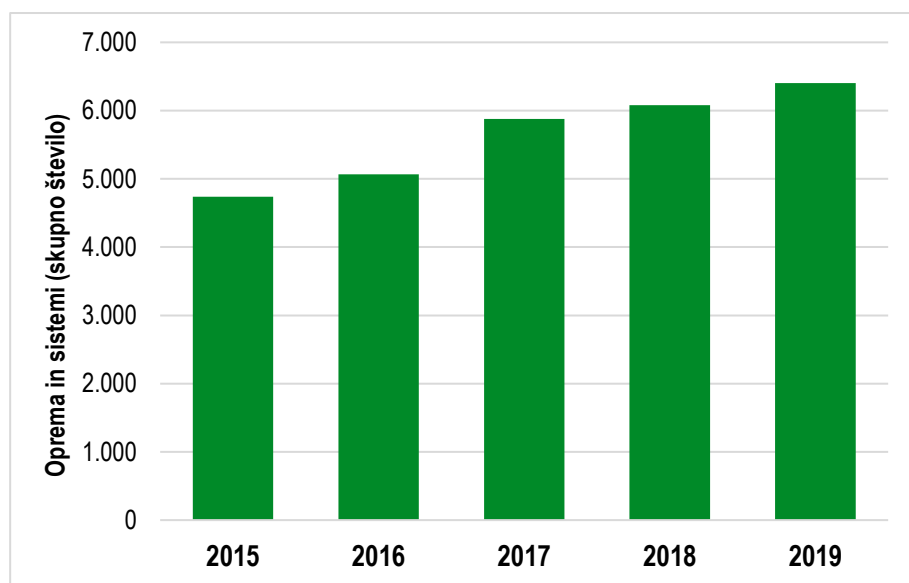
Tudi v prihodnje bodo nitrozaminske in genotoksične nečistote zelo pomembne pri dokazovanju in opredeljevanju ustrezne kakovosti, varnosti in učinkovitosti izdelkov. Evropska medicinska agencija je od vseh nosilcev registracij za zdravila zahtevala, da do konca marca 2020 pripravijo evalvacijo vseh zdravil na trgu glede prisotnosti nitrozaminskih nečistot. V Krki smo se intenzivno usmerili v pripravo podlag in vrednotenje naših izdelkov, kar nam omogočajo vertikalno integrirana proizvodnja izdelkov (od nabave surovin za proizvodnjo učinkovin, končnih izdelkov, njihovega testiranja do sproščanja izdelkov za trg), znanje, usposobljeni strokovnjaki in izkušnje z vertikalno integrirano kakovostjo v vseh procesih delovanja.

Sistem kakovosti v skladu z zahtevami dobre proizvodne in distribucijske prakse nadgrajujemo tudi v Krkinih odvisnih družbah.

Strateško pomembne zdravilne učinkovine proizvajamo v skladu s tehnološkimi postopki, ki so rezultat našega razvojno-raziskovalnega dela. Učinkovine so proizvedene bodisi v obratih kemijske proizvodnje bodisi pri pogodbenih partnerjih ter so prav tako vključene v procese zagotavljanja kakovosti. V letu 2019 smo te procese še izboljšali, ustreznost pa potrdili z uspešnimi inšpekcijami JAZMP v Krki in pri ključnih pogodbenih partnerjih. Tako smo potrdili ustrezno kakovost proizvodnje učinkovin ter zagotovili kakovostnejšo in zanesljivejšo dobavo. Z ustreznim in učinkovitim komuniciranjem z regulativnimi organi smo se uspešno odzvali na odkritje genotoksičnih nečistot v številnih zdravilih različnih proizvajalcev.

S kvalifikacijami in validacijami investicijskih in računalniških projektov, tehnološke in laboratorijske opreme, medijev, klimatizacijskih sistemov, tehnoloških postopkov in procesov čiščenja, s kalibracijami ter postopki vzdrževanja zagotavljamo ustrezne pogoje za proizvodne in kontrolne procese. Opreme in sistemov je vsako leto več, kar pomeni tudi več kvalifikacij. S procesnimi validacijami in validacijami pakiranja zagotavljamo ustreznost tehnoloških postopkov za polizdelke in postopkov za pakiranje končnih izdelkov. Z validacijami potrjujemo tudi ustreznost pogojev med transportom. Izboljšani pristopi se kažejo v uspešno realiziranih letnih načrtih in ciljih, kar potrjujejo tudi stalni nadzori, ki jih izvajajo notranji in zunanji presojevalci ter inšpektorji.

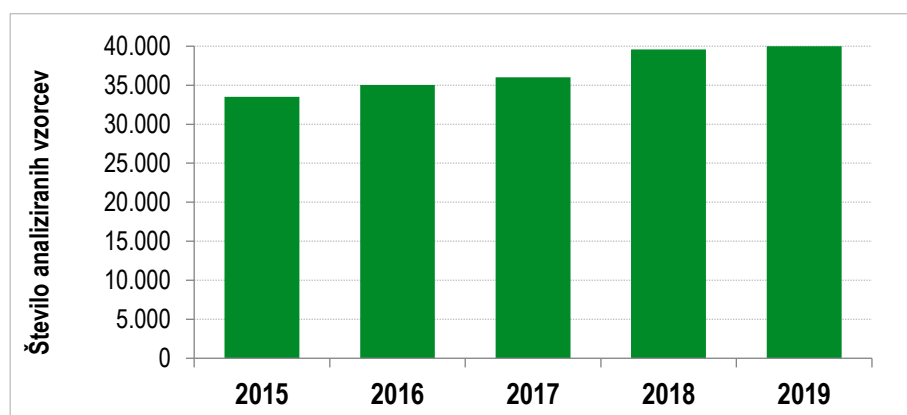
Pred začetkom novega investicijskega projekta in pred uporabo rekonstruiranega objekta preverimo, ali novi oziroma rekonstruirani objekt ustreza vsem zahtevam dobre proizvodne prakse. Kakovost preverjamo v proizvodnih obratih, skladiščih, kontrolnih in razvojnih laboratorijih ter v kemijski in farmacevtski piloti. V nekaterih primerih (novi investicijski projekti, nekatere večje rekonstrukcije) moramo pred uporabo pridobiti še ustrezno oceno oziroma verifikacijo JAZMP. Leta 2019 je bilo bistveno več odobritev kakovosti kot leta 2018, kar kaže na investicijsko aktivnost pri proizvodnji učinkovin in končnih izdelkov (dodatna oprema v proizvodnji končnih izdelkov, farmacevtska pilota, skladišče vhodnih materialov, nova laboratorijska oprema idr.).

Veliko pozornost namenjamo verodostojnosti podatkov, saj tako zagotavljamo, da so v predpisanem času hranjenja glede celovitosti, trajnosti, razpoložljivosti, čitljivosti, točnosti, izvornosti in opisljivosti skladni z regulatornimi zahtevami. Načelo integritete podatkov uresničujemo v razvoju, proizvodnji, kontroli, distribuciji, zagotavljanju kakovosti izdelkov in farmakovigilanci. Posebno pozornost namenjamo razvoju in uvajanju informacijskih sistemov ter vpeljavi in obvladovanju laboratorijske in proizvodne opreme, kjer verodostojnost izvornih podatkov zagotavljamo z validacijami in kvalifikacijami vzdrževanja opreme, nadzorovanimi spremembami in obvladovanjem morebitnih odstopanj med procesi.

V letih 2018 in 2019 smo nadgradili laboratorijske sisteme in tako povečali dokazljivost ustreznosti obvladovanja integritete podatkov. Za vsa analizna testiranja vhodnih materialov, medizdelkov, polizdelkov in končnih izdelkov uporabljamo opremo, ki je skladna z najstrožjimi farmacevtskimi standardi. Pri vodenju elektronske in papirne dokumentacije ter procesov analiznega testiranja upoštevamo zahteve dobre proizvodne prakse, dobre kontrolne laboratorijske prakse in zahteve po zagotavljanju integritete podatkov; obvladujemo dostope, pravice v sistemih, nadzor nad izvajanjem in uporabljanjem procesov in sistemov ter nad naknadnim poseganjem v zapise podatkov in ustreznim arhiviranjem.

Posebno skrb namenjam arhiviranju podatkov, da zagotavljamo ustrezno časovno odzivnost pri pridobivanju arhiviranih podatkov, pravilnost arhiviranja, zaščito arhiviranih podatkov, zapisov, poročil ter ustrezno obdobje arhiviranja.

V kontrolnih laboratorijih s fizikalno-kemijskimi metodami in analitskimi tehnikami preverjamo kakovost izdelkov, polizdelkov in medizdelkov, zdravilnih učinkovin, vhodnih materialov, proizvodnega okolja, opreme in osebja ter proizvodnih procesov na vseh naših proizvodnih lokacijah. Preverjamo tudi kakovost izdelkov, polizdelkov in zdravilnih učinkovin, proizvedenih pri pogodbenih partnerjih. Na vseh področjih delovanja in v posameznih procesih sproti prepoznavamo morebitna tveganja, ki jih z ustreznim in pravočasnim ukrepanjem zmanjšujemo na najmanjšo možno mero. Tako zagotavljamo pravočasne in kakovostne analize, s tem pa nemoteno oskrbo z izdelki. Z rednim preverjanjem kakovosti izdelkov na trgu zagotavljamo njihovo kakovost v celotnem roku uporabe. Nenehno skrbimo za optimizacijo delovnih procesov, povečanje laboratorijskih zmogljivosti in povečanje števila zaposlenih, da bi tako zagotovili izpolnjevanje zakonodajne zahteve in doseganje poslovnih ciljev. Pri obvladovanju laboratorijskih sistemov in pri vpeljavi novih skrbimo za trajnostno zagotavljanje integritete podatkov. Kakovost in varnost dela v laboratorijih povečujemo z nenehnim izpopolnjevanjem znanja, ozaveščanjem zaposlenih, vpeljevanjem novih analitskih tehnik in uvajanjem izboljšav na vseh področjih dela. Svoje znanje in izkušnje stalno prenašamo tudi v naše odvisne družbe v tujini in k pogodbenim partnerjem ter s tem zagotavljamo enako kakovost dela in strokovnost.

Nadzorujemo proizvodne procese, učinkovine in končne farmacevtske izdelke. Z nadzorom kritičnih faz proizvodnega procesa ter s pregledom in oceno dokumentacije vsake serije izdelka potrjujemo, da so naši izdelki proizvedeni v skladu s predpisanimi postopki in smernicami dobre proizvodne prakse. Z novimi organizacijskimi ukrepi, ki omogočajo učinkovitejšo sodelovanje s proizvodnimi obrati, smo še izboljšali zagotavljanje kakovosti, predvsem na področju sterilnih, tekočih in poltrdnih oblik, s tem pa tudi zagotavljanje kakovostnih, varnih in učinkovitih izdelkov. Rezultat uspešnega sodelovanja med proizvodnjo sterilnih izdelkov in zagotavljanjem kakovosti je nenehno izboljševanje mikrobiološkega proizvodnega okolja. Od leta 2013 dalje ugotavljamo, da se mikrobiološki pogoji v proizvodnji sterilnih izdelkov nenehno izboljšujejo, tako da smo sedaj na zeleni ravni, ki zagotavlja stalno varnost sterilnih izdelkov. Mikrobiološki pogoji okolja, opreme, osebja in medijev se nenehno izboljšujejo tudi v proizvodnji nesterilnih farmacevtskih oblik.

V skladu s prodajnimi in proizvodnimi potrebami načrtujemo in usklajujemo dejavnosti za pravočasno sproščanje vhodnih materialov, polizdelkov in končnih izdelkov. Število na trg sproščenih serij je odvisno od prodajnih potreb in realizacije proizvodnih dejavnosti. V procesu sproščanja serij nenehno spremljamo odzivne čase in skrbimo, da so izdelki pravočasno na voljo za prodajo. Realizacija dejavnosti, ključnih za sprostitev serij na trg, je rezultat dela v celotnem ciklu proizvodnje, kontrole in ocenjevanja kakovosti izdelka. Vse proizvedene serije so ocenjene v skladu s standardi dobre proizvodne prakse in so skladne z registracijsko dokumentacijo. Končno oceno posamezne serije zdravila izvedejo osebe, odgovorne za sproščanje serij zdravil, kot je predpisano v Zakonu o zdravilih in zakonodaji EU na področju zdravil, nato sledita izdaja certifikata in priprava dokumentacije serije za kupca. V skladu s smernicami dobre proizvodne prakse, ki veljajo v EU, redno posodabljam certifikate o kakovosti končnega izdelka.

Kakovost izdelkov na trgu spremljamo v njihovem celotnem življenjskem ciklu, poleg tega pa smo v spremljanje varnosti zdravil vključeni v okviru farmakovigilančnega sistema. Podatke o varnosti zdravila zbiramo in vrednotimo v celotnem življenjskem ciklu zdravila, v obdobju pred registracijo in po registraciji oziroma pri vsakodnevni uporabi zdravil. V okviru farmakovigilančnega sistema ocenjujemo tudi tveganja in koristi zdravila, izvajamo ukrepe za obvladovanje tveganj in zagotavljamo ustrezne informacije za zdravnike in uporabnike.

Usmeritve sistema kakovosti

Zadovoljstvo odjemalcev s Krkinimi izdelki in storitvami je eden od ključnih ciljev ISV. Usmeritve sistema kakovosti usklajujemo z zahtevami in pričakovanji svojih odjemalcev znotraj zakonodajnih okvirov in smernic dobrih proizvodnih praks. Informacije o zadovoljstvu odjemalcev z našimi izdelki stalno spremljamo prek posrednih kazalcev, katerih namen je izboljševanje procesov. Zadovoljstvo partnerjev z našimi izdelki in storitvami zagotavljamo s pogodbami o zagotavljanju kakovosti, ki jih redno dopolnjujemo, in z letnimi pregledi kakovosti. Zadovoljstvo partnerjev se kaže tudi v uspešno opravljenih inšpekcijah in presojah ustreznosti proizvodnje izdelkov glede na standarde dobrih proizvodnih praks in glede na registracijsko dokumentacijo.

Delovanje vseh najpomembnejših procesov z vidika ISV in v skladu z merili uspešnosti periodično pregleduje Odbor za kakovost ter predlaga strateške usmeritve za nadaljnji razvoj. Področje kakovosti ima določenih pet meril uspešnosti (stroški kakovosti, reklamacije, odstopi, odzivni časi, rezultati inšpekcij in presoj). Odbor za kakovost vsako leto preveri njihovo uresničevanje ter potrdi cilje za naslednje leto. Postavljene cilje stalno dosegamo. Redno izvajamo mesečne preglede kazalnikov kakovosti (v letu 2019 je bilo šest pregledov), ki obravnavajo ključne procese v Krki in vplivajo na kakovost, varnost in učinkovitost izdelkov, da bi tako preverjali doseganje postavljenih ciljev in vpeljevanje dodatnih izboljšav.

Tudi v odvisnih družbah izvajamo mesečne preglede kazalnikov kakovosti. Vsako četrletje pregledamo realizacijo in cilje ter pripravimo usmeritve. Dvakrat na leto o kazalnikih kakovosti poročamo Odboru za kakovost.

V letu 2019 smo mesečne preglede kazalnikov kakovosti vpeljali tudi pri ključnih pogodbenih partnerjih.

Velik poudarek dajemo varovanju okolja, varnosti in zdravju pri delu (upoštevamo tudi zahteve ISO 14001, ISO 45001 in smernice Odgovornega ravnanja) ter odkritim in korektnim odnosom z javnostjo, ki ji redno poročamo in jo obveščamo o izboljšavah. V zadnjih dveh letih smo nadgradili sistem upravljanja z okoljem in sistem varnosti in zdravja pri delu ter tako še izboljšali njuno učinkovitost. Rezultat uspešnega dela na področju varnosti in zdravja pri delu in pri ravnanju z okoljem je vsakoletna pridobitev pravice do uporabe logotipa odgovorno ravnanje (Responsible Care).

Skrb za kakovost se začne pri vsakdanjem delu v vsaki organizacijski enoti, pri vseh procesih in izdelkih ter pri vsakem zaposlenem. Vedno pa obstajajo možnosti za izboljšave, zato za spodbujanje zavezanosti h kakovosti (poteka tudi na področjih učinkovitosti, varnosti, varčnosti, znanja, koristnih predlogov in okolja) in za njeno promocijo objavljamo strokovno-motivacijske članke v internih medijih (Krkanet, Utrip, Bilten). Tako zaposlene obveščamo in ozaveščamo o spremembah na področju ISV in o vplivu kakovostnega dela na rezultate v skupini Krka.

Naša stalna usmeritev je izboljšanje agilnosti delovanja – od razumevanja sprememb, sodelovanja in posvetovanja, prilagajanja zahtevam in potrebam trgov ter usklajenega in povezanega delovanja organizacijskih enot do integracije in poenotenja vseh sistemov vodenja in kakovosti v procesih znotraj skupine Krka. V skladu s tem skrbimo za nadgradnjo sistemov in optimizacijo. Nadgradnjo in optimizacijo dela v odvisnih družbah smo nadaljevali tudi v letu 2019. Prav tako skrbimo za obveščanje in uvajanje novosti ter za strokovno pomoč odvisnim družbam, v katerih s presojami redno preverjamo sisteme kakovosti.

Nenehna rast fizičnega obsega proizvodnje, lansiranje novih izdelkov in pravočasno uvajanje sprememb zakonodaje zahtevajo sprotne nadgrajevanje in preverjanje zmogljivosti ter uvajanje izboljšav, da lahko proizvedemo večje število izdelkov in serij ter jih sprostimo za trg, hkrati pa poskrbimo, da so proizvedeni v skladu z regulatornimi in Krkinimi zahtevami. Širitev na nove trge je pomembna tudi na področju kakovosti, saj moramo poznati zakonodajne zahteve na teh trgih, jih implementirati in prilagoditi ter poskrbeti za učinkovito prilagoditev procesov. V letu 2019 je podjetje Ningbo Krka Menovo intenzivno nadaljevalo regulatorne aktivnosti za registracijo izdelkov na Kitajskem, potekale so tudi priprave na prodajne aktivnosti, povezane s prvimi registracijami, ki naj bi jih kmalu pridobili. Sočasno je potekala proizvodnja končnih izdelkov, ki so bili preneseni iz Krke in so namenjeni za evropski trg.

Sistem varovanja informacij ter varstva osebnih podatkov

Sistem vodenja varovanja informacij (SVVI) je certificiran v skladu z ISO/IEC 27001. V letu 2019 smo uspešno opravili obnovitveno presjo sistema. Redno ocenjujemo tveganja informacijskih virov. SVVI se redno preverja z notranjimi presojami, revizijskimi pregledi in inšpekcijami. V letu 2019 smo uresničevali ukrepe, ki jih je zahteval zunanji varnostni pregled v letu 2018, izvedli smo varnostni pregled in realizirali priporočila. Z najnaprednejšimi tehnologijami smo zagotovili zaščito pred

zunanji napadi. Politiko varovanja informacij na podlagi usmeritev obvladujoče družbe uvajajo tudi vse Krkine odvisne družbe.

Končali smo prvo fazo inšpekcijskega nadzora informacijskega pooblaščenca Republike Slovenije (IP RS) na področju obdelave osebnih podatkov v kliničnih študijah. Pričakujemo, da bomo to nadaljevali še v letu 2020. Pregledali smo nekatere procese obdelave osebnih podatkov in jih uredili tako, da sledijo najnovejši praksi nadzornih organov, tako slovenskih kot iz držav EU (npr. redno posodabljanje osebnih podatkov v bazah v vseh Krkinih družbah v EU, zagotovitev informacije o obdelavi posameznikom). Informacijskemu pooblaščenču smo poročali, kako kot velik delodajalec izpolnujemo svoje obveznosti iz Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov (GDPR) glede evidenc obdelave zaposlenih, informacije o obdelavi njihovih osebnih podatkov ter glede imenovanja pooblaščenca osebe za varstvo podatkov. S temi aktivnostmi zmanjšujemo tveganje za kršitev in utrjujemo skladnost z veljavno zakonodajo in prakso.

Osnova za uspešno izvajanje SVVI je ozaveščanje zaposlenih, ki je vključeno v redno in stalno usposabljanje. Tudi v letu 2019 smo posebno pozornost posvetili ozaveščanju vseh zaposlenih na ravni skupine Krka glede t. i. phishing napadov. Pri simulacijah smo primere dodatno prilagodili aktualnim situacijam.

Prav tako zagotavljamo visoko raven razpoložljivosti kritičnih sistemov, kot so poslovni sistem, proizvodni sistem, dokumentacijski sistem, elektronska pošta, nadzorni sistemi in drugi. Pričakovana minimalna razpoložljivost kritičnih sistemov je 99,5-odstotna. Krka ima podvojen podatkovni center, ki skupaj z osnovnim podatkovnim centrom zagotavlja visoko raven redundantnosti v skladu z zahtevami po visoki stopnji razpoložljivosti in varnosti podatkov. Za vse računalniške sisteme, aplikacije in podatke zagotavljamo varnostno kopijo v realnem času na oddaljeni lokaciji zunaj Novega mesta.

	Letna razpoložljivost (v %)				
	2019	2018	2017	2016	2015
poslovni sistem	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
proizvodni sistem	99,6	99,8	99,9	99,9	99,9
dokumentacijski sistem	99,9	99,3	99,8	99,8	99,7
elektronska pošta	99,9	99,9	99,9	99,8	99,9
poslovni sistem	99,9	99,9	99,9	99,8	99,9

Sistem upravljanja neprekinjenega poslovanja

Cilj sistema upravljanja neprekinjenega poslovanja (SUNP) je pripraviti ukrepe in postopke, s katerimi tudi ob večjih incidentih in katastrofah zagotavljamo neprekinjenost proizvodnje in prodaje ključnih izdelkov. SUNP izvajamo v skladu s sprejeto strategijo in politiko ter ga nenehno posodabljam v skladu z zahtevami standarda ISO 22301 (Business continuity management systems). Pomembni sestavni deli SUNP so tudi postopki za optimizacijo odpornosti Krke proti neželenim incidentom, postopki ukrepanja ob incidentih ter načrti neprekinjenega poslovanja za obvladovanje kriznih situacij. SUNP je sestavni del celovitega obvladovanja tveganj v Krki. V letu 2019 smo z vajami preverjali izvedljivost in učinkovitost predvidenih ukrepov za zagotavljanje neprekinjenosti poslovanja v vseh kritičnih procesih ter na podlagi rezultatov posodobili del načrtov neprekinjenega poslovanja.

TRAJNOSTNI RAZVOJ

Trajnostni razvoj je ena od temeljnih usmeritev Krkine strategije. Zavedamo se, da smo uspešni, kadar naš uspeh pozitivno vpliva tudi na naravno in družbeno okolje. To je zahtevno poslanstvo, ki smo mu povsem predani.

Izdelki vrhunske kakovosti so naša zaveza, zdravje ljudi pa naša motivacija. Zavedamo se, da je, ko gre za zdravje, dobro le najboljše, zato skrbno načrtujemo nastajanje naših izdelkov pa tudi vse procese, s katerimi vplivamo na življenje v okolju, v katerem delujemo. Zaupanje naših bolnikov in partnerjev smo pridobili znanjem, profesionalnim etičnim pristopom in visoko kakovostjo na vseh ravneh poslovanja.

V skladu z družbeno in okoljsko odgovornostjo si prizadevamo, da bi izboljševali svoje rezultate na področju varovanja narave, zdravja in varnosti ter sodelovali pri razvoju družbenega okolja. Ta prizadevanja nas vodijo pri raziskovalnem delu, izboljševanju proizvodnih procesov, vlaganju v tehnologijo in zaposlene ter pri skrbi za varno, zdravo, spodbudno in prijetno delovno okolje, pri sodelovanju s poslovnimi partnerji, dobavitelji, z znanstvenimi in izobraževalnimi ustanovami, različnimi nevladnimi organizacijami in drugimi ustanovami. Pri vsem svojem delu ravnamo v skladu z visokimi etičnimi standardi.

Zavedamo se, da je finančna uspešnost odvisna tudi od družbeno odgovorne naravnosti, zato dajemo enakovreden poudarek družbenim, okoljskim in ekonomskim dosežkom. Trajnostne cilje poslovanja dosegamo v okviru letnih načrtov in programov, v poročanje pa zajemamo ekonomske, družbene in okoljske učinke. Finančne in nefinančne informacije, povezane s področjem trajnosti, predstavljamo v različnih poglavjih letnega poročila pa tudi na spletni strani www.krka.biz.

Potrebe vseh naših deležnikov in družbenega okolja ter vplivov našega podjetja poskušamo razumeti v stalnem in proaktivnem dialogu. Tako izboljšujemo medsebojne odnose in se hitro prilagajamo spremembam na trgu. Naše deležnike in ključna področja podrobneje predstavljamo v nadaljevanju.

Ključni deležniki skupine Krka

Vključevanje deležnikov	
Deležniška skupina	Način vključevanja
Zaposleni	- mednarodne konference za zaposlene (različne tematike) - merjenje organizacijske klime - svet delavcev - zbori delavcev
Vlagatelji	- srečanja z vlagatelji na sedežu družbe - srečanje finančnih analitikov z vodstvom družbe - udeležba na konferencah za vlagatelje - predstavitveni sestanki v finančnih središčih po svetu - konferenčni klici s finančnimi analitiki ob objavah poslovnih rezultatov - redne skupščine delničarjev - komuniciranje s finančnimi mediji

Odjemalci	
Inštitucije (nadzorni organi, zdravstvene zavarovalnice, državni organi idr.)	– dolgoročno sodelovanje in zagotavljanje verodostojne dokumentacije – povezovanje s specializiranimi razvojnimi ustanovami in podjetji – sodelovanje z univerzami in znanstvenimi inštituti – sodelovanje pri spremembah strokovnega, znanstvenega in regulatornega okolja prek različnih strokovnih in industrijskih združenjih v Sloveniji, EU in drugod
Neposredni kupci (distributerji, lekarniške mreže, bolnišnice, druga farmacevtska podjetja)	– dolgoročno partnersko sodelovanje – letna spletna raziskava o zadovoljstvu z najpomembnejšimi vidiki poslovanja (splošno zadovoljstvo, zadovoljstvo z izdelki, prodajnim osebjem, obravnavo in izpolnjevanjem naročil, obravnavo reklamacij in pritožb) – pridobivanje predlogov za izboljšave
Posredni kupci (zdravniki, veterinarji, farmacevti)	– redno seznanjanje z informacijami o izdelkih v tiskani in elektronski obliki – neposredni stiki prek strokovnih sodelavcev v 40 državah – organizacija ali podpora strokovnih in izobraževalnih srečanj – napredne digitalne vsebine za izobraževanje strokovne javnosti – povratne informacije in mnenja v vsakodnevnih stikih in tržnih raziskavah
Bolniki in drugi končni uporabniki	– odgovorno in strokovno komuniciranje o izdelkih, tudi prek družbenih omrežij in digitalnih medijev
Lokalna skupnost in družbeno okolje	– prepoznavanje potreb lokalnega in družbenega okolja prek sponzorskih in donatorskih aktivnosti, letnega srečanja s klubi in društvi, Krkinega tedna humanosti in prostovoljstva, Sklada Krkinih nagrad za mlade raziskovalce – odprt dialog in izmenjava mnenj na srečanju s krajani (upoštevanje pri načrtovanju okoljskih ciljev in trajnostne skrbi za okolje) – sodelovanje z okoljevarstvenimi organizacijami
Dobavitelji	– sodelovanje prek razpisov in natečajev – delovni sestanki – izvajanje presoje
Mediji	– pregledne informacije o poslovanju in dogodkih v sporočilih za javnost in odgovorih na vprašanja medijev – novinarske konference in srečanja s predstavniki medijev – objava informacij na spletnih mestih

Odgovornost do zaposlenih

Ključni delež k ustvarjanju uspeha podjetja prispevajo prav zaposleni. Skupina Krka je prisotna na trgih od Vladivostoka do Lizbone, kar pomeni, da delujemo v različnih kulturnih okoljih in s tem širimo svoj pogled in razumevanje, hkrati pa partnersko pristopamo k doseganju ciljev podjetja. Skupaj gradimo kulturo medsebojnega zaupanja, spoštovanja, sodelovanja in timskega dela, nenehnega učenja ter odgovornega in učinkovitega dela. Prizadevamo si, da bi vse naše aktivnosti odražale odgovornost do zaposlenih in vrednote, za katere se zavzemamo. Naše vrednote – hitrost in fleksibilnost, partnerstvo in zaupanje, učinkovitost in kreativnost – nas usmerjajo pri postavljanju ciljev, doseganju rezultatov, sodelovanju in delu z zaposlenimi.

Posebno pozornost namenjamo privabljanju, prepoznavanju in razvoju talentov ter tako zagotavljamo, da bo podjetje uspešno tudi v prihodnosti.

Ustvarjamo delovno okolje, ki spodbuja strokovni in osebni razvoj zaposlenih, saj za uspešno nastopanje na trgih, razvoj in trženje novih izdelkov ter vlaganje v sodobne proizvodne zmogljivosti potrebujemo visokousposobljene kadre. Verjamemo, da uspeh posameznika temelji na želji po doseganju odličnosti pri delu ter na nenehnem strokovnem izpopolnjevanju, osebnem razvoju in razvoju medsebojnih odnosov.

Ker je kakovost za nas pomembna na vsakem koraku delovnega procesa, zaposlene spodbujamo k medsebojnemu sodelovanju, prenosu relevantnih informacij in ustvarjalnosti. Ustvarjamo okolje, v katerem lahko cilje in potrebe posameznika povezujemo s cilji podjetja. To dosegamo prek zahtevnih in zanimivih delovnih izzivov, zagotavljanja optimalnih delovnih razmer, omogočanja razvoja veščin in kompetenc ter sodelovanja pri kariernem razvoju. Veliko pozornost namenjamo tudi izobraževanju o kakovosti, saj lahko le ustrezno usposobljeni zaposleni uspešno sledijo zahtevam vseh standardov in procesov.

Zaposlenim omogočamo delo v okolju, v katerem se lahko poslovno, strokovno in osebno razvijajo, napredujejo prek izzivov, ki jim jih prinašajo delovne naloge, in se izobražujejo na področju vodenja, osebnega razvoja, strok in tujih jezikov. Da bi delovali sinergično in povezovali zaposlene iz različnih okolij, organiziramo mednarodne konference z različno vsebino: marketinške, prodajne, tehnološke, kadrovske, regulatorne, računovodske itd. Na njih se srečujejo zaposleni iz družbe Krka in iz njenih podjetij in predstavništev v tujini, si izmenjujejo izkušnje, analizirajo aktualne izzive, se dogovarjajo o uresničevanju skupnih strateških usmeritev in ciljev ter izmenjujejo primere dobrih praks. Tako skupaj ustvarjamo uspeh in prihodnost podjetja.

Cenimo zavzetost in spoštujemo prispevek vsakega zaposlenega k doseganju ciljev skupine Krka. Spodbujamo zavedanje, da zaposleni soustvarjajo delovno okolje, organizacijsko klimo in s tem poslovne rezultate. Ker želimo izvedeti tudi, kako zaposleni gledajo na delo v Krki, redno merimo organizacijsko klimo. Tako imajo zaposleni priložnost izraziti svoje mnenje, analize ugotovitev pa nam pomagajo pri pripravi izboljšav, ki prispevajo k ustvarjanju učinkovitega in ustvarjalnega okolja.

Konkurenčnost in uspešnost skupine Krka ohranjamo tudi z nenehnim izboljševanjem notranjih procesov in hitrim odzivanjem na potrebe trga. V letu 2019 je bilo v skupini Krka zaposlenih 306 ljudi več kot leto prej. Ob intenzivni rasti in širjenju na nove trge postaja hitro odzivanje še bolj pomembno, saj smo s svojimi izdelki prisotni na različnih koncih sveta. Skupina Krka postaja vse bolj kompleksna, zato posebno pozornost namenjamo organizacijski učinkovitosti. Nenehno iskanje novih rešitev v procesih in strukturi ter reorganizacija in prestrukturiranje enot v Sloveniji in tujini nam omogočajo fleksibilnost in hitro odzivanje na zahteve konkurenčnega okolja, izmenjava izkušenj v mednarodnem okolju pa sinergično prepletanje različnih kulturnih vzorcev in vrednot.

Temelj našega delovanja je zagotavljanje enakih možnosti za vse zaposlene, ne glede na spol, raso, vero, narodno pripadnost ali druge kulturne razlike, ter spoštovanje zakonskih norm in etičnega odnosa do soljudi in širšega družbenega okolja. Spoštujemo človekove pravice, ki so zajete v mednarodno priznanih načelih in smernicah, vključno z deklaracijo Združenih narodov o človekovih pravicah. V vseh državah, v katerih delujemo, upoštevamo vse zakonske predpise in standarde s področja človekovih pravic. Ker smo zavezani visokim etičnim standardom, se vsi zaposleni izobražujejo o Kodeksu ravnanja. Kodeks določa načela in pravila etičnega ravnanja ter dobrih poslovnih običajev in standardov ravnanja, ki so zavezujoča za vse zaposlene v Krki, d. d., Novo mesto in v njenih odvisnih družbah. Z jasno določenimi pravili in postopki zagotavljamo hiter odziv na zaznano neprimerno ravnanje v medsebojnih odnosih in preprečujemo mobing v vseh oblikah.

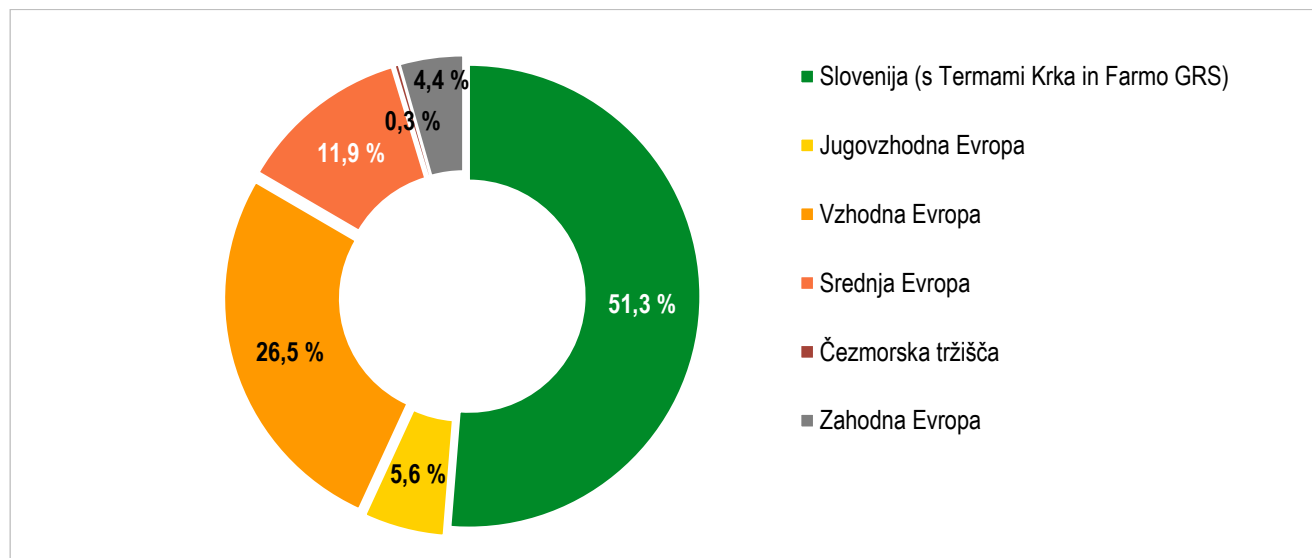
Ključni podatki o zaposlenih za leto 2019	
Število zaposlenih	11.696, od tega 51,3 % v Sloveniji
Povprečna starost	39,72 leta
Delež zaposlenih žensk	61,75 %
Delež žensk na vodilnih mestih	47 %
Delež zaposlenih za nedoločen čas	89,3 % (87,9 % žensk, 91,5 % moških)

Število zaposlenih na dan 31. 12. 2019

	2019	2018	2017	2016	2015	Indeks 2019/18
Družba Krka v Sloveniji	5.386	4.995	4.514	4.343	4.292	108
Predstavništva družbe Krka zunaj Slovenije	521	501	506	546	506	104
Družba Krka	5.907	5.496	5.020	4.889	4.798	107
Odvisne družbe zunaj Slovenije	5.178	5.278	5.192	5.388	5.151	98
Skupina Terme Krka	578	580	584	576	578	100
Družba Farma GRS*	33	36	36	36	37	92
Skupina Krka	11.696	11.390	10.832	10.889	10.564	103

* Vključno z mikrodružbami, katerih ustanoviteljica je Farma GRS.

Struktura zaposlenih po regijah na dan 31. 12. 2019

Izobrazbena struktura

Eden od stebrov Krkine kadrovske politike je nenehno izboljševanje izobrazbene strukture zaposlenih, saj se zavedamo, da se lahko le z intenzivnim vlaganjem v razvoj, zahtevno tehnologijo in visokousposobljenimi strokovnjaki hitro in učinkovito odzivamo na zahteve izjemno konkurenčnega trga. V skupini Krka ima najmanj univerzitetno izobrazbo 52,2 % zaposlenih, to je 6104 zaposleni. Med njimi je 198 doktorjev znanosti ter 388 magistrov znanosti in specialistov.

Stopnja izobrazbe zaposlenih v skupini Krka na dan 31. 12. 2019

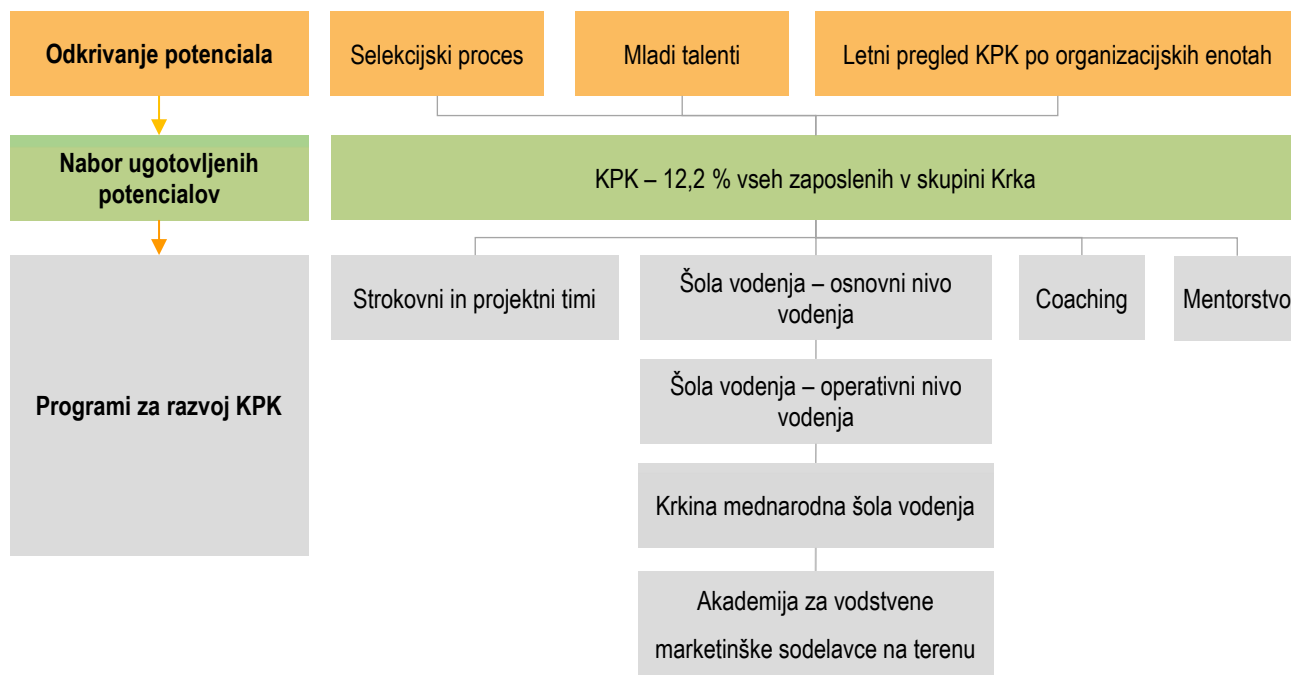
	2019	2018	2017	2016	2015
Visokostrokovna, univerzitetna ali višja izobrazba (VII. stopnja ali več)	67 %	68 %	69 %	70 %	68 %
Višješolska izobrazba (VI. stopnja)	3 %	2 %	2 %	2 %	3 %
Srednješolska izobrazba (V. stopnja)	21 %	20 %	18 %	17 %	17 %
Ostalo (manj kot V. stopnja)	9 %	10 %	11 %	11 %	12 %
Število zaposlenih v skupini Krka	11.696	11.390	10.832	10.889	10.564

Izobraževanje in razvoj zaposlenih

V Krki je znanje vrednota. Razvoj zaposlenih sistematično načrtujemo in jim z nenehnim izobraževanjem omogočamo pridobivanje uporabnega znanja in izkušenj na različnih področjih, **strokovni in osebni razvoj** ter napredovanje.

Posebno pozornost namenjamo privabljanju, prepoznavanju in razvoju talentov. Tako zagotavljamo, da bo podjetje uspešno tudi v prihodnosti.

Ključni in perspektivni zaposleni (KPK)

Poseben poudarek dajemo zgodnjemu odkrivanju in sistematičnemu razvoju **ključnih in perspektivnih zaposlenih**, ki jih prek izobraževanja, mentorstva in coachinga pripravljamo za prevzemanje najzahtevnejših in najodgovornejših nalog.

Odkrivanje talentov je ključnega pomena in poteka že v zgodnjem obdobju posameznikove kariere. Izbrane zaposlene povabimo na delavnico, da se preizkusijo v različnih individualnih in skupinskih nalogah. Tako prepoznavamo posameznikovo motiviranost, vpogled in sposobnost povezovanja. Takšen način prepoznavanja talentov uporabljamo za perspektivne zaposlene, ki so v podjetju manj kot eno leto in so že v izbirnem postopku ali na začetku zaposlitve izstopali s proaktivnostjo, vztrajnostjo in sposobnostjo povezovanja. Metodo uporabljamo tudi pri izbiri zaposlenih za zahtevnejša delovna mesta in pri internih premestitvah.

Na podlagi sistema kompetenc za različna delovna področja ugotavljamo potrebe glede razvoja, nadgrajevanja znanja in izpopolnjevanja veščin. Kompetence so tudi izhodišče za izbiro novih zaposlenih, oblikovanje programov izobraževanja in usposabljanja ter za njihovo evalvacijo.

Prepoznani ključni in perspektivni zaposleni ter mladi talenti imajo za nadaljnji razvoj na voljo več programov, ki jim omogočajo individualni razvoj glede na potrebe in naravo njihovega dela.

Za razvoj ključnih in perspektivnih kadrov in usposabljanje vodij smo razvili lastno šolo vodenja. Izvajamo štiri programe, prilagojene za različne nivoje vodenja: Krkino mednarodno šolo vodenja, šolo za operativni nivo vodenja, za osnovni nivo vodenja in akademijo za vodstvene marketinške sodelavce na terenu, ki je bila zasnovana prav za to ciljno skupino. Vsebine programov pomembno dopolnjujeta coaching in akcijsko učenje ter tako prispevata k razvoju vodij.

V mednarodnem okolju izvajamo tudi program za strokovne in projektne time, ki je namenjen razvoju strokovnjakov s poudarkom na komunikacijskih veščinah, timske in projektne delu, spoznavanju in izmenjavi Krkinih dobrih praks, povezovanju zaposlenih iz različnih okolij ter osebnemu razvoju zaposlenih.

Mentorstvo, ki je ciljno usmerjen in načrtovan proces, s katerim omogočamo izmenjavo izkušenj in razvoj potencialov zaposlenih, uporabljamo pri novozaposlenih, ki se uvajajo v delo, in pri zaposlenih, ki prevzemajo nove, odgovornejše naloge. Posebno obliko mentorstva uporabljamo za sistematičen razvoj perspektivnih zaposlenih na mednarodni ravni. Perspektivni zaposleni se srečujejo s priznanimi in uveljavljenimi krkaši, obravnavajo konkretne probleme in ciljno razvijajo svoje potenciale in kompetence.

V sklopu izobraževanja vseh zaposlenih poteka tudi nenehno izpopolnjevanje in usposabljanje na različnih strokovnih področjih, na področju vodenja in osebnega razvoja, učenja tujih jezikov, predvsem angleščine in ruščine, ter kakovosti in uporabe sodobne informacijske tehnologije.

Pomembno orodje za učinkovito vodenje, prepoznavanje potenciala, motivacijo in razvoj zaposlenih je Krkin pogovor, v katerega so vključeni vsi zaposleni v skupini Krka. Vodja in zaposleni pregledata cilje preteklega obdobja ter se pogovorita o ključnih nalogah in pričakovanih tako glede dela kot razvoja zaposlenega, nato pa načrtujeta njegovo nadaljnje delo in izobraževanje.

Najzahtevnejše in najnovejše znanje zaposleni pridobivajo na fakultetah, inštitutih in v drugih ustanovah doma in v tujini. V letu 2019 jih je ob delu študiralo 530, od tega 61 na podiplomskem študiju za pridobitev specializacije, magisterija ali doktorata.

Edini v državi izvajamo šest programov nacionalne poklicne kvalifikacije na področju farmacevtske industrije. Vanje se vključujejo tudi zaposleni v lekarnah in drugih farmacevtskih podjetjih. V letu 2019 je bilo zaposlenim za izobraževanje (IV. stopnja izobrazbe) podeljenih 98 certifikatov. Od leta 2004 smo podelili že 1598 certifikatov – 1456 zaposlenim v Krki in 142 zaposlenim v drugih podjetjih in lekarnah.

Za uspešno izobraževanje zaposlenih in njihovih vodij ter za uspešno implementacijo Krkine strategije na trgih imamo v marketinško-prodajni mreži zaposlenih več kot 90 internih trenerjev, s čimer zagotavljamo prenašanje dobrih praks na trgu in tudi širše, v mednarodnem merilu. Trenerji zaposlenim in vodjem pomagajo na rednih izobraževanjih in treningih ter z redno individualno podporo na terenu.

Klasične oblike izobraževanja dopolnjujemo s spletnim učenjem in spletnim preverjanjem znanja, ki je zaradi Krkine razvejanosti postalo zelo pomembno. Spletno učenje in testiranje uporabljamo tudi kot pripravo na seminarje in srečanja, kar zagotavlja višjo raven znanja in sodelovanja na izobraževanjih.

Ker menimo, da skrb za zaposlene in dobri odnosi vodijo k rezultatom, dajemo velik poudarek pripravi izobraževalnih vsebin, povezanih z delom z ljudmi, reševanjem konfliktov ter učinkovito in spoštljivo komunikacijo. Temelj dobrega sodelovanja je poznavanje sebe, lastnih prednosti in pomanjkljivosti ter spoštovanje razlik med ljudmi, kar je glavno sporočilo teh izobraževanj. Nenehno poudarjamo tudi pomembnost izobraževanja, povezanega s kakovostjo, saj je ključno za delo v farmacevtski industriji. Kakovost je eno od najobsežnejših področij znanja, v katero vlagamo. V letu 2019 je bilo 150.541 ur usposabljanja in 79.682 udeležb na izobraževanjih s področja kakovosti.

Ključni podatki o izobraževanju zaposlenih za leto 2019 za skupino Krka	
Povprečno število izobraževanja na zaposlenega	14
Povprečno število ur izobraževanja na zaposlenega	43
Delež prihodkov, namenjenih za izobraževanje (v %)	0,59

Da zagotavljamo pritok mladih sodelavcev, podeljujemo štipendije študentom in dijakom, ki že med izobraževanjem kažejo določene talente in sposobnosti. Z njimi sistematično delamo, da bi jim tako omogočili kar najboljši stik s podjetjem in pridobitev izkušenj. Na organiziranih srečanjih in med opravljanjem strokovne prakse se bolje seznanijo s podjetjem in delovnimi procesi, hkrati pa lahko razvijejo in pokažejo svoje znanje in sposobnosti. Študentom in mladim raziskovalcem z različnimi temami in strokovnim znanjem pomagamo pri zaključnih nalogah, kot predavatelji pa soustvarjamo študijske programe na dodiplomski in magistrski stopnji. V letu 2019 smo imeli 93 štipendistov, od teh jih je 9 končalo študij in se zaposlilo pri nas. S srednjimi šolami in fakultetami sodelujemo tudi pri omogočanju obvezne delovne prakse. V letu 2019 so v našem podjetju pridobivali izkušnje in spoznavali delo 203 dijaki in študenti.

Kakovost življenja

Zavedamo se, da smo kot podjetje lahko uspešni le, če zaposlenim omogočimo kakovostno življenje. Kot družbenoodgovorno podjetje svoje temeljno poslanstvo **živeti zdravo življenje** uresničujemo na več področjih.

Za dobro počutje in dobre medsebojne odnose že desetletja skrbimo z raznovrstnimi športnimi in kulturnimi dogodki. Aktivno sodelujemo na področjih, ki prispevajo h kakovosti življenja tudi zunaj delovnega okolja. Zaposleni imajo na voljo bogato

ponudbo rekreacije v Trim klubu Krka. Vsak teden lahko izbirajo med več kot 80 športnimi dejavnostmi, ki so primerne za vsako starostno obdobje, različno pripravljenost in interes. Tako vsem zaposlenim omogočamo, da najdejo primerno rekreacijo. Kulturno življenje bogati Kulturno umetniško društvo Krka. Združuje galerijsko dejavnost, pevski zbor, gledališki klub in ustvarjalne delavnice ter organizira obiske kulturnih prireditev. Spodbujamo zdravo prehrano, zato na vseh lokacijah podjetja zagotavljamo kakovostno prehrano s pestro ponudbo hladnih in toplih obrokov.

Tudi dobrodelnost je del nas. Prostovoljstvo je še bolj spodbudila družbenoodgovorna akcija Krkin teden humanosti in prostovoljstva, ki jo organiziramo vsako leto aprila. Zaposleni lahko sodelujejo kot krvodajalci, se družijo s stanovalci v domovih starejših občanov po vsej Sloveniji, skrbijo za živali, zbirajo potrebščine ali se udeležijo prostovoljnega dela. Akciji se pridružujejo tudi krkaši iz podjetij in predstavništav v tujini. Dobrodelnost zaposlenih spodbujamo vse leto, tudi s podelitvijo priznanja prostovoljec leta.

Druženje zaposlenih je pomemben del Krkine kulture. Vsako leto organiziramo Krkin dan, družabni in športni dan vseh zaposlenih, in prireditev Dan Krkinih priznanj, na kateri nagradimo jubilate, najboljše sodelavce, najboljše vodje ter najboljše predlagatelje inovacij in koristnih predlogov. Ljubitelji smučanja se družijo na zimskem športnem dnevu. Zaposleni se srečujejo tudi na srečanjih invalidov, krvodajalcev, gasilcev, športnikov, na čistilnih akcijah, ob otvoritvah novih obratov, na kulturnih in drugih dogodkih.

Upokojeni krkaši se lahko vključijo v Krkino društvo upokojencev, prek katerega ohranjajo stike z nekdanjimi zaposlenimi in Krko. Tradicionalno organiziramo novoletno srečanje upokojenih krkašev.

Nagrajevanje in motiviranje zaposlenih

Pri zaposlenih prepoznavamo dobro opravljeno delo in uspešnost ter jih za nadaljnje delo motiviramo z različnimi sistemi nagrajevanja. S tem želimo spodbuditi zavzetost in lojalnost, hkrati pa nagraditi odličnost in zvestobo.

Najboljšim zaposlenim podeljujemo priznanja in nagrade za uspešno delo. Izbiramo in nagrajujemo najboljše sodelavce in najboljše vodje na ravni organizacijskih enot in na ravni celotne skupine Krka, najboljše sodelavce po posameznih funkcijah v marketinško-prodajni mreži ter najuspešnejše sodelavce na področju registracij.

Najzvestejšim zaposlenim že desetletja podeljujemo jubilejne nagrade in posebna priznanja, ki jih vsako leto slovesno podelimo na prireditvi Dan Krkinih priznanj.

Množična inventivna dejavnost

Sistem množične inventivne dejavnosti, ki je v Krki uveljavljen od leta 2003, vsem zaposlenim omogoča vključitev v sistem stalnih izboljšav v sistemu kakovosti in s tem v integrirani sistem vodenja. Zaposlene spodbujamo, da pri opravljanju vsakodnevnih nalog nenehno iščejo načine za boljše in kakovostnejše opravljanje dela. Aktivnosti na področju množične inventivne dejavnosti so zato usmerjene predvsem k reševanju problematike na gospodarskem, proizvodnem, logističnem, tehnološkem, tehničnem, administrativnem, okoljevarstvenem, poslovnem in informacijskem področju, na področju kakovosti ter varnosti in zdravja pri delu. Pomembni so tako koristni predlogi, ki jih je preprosto izvesti, kot izboljšave, katerih izvedba je zahtevnejša, vendar imajo večji učinek. Vse zaposlene želimo spodbuditi k nenehnemu iskanju možnosti za izboljšave, pri vseh pa želimo tudi ozavestiti, da je vsak predlog pomemben in vreden obravnave. Za vsakega predlagatelja koristnega predloga ali izboljšave je največja nagrada ravno to, da se zaradi njegovega predloga stvari spremenijo na bolje.

Množično inventivno dejavnost spodbujamo z nagradami ob četrletjih, simbolično nagrado z zahvalnim pismom predsednika uprave in generalnega direktorja, objavami predlagateljev na Krkanetu in v interni reviji Utrip, objavami intervjujev s posameznimi predlagatelji v interni reviji Utrip, vsakoletnim srečanjem predlagateljev ter nagradami in priznanji, ki jih najboljše sodelavci na področju množične inventivne dejavnosti prejmejo na prireditvi Dan Krkinih priznanj.

S predlogi v okviru množične inventivne dejavnosti smo ustvarili kar nekaj prihrankov. To je tudi namen korporativne akcije, ki poteka pod sloganom Vaša učinkovitost šteje in v katero se zaposleni vključujejo s koristnimi predlogi in izboljšavami.

V letu 2019 je bilo 560 koristnih predlogov in izboljšav. Nagrajenih je bilo 523 predlogov, ki jih je dalo 463 predlagateljev.

Digitalizacija kadrovskega področja

V sodobnem času je digitalizacija ključnega pomena za povečanje učinkovitosti dela in procesov. Zato smo na kadrovskem področju med drugim uvedli e-kadrovanje, ki ga postopoma uvajamo tudi na nekatere naše trge v tujini.

Varnost in zdravje pri delu

Zaposlenim zagotavljamo varno in zdravo delovno okolje. V vse nove projekte in tehnologije vključujemo najnovejša dognanja s področja varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom. Za vsa delovna mesta in tehnologije spremljamo tveganja za nastanek nezgod in zdravstvenih okvar. Tveganja periodično ocenjujemo, jih s primernimi varstvenimi ukrepi obvladujemo na sprejemljivi ravni in tako dolgoročno vplivamo na nenehno izboljševanje delovnih razmer.

Skrb za zdravje je skupna odgovornost vseh zaposlenih, njihovih vodij, strokovnih služb in izvajalcev medicine dela. V aktivnosti so vključeni tudi svet delavcev in oba sindikata.

Dobro psihofizično počutje in ugodno psihosocialno klimo zagotavljamo z odprto komunikacijo med zaposlenimi, ničelno toleranco do vsakršnega nasilja, redno tedensko rekreacijo, preventivno zdravstveno rekreacijo, športnimi, kulturnimi in družabnimi prireditvami, delavnicami o zdravem načinu življenja in vplivu psihoaktivnih snovi, zdravo prehrano v lastnih restavracijah in podobnimi aktivnostmi. V letu 2019 smo posodobili načrt promocije zdravja in povečevali zavest zaposlenih o pomembnosti krepitev zdravja za kakovostno življenje, tudi s spodbujanjem predlogov in pobud. Zadovoljstvo zaposlenih z varnostjo in zdravjem pri delu je na lestvici od 1 do 5 (1 je najmanj) ocenjeno s 4,39. Prek različnih aktivnosti za promocijo zdravja povečujemo zavedanje o pomenu dobrega zdravja in počutja zaposlenih. Načrt promocije zdravja je dinamičen proces, v katerem s predlogi in pobudami sodelujemo vsi zaposleni v družbi Krka. Dokument je objavljen na Krkanetu.

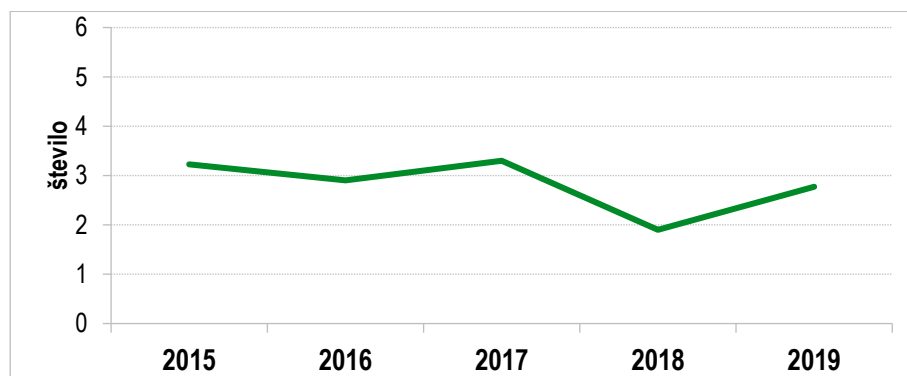
Že več let poteka projekt Medsebojni odnosi in bolniška odsotnost, ki prispeva k zmanjševanju bolniške odsotnosti. V letu 2019 je bilo v skupini Krka na bolniškem dopustu 5,7 % zaposlenih, na porodniškem dopustu pa 5,6 %.

Med zaposlenimi v družbi Krka je 5,3 % invalidov, ki imajo v skladu z zakonodajo in predpisi ter omejitvami iz naslova invalidnosti ustrezno delo. Z različnimi preventivnimi ukrepi zmanjšujemo možnosti za nastanek novih invalidskih ali zdravstvenih omejitev. Poleg preventivne in kurativne skrbi za zdravje zaposlenih zagotavljamo, da lahko svoje delo nadaljujejo na delovnih mestih, ki so prilagojena njihovim zmožnostim. Poskrbimo tudi za ustrezno prekvalifikacijo delavcev, ki svojega dela ne morejo več opravljati.

Sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu je usklajen s standardom ISO 45001, ki smo ga pridobili leta 2019 in je vključen v Krkin integrirani sistem vodenja. V organizacijskih enotah delujejo delovne skupine za varnost in zdravje pri delu, v katerih sodeluje tudi strokovni delavec, pooblaščen za to področje. Na ravni družbe Krka deluje skupina za varnost in zdravje pri delu, odgovorna za pripravo in izvedbo ključnih ciljev in programov, ki jih potrjuje uprava.

Sproti spremljamo podatke o nezgodah na delovnem mestu. Kazalnik LTAR (Lost Time Accident Rate) v grafu 1 prikazuje, koliko delovnih nezgod, ki so zahtevale tri ali več dni bolniške odsotnosti, se je pripetilo na en milijon opravljenih ur. V letu 2019 je dosegel vrednost 2,77, kar je 45,8 % več kot v letu 2018 ter 18,7 % manj kot v letu 2017. Vse nezgode so bile lažje. Med poškodovanimi je bilo 55 % moških in 45 % žensk, nobena starostna skupina ni izstopala.

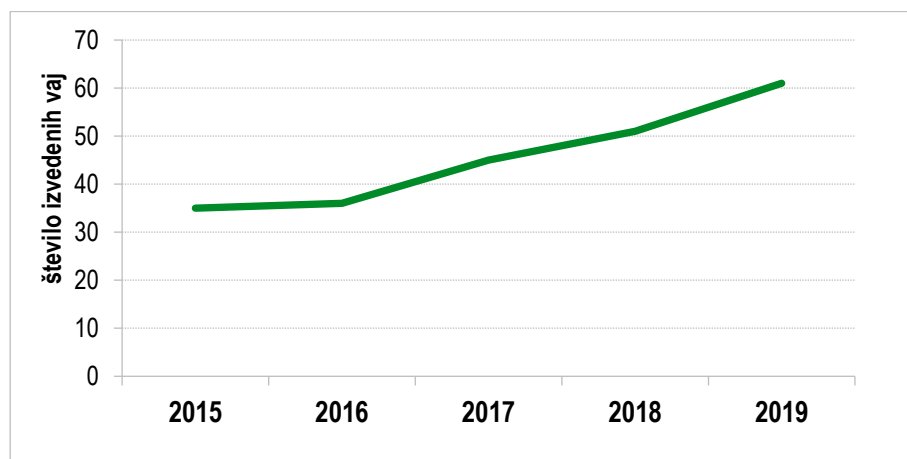
Delovne nezgode, ki so zahtevale tri ali več dni bolniške odsotnosti, na milijon opravljenih ur (LTAR)

V letu 2019 ni bilo izrednih dogodkov, kot so večji požari in večja razlitja nevarnih kemikalij.

Za ustrezen odziv na izredni dogodek poskrbita Oddelek za varstvo pred požarom in Industrijska gasilska enota. V letu 2019 smo izvedli 19,6 % več vaj za povečanje pripravljenosti na izredne dogodke kot v letu 2018. Organizirali smo 61 vaj, od tega šest večjih, pri katerih smo sodelovali z Gasilsko-reševalnim centrom Novo mesto, lokalnimi gasilskimi društvi in ekipami nujne medicinske pomoči. Analizirali in prikazali smo, kakšna so tveganja in realne možnosti za nastanek izrednih dogodkov ter kako bi taki dogodki vplivali na stabilnost Krkinega poslovanja. Preverili smo še usklajenost in učinkovitost delovanja notranjih in zunanjih interventnih ekip ter Krkine ekipe za prvo pomoč in zdravstvene službe.

Število izvedenih vaj za povečanje pripravljenosti na izredne dogodke

Komuniciranje z zaposlenimi

Spodbujamo odprto, redno, odgovorno in etično komuniciranje med zaposlenimi in vodstvom družbe ter med zaposlenimi in skupini Krka. S tem prispevamo k produktivnemu delovnemu vzdušju, povečujemo občutek pripadnosti, gradimo kulturo medsebojnega zaupanja in spoštovanja ter odgovornega in učinkovitega ravnanja.

Povezovalni člen med zaposlenimi in vodstvom družbe je **svet delavcev**. Njegovi člani zastopajo vse organizacijske enote družbe. Zaposleni svoje pobude in vprašanja posredujejo v obravnavo prek svojih predstavnikov v svetu, prek predsednika ali prek delavske direktorice. Pomemben vir informacij so tudi vsakoletni **zbori delavcev**, na katerih predsednik uprave, člani uprave in predstavniki sveta delavcev zaposlene seznajajo z rezultati poslovanja v preteklem letu, načrti za tekoče leto, strategijo razvoja in drugimi aktualnimi informacijami. Zaposleni lahko ob tej priložnosti postavljajo vprašanja in posredujejo svoje predloge.

Vsak zaposleni lahko s **predsednikom uprave** osebno komunicira prek elektronske pošte, dogovori pa se lahko tudi za osebni pogovor.

Korporativno interno komuniciranje poteka sočasno prek različnih internih medijev in orodij, da zaposlene hitro in učinkovito seznanjamo z dogajanjem v podjetju. Zaposlene redno obveščamo prek internega glasila **Bilten**, ki izhaja v elektronski in tiskani obliki, ter internega portala **Krkanet**. V mesečni reviji **Utrip** predstavljamo vizijo, poslanstvo, vrednote ter cilje in strategije podjetja. Zaposlene obveščamo tudi s sporočili z elektronskega naslova **Krkaš.si**, prek **informacijskih zaslonov v avlah** ter **oglasnih tabel** na proizvodnih in drugih lokacijah.

S pomembnejšimi usmeritvami podjetja zaposlene seznanjamo tudi v **komunikacijskih kampanjah** in na številnih **internih dogodkih** in **prireditvah**. Od leta 2013 na ravni skupine Krka s kampanjo *Vaša učinkovitost šteje* vse zaposlene ozaveščamo, da lahko še tako majhen prispevek pomembno vpliva na doseganje skupnih ciljev podjetja. Spodbujamo jih k premisleku o varčnem in odgovornem ravnanju ter k iskanju načinov, ki bi pripomogli k boljšemu in bolj kakovostnemu opravljanju dela, od ukrepov za varovanje okolja do koristnih predlogov in izboljšav. Kampanjo smo s potrebnimi prilagoditvami prenesli tudi na tuje trge. Od leta 2015 v skladu z Mobilnostnim načrtom Krke zaposlene spodbujamo k uporabi alternativnih in za okolje manj škodljivih načinov prihoda na delo, v sklopu promocije zdravja na delovnem mestu pa smo se

v zadnjih treh letih še bolj posvetili ozaveščanju o pomenu preventive in zdravega življenjskega sloga. Na leto organiziramo več kot 20 različnih dogodkov – od Dneva Krkinih priznanj, na katerem nagradimo jubilate, naj sodelavce in naj vodje, do športnih dni in podelitve priznanj predlagateljem koristnih predlogov, krvodajalcem jubilantom in drugim.

Interno komuniciranje v tujini poteka na enak način in z enakimi komunikacijskimi orodji kot v Sloveniji – prek lokalnih izdaj Utripa (Puls), Biltena (Bulletin) in elektronskih sporočil, ki vsebujejo lokalne novice s trgov ter pomembnejše korporativne novice in interne kampanje. Na ključnih trgih v tujini imajo zaposleni na voljo intranetne portale (Krkanet) v lokalnih jezikih, zaposleni v marketinško-prodajni mreži pa prejemajo še marketinško glasilo M-Bulletin v elektronski obliki. O informacijah, ki se nanašajo na vse zaposlene v skupini Krka, zaposlene v tujini obveščamo prek elektronske pošte in portala Krkanet. Na manjših trgih so za komuniciranje s svojimi zaposlenimi zadolženi direktorji odvisnih družb in predstavništva v tujini, na ključnih trgih pa dobre prakse internega komuniciranja udeležujejo tamkajšnji sodelavci za marketinško komuniciranje.

Zadovoljstvo zaposlenih z internim komuniciranjem spremljamo prek anket. Na podlagi analize rezultatov nenehno izboljšujemo in optimiziramo uporabo medijev in orodij internega komuniciranja.

Odgovornost do vlagateljev

Osnovni cilj družbe Krka je maksimiranje vrednosti družbe in delovanje v korist vseh deležnikov, med drugim tudi v korist delničarjev oziroma vlagateljev. Odgovorno ravnanje se odraža v doseganju ciljev poslovanja, ustrezni transparentnosti poslovanja in komuniciranju z vlagatelji.

Transparentnost poslovanja je v skladu s sprejetimi dobrimi praksami korporativnega upravljanja, kot jih opredeljujejo kodeksi upravljanja.

Za doseganje osnovnega cilja družbe je pomembno kakovostno komuniciranje z vlagatelji in finančnimi analitiki, kar omogoča razumevanje Krkine poslovne zgodbe. Pri komuniciranju z vlagatelji si prizadevamo za čim večjo odprtost, ažurnost in konsistentnost. Posredujemo jim informacije, ki se nanašajo zlasti na dosežene poslovne rezultate in na strategijo skupine v prihodnosti, pri tem pa upoštevamo politiko razkrivanja informacij.

Glavni cilji komuniciranja so:

- doseganje poštene vrednosti Krke na trgu,
- lažji in ugodnejši dostop do virov financiranja in
- zadovoljiva likvidnost trgovanja s Krkinimi delnicami.

Navedene cilje uresničujemo:

- s srečanji z vlagatelji na sedežu družbe,
- z organizacijo srečanj vodstva družbe s finančnimi analitiki,
- z udeležbo na različnih konferencah za vlagatelje,
- z organizacijo predstavitev sestankov v finančnih središčih po svetu,
- z organizacijo konferenčnih klicev z vlagatelji ob objavah poslovnih rezultatov,
- z izdajanjem publikacij za vlagatelje (časopis Utrip prihodnosti, predstavitevno gradivo),
- z rednimi skupščinami delničarjev,
- z novinarskimi konferencami ob objavi poslovnih rezultatov in
- s komuniciranjem s finančnimi mediji.

Poslovni rezultati so v slovenskem in angleškem jeziku na voljo na spletnem portalu Ljubljanske borze SEOnet (<http://seonet.ljse.si>), na Varšavski borzi prek sistema ESPI ter na Krkinih spletnih straneh.

Delničarji se za informacije lahko obrnejo na Finančni sektor, in sicer prek telefonske številke (07) 331 75 91 ali elektronskega naslova finance@krka.biz.

Odgovornost do odjemalcev

Glede na naravo naše dejavnosti odjemalce razvrščamo v štiri skupine:

1. inštitucije (zdravstvene, regulatorne, za področje industrijske lastnine, zdravstvene zavarovalnice itd.),
2. neposredni kupci (distributerji, druga farmacevtska podjetja),
3. posredni kupci (lekarnice, bolnišnice, farmacevti, zdravniki, veterinarji) in
4. končni uporabniki (bolniki, kupci).

Odgovornost do inštitucij

V fazah razvoja, proizvodnje, prodaje in trženja svojih izdelkov sodelujemo s številnimi inštitucijami, zdravstvenimi zavarovalnicami in drugimi organi, ki se ukvarjajo z zdravili in drugimi našimi izdelki. Pri sodelovanju z njimi sledimo predpisanim postopkom, pri čemer je v ospredju ažurno zagotavljanje verodostojne dokumentacije. Verodostojnost in ažurnost dokumentacije dosegamo z ustrezno vodenimi postopki ter sistematično urejeno, pregledno in celovito dokumentacijo. Z inštitucijami razvijamo dolgoročno sodelovanje, v komunikaciji z njimi smo hitri in odzivni.

V vseh fazah delovanja zagotavljamo skladnost z vpeljanimi sistemi kakovosti. Stalno posodabljam in nadgrajujemo vse omenjene sisteme ter izboljšujemo postopke in prakse, kar potrjujejo uspešno opravljene presoje in inšpekcije, s katerimi pristojni organi redno preverjajo skladnost našega poslovanja in modela integriranega vodenja z zahtevami standardov.

Za uspešno doseganje razvojno-raziskovalnih ciljev svoje ideje in znanje povezujemo s specializiranimi razvojnimi ustanovami in podjetji. Poseben pomen ima sodelovanje z univerzami in inštituti ter drugimi inštitucijami na področju šolstva in znanosti, ki poteka projektno, vključeno pa je tudi v vsakodnevne stike. Pomemben del sodelovanja z mladimi v izobraževalnih procesih so Krkine nagrade in štipendiranje. Naši strokovnjaki pridobivajo in nadgrajujejo svoje znanje tudi prek uspešnega sodelovanja z omenjenimi inštitucijami ter sodelovanja v pedagoško-znanstvenem procesu.

Pri spremembah strokovnega, znanstvenega in regulatornega okolja aktivno sodelujemo z delovanjem v različnih strokovnih in industrijskih združenjih v Sloveniji, na ravni Evropske unije in na drugih trgih.

Odgovornost do neposrednih kupcev

Neposredni kupci naših izdelkov so distributerji, lekarniške mreže, bolnišnice in druga farmacevtska podjetja. Njihovo zadovoljstvo z našimi prodajnimi in poprodajnimi storitvami predstavlja enega od temeljev uspešnega in rastočega poslovanja, zato si zanj neprestano prizadevamo. Del tega prizadevanja so raziskave, s katerimi vsako leto preverjamo, kako so kupci zadovoljni z najpomembnejšimi vidiki poslovanja, med katere štejemo zadovoljstvo z izdelki, prodajnim osebjem, obravnavo in izpolnjevanjem naročil, obravnavo reklamacij in pritožb ter splošno zadovoljstvo. Temeljito proučujemo raven zadovoljstva kupcev, ugotavljamo, katera so ključna področja izboljšav, si postavljamo cilje, sprejemamo ukrepe in preverjamo njihovo uspešnost.

V raziskavi zadovoljstva, ki smo jo tudi v letu 2019 izvedli s spletno anketo, smo zabeležili 86-odstotni odziv kupcev. Skupni indeks zadovoljstva je dosegel 89 % in potrdil našo uspešnost pri zagotavljanju visoke ravni zadovoljstva kupcev.

Odgovornost do posrednih kupcev (*Z zvezdico označeni izdelki se na posameznih trgih pojavljajo pod različnimi izdelčnimi blagovnimi znamkami, ki jih navajamo na koncu poglavja Skupine izdelkov in storitev. Izdelki se na posameznih trgih lahko pojavljajo tudi pod korporativno blagovno znamko.)

Ena najštevilčnejših in tudi najpomembnejših skupin naših odjemalcev so posredni kupci naših izdelkov, t. i. strokovna javnost. To so zdravniki, veterinarji in farmacevti, ki naše izdelke predpisujejo, priporočajo in izdajajo ter tako predstavljajo vez s končnimi uporabniki, ki so jim izdelki namenjeni.

Redno jih seznanjamo z vsemi potrebnimi informacijami o svojih izdelkih in jim tako omogočamo strokovno odločitev o najprimernejšem izdelku za njihove bolnike in potrošnike. Prek strokovnih sodelavcev smo v neposrednih stikih z njimi v kar 40 državah, z informacijami pa jih seznanjamo tudi v tiskani in elektronski obliki. S posebno skrbnostjo zagotavljamo, da so vse informacije, ki so osnova za pravilno in varno uporabo naših izdelkov, ažurne.

Prispevamo tudi k strokovnemu usposabljanju zdravnikov, farmacevtov in veterinarjev. Vsako leto organiziramo ali podpremo številna strokovna in izobraževalna srečanja, na katerih imajo priložnost za nadgradnjo znanja, seznanitev z novimi

smernicami ter izmenjavo mnenj in izkušenj. Srečanja potekajo v različnih državah, v katerih je Krka prisotna s svojimi izdelki. V letu 2019 smo poleg številnih lokalnih dogodkov organizirali tudi več mednarodnih simpozijev, ki so se odvijali v času večjih mednarodnih kongresov.

V vseh stikih s strokovno javnostjo ravnamo odgovorno in po veljavnih zakonskih in drugih predpisih, ki urejajo poslovanje, vključno s predpisi glede trženja izdelkov in zagotavljanja varstva osebnih podatkov, ter spoštujemo dobro poslovno prakso, priporočila združenja Medicines for Europe in etični kodeks v promociji. Oglaševanje farmacevtskih izdelkov je zelo strogo regulirano in nadzorovano. Krka redno uvaja ukrepe, ki izboljšujejo transparentnost in skladnost poslovanja na navedenih področjih.

Strokovne sodelavce redno usposabljam, da lahko strokovno javnost informirajo o najnovejših smernicah zdravljenja ter posredujejo točne in ažurne informacije o terapevtskih skupinah in naših izdelkih. Skrbimo, da poznajo zakonske in druge predpise in standarde dela, ki urejajo oglaševanje zdravil. Uporaba sodobnih metod usposabljanja in preverjanja znanja, vključno z enotnim in enostavnim orodjem za elektronsko izobraževanje, je že utečena.

V letu 2019 smo še naprej razvijali digitalne vsebine, kanale in orodja za informiranje in izobraževanje strokovne javnosti in za pomoč pri njihovem delu. Med novostmi je mobilna aplikacija KrkaDepLink za pomoč pri vrednotenju simptomov depresije. Dodatne možnosti za pridobivanje novega znanja s terapevtskih področij smo ponudili v obliki različnih spletnih izobraževanj (t. i. webinarjev) ter z interaktivnim pristopom k obravnavi primerov bolnikov v izobraževalne namene. Različne vsebine smo nazorneje prikazali v virtualni ali razširjeni resničnosti.

Pomembne so tudi povratne informacije in mnenja, ki jih dobivamo v vsakodnevnih stikih in neodvisnih tržnih raziskavah. Na Poljskem, našem drugem največjem trgu, smo po podatkih podjetja IQVIA med vodilnimi podjetji po skupni opaženosti pri zdravnikih specialistih z 21 področij medicine in pri splošnih zdravnikih, vodilni pa smo pri kardiologih in gastroenterologih. V Ruski federaciji, na našem največjem trgu, smo po podatkih podjetja Proxima research vodilni tako po opaženosti kot po pogostosti predpisovanja pri splošnih zdravnikih in kardiologih. Tudi v Ukrajini smo po podatkih podjetja Proxima research vodilni po opaženosti pri splošnih zdravnikih ter na drugem mestu po opaženosti pri kardiologih, po pogostosti predpisovanja pa smo vodilni pri splošnih zdravnikih in kardiologih.

Smo eno od redkih generičnih farmacevtskih podjetij, ki imajo klinično učinkovitost svojih izdelkov potrjeno s številnimi mednarodnimi kliničnimi raziskavami. Do sedaj je bilo v več kot 130 kliničnih raziskav z našimi zdravili vključenih že skoraj 350.000 bolnikov iz 27 držav. V letu 2019 se je končalo vključevanje bolnikov v mednarodno intervencijsko klinično raziskavo Precious, v kateri sodeluje 452 bolnikov z arterijsko hipertenzijo iz 7 držav. Zdravijo se s kombiniranimi zdraviloma s perindoprilom in amlodipinom (Amlessa*) ter s perindoprilom, amlodipinom in indapamidom (Co-Amlessa*). Vmesni statistični podatki, ki se nanašajo na 103 bolnike, kažejo, da zdravili učinkovito znižujeta krvni tlak. Skoraj dve tretjini bolnikov sta po štirih mesecih zdravljenja dosegli ciljne vrednosti krvnega tlaka. Na področju izdelkov brez recepta je bila v letu 2019 končana intervencijska klinična raziskava Lighten-up (Flebaven*), ki je potekala v Sloveniji in v katero je bilo vključenih 389 bolnikov s kronično vensko boleznijo. Glavni cilj raziskave je bil določiti delež bolnikov, pri katerih se je bolečina v nogah zmanjšala za $\geq 30\%$, in delež bolnikov, pri katerih jakost bolečine na numerični lestvici ni presegla ocene 3. Po 12 tednih zdravljenja je kar 85,4 % bolnikov doseglo cilj. Novembra 2019 se je začelo vključevanje bolnikov v mednarodno intervencijsko klinično raziskavo Blossom s pregabalinom (Pragiola*) in duloksetinom (Dulsevia*), ki bo proučevala učinkovitost zdravljenja bolnikov z bolečo diabetično periferno nevropatijo. V letu 2019 so začeli pripravljati tudi dve novi mednarodni klinični raziskavi s področja zdravljenja bolezni srca in žilja. Podatke iz kliničnih raziskav statistično obdelamo, rezultate objavimo v strokovnih publikacijah, pomagajo nam tudi optimizirati izdelčni splet.

Odgovornost do končnih uporabnikov

S kakovostnimi, varnimi in učinkovitimi izdelki skrbimo za zdravje uporabnikov naših izdelkov. Z bogato ponudbo izdelkov zdravimo in preprečujemo najbolj razširjene bolezni sodobnega človeka.

Naša odgovornost do končnih uporabnikov je velika, zato si prizadevamo, da z vsemi aktivnostmi zagotavljamo visoko kakovost svojih izdelkov in storitev. Kakovost učinkovin, pomožnih snovi in vseh vstopnih materialov pa vse do končnih izdelkov preverjamo s številnimi laboratorijskimi testiranj, z najsodobnejšimi in validiranimi analitskimi metodami, napravami in postopki. Vsa naša zdravila na recept in vsi izdelki brez recepta so preverjeni in skladni z vsemi predpisanimi postopki. Tržimo samo izdelke, ki so odobreni in skladni z zahtevami in predpisi.

Sisteme varovanja zdravja, varnosti in varstva potrošnikov, torej končnih uporabnikov, uveljavljamo s pomočjo jasnih smernic, vgrajenih v naše delovanje. Podlaga našega sistema upravljanja tveganj zdravja, varnosti in varstva potrošnikov je izpolnjevanje zakonskih predpisov.

Naš sistem zbiranja informacij o tveganjih za zdravje bolnikov ali javno zdravje zaradi zdravil na recept in izdelkov brez recepta, znanstveno vrednotenje vseh informacij, proučitev možnosti za zmanjševanje in preprečevanje tveganj in sprejemanje primernih ukrepov, ki so potrebni za varno jemanje zdravil, so usklajeni z evropsko zakonodajo in predpisi v drugih državah, v katerih imamo dovoljenje za promet z zdravili.

Zaupanje je posledica dolgoročnega odnosa, tega pa ustvarjamo in negujemo z ustrezno komunikacijo. S končnimi uporabniki komuniciramo odgovorno in profesionalno, pri tem pa upoštevamo ustrezne zakonske predpise. Trudimo se, da uporabniki dobijo vse potrebne informacije o naših izdelkih.

Sledenje novim pristopom v digitalnem komuniciranju, s katerimi končnim kupcem omogočamo hiter dostop do aktualnih informacij o Krkinih izdelkih, je stalnica pri našem delu. Izdelke in z njimi povezane vsebine predstavljamo na izdelčnih, korporativnih in tematskih spletnih straneh v več kot 30 jezikih, ki jih ves čas nadgrajujemo. V digitalni obliki pripravljamo tudi vsebine, ki so v dodatno pomoč ljudem, na primer tehnike za izboljšanje miselne vitalnosti, vaje za pomoč pri težavah s križem, sprostitve s tehniko dihanja za premagovanje nespečnosti.

Odgovornost do dobaviteljev opreme in izvajalcev del

Naši dolgoročni odnosi s poslovnimi partnerji (dobavitelji, pogodbenimi izvajalci in partnerji, s katerimi iščemo priložnosti za skupno rast) temeljijo na spoštovanju, zaupanju, iskrenosti, poštenosti in pravičnosti.

V vseh fazah nabavnega procesa so zaposleni zavezani postopkom, ki so opredeljeni s Krkinimi smernicami, mednarodnimi sporazumi in lokalnimi predpisi. V nabavnih aktivnostih (od opredeljevanja potreb uporabnika, izbire dobaviteljev in sklepanja pogodb do naročila) imamo natančno opredeljene vloge in odgovornosti.

V skladu s Krkinimi dolgoročnimi cilji, trajnostno usmeritvijo in temeljnimi usmeritvami so pri izbiri potencialnih dobaviteljev odločilni naslednji dejavniki:

- izkušnje pri izvajanju aktivnosti v Krki,
- reference pri podobnih projektih drugih naročnikov,
- tehnična opremljenost,
- število in usposobljenost ključnega osebja,
- finančna stabilnost in odnos do poddobaviteljev/podizvajalcev.

Presojo dobaviteljev za konkreten projekt opravljamo na podlagi določenih standardov kakovosti in Krkinih smernic. Upoštevamo ceno, kakovost, rok dobave, zanesljivost, skladnost z regulatornimi predpisi in smernicami Krke ter družbenoodgovorno naravnost dobavitelja.

Dobavitelje opreme in izvajalce del stalno preverjamo in učinkovito upravljamo tveganja, ki izvirajo iz poslovnih odnosov z njimi.

Sodelovanje z lokalno skupnostjo krepimo s politiko in prakso vključevanja lokalnih dobaviteljev in izvajalcev del predvsem takrat, kadar so poleg primerne cene bistveni tudi hiter odziv, fleksibilnost in pogosta ali celo stalna vključenost v investicijske in servisne procese.

V celoti spoštujemo vse pogodbene obveznosti do dobaviteljev, s svojim ravnanjem pa skušamo pozitivno vplivati na ugled in razvoj naše stroke.

Dolgoletno sodelovanje z zanesljivimi in konkurenčnimi dobavitelji in izvajalci del daje Krki status zanesljivega in zaupanja vrednega partnerja.

Za projektante, dobavitelje opreme in izvajalce del je sodelovanje pri uspešno izvedenih razvojnih in investicijskih projektih v skupini Krki dobra referenca za pridobivanje novih poslov na domačem in tujem trgu.

Odgovornost do dobaviteljev surovin in osnovnih materialov

Odgovorno in dolgoročno sodelovanje z dobavitelji surovin in osnovnih materialov je ključno za razvoj partnerstva in zagotavljanje dobrih poslovnih odnosov ter rasti in napredka vseh sodelujočih in njihovih okolij.

Sodelujemo z dobavitelji z različnih kulturnih območij, zato je pri vzpostavitvi, ohranjanju in razvoju odnosov pomembno dobro poznavanje njihove kulture in poslovnih navad.

Kontinuirano izobraževanje naših zaposlenih omogoča sledenje razvoju ter spremembam mednarodnih in lokalnih predpisov. Celoten nabavni proces pa temelji na Krkinih postopkih.

Redno ocenjujemo kakovost sodelovanja z dobavitelji in na podlagi teh ocen pripravljamo predloge za izboljšanje sodelovanja. Primer take izboljšave je vpeljava e-poslovanja z dobavitelji.

V Krki smo zavezani k sodelovanju, ki temelji na medsebojnem zaupanju, poštenosti, korektnosti in izpolnjevanju dogovorjenega. Le tako sodelovanje lahko privede do zanesljivega partnerstva ter pravočasnega zagotavljanja potrebne količine surovin in osnovnih materialov ustrezne kakovosti in vrednosti.

Odgovornost do družbenega okolja

Med Krkine temeljne usmeritve spada tudi družbena odgovornost. Projektom, povezanim z zdravjem in kakovostjo življenja, na podlagi jasnih meril namenimo večji del sponzorskih in donatorskih sredstev. Partnerstvo gradimo v športu, kulturi, zdravstvu, znanosti, izobraževanju, pri humanitarnih dejavnostih in izboljševanju varovanja naravnega okolja.

V letu 2019 smo za sponzorstva in donacije namenili 0,26 % prihodkov od prodaje in pri uresničevanju ciljev ponovno pomagali več kot 850 ustanovam, društvom in organizacijam.

V skrbi za zdravje ljudi

Spodbujamo razvoj številnih dejavnosti. Podpiramo zlasti klube in društva, ki mladim omogočajo vključevanje bodisi v rekreativni ali tekmovalni šport bodisi v kulturno-umetniške in druge dejavnosti. V skrbi za zdravo družbo ter lepšo in kakovostnejšo prihodnost je namreč pomembno poskrbeti, da se bodo te dejavnosti, ki so eden od poglavitnih stebrov vsake družbe, ohranjale.

Ni naključje, da v Krki podpiramo predvsem klube in ustanove, ki mlade spodbujajo k zdravemu življenjskemu slogu, telesnemu in osebnemu razvoju, timskega duha in prijateljstvu, vztrajnosti in tudi zdravi zmagovalni miselnosti. Le tako lahko skupaj krepimo vrednote, kot so partnerstvo in zaupanje ter kreativnost in učinkovitost, ki so ključ do napredka vsake družbe. V letu 2019 je kar 17 športnih in kulturnih klubov in društev nosilo Krkino ime, podprli pa smo tudi ustanove iz širšega okolja. V njih je skupaj delovalo več kot 2500 mladih, mlajših od 18 let, učilo in motiviralo pa jih je 330 strokovnih sodelavcev. Organizirali in izvedli so 914 športnih in kulturnih prireditev, na domačih in mednarodnih tekmovanjih pa so prejeli številne pokale in medalje. Za Krko in za Slovenijo so nastopali v 30 državah po vsem svetu.

Na Krkinem 13. letnem srečanju sponzorirancev je sodelovalo 200 predstavnikov klubov in društev, med njimi 110 mladih športnikov, glasbenikov in drugih ustvarjalcev. Skupaj smo postavili nove cilje in pretehtali možnosti sodelovanja. Že četrtoč smo posebno pozornost namenili mladim talentom in jim podelili tri priznanja Krkin talent leta.

V letu 2019 smo nadaljevali družbenoodgovorno akcijo *V skrbi za vaše zdravje skupaj osvajamo vrhove*, v okviru katere smo leta 2009 skupaj s Planinsko zvezo Slovenije (PZS) uredili in označili 15 pohodniških poti po Sloveniji. V preteklih letih smo skrb za zdravje in hojo, ki je najpreprostejša vadba za izboljšanje telesnega in duševnega počutja, spodbujali tudi z nagradno igro. V akciji je sodelovalo več kot 30.000 planincev, kar 2066 jih je osvojilo vseh 15 vrhov. Na začetku akcije smo organizirali 15 planinskih izletov, ki se jih je udeležilo skoraj 5800 zaposlenih. S PZS in planinskimi društvi smo v letu 2019 skrbeli za vzdrževanje označenih planinskih poti in tako prispevali k večji varnosti planincev.

Že vse od leta 2000 deluje Društvo upokojencev Krke, ki organizira izlete, pohode, obiske kulturnih prireditev in strokovnih predavanj, športnorekreativna srečanja, socialne programe, ustvarjalne delavnice in podobno. Krka daje članom na voljo društvene prostore in jim tudi sicer pomaga. Društvo sodeluje tudi s Trim klubom Krka.

Del sredstev namenjamo za posodobitev in boljšo opremljenost zdravstvenih ustanov. V letu 2019 smo Splošni bolnišnici Brežice omogočili nakup ultrazvočne naprave za diagnostične preglede.

Podpora kulturni ustvarjalnosti

Kultura je že 65 let element našega poslovnega razmišljanja. Jubilej smo spomladi 2019 zaznamovali z odkritjem skulpture Krkine deklice z rastočo knjigo, ki smo jo umestili pred Notol, najsodobnejšo tovarno za proizvodnjo trdnih oblik zdravil.

V okviru praznovanja Krkinega jubileja smo kupili nov koncertni klavir Steinway & Sons in novembra 2019 s slavnostnim koncertom začeli Krkine klavirske večere. V prihodnje bomo nastope omogočili tudi nadarjenim učencem in dijakom glasbenih šol ter študentom glasbenih akademij.

Slovenskemu kulturnemu prazniku smo se poklonili z razstavo posnetkov kristalov zdravilnih učinkovin, na katerih smo prikazali mikroskopske povečave Krkinih zdravil. Krkaši so v njih poleg učinkovin prepoznali tudi zanimive estetske podobe. Taki posnetki v Krki nastajajo vsak dan, saj našim raziskovalcem pomagajo dobiti informacije, ki omogočajo razvoj in proizvodnjo kakovostnih, varnih in učinkovitih zdravil. Razstava z naslovom Lepota je v majhnih stvareh je bila na ogled v Krkinih galerijah v Novem mestu in Ljubljani.

Kulturno umetniško društvo Krka je organiziralo že 42. dolenjski knjižni sejem, ki ima med knjižnimi sejmi v Sloveniji najdaljšo neprekinjeno tradicijo. S spremljajočimi dogodki in uglednimi slovenskimi gosti pri bralcih vseh generacij spodbuja bralno kulturo in povečuje zavest o pomenu knjig in znanja.

Leta 2019 je bilo v galerijah v Krkinih poslovnih prostorih v Novem mestu in Ljubljani 17 razstav domačih in tujih avtorjev. Gledališki klub Krka je priredil osem srečanj z gosti iz sveta gledališča, glasbe, filma in literature, k spodbujanju ustvarjalnosti pa so prispevale ustvarjalne delavnice. Pevke in pevci Mešanega pevskega zbora Krka so tudi v lanskem letu utrjevali dobre vezi z občinstvom in ustvarjalci iz domačega okolja.

V Galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici smo organizirali 13. Krkin kulturni večer, na katerem je nastopil Beograjski komorni zbor pod vodstvom priznanega dirigenta Vladimirja Markovića. Na prireditvi vsako leto nastopajo vrhunski umetniki iz Slovenije in tujine.

Še naprej smo omogočali delovanje simfoničnega orkestra Glasbene šole Marjana Kozine, Galerije Božidarja Jakca v Kostanjevici, Pihalnega orkestra Krka in novomeškega gledališča Anton Podbevšek Teater. Podprli smo še številne druge kulturne projekte v lokalnem okolju in zunaj državnih meja, kot so glasbeni in drugi festivali, izdaje knjig, slikanic za otroke in mladino ter monografij, slikarske razstave in kolonije, operne predstave, gostovanja kulturnih društev v tujini ter likovni, gledališki in literarni projekti osnovnih in srednjih šol.

Podprli smo izdajo več knjig, med katerimi izpostavljamo knjigo o dr. Ignaciju Knobleharju, monografijo *Popotnik, zaljubljen v življenje* o Novomeščanu, pesniku in prevajalcu Severinu Šaliju ter knjigo *Krka, zelena žila do srca* Ivanke Mestnik. Podprli smo tudi izdajo osmega zvezka serije Carniola archaeologica, v katerem je arheolog dr. Borut Križ na 344 straneh predstavil rezultate več kot tridesetletnega raziskovalnega dela na arheološkem najdišču Kapiteljska njiva v Novem mestu, ki spada med največje prazgodovinske nekropole v Evropi. Ob praznovanju 80-letnice Akademije za glasbo v Ljubljani smo podprli slovesno akademijo in prepis partiture Beethovnovе šeste simfonije s skladateljevimi lastnoročnimi popravki, ki ga hrani NUK.

Temelj Krkinega delovanja so raziskave in razvoj ter uporaba najnaprednejših tehnologij za proizvodnjo kakovostnih, varnih in učinkovitih farmacevtskih izdelkov. Zato smo na državni ravni ponovno sodelovali s Cankarjevim domom kot generalni pokrovitelj razstave *Ideja – znanost in tehnologija antične Grčije*, ki je od junija 2019 do maja 2020 na ogled v galeriji Cankarjevega doma v Ljubljani. Razstava, ki je postavljena v sodelovanju z Znanstvenim centrom in tehnološkim muzejem Noesis iz Soluna, prikazuje razvoj starogrške misli in iznajditeljstva z nizom znanstvenih in tehnoloških odkritij in umetniških dosežkov, s katerimi so stari Grki postavili temelje današnje civilizacije. Največji in najtrajnejši prispevki starih Grkov k zahodni znanosti in filozofiji izvirajo iz velike vedoželjnosti in radovednosti. Tudi Krkini strokovnjaki s svojo raziskovalno radovednostjo

in poglobljenim znanjem postavljajo nove znanstvene mejnike v kemiji in farmaciji ter tako prispevajo k boljšemu zdravju ljudi po vsem svetu in k napredku družbe.

Tudi v letu 2019 smo sodelovali z Društvom Slovenija Rusija. Podprli smo spominsko slovesnost in spremljajoče prireditve, ki jih društvo priredilo pri ruski kapelici na Vršiču, ter delovanje Sklada Toneta Pavčka za promocijo ruskega jezika in kulture na srednjih in osnovnih šolah v Sloveniji.

Dobrodelnost

Za donacije smo namenili 0,13 % prihodkov od prodaje oziroma skoraj polovico sredstev za sponzorstva in donacije. Podprli smo delovanje številnih nepridobitnih, nevladnih in nepolitičnih organizacij.

V sodelovanju z novomeškim Društvom prijateljev mladine Mojca smo omogočili **obdaritev več kot 5000 otrok**. Večje pomoči je bilo deležnih sedem družin, ki smo jim pomagali v sodelovanju s humanitarnimi organizacijami.

V Krki že od ustanovitve spodbujamo prostovoljstvo in v 65 letih je postalo neločljiv del organizacijske kulture. Veliko zaposlenih se dejavno ukvarja s prostovoljnim delom. Od leta 2012 svoje dobrodelne dejavnosti združujemo v akciji **Krkin teden humanosti in prostovoljstva**, v kateri je doslej sodelovalo že več kot 8300 krkašev.

Leta 2019 je sodelovalo **1250 zaposlenih**, kar je dobrih 20 % vseh zaposlenih v Krki v Sloveniji. Pridružili so se nam tudi sodelavci iz 24 držav, kjer so Krkine odvisne družbe.

Skoraj 300 zaposlenih je darovalo 131 litrov krvi. V osmih letih smo darovali kar 933 litrov te dragocene tekočine, s čimer prispevamo k rešitvi številnih življenj. Na različnih Krkinih lokacijah po Sloveniji smo zbrali 4,2 tone oblačil, igrač, obutve, živil, knjig in drugih potrebščin za odrasle in otroke ter 400 kilogramov hrane za male živali. Na Rdečem križu in Karitasu smo pripravili 4,7 tone živilskih paketov in pomagali razvrstiti 1,9 tone oblačil. Družili smo se s stanovalci 28 domov starejših občanov in z varovanci 12 delovnih centrov in šol za učence s posebnimi potrebami ter zanje pripravili različne delavnice.

V Krki je **več kot 1300 krvodajalcev**, zaposleni so včlanjeni tudi v različna nepridobitna združenja in organizacije. Številni že vrsto let prostovoljno sodelujejo v pokroviteljskih odborih (v Domu starejših občanov Novo mesto, Osnovni šoli Dragotina Ketteja) ali pa so člani različnih zvez in društev, prostovoljci v domovih starejših občanov, v šolah s prilagojenim programom in različnih dobrodelnih ustanovah.

Prek sveta delavcev pomagamo sodelavcem, ki jih prizadenejo nesreče ali socialna stiska.

V letu 2019 smo na mednarodni dan prostovoljstva že osmič zapored podelili priznanja Krkinim prostovoljcem leta ter se zahvalili 143 Krkinim krvodajalcem jubilantom.

Vrsto let smo največji donator novomeške Osnovne šole Dragotina Ketteja s prilagojenim programom. S sodelovanjem želimo izboljšati pogoje življenja in dela na šoli. V letu 2019 so sredstva porabili za nagradni končni izlet, obdaritev otrok ob koncu šolskega leta, darila dedka Mraza, kulturne dejavnosti (ogled gledališke in operne predstave, prevoz), terapevtsko jahanje, nadstandardno izobraževanje delavcev in učencev, dodatno šolsko in športno opremo ter igrala. Pomagali smo jim tudi s sredstvi za ureditev zunanjega prostora za učenje in druženje.

Prav tako kot pokrovitelji podpiramo delovanje nekaterih varstveno-delovnih centrov in domov starejših občanov. Dom starejših občanov Novo mesto podpiramo že od ustanovitve in ves ta čas deluje tudi Krkin pokroviteljski odbor, ki z različnimi aktivnostmi pripomore k prijetnejšemu življenju stanovalcev doma. Vsako leto jim doniramo sredstva za izboljšanje bivalnih razmer in nakup opreme za ohranjanje in izboljševanje psihofizične kondicije stanovalcev. Januarja 2019 smo jim podarili terapevtsko kolo.

Tudi v letu 2019 smo se odzvali na pobude Rdečega križa in Karitasa. Del našega dolgoročnega družbenoodgovornega prizadevanja je sodelovanje z Območnim združenjem Rdečega križa Novo mesto, ki je v letu 2019 praznovalo 20-letnico Sklada za pomoč ljudem v stiski. Krka je glavna pokroviteljica sklada že od vsega začetka. V tem času smo se trudili pomagati čim več socialno ogroženim družinam in posameznikom. Posebej pomembno je, da smo pomagali ranljivim skupinam in posameznikom, starejšim od 65 let, ki se znajdejo v brezizhodni situaciji. K boljšemu počutju socialno šibkejših brez dvoma prispeva medgeneracijski center, kjer ljudi spodbujajo k različnim aktivnostim in jih opolnomočijo za vključevanje v družbo.

Pomembna pa je tudi pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin. Za marsikaterega osnovnošolca smo skupaj prispevali šolske potrebščine, dijakom pa omogočili pridobitev štipendije in s tem lažji korak v prihodnost. Ob jubileju smo z nakupom slik sodelovali tudi na dobrodelni dražbi, katere izkupiček je bil v celoti namenjen skladu. Dejavnost sklada podpirajo tudi številni krkaši. Dvajsetletno sodelovanje, med katerim smo skupaj krepili vrednote dobrodelnosti in medsebojne pomoči, kaže na spoštovanja vredno delovanje, ki je preraslo v tradicijo.

Leta 2019 smo kot partner za zdravje začeli sodelovati v Verigi dobrih ljudi Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje. Prek tega humanitarnega programa skrbijo za celostno pomoč in podporo družinam – finančno, materialno, psihosocialno, pravno in učno pomoč, mediacijo, izobraževanje in usposabljanje, družinske terapevtske vikende, letovanja za otroke, dejavnosti socialnega vključevanja in vnovično vzpostavitev družinske dinamike.

Od leta 2005 smo medicinskim ekipam oddaljenih zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj ter različnim slovenskim ustanovam podarili **48 defibrilatorjev**. Nekaj jih je tudi na Krkinih lokacijah in v hotelih Term Krka. V letu 2019 smo pomagali pri nakupu **10 defibratorjev**.

Materialno in finančno smo pomagali 79 gasilskim društvom in gasilskim organizacijam iz vse Slovenije. Prispevali smo k nakupu novih gasilskih vozil, opreme, defibrilatorjev ter k nakupu ali obnovi gasilskih domov.

Pomagali smo tudi posameznikom v stiski in invalidom iz celotne Slovenije.

Krka je tudi večletna ekskluzivna pokroviteljica dogodka v smučarskih poletih v Planici. V letu 2019 smo ogled priprav na veliki finale omogočili 430 otrokom in njihovim spremljevalcem iz osmih osnovnih šol s prilagojenim programom iz Dolenjske in Bele krajine, Posavja, z Obale in iz osrednje Slovenije. Izlet pod Ponce je bil še eno od naših dobrodelnih prizadevanj, da bi polepšali vsakdan otrokom v okolju, v katerem deluje naše podjetje.

Podpora novim znanstvenim spoznanjem

Mlade raziskovalce, željne znanja in odkritij, že od leta 1971 spodbujamo s **Skladom Krkinih nagrad**, katerega cilj je popularizacija raziskovalnega dela med študenti, dijaki in mentorji na izobraževalnih ustanovah. Teme nalog so povezane s farmacijo, kemijo, medicino, biokemijo, biotehnologijo, mikrobiologijo, veterino in drugimi sorodnimi vedami. Številni izmed 2825 nagrajencev so postali priznani strokovnjaki, profesorji na univerzah, raziskovalci v različnih ustanovah in industriji, več kot 300 je zaposlenih v Krki. Leta 2019 smo 30 študentom dodiplomskega in podiplomskega študija podelili 5 velikih Krkinih nagrad za raziskovalno delo in 25 Krkinih nagrad, 83 srednješolcem pa smo za 49 raziskovalnih nalog podelili Krkine nagrade in priznanja. Ključno vlogo pri spodbujanju raziskovalnega dela dijakov imajo profesorji, ki mlade kot mentorji usmerjajo k poglobljenemu delu na posameznih znanstvenih področjih in jih vodijo skozi raziskovalni proces. Zato smo tretje leto zapored za dolgoletno prizadevno spodbujanje in uspešno mentorstvo dijakov pri raziskovalnem delu posebne plakete podelili dvema mentoricama.

Vrhunski strokovnjaki so ključ do razvoja, zato podpiramo projekte, ki izobraževalnim in znanstvenim ustanovam omogočajo izboljšanje infrastrukture, štipendije, nadstandardno delo z učenci, raziskovalno delo ter udeležbo na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Smo tudi dolgoletni pokrovitelj Slovenske znanstvene fundacije in Centralne medicinske knjižnice.

V letu 2019 smo Gimnaziji Novo mesto z donacijo omogočili prenovo prostorov za pouk kemije, da bo potekal v varnejšem in prijetnejšem okolju za dijake, profesorje in laborante. Tako potrjujemo, da se zavedamo pomena usmerjanja mladih v naravoslovne vede in raziskovanje, del katerega je tudi eksperimentalno delo. Celotna donacija je omogočila nakup štirih specializiranih omar s prezračevanjem za shranjevanje kemikalij, treh laboratorijskih pultov in odsesalne roke. Dijaki novomeške gimnazije se vsako leto udeležujejo tekmovanja za Preglove plakete v znanju kemije, sodelujejo na naravoslovnih olimpijadah in se uvrščajo v ekipe, ki Slovenijo zastopajo na kemijskih olimpijadah, organiziranih po vsem svetu. Številni dijaki vsak dan po rednem pouku opravljajo raziskovalno delo v sklopu priprav raziskovalnih nalog, ki dosegajo zavidljive rezultate na državni ravni. Sodelujejo pa tudi na razpisih za Krkine nagrade.

Skrbno varujemo okolje

Odgovornost do naravnega okolja je sestavni del vseh Krkinih poslovnih aktivnosti. K skrbi za okolje prispevamo z izkoriščanjem obnovljivih virov energije. Na streho in fasado embalažnega skladišča smo namestili sončno elektrarno, s katero pridobivamo t. i. zeleno energijo. Del odgovornega ravnanja so tudi električna vozila. Ker sledimo svetovnim trendom, ki kažejo na izjemno hiter razvoj električnih vozil, smo na Krkini osrednji lokaciji postavili polnilno postajo za električna vozila. Uporabljajo jo lahko zaposleni, poslovni partnerji in Krkini obiskovalci.

Da bi zmanjšali škodljive vplive na okolje, zaposlene prek interne komunikacijske kampanje *Vaša skrb za okolje šteje* spodbujamo k varčevanju z energijo, varčnemu tiskanju, ločevanju odpadkov in podobnim dejanjem.

Vključujemo se tudi v aktivnosti za razvoj trajnostne mobilnosti. Leta 2019 smo četrtrič organizirali **Krkin dan brez avtomobila**. Zaposlene v Sloveniji in v 17 odvisnih družbah in predstavništvih v tujini smo spodbudili, da so na delo prišli peš, s kolesom, javnim prevozom ali s skupnim prevozom.

Aktivnosti za razvoj trajnostne mobilnosti smo zapisali v Mobilnostni načrt Krke, s katerim spodbujamo uporabo alternativnih in za okolje manj škodljivih načinov prihoda na delo. Zaposlene ozaveščamo tudi s prispevki v interni reviji ter prek spletnega mesta Mobilnost na interni spletni strani.

Z doniranjem sredstev za eno kolesarsko postajo smo podprli projekt avtomatiziranega kolesarskega sistema za samopostrežno izposajo koles GONM, ki spodbuja kolesarjenje v novomeški občini. Tako pomagamo uresničevati programe, usmerjene v trajnostni razvoj, in prispevamo k zdravju.

Za varstvo zaposlenih in okoliških prebivalcev pred požarom že skoraj 50 let skrbijo člani Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Krka.

Odgovornost do naravnega okolja

V letu 2019 ostajamo zvesti vrednotam in ciljem trajnostnega razvoja, saj želimo naravno dediščino varovati tudi za naslednje rodove in za vsa živa bitja. Agenda 2030, ki jo je septembra 2015 sprejela Organizacija združenih narodov, podpisala pa jo je tudi Slovenija, postavlja pred nas številne izzive. V Krki s svojo dejavnostjo vplivamo na ljudi, lokalno skupnost in naravno okolje, vendar si prizadevamo, da vplive nenehno zmanjšujemo ter zagotavljamo kakovostno in zdravo življenjsko okolje za zaposlene in širšo okolico. Čim odgovornejše ravnanje z okoljem je pot k dolgoročni konkurenčnosti, saj tudi naši kupci cenijo trajnostni pogled na svet. Z okoljskim certifikatom ISO 14001, ki smo ga pridobili leta 2001, in s celovitim okoljevarstvenim dovoljenjem smo se zavezali k nenehnemu zmanjševanju vseh svojih vplivov na okolje. Z upoštevanjem zahtev nove izdaje standarda ISO 14001:2015 smo skrb za okolje še v večji meri vključili v najzgodnejše razvojne aktivnosti in projekte.

Na operativni ravni naloge izvajamo zaposleni v Službi varstva okolja, v celovit sistem upravljanja z okoljem, ki smo ga podrobno opisali v krovnem dokumentu za področje okolja, pa so vključeni vsi zaposleni. Celovit sistem upravljanja z okoljem pomeni, da skrb za okolje v največji možni meri vključujemo v celotni življenjski cikel izdelka. Zavedamo se, da lahko največje učinke dosežemo na začetku procesa, to je pri razvoju izdelka in izbiri surovin, ki manj obremenjujejo okolje, ter v proizvodnji. Odpadne snovi, ki nastajajo na koncu posameznih procesov, obvladujemo z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami (best available techniques, BAT) in v skladu z zakonskimi zahtevami ter drugimi zahtevami, ki jih je sprejela Krka. O učinkovitosti in uspešnosti delovanja sistema ravnanja z okoljem poročamo najvišjemu vodstvu Krke, državnim inštitucijam (poročila o monitoringu emisij v okolje za Agencijo RS za okolje – ARSO), Združenju kemijske industrije pri Gospodarski zbornici Slovenije (poročilo o odgovornem ravnanju – POR) in drugim zainteresiranim deležnikom. Z natančnim spremljanjem kazalnikov trajnostnega razvoja, ki nam pomagajo ustvariti jasno sliko o našem delovanju na okoljskem področju, prepoznavamo okoljske vidike, ki zajemajo vplive naših izdelkov in storitev v njihovem celotnem življenjskem ciklu. Register okoljskih vidikov za vse Krkine lokacije v Sloveniji v celoti obnavljamo enkrat na leto ter v skladu s tem pripravimo letne okoljske cilje in programe, ki jih odobri najvišje vodstvo podjetja. Z realizacijo ciljev nenehno izboljšujemo stanje na vseh okoljevarstvenih področjih. S takšnim pristopom želimo pri vseh zaposlenih razvijati pozitiven in odgovoren odnos do okolja.

Jasno definicijo odgovornosti do naravnega okolja smo zapisali v okoljsko politiko, ki jo ves čas posodabljammo ter ji dosledno sledimo. Zavezujemo se, da bomo tudi v prihodnje:

- skrb za okolje vključevali v najzgodnejše razvojne aktivnosti in projekte;
- skrbeli za učinkovito rabo vode, energentov, surovin in ostalih virov;

- z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami in drugimi ukrepi v največji možni meri preprečevali oziroma zmanjševali vplive na okolje v celotnem življenjskem ciklu izdelkov;
- v tehnologijah, kjer je to možno, nevarne snovi zamenjali z manj nevarnimi;
- zmanjševali tveganje za nastanek izrednih dogodkov in izboljševali postopke za ukrepanje v takih primerih;
- redno nadzorovali vplive na okolje;
- z izobraževanjem in usposabljanjem zaposlenih povečevali njihovo zavest o varstvu okolja;
- zaposlene in ostale zainteresirane obveščali o stanju in dosežkih pri ravnanju z okoljem;
- dosledno zagotavljali skladnost z zakonskimi in drugimi zahtevami, ki jih je Krka sprejela;
- vplivali na odgovoren odnos do okolja pri pogodbenih partnerjih, kolikor bo to mogoče;
- s sistematičnim postavljanjem okoljskih ciljev in programov izboljševali stanje v okolju;
- širili okoljsko politiko v Krkina podjetja v tujini.

Zavezani smo k spoštovanju zakonskih in drugih zahtev. Zakon o varstvu okolja kot krovni dokument na tem področju določa vsebino podzakonskih predpisov (emisije v zrak, emisije v vode, hrup, odpadki, svetlobno onesnaževanje itd.), katerih zahteve so prenesene v okoljevarstvena dovoljenja za posamezne Krkine proizvodne lokacije. V skladu z veljavno zakonodajo vodimo sezname za 19 področij. Vse novosti objavljamo na internih spletnih straneh. Periodično ocenjevanje izpolnjevanja zakonskih in drugih zahtev, ki jih je Krka sprejela, obravnava Komisija za spremljanje okoljskih vidikov (KSOV). Če so zaradi sprememb zakonodaje potrebne dodatne aktivnosti, KSOV določi odgovorne osebe in roke za implementacijo. Skladnost z zakonodajo in okoljevarstvenimi dovoljenji preverjamo z rednimi monitoringi emisij v zrak in vode, z monitoringom hrupa in ocenami odpadkov. Redno pregledujemo rezervoarje in opremo, ki vsebujejo ozonu škodljive snovi. Tudi v letu 2019 smo vse odstopne od zakonsko dovoljenih mejnih vrednosti obravnavali v skladu z internimi standardi in izvedli ustrezne korektivne ukrepe, s katerimi smo zagotovili skladnost z zakonodajo. Inšpektorat RS za okolje in prostor je opravil tri inšpekcijske preglede (Ljutomer, Krško in Ločna). Na podlagi ugotovitev je bila izdana odločba za pripravo programa sanacijskih ukrepov za zmanjšanje obremenitve odpadnih vod Sinteze 1 v Krškem ter opomin, povezan z odvajanjem odpadnih vod iz obrata v Ljutomeru v javno kanalizacijo. V skladu z ugotovitvami inšpekcijskega pregleda smo pripravili program sanacije čiščenja odpadnih vod v obratu v Krškem ter ustrezne preventivne in korektivne ukrepe pri odvajanju odpadnih vod iz obrata v Ljutomeru. Aktivnosti potekajo v skladu z okoljskim programom. Ostale ugotovitve inšpekcijskih pregledov potrjujejo skladnost delovanja z zakonskimi zahtevami. Pri okoljevarstvenih presojah, ki so jih izvajali SIQ in pogodbeniki, niso ugotovili neskladnosti. Ugotovili so, da Krka izpolnjuje zahteve standarda ISO 14001 in da stanje na področju varstva okolja stalno izboljšuje.

Najpomembnejši dosežki pri varovanju okolja v letu 2019

- Nadomestitev 1,6 % rečne vode za napajanje hladilnih stolpov s čisto izpiralno vodo iz proizvodnje.
- Nadomestitev 2,5 % rečne vode za napajanje hladilnih stolpov z deževnico.
- Kljub intenzivnejši proizvodnji je bila poraba pitne vode za 6,4 % manjša kot v letu 2018, specifična poraba pitne vode pa se je glede na proizvodne stroške izboljšala za več kot 16 %.
- V predelavo je bilo predanih 451 ton odpadnih sestavljenih materialov iz aluminija in plastike, iz katerih je predelovalec pridobil 166 ton aluminija in 252 ton plastike.
- Zmanjšanje količine odloženih odpadkov za 3 %.
- Zmanjšanje emisij CO₂ za 17.000 ton v nekaj letih, kar je enako, kot če bi posadili 85.000 dreves.

Stroški varovanja okolja

Za varovanje okolja smo v družbi Krka letu 2019 namenili 7,7 milijona EUR. Neposredni stroški so znašali 5,6 milijona EUR in so vključevali stroške odvajanja in čiščenja odpadnih vod, ravnanja z odpadki, čiščenja odpadnega zraka, obvladovanja hrupa, monitoringov, okoljskih dajatev ter druge neposredne stroške varstva okolja. Za naložbe v varovanje okolja smo namenili 2,1 milijona EUR. Z naložbami v opremo in tehnologijo smo zagotavljali nenehno izboljševanje na vseh področjih varovanja okolja.

Raba naravnih virov

Naravni viri so nam dani v omejenih količinah, zato nenehno iščemo priložnosti za izboljšanje učinkovitosti njihove rabe. Zavezanost k trajnostni rabi naravnih virov postavlja pred nas vedno nove izzive, ki jih uresničujemo v številnih projektih, aktivnostih in udejstvovanju vseh zaposlenih.

Voda

Voda je naravna, strateška in življenjsko pomembna dobrina, vendar je tudi omejena, na kar pogosto pozabimo. Razpoložljivost svežih vodnih virov se zmanjšuje zaradi onesnaževanja, padanja ravni podtalnice in podnebnih sprememb. Voda postaja omejitveni dejavnik in tudi simbol neenakosti, saj najmanj 700 milijonov ljudi nima dostopa do ustrezno čiste vode. Slovenija z 28.000 km vodotokov spada med države, ki so z vodo zelo bogate. Reke in potoki v našem prostoru so dinamični in hitro tekoči, v njih je veliko vrst, prav tako velika je samočistilna sposobnost, vendar so vodni viri neenakomerno porazdeljeni in ponekod zaradi kraškega zaledja ranljivi. Kljub vsemu pa je velik privilegij, da v Sloveniji zaradi naravnih danosti pijemo kakovostno in neoporečno vodo, zato smo odgovorni, da to najpomembnejšo dobrino spoštujemo in trajnostno ohranjamo. Meteorološke ocene za Slovenijo kažejo, da bodo ujme in suše v prihodnje verjetno še pogostejše, hkrati pa so manj zanesljive tudi napovedi o padavinah. Farmacevtska industrija je v primerjavi z nekaterimi drugimi industrijskimi panogami glede porabe vode manj intenzivna, vendar so standardi kakovosti vode izjemno visoki. V Krki rabo vode, ki jo obravnavamo kot zelo pomemben okoljski vidik, dosledno načrtujemo, spremljamo in nadzorujemo, veliko aktivnosti pa usmerjamo v ohranjanje kakovosti vodnih teles na vseh lokacijah, kjer imamo lastno proizvodnjo. Sisteme vseh vod obvladujemo v skladu z dobro proizvodno prakso in sistemom HACCP.

Raba pitne in rečne vode

Kot glavne vire vode uporabljamo:

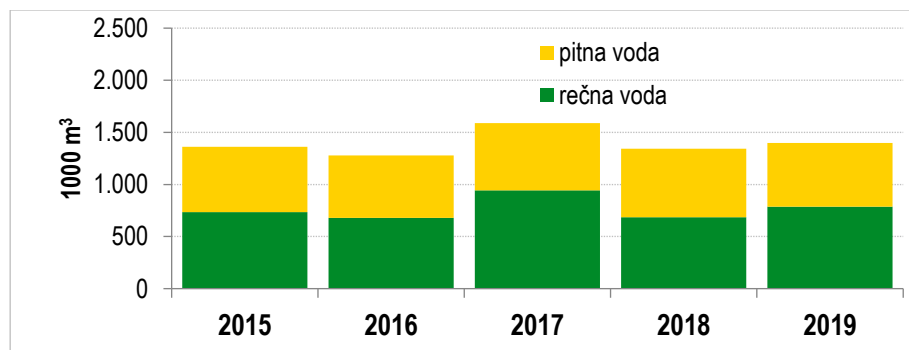
- pitno vodo iz komunalne oskrbe,
- rečno vodo.

Rabo pitne vode spremljamo z računalniškim nadzorom, ki beleži skupni trenutni pretok, skupno rabo ob vstopu v tovarno in na ključnih odvzemnih mestih. Temeljiti nadzor omogoča, da vsako povečanje rabe pitne vode takoj opazimo in raziščemo vzroke. Pitno vodo iz vodovoda glede na namen uporabe v proizvodnji dodatno prečistimo, večinoma z najsodobnejšimi membranskimi tehnologijami. Priprava in distribucija vod sta računalniško vodeni, kar omogoča nadzor in zagotavljanje optimalne priprave in rabe vode v proizvodnih procesih. Z ustreznim preventivnim vzdrževanjem, spremljanjem delovanja naprav in tehnološkimi izboljšavami zagotavljamo stalno kakovost vod, podaljšujemo življenjsko dobo naprav, zmanjšujemo porabo vode in kemikalij ter količino odpadkov.

V letu 2019 smo kljub intenzivnejši proizvodnji porabili 6,4 % manj pitne vode kot v letu 2018 ter tako specifično rabo pitne vode glede na proizvodne stroške izboljšali za več kot 16 %. Količino pitne vode za pripravo farmacevtskih vod smo ohranili na podobni ravni, zmanjšali pa smo porabo pitne vode v proizvodnji zdravil, kar pripisujemo celovitemu pristopu k obvladovanju avtomatskih sistemov pranja proizvodne opreme.

Približno polovico rečne vode porabimo za hlajenje prek različnih toplotnih prenosnikov, zlasti pri proizvodnji učinkovin, preostalo polovico pa porabimo za pripravo različnih tehnoloških vod za potrebe energetike in proizvodnje. V letu 2019 smo porabo rečne vode glede na leto 2018 povečali za 15 %, predvsem zaradi povečanja proizvodnje učinkovin.

Raba pitne in rečne vode

Raba pitne in rečne vode		2019	2018	2017	2016	2015
porabljena voda (skupaj)	m³	1.399.303	1.341.333	1.588.474	1.279.065	1.362.297
pitna voda	m³	613.919	655.837	644.577	600.781	628.770
rečna voda	m³	785.384	685.496	943.897	678.284	733.527

Energija

Kot glavne vire energije uporabljamo:

- zemeljski plin,
- utekočinjeni naftni plin,
- električno energijo in
- ekstra lahko kurilno olje kot nadomestno gorivo.

Raba energije v GJ	2019	2018	2017	2016	2015
energija (skupaj)	956.577	961.319	935.484	910.031	889.239
električna energija	356.610	344.983	330.274	313.560	308.585
zemeljski plin	580.048	595.739	588.121	569.831	559.010
utekočinjeni naftni plin	19.409	20.214	17.029	22.975	20.083
ekstra lahko kurilno olje	510	383	60	3.665	1.561

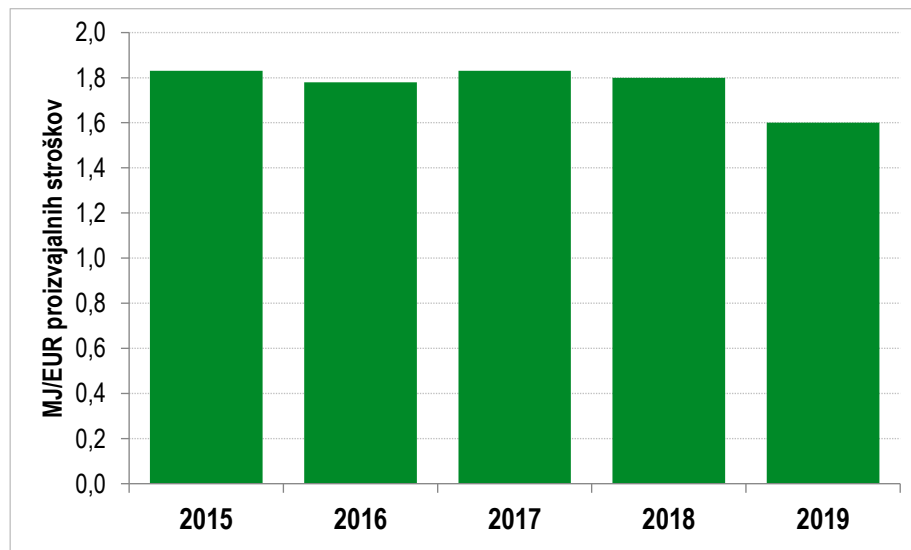
Z električno energijo se oskrbujemo iz javnega elektroenergetskega omrežja, z lastno proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, kot je sončna elektrarna, ter iz soproizvodnje toplotne in električne energije na zemeljski plin.

Električna energija – alternativni viri v GJ	2019	2018	2017	2016	2015
sončna elektrarna	252	223	258	238	241
soproizvodnja	39.230	46.686	45.756	49.617	48.180

Specifična raba energije

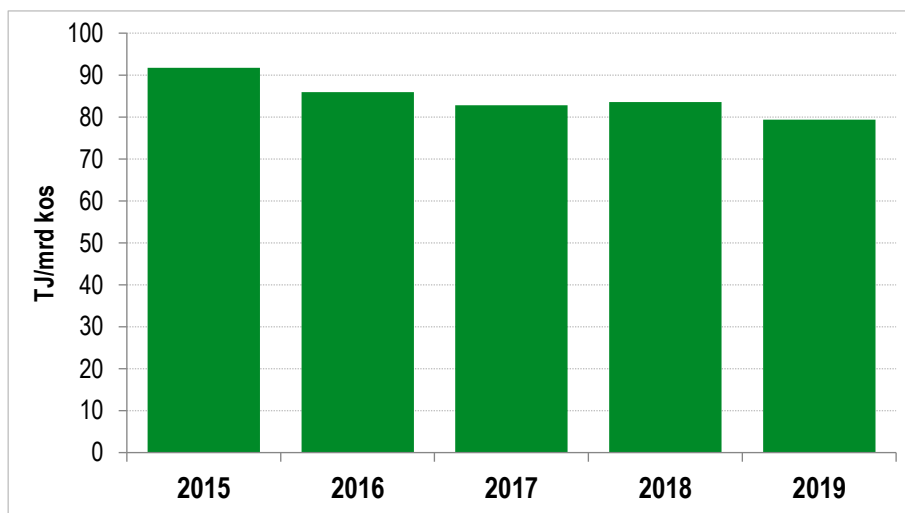
Specifično rabo energije prikazujemo kot porabo energije glede na proizvodjalne stroške ter glede na fizični obseg proizvodnje.

Specifične rabe energije glede na proizvodjalne stroške v zadnjih letih ne povečujemo. Kljub zagonu proizvodnje v novih obratih je ostala na podobni ravni kot v letu 2018.

		2019	2018	2017	2016	2015
specifična raba energije	MJ/EUR	1,60	1,80	1,83	1,78	1,83

Specifične rabe energije glede na fizični obseg proizvodnje v zadnjih letih ne povečujemo, kar je posledica številnih aktivnosti na področju učinkovite rabe energije, energetske učinkovitega investiranja in vzdrževanja.

		2019	2018	2017	2016	2015
specifična raba energije	TJ/mrd kos	79,4	83,6	82,8	85,9	91,7

Sistem upravljanja z energijo

Strategija upravljanja z energijo (SUE) kot del širše strategije podjetja obsega različne aktivnosti in ukrepe, ki so potrebni za doseganje stroškovnih in okoljskih ciljev.

SUE kot del Krkinega integriranega sistema vodenja je oblikovan v skladu s smernicami standarda Sistem upravljanja z energijo ISO 50001. Za periodično prepoznavanje energetskega vidika skrbi Komisija za spremljanje okoljskih vidikov (KSOV), ki pri tem upošteva okoljski standard ISO 14001 in interne pravilnike. Tako procese celovito obvladujemo in jih izboljšujemo v skladu s trajnostnim razvojem ter krožnim gospodarstvom, kar zagotavlja visoko raven varovanja okolja.

V SUE so neposredno vključeni:

- energetski skrbniki obratov v Sloveniji in tujini,
- energetski menedžer na ravni družbe, ki skupino vodi in koordinira njeno delo,
- vsi zaposleni, ki so glede na okoljsko politiko zavezani k učinkoviti in racionalni rabi energije.

V letu 2019 smo v SUE vključili dodatne sodelavce in tako povečali skupino energetskega skrbnikov. Še naprej smo uresničevali akcijski načrt in izvajali različne ukrepe, ki smo jih kot ključne prepoznali med celostnim energetskega pregledom na vseh proizvodnih lokacijah v Sloveniji.

Poleg naravnih procesov tudi ljudje pomembno prispevamo k spremembam podnebja, posledice zaradi ekstremnih vremenskih in podnebnih razmer pa drastično spreminjajo okolje in ogrožajo vse oblike življenja. Podatki, ki jih spremlja in objavlja ARSO, kažejo, da lahko podnebne spremembe opazimo tudi v Sloveniji. Samo s prilagajanjem na nove razmere bomo zmanjšali našo ranljivost in škodo zaradi teh sprememb ter trajnostno prispevali k ohranjanju okolja. Na področju učinkovite rabe energije (URE) smo zato pristopili k pilotnemu projektu podrobne energetske analize proizvodnega obrata in razvojno-kontrolnega centra. S primerjalno analizo (benchmarking) energetske učinkovitosti objektov v odvisnosti od mikroklimatskih in tehnoloških pogojev želimo pridobiti jasne usmeritve za zmanjšanje energetske intenzivnosti in povečanje uporabe obnovljivih virov energije. Pričakujemo, da bomo na podlagi rezultatov lahko oblikovali izhodišča za interne standarde in strategijo podjetja za prehod v nizkofosilno ali brezfosilno projektiranje, gradnjo in obratovanje novih objektov in sistemov. Priprava projekta je v skladu z okoljsko politiko podjetja in usmeritvami EU.

Energetski nadzorni informacijski sistem

Energetski nadzorni informacijski sistem je ključno informacijsko orodje za podporo sistemu upravljanja z energijo in dopolnjuje sistem računalniškega nadzora in vodenja. V letu 2019 smo v sistem ponovno vključili meritve, ki izboljšujejo preglednost nad masnimi in energijskimi tokovi v podjetju.

Optimizacija obratovanja klimatizacijskih sistemov

Na učinkovitost končne rabe energije v proizvodnih in neproizvodnih objektih pomembno vplivajo zasnova, projektiranje, dimenzioniranje, regulacija, nadzor in obratovanje klimatizacijskih sistemov (Heating, ventilation, and air conditioning, HVAC). Sistemi HVAC vplivajo na približno 60 % končne rabe energije v podjetju. Z uvedbo še aktivnejše kontrole obratovalnih parametrov nadaljujemo izboljševanje energetske učinkovitosti na tem področju. Del redne aktivnosti je hidravlično uravnotežanje razvodov ter porabnikov toplote in hladu. Začeli smo nove projekte za pripravo suhega zraka z uporabo tehnologij razvlaževanja z glikolskimi hladilniki, ki nadomeščajo dotrajana in za današnji čas energijsko neučinkovita sušilna kolesa.

Menjava stavbnega pohištva

Upravna stavba v Ločni je bila zgrajena pred približno 45 leti, zato je bila zaradi dotrajanosti materialov potrebna sanacija okenskega pasu na celotni stavbi. V skladu s Pravilnikom o učinkoviti rabi energije in tehničnimi smernicami smo se odločili za menjavo stavbnega pohištva in zunanjih senčil. Tudi montaža je potekala v skladu z gradbeno-fizikalnimi načeli in načeli dobre gradbene prakse po smernicah RAL. Zaradi obnove bomo za ogrevanje in hlajenje upravne stavbe porabili okoli 20 % manj energije. Naložba izboljšuje bivalno ugodje za zaposlene.

Zamenjava svetilk FLUO s svetilkami LED

Interna analiza je pokazala, da je v Skladišču končnih izdelkov v Ločni smiselno posodobiti sistem razsvetljave. Svetilke FLUO T8 so bile energijsko potratne. V primerjavi s sodobno razsvetljavo, ki temelji na tehnologiji LED, je bilo več vzdrževanja, večji so bili tudi stroški delovanja. Eden od pomembnih učinkov investicije je izboljšanje osvetljenosti prostorov oziroma delovnih površin. Z investicijo prihranimo 109 MWh električne energije na leto, kar je toliko, kot porabi več kot 27 povprečnih slovenskih gospodinjstev.

Koristna izraba stranske toplote

V skladu z okoljsko in energijsko politiko podjetja ter internimi standardi ves čas in v največji možni meri skrbimo za koristno izrabo toplote, ki nastaja kot stranski produkt različnih procesov. Stransko toploto iz kompresorske postaje, dimnih plinov parnih kotlov, različnih odpadkov parnega sistema, kondenzacijsko toploto hladilnih agregatov ter iz soproizvodnje toplote in električne energije izrabljamo za pripravo ogrevne vode. S temi ukrepi za pripravo ogrevne vode porabimo že 54 % (23,5 GWh) manj zemeljskega plina.

Z izboljšavami energetske učinkovitosti, ki so rezultat večletnih sistematičnih aktivnosti in investicij, povprečno prihranimo več kot 50 GWh električne energije in zemeljskega plina na leto. To pomeni, da proizvedemo več kot 17.000 ton manj emisij CO₂, kar je enako, kot če bi posadili 85.000 dreves.

Biotska raznovrstnost

Biotska raznovrstnost, ki jo lahko opredelimo kot raznovrstnost življenja, uravnava delovanje vseh ekosistemov, je temelj življenja ljudi na Zemlji in naravna danost, ki je ne smemo izrabljati. Vključuje kopenske, morske in druge vodne ekosisteme ter ekološke komplekse, pa tudi raznolikost znotraj vrst in med vrstami ter raznovrstnost ekosistemov. Ljudje smo kot del narave močno odvisni od biotske raznovrstnosti, saj nam omogoča, da se oskrbujemo z različnimi dobrinami, kot so hrana, energija in surovine. S svojim vplivom na zrak, vodo in tla pa biotsko raznovrstnost zmanjšujemo in povečujemo dominantnost posameznih vrst.

Slovenija spada med države z največjo biotsko raznovrstnostjo v EU. S podpisom globalne Konvencije o biološki raznovrstnosti se je naša država zavezala, da bo upoštevala mednarodna priporočila in navodila za varstvo vrst in ekosistemov.

V Sloveniji je evidentiranih okrog 22.000 rastlinskih in živalskih vrst, znanstveniki pa ocenjujejo, da jih je vsaj od 50.000 do 120.000. Med njimi izstopa veliko endemičnih vrst, to je vrst, ki živijo predvsem v Sloveniji. Takih je kar 850 in za njihovo preživetje smo še posebej odgovorni.

Sistematičnega ovrednotenja vodotokov z vidika biotske raznovrstnosti vodotokov kot ekosistemov v Sloveniji še ni, zato spremljamo publikacije in poročila, ki jih izdajajo ARSO, Zavod RS za varstvo narave, Statistični urad RS in druge strokovne ustanove.

Območje reke Krke je pomemben prostor številnih vodnih in obvodnih rastlinskih in živalskih vrst, zlasti rib, dvoživk in ptic, zato je ekološko pomembno območje (EPO) in varstveno območje Natura 2000. EPO je po Zakonu o ohranjanju narave območje habitata ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti. Natura 2000, ki jo opredeljuje Uredba o posebnih varstvenih območjih, je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, razglašanih v državah članicah EU. V Sloveniji je bila prvič vzpostavljena leta 2004 in se ves čas dopolnjuje, nazadnje leta 2018. Osnovni cilj omrežja, ki danes v Sloveniji predstavlja 41,4 % ozemlja, je trajnostno ohranjanje biotske raznovrstnosti. Posebna pozornost je namenjena ogroženim vrstam. Na območju reke Krke so to ribe bolen, sulec in platnica, školjka navadni škržek, človeška ribica, bober in vidra. O bobrih so v Sloveniji zadnjič poročali v 18. stoletju, leta 1998 pa so se ponovno pojavili v porečju Krke (Radulja), nekaj let kasneje pa še na Dobličici v Beli krajini. Število bobrišč ob reki Krki se naglo povečuje.

Vsi Krkini industrijski objekti so strnjeni in ne posegajo v ekološko občutljiva območja, tako pri obstoječih objektih kot pri gradnji novih pa upoštevamo najstrožje okoljevarstvene zahteve. Zajem rečne vode in izpust očiščenih odpadnih vod iz naše čistilne naprave ne ogrožata pogojev za ohranitev vodnih in obvodnih biotopov ter pogojev, ki biotop povezujejo.

Območji, kjer sta obrata Ljutomer in Krško, nista del evropskega ekološkega omrežja Natura 2000, vendar vse odpadne vode ustrezno čistimo na komunalni čistilni napravi Ljutomer in čistilni napravi Vipap Krško, tako da s svojimi emisijami ne ogrožamo biotske raznovrstnosti.

S pozitivno okoljsko naravnostjo in doslednim izpolnjevanjem zakonskih zahtev na vseh Krkinih proizvodnih lokacijah zagotavljamo ekološko, biotsko in krajinsko ohranitev naravnih vrednot. Na internih izobraževanjih zaposlene informiramo o pomenu ohranjanja narave in biotske raznovrstnosti.

Prevoz

Uporabljamo vse vrste prevoza, organiziramo pa ga prek lastnega transportnega oddelka z lastnimi vozili in prek pogodbenih prevoznikov. Svoje izdelke večinoma dostavljamo na evropske in azijske trge.

Za dostavo s cestnim prevozom uporabljamo najsodobnejša vozila z ekološko ustreznimi motorji. Z novimi vozili, opremljenimi s sodobnejšimi pogonskimi agregati, smo povprečno porabo goriva zmanjšali za 1,4 % (vključno s porabo termoagregatov na tovornih vozilih). Za bolj oddaljene trge uporabljamo ladijski, letalski in železniški prevoz. V letu 2019 smo nadaljevali testiranje železniških prevozov tovora pod zahtevanimi temperaturnimi pogoji iz Kitajske v EU. Povečujemo tudi delež ladijskih prevozov.

Leta 2019 smo organizirali 10.971 prevozov končnih izdelkov, surovin in embalaže. Z lastnimi vozili smo prevozili 1,9 milijona km. Nadaljevali smo posodabljanje voznega parka in izobraževanje voznikov.

Pristojni državni organi za nadzor prevoza v preteklem letu niso ugotovili nobenih zakonodajnih kršitev. Naši vozniki in ostali, ki sodelujejo pri prevozu, se redno udeležujejo letnih usposabljanj. Skrbimo, da so tudi vsi pogodbeni prevozniki in njihovi vozniki seznanjeni z zahtevami in posebnostmi prevoza zdravil.

Krkin vozni park sestavlja 19 vozil, posodabljam pa ga sproti. Vsa vozila izpolnjujejo pogoje za voznike ter so varnostno in okoljsko izpopolnjena. Nova vozila imajo vgrajene najsodobnejše pripomočke (npr. radarski tempomat, zaviranje v sili, spremljanje konfiguracije terena, opozarjanje na mrtvi kot), ki še dodatno prispevajo k večji prometni varnosti.

Kadar je mogoče, službene poti nadomeščamo z uporabo tele- in videokonferenc ter s tem še dodatno prispevamo k zmanjšanju porabe goriva in emisij v zrak.

Emisije

Opadne vode

Na okolje prav tako pomembno vpliva ravnanje z odpadnimi vodami, česar se zavedamo tudi v Krki. Čiščenje odpadnih vod površinske in podzemne vode varuje pred organskim in mikrobiološkim onesnaženjem ter vnosom dušikovih in fosforjevih snovi, zato je v Krki skrb za čim bolj celovito in učinkovito čiščenje ena od prednostnih nalog pri varovanju okolja. Uporabljamo vrsto fizikalnih, kemijskih in bioloških postopkov, s katerimi iz odpadnih vod odstranjujemo različne vrste onesnaževal. S strokovnim in timskim delom, ki združuje znanje s področja kemije, kemijskega inženirstva, mikrobiologije, strojništva, zdravstvene hidrotehnike in še nekaterih drugih strok, skrbimo, da kakovost vode dolgoročno ohranjamo na vseh proizvodnih

lokacijah. Delujemo v skladu z Uredbo o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadne vode iz naprav za proizvodnjo farmacevtskih izdelkov in učinkovin, katere zahteve so zajete v okoljevarstvenih dovoljenjih za posamezno proizvodno lokacijo.

Odpadne vode v Ločni čistimo na lastni, sodobni industrijski čistilni napravi, ki sledi zahtevam, določenim na podlagi najboljših razpoložljivih tehnologij na tem področju, odpadne vode dislociranih obratov pa čistimo na visokoučinkovitih skupnih komunalnih čistilnih napravah.

Na lokaciji v Ločni nastajajo industrijske, komunalne in hladilne odpadne vode. Industrijske in komunalne odpadne vode čistimo na lastni biološki čistilni napravi. V letu 2019 smo prečistili 736.811 m³ vod, kar je 18.942 m³ manj kot leto prej. Hladilne odpadne vode, teh je bilo 390.990 m³, niso onesnažene in po hladilno-meteorni kanalizaciji odtekajo v reko Krko.

V obratu Bršljin nastajajo industrijske in komunalne odpadne vode, ki odtekajo v javno kanalizacijo in se čistijo na skupni komunalni čistilni napravi v Novem mestu. V letu 2019 je bila skupna količina odpadnih vod 23.721 m³.

V obratu Šentjernej nastajajo industrijske in komunalne odpadne vode, ki odtekajo v javno kanalizacijo in se čistijo na skupni komunalni čistilni napravi v Šentjerneju. V letu 2019 je bila skupna količina odpadnih vod 12.475 m³.

V obratu Ljutomer nastajajo industrijske, komunalne in hladilne odpadne vode, ki odtekajo v javno kanalizacijo in se čistijo na skupni komunalni čistilni napravi v Ljutomeru. V letu 2019 je bila skupna količina odpadnih vod 33.961 m³.

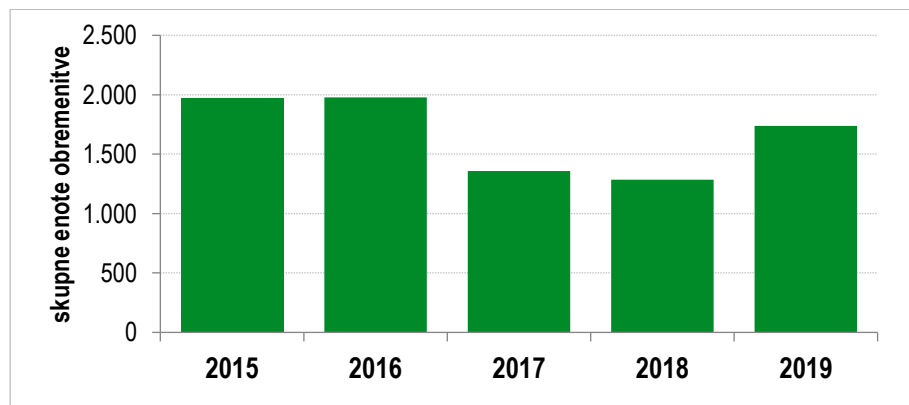
V obratu Krško nastajajo industrijske, komunalne in odpadne vode iz energetske oskrbe, ki odtekajo v javno kanalizacijo in se čistijo na čistilni napravi Vipap v Krškem. V letu 2019 je bila skupna količina odpadnih vod 27.045 m³. Na tej lokaciji načrtujemo gradnjo lastne čistilne naprave, za katero smo že pripravili uporabniška izhodišča in idejno zasnovo.

Skupno količino enot obremenitve (EO) smo v primerjavi z letom 2018 povečali za 26 %, saj so bile odpadne vode zaradi povečanega obsega proizvodnje bolj obremenjene. Samo na lastni čistilni napravi v Ločni smo iz vode odstranili 218 ton več organskega onesnaženja (izraženo kot vrednost KPK) kot v letu 2018 in pri tem dosegli 92,2-odstotno učinkovitost čiščenja..

Izpolnjujemo zahteve okoljevarstvenih dovoljenj za emisije v vode (OVD), ki so izdana za posamezne proizvodne lokacije, ter zahteve Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadne vode iz naprav za proizvodnjo farmacevtskih izdelkov in učinkovin. Zunanji pooblaščen izvajalec na vseh lokacijah opravlja monitoring odpadnih vod. Pogostost in obseg sta določena v posameznih OVD.

Čeprav literatura navaja, da je delež farmacevtskih učinkovin, ki prehajajo v vode iz farmacevtske proizvodnje, majhen v primerjavi z deležem, ki pride od končnih uporabnikov, smo dobro obvladovano področje čiščenja odpadnih vod nadgradili z ocenami nevarnosti posameznih učinkovin in snovi. S celovito oceno vpliva odpadnih vod na vodno okolje morebitno tveganje zmanjšujemo na najmanjšo možno raven. Ocena nevarnosti za vodno okolje je del širše ocene tveganja (risk assessment). Na podlagi izračunane nevarnosti, ki temelji na fizikalno- kemijskih, ekotoksikoloških in toksikoloških podatkih za posamezno učinkovino in podatkih o znanem vodnem okolju, opredelimo načine ravnanja z odpadnimi vodami, dodatne ukrepe, če so potrebni, in način ravnanja z odpadki. Glede na rezultate novih študij ali drugih strokovnih in verodostojnih informacij izračune redno spremljamo, posodabljam in upoštevamo pri ravnanju z odpadnimi vodami in odpadki. Za nekatere farmacevtske učinkovine, ki predstavljajo večje tveganje za okolje, smo s pomočjo zunanjih partnerjev razvili zahtevne analizne metode spremljanja vsebnosti v odpadnih vodah.

Ravnanje z odpadnimi vodami

Skupne enote obremenitve predstavljajo predpisani matematični izračun onesnaženja na vseh iztokih odpadnih vod (Ločna, Šentjernej, Bršljin, Ljutomer, Krško). Pri tem izračunu se upoštevajo letni pretok odpadnih vod, organsko onesnaženje, obremenitve z dušikom, fosforjem in neraztopljenimi snovmi ter učinek čiščenja čistilne naprave.

Odpadki

Po definiciji je odpadki snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže, namerava zavržeti ali mora zavržeti. V Krki sledimo zakonodajnim usmeritvam in zahtevam. Skrbimo za preprečevanje nastajanja odpadkov ter dajemo prednost pripravi odpadkov za ponovno uporabo.

Odpadki so pomemben vir surovin in energije, zato posebno pozornost namenimo ločenemu zbiranju od izvora naprej, torej od točke, kjer odpadki nastane. Vzpostavili smo sistem ravnanja z odpadki, ki vključuje sodobno opremo za ločeno zbiranje, stiskanje in prevoz odpadkov, pri njem pa sodelujejo vsi zaposleni.

Z nenehnim izboljševanjem sistema ravnanja z odpadki ter povečevanjem količin ločeno zbranih odpadnih materialov smo dosegli postavljene cilje. Količino odpadkov, odloženih na odlagališče, smo v primerjavi z letom 2018 zmanjšali za 3 %.

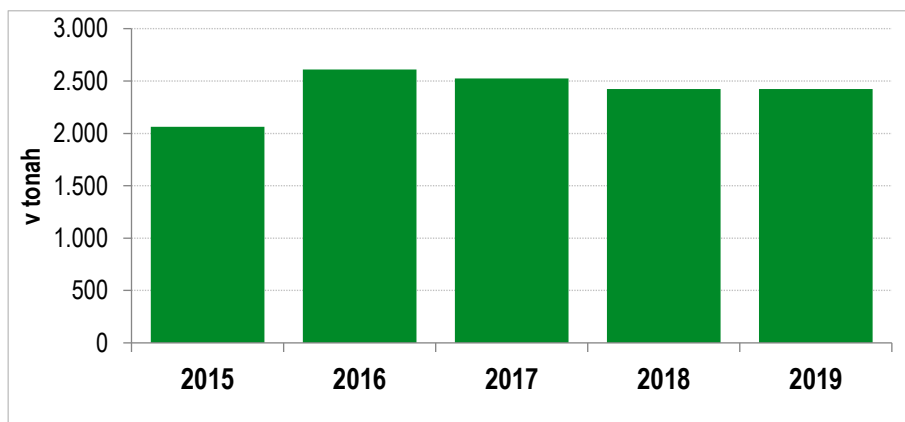
Izboljšali smo sistem ločenega zbiranja sestavljenih materialov iz aluminija in plastike. Ločeno smo zbrali 451 ton odpadkov in jih predali predelovalcu. Pridobil je 166 ton aluminija in 256 ton plastike, ki jih kot surovino prodaja za nadaljnjo predelavo. Tako smo prispevali k uresničevanju krožnega gospodarstva pri ravnanju z odpadki.

Z učinkovitim vodenjem tehnologije aerobne stabilizacije odpadnega blata smo količino blata, ki nastaja pri čiščenju odpadnih vod, kljub povečani obremenitvi odpadnih vod ohranili na ravni iz leta 2018.

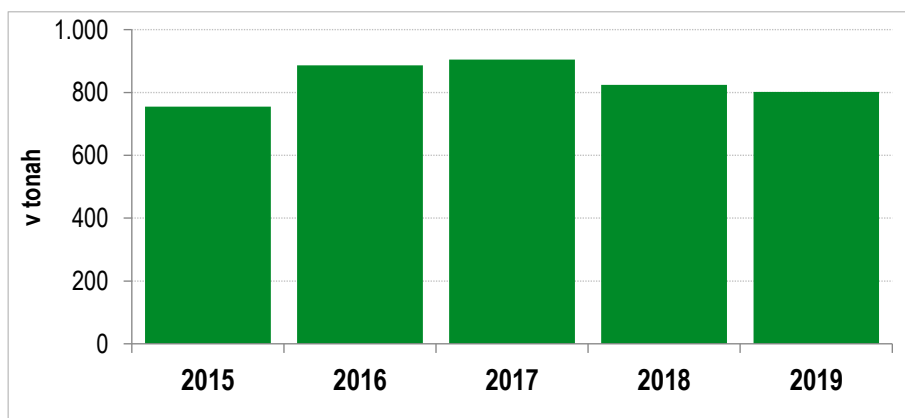
Tveganja, povezana s prevzemom in odstranjevanjem nekaterih vrst odpadkov, so se v Sloveniji nadaljevala tudi v letu 2019. Da bi prepoznana tveganja bolje obvladovali, smo razpršili tokove ravnanja z odpadki in poslovno sodelovanje razširili na več slovenskih in tujih zbiralcev in odstranjevalcev teh odpadkov.

Dobre rezultate lahko dosegamo le z odgovornim delom vseh zaposlenih, zato je bilo pomemben del naših aktivnosti tudi redno izobraževanje o ravnanju z odpadki.

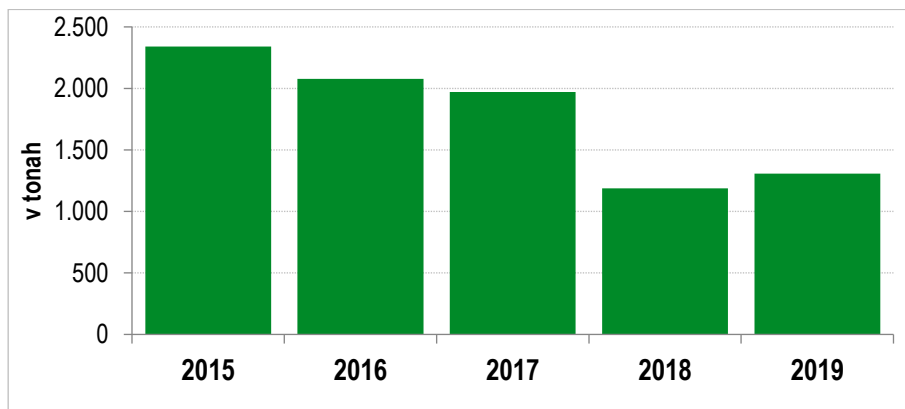
Odpadki, predani v reciklažo

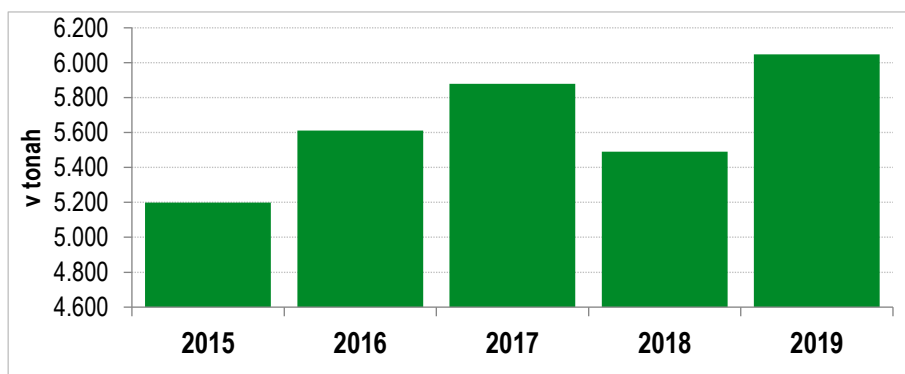
Odpadki, odloženi na odlagališče

Odpadki, predani v biološko obdelavo in predelavo

Odpadki, predani v sežig

Hrup

Hrup je vsak zvok, ki vzbuja nemir, moti človeka in škoduje njegovemu zdravju ali počutju ter škodljivo vpliva na okolje. Industrija je kljub raznovrstni dejavnosti eden od manjših onesnaževalcev okolja s hrupom. V Krki minimalne emisije hrupa zagotavljamo z ustrezno opremo, protihrupnimi zaščitami, električnim napajanjem agregatov za hlajenje tovornih vozil in premestitvijo tovornih vozil v notranjost proizvodnega območja. Meritve v skladu s predpisom, ki ureja mejne vrednosti kazalcev hrupa v okolju, izvajamo vsake tri leta in ob vsaki večji spremembi, ki bi lahko povzročila povečanje hrupa. Z vsemi ukrepi dosegamo, da so rezultati meritev hrupa v skladu z zakonodajo.

Emisije v zrak

Onesnaženost zraka z žveplovim dioksidom, dušikovi oksidi, ogljikovim monoksidom, ozonom in trdnimi delci vpliva na naše zdravje in kakovost življenja bolj kot drugi okoljski dejavniki. Zaradi strožje zakonodaje in izboljšanja energetske učinkovitosti evropska industrija v zadnjih desetletjih učinkovito zmanjšuje emisije v zrak, kar je tudi v Krki ena od prednostnih nalog pri varstvu okolja. Emisije zmanjšujemo s čistilnimi napravami na vseh izpustih, ki so potencialni vir onesnaževanja. Z učinkovitimi odpraševalnimi sistemi, filtri, vodnimi pralniki, kondenzacijskimi kolonami in napravami za termično oksidacijo odpadnih plinov emisije zmanjšujemo pod zakonsko določene mejne vrednosti oziroma do stopnje, ki jo omogoča najboljše razpoložljiva tehnika. Odpadni zrak čistimo na sodobnih napravah za termično oksidacijo. V letu 2019 smo v Ločni postavili že tretjo tovrstno napravo. S takim pristopom zagotavljamo zelo učinkovito odstranjevanje organskih snovi in najmanjše možne emisije teh snovi v zrak. V Sloveniji je velik problem tudi onesnaženje z delci PM₁₀. Nevarni so predvsem zato, ker pridejo v dihalni sistem in povzročajo številne zdravstvene težave. Poleg tega slabo vplivajo na okolje in povzročajo poškodbe materialov. V Krki z absolutno filtracijo zraka na vseh prašnih izpustih v zrak zagotavljamo popolno oziroma več kot 99,7-odstotno odstranitev vseh prašnih delcev. To pomeni, da v okolje spuščamo zrak, ki ni onesnažen s prašnimi delci in zato ne prispeva k čezmerni onesnaženosti zraka z delci PM₁₀.

Emisije v zrak		2019	2018	2017	2016	2015
energijsko povezan CO ₂ – neposredno	t CO ₂ ek	33.332	34.242	33.603	33.227	32.288
energijsko povezan CO ₂ – posredno	t CO ₂ ek	47.251	45.710	43.761	43.115	42.430
SKUPAJ CO₂	t CO₂ ek	80.583	79.952	77.364	76.342	74.718

Neposredne emisije CO₂ povzročamo z rabo goriv in izpusti ozonu škodljivih snovi iz hladilnih naprav, posredne emisije pa z rabo električne energije iz javnega omrežja, ki se proizvaja iz fosilnih goriv v elektrarnah. Neposredne in posredne emisije CO₂ so kljub povečani proizvodnji ostale na podobni ravni kot v letu 2018.

Lokacija Ločna je vključena v trgovanje z emisijskimi kuponi CO₂, zato moramo v skladu z zakonodajo o emisijah o tem poročati Ministrstvu za okolje in prostor.

Varovanje okolja v Krkinih odvisnih družbah

Visoke okoljske standarde, ki jih je EU postavila za vse države članice, upoštevamo na globalnem trgu in odgovornost do naravnega okolja v največji možni meri vključujemo tudi v dejavnosti odvisnih družb zunaj Slovenije.

S stalnim sodelovanjem, izmenjavo informacij in investiranjem prenašamo dobre prakse na področju varovanja okolja v vse odvisne družbe, pri čemer upoštevamo zahteve lokalnih zakonodaj. Med drugim smo vzpostavili učinkovite sisteme ločenega zbiranja odpadkov, odpadke pa predajamo samo preverjenim pooblaščenim zbiralcem odpadkov. V obratu v Jastrebarskem na Hrvaškem odpadne vode iz proizvodnje visokoaktivnih učinkovin čistimo na lastni čistilni napravi z naprednim oksidacijskim postopkom (advanced oxidation processes, AOP), ki zagotavlja 99,9-odstotno razgradnjo učinkovin. V družbi Krka-Rus v Ruski federaciji smo leta 2019 končali gradnjo lastne čistilne naprave za odpadne vode. V Termah Šmarješke Toplice pa smo dogradili in posodobili sistem čiščenja odpadnih vod in s tem bistveno izboljšali kakovost iztoka v potok Toplica. Odpadne vode drugih obratov in odvisnih družb odvajamo na sodobne skupne komunalne čistilne naprave. Na virih emisij prašnih delcev vgrajujemo visokoučinkovite absolutne filtracijske naprave. V odvisne družbe prenašamo tudi dobre prakse pri racionalni rabi energije in vode.

V družbi Terme Krka še naprej skrbimo za izmenjavo dobrih praks in organiziramo interna izobraževanja o učinkoviti rabi energije. Začeli smo projekt integracije energetskega knjigovodstva v energetske nadzorni informacijski sistem Krke. Končali smo energetske pregled v Termah Dolenjske Toplice. Z organizacijskimi in manjšimi investicijskimi ukrepi smo zmanjšali porabo energije in s tem tudi stroške. V Termah Šmarješke Toplice smo končali rekonstrukcijo klimatskega sistema. Zamenjali smo ga z energetsko učinkovitejšim, primernim za nizkotemperaturni režim, ter s tem pripomogli k učinkovitejši pripravi toplote s toplotnimi črpalkami na termalno vodo.

Okoljsko komuniciranje

Zavest o nujnosti trajnostnega razvoja in s tem povezane okoljske vrednote so v Krki vpete v poslovno strategijo, zato je tudi odgovorno in verodostojno okoljsko komuniciranje del našega vsakdana. Vsebine o odgovornem okoljskem ravnanju so vključene v program uvajalnega seminarja za novozaposlene in v programe za pridobivanje nacionalne poklicne kvalifikacije. V Krkin katalog izobraževalnih programov smo poleg vsebin, povezanih z odpadki, odpadnimi vodami, hrupom, emisijami v zrak in svetlobnim onesnaževanjem, dodali vsebine s področja celovitega upravljanja z okoljem. Leta 2019 se je izobraževanje, povezanih z okoljem, udeležilo 420 zaposlenih. Vsaj s takšnim vključevanjem zaposlenih v izobraževanje želimo nadaljevati tudi v prihodnje. To je naša zaveza, ki smo jo zapisali v okoljsko politiko, in ključ do uresničenja ciljev trajnostnega razvoja podjetja. Članke o varstvu okolja objavljamo v interni reviji Utrip, krajša obvestila in nasvete pa v internem glasilu Bilten in na internih spletnih straneh. Tako zaposlene ves čas spodbujamo k odgovornemu ravnanju z okoljem in še bolj krepimo zavest o okoljski problematiki, saj je najbolje, da ukrepamo že pri izvoru in s tem v največji možni meri zmanjšamo vplive na okolje. Javnost o svojih dejavnostih za varstvo okolja seznanjamo z objavami v medijih ter na različnih seminarjih, posvetovanjih in okroglih mizah. Dejavno se vključujemo v pripravo okoljske zakonodaje, poleg tega smo soustanovitelji in aktivni člani Sekcije za okolje in energijo pri Gospodarski zbornici Dolenjske in Bele krajine (GZDBK).

Sodelujemo tudi s strokovnimi in znanstvenimi organizacijami doma in v tujini. Izobraževalnim ustanovam na vseh stopnjah izobraževanja omogočamo ogled najsodobnejše tehnologije za varovanje okolja. Kot vabljeni predavatelji soustvarjamo študijske programe na dodiplomski in magistrski stopnji.

Trajnostno izboljšanje stanja okolja je odvisno tudi od kakovostnih odnosov s predstavniki družbenega okolja, še posebno s prvimi sosedi, saj s svojim delovanjem vplivamo na njihov življenjski prostor in kakovost življenja. Do lokalne skupnosti, s katero v tem prostoru sobivamo, čutimo veliko odgovornost. Marca 2019 smo organizirali tradicionalno srečanje z okoliškimi prebivalci, ki poteka vsako drugo leto. Seznanili smo jih z dejavnostmi, rezultati in načrti, povezanimi z varstvom okolja. Tovrstna srečanja so priložnost za odprt dialog in izmenjavo mnenj, pridobljene informacije o pogledih krajanov in naši vlogi pri varovanju okolja pa upoštevamo pri načrtovanju okoljskih ciljev in programov. Informacije o varstvu okolja, namenjene javnosti, objavljamo na www.krka.si.

Kazalniki trajnostnega razvoja za družbo Krka za leto 2019

OKOLJSKI PODATKI		2019	2018	2017	2016	2015
Porabljena voda (skupaj)	m ³	1.399.303	1.341.333	1.588.474	1.279.065	1.362.297
pitna voda	m ³	613.919	655.837	644.577	600.781	628.770
rečna voda	m ³	785.384	685.496	943.897	678.284	733.527
Porabljena energija (skupaj)	GJ ¹	956.577	961.319	935.484	910.031	889.239
električna energija	GJ	356.610	344.983	330.274	313.560	308.585
zemeljski plin	GJ	580.048	595.739	588.121	569.831	559.010
utekočinjeni naftni plin	GJ	19.409	20.214	17.029	22.975	20.083
ekstra lahko kurilno olje	GJ	510	383	60	3.665	1.561
Pridobljena električna energija – alternativni vir (skupaj)	GJ	39.482	46.909	46.014	49.855	49.212
iz sončne elektrarne	GJ	252	223	258	238	241
iz soproizvodnje	GJ	39.230	46.686	45.756	49.617	48.180
Energetska intenzivnost						
specifična raba energije	MJ/EUR	1,60	1,80	1,83	1,78	1,83
specifična raba energije	TJ/mrd kos	79,4	83,6	82,8	85,9	91,7
Odpadna voda (skupaj)	m ³	1.225.003	1.150.578	1.376.629	1.123.735	1.277.944
hladilna voda	m ³	392.490	298.137	509.091	315.987	458.522
tehnološka odpadna voda	m ³	832.513	852.441	867.538	807.748	819.422
– neraztopljene snovi	t	23,9	16,1	24,3	25,9	15,8
– biokemijska potreba po kisiku	t	6,9	5,0	5,8	3,7	4,7
– kemijska potreba po kisiku	t	57,5	38,4	43,6	67,4	74,1
– dušik	t	4,9	4,8	3,9	4,1	3,7
– fosfor	t	0,7	0,6	0,6	0,7	0,3
enote obremenitve ³	EO	1.737	1.286	1.359	1.977	1.969
Odpadki (skupaj)	t	11.091	10.312	11.541	11.472	10.640
nevarni odpadki (skupaj)	t	6.047	5.491	5.879	5.611	5.198
– trdni odpadki	t	789	670	718	735	704
– tekoči odpadki	t	5.258	4.821	5.161	4.876	4.494
nenevarni odpadki (skupaj)	t	5.044	4.821	5.662	5.816	5.442
odlaganje (skupaj)	t	802	824	905	886	755
– mešani odpadki (odlaganje)	t	802	824	905	886	755
– biomasa (odlaganje)	t	0	0	0	0	0
mešani odpadki (energetska izraba in predelava)	t	489	371	246	228	272
biomasa (kompostiranje)	t	1.308	1.187	1.971	2.077	2.341
reciklirni odpadki (skupaj)	t	2.422	2.422	2.524	2.610	2.063
– papir	t	1.221	1.191	1.097	1.038	1.018
– plastika	t	401	432	392	295	273
– steklo	t	136	125	132	118	86
– kovine	t	239	201	193	436	159
– les	t	425	473	710	723	527
električna in elektronska oprema	t	23	17	16	15	11

		2019	2018	2017	2016	2015
Emisije v zrak						
energijsko povezan CO ₂ – neposredno	t CO ₂ ek ⁴	33.332	34.242	33.603	33.227	32.288
energijsko povezan CO ₂ – posredno	t CO ₂ ek	47.251	45.710	43.761	43.115	42.430
energijsko povezan SO ₂	t	1	1	1	1	1
energijsko povezan NO _x	t	27	28	27	28	26
ozonu škodljive snovi in fluorirani toplogredni plini	t CO ₂ ek	1744	1954	2267	2366	1298
Skladnost						
izredni dogodki, povezani z vplivi na okolje		0	3	0	0	0
Varstvo okolja (skupaj)						
	v tisoč EUR	7.672	6.738	6.585	6.004	7.010
stroški varstva okolja	v tisoč EUR	5.517	5.107	4.882	4.540	4.361
vlaganja v okoljske programe	v tisoč EUR	2.155	1.631	1.703	1.464	2.649
SOCIALNI PODATKI						
Število zaposlenih		5.907	5.496	5.020	4.889	4.798
Slovenija		5.386	4.995	4.514	4.343	4.292
predstavništva v tujini		521	501	506	546	506
Zdravje in varnost						
stopnja bolniške odsotnosti	%	5,3	6,8	6,3	5,8	5,6
število nezgod		27	18	27	21	23
število nezgod, ki imajo za posledico 3 ali več dni bolniške odsotnosti, na 1 milijon opravljenih delovnih ur		2,8	1,9	3,3	2,9	3,1
delež delovnih invalidov	%	5,3	5,4	5,5	5,1	5,0
Izobraževanje in usposabljanje						
ure izobraževanja in usposabljanja	ure/zaposlenega	41	42	42	37	60
stroški izobraževanja in usposabljanja	EUR/zaposlenega	897	881	862	854	745

¹ Za preračun v GJ smo uporabili značilne neto kalorične vrednosti, objavljene na spletni strani Agencije RS za okolje.

² Indeks energetske učinkovitosti je določen v skladu z referenčnim dokumentom Energetska učinkovitost, poglavje 1.3.1 Kazalniki energetske učinkovitosti in izboljševanje energetske učinkovitosti.

³ Enote obremenitve (EO) predstavljajo letno obremenitev zaradi odvajanja odpadnih vod za vir onesnaževanja. Izračunajo se po enačbi, ki upošteva povprečno letno vrednost za posamezni parameter, ki mu je dodeljen ustrezen faktor, in letno količino odpadnih vod na posameznem iztoku (Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnemu monitoringu odpadnih vod, UL RS št. 94/14, spremembe in dopolnitve, UL RS št. 98/15).

⁴ Za preračun ton CO₂ smo uporabili emisijske faktorje, objavljene na spletni strani Agencije RS za okolje.

RAČUNOVODSKO POROČILO 2019

Živeti zdravo življenje.

VSEBINA

UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	161
IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE.....	161
KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE KRKA.....	162
Konsolidirani izkaz finančnega položaja	162
Konsolidirani izkaz poslovnega izida	163
Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa	163
Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala.....	164
Konsolidirani izkaz denarnih tokov	166
Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom	167
Poročilo neodvisnega revizorja	217
RAČUNOVODSKI IZKAZI KRKE, D. D., NOVO MESTO	224
Izkaz finančnega položaja	224
Izkaz poslovnega izida.....	225
Izkaz drugega vseobsegajočega donosa.....	225
Izkaz sprememb lastniškega kapitala	226
Izkaz denarnih tokov.....	228
Pojasnila k računovodskim izkazom	229
Poročilo neodvisnega revizorja	285
PRILOGA 1	290
PODPIS LETNEGA POROČILA ZA LETO 2019 IN NJEGOVIH SESTAVNIH DELOV	292

UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Računovodski del letnega poročila sestavljata dve vsebinsko zaokroženi poglavji.

Prvo poglavje obsega konsolidirane računovodske izkaze s pojasnili skupine Krka, drugo poglavje pa računovodske izkaze s pojasnili družbe Krka, d. d., Novo mesto (v nadaljevanju družba Krka). Po sklepu 11. skupščine delničarjev družbe Krka, d. d., Novo mesto z dne 6. 7. 2006 so vsi izkazi pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju *MSRP*), kot jih je sprejela Evropska unija.

Računovodski izkazi družbe Krka in skupine Krka so sestavljeni v evrih in so zaokroženi na tisoč enot. So sestavni del Letnega poročila 2019, ki je objavljeno prek sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, prek sistema ESPI na Varšavski borzi in na Krkinih spletnih straneh (<http://www.krka.si/sl/za-vlagatelje/financna-porocila/>).

Revizijska družba ERNST & YOUNG Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o., je revidirala vsak sklop izkazov posebej in pripravila dve ločeni poročili, ki sta vključeni vsako v svoje poglavje.

Izjava o odgovornosti uprave, ki je objavljena v nadaljevanju, vključuje odgovornost za vse računovodske izkaze družbe Krka in skupine Krka.

IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE

Uprava družbe Krka, d. d., Novo mesto je odgovorna za pripravo letnega poročila družbe Krka in skupine Krka ter računovodskih izkazov na način, ki zainteresirani javnosti daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja družbe Krka in njenih odvisnih družb v letu 2019.

Uprava izjavlja:

- da so računovodski izkazi pripravljeni ob domnevi, da bodo družba Krka in njene odvisne družbe nadaljevale poslovanje tudi v prihodnosti;
- da dosledno uporablja izbrane računovodske politike in razkriva morebitne spremembe v računovodskih politikah;
- da so računovodske ocene pripravljene pošteno in preiščeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarjenja;
- da so računovodski izkazi s pojasnili za družbo Krka in skupino Krka pripravljeni v skladu z veljavno zakonodajo in v skladu z *MSRP*, kot jih je sprejela Evropska unija.

Uprava je odgovorna za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavlja ohranjanje vrednosti premoženja družbe Krka in skupine Krka ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti.

Davčne oblasti lahko v petih letih po poteku leta, v katerem je bilo treba odmeriti davek, kadar koli preverijo poslovanje družbe. To lahko povzroči dodatne obveznosti za plačilo davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) ali drugih davkov in dajatev. Uprava družbe ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Novo mesto, 24. marec 2020

Uprava družbe
Krka, d. d., Novo mesto

KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE KRKA

Konsolidirani izkaz finančnega položaja

v tisoč EUR	Pojasnila	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Sredstva			
Nepremičnine, naprave in oprema	12	862.848	839.448
Neopredmetena sredstva	13	109.082	110.329
Dana posojila	14	10.908	10.810
Finančne naložbe	15	9.681	9.389
Odložene terjatve za davek	16	48.825	40.376
Druge nekratkoročna sredstva		489	459
Nekratkoročna sredstva skupaj		1.041.833	1.010.811
Sredstva, namenjena prodaji		41	41
Zaloge	17	421.578	365.149
Sredstva iz pogodb s kupci		1.874	395
Terjatve do kupcev	18	434.695	438.291
Druge terjatve	18	31.924	26.370
Dana posojila	14	31.832	21.491
Finančne naložbe	15	2.174	4.720
Denar in denarni ustrezniki	19	218.667	117.801
Kratkoročna sredstva skupaj		1.142.785	974.258
Sredstva skupaj		2.184.618	1.985.069
Kapital			
Osnovni kapital	20	54.732	54.732
Lastne delnice	20	-73.774	-52.076
Rezerve	20	129.871	104.062
Zadržani dobički	20	1.553.489	1.430.817
Kapital, pripisan lastnikom kapitala v obvladujoči družbi, skupaj		1.664.318	1.537.535
Neobvladujoči deleži v okviru kapitala	20	3.198	2.735
Kapital skupaj		1.667.516	1.540.270
Obveznosti			
Rezervacije	22	120.403	100.989
Odloženi prihodki	23	8.709	9.798
Poslovne obveznosti	24	10.000	0
Obveznosti iz najemov	28	10.201	0
Odložene obveznosti za davek	16	11.592	12.271
Nekratkoročne obveznosti skupaj		160.905	123.058
Poslovne obveznosti	24	128.574	136.806
Prejeta posojila		3	0
Obveznosti iz najemov	28	2.799	-
Obveznosti za davek od dobička		18.824	3.842
Obveznosti iz pogodb s kupci	25	123.312	110.225
Druge kratkoročne obveznosti	26	82.685	70.868
Kratkoročne obveznosti skupaj		356.197	321.741
Obveznosti skupaj		517.102	444.799
Kapital in obveznosti skupaj		2.184.618	1.985.069

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	Pojasnila	2019	2018
Prihodki od prodaje:		1.493.409	1.331.858
– prihodki iz pogodb s kupci	5	1.490.090	1.327.190
– ostali prihodki od prodaje		3.319	4.668
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov		–646.048	–561.131
Bruto dobiček		847.361	770.727
Drugi poslovni prihodki	6	13.709	12.791
Stroški prodajanja		–350.327	–344.686
– od tega neto slabitve in odpisi terjatev		333	–223
Stroški razvijanja		–152.421	–130.700
Stroški splošnih dejavnosti		–84.127	–75.446
Dobiček iz poslovanja		274.195	232.686
Finančni prihodki	10	24.987	5.935
Finančni odhodki	10	–14.814	–36.048
Neto finančni izid		10.173	–30.113
Dobiček pred davkom		284.368	202.573
Davek od dobička	11	–40.096	–28.565
Čisti dobiček		244.272	174.008
Od tega:			
– lastniki kapitala obvladujoče družbe		245.545	174.585
– neobvladujoči deleži		–1.273	–577
Osnovni dobiček na delnico (v EUR)	21	7,73	5,46
Popravljeni dobiček na delnico (v EUR)	21	7,73	5,46

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	Pojasnila	2019	2018
Čisti dobiček		244.272	174.008
Drugi vseobsegajoči donosi v letu			
Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki bodo v prihodnje pripoznani v izkazu poslovnega izida			
Prevedbena rezerva	20	19.151	–19.510
Čisti drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki bodo v prihodnje pripoznani v izkazu poslovnega izida		19.151	–19.510
Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida			
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev		292	568
Preračun pozaposlitvenih zaslužkov	22	–17.034	–520
Vpliv odloženih davkov		1.699	76
Čisti drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida		–15.098	16
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)		4.053	–19.494
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)		248.325	154.514
Od tega:			
– lastniki kapitala obvladujoče družbe		249.565	155.093
– neobvladujoči deleži		–1.240	–579

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala

v tisoč EUR	Rezerve								Zadržani dobički			Kapital, pripisan lastnikom kapitala v obvladujoči družbi, skupaj	Neobvladujoči deleži v okviru kapitala	Kapital skupaj
	Osnovni kapital	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerva za pošteno vrednost	Prevedbena rezerva	Druge rezerve iz dobička	Preneseni dobiček	Dobiček v letu			
Stanje 1. 1. 2019	54.732	-52.076	52.076	105.897	14.990	30.000	-11.918	-86.983	1.167.388	100.332	163.097	1.537.535	2.735	1.540.270
Vnos čistega dobička	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	245.545	245.545	-1.273	244.272
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	-14.357	19.118	0	-741	0	4.020	33	4.053
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	-14.357	19.118	0	-741	245.545	249.565	-1.240	248.325
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu														
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	0	43.904	-43.904	0	0	0	0
Prenos dobička preteklih obdobij v preneseni dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	0	163.097	-163.097	0	0	0
Nakup lastnih delnic	0	-21.698	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-21.698	0	-21.698
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	21.698	0	0	0	0	0	0	0	-21.698	0	0	0
Ostalo – TAD Pharma	0	0	0	0	0	0	-650	0	0	650	0	0	0	0
Nakup deleža v družbi Golf Grad Otočec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	575	0	575	-846	-271
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-101.659	0	-101.659	0	-101.659
Vplačila neobvladujočega deleža	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.549	2.549
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu, skupaj	0	-21.698	21.698	0	0	0	-650	0	43.904	18.759	-184.795	-122.782	1.703	-121.079
Stanje 31. 12. 2019	54.732	-73.774	73.774	105.897	14.990	30.000	-26.925	-67.865	1.211.292	118.350	223.847	1.664.318	3.198	1.667.516

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

v tisoč EUR	Rezerve								Zadržani dobički			Kapital, pripisan lastnikom kapitala v obvladujoči družbi, deleži v okviru skupaj	Neobvladujoči deleži v okviru kapitala	Kapital skupaj
	Osnovni kapital	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerva za pošteno vrednost	Prevedbena rezerva	Druge rezerve iz dobička	Preneseni dobiček	Dobiček v letu			
Stanje 1. 1. 2018	54.732	-40.588	40.588	105.897	14.990	30.000	-12.523	-67.475	1.129.172	90.233	141.702	1.486.728	971	1.487.699
Vnos čistega dobička	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	174.585	174.585	-577	174.008
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	605	-19.508	0	-589	0	-19.492	-2	-19.494
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	605	-19.508	0	-589	174.585	155.093	-579	154.514
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu			0											
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	0	38.216	-38.216	0	0	0	0
Prenos dobička preteklih obdobj v preneseni dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	0	141.702	-141.702	0	0	0
Nakup lastnih delnic	0	-11.488	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.488	0	-11.488
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	11.488	0	0	0	0	0	0	0	-11.488	0	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-92.798	0	-92.798	0	-92.798
Vplačila neobvladujočega deleža	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.343	2.343
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu, skupaj	0	-11.488	11.488	0	0	0	0	0	38.216	10.688	-153.190	-104.286	2.343	-101.943
Stanje 31. 12. 2018	54.732	-52.076	52.076	105.897	14.990	30.000	-11.918	-86.983	1.167.388	100.332	163.097	1.537.535	2.735	1.540.270

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz denarnih tokov

v tisoč EUR	Pojasnila	2019	2018
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Čisti dobiček		244.272	174.008
Prilagoditve za:		177.690	130.325
– amortizacijo	12, 13	111.242	110.594
– tečajne razlike		8.386	–6.750
– prihodke od naložbenja		–6.249	–7.978
– odhodke od naložbenja		21.356	3.806
– odhodke za obresti in ostale finančne odhodke		2.882	2.198
– finančne prihodke		–23	–110
– davek od dobička	11	40.096	28.565
Dobiček iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev		421.962	304.333
Sprememba stanja poslovnih terjatev		–4.152	61.863
Sprememba stanja zalog		–56.429	–54.478
Sprememba stanja poslovnih dolgov		11.190	29.634
Sprememba stanja rezervacij		374	852
Sprememba stanja odloženih prihodkov		–1.089	–1.155
Sprememba stanja drugih kratkoročnih obveznosti		9.267	–8.326
Plačani davek od dobička		–31.600	–42.771
Čisti denarni tok iz poslovanja		349.523	289.952
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Prejete obresti		1.254	470
Prejete dividende		358	975
Prejemki od odtujitve nepremičnin, naprav in opreme		1.465	1.526
Pridobitev neopredmetenih sredstev	13	–6.120	–6.984
Nakup nepremičnin, naprav in opreme	12	–104.502	–86.259
Nakup odvisnih družb in deleža manjšinskih lastnikov brez pridobljenih finančnih sredstev		–271	0
Dana nekratkoročna posojila		–2.414	–2.881
Prejeta odplačila danih nekratkoročnih posojil		2.239	1.086
Izdatki za pridobitev nekratkoročnih finančnih naložb		–69	–153
Prejemki od prodaje nekratkoročnih finančnih naložb		37	27
Izdatki iz naslova kratkoročnih finančnih naložb in posojil		–9.244	–22.681
Izdatki iz naslova izvedenih finančnih instrumentov		–7.540	–2.737
Prejemki iz naslova izvedenih finančnih instrumentov		0	3.255
Čisti denarni tok iz naložbenja		–124.807	–114.356
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Izdatki za dane obresti		–490	–657
Izdatki iz naslova kratkoročnih posojil		3	0
Izdatki iz naslova najemov		–2.970	0
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku		–101.668	–92.811
Nakup lastnih delnic		–21.698	–11.488
Prejemki od vplačil deležev neobvladujočih lastnikov		2.549	2.343
Čisti denarni tok iz financiranja		–124.274	–102.613
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		100.442	72.983
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta		117.801	45.948
Učinki sprememb menjalnih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike		424	–1.130
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		218.667	117.801

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

Krka, d. d., Novo mesto je obvladujoča družba skupine Krka s sedežem na Šmarješki cesti 6, 8501 Novo mesto, Slovenija. Konsolidirani računovodski izkazi za leto, ki se je končalo 31. 12. 2019, se nanašajo na skupino Krka, ki jo sestavljajo obvladujoča družba in njene odvisne družbe v Sloveniji in v tujini.

Skupina Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravila na recept in izdelki brez recepta), veterinarskih izdelkov in zdraviliško-turističnih storitev.

1. Podlage za pripravo računovodskih izkazov

Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (*MSRP*), ki jih je sprejela Evropska unija, v skladu s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (*OPMSRP*) in jih je sprejela tudi Evropska unija, in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (*ZGD*).

Uprava družbe Krka je konsolidirane računovodske izkaze odobrila 24. marca 2020.

Podlage za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen pri izvedenih finančnih instrumentih, finančnih instrumentih po poštenu vrednosti skozi poslovni izid in finančnih instrumentih po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, pri katerih je upoštevana poštena vrednost. Metode, uporabljene za merjenje poštene vrednosti, so opisane v pojasnilu 3.

Funkcijska in predstavitevna valuta

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, torej v funkcijski valuti družbe Krka. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot.

Uporaba ocen in presoje

Priprava računovodskih izkazov temelji tudi na določenih ocenah in predpostavkah uprave obvladujoče družbe, ki vplivajo tako na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti skupine Krka kot tudi na izkazane prihodke in odhodke obračunskega obdobja.

Ocena med drugim vključuje določitev življenjske dobe in preostale vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih dolgoročnih sredstev, popravke vrednosti zalog in terjatev, finančne instrumente, predpostavke, pomembne za aktuarski izračun v zvezi z določenimi zasluški zaposlenih, predpostavke, ki so vključene v izračun morebitnih rezervacij za tožbe, predpostavke in ocene za oslabitev dobrega imena in blagovne znamke TAD Pharma. Ne glede na to, da uprava obvladujoče družbe med pripravo predpostavk skrbno prouči vse dejavnike, ki na to lahko vplivajo, je možno, da se dejanske posledice poslovnih dogodkov razlikujejo od ocenjenih. Zato je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo ter upoštevati morebitne spremembe poslovnega okolja, nove poslovne dogodke, dodatne informacije in izkušnje.

Blagovno znamko TAD Pharma je skupina Krka do vključno 31. 12. 2012 obravnavala kot neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti in je zanjo vsako leto izračunavala oceno nadomestljive vrednosti. Od 1. 1. 2013 dalje obravnava blagovno znamko TAD Pharma kot neopredmeteno sredstvo z določeno dobo koristnosti, pri čemer letno preverja potrebo po oslabitvi, skupaj z dobrim imenom, ki je nastalo pri prevzemu družbe TAD Pharma.

Glavne ocene in predpostavke na dan izkaza finančnega položaja, ki so vezane na prihodnje poslovanje in bi lahko povzročile vrednostno pomembnejše popravke knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, so navedene v nadaljevanju.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je uprava obvladujoče družbe pripravila v procesu izvajanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v naslednjih pojasnilih:

- v pojasnilu 2 *Preizkus oslabitve nefinančnih sredstev*

Obvladujoča družba najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo indikatorji za oslabitev za posamezne denar ustvarjajoče enote, pri čemer se nadomestljiva vrednost nefinančnih sredstev ugotavlja na osnovi sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, kar temelji na oceni pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote kot tudi določitvi primerne diskontne stopnje.

- v pojasnilu 5 *Prihodki iz pogodb s kupci*

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem, in sicer ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega skupina Krka meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve. Pri oceni variabilnega nadomestila skupina Krka posebej obravnava vračila pri čemer upošteva določila pogodb o prodaji izdelkov in storitev kupcem, zakonsko predpisana določila in poslovno prakso v danem okolju. Pri oceni variabilnega nadomestila mora skupina Krka uporabiti bodisi metodo pričakovane vrednosti bodisi metodo najverjetnejšega zneska odvisno od tega, katera od obeh bolje predvidi znesek nadomestila, do katerega bo skupina Krka upravičena.

Glede na veliko število pogodb s kupci je skupina Krka določila metodo pričakovane vrednosti kot najustreznejšo za oceno variabilnega nadomestila pri prodaji izdelkov s pravico do vračila. Pri ocenjevanju variabilnega nadomestila pri prodaji izdelkov s količinskim popustom je kombinacijo metode najverjetnejše vrednosti in metode pričakovane vrednosti določila kot najustreznejšo. Metodo, ki najbolje predvideva znesek variabilnega nadomestila, je izbrala predvsem zaradi številnih količinskih omejitev v pogodbi, zakonskih določil ter poslovne prakse v različnih okoljih. Metoda najverjetnejšega zneska je najprimernejša pri pogodbah z enotnim količinskim pragom, medtem ko je metoda pričakovane vrednosti najprimernejša za pogodbe z več kot enim količinskim pragom.

Pred vključitvijo kakršnega koli zneska variabilnega nadomestila v transakcijsko ceno skupina Krka presodi, ali je znesek variabilnega nadomestila omejen. Na podlagi preteklih izkušenj, poslovnih napovedi in trenutnih gospodarskih razmer je skupina Krka določila, da ocene variabilnega nadomestila niso omejene.

Skupina Krka prodaja izdelke, za katere se na nekaterih trgih uporabljajo plačilni pogoji, ki so daljši od enega leta. Za tovrstne prodaje na osnovi ustrezne diskontne stopnje pripozna prihodke in odhodke iz financiranja.

- v pojasnilu 13 *Preizkus oslabitve blagovne znamke TAD Pharma in z njo povezanega dobrega imena*

Obvladujoča družba najmanj enkrat na leto preverja kriterije oslabitve dobrega imena. Določitev sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov zahteva od uprave obvladujoče družbe oceno pričakovanih denarnih tokov denar ustvarjajočih enot, na katere je bilo alocirano dobro ime, kot tudi določitev primerne diskontne stopnje in drugih pomembnih predpostavk, ki so navedene v pojasnilu 13.

- v pojasnilu 18 *Preizkus oslabitev terjatev*

Ob izdelavi računovodskih izkazov (četrtnih in letnih) posamezne družbe skupine Krka oblikujejo popravek vrednosti oziroma oslabitev terjatev, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v celotnem

znesku ali da sploh ne bodo poravnane. Podlaga za izračun popravka je enotna metodologija, ki velja za skupino Krka in temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca. Metodologija vključuje kvantitativna in kvalitativna merila, združena v štiri sklope, ki so: analiza dosedanjega poslovanja s kupcem, analiza računovodskih izkazov kupca, kvalitativne ocene kupca, ki jih pripravijo sodelavci, zadolženi za prodajo, in ocena deželne tveganja kupca. Na osnovi algoritma, ki vključuje vsa merila, se izračuna vrednost popravka terjatev za posameznega kupca.

- v pojasnilu 22 *Pozaposlitveni zasluški zaposlenih*

V okviru obvez za pozaposlitvene zasluge zaposlenih je evidentirana sedanja vrednost odpravnin ob upokojitvi. Pripoznane so na osnovi aktuarskih izračunov, ki temeljijo na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračunov, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, ocene smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za pozaposlitvene zasluge zaposlenih so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke občutljive za spremembe navedenih ocen.

- v pojasnilu 22 *Rezervacije za tožbe in pogojne obveznosti*

Zoper skupino Krka je vloženih več tožb oziroma zahtevkov zaradi očitane kršitve intelektualne lastnine (patentnih pravic oz. konkurenčnega prava) in z drugih civilnopravnih področij. Rezervacija je pripoznana, ko ima družba v skupini Krka zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa skupina Krka ne more vplivati. Uprava obvladujoče družbe redno preverja, ali je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. Če postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se v računovodskih izkazih zanj oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

- v pojasnilu 25 *Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci*

Skupina Krka ob izdelavi letnih računovodskih izkazov vračuna pogodbene popuste v primerih, ko kupci pravico do priznanja popusta na doseženo prodajo v tekočem letu pridobijo šele v prihodnjem letu, to je takrat, ko so izpolnjeni pogodbeno dogovorjeni pogoji za pridobitev popusta. Osnova za oceno višine teh popustov so dejstva, znana ob pripravi letnih računovodskih izkazov, izkušnje preteklega poslovanja s posameznimi kupci in druga relevantna dejstva.

- v pojasnilu 28 *Najemi*

Presoja obvladujoče družbe ob pripoznavanju najemov vključuje merjenje obveznosti iz najema ter s tem oceno trajanja najema in obrestne mere, če ta ni sprejeta pri najemu, kot tudi oceno ali gre pri pogodbi za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem.

Skupina Krka ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem. Pogodba je najemna oziroma vsebuje najem, če se s pogodbo prenaša pravica do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.

Skupina Krka kot najemojemalec določi trajanje najema kot obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, skupaj z:

- a) obdobji, za katera velja možnost podaljšanja najema, če je precej gotovo, da bo ta možnost izrabljena, in
- b) obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da ta možnost ne bo izrabljena.

Pri tem upošteva vsa pomembna dejstva, okoliščine in pretekla ravnanja, ki zagotavljajo ekonomsko spodbudo za to, da skupina Krka ne bi izrabila možnosti podaljšanja ali odpovedi.

Skupina Krka ponovno oceni obdobje trajanja najema ob nastopu pomembnega dogodka ali pomembne spremembe okoliščin, ki jih obvladuje in ki lahko vplivajo na izrabo možnosti podaljšanja ali odpovedi pogodbe.

Skupina Krka oceni predpostavljeno obrestno mero za izposojanje v primerih, ko obrestne mere v najemni pogodbi ni mogoče določiti. Ocena obrestne mere za izposojanje temelji na povprečni donosnosti obveznic izdajateljev iz ustrezne regije glede na ročnost pogodbe.

2. Pomembne računovodske usmeritve

Skupina Krka uporablja enake računovodske usmeritve za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

Družbe v skupini Krka uporabljajo enotne računovodske usmeritve, ki so bile po potrebi spremenjene in prilagojene usmeritvam skupine.

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, izjema so na novo sprejeti standardi in pojasnila. Oboji so navedeni v nadaljevanju in so bili upoštevani pri pripravi računovodskih izkazov, če je skupina Krka imela navedene dogodke za poročano obdobje.

Novi standardi in pojasnila, ki so začeli veljati 1. januarja 2019

MSRP 16 – Najemi

Končna različica *MSRP 16 – Najemi* nadomešča *MRS 17 – Najemi*, *OPMSRP 4 – Določanje, ali dogovor vsebuje najem*, *SOP 15 – Poslovni najemi – spodbudnine* in *SOP 27 – Ocenjevanje vsebine transakcij, ki vključujejo pravno obliko najema*. *MSRP 16* uvaja nove zahteve za pripoznanje, merjenje, predstavljanje in razkrivanje najemov. Standard od najemnika zahteva, da na dan računovodskih izkazov pripozna vse najeme v okviru enotnega modela.

Skupina Krka je *MSRP 16* začela uporabljati na dan začetka obvezne uporabe 1. januarja 2019, prehod pa je izvedla na poenostavljen način. Pripoznala je kumulativni učinek začetne uporabe tega standarda brez preračuna primerjalnih obdobj za nazaj. Zaradi pripoznanja obveznosti iz najema in sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, oboje v enakem znesku, ni bilo vpliva na začetni saldo zadržanih dobičkov.

Skupina Krka ob prehodu ni ponovno ocenjevala, ali pogodba vsebuje sestavino najema. Namesto tega je izkoristila praktično rešitev in *MSRP 16* uporabila za pogodbe, ki so bile z *MRS 17* in *OPMSRP 4* razvrščene med najeme.

Učinek prehoda na *MSRP 16* na izkaz finančnega položaja na dan 1. 1. 2019:

v tisoč EUR	Vpliv na izkaz finančnega položaja na dan 1. 1. 2019
Pravica do uporabe sredstev	15.522
Kratkoročne obveznosti	2.550
Dolgoročne obveznosti	12.973
Vpliv na kapital	0

Skupina Krka ima sklenjene najemne pogodbe za različna sredstva: avtomobile, parkirne in poslovne prostore, stanovanja, skladišča, opremo in stavbno pravico. Pred uvedbo *MSRP 16* je najeme razvrščala med poslovne najeme, finančnih najemov pa ni imela. Za najeme, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme, je pripoznala sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, in obveznosti iz najema.

Sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, so na dan prve uporabe pripoznana po knjigovodski vrednosti, ki je enaka višini obveznosti iz najemnin, kot da bi se ta standard uporabljal od datuma začetka najema, vendar diskontirano po predpostavljani obrestni meri za izposojanje na datum začetne uporabe. Na dan prve uporabe so obveznosti iz najema merjene in pripoznane po sedanjih vrednostih preostalih najemnin, diskontiranih z uporabo predpostavljene obrestne mere za izposojanje na datum začetne uporabe.

Ob prehodu na *MSRP 16* je skupina Krka za vse najeme uporabila enoten pristop merjenja in pripoznanja, razen pri kratkoročnih najemih in najemih, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti (gl. Računovodske usmeritve – Najemi). Skupina Krka je upoštevala posebne prehodne zahteve *MSRP 16* in izkoristila praktične rešitve, ki jih ta omogoča:

- enotno diskontno mero za portfelj najemov z razumno podobnimi značilnostmi;
- obračun najemov, ki se končajo prej kot v 12 mesecih od datuma začetne uporabe, kot kratkoročne najeme;
- izključitev začetnih neposrednih stroškov iz merjenja sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, na datum začetne uporabe;
- uporabo ugotovitev za nazaj, na primer pri določanju trajanja najema, če pogodba vsebuje možnost podaljšanja ali odpovedi najema.

Uskladitev obveznosti iz najemov na dan 1. januarja 2019 s sprejetimi obvezami za poslovni najem z uporabo *MRS 17* na dan 31. decembra 2018:

v tisoč EUR	Uskladitev obveznosti na dan 1. 1. 2019
Obveze za poslovne najeme na dan 31. 12. 2018	10.324
– zmanjšanje obvez za kratkoročne najeme	–184
– zmanjšanje obvez iz najemov, ki niso predmet <i>MSRP 16</i>	–276
Obveze za poslovne najeme, ki so predmet <i>MSRP 16</i> na dan 31. 12. 2018	9.864
Tehtana povprečna obrestna mera za izposojanje na dan 1. 1. 2019	2,83 %
Diskontirane obveze za poslovne najeme na dan 1. 1. 2019	8.582
– povečanje obveznosti iz najemov, ki niso bile vključene v obveze za poslovne najeme na dan 31. 12. 2018	2.658
– povečanje plačil v zvezi s podaljšanjem obdobja, ki niso bila vključena v obveze za poslovne najeme na dan 31. 12. 2018	4.282
Obveznosti iz najema na dan 1. 1. 2019	15.522

Dopolnitev MSRP 9 – Predplačilne funkcije z negativnim nadomestilom

Dopolnitev podjetju dovoljuje, da finančna sredstva s predplačilnimi značilnostmi, ki pogodbeni stranki dovoljujejo ali od nje zahtevajo bodisi plačilo ali prejem razumnega nadomestila za predčasno prekinitev pogodbe (tako da gre z vidika imetnika sredstva za »negativno nadomestilo«), izmeri po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Dopolnitev ne vpliva na računovodske izkaze skupine Krka.

Dopolnitve MRS 28 – Dolgoročne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Dopolnitve obravnavajo vprašanje, ali spada merjenje dolgoročnih naložb (zlasti z vidika zahtev po slabitvi dolgoročnih naložb v pridružene družbe in skupne podvige, ki so po vsebini del »čiste naložbe« v pridruženi družbi ali skupnem podvigu), v okvir *MSRP 9*, *MRS 28* ali gre za kombinacijo obeh. Pojasnjujejo, da mora podjetje pri pripoznanju dolgoročnih naložb, ki niso merjene po kapitalski metodi, uporabiti določila *MSRP 9 – Finančni instrumenti* pred uporabo *MRS 28*. Pri uporabi *MSRP 9* podjetje ne upošteva nobenih prilagoditev knjigovodske vrednosti dolgoročnih deležev, ki sicer izhajajo iz uporabe *MRS 28*. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje niso vplivala.

OPMSRP 23 – Negotovost pri obračunavanju davka od dohodkov pravnih oseb

Pojasnilo obravnava negotovost pri obračunu davka od dohodka pravnih oseb, ki vpliva na uporabo *MRS 12*. Uvaja smernice za obračunavanje negotovih davčnih obravnav ločeno ali skupaj, pregled davčnih organov,

uporabo ustrezne metode, ki odraža te negotovosti, in upoštevanje sprememb dejstev in okoliščin. Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnila na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne vplivajo bistveno.

Dopolnitve MRS 19 – Sprememba, omejitev ali poravnava programa

Dopolnitve standarda od podjetij zahtevajo, da pri določanju kratkoročnih stroškov zaslužkov zaposlenih in neto zneska obresti v preostalem letnem obdobju poročanja po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa zaslužkov zaposlenih, uporabijo posodobljene aktuarske predpostavke. Obenem pojasnjujejo vpliv upoštevanja sprememb, omejitev ali poravnave programa na zahteve v zvezi z zgornjo mejno vrednostjo sredstev. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje niso vplivala.

Letne izboljšave standardov in pojasnil iz obdobja 2015–2017

Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) je objavil sklop letnih izboljšav *MSRP* iz obdobja 2015–2017, ki predstavlja zbirko dopolnitev in sprememb standardov. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje niso vplivala.

Dopolnitve MSRP 3 – Poslovne združitve in MSRP 11 – Skupni dogovori

Dopolnitve *MSRP 3* pojasnjujejo, da ob pridobitvi nadzora nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, podjetje ponovno izmeri vse predhodno posedovane deleže v tem poslovanju. Dopolnitve *MSRP 11* pojasnjujejo, da ob pridobitvi skupnega nadzora nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, podjetje ne izmeri ponovno prej posedovanih deležev v tem poslovanju.

Dopolnitve MRS 12 – Davek od dobička

Dopolnitve standarda pojasnjujejo, da podjetje davčne posledice iz naslova plačil finančnih instrumentov, ki so razvrščeni v kapital, pripozna v isti postavki, v kateri je pripozna pretekle transakcije ali dogodke, ki so ustvarili bilančni dobiček.

Dopolnitve MRS 23 – Stroški izposojanja

Dopolnitve pojasnjujejo 14. člen standarda, ki pravi, da v trenutku, ko sredstvo izpolnjuje pogoje za njegovo nameravano uporabo ali prodajo in je del posojila, ki se nanaša na to sredstvo neporavnan, to posojilo vključi med sredstva prejetih posojil.

Podlaga za konsolidacijo

Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje obvladujoča družba. Obvladovanje obstaja, ko ima obvladujoča družba možnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upoštevata obstoj in učinek morebitnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno mogoče uveljaviti oziroma zamenjati. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko preneha.

Posli, izvzeti iz konsolidacije

Iz konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja, nerealizirani dobički in izgube oziroma prihodki in odhodki, ki izhajajo iz poslov znotraj skupine Krka. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički, pod pogojem, da ni dokaza o oslabitvi.

Tuje valute

Posli v tuji valuti

Posli (transakcije in stanja), izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto družb znotraj skupine Krka po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na datum poročanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Nedenarne postavke in obveznosti, katerih izvirna vrednost je izražena v tuji valuti in izmerjena po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju, ko je določena poštena vrednost. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih instrumentov, ki se pripoznajo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Nedenarne postavke, merjene po izvirni vrednosti v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju, ki je veljal na dan transakcije.

Računovodski izkazi družb v tujini

Sredstva in obveznosti družb v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob konsolidaciji, se preračunajo v evre po menjalnem tečaju, ki velja na datum poročanja. Prihodki in odhodki družb v tujini se preračunajo v evre po povprečnem letnem tečaju, ki glede na dinamiko poslov najbolj ustreza tečaju na dan posla. Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se neposredno pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu – prevedbenih rezervah. Pri odtujitvi družbe v tujini (delni ali celotni) se obravnavani znesek v prevedbeni rezervi prenese v izkaz poslovnega izida.

Dobiček iz poslovanja

Dobiček iz poslovanja je opredeljen kot dobiček pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. Finančne postavke zajemajo obresti od denarnih sredstev na računih v banki, depozitov, naložb, namenjenih za prodajo, plačane obresti od posojil, dobiček ali izgubo od prodaje finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh monetarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

Finančni instrumenti

Začetno pripoznanje in merjenje

Ob začetnem pripoznanju skupina Krka razvrsti finančna sredstva kot naknadno izmerjena po odplačni vrednosti, pošteni vrednosti skozi vseobsegajoči donos in po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Razvrstitev finančnih sredstev ob začetnem pripoznanju je odvisna od značilnosti pogodbenega denarnega toka finančnega sredstva in poslovnega modela skupine Krka za upravljanje z njimi. Razen za terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je uporabila praktično korist, skupina Krka ob prvotnem pripoznanju finančno sredstvo izmeri po pošteni vrednosti, ki je v primeru finančnega sredstva, ki ni pripoznano po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je skupina Krka uporabila praktično korist, se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z *MSRP 15*. Glejte računovodske usmeritve v razdelku *Prihodki iz pogodb s kupci*.

Za razvrstitev in merjenje finančnega sredstva po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti skozi vseobsegajoči donos mora finančno sredstvo ustvariti denarne tokove, ki so »izključno plačila glavnice in obresti (SPPI)« na znesek preostale glavnice. Ocena se imenuje test SPPI in se izvaja na ravni posameznega instrumenta.

Poslovni model skupine Krka za upravljanje s finančnimi sredstvi določa, kako skupina Krka obvladuje svoja finančna sredstva, da zagotovi denarne tokove. Poslovni model določa, ali bodo denarni tokovi posledica zbiranja pogodbenih denarnih tokov, prodaje finančnih sredstev ali obojega.

Nakup ali prodaja finančnih sredstev, ki zahteva dobavo sredstev v roku, določenem z uredbo ali konvencijo na trgu (redni promet), se pripozna na datum trgovanja, to je na dan, ko skupina Krka sprejme zavezo o nakupu ali prodaji.

Naknadno merjenje

Po prvotnem merjenju so finančna sredstva razvrščena v štiri kategorije:

- finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti),
- finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi izkaz vseobsegajočega donosa z recikliranjem kumulativnih dobičkov in izgub (dolžniški instrumenti),
- finančna sredstva, pripoznana po pošteni vrednosti skozi izkaz vseobsegajočega donosa brez recikliranja kumulativnih dobičkov in izgub po odpravi pripoznanja (kapitalski instrumenti),
- finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti)

Dana posojila skupine Krka so na osnovi testa lastnosti instrumenta razvrščena kot finančna sredstva po odplačni vrednosti, saj so denarni tokovi tega instrumenta izključno plačila obresti in glavnice.

Finančna sredstva skupine Krka po odplačni vrednosti vključujejo tudi terjatve iz poslovanja.

Po začetnem pripoznanju se te naložbe merijo z uporabo metode efektivnih obresti in so predmet oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembi ali oslabitvi teh sredstev.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (dolžniški instrumenti)

Naložbe skupine Krka v dolžniške vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva po pošteni vrednosti prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa.

Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti. Prihodki iz obresti, tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve ali razveljavitve se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in se izračunajo na enak način kot pri finančnih sredstvih, izmerjenih po odplačni vrednosti. Vse ostale spremembe poštene vrednosti se pripoznajo prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa. Po odpravi pripoznanja se kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki je pripoznana v izkazu drugega vseobsegajočega donosu, prenese v poslovni izid.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)

Naložbe skupine Krka v kapitalske vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva, po pošteni vrednosti prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa. V to skupino je nepreklicno razvrstila tako naložbe, ki kotirajo na delujočem trgu, kot tiste, ki ne.

Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti. Spremembe poštene vrednosti so pripoznane neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba ne prenese v poslovni izid.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid ali finančna sredstva, ki jih mora podjetje izmeriti po pošteni vrednosti. Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti, vključno z ločenimi vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti, so razvrščeni v skupino finančnih sredstev, ki so namenjena trgovanju, razen če gre za instrumente učinkovitega varovanja pred tveganjem. Finančna sredstva, ki ustvarjajo denarne tokove, ki niso le plačila glavnice in obresti, se razvrstijo in izmerijo po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, ne glede na poslovni model.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so v izkazu finančnega položaja izkazana po pošteni vrednosti z neto spremembami poštene vrednosti, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Osnovni kapital

Odkup lastnih delnic

Ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila, vključno s stroški, ki se nanašajo neposredno na odkup, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala.

Dividende

Dividende se v računovodskih izkazih skupine Krka pripoznajo v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazane po svoji nabavni vrednosti oziroma po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in izgubo, nabrano zaradi oslabitve (glej računovodsko usmeritev Oslabitve sredstev).

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Nabavna vrednost v skupini Krka izdelanega sredstva zajema stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo, (po potrebi) začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve sredstva ter obnovitve mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja. Nabavljeno programsko opremo, ki pomembno prispeva k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstвити kot del opreme.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva.

Dobiček ali izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo ter izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi prihodki oziroma med drugimi poslovnimi odhodki.

Skupina Krka v nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme od 1. 1. 2009 všteta tudi stroške izposojanja, če jih je možno neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi. Če si sredstva izposodi nenamensko in jih ni možno neposredno pripisati nakupu sredstva v pripravi, usredstvi sorazmerni del stroškov samo v primeru, ko stroški izposojanja presežejo 10 % vrednosti vseh naložb v obdobju. Sorazmerni del stroškov izračuna z uporabo usredstvovalne mere kot tehtanega povprečja stroškov izposojanja, ki se nanašajo na tiste izposoje, ki v obdobju še niso poravnane. Tako izračunan sorazmerni del stroškov izposojanja poveča nabavno vrednost pomembnih sredstev v pridobivanju; to so tista, ki predstavljajo več kot 10 % vrednosti vseh naložb v obdobju in katerih gradnja traja več kot šest mesecev.

Kasnejši stroški

Skupina Krka v knjigovodski vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ob nastanku pripozna tudi stroške zamenjave posameznega dela tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane s sredstvom, pritekale v skupino, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški so v poslovnem izidu ob nastanku pripoznani kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega sredstva oziroma njegovih sestavnih delov. Zemljišča in sredstva v pridobivanju se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti so naslednje:

- za zgradbe od 15 do 60 let,
- za naprave in opremo od 2 do 20 let,
- za pohištvo 5 let,
- za računalniško opremo od 4 do 6 let,
- za transportna sredstva od 5 do 15 let.

Neopredmetena sredstva

Dobro ime

Dobro ime, nastalo ob prevzemu odvisne družbe, se nanaša na presežek oziroma razliko med stroškom nabave in deležem skupine Krka v čisti poštenu vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti in pogojnih obveznosti prevzete družbe.

Dobro ime se meri po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno izgubo zaradi oslabitve.

Blagovna znamka

Blagovno znamko TAD Pharma je skupina Krka od prevzema odvisne družbe do vključno 31. 12. 2012 obravnavala kot neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti in zanjo vsako leto izračunavala oceno nadomestljive vrednosti. Od 1. 1. 2013 dalje obravnava blagovno znamko TAD Pharma kot neopredmeteno sredstvo z dobo koristnosti 50 let, pri čemer vsako leto potrebo po oslabitvi, skupaj z dobrim imenom, ki je nastalo pri prevzemu družbe TAD Pharma.

Raziskovanje in razvijanje

Vsi stroški, povezani z lastnim razvojno-raziskovalnim delom v skupini Krka, se v poslovnem izidu pripoznajo kot odhodek takoj ob nastanku.

Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, ki jih je pridobila skupina Krka in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in za izgube, nabrane zaradi oslabitve (glej računovodsko usmeritev Oslabitve sredstev).

Kasnejši stroški

Kasnejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški, vključno s stroški, ki nastanejo v zvezi z znotraj skupine Krka ustvarjenim dobrim imenom in blagovnimi znamkami, so v poslovnem izidu pripoznani kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev (razen dobrega imena) in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za programsko opremo, licence in druge pravice so od 2 do 10 let, za blagovno znamko TAD Pharma pa 50 let.

Zaloge

V izkazu finančnega položaja se zaloge vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost se določi po prodajni vrednosti na datum poročanja, zmanjšani za prodajne stroške in morebitne ostale splošne stroške, ki so običajno povezani s prodajo.

Zaloge surovin in materiala ter pomožnega in embalažnega materiala so ovrednotene po nabavnih cenah z vsemi odvisnimi stroški nabave. Pri izkazovanju zalog materiala skupina Krka uporablja drsečo nabavno ceno. Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov se vrednotijo po standardnih cenah, ki poleg neposrednih stroškov materiala vključujejo tudi proizvodne stroške ob normalni uporabi proizvodnih sredstev, in sicer neposredne stroške dela, neposreden strošek amortizacije, neposredne stroške storitev, energetskih virov, vzdrževanja, kakovosti. Odmiki od stalnih cen se izračunavajo tako, da je zadoščeno sprotnemu vrednotenju zalog po proizvodnih stroških. Količinske enote trgovskega blaga so ovrednotene po nabavni ceni, ki jo sestavljajo kupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave, zmanjšani za morebitne popuste. Pri izkazovanju zalog trgovskega blaga skupina Krka uporablja drseče nabavne cene.

Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

Skupina Krka pripozna popravek pričakovanih kreditnih izgub za vse dolžniške instrumente, ki niso izkazani po pošteni vrednosti skozi poslovni izid. Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi, in vsemi denarnimi tokovi, za katere skupina Krka pričakuje, da jih bodo prejela, diskontiranimi na približek prvotne efektivne obrestne mere. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja ali drugih povečanj kreditov, ki so sestavni del pogodbenih pogojev.

Popravki pričakovanih kreditnih izgub se priznavajo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se popravki pričakovanih kreditnih izgub pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil in so možne v naslednjih 12 mesecih (12-mesečni popravek pričakovanih kreditnih izgub). Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, mora skupina Krka pripoznati popravek iz naslova izgube, ki jo pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila (vseživljenjska pričakovana izguba).

Za terjatve iz poslovanja in sredstva iz pogodb skupina Krka uporablja poenostavljen pristop za izračun pričakovane kreditne izgube. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja oziroma za katere skupina Krka uporablja praktično rešitev (pogodbe, ki trajajo leto ali manj), se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z *MSRP 15*, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

Zato skupina Krka ne spremlja sprememb v kreditnem tveganju, temveč namesto tega priznava popravek za izgube, ki temelji na vseživljenjski pričakovani kreditni izgubi na vsak datum poročanja. Skupina Krka je oblikovala matriko rezervacij, ki temelji na njenih preteklih izkušnjah s kreditno izgubo, prilagojeno za morebitne prihodnje dejavnike, ki so značilni za dolžnike in gospodarsko okolje. Podlaga za izračun popravka je enotna metodologija, ki velja za skupino Krka in temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca.

Nefinančna sredstva

Skupina Krka ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost svojih nefinančnih sredstev, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot), in to sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je večja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za potrebe preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše denar ustvarjajoče enote, ki so najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev.

Za potrebe preizkusa oslabitve se dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi, razporedi na denar ustvarjajoče enote, za katere se pričakuje, da bodo od združitve imele koristi.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa skupina Krka izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum poročanja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo ne obstaja več. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih skupina Krka določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena, potem ko se odšteje amortizacijski odpis, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

Kratkoročni zasluški zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluške zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

Nekratkoročni zasluški zaposlenih

Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške zaposlenih

Skupina Krka je v skladu z lokalnimi zakonskimi predpisi držav, v katerih se nahajajo obvladujoča družba in odvisne družbe, zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlenim in odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane rezervacije.

Rezervacije so oblikovane v vrednosti ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na datum poročanja, za zaposlene v tistih državah, kjer obstaja zakonska obveza za izplačilo odpravnin in jubilejnih nagrad. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pri izračunu je uporabljena metoda projicirane enote. V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oziroma nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub pa v drugem vseobsegajočem donosu.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima skupina Krka zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Rezervacije za tožbe

Skupina Krka izkazuje rezervacije za tožbe, ki potekajo in so povezane z domnevnimi kršitvami patentov. Vsako leto preveri upravičenost oblikovanih rezervacij glede na stanje spora in verjetnost ugodne ali neugodne rešitve spora. Višina rezervacij se določi glede na znano višino škodnega zahtevka ali glede na pričakovano možno višino, če dejanski zahtevk še ni znan.

Najemi

Skupina Krka ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo ali pogodba vsebuje najem. Pogodba je najemna oziroma vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.

Skupina Krka določi trajanje najema kot obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, skupaj z:

- a) obdobji, za katera velja možnost podaljšanja najema, če je precej gotovo, da bo ta možnost izrabljena, in
- b) obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da ta možnost ne bo izrabljena.

Skupina kot najemnik

Skupina Krka kot najemnik vse najeme pripozna in meri enako, razen kratkoročne najeme in najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti. V teh primerih uporablja praktično rešitev, ki jo omogoča standard, in najemnine pripozna kot odhodke na podlagi enakomerne časovne metode, ki velja skozi celotno obdobje trajanja najema. Praktična rešitev je uporabljena za najeme, pri katerih je doba trajanja krajša od 1 leta, in najeme, pri katerih je vrednost novega sredstva, ki je predmet najema, manjša od 5.000 EUR.

Skupina Krka na datum začetka najema (tj. na dan, ko je sredstvo v najemu na razpolago za uporabo) pripozna opredmeteno osnovno sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema.

Sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe

Sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, skupina Krka meri po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijo in izgube zaradi oslabitve sredstev, s prilagoditvijo nabavne vrednosti ob vsakem ponovnem merjenju obveznosti iz najema. Nabavna vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, zajema obveznost iz najema po sedanji vrednosti najemnin, ki še niso plačane, začetne neposredne stroške, plačila najemnine, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete spodbude za najem in oceno stroškov, ki bodo nastali pri demontaži ali odstranitvi sredstva, ki je predmet najema, obnovitvi mesta, na katerem se nahaja, ali vrnitvi sredstva v stanje, kot se zahteva v pogojih najema.

Sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, skupina Krka amortizira po enakomerni časovni metodi v ocenjeni dobi najema ali ocenjeni dobi koristnosti sredstev, in sicer v tistem obdobju, ki je krajše.

Obveznosti iz najema

Na datum začetka najema skupina Krka izmeri in pripozna obveznost iz najema po sedanji vrednosti vseh najemnin, ki bodo plačane v ocenjeni dobi najema. Najemnine, zajete pri merjenju obveznosti iz najema, vključujejo nesprejemljive najemnine, zmanjšane za terjatve za spodbude za najem, sprejemljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje, in zneske, za katere se pričakuje, da jih bo skupina Krka plačala na podlagi jamstev za preostalo vrednost. Obveznost iz najema vključuje tudi izpolnitveno ceno možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo skupina Krka izrabila to možnost, in plačila kazni za odpoved najema, če trajanje najema odraža, da bo skupina Krka izrabila možnost odpovedi najema. Sprejemljive najemnine, ki niso zajete pri merjenju obveznosti iz najema v obdobju oziroma niso odvisne od indeksa ali stopnje, v katerem nastopi dogodek ali pogoj, ki sproži plačila, skupina Krka po datumu začetka najema pripozna v poslovnem izidu.

Pri izračunu sedanje vrednosti najemnin skupina Krka uporabi obrestno mero izposojanja, ki temelji na povprečni donosnosti obveznic izdajateljev iz ustrezne regije glede na ročnost, če obrestne mere v najemni pogodbi ni mogoče določiti.

Obveznost iz najema se po začetnem pripoznanju poveča za natečene obresti in zmanjša za izvedena plačila najemnin.

Knjigovodska vrednost obveznosti iz najema je ponovno izmerjena ob spremembi dobe trajanja najema, spremembi višine najemnine (npr. sprememba prihodnjih zneskov najemnine kot posledica spremembe indeksa ali stopnje za določanje višine najemnin) ali spremembi ocene možnosti nakupa najetega sredstva.

Skupina kot najemodajalec

Skupina Krka kot najemodajalec vse najeme razvršča med poslovne najeme, saj se z najemom ne prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezana z lastništvom sredstva, ki je predmet najema. Najemnine iz poslovnega najema so v izkazu poslovnega izida pripoznane kot prihodki na podlagi enakomerne časovne metode. Začetne neposredne stroške, ki so nastali pri pridobitvi poslovnega najema iz naslova pogajanj ali dogovarjanj, skupina Krka prišteje h knjigovodski vrednosti sredstva, ki je predmet najema, in te stroške pripozna kot odhodek v celotnem obdobju trajanja najema na enaki podlagi kot prihodke iz najema.

Prihodki od prodaje iz pogodb s kupci

Skupina Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala ter zdraviliško-turističnih storitev. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne kupoprodajne pogodbe ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega skupina Krka meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Obvladovanje blaga ali storitev je odvisno od določil kupoprodajne pogodbe, do prenosa pa praviloma pride v trenutku, ko kupec blago prevzame ali ko je storitev opravljena. Običajni rok plačila je od 30 do 120 dni.

Skupina Krka presodi, ali pogodba vsebuje tudi druge obljube, ki predstavljajo ločene izvršitvene obveze, na katere mora razvrstiti del transakcijske cene. Pri ugotavljanju transakcijske cene prodanih izdelkov skupina upošteva učinke variabilnega nadomestila ter obstoj pomembnih sestavin financiranja v pogodbi.

Variabilno nadomestilo

Če je pogodbeno nadomestilo variabilno, skupina Krka oceni znesek nadomestila, do katerega bo upravičena v zameno za prenos blaga oziroma storitve na kupca. Omejeno variabilno nadomestilo, ki ga skupina Krka oceni ob začetku pogodbe, ostane omejeno, dokler ni več zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznatih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom. Po nekaterih pogodbah za prodajo izdelkov imajo kupci pravico do vračila ter bonusov in količinskih popustov. Posledica pravice do vračila, bonusov in količinskih popustov je variabilno nadomestilo.

Pravica do vračila

Nekatere pogodbe kupcem zagotavljajo pravico do vračila blaga iz naslova poteka roka uporabe. Skupina Krka oceni vrednost blaga, ki ga kupec ne bo vmil, z uporabo metode pričakovane vrednosti, ki zagotavlja najzanesljivejšo napoved variabilnega nadomestila, do katerega bo skupina upravičena. Zahteve v *MSRP 15* pri omejeni oceni variabilnega nadomestila veljajo tudi za določitev zneska variabilnega nadomestila, ki ga skupina Krka lahko vključi v transakcijsko ceno. Za blago, za katero se pričakuje, da bo vrnjeno namesto prihodkov, skupina Krka pripozna obveznost povračila. Pravica do vračila sredstev (in ustrezna prilagoditev stroškov prodaje) se prav tako pripozna za pravico do prejema izdelkov od kupca.

Bonusi in količinski popusti

Skupina Krka določenim kupcem naknadno odobri bonuse in količinske popuste, ko količina kupljenih izdelkov ali storitev v določenem obdobju presega mejno vrednost, določeno v pogodbi. Popusti se pobotajo z zneski, ki jih je dolžan poravnati kupec. Variabilno nadomestilo za naknadno odobritev pričakovanih bonusov in količinskih popustov skupina oceni na osnovi pogodbenih določil in kriterijev oziroma elementov, ki so osnova za priznavanje bonusov in količinskih popustov.

Poleg popustov končnim kupcem skupina Krka popuste za javna naročila odobri tudi državam, ministrstvom oziroma zavarovalnicam v posameznih državah, in sicer na osnovi dogovorjenih razpisnih pogojev ali pogodbenih določb ter dejansko realiziranih prodajnih naročil.

Pomembna pravica do financiranja

Skupina Krka v nekaterih primerih od svojih kupcev prejme kratkoročne predujme. Na podlagi praktične rešitve iz 63. člena *MSRP 15* ne prilagodi obljubljenega zneska nadomestila zaradi učinkov pomembne sestavine financiranja, ker ob začetku pogodbe pričakuje, da bo obdobje od prenosa obljubljenega blaga ali storitve na kupca do plačila nadomestila za to blago ali storitev krajše od enega leta.

Zneski iz pogodb

Sredstva iz pogodb

Sredstvo iz pogodbe je pravica do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki so prenesene na kupca. Če skupina blago ali storitve prenese na kupca, preden ta plača nadomestilo ali preden nadomestilo zapade v plačilo, se nadomestilo pripozna kot pogojna obveznost iz pogodbe.

Terjatev iz poslovanja

Terjatev predstavlja pravico skupine do brezpogojnega zneska nadomestila. Nadomestilo torej v določenem roku zapade v plačilo (gl. računovodske usmeritve za pripoznanje finančnih instrumentov).

Obveznosti iz pogodb

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa blaga ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je skupina Krka prejela od kupca (ali ga je kupec dolžan poravnati). Če kupec nadomestilo poravna pred prenosom blaga ali storitev nanj, se obveznost iz pogodbe pripozna na dan poravnave ali na dan zapadlosti v plačilo (kar nastopi prej). Obveznosti iz pogodbe se pripoznajo kot prihodki, ko skupina izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Sredstva iz naslova pravice do povračila

Sredstva iz naslova pravice do povračila predstavljajo pravico skupine Krka do prejema blaga, za katerega pričakuje, da ga bo kupec vrnil.

Sredstvo se izmeri po prejšnji knjigovodski vrednosti zaloge, zmanjšani za vse pričakovane stroške prejema blaga, vključno z morebitnim zmanjšanjem vrednosti vrnjenega blaga. Skupina Krka redno preverja vrednost sredstva z vidika morebitnih sprememb pričakovanega vračila in morebitnega dodatnega znižanja vrednosti vrnjenih izdelkov.

Obveznost povračila

Obveznost povračila je obveznost vračila dela nadomestil ali vseh prejetih nadomestil (ali terjatev do kupca). Izmeri se v znesku, za katerega skupina Krka pričakuje, da ga bo morala vrniti kupcu.

Skupina Krka ob zaključku vsakega poročevalskega obdobja ponovno preveri svojo oceno obveznosti povračil (in s tem povezano spremembo transakcijske cene). Opisana računovodska usmeritev velja tudi za variabilno nadomestilo.

Državne podpore

Prihodki iz naslova državnih podpor se v začetku pripoznajo, če obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo skupina Krka prihodke prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Prihodki, prejeti za kritje stroškov, se dosledno pripoznavajo kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih ti prihodki nadomestili. S sredstvi povezani prihodki se v izkazu poslovnega izida dosledno pripoznavajo med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, pozitivne tečajne razlike in dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki od obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo nepremičninam, opremi in napravam v gradnji ali pripravi.

Davek od dobička

Davek od dobička poslovnega leta vključuje odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v delu, ki je povezan s postavkami, izkazanimi neposredno v drugem vseobsegajočem donosu.

Odmerjeni davek se obračuna od obdavčljivega dobička za poslovno leto po davčnih stopnjah, ki veljajo na datum poročanja, in od morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja ter vrednostmi za potrebe davčnega poročanja. Pri tem so izzete naslednječasne razlike: začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslu, kjer ne gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček, in razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti vrednosti, za katero obstaja verjetnost, da v predvidljivi prihodnosti ne bo popravljena. Odloženi davek se prav tako ne izkaže, ko gre za obdavčljivečasne razlike ob začetnem pripoznanju dobrega imena. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povračila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja. Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek se pobotajo, če obstaja zakonska pravica pobotati odmerjene terjatve za davek in odmerjene obveznosti za davek od dohodka in če so odloženi davki vezani na isto obdavčljivo pravno osebo in isti davčni organ.

Odložena terjatev za davek se pripozna v vrednosti verjetnega razpoložljivega prihodnjega obdavčljivega dobička, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo zanj mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Dobiček na delnico

Skupina Krka izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice, ki jo izračuna tako, da dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljeni dobiček na delnico je enak osnovnemu dobičku, ker vse delnice skupine Krka pripadajo istemu razredu navadnih imenskih kosovnih delnic.

Poročanje po odsekih

Poslovni odsek je prepoznavni sestavni del skupine Krka, ki se ukvarja z izdelki in storitvami v posebnem, geografsko definiranim gospodarskem okolju. Odseki se med seboj razlikujejo po tveganjih in donosih. Poročanje skupine Krka po odsekih temelji na sistemu notranjega poročanja, ki ga uprava obvladujoče družbe uporablja pri odločanju.

Odseki skupine Krka so EU (vse države EU), Jugovzhodna Evropa (Srbija, Bosna in Hercegovina, Severna Makedonija, Črna gora, Kosovo in Albanija), Vzhodna Evropa (Ruska federacija in ostale države nekdanje Sovjetske zveze razen pribaltiških držav) in ostalo (države, ki ne spadajo v prej navedene odseke).

Naložbe odseka v nekratkoročna sredstva obsegajo celotne stroške, nastale v obdobju iz naslova pridobitve nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev.

Spremembe standardov in pojasnil, ki še niso začele veljati

V nadaljevanju so predstavljeni standardi, dopolnitve in pojasnila standardov, ki do priprave računovodskih izkazov skupine Krka še niso začeli veljati. Skupina Krka jih bo upoštevala pri pripravi svojih računovodskih izkazov ob njihovi uveljavitvi. Skupina Krka ni sprejela nobenega od navedenih standardov, dopolnitev in pojasnil pred začetkom njihove uveljavitve.

Dopolnitve MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom

Dopolnitve obravnavajo znano neskladje med zahtevami MSRP 10 in MRS 28 pri obravnavi prodaje ali prispevka sredstev med vlagateljem in njegovo pridruženo družbo ali med skupnim podvigom. Glavna posledica dopolnitev je, da podjetje pripozna celoten znesek dobička ali izgube, kadar transakcija vključuje poslovanje (ne glede na to, ali se nahaja v hčerinski družbi ali ne). Za transakcije s sredstvi, ki jih podjetje ne uporablja pri poslovanju, pripozna le del dobička ali izgube, tudi kadar se sredstva nahajajo v hčerinski družbi. Decembra 2015 je Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) v pričakovanju rezultatov projekta raziskave obračunavanja sredstev po kapitalski metodi datum začetka veljavnosti standarda odložil za nedoločen čas. EU dopolnitev še ni odobrila. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Temeljni okvir MSRP

UOMRS je 29. 3. 2018 objavil prenovi temeljnega okvira standardov računovodskega poročanja. Temeljni okvir določa celovit niz konceptov pri finančnem poročanju, določanju standardov in navodil za pripravljavce računovodskih usmeritev ter za lažje razumevanje in interpretacijo standardov. UOMRS je objavil tudi ločen spremeni dokument *Spremembe sklicev na temeljni okvir MSRP*, v katerem so predstavljene dopolnitve standardov, namenjen pa je posodobitvi sklicev na prenovljeni temeljni okvir. Cilj je ponuditi pomoč pri prehodu na prenovljeni temeljni okvir podjetjem, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi navodil temeljnega okvira, kadar določene transakcije ne obravnava noben MSRP. Za pripravljavce, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi temeljnega okvira, velja prenovljeni temeljni okvir za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2020 ali kasneje.

Dopolnitve MSRP 3 – Poslovne združitve

UOMRS je objavil dopolnitve MSRP 3 pri opredelitvi poslovanja, katerih namen je odpraviti negotovost pri določanju, ali gre za prevzem poslovanja ali skupine sredstev. Dopolnitve veljajo za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema v obdobju prvega letnega poročanja 1. 1. 2020 ali kasneje, in za prevzem sredstev ob začetku tega obdobja ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. EU dopolnitev še ni odobrila. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Dopolnitve MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake: Opredelitev izraza »pomembno«

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2020 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Pojasnjujejo opredelitev izraza pomembno in način njegove uporabe. V skladu z novo opredelitvijo so informacije »pomembne«, če se lahko upravičeno pričakuje, da bo njihova opustitev, napačno navajanje ali prikrivanje vplivalo na splošne odločitve primarnih uporabnikov računovodskih izkazov, ki te odločitve sprejemajo na podlagi računovodskih izkazov, ki zagotavljajo finančne informacije določenega podjetja. Poleg tega je UOMRS jasneje obrazložil tudi pojasnila, ki spremljajo opredelitev. Dopolnitve obenem zagotavljajo, da je opredelitev izraza »pomembno« usklajena z vsemi MSRP. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne bodo bistveno vplivala.

Dopolnitve MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7 – Reforma referenčne obrestne mere

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2020 ali kasneje, in jih morajo podjetja uporabiti za nazaj. Zgodnja uporaba je dovoljena. UOMRS je septembra 2019 v zaključni fazi odziva na učinke reforme medbančnih obrestnih mer (IBOR) na računovodsko poročanje podjetij objavil dopolnitve MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7. V drugi fazi projekta se bo odbor posvetil zadevam, ki bi lahko vplivale na računovodsko poročanje, ko podjetje obstoječo referenčno obrestno mero nadomesti z netvegano obrestno mero. Dopolnitve obravnavajo zadeve, ki vplivajo na finančno poročanje v obdobju pred zamenjavo, ter posledice tega ukrepa na posebne zahteve v povezavi z računovodskim varovanjem pred tveganjem iz MSRP 9 – *Finančni instrumenti* in MRS 39 – *Finančni instrumenti: Pripoznanje in merjenje*, pri čemer mora podjetje upoštevati rezultate analize predvidenega poslovanja v prihodnosti. Podjetja lahko za pripoznanje vseh varovanj pred tveganjem, na katere ima neposreden vpliv reforma referenčne obrestne mere, uporabijo začasno olajšavo in v obdobju negotovosti pred zamenjavo obstoječe referenčne obrestne mere z nadomestno skoraj netvegano obrestno mero, nadaljujejo s pripoznanjem računovodskega varovanja pred tveganjem. Dopolnitve MSRP 7 – *Finančni instrumenti: Razkritja* zadevajo

dodatna razkritja z vidika negotovosti, ki izhajajo iz reforme referenčne obrestne mere. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne bodo bistveno vplivala.

Dopolnitve MRS 1 – Predstavitev računovodskih izkazov: Razvrstitev obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne
Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2022 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Njihov namen je podjetjem ponuditi pomoč pri odločanju, ali naj v izkazu finančnega položaja dolg in druge obveznosti z negotovim datumom poravnave razvrstijo med kratkoročne ali nekratkoročne obveznosti, in s tem zagotoviti večjo doslednost pri upoštevanju zahtev. Dopolnitve vplivajo na predstavitev obveznosti v izkazu finančnega položaja in ne spreminjajo obstoječih zahtev v povezavi z merjenjem ali obdobjem pripoznanja sredstev, obveznosti, prihodkov ali odhodkov ali informacij, ki jih podjetje razkriva o teh postavkah. Prav tako pojasnjujejo zahteve, povezane z razvrstitvijo dolgov, ki jih lahko podjetje poravna z izdajo lastnih kapitalskih instrumentov. EU dopolnitev še ni odobrila. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

3. Določanje pošteno vrednosti

Glede na računovodske usmeritve skupine Krka in zahtevana razkritja je treba v številnih primerih določiti pošteno vrednost tako finančnih kot nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je skupina Krka določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti potrebna dodatna pojasnila, so navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine Krka.

Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani prihodnji vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev se določi kot sedanja vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz njihove uporabe in morebitne prodaje.

Naložbe v lastniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid in po poštenu vrednosti skozi drugi vseobsegajoči donos se za vrednostne papirje določa glede na zaključni tečaj na datum poročanja.

Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti prihodnjih izplačil glavnice in obresti, diskontiranih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

4. Poročanje po odsekih

Skupina Krka poroča po geografsko določenih odsekih. Prihodki odsekov so prikazani glede na geografsko lokacijo kupcev.

Poročanje po odsekih

	Evropska unija		Jugovzhodna Evropa		Vzhodna Evropa		Ostalo		Izločitve		Skupaj	
v tisoč EUR	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Prihodki od prodaje zunaj skupine:	878.603	795.646	77.339	71.942	481.272	413.797	56.195	50.473	0	0	1.493.409	1.331.858
– prihodki iz pogodb s kupci	875.646	792.489	77.339	71.801	481.170	412.955	55.935	49.945	0	0	1.490.090	1.327.190
– ostali prihodki od prodaje	2.957	3.157	0	141	102	842	260	528	0	0	3.319	4.668
Prodaja znotraj skupine:	246.624	203.309	42.959	39.672	283.405	234.195	39	20	–573.027	–477.196	0	0
Drugi poslovni prihodki	10.883	8.863	21	28	2.805	3.892	0	8	0	0	13.709	12.791
Stroški poslovanja	–742.963	–692.558	–54.562	–51.089	–396.251	–335.454	–39.147	–32.862	0	0	–1.232.923	–1.111.963
Stroški poslovanja znotraj skupine	–397.439	–354.818	–48.942	–44.872	–536.229	–470.332	–5.616	–765	988.226	870.787	0	0
Dobiček iz poslovanja	146.523	111.951	22.798	20.881	87.826	82.235	17.048	17.619	0	0	274.195	232.686
Prihodki od obresti	861	201	1	1	387	263	5	5	0	0	1.254	470
Prihodki od obresti znotraj skupine	490	267	0	0	4	1	0	0	–494	–268	0	0
Odhodki za obresti	–254	–51	–17	0	–200	–597	–8	0	0	0	–479	–648
Odhodki za obresti znotraj skupine	–320	–312	0	0	–67	–63	0	0	387	375	0	0
Neto finančni izid	–2.445	–2.971	–192	–367	12.074	–27.079	736	304	0	0	10.173	–30.113
Davek od dobička	–22.546	–13.013	–3.047	–2.159	–12.621	–11.959	–1.882	–1.434	0	0	–40.096	–28.565
Čisti dobiček	121.532	95.967	19.559	18.355	87.279	43.197	15.902	16.489	0	0	244.272	174.008
Naložbe	98.116	90.153	253	377	10.425	5.381	3.774	382	0	0	112.568	96.293
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	70.740	73.170	1.929	2.223	27.834	27.187	915	693	0	0	101.418	103.273
Amortizacija – pravica do uporabe sredstev	1.943	–	96	–	668	–	35	–	0	–	2.742	–
Amortizacija neopredmetenih sredstev	4.340	4.563	297	318	2.246	2.232	199	208	0	0	7.082	7.321
	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Sredstva skupaj	1.664.009	1.552.922	47.494	48.132	451.371	367.867	21.744	16.148	0	0	2.184.618	1.985.069
Dobro ime	42.644	42.644	0	0	0	0	0	0	0	0	42.644	42.644
Blagovna znamka	36.659	37.530	0	0	0	0	0	0	0	0	36.659	37.530
Obveznosti skupaj	361.975	325.099	13.685	10.877	116.143	84.514	25.299	24.309	0	0	517.102	444.799

5. Prihodki iz pogodb s kupci

Razčlenitev prihodkov iz pogodb s kupci

v tisoč EUR	2019	2018
Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov	1.449.606	1.289.155
Prihodki iz pogodb s kupci zdraviliško-turističnih storitev	39.474	37.592
Prihodki iz pogodb s kupci materiala	1.010	443
Skupaj prihodki iz pogodb s kupci	1.490.090	1.327.190

Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov po regijah

v tisoč EUR	2019	2018
Slovenija	52.901	51.280
Jugovzhodna Evropa	191.320	176.206
Vzhodna Evropa	481.155	412.945
Srednja Evropa	339.574	318.259
Zahodna Evropa	336.098	287.076
Čezmorska tržišča	48.558	43.389
Skupaj	1.449.606	1.289.155

Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov po skupinah izdelkov

v tisoč EUR	2019	2018
Zdravila na recept	1.247.250	1.102.802
Izdelki brez recepta	133.262	123.184
Veterinarski izdelki	69.094	63.169
Skupaj	1.449.606	1.289.155

Zneski iz pogodb

Terjatve do kupcev so opisane v pojasnilu 18, pripoznane obveznosti iz pogodb s kupci pa v pojasnilu 25. Pripoznana sredstva iz pogodb s kupci so navedena v konsolidiranem izkazu finančnega položaja.

Sredstva in obveznosti iz naslova pravice do povračila

Skupina Krka je pripoznala obveznosti za povračila, in sicer pravico do vračila za pogodbe, ki vsebujejo prodajo s pravico do vračila iz naslova poteka roka uporabe, ter vračunane bonuse in količinske popuste ter popuste na prodane izdelke drugim kupcem.

Izvršitvene obveze

Skupina Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala ter zdraviliško-turističnih storitev. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem v trenutku prenosa obvladovanja blaga in storitev na kupca, v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega skupina Krka meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od določil kupoprodajne pogodbe, praviloma pa do prenosa pride v trenutku, ko kupec blago prevzame v skladu s klavzulami INCOTERMS 2010 ali ko je storitev opravljena. Plačilni roki so po regijah (distribucijskih kanalih) in kupcih različni, običajni rok plačila je od 30 do 120 dni.

Skupina Krka konec obdobja ni imela stroškov, nastalih za pridobitev ali izpolnitev pogodb s kupci.

6. Drugi poslovni prihodki

v tisoč EUR	2019	2018
Odprava nekratkoročnih rezervacij	1.183	2.180
Odprava odloženih prihodkov	1.401	1.441
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev	1.335	2.152
Ostali poslovni prihodki	9.790	7.018
Drugi poslovni prihodki skupaj	13.709	12.791

Več o odpravi nekratkoročnih rezervacij je razloženo v pojasnilu 22.

7. Stroški po naravnih vrstah

v tisoč EUR	2019	2018
Stroški blaga in materiala	399.600	329.301
Stroški storitev	257.850	249.490
Stroški dela	428.248	379.151
Amortizacija	111.242	110.594
Odpisi in popravki vrednosti zalog	27.894	28.016
Neto slabitve in odpisi terjatev	-333	223
Oblikovanje rezervacij za tožbe	0	2.145
Drugi poslovni odhodki	48.627	39.271
Stroški skupaj	1.273.128	1.138.191
Sprememba vrednosti zalog nedokončane proizvodnje in končnih izdelkov	-40.205	-26.228
Skupaj	1.232.923	1.111.963

8. Stroški dela

v tisoč EUR	2019	2018
Stroški bruto plač in nadomestil	331.108	295.977
Stroški prispevkov socialnih zavarovanj	24.724	23.199
Stroški prispevkov pokojninskih zavarovanj	44.806	39.948
Davek na izplačane plače	970	1.050
Pozaposlitveni in drugi dolgoročni zaslužki	7.593	4.680
Drugi stroški dela	19.047	14.297
Stroški dela skupaj	428.248	379.151

Pozaposlitveni in drugi dolgoročni zaslužki so podrobneje razloženi v pojasnilu 22. Drugi stroški dela vključujejo predvsem regres za letni dopust in stroške za prevoz na delo.

9. Drugi poslovni odhodki

v tisoč EUR	2019	2018
Dotacije in pomoč za humanitarne in druge namene	1.944	1.833
Izdatki za varstvo okolja	4.451	3.891
Druge dajatve	26.940	28.392
Izguba pri prodaji in odpisi nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev	9.922	1.070
Ostali poslovni odhodki	5.370	4.085
Drugi poslovni odhodki skupaj	48.627	39.271

Med drugimi dajatvami je za 23.338 tisoč EUR (24.292 tisoč EUR v letu 2018) različnih davkov na zdravila in pristojbin za opravljanje promocijskih dejavnosti strokovnih sodelavcev, ki jih skupina Krka plačuje v posameznih državah.

10. Finančni prihodki in odhodki

v tisoč EUR	2019	2018
Neto tečajne razlike	23.353	0
Prihodki od obresti	1.254	470
Prihodki iz izvedenih finančnih instrumentov	0	5.339
– realizirani prihodki	0	3.255
– sprememba poštene vrednosti	0	2.084
Prihodki iz dividend in drugih deležev v dobičku	358	17
Drugi finančni prihodki	22	109
Finančni prihodki skupaj	24.987	5.935
Neto tečajne razlike	0	-30.758
Odhodki za obresti	-479	-648
– plačane obresti	-93	-
– obresti iz najemov	-386	-
Odhodki iz izvedenih finančnih instrumentov	-11.921	-2.737
– realizirani odhodki	-7.540	-2.737
– sprememba poštene vrednosti	-4.381	0
Drugi finančni odhodki	-2.414	-1.905
Finančni odhodki skupaj	-14.814	-36.048
Neto finančni izid	10.173	-30.113

11. Davek od dobička

Prilagoditev na efektivno davčno stopnjo

v tisoč EUR	2019	2018
Odmerjeni davek	47.299	30.625
Odloženi davek	-7.203	-2.060
Davek od dobička skupaj	40.096	28.565
Dobiček pred davkom	284.368	202.573
Davek, obračunan po 19-odstotni stopnji (19-odstotni stopnji za leto 2018)	54.030	38.489
Davek od povečanja odhodkov	-2.720	-1.215
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	-789	4.300
Davek od davčnih olajšav	-19.208	-15.990
Davek od prihodkov, ki zmanjšujejo davčno osnovo	-545	-300
Davek od prihodkov, ki povečujejo davčno osnovo	1.291	746
Vpliv različnih davčnih stopenj	469	-81
Drugo	7.568	2.616
Davek od dobička skupaj	40.096	28.565
Efektivna davčna stopnja	14,1 %	14,1 %

Največji delež davčnih olajšav predstavljajo vlaganja v raziskave in razvoj ter olajšave za naložbe.

12. Nepremičnine, naprave in oprema

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Zemljišča	39.796	39.996
Zgradbe	402.275	390.638
Oprema	361.743	352.931
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	43.113	52.359
Predujmi za nepremičnine, naprave in opremo	3.082	3.524
Pravica do uporabe sredstev	12.839	-
Nepremičnine, naprave in oprema skupaj	862.848	839.448

V letu 2019 smo v obvladujoči družbi Krka med naložbami največ namenili za gradnjo večnamenskega skladišča, in sicer 20.477 tisoč EUR (9.455 tisoč EUR v letu 2018). Za vzpostavitev dodatnih pakirnih zmogljivosti (Pakirnica 2) v Notolu 2 smo namenili 18.001 tisoč EUR (5.706 tisoč EUR v letu 2018), za gradnjo poslovne stavbe v Ljubljani 4.621 tisoč EUR (5.639 tisoč EUR v letu 2018), za novo granulacijsko linijo v obratu OTO 4.002 tisoč EUR (281 tisoč EUR v letu 2018) in za gradnjo skladišča v Krškem 2.579 tisoč EUR (193 tisoč EUR v letu 2018). Za projekte na področju informacijske tehnologije in telekomunikacij smo namenili 3.932 tisoč EUR (3.581 tisoč EUR v letu 2018).

V odvisnih družbah smo za naložbe največ namenili v odvisni družbi Krka-Rus v Ruski federaciji, in sicer 5.914 tisoč EUR (3.001 tisoč EUR v letu 2018). V skupini Terma Krka smo namenili 1.866 tisoč EUR (3.350 tisoč EUR v letu 2018), v odvisni družbi Krka-Farma Zagreb 641 tisoč EUR (1.767 tisoč EUR v letu 2018), v odvisni družbi Krka Polska 558 tisoč EUR (v letu 2018 naložb ni bilo) in v odvisni družbi TAD Pharma 472 tisoč EUR (341 tisoč EUR v letu 2018).

Skupina Krka je s 1. 1. 2019 začela uporabljati *MSRP 16 – Najemi* in iz tega naslova pripoznala sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe. Glejte usmeritev Novi standardi in pojasnila, ki so začeli veljati 1. 1. 2019.

Večino pravic do uporabe sredstev predstavlja pravica do uporabe sredstev iz naslova zgradb v vrednosti 10.415 tisoč EUR.

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme (NNO)

v tisoč EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	NNO v pridobivanju	Predujmi za NNO	Pravica do uporabe sredstev	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 1. 1. 2018	38.863	808.436	1.091.994	36.650	4.532	–	1.980.475
Nabava	0	0	0	90.562	–1.022	–	89.540
Aktiviranje – prenosi z NNO v pridobivanju	1.294	16.318	56.456	–74.068	0	–	0
Odtujitve, manki, viški	–56	–607	–15.200	0	0	–	–15.863
Prevedbena razlika	–105	–9.380	–8.557	–770	0	–	–18.812
Prenosi, prekvalifikacije	0	–688	210	–15	14	–	–479
Stanje 31. 12. 2018	39.996	814.079	1.124.903	52.359	3.524	–	2.034.861
Stanje 1. 1. 2019	39.996	814.079	1.124.903	52.359	3.524	15.522	2.050.383
Nabava	0	0	0	106.941	–494	0	106.447
Aktiviranje – prenosi z NNO v pridobivanju	103	34.073	79.476	–113.652	0	0	0
Aktiviranje – najemi MSRP 16	0	0	0	0	0	962	962
Odtujitve, slabitve, manki, viški	–31	–59	–21.595	–3.503	0	–1.260	–26.448
Prevedbena razlika	–272	3.921	8.801	968	64	317	13.799
Prenosi, prekvalifikacije	0	–19	296	0	–12	0	265
Stanje 31. 12. 2019	39.796	851.995	1.191.881	43.113	3.082	15.541	2.145.408
Popravek vrednosti							
Stanje 1. 1. 2018	0	–398.754	–716.879	0	0	–	–1.115.633
Amortizacija	0	–27.719	–75.554	0	0	–	–103.273
Odtujitve, manki, viški	0	115	15.149	0	0	–	15.264
Prenosi, prekvalifikacije	0	555	–86	0	0	–	469
Prevedbena razlika	0	2.362	5.398	0	0	–	7.760
Stanje 31. 12. 2018	0	–423.441	–771.972	0	0	–	–1.195.413
Stanje 1. 1. 2019	0	–423.441	–771.972	0	0	0	–1.195.413
Amortizacija	0	–27.613	–73.805	0	0	–2.742	–104.160
Odtujitve, manki, viški	0	38	21.262	0	0	58	21.358
Prenosi, prekvalifikacije	0	18	–269	0	0	0	–251
Prevedbena razlika	0	1.278	–5.354	0	0	–18	–4.094
Stanje 31. 12. 2019	0	–449.720	–830.138	0	0	–2.702	–1.282.560
Neodpisana vrednost							
Stanje 1. 1. 2018	38.863	409.682	375.115	36.650	4.532	–	864.842
Stanje 31. 12. 2018	39.996	390.638	352.931	52.359	3.524	–	839.448
Stanje 1. 1. 2019	39.996	390.638	352.931	52.359	3.524	15.522	854.970
Stanje 31. 12. 2019	39.796	402.275	361.743	43.113	3.082	12.839	862.848

Nepremičninam, napravam in opremi v letu 2019 niso bili pripisani stroški izposojanja.

Neodpisana vrednost nepremičnin, naprav in opreme, ki začasno niso v uporabi, je bila 31. 12. 2019 1.933 tisoč EUR (31. 12. 2018 pa 1.443 tisoč EUR).

31 % vseh nepremičnin, naprav in opreme, ki so bili v uporabi 31. 12. 2019, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2018 prav tako 31 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme, izvzeta so zemljišča.

Gibanje in stanje obveznosti iz najema in zneski, pripoznani v poslovnem izidu, so predstavljeni v pojasnilih 28 in 31.

13. Neopredmetena sredstva

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Dobro ime	42.644	42.644
Blagovna znamka	36.659	37.530
Premoženjske pravice	25.683	26.345
Neopredmetena sredstva v pridobivanju	4.096	3.810
Neopredmetena sredstva skupaj	109.082	110.329

Dobro ime izhaja iz naslova nakupa odvisnih družb TAD Pharma v Nemčiji (42.277 tisoč EUR) in Krke Pharma v Avstriji (367 tisoč EUR). Blagovna znamka se predvsem nanaša na blagovno znamko TAD Pharma.

Gibanje neopredmetenih sredstev (NS)

v tisoč EUR	Dobro ime	Blagovna znamka	Premoženjske pravice	NS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje 1. 1. 2018	42.644	42.403	120.790	3.541	209.378
Nabava	0	0	0	6.980	6.980
Prenosi z NS v pridobivanju	0	226	6.470	-6.696	0
Odtujitve, manki, viški	0	0	-438	0	-438
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	21	-15	6
Prevedbena razlika	0	0	-510	0	-510
Stanje 31. 12. 2018	42.644	42.629	126.333	3.810	215.416
Stanje 1. 1. 2019	42.644	42.629	126.333	3.810	215.416
Nabava	0	0	0	6.121	6.121
Prenosi z NS v pridobivanju	0	0	5.792	-5.792	0
Odtujitve, manki, viški	0	0	-723	0	-723
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	-233	-45	-278
Prevedbena razlika	0	0	471	2	473
Stanje 31. 12. 2019	42.644	42.629	131.640	4.096	221.009
Popravek vrednosti					
Stanje 1. 1. 2018	0	-4.240	-94.146	0	-98.386
Amortizacija	0	-859	-6.462	0	-7.321
Odtujitve, manki, viški	0	0	223	0	223
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	-3	0	-3
Prevedbena razlika	0	0	400	0	400
Stanje 31. 12. 2018	0	-5.099	-99.988	0	-105.087
Stanje 1. 1. 2019	0	-5.099	-99.988	0	-105.087
Amortizacija	0	-871	-6.211	0	-7.082
Odtujitve, manki, viški	0	0	357	0	357
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	275	0	275
Prevedbena razlika	0	0	-390	0	-390
Stanje 31. 12. 2019	0	-5.970	-105.957	0	-111.927
Neodpisana vrednost					
Stanje 1. 1. 2018	42.644	38.163	26.644	3.541	110.992
Stanje 31. 12. 2018	42.644	37.530	26.345	3.810	110.329
Stanje 1. 1. 2019	42.644	37.530	26.345	3.810	110.329
Stanje 31. 12. 2019	42.644	36.659	25.683	4.096	109.082

65 % vseh neopredmetenih sredstev, ki so bila v uporabi 31. 12. 2019, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2018 pa 64 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost neopredmetenih sredstev.

Preizkus oslabitve dobrega imena in blagovne znamke TAD Pharma

Preizkus slabitve vključuje dobro ime, ki je nastalo, ko je obvladujoča družba Krka konec leta 2007 prevzela nemško družbo TAD Pharma in blagovno znamko TAD Pharma. Narejen je bil tudi preizkus slabitve Krkine kapitalске naložbe v odvisno družbo TAD Pharma.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je večja v dveh postavkah: njegovi pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, ali njegovi vrednosti pri uporabi. Za potrebe testa slabitve je bila nadomestljiva vrednost dobrega imena, ki izhaja iz pridobitve deleža v družbi TAD Pharma, določena na osnovi izračuna vrednosti pri uporabi, to je z uporabo projekcij denarnih tokov, ki temeljijo na petletnih finančnih načrtih dveh denar ustvarjajočih enot, na kateri je bilo dobro ime razporejeno. Kot denar ustvarjajoča enota sta bili upoštevani družba Krka in družba TAD Pharma. Uporabljena diskontna stopnja pri projekciji je znašala 7,8 % za denar ustvarjajočo enoto TAD Pharma in 8,7 % za denar ustvarjajočo enoto družba Krka (v letu 2018 8,7 % za denar ustvarjajočo enoto TAD Pharma in 8,4 % za denar ustvarjajočo enoto družba Krka). Za obe denar ustvarjajoči enoti so denarni tokovi nad 5 let ekstrapolirani s povprečno letno rastjo v višini 2,0 % (tudi v letu 2018 so bili denarni tokovi nad 5 let za obe denar ustvarjajoči enoti ekstrapolirani s povprečno letno rastjo v višini 2,0 %). Druge pomembne predpostavke vključujejo v strategiji določene stopnje rasti prodaje in donosnosti ter predvidena lansiranja novih izdelkov na nemški trg.

Po oceni posloводства razumna sprememba diskontne stopnje oziroma stopnje rasti ne bi povzročila slabitve dobrega imena.

Na osnovi navedenih predpostavk in upoštevaje vrednost blagovne znamke in dobrega imena izračunana ocena vrednosti Krke in TAD Pharme skupaj, presega knjigovodsko, zato ni potrebe po slabitvi dobrega imena.

Obvladujoča družba je ugotovila, da ne obstajajo znamenja oslabitve dobrega imena. Neodpisana vrednost dobrega imena družbe TAD Pharma znaša 42.277 tisoč EUR in se v letu 2019 ni spremenila. V tem okviru je preverjena tudi potreba po oslabitvi blagovne znamke TAD Pharma. Neodpisana vrednost blagovne znamke TAD Pharma je 31. 12. 2019 znašala 36.467 tisoč EUR (31. 12. 2018 pa 37.315 tisoč EUR).

14. Dana posojila

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Nekratkoročno dana posojila	10.908	10.810
– posojila, dana drugim	10.908	10.810
Kratkoročno dana posojila	31.832	21.491
– del nekratkoročnega posojila, ki zapade v prihodnjem letu	1.669	1.468
– posojila, dana drugim	30.163	20.023
Dana posojila skupaj	42.740	32.301

V okviru nekratkoročno danih posojil so predvsem stanovanjska posojila, ki jih obvladujoča družba in nekatere odvisne družbe dajejo zaposlenim v skladu z internimi akti. Posojila obvladujoče družbe se obrestujejo po letni obrestni meri, ki je enaka obrestni meri, priznani v času sklenitve pogodbe. Določi jo minister za finance Republike Slovenije na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami. V letu 2019 se je obrestna mera gibala med 0,396 % in 0,702 % (v letu 2018 med 0,589 % in 0,667 %). Odplačilna doba posojil je največ 15 let.

Med kratkoročnimi posojili drugim je za 29.998 tisoč EUR bančnih depozitov, vezanih za več kot 90 dni (20.000 tisoč EUR konec leta 2018).

15. Finančne naložbe

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Nekratkoročne finančne naložbe	9.681	9.389
– finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	9.681	9.389
Kratkoročne finančne naložbe, vključno z izvedenimi finančnimi instrumenti	2.174	4.720
– finančna sredstva po poštenu vrednosti prek izkaza poslovnega izida	2.174	2.920
– izvedeni finančni instrumenti	0	1.800
Finančne naložbe skupaj	11.855	14.109

Med finančnimi sredstvi po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa je bilo za 850 tisoč EUR naložb v delnice in deleže družb v Sloveniji (773 tisoč EUR konec leta 2018), za 8.831 tisoč EUR pa naložb v delnice družb v tujini (8.616 tisoč EUR konec leta 2018).

Gibanje finančnih sredstev po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa
Stanje 1. 1. 2018	8.815
Pridobitev	6
Prilagoditev na tržno vrednost	568
Stanje 31. 12. 2018	9.389
Stanje 1. 1. 2019	9.389
Prilagoditev na tržno vrednost	292
Stanje 31. 12. 2019	9.681

Prilagoditev vrednosti nekratkoročnih finančnih naložb – finančnih sredstev po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa na tržno oziroma pošteno vrednost je priznana v drugem vseobsegajočem donosu v višini 292 tisoč EUR (568 tisoč EUR v letu 2018).

16. Odložene terjatve in obveznosti za davek

v tisoč EUR	Terjatve		Obveznosti	
	2019	2018	2019	2018
Naložbe, nepremičnine, naprave in oprema ter neopredmetena sredstva	401	360	12.839	12.650
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	1.727	1.727	1.291	1.236
Zaloge	30.259	23.876	139	191
Terjatve/obveznosti	5.626	4.111	0	0
Dividende	95	0	0	0
Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške	12.382	10.687	0	0
Prenos davčne izgube	1.012	1.421	0	0
Skupaj	51.502	42.182	14.269	14.077
Pobotanje	-2.677	-1.806	-2.677	-1.806
Neto	48.825	40.376	11.592	12.271

v tisoč EUR	Stanje 1. 1. 2018	Pripoznavo v izkazu poslovnega izida	Prevedbena rezerva	Pripoznavo v drugem vseobsegajočem donosu	Stanje 31. 12. 2018	Pripoznavo v izkazu poslovnega izida	Prevedbena rezerva	Pripoznavo v drugem vseobsegajočem donosu	Stanje 31. 12. 2019
Naložbe, nepremičnine, naprave in oprema ter neopredmetena sredstva	-12.152	-120	-18	0	-12.290	-128	-20	0	-12.438
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	599	0	0	-108	491	0	0	-55	436
Zaloge	21.295	2.410	-20	0	23.685	6.382	53	0	30.120
Terjatve/obveznosti	3.682	456	-27	0	4.111	1.268	247	0	5.626
Dividende	182	-182	0	0	0	95	0	0	95
Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zaslužke	11.071	-281	-179	76	10.687	-6	2	1.699	12.382
Prenos davčne izgube	1.644	-223	0	0	1.421	-409	0	0	1.012
Skupaj	26.321	2.060	-244	-32	28.105	7.202	282	1.644	37.233

Nepripoznavni odloženi davki iz naslova davčnih izgub odvisnih družb so konec leta 2019 znašali 1.594 tisoč EUR (1.435 tisoč EUR konec leta 2018).

17. Zaloge

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Material	188.018	152.087
Nedokončana proizvodnja	97.371	94.964
Končni izdelki	122.206	99.835
Trgovsko blago	9.640	8.203
Predujmi za zaloge	4.343	10.060
Zaloge skupaj	421.578	365.149

Odpisi in popravki vrednosti zalog, ki so izkazani v poslovnih odhodkih, so znašali 27.894 tisoč EUR, v letu 2018 pa 28.016 tisoč EUR.

18. Terjatve do kupcev in druge terjatve

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Kratkoročne terjatve do kupcev	434.695	438.291
– kratkoročne terjatve do kupcev	434.991	438.291
– kratkoročno odloženi prihodki iz pogodb s kupci	-296	0
Kratkoročne terjatve do drugih	31.924	26.370
Terjatve skupaj	466.619	464.661

V letu 2019 je bilo neto slabitev in odpisov terjatev, ki so izkazane v poslovnih odhodkih, za -333 tisoč EUR, v letu 2018 pa za 223 tisoč EUR.

Kratkoročne terjatve do kupcev

v tisoč EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti terjatev	Čista vrednost 31. 12. 2019	Čista vrednost 31. 12. 2018
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	13.056	60	12.996	11.735
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	447.442	25.447	421.995	426.556
Kratkoročno odloženi prihodki iz pogodb s kupci v tujini	-296	0	-296	0
Kratkoročne terjatve do kupcev skupaj	460.202	25.507	434.695	438.291

Pri zavarovalnici Coface PKZ, d. d. je bilo zavarovanih 71 % terjatev do kupcev (31. 12. 2018 pa 70 %).

Kratkoročne terjatve do drugih

Kratkoročne terjatve do drugih se v večjem delu nanašajo na terjatve do države. Terjatve, nastale iz naslova davka na dobiček, so znašale 1.118 tisoč EUR (1.835 tisoč EUR v letu 2018), ostale terjatve do države pa 25.635 tisoč EUR (19.162 tisoč EUR v letu 2018).

Predujmov za storitve je bilo za 3.969 tisoč EUR (31. 12. 2018 pa 3.828 tisoč EUR).

19. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Gotovina v blagajni	56	75
Denarna sredstva v banki	218.611	117.726
Denar in denarni ustrezniki skupaj	218.667	117.801

Skupina Krka ima pri dveh bankah sklenjeni pogodbi o limitu za dovoljeno negativno stanje na transakcijskih računih v skupni vrednosti 5.451 tisoč EUR (v letu 2018 je imela pri treh bankah sklenjene pogodbe v skupni vrednosti 5.867 tisoč EUR). Ker 31. 12. 2019 na transakcijskih računih ni bilo negativnih stanj, je bil limit v celoti neizkoriščen.

Med denarnimi sredstvi v banki je tudi za 8.426 tisoč EUR bančnih depozitov, vezanih za manj kot 90 dni (31. 12. 2018 pa 9.739 tisoč EUR).

20. Kapital

Osnovni kapital

V skladu s sklepom 19. skupščine z dne 3. 7. 2014 je Krka zmanjšala osnovni kapital z umikom 2.632.672 lastnih delnic oziroma 7,431 % vseh izdanih delnic. Po umiku je osnovni kapital v vrednosti 54.732 tisoč EUR razdeljen na 32.793.448 navadnih kosovnih imenskih delnic. Obstaja le en razred delnic, prva in edina izdaja delnic pa je potekala leta 1995. Osnovni kapital je v celoti vplačan.

Lastne delnice

23. skupščina delničarjev družbe Krka, ki je bila 6. 7. 2017, je njeno upravo pooblastila za pridobivanje lastnih delnic. Skupni delež vseh lastnih delnic ne sme preseči 10 % osnovnega kapitala družbe, torej 3.279.344 delnic, vključuje pa tudi delnice, ki jih je imela družba na ta dan že v lasti.

Družba Krka lahko lastne delnice pridobiva s posli, sklenjenimi na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in sicer po vsakokratni tržni ceni. Lahko jih pridobiva tudi zunaj organiziranega trga vrednostnih papirjev. Pri pridobivanju delnic na organiziranem ali na neorganiziranem trgu vrednostnih papirjev nakupna cena delnice ne sme biti nižja od knjigovodske vrednosti delnice, izračunane na podlagi zadnjih javno objavljenih revidiranih poslovnih izkazov skupine Krka. Nakupna cena delnice prav tako ne sme biti višja od 25-kratnika čistega dobička večinskih lastnikov, izračunanega na podlagi zadnjih javno objavljenih revidiranih poslovnih izkazov skupine Krka.

Lastne delnice, pridobljene na osnovi tega pooblastila, lahko družba Krka odsvoji tako, da jih:

- zamenja za lastniške deleže v drugih družbah v okviru izvajanja strategije prevzemov ali pa
- odproda strateškemu partnerju.

Prednostna pravica obstoječih delničarjev se pri tej odsvojitvi lastnih delnic v celoti izključuje.

Izvedeni nakupi lastnih delnic obvladujoče družbe v letu 2019

	Število delnic	Tehtana povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)
Stanje 31. 12. 2018	893.447		52.076
Nakupi v letu 2019	340.805	63,67	21.698
Stanje 31. 12. 2019	1.234.252		73.774

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2019 prikazujejo nakupe, knjižene v letu 2019. V tehtani povprečni ceni delnic je vključena tudi provizija pri nakupu.

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2019 po dnevih so prikazani v Prilogi 1 k Računovodskim izkazom skupine Krka in družbe Krka, d. d., Novo mesto.

Rezerve

Rezerve skupine Krka sestavljajo rezerve za lastne delnice, kapitalske, zakonske in statutarne rezerve, rezerva za pošteno vrednost in prevedbene rezerve.

Rezerve za lastne delnice so 31. 12. 2019 znašale 73.774 tisoč EUR in so se v letu 2019 iz naslova oblikovanja zaradi dodatnega nakupa lastnih delnic povečale za 21.698 tisoč EUR.

Kapitalske rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, ki jih določa zakon. 31. 12. 2019 so znašale 105.897 tisoč EUR in vključujejo splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 90.659 tisoč EUR, ki je bil ob prehodu na *MSRP* vključen v kapitalske rezerve, 10.844 tisoč EUR kapitalskih rezerv, oblikovanih v skladu s posebno uredbo v postopku lastninskega preoblikovanja obvladujoče družbe, in 4.394 tisoč EUR kapitalskih rezerv, nastalih z zmanjšanjem osnovnega kapitala zaradi umika lastnih delnic. Znesek se lahko uporabi zgolj za povečanje osnovnega kapitala. Kapitalske rezerve se v letu 2019 niso spremenile.

Zakonske rezerve se lahko oblikujejo do višine 30 % osnovnega kapitala. 31. 12. 2019 so znašale 14.990 tisoč EUR in se v letu 2019 niso spremenile.

Statutarne rezerve so 31. 12. 2019 znašale 30.000 tisoč EUR in se glede na stanje konec leta 2018 niso spremenile. Skupina Krka jih lahko oblikuje v vrednosti do 30.000 tisoč EUR. Uporabi jih lahko za pokrivanje izgube, oblikovanje rezerv za lastne delnice, zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom delnic in uravnavanje dividendne politike.

Rezerva za pošteno vrednost vključuje kumulativno spremembo poštene vrednosti finančnih sredstev in pozaposlitvenih zaslužkov. Rezerva za pošteno vrednost se je v primerjavi z letom 2018 zmanjšala za 15.007 tisoč EUR in je 31. 12. 2019 znašala -26.925 tisoč EUR. Skupna sprememba je posledica povečanja poštene vrednosti finančnih sredstev (kapitalskih instrumentov) prek drugega vseobsegajočega donosa za 292 tisoč EUR, zmanjšanja zaradi preračuna pozaposlitvenih zaslužkov za 16.293 tisoč EUR, povečanja

za vpliv odloženih davkov za 1.644 tisoč EUR in zmanjšanja zaradi uskladitve rezerve za pošteno vrednost za 650 tisoč EUR.

Vrednost *prevedbene rezerve* se je v primerjavi z letom 2018 povečala za 19.118 tisoč EUR in je 31. 12. 2019 znašala –67.865 tisoč EUR. Povečanje je posledica pozitivnih tečajnih razlik, ki so nastale pri preračunu posameznih postavk računovodskih izkazov odvisnih družb v tujini iz lokalnih valut v valuto poročanja.

Zadržani dobički

Zadržani dobički so se povečali za dobiček večinskega lastnika v višini 245.545 tisoč EUR, zmanjšali pa so se zaradi uporabe bilančnega dobička za izplačilo dividend po sklepu 25. skupščine delničarjev, ki je bila 5. 7. 2019, v višini 101.659 tisoč EUR in dodatnega oblikovanja rezerv za lastne delnice zaradi nakupa lastnih delnic obvladujoče družbe v letu 2019 v višini 21.698 tisoč EUR.

Znesek izplačanih dividend, prikazan v izkazu denarnih tokov, se od zneska, ki ga je potrdila skupščina in je vključen v izkaz gibanja kapitala, razlikuje za znesek dividend, izplačanih za pretekla leta, v višini 9 tisoč EUR (13 tisoč EUR v letu 2018).

Dividenda na delnico

V letu 2019 je deklarirana bruto dividenda na delnico znašala 3,20 EUR, v letu 2018 pa 2,90 EUR.

Neobvladujoči deleži v okviru kapitala

v tisoč EUR	Neobvladujoči delež		Kapital, ki pripada neobvladujočemu deležu		Čisti dobiček, ki pripada neobvladujočemu deležu	
	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Delež manjšinskih družbenikov v družbi Golf Grad Otočec	0,0 %	28,9 %	0	846	0	–35
Delež manjšinskih družbenikov v družbi Farma GRS, d. o. o.*	0,3 %	0,3 %	109	100	9	10
Delež manjšinskega družbenika v družbi Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Ltd.**	40,0 %	40,0 %	3.089	1.789	–1.282	–552
Skupaj			3.198	2.735	–1.273	–577

* V družbi Farma GRS, d. o. o., ima družba Krka 99,7-odstotni delež, po 0,1-odstotni delež pa Metronik, d. o. o., Iskra Pio, d. o. o., ter Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine.

** V družbi Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Ltd ima družba Krka 60-odstotni delež, 40-odstotni delež pa Ningbo Menovo Pharmaceutical Co., Ltd.

21. Dobiček na delnico

Osnovni dobiček na delnico je v letu 2019 znašal 7,73 EUR in je bil za 42 % večji kot v letu 2018, ko je znašal 5,46 EUR. Pri izračunu je bil upoštevan dobiček, ki pripada večinskim lastnikom, v višini 245.545 tisoč EUR (174.585 tisoč EUR v letu 2018). Za obe leti je bilo upoštevano tehtano povprečje števila delnic, in sicer 31.756.443 delnic za leto 2019 in 32.002.066 delnic za leto 2018. Lastne delnice so pri izračunu izvzete.

Vse delnice, ki jih je izdala obvladujoča družba, so navadne imenske delnice, zato je kazalnik popravljeni dobiček na delnico enak osnovnemu dobičku na delnico.

22. Rezervacije

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2018	Oblikovanje	Koriščenje	Odprava	Prevedbena rezerva	Stanje 31. 12. 2019
Rezervacije za tožbe	4.217	0	-1.386	-717	0	2.114
Obveznosti za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluge	94.794	26.565	-5.477	-3	10	115.889
Ostale rezervacije	1.978	1.200	-315	-463	0	2.400
Rezervacije skupaj	100.989	27.765	-7.178	-1.183	10	120.403

Višina rezervacij za spore s področja intelektualne lastnine je določena glede na višino škodnega zahtevka ali ocenjena glede na pričakovano možno višino, če dejanski zahtevak še ni znan. Pri določitvi pričakovane možne višine uprava sodeluje tudi z zunanjimi strokovnjaki za spore na področju intelektualne lastnine in vsako leto preveri izračunani znesek rezervacije za posamezno tožbo, ki še poteka.

Družba Krka in njene odvisne družbe so bile v letu 2019 vključene v 13 sporov s področja intelektualne lastnine, od katerih so jih v letu 2019 zaključile 9, in v 30 sporov na drugih pravnih področjih (delovnopравни, odškodninski, upravni spori itd.). Skupna vrednost tožbenih zahtevkov s področja intelektualne lastnine je 4.600 tisoč EUR, na drugih pravnih področjih pa 946 tisoč EUR. Za spore s področja intelektualne lastnine ima skupina Krka oblikovane rezervacije v vrednosti 2.100 tisoč EUR.

Izračun rezervacij za obveznosti do zaposlenih iz naslova pozaposlitvenih in drugih dolgoročnih zaslužkov temelji na aktuarskem izračunu, v katerem so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- diskontna stopnja, ki je odvisna od povprečnega trajanja obveznosti v posamezni družbi – za družbo Krka je uporabljena 1,34-odstotna letna diskontna obrestna mera, kolikor je konec decembra 2019 znašala donosnost 15-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evroobmočju (v letu 2018 je bila uporabljena 2,31-odstotna diskontna obrestna mera), za odvisne družbe so uporabljene različne letne diskontne obrestne mere, in sicer med 0,69 % in 3,60 % (v letu 2018 med 0,80 % in 4,00 %);
- trenutno veljavne višine odpravin in jubilejnih nagrad, določene v internih aktih;
- fluktuacija zaposlenih, ki je odvisna predvsem od njihove starosti;
- smrtnost na osnovi zadnjih razpoložljivih tablic smrtnosti lokalne populacije;
- rast plač za 2,00 % (2,00 % v letu 2018).

Obveznosti za pozaposlitvene zasluge zaposlenih

v tisoč EUR	2019	2018
Stanje 1. 1.	78.860	76.308
Stroški sprotnega službovanja (CSC)	3.727	3.416
Stroški obresti (IC)	1.838	1.573
Izplačani pozaposlitveni zaslužki	-3.971	-2.957
Aktuarski presežek/primanjkljaj, od tega:	17.034	520
– sprememba finančnih predpostavk	10.909	-2.347
– izkustvo	6.125	2.867
Stanje 31. 12.	97.488	78.860

Analiza občutljivosti

	Diskontna stopnja		Rast plač	
	odstotni točki		odstotni točki	
Sprememba v	0,5	-0,5	0,5	-0,5
Sprememba za				
Vpliv na stanje obveznosti v tisoč EUR	-6.045	6.724	6.642	-6.035

23. Odloženi prihodki

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2018	Prejeti novi odloženi prihodki	Odprava odloženih prihodkov	Stanje 31. 12. 2019
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz proračuna Republike Slovenija za projekt Proizvodnja farmacevtskih izdelkov v novi tovarni Notol 2	1.850	0	-266	1.584
Sredstva, prejeta iz proračuna za zdravilišči Dolenjske Toplice in Šmarješke Toplice ter za Golf Grad Otočec	3.645	0	-128	3.517
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za razvoj novih tehnologij (projekt FBD)	151	0	-94	57
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za vzpostavitev energetskega informacijskega sistema (GEN-I)	6	0	-5	1
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada – regionalni razvoj za razvojne centre slovenskega gospodarstva	4.121	0	-589	3.532
Nepovratna finančna pomoč za nakup vozil na električni pogon	6	0	-1	5
Brezplačno pridobljene nepremičnine, naprave in oprema	18	8	-13	13
Emisijski kuponi	1	19	-20	0
Drugi odloženi prihodki	0	285	-285	0
Odloženi prihodki skupaj	9.798	312	-1.401	8.709

Projekta Proizvodnja farmacevtskih izdelkov v novi tovarni Notol 2 in FBD delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Izvajata se v okviru Operativnega programa krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost: prednostne usmeritve 1.1.: Izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij in raziskovalna odličnost.

Vrednost odloženih prihodkov se knjigovodsko zmanjšuje za znesek amortizacije osnovnih sredstev in za zneske drugih vrst stroškov, za katere so bila sredstva prejeta.

24. Poslovne obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Nekratkoročne poslovne obveznosti	10.000	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	128.574	136.806
Obveznosti do dobaviteljev v Sloveniji	45.633	45.805
Obveznosti do dobaviteljev zunaj Slovenije	82.941	91.001
Poslovne obveznosti skupaj	138.574	136.806

Evropska komisija je leta 2014 ugotovila, da naj bi Krka kršila določbo 101. člena Pogodbe o delovanju EU in s tem povzročila izkrivljanje konkurence na trgu perindopriila v EU, zato je Krki naložila plačilo kazni v višini 10.000 tisoč EUR. Krka je izrečeno kazen plačala v roku, ki ga je določila Komisija. Ker pa je menila, da s svojim ravnanjem ni kršila pravil konkurenčnega prava, je zoper odločbo vložila tožbo na Splošno sodišče EU, ki je decembra 2018 odločilo v korist Krke.

Odločba Splošnega sodišča še ni pravnomočna, Komisija je zoper odločbo Splošnega sodišča v pritožbenem roku vložila pritožbo, o kateri bo odločalo Evropsko sodišče. Komisija je sicer Krki v začetku leta 2019 res vrnila plačano kazen v višini 10.000 tisoč EUR, vendar je obvladujoča družba v skladu s strokovno pravno oceno prihodke iz tega naslova odložila in za ta znesek do končne odločitve sodišča oblikovala nekratkoročne poslovne obveznosti.

25. Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Obveznost povračila	117.456	106.166
– bonusi in količinski popusti	114.411	106.070
– pravica do povračila	3.045	96
Obveznosti iz pogodb	5.856	4.059
– obveznosti iz pogodb – predujmi drugih kupcev	5.856	4.059
Skupaj kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci	123.312	110.225

Bonusi in količinski popusti vključujejo popuste, do katerih so kupci upravičeni ob izpolnitvi dogovorjenih pogojev in jim niso priznani v letu, ko je realizirana prodaja, na katero se nanašajo.

26. Druge kratkoročne obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Obveznosti do zaposlenih – bruto plače, drugi prejemki in dajatve	59.150	47.725
Izvedeni finančni instrumenti	2.582	0
Drugo	20.953	23.143
Druge kratkoročne obveznosti skupaj	82.685	70.868

Postavka drugo vključuje tudi kratkoročne obveznosti do države, nastale iz naslova davka na dodano vrednost, v višini 3.143 tisoč EUR (5.661 tisoč EUR v letu 2018) in ostale kratkoročne obveznosti do države v višini 8.855 tisoč EUR (8.777 tisoč EUR v letu 2018).

27. Pogojne obveznosti in zaveze

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Dane garancije	15.934	18.893
Drugo	620	620
Pogojne obveznosti skupaj	16.554	19.513

Med danimi garancijami predstavljata največji postavki garancija za izpolnitev pogodbenih zavez za posle v Italiji, kjer je bila odvisna družba Krka Faramaceutici izbrana na javnih razpisih, v višini 6.000 tisoč EUR in protigarancija za pravočasno plačilo morebitnih obveznosti iz naslova izdane carinske garancije v Belorusiji v višini 4.500 tisoč EUR. Postavka drugo vsebuje izključno odvzeto premoženje v Srbiji v višini 620 tisoč EUR.

Na osnovi sklenjenih pogodb, ki so povezane z nadaljevanjem naložb v teku, je bilo konec leta 2019 stanje znanih prihodnjih obveznosti, povezanih s pridobitvijo nepremičnin, naprav in opreme, 19.304 tisoč EUR (55.655 tisoč EUR konec leta 2018).

28. Najemi

Skupina Krka ima sklenjene najemne pogodbe za različna sredstva: poslovne in parkirne prostore ter skladišča, zemljišča, stanovanja, avtomobile in opremo.

Obdobje trajanja najema ocenjuje glede na vrsto najema:

- za poslovne in parkirne prostore ter skladišča do 10 let,
- za zemljišča 30 let,
- za stanovanja do največ 3 leta,
- za avtomobile do največ 5 let,
- za opremo do 10 let.

Skupina Krka najetih sredstev ne daje v podnajem.

Skupina Krka je za najem različne proizvodne in neproizvodne opreme ter začasnih poslovnih prostorov in parkirišč sklenila pogodbe, krajše od enega leta, ter zanje uporabila praktično rešitev, ki jo omogoča standard.

Gibanje knjigovodske vrednosti obveznosti iz najema, ki so pripoznane v postavki dana in prejeta posojila, v obračunskem obdobju

	Gibanje knjigovodske vrednosti obveznosti iz najema, ki so pripoznane v postavki dana in prejeta posojila
v tisoč EUR	
Stanje na 1. 1. 2019	15.522
Povečanja/zmanjšanja	-142
Obresti	386
Plačilo najemnin	- 2.766
Stanje na 31. 12. 2019	13.000
Kratkoročne obveznosti iz najemov	2.799
Nekratkoročne obveznosti iz najemov	10.201

Analiza zapadlosti obveznosti iz najemov je prikazana v pojasnilu 30 Finančni instrumenti in finančna tveganja.

Zneski, pripoznani v izkazu poslovnega izida

	Zneski, pripoznani v izkazu poslovnega izida
v tisoč EUR	
Stroški amortizacije sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe	2.742
Stroški obresti od obveznosti iz najema	386
Odhodki iz naslova kratkoročnih najemnin	1.686
Odhodki iz najema sredstev majhne vrednosti	14
Skupaj pripoznano v izkazu poslovnega izida	4.829

29. Obveznosti iz financiranja

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2019

	Stanje 31. 12. 2018	Denarne spremembe	Nedenarne spremembe	Stanje 31. 12. 2019
v tisoč EUR				
Dividende	1.353	-101.668	101.659	1.344
Lastne delnice	0	-21.698	21.698	0
Skupaj	1.353	-123.366	123.357	1.344

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2018

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2017	Denarne spremembe	Nedenarne spremembe	Stanje 31. 12. 2018
Dividende	1.366	-92.811	92.798	1.353
Lastne delnice	0	-11.488	11.488	0
Skupaj	1.366	-104.299	104.286	1.353

30. Finančni instrumenti in finančna tveganja

Kreditno tveganje

Ključno kreditno tveganje skupine Krka izhaja iz terjatev do kupcev. To je tveganje, da kupci ob zapadlosti ne bi poravnali svojih obveznosti.

Centraliziran proces kreditne kontrole na ravni skupine Krka je vzpostavljen že od leta 2004. Vanj so vključeni vsi kupci, ki jim skupina Krka na leto proda za več kot 100.000 EUR izdelkov. Takih kupcev je bilo ob koncu leta 2019 več kot 400 in so predstavljali več kot 90 % terjatev do kupcev.

Proces obvladovanja kreditnega tveganja poteka v dveh korakih. Prvi korak je ocenjevanje kreditnega tveganja kupcev, določitev instrumentov zavarovanja ter dodelitev kreditnega limita. Ocenimo vsakega novega kupca, dvakrat na leto pa obnovimo ocene vseh kupcev. Oceno kreditnega tveganja vsakega kupca sestavlja veliko različnih finančnih in nefinančnih kazalcev, ki so razdeljeni v 4 sklope, vsak od njih pa ima v končni oceni različno težo.

Na podlagi dosežene kreditne ocene in predvidene dinamike odprema blaga in plačil se vsakemu kupcu dodeli individualni kreditni limit.

Drugi korak v procesu kreditne kontrole je redno dinamično spremljanje plačilne discipline kupcev. V informacijske sisteme vseh družb v skupini Krka, ki izvajajo prodajo, je vključena kontrola prostega limita in zapadlih terjatev, ki se izvede ob vsaki odpremi izdelkov kupcem. Kupcem, ki zamujajo s plačili ali pri katerih terjatve, skupaj z novo odpremo, presegajo odobreni kreditni limit, se odprema avtomatično ustavi, prodajno osebje pa mora sprožiti postopek izterjave ali zagotoviti zavarovanje plačil.

Proces kreditne kontrole in pooblastila za dodeljevanje kreditnih limitov kupcem so opredeljena z internimi akti. V okviru kreditne kontrole je vzpostavljen tudi sistem rednega poročanja o terjatvah do kupcev in njihovi plačilni disciplini, ki omogoča pravočasno zaznavo kupcev s povečanim tveganjem neplačila in zagotavlja učinkovito obvladovanje kreditnih tveganj.

Proces kreditne kontrole v osnovi temelji na enotnih pravilih za vse kupce. Zaradi posebnosti posameznih prodajnih trgov so v posameznih odvisnih družbah uvedene dodatne lokalne kontrole. Procese kreditne kontrole redno prilagajamo spremembam na prodajnih trgih.

Kreditna kontrola zagotavlja stalno kontrolo kakovosti portfelja terjatev do kupcev. Rezultat procesa kreditne kontrole je nizek odstotek odpisov in slabitev terjatev glede na prodajo skupine Krka.

Majhna vrednost odpisov in slabitev terjatev je tudi posledica razpršenosti terjatev med veliko število kupcev in prodajnih trgov ter dejstva, da je glavnina terjatev odprta do kupcev, s katerimi ima skupina Krka dolgoletne poslovne izkušnje.

Skupna vrednost terjatev do kupcev v evrih se je ob koncu leta 2019 kljub 12-odstotni rasti prodaje znižala za 1 % glede na vrednost na začetku leta. Hitrost obračanja terjatev do kupcev se je v letu 2019 izboljšala.

Rezultat obvladovanja kreditnih tveganj je bil tudi v letu 2019 ugoden. Neto odpisi in slabitve terjatev so znašali samo 0,02 % letne prodaje skupine Krka. Znesek novo oblikovanega popravka vrednosti terjatev je bil nižji od

zneska odpravljenega popravka vrednosti terjatev, zato je bil vpliv neto slabitev in odpisov terjatev na končni rezultat skupine Krka v letu 2019 pozitiven.

Skupina Krka od leta 2009 del terjatev do kupcev zavaruje pri kreditni zavarovalnici. Zavarovane so terjatve do kupcev iz držav z ocenjenim povečanim kreditnim tveganjem. Zavarovanje plačil z bančnimi garancijami in akreditivi uporabljamo redkeje.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev, ki so bila najbolj izpostavljena kreditnemu tveganju, je bila na datum poročanja naslednja:

v tisoč EUR	Pojasnila	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Dana posojila	14	42.740	32.301
Finančne naložbe	15	11.855	14.109
Terjatve do kupcev	18	434.695	438.291
Denar in denarni ustrezniki	19	218.667	117.801
Skupaj		707.957	602.502

Med finančnimi sredstvi, izpostavljenimi kreditnemu tveganju, posebej prikazujemo dana posojila in terjatve do kupcev.

Dana posojila po regijah

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Slovenija	42.243	31.808
Jugovzhodna Evropa	60	80
Vzhodna Evropa	160	98
Srednja Evropa	261	257
Zahodna Evropa	16	58
Čezmorska tržišča	0	0
Skupaj	42.740	32.301

Terjatve do kupcev po regijah

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Slovenija	12.996	11.738
Jugovzhodna Evropa	71.725	74.015
Vzhodna Evropa	186.030	164.610
Srednja Evropa	74.076	72.932
Zahodna Evropa	86.365	111.259
Čezmorska tržišča	3.503	3.737
Skupaj	434.695	438.291

Pri zavarovalnici Coface PKZ, d. d. je bilo zavarovanih 71 % terjatev do kupcev (31. 12. 2018 pa 70 %).

Analiza starosti danih posojil na datum poročanja

v tisoč EUR	Bruto vrednost 2019	Popravek 2019	Bruto vrednost 2018	Popravek 2018
Nezapadlo	42.735	0	32.296	0
Že zapadlo do 20 dni	0	0	0	0
Že zapadlo od 21 do 50 dni	1	0	1	0
Že zapadlo od 51 do 180 dni	1	0	2	0
Že zapadlo več kot 180 dni	14	11	13	11
Skupaj	42.751	11	32.312	11

Analiza starosti terjatev do kupcev na datum poročanja

v tisoč EUR	Bruto vrednost 2019	Popravek 2019	Bruto vrednost 2018	Popravek 2018
Nezapadlo	420.532	888	422.073	947
Že zapadlo do 20 dni	11.504	96	13.703	159
Že zapadlo od 21 do 50 dni	867	45	732	10
Že zapadlo od 51 do 180 dni	1.377	162	3.456	244
Že zapadlo več kot 180 dni	25.921	24.315	23.765	24.078
Skupaj	460.201	25.506	463.729	25.438

Skupina Krka določenim kupcem podaljšuje plačilne roke. Če do podaljševanja rokov ne bi prihajalo, bi bil 31. 12. 2019 znesek nezapadlih terjatev 419.645 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil 392.727 tisoč EUR), zapadlih terjatev do 20 dni 11.408 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil 30.215 tisoč EUR), od 21 do 50 dni 822 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil 8.527 tisoč EUR), od 51 do 180 dni 1.214 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil 6.661 tisoč EUR) in zapadlih terjatev za več kot 180 dni 1.606 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil –250 tisoč EUR).

Gibanje popravka vrednosti danih posojil

v tisoč EUR	2019	2018
Stanje 1. 1.	11	11
Stanje 31. 12.	11	11

Gibanje popravka vrednosti terjatev brez terjatev do države in danih predumov

v tisoč EUR	2019	2018
Stanje 1. 1.	25.438	26.044
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	927	761
Odpis terjatev v breme popravkov	–200	–141
Odprava popravka vrednosti	–508	–600
Izterjane odpisane terjatve	–537	–216
Učinek tečajnih razlik	386	–410
Stanje 31. 12.	25.506	25.438

Likvidnostno tveganje

Skupina Krka je med poslovnimi partnerji znana po plačilni disciplini, majhni zadolženosti in stabilnih denarnih tokovih. V letu 2019 kratkoročnih kreditov nismo najemali, del denarnih presežkov smo med letom deponirali pri bankah. Vse obveznosti smo poravnali redno. Likvidnostno tveganje skupine Krka je bilo v letu 2019 majhno.

Obvladujoča družba centralizirano obvladuje likvidnostno tveganje v skupini Krka. Odvisne družbe se financirajo interno, prek obvladujoče družbe, pri kateri deponirajo tudi morebitne presežke sredstev.

Zaradi napovedanega marčevskega izstopa Združenega kraljestva iz EU smo v začetku leta večino računov pri Citibank (razen za USD in GBP) preselili iz Londona v Amsterdam. Do konca leta 2019 smo tudi ciljno združevanje denarnih sredstev (cash pooling) za 9 odvisnih družb usmerili na nov račun ter s tem optimizirali upravljanje denarja, ohranili pregled nad likvidnostjo družb v skupini Krka in zagotovili večjo varnost denarnih transakcij.

Zapadlost finančnih obveznosti

V tabelah v nadaljevanju so prikazane finančne obveznosti glede na rok zapadlosti.

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2019

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi					
		Skupaj	Do pol leta	Pol leta do 1 leto	1–2 leti	2–5 let	5–10 let
Finančne obveznosti							
Prejeta kratkoročna bančna posojila	3	3	3	0	0	0	0
Obveznosti iz najemov	13.000	13.000	1.437	1.362	2.303	5.369	2.529
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	128.560	128.560	128.560	0	0	0	0
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	114.411	114.411	114.411	0	0	0	0
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	14.421	14.421	14.421	0	0	0	0
Finančne obveznosti skupaj	270.395	270.395	258.832	1.362	2.303	5.369	2.529
Izvedeni finančni instrumenti	2.582	2.582	2.582	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti skupaj	2.582	2.582	2.582	0	0	0	0
Skupaj	272.977	272.977	261.414	1.362	2.303	5.369	2.529

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi				
		Skupaj	Do pol leta	Pol leta do 1 leto	1–2 leti	2–5 let
Finančne obveznosti						
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	136.551	136.551	136.551	0	0	0
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	106.070	106.070	106.070	0	0	0
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	11.574	11.574	11.574	0	0	0
Finančne obveznosti skupaj	254.195	254.195	254.195	0	0	0
Skupaj	254.195	254.195	254.195	0	0	0

Tveganje sprememb deviznih tečajev

Skupina Krka je zaradi razpršenega mednarodnega poslovanja izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev na nekaterih prodajnih in nabavnih trgih.

Valutna izpostavljenost izhaja iz različne vrednosti sredstev in obveznosti v posamezni valuti v izkazu finančnega položaja skupine Krka ter različne višine poslovnih prihodkov in odhodkov, ki jih ustvarjamo v posameznih valutah.

Ključne računovodske kategorije, ki tvorijo valutno pozicijo, so terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev ter financiranje odvisnih družb, ki ga zagotavlja obvladujoča družba.

Ruski rubelj ima s 44 % največji delež v valutni poziciji skupine Krka. Pozicija v rubljih izvira iz naslova terjatev do kupcev na ruskem trgu, deloma pa tudi iz naslova financiranja obvladujoče družbe v proizvodne zmogljivosti v Ruski federaciji.

Pomembnost ruskega prodajnega trga, višina valutne izpostavljenosti in nestanovitna vrednost ruskega rublja so razlogi, da obvladovanju tveganja ruskega rublja namenimo posebno pozornost.

Izpostavljenost ameriškemu dolarju predstavlja 19 % celotne valutne pozicije skupine Krka in izvira pretežno iz nabave izdelkov in proizvodnega materiala na azijskih trgih. Nabave v ameriških dolarjih se postopoma povečujejo, zato izpostavljenost v ameriških dolarjih od leta 2019 aktivno obvladujemo tudi z uporabo izvedenih finančnih instrumentov. V nasprotju z ostalimi valutami izkazujemo v ameriških dolarjih presežek obveznosti nad sredstvi, to je kratko valutno pozicijo.

Izpostavljenost romunskemu leju, ki predstavlja 10 % valutne pozicije, izvira iz terjatev do kupcev, ki so posledica daljših plačilnih rokov v državi. Izpostavljenost poljskemu zlotu je rezultat terjatev do kupcev in proizvodnih zmogljivosti, ki jih ima skupina na Poljskem, in predstavlja 10 % valutne pozicije. Ostale valute, med katere spadajo hrvaška kuna, britanski funt, švedska krona, madžarski forint, češka krona, ukrajinska grivna, srbski dinar, makedonski denar in kazahstanska tenga, predstavljajo 17 % valutne pozicije skupine Krka.

Premiki posameznih deviznih tečajev, ki jim je izpostavljena skupina Krka, so bili tudi v letu 2019 intenzivni.

Gibanje ruskega rublja je bilo v letu 2019 za Krko ugodno. V prvem četrtletju se je njegova vrednost okrepila, kar je v celoti nevtraliziralo padec ob koncu leta 2018. V nadaljevanju leta je bil rubelj stabilnejši in se je postopno krepil. Od začetka do konca leta se je vrednost ruskega rublja, izražena v evrih, zvišala za 14 %. Povprečna vrednost ruskega rublja je bila v letu 2019 2,2 % višja kot v letu 2018.

Na vrednost rublja je v letu 2019 pozitivno vplivalo zmanjšanje tveganja ekonomskih sankcij proti ruskim pravnim in fizičnim osebam, ekspanzivna denarna politika glavnih svetovnih centralnih bank in s tem povezane ugodne razmere na globalnih valutnih in kapitalskih trgih ter aktivnosti ruskih denarnih oblasti v kombinaciji s hitrim zniževanjem inflacije v Ruski federaciji. Geopolitična tveganja, povezana s spreminjajočo se ceno nafte, na svetovnih trgih še naprej predstavljajo tveganje za rubelj v prihodnjih obdobjih.

Vrednost poljskega zlota se je tudi v letu 2019 gibala v stabilnem pasu med 4,2 in 4,4 zlota za evro. Povprečna vrednost zlota, izražena v evrih, je bila v letu 2019 0,8 % nižja kot v letu 2018. Njegovo stabilnost zagotavljajo dobre makroekonomske razmere v državi in usklajenost denarnih politik poljske centralne banke in Evropske centralne banke.

Romunski lej je bil zaradi makroekonomskih neskladnosti in politične nestabilnosti v letu 2019 manj stabilen. Njegova vrednost v evrih se je od začetka do konca leta 2019 znižala za 2,5 %.

Vrednost hrvaške kune je tudi v letu 2019 ostala stabilna. Visoka nestanovitnost britanskega funta se je nadaljevala tudi v letu 2019, kar je bilo v skladu z nejasnostmi, povezanimi z izstopom Velike Britanije iz EU. V drugi polovici leta se je njegova vrednost okrepila in se ob koncu leta stabilizirala. Hrvaška kuna in britanski funt spadata med valute, v katerih skupina Krka izkazuje dolgo valutno pozicijo, vendar pa nestanovitnost teh dveh tečajev nima izrazitega vpliva na neto finančni izid skupine.

Nestanovitnost ameriškega dolarja v letu 2019 je bila posledica spremenjene denarne politike ameriške centralne banke, ki je v nasprotju s pričakovanji trikrat znižala ključno obrestno mero, in počasnega razreševanja trgovskega konflikta s Kitajsko.

Vrednost dolarja, izražena v evrih, se je od začetka do konca leta 2019 zvišala za 1,9 %, povprečna vrednost dolarja v evrih pa je bila 5,5 % višja kot v letu 2018.

V letu 2019 se je zaradi izboljšanja politične stabilnosti in ugodnih makroekonomskih gibanj v državi okrepila vrednost ukrajinske grivne, ki se je od začetka do konca leta 2019 okrepila za 18 %, povprečna vrednost grivne, izražena v evrih, pa je bila v letu 2019 11 % višja kot v letu 2018.

Skupina Krka valutna tveganja praviloma odpravlja z naravnimi metodami, predvsem s povečevanjem nabav in obveznosti v valutah, v katerih fakturira prodajo. Kadar to ni mogoče, se odločimo za uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali pa tveganje ostane nezavarovano. Za zavarovanje praviloma uporabljamo terminske pogodbe.

V letu 2019 smo nadaljevali politiko delnega zavarovanja tveganja ruskega rublja. S terminskimi pogodbami smo imeli zavarovane manj kot 50 % izpostavljenosti v ruskih rubljih. Iz naslova terminskih pogodb smo zaradi krepitve vrednosti rublja in stroška zavarovanja ustvarili negativni finančni rezultat.

Ob krepitvi vrednosti rublja od začetka do konca leta smo iz naslova dolge valutne pozicije v ruskih rubljih ustvarili pozitivne neto tečajne razlike v višini 24.243 tisoč EUR.

V zadnjem četrtletju smo zaradi rastoče izpostavljenosti del izpostavljenosti v ameriških dolarjih zavarovali s terminskimi pogodbami.

Iz naslova ostalih valut smo v letu 2019 ustvarili neto negativne tečajne razlike v vrednosti manj kot 1 milijon EUR. Tveganja ostalih valut nismo zavarovali. Večletno spremljanje gibanja tečajnih razlik in stroškov zavarovanja romunskega leja, poljskega zlota, češke krone, madžarskega forinta in hrvaške kune pokaže, da zavarovanje tveganja navedenih valut v primeru skupine Krka ni učinkovito. Nihanja tečajev teh valut v primerjavi z evrom so večinoma majhna.

Za ukrajinsko grivno, kazahstansko tengo, srbski dinar in nekatere druge valute, ki so v strukturi valutne izpostavljenosti skupine Krka manj pomembne, ni na voljo finančnih instrumentov za odpravo valutnih tveganj.

Pozitivni rezultat obvladovanja valutnih tveganj v letu 2019 je znašal 11.432 tisoč EUR. Neto finančni izid skupine Krka je bil v letu 2019 glede na leto 2018 boljši za 40.286 tisoč EUR in je znašal 10.173 tisoč EUR.

Izpostavljenost tveganju sprememb deviznih tečajev

31. 12. 2019					
v tisoč EUR	EUR*	PLN	HRK	RUB	RON
Dana posojila	42.336	232	0	67	20
Terjatve do kupcev	129.763	55.180	13.287	142.299	44.815
Denar in denarni ustrezniki	184.502	4.909	1.106	12.107	1.094
Poslovne obveznosti	-97.563	-2.065	-457	-10.889	-370
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja (neto)	259.039	58.256	13.936	143.584	45.558

* EUR je funkcionalna valuta in ne predstavlja izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev.

31. 12. 2018					
v tisoč EUR	EUR*	PLN	HRK	RUB	RON
Dana posojila	31.928	216	0	55	47
Terjatve do kupcev	139.356	56.810	13.365	133.857	49.145
Denar in denarni ustrezniki	62.084	9.088	3.741	15.373	9.222
Poslovne obveznosti	-109.265	-1.977	-625	-5.279	-693
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja (neto)	124.102	64.137	16.482	144.005	57.721

* EUR je funkcionalna valuta in ne predstavlja izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev.

Pomembni devizni tečaji

	Povprečni tečaj*		Končni tečaj*	
	2019	2018	2019	2018
PLN	4,30	4,26	4,26	4,30
HRK	7,42	7,42	7,44	7,41
RUB	72,46	74,04	69,96	79,72
RON	4,75	4,65	4,78	4,66

* število enot nacionalne valute za 1 EUR

Navedeni tečaji, ki so bili uporabljeni pri preračunu bilančnih postavk na dan 31. 12., so enaki referenčnemu tečaju Evropske centralne banke na dan 31. 12.

Analiza občutljivosti

Sprememba vrednosti navedenih valut za 1 % glede na EUR na dan 31. 12. 2019 oziroma 31. 12. 2018 bi poslovni izid pred davki spremenila za vrednosti, navedene v tabeli v nadaljevanju. Analiza, ki je za obe leti narejena na enak način, predpostavlja, da razen tečaja vse spremenljivke, predvsem obrestne mere, ostanejo nespremenjene. Pri izračunu vpliva spremembe tečajev navedenih valut je upoštevano stanje terjatev, obveznosti in posojil, ki so nominirani v lokalnih valutah.

v tisoč EUR	Vpliv na poslovni izid pred davki			
	2019		2018	
Sprememba navedene valute za	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %
RUB	1.436	-1.436	1.440	-1.440
PLN	583	-583	641	-641
HRK	139	-139	165	-165
RON	456	-456	577	-577

Vsaka nadaljnja sprememba navedenih valut za 1 % glede na EUR bi pomenila dodatno spremembo poslovnega izida pred davki za zgoraj navedene vrednosti.

Tveganje sprememb obrestnih mer

Tveganje sprememb obrestnih mer opredeljujemo kot nevarnost, da skupina Krka zaradi spremenjenih referenčnih tržnih obrestnih mer utрпи zvišanje stroškov financiranja iz naslova dolgoročnih finančnih virov ali znižanje prihodkov iz naslova dolgoročnih finančnih naložb.

Tveganje sprememb obrestnih mer pri kratkoročnih finančnih virih in kratkoročnih finančnih naložbah se obvladuje v okviru likvidnostnih tveganj skupine.

Skupina Krka v letu 2019 ni imela prejetih dolgoročnih posojil. Dolgoročne finančne naložbe niso vezane na referenčne tržne obrestne mere, zato skupina Krka ni izpostavljena tveganju sprememb referenčnih obrestnih mer.

Izpostavljenost tveganju sprememb obrestnih mer

v tisoč EUR	2019	2018
Finančni instrumenti po fiksni obrestni meri	42.740	32.301
Finančna sredstva	42.740	32.301
Finančne obveznosti	0	0
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri	0	0
Finančna sredstva	0	0
Finančne obveznosti	0	0

Analiza občutljivosti denarnega toka pri instrumentih z variabilno obrestno mero

Skupina Krka 31. 12. 2019 ni imela niti finančnih sredstev niti finančnih obveznosti po variabilni obrestni meri, zato povečanje oziroma zmanjšanje variabilne obrestne mere ne bi vplivalo na poslovni izid skupine.

Upravljanje kapitala

V skladu s sklepom 19. skupščine z dne 3. 7. 2014 je obvladujoča družba zmanjšala osnovni kapital z umikom 2.632.672 lastnih delnic, kar je predstavljalo 7,431 % vseh izdanih delnic. Po umiku je bil osnovni kapital v vrednosti 54.732 tisoč EUR razdeljen na 32.793.448 navadnih kosovnih imenskih delnic. Obstaja le en razred delnic, prva in edina izdaja delnic pa je potekala v letu 1995. Osnovni kapital je bil v celoti vplačan.

Primarni cilj upravljanja kapitala skupine Krka je zagotavljanje visokega kreditnega ratinga in ustreznih kazalnikov financiranja, s čimer zagotavlja ustrezen razvoj svojega poslovanja in ustvarja čim večjo vrednost za svoje delničarje.

Skupina Krka želi z upravljanjem in prilagajanjem kapitalne strukture slediti spremembam v ekonomskem okolju. Dividende izplačuje enkrat na leto v skladu s strateško usmeritvijo povečevanja dividend. Skupina Krka nima posebnih ciljev glede lastništva zaposlenih in nobenega programa delniških opcij.

V letih 2019 oziroma 2018 ni prišlo do sprememb v načinu upravljanja kapitala.

Skupina Krka za nadzor nad kapitalom uporablja kazalnik finančnega vzvoda, ki prikazuje delež neto zadolženosti v kapitalu in neto zadolženosti skupaj. Neto zadolženost vključuje prejeta posojila in poslovne obveznosti, zmanjšana za denar in njegove ustrezniške.

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Prejeta posojila	3	0
Poslovne in druge kratkoročne obveznosti	344.571	317.899
Denar in denarni ustrezniki	218.667	117.801
Neto zadolženost	125.907	200.098
Kapital	1.667.516	1.540.270
Kapital in neto zadolženost	1.793.423	1.740.368
Kazalnik finančnega vzvoda	7,0 %	11,5 %

Poštena vrednost

v tisoč EUR	2019		2018	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Nekratkoročno dana posojila	10.908	10.908	10.810	10.810
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	9.681	9.681	9.389	9.389
Kratkoročno dana posojila	31.832	31.832	21.491	21.491
Kratkoročne finančne naložbe	2.174	2.174	4.720	4.720
– finančna sredstva po poštenu vrednosti prek izkaza poslovnega izida	2.174	2.174	2.920	2.920
– izvedeni finančni instrumenti	0	0	1.800	1.800
Terjatve do kupcev	434.695	434.695	438.291	438.291
Denar in denarni ustrezniki	218.667	218.667	117.801	117.801
Prejeta kratkoročna posojila	–3	–3	0	0
Nekratkoročne poslovne obveznosti	–10.000	–10.000	0	0
Obveznosti iz najemov	–13.000	–13.000	0	0
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	–128.560	–128.560	–136.551	–136.551
Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	–114.411	–114.411	–106.070	–106.070
Ostale kratkoročne obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter predujmov	–14.421	–14.421	–11.574	–11.574
Druge kratkoročne obveznosti	–2.582	–2.582	0	0
– izvedeni finančni instrumenti	–2.582	–2.582	0	0
Skupaj	424.980	424.980	348.307	348.307

Sredstva in obveznosti glede na izračun njihove poštene vrednosti uvrščamo v tri ravni:

- 1. raven – sredstva po tržni ceni;
- 2. raven – sredstva, ki se ne uvrščajo v 1. raven, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi primerljivih tržnih podatkov;
- 3. raven – sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Poštena vrednost sredstev

v tisoč EUR	31. 12. 2019				31. 12. 2018			
	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti								
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	8.294	0	1.387	9.681	8.002	0	1.387	9.389
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek izkaza poslovnega izida	2.174	0	0	2.174	2.920	0	0	2.920
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	0	0	0	0	1.800	1.800
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti, skupaj	10.468	0	1.387	11.855	10.922	0	3.187	14.109
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita								
Nekratkoročno dana posojila	0	0	10.908	10.908	0	0	10.810	10.810
Kratkoročno dana posojila	0	0	31.832	31.832	0	0	21.491	21.491
Terjatve do kupcev	0	0	434.695	434.695	0	0	438.291	438.291
Denar in denarni ustrezniki	0	0	218.667	218.667	0	0	117.801	117.801
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita, skupaj	0	0	696.102	696.102	0	0	588.393	588.393
Skupaj	10.468	0	697.489	707.957	10.922	0	591.580	602.502

Poštena vrednost obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2019				31. 12. 2018			
	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj
Obveznosti, merjene po poštenu vrednosti								
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	2.582	2.582	0	0	0	0
Obveznosti, merjene po poštenu vrednosti, skupaj	0	0	2.582	2.582	0	0	0	0
Obveznosti, za katere je poštena vrednost razkrita				0				
Prejeta kratkoročna posojila	0	0	3	3	0	0	0	0
Nekratkoročne poslovne obveznosti	0	0	10.000	10.000	0	0	0	0
Obveznosti iz najemov	0	0	13.000	13.000				0
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	0	0	128.560	128.560	0	0	136.551	136.551
Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	0	0	114.411	114.411	0	0	106.070	106.070
Ostale kratkoročne obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter predujmov	0	0	14.421	14.421	0	0	11.574	11.574
Obveznosti, za katere je poštena vrednost razkrita, skupaj	0	0	280.395	280.395	0	0	254.195	254.195
Skupaj	0	0	282.977	282.977	0	0	254.195	254.195

Poštena vrednost vrednostnih papirjev za trgovanje je izračunana na osnovi borznega tečaja na datum poročanja brez zmanjšanja za morebitne stroške pri prodaji oziroma nakupu vrednostnih papirjev.

31. Posli s povezanimi osebami

Podatki o skupinah oseb

Konec leta 2019 so imeli člani uprave obvladujoče družbe v lasti 37.040 delnic družbe Krka, kar predstavlja 0,1129 % celotnega kapitala družbe in 0,1174 % glasovalnih pravic, člani nadzornega sveta obvladujoče družbe 2747 delnic, kar predstavlja 0,0084 % celotnega kapitala družbe in 0,0087 % glasovalnih pravic, direktorji odvisnih družb pa 3198 delnic ali 0,0098 % celotnega kapitala oziroma 0,0101 % glasovalnih pravic.

Lastniški deleži članov uprave in nadzornega sveta obvladujoče družbe in njihovi deleži v glasovalnih pravicah

	31. 12. 2019			31. 12. 2018		
	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)	Delež v glasovalnih pravicah (v %)	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)	Delež v glasovalnih pravicah (v %)
Člani uprave						
Jože Colarič	22.500	0,0686	0,0713	22.500	0,0686	0,0705
Aleš Rotar	13.915	0,0424	0,0441	13.915	0,0424	0,0436
Vinko Zupančič	120	0,0004	0,0004	120	0,0004	0,0004
David Bratož	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Milena Kastelic	505	0,0015	0,0016	505	0,0015	0,0016
Člani uprave skupaj	37.040	0,1129	0,1174	37.040	0,1129	0,1161
Člani nadzornega sveta, predstavniki lastnikov						
Jože Mermal	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Borut Jamnik	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Julijana Kristl	230	0,0007	0,0007	230	0,0007	0,0007
Mojca Osolnik Videmšek	617	0,0019	0,0020	452	0,0014	0,0014
Andrej Slapar	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Boris Žnidarič	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Člani nadzornega sveta, predstavniki zaposlenih		0,0000	0,0000			
Tomaž Sever	500	0,0015	0,0016	500	0,0015	0,0016
Franc Šašek	1.400	0,0043	0,0044	1.400	0,0043	0,0044
Mateja Vrečer	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Člani nadzornega sveta skupaj	2.747	0,0084	0,0087	2.582	0,0079	0,0081
Skupaj	39.787	0,1213	0,1261	39.622	0,1208	0,1242

Pri izračunu deleža v glasovalnih pravicah so bile izločene lastne delnice (1.234.252 na dan 31. 12. 2019 in 893.447 na dan 31. 12. 2018).

Bruto prejemki skupin oseb

v tisoč EUR	2019	2018
Člani uprave obvladujoče družbe	3.561	3.198
Direktorji odvisnih družb	2.507	2.613
Člani nadzornega sveta obvladujoče družbe	202	209
Člani nadzornih svetov in upravnih odborov odvisnih družb	1	1
Bruto prejemki skupin oseb skupaj	6.271	6.021

Prejemki članov uprave obvladujoče družbe in direktorjev odvisnih družb vključujejo plače, bonitete in morebitne druge prejemke.

Prejemki članov nadzornega sveta obvladujoče družbe vključujejo prejemke za opravljanje funkcije v okviru nadzornega sveta. Prejemki članov nadzornih svetov in upravnih odborov odvisnih družb, ki so hkrati člani uprave obvladujoče družbe ali zaposleni na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, ravno tako vključujejo samo prejemke za opravljanje funkcije v okviru nadzornih svetov in upravnih odborov.

Bruto prejemki zaposlenih na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so v letu 2019 znašali 12.732 tisoč EUR (11.568 tisoč EUR v letu 2018).

Prejemki članov uprave obvladujoče družbe v letu 2019

v tisoč EUR	Plača – fiksni del			Plača – variabilni del		Skupaj	
	Bruto	Neto izplačilo	Neto bonitete in drugi prejemki	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Jože Colarič	424	173	8	718	280	1.142	461
Aleš Rotar	337	138	11	481	188	818	337
Vinko Zupančič	288	117	14	400	156	688	287
David Bratož	276	117	9	393	154	669	280
Milena Kastelic	166	77	5	78	31	244	113
Prejemki članov uprave skupaj	1.491	622	47	2.070	809	3.561	1.478

v tisoč EUR	Neto bonitete in drugi prejemki					
	Menedžersko zavarovanje	Dodatno pokojninsko zavarovanje	Druge bonitete	Povračila stroškov	Regres za letni dopust	Skupaj
Jože Colarič	0,83	2,82	2,92	0,06	1,17	7,80
Aleš Rotar	0,00	2,82	5,57	0,95	1,19	10,53
Vinko Zupančič	1,87	2,82	7,45	0,86	1,20	14,20
David Bratož	0,00	2,82	4,45	0,96	1,20	9,43
Milena Kastelic	0,00	2,82	0,12	1,05	1,25	5,24
Prejemki članov uprave skupaj	2,70	14,10	20,51	3,88	6,01	47,20

Prejemki članov uprave obvladujoče družbe v letu 2018

v tisoč EUR	Plača – fiksni del			Plača – variabilni del		Skupaj	
	Bruto	Neto izplačilo	Neto bonitete in drugi prejemki	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Jože Colarič	408	166	8	624	244	1.032	418
Aleš Rotar	321	133	8	411	161	732	302
Vinko Zupančič	268	114	8	342	134	610	256
David Bratož	266	111	11	336	131	602	253
Milena Kastelic	159	75	5	63	25	222	105
Prejemki članov uprave skupaj	1.422	599	40	1.776	695	3.198	1.334

v tisoč EUR	Neto bonitete in drugi prejemki					Skupaj
	Menedžersko zavarovanje	Dodatno pokojninsko zavarovanje	Druge bonitete	Povračila stroškov	Regres za letni dopust	
Jože Colarič	0,83	2,82	3,58	0,04	0,63	7,90
Aleš Rotar	0	2,82	3,70	0,98	0,64	8,14
Vinko Zupančič	1,87	2,82	1,63	0,82	0,65	7,79
David Bratož	0	2,82	6,13	0,94	0,65	10,54
Milena Kastelic	0	2,82	0,56	1,06	0,70	5,14
Prejemki članov uprave skupaj	2,70	14,10	15,60	3,84	3,27	39,51

Druge bonitete vključujejo boniteto, povezano z uporabo službenega osebnega vozila tudi v zasebne namene, in morebitne druge bonitete. Povračila stroškov vključujejo povračila za stroške prevoza na delo in za prehrano med delom. Za opravljanje funkcije v nadzornih svetih ali upravnih odborih odvisnih družb člani uprave ne prejemajo sejin ali drugih plačil.

Prejemki članov nadzornega sveta obvladujoče družbe v letu 2019

v tisoč EUR	Osnovno plačilo za opravljanje funkcije		Sejnine		Potni stroški		Skupaj	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Prejemki članov nadzornega sveta, predstavnikov lastnikov								
Jože Mermal	23,25	16,91	1,10	0,80	0,00	0,00	24,35	17,71
Borut Jamnik	21,31	15,50	2,75	2,00	0,00	0,00	24,06	17,50
Julijana Kristl	19,38	14,09	2,53	1,84	0,37	0,27	22,28	16,20
Mojca Osolnik Videmšek*	9,21	6,70	1,27	0,92	0,09	0,07	10,57	7,69
Andrej Slapar	22,86	16,63	2,53	1,84	0,00	0,00	25,39	18,47
Boris Žnidarič	19,38	14,09	2,75	2,00	0,29	0,21	22,42	16,30
Hans-Helmut Fabry**	2,89	2,24	0,00	0,00	1,76	1,37	4,65	3,61
Prejemki članov nadzornega sveta, predstavnikov zaposlenih								
Franc Šašek	20,93	15,22	2,75	2,00	0,00	0,00	23,68	17,22
Tomaž Sever	19,38	14,09	2,53	1,84	0,36	0,26	22,27	16,19
Mateja Vrečer	19,38	14,09	2,53	1,84	0,00	0,00	21,91	15,93
Prejemki članov nadzornega sveta skupaj	177,97	129,56	20,74	15,08	2,87	2,18	201,58	146,82

* članica nadzornega sveta od 5. 7. 2019

** član nadzornega sveta do 13. 3. 2019

Po sklepu 16. skupščine delničarjev obvladujoče družbe, ki je bila 7. 7. 2011, člani njenega nadzornega sveta prejmejo za udeležbo na seji sejnino, ki za posameznega člana nadzornega sveta znaša 275,00 EUR bruto. Člani komisije nadzornega sveta prejmejo za udeležbo na seji komisije sejnino, ki za posameznega člana komisije znaša 80 % višine sejnine za udeležbo na seji nadzornega sveta. Sejnina za korespondenčno sejo znaša 80 % siceršnje sejnine. Posamezni član nadzornega sveta je ne glede na prej navedeno in torej ne glede na število udeležb na sejah v posameznem poslovnem letu upravičen do izplačila sejin, vse dokler skupni znesek sejin bodisi iz naslova sej nadzornega sveta bodisi iz naslova sej komisij nadzornega sveta ne doseže vrednosti 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije za posameznega člana nadzornega sveta glede na dejanska izplačila na letni ravni.

Člani nadzornega sveta poleg sejin prejmejo osnovno plačilo za opravljanje funkcije v višini 15.500 EUR bruto na leto na posameznega člana. Predsednik nadzornega sveta je upravičen tudi do doplačila v višini 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta, namestnik predsednika nadzornega sveta pa do doplačila v višini 10 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Člani komisije nadzornega sveta prejemajo doplačilo za opravljanje funkcije, ki za posameznega člana komisije znaša 25 % višine osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Predsednik komisije je upravičen tudi do dodatnega doplačila v višini 50 % doplačila za opravljanje funkcije člana komisije nadzornega sveta.

Člani nadzornega sveta in člani komisij nadzornega sveta prejemajo osnovno plačilo in doplačilo za opravljanje funkcije v sorazmernih mesečnih izplačilih, do katerih so upravičeni, dokler opravljajo funkcijo. Mesečno izplačilo znaša eno dvanajstino zgoraj navedenih letnih zneskov. Posamezni član komisije nadzornega sveta je ne glede na zgoraj navedeno in torej ne glede na število komisij, katerih član je ali jim predseduje, v posameznem poslovnem letu upravičen do izplačila doplačil, vse dokler skupni znesek takih doplačil ne doseže vrednosti 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije za posameznega člana nadzornega sveta glede na dejanska izplačila na letni ravni.

Posojila skupinam oseb

v tisoč EUR	Stanje		Odplačila v letu	
	31. 12. 2019	31. 12. 2018	2019	2018
Člani uprave obvladujoče družbe	0	0	0	0,45
Direktorji odvisnih družb	0	0	0	0
Člani nadzornega sveta obvladujoče družbe	0	0	0	0
Člani nadzornih svetov in upravnih odborov odvisnih družb	0	0	0	0
Posojila skupinam oseb skupaj	0	0	0	0,45

Posojila zaposlenim na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so 31. 12. 2019 znašala 177 tisoč EUR (147 tisoč EUR na dan 31. 12. 2018). Odplačila posojil zaposlenim na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, pa so v letu 2019 znašala 20 tisoč EUR (17 tisoč EUR v letu 2018).

31. Družbe v skupini Krka

Družbe v skupini Krka so s povezanimi osebami poslovale na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pri čemer so bile v medsebojnem prometu povezanih oseb uporabljene tržne cene izdelkov in storitev.

	Delež lastništva	Vrednost osnovnega kapitala 31. 12. 2019	Valuta	Število zaposlenih 31. 12. 2019	Število zaposlenih 31. 12. 2018
Obvladujoča družba					
KRKA, d. d., Novo mesto	100 %	54.732.265	EUR	5.907	5.496
Odvisne družbe					
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto*	100 %	14.753.239	EUR	578	580
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto**	99,7 %	1.003.000	EUR	33	36
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	100 %	143.027.200	HRK	204	181
KRKA ROMANIA S.R.L., Bukarešta, Romunija	100 %	37.000	RON	158	185
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	100 %	64.648	RSD	78	78
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Makedonija	100 %	49.020.600	MKD	40	41
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	100 %	19.550	BGN	78	67
KRKA FARMA d.o.o., Sarajevo, Sarajevo, Bosna in Hercegovina	100 %	20.000	BAM	1	1
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	100 %	5.361.374.765	RUB	505	447
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	100 %	753.874.800	RUB	1.719	1.860
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	100 %	100.000	UAH	383	380
TOO KRKA Kazakhstan, Almati, Kazahstan	100 %	13.500	USD	108	112
KRKA - POLSKA, Sp. z o.o., Varšava, Poljska	100 %	17.490.000	PLN	754	778
KRKA ČR, s. r. o., Praga, Češka republika	100 %	100.000	CZK	192	206
KRKA Magyarország Kft., Budimpešta, Madžarska	100 %	44.880.000	HUF	190	187
KRKA Slovensko, s.r.o., Bratislava, Slovaška	100 %	10.000	EUR	130	131
UAB KRKA Lietuva, Vilna, Litva	100 %	9.847	EUR	64	66
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	100 %	9.954	EUR	46	47
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	100 %	6.650.000	EUR	239	235
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	100 %	150.000	SEK	6	5
KRKA Pharma GmbH, Dunaj, Avstrija	100 %	36.500	EUR	22	24
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	100 %	10.000	EUR	41	36
KRKA FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	100 %	10.000	EUR	54	51
KRKA Farmaceutici Milano S.R.L., Milano Italija	100 %	10.000	EUR	73	71
KRKA France Eurl, Pariz, Francija	100 %	10.000	EUR	26	25
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	100 %	1.000	EUR	9	8
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	95 %	300.000	EUR	19	21
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	100 %	2.500	EUR	15	15
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	100 %	1.000	GBP	12	12
KRKA HELLAS E.P.E., Atene, Grčija	100 %	10.000	EUR	0	0
KRKA USA LLC, Wilmington, ZDA	100 %	10.000	USD	0	0
Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., Ningbo, Kitajska	60 %	96.023.322	CNY	12	8
Skupaj				11.696	11.390

31. 12. 2019 je imela odvisna družba Terme Krka 100-odstotni lastniški delež v družbi Golf Grad Otočec, d. o. o., odvisna družba Farma GRS 100-odstotni lastniški delež v GRS TEHFARMA, d. o. o., GRS VIZFARMA, d. o. o., GRS PREK FARMA, d. o. o., GRS EKO FARMA, d. o. o., GRS TREN FARMA, d. o. o., in GRS VRED FARMA, d. o. o., odvisna družba KRKA France Eurl pa 100-odstotni lastniški delež v družbi HCS bvba v Belgiji in 5-odstotni lastniški delež v odvisni družbi KRKA Belgium, SA.

32. Izobrazbena struktura zaposlenih v skupini Krka

	2019		2018	
	Povprečno število zaposlenih	Delež (v %)	Povprečno število zaposlenih	Delež (v %)
Doktorji znanosti	192	1,7	182	1,6
Magistri znanosti	384	3,3	376	3,4
Univerzitetna izobrazba	5.523	48,1	5.517	49,6
Visokostrokovna izobrazba	1.658	14,4	1.560	14,0
Višješolska izobrazba	284	2,5	275	2,5
Srednješolska izobrazba	2.337	20,4	2.086	18,7
Kvalificirani delavci	893	7,8	892	8,0
Nekvalificirani delavci	213	1,8	241	2,2
Skupaj (povprečje leta)	11.484	100,0	11.129	100,0

33. Posli z revizorskimi družbami

Pogodbena vrednost storitev revidiranja v skupini Krka v letu 2019 je bila 480 tisoč EUR (v letu 2018 460 tisoč EUR). Revizijske hiše so v letu 2019 opravile še za 33 tisoč EUR različnih nerevizijskih storitev (v letu 2018 za 27 tisoč EUR).

34. Dogodki po zaključku obračunskega obdobja

Navajamo dogodke, ki so se zgodili v obdobju od konca leta 2019.

V obdobju od 14. do 24. januarja 2020 so mediji povzemali zapise na romunskem spletnem portalu in v časopisu Libertatea, ki je poročal, da jim je uspelo pridobiti informacije o domnevnih nepravilnostih, ki naj bi jih izvajali zaposleni v Krkini odvisni družbi KRKA Romania S.R.L, Bukarešta (v nadaljevanju KRKA Romania). Javnost smo 17. januarja 2020 obvestili, da smo imenovali posebno skupino, ki je podrobno preverila delovanje Krkine odvisne družbe v zvezi z omenjenimi očitki. Ugotovitve notranje preiskave so pokazale, da obtožbe o domnevni korupciji v Romuniji, po katerih naj bi KRKA Romania delovala protizakonito in zdravila tržila s podkupovanjem zdravnikov, navodila za takšno ravnanje pa naj bi zaposleni v odvisni družbi dobili iz obvladujoče družbe, niso utemeljene. Pregled je pokazal, da je imelo podjetje v Romuniji ustrezna navodila matične družbe, ni pa možno povsem izključiti, da je v preteklosti kakšen posameznik v odvisni družbi kršil Krkina interna navodila ter pogodbene obveznosti iz delovnega razmerja. Glede na ugotovitve Krka uvaja ukrepe, ki bodo še izboljšali transparentnost poslovanja in spoštovanje pravil s področja skladnosti poslovanja na vseh področjih. Nadzorni svet se je seznanil s poročilom uprave in podpira ukrepe, ki so bili sprejeti v zvezi s tem.

Covid-19 je bolezen, ki jo povzroča nova vrsta koronavirusa (SARS-CoV-2). Svetovna zdravstvena organizacija je marca 2020 razglasila svetovno pandemijo.

Krka je sprejela vse potrebne ukrepe za zaježitev širitve okužbe, da bi zaščitila zdravje zaposlenih in zagotavljala neprekinjeno poslovanje. To je za proizvajalce zdravil poglavitni cilj, saj le na ta način lahko zagotavljamo, da ne pride do prekinitev v oskrbovalni verigi in pomanjkanja zdravil na svetovnih trgih.

Krka je takoj zmanjšala tveganja na sanitarnem in zdravstvenem področju. Upoštevala je izkušnje in ukrepe, ki so jih sprejeli njeni kitajski partnerji in italijanska podjetja. Nemudoma je sestavila strokovni tim zdravnikov in mikrobiologov ter tako okrepila interno službo, ki skrbi za varnost in zdravje pri delu. Procese je prilagodila tako, da zagotavljajo socialno distanciranje in uporabo zaščitnih sredstev. Izločila je bistvene povzročitelje tveganja v prostorih podjetja, omejila dostop do skupnih prostorov, zaprla dvigala, prilagodila način prehrane. S 25. februarjem je odpovedala prve in nato vse naslednje obiske skupin, dogodke, prireditve in izobraževanja, kar se je dalo, pa je izpeljala v e-obliki. Opredelila je postopke dezinfekcije, ki jih izvaja tako za zaposlene kot za prostore, material, vozila in delovna mesta. Vsem zaposlenim se meri temperatura ob vhodih v podjetje, po potrebi pa tudi med delovnim procesom. Vsi morajo nositi zaščitne maske. Pristojne službe so za zaposlene pripravile vrsto navodil in priporočil za izvajanje delovnih procesov in odgovorno obnašanje tako v podjetju kot doma.

Da bi dodatno zmanjšala tveganja, je Krka približno za polovico zaposlenih v Sloveniji za obdobje od 16. marca do 14. aprila odredila čakanje na delo doma, med njimi so starši otrok, starih do 10 let, in nosečnice. Na čakanje na delo doma je v skladu z mnenjem strokovnjakov za medicino dela napotila tudi zaposlene s kroničnimi boleznimi, ki spadajo v rizične skupine. V tem obdobju so bili v Krkinih prostorih navzoči samo zaposleni, ki so neposredno povezani z zagotavljanjem zdravil in skrbijo za nujne podporne procese, vsem drugim je podjetje omogočilo dostop do IT-sistemov in storitev. Tudi tisti, ki so bili na čakanju doma, so se vključevali v delovne procese, bili ves čas dosegljivi ter izvajali naloge po potrebi in glede na zmožnosti. Delo v Krkinih proizvodnih obratih v tujini je potekalo brez zastojev, marketinško-prodajni procesi pa so se izvajali različno, odvisno od ukrepov v posamezni državi.

Povprečna dnevna proizvodnja končnih izdelkov v skupini Krka se v tem času ni bistveno spremenila. Nabava surovin in repromateriala je potekala relativno normalno. Kontrola in zagotavljanje kakovosti izdelkov sta potekala nemoteno.

Povpraševanje po Krkinih izdelkih se je na večini trgov povečalo. Razmere za promocijo izdelkov pa so se zaradi ukrepov socialnega distanciranja spremenile, vendar strokovne službe svoje delo prilagajajo in se vse bolj zanašajo na stike prek e-tehnologije.

V logistiki nepremostljivih težav ni bilo, zaznavamo pa podaljšanje kopenskih transportnih poti, pomanjkanje kontejnerjev v pomorskem tovornem prometu in omejitve v letalskem tovornem prometu.

Krka terjatve celovito obvladuje, v trenutni situaciji je kreditno kontrolo še okrepila. Skupina Krka je pri zagotavljanju likvidnosti centralizirana, kar pomeni, da matična družba pokrije vse kratkoročne in dolgoročne potrebe po finančnih sredstvih odvisnih družb in absorbira njihove presežke denarja (sistem združevanja denarnih sredstev).

Uprava družbe pozorno spremlja razvoj dogodkov v državah, v katerih deluje skupina Krka. Krkin vertikalno integrirani poslovni model z razvojem, kontrolo kakovosti, dobro organizirano oskrbovalno verigo, številnimi lastnimi proizvodnimi zmogljivostmi, trženjsko-prodajnimi aktivnostmi in podpornimi dejavnostmi pokriva širok spekter procesov in dejavnosti na globalni ravni. Razvoj dogodkov, povezanih s širitvijo okužbe, njenimi posledicami in s tem povezanimi ukrepi držav, je še vedno nepredvidljiv. V skupini Krka v prvem četrtletju leta 2020 in do sprejema letnega poročila ni bilo negativnih posledic za oskrbovalno verigo. Za zdaj se je povpraševanje po naših izdelkih povečalo in mu z dobavami sledimo.

Dividendna politika in v okviru skupščinskega pooblastila program odkupa lastnih delnic v teh razmerah ostajata nespremenjena.

Od 1. 1. 2020 do 16. 4. 2020 smo pridobili 64.220 lastnih delnic. Konec tega obdobja je imela Krka 1.298.472 lastnih delnic (3,960 % vseh delnic).

Poročilo neodvisnega revizorja

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Delničarjem družbe Krka, d. d., Novo mesto

Mnenje

Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze družbe Krka, d. d., Novo mesto (družba) in njenih odvisnih družb (skupina), ki vključujejo konsolidiran izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2019 ter konsolidiran izkaz poslovnega izida, konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidiran izkaz gibanja kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja skupine na dan 31. decembra 2019 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa ("Uredba (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta"). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s *Kodeksom etike za računovodske strokovnjake*, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od skupine in da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov tekočega obdobja. Te zadeve smo upoštevali pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov kot celote ter pri oblikovanju našega mnenja o teh konsolidiranih računovodskih izkazih, in o teh ključnih revizijskih zadevah ne izražamo ločenega mnenja. Za vsako zadevo, ki jo posebej navajamo v nadaljevanju, v tem smislu opisujemo njeno obravnavo v okviru revizije.

Izpolnili smo vse svoje obveznosti, ki so opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov*, vključno s tistimi, ki so povezane s temi zadevami. Zato je revizija vključevala izvedbo postopkov, ki smo jih določili na podlagi naše ocene tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih. Rezultati naših revizijskih postopkov, vključno s postopki, ki smo jih opravili v zvezi z zadevami, ki jih navajamo v nadaljevanju, služijo kot podlaga za naše revizijsko mnenje o priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

**Building a better
working world**

Preizkus oslabilve blagovne znamke TAD Pharma in z njo povezanega dobrega imena

Na dan 31. decembra 2019 znaša vrednost blagovne znamke TAD Pharma in z njo povezano dobro ime 79,3 milijonov EUR in predstavlja 3,6 % vseh sredstev skupine. Preizkus oslabilve blagovne znamke in z njo povezanega dobrega imena je poslovodstvo pripravilo na podlagi izračuna vrednosti v uporabi in razporeditve dobrega imena na ustrezni denar ustvarjajoči enoti: obvladujočo družbo Krka in družbo TAD Pharma. Pri tem je poslovodstvo uporabilo predpostavke o prihodnjih tržnih in gospodarskih razmerah, kot so: stopnje rasti prodaje, dobičke pred obrestmi, davki in amortizacijo (EBITDA) ter diskontni stopnji.

Zaradi kompleksnosti izračuna, presojo poslovodstva in odvisnosti od tržnih razmer v prihodnosti smo preizkus oslabilve blagovne znamke TAD Pharma in z njo povezanega dobrega imena opredelili kot ključno revizijsko zadevo.

V okviru revizijskih postopkov smo ocenili ustreznost poslovdskih ocen v preteklih letih, ovrednotili in preskusili predpostavke, metodologijo, diskontne stopnje in podatke, ki jih je pri pripravi računovodskih izkazov uporabila skupina. V našo revizijsko skupino smo vključili tudi strokovnjaka s področja ocenjevanja vrednosti, kot pomoč pri presoji uporabljenih diskontnih stopenj in ustreznosti uporabljenega modela. Analizirali smo občutljivost rezultata preizkusa oslabilve posamezne denar ustvarjajoče enote in sicer, ali bi zaradi morebitne razumne spremembe predpostavk, kot so napovedi stopnje rasti prodaje in diskontnih stopenj, neodpisana knjigovodska vrednost sredstev presegla njihovo nadomestljivo vrednost.

Preverili smo tudi ustreznost razkritij o preizkusu oslabilve dobrega imena in blagovne znamke v pojasnilu 13 – Neopredmetena sredstva h konsolidiranim računovodskim izkazom in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poplačljiva vrednost terjatev do kupcev

Terjatve do kupcev so pomembne za skupino, ker predstavljajo 19,9 % vseh konsolidiranih sredstev na dan 31. decembra 2019. Zaradi prisotnosti na globalnem trgu je skupina izpostavljena kreditnemu in poslovnemu tveganju. Proces izterjave terjatev, ki ga skupina redno izvaja, je ključni element upravljanja z obratnim kapitalom skupine. Skupina ima vzpostavljene kontrolne postopke, ki med drugim vključujejo bonitetno oceno strank ter aktivno spremljanje plačil kupcev. Ocena poplačljive vrednosti terjatev do kupcev zahteva od poslovodstva uporabo predpostavk in presojo pri oceni popravka vrednosti terjatev.

Zaradi pomembnosti zneska terjatev do kupcev in ocene njihove poplačljivosti je poplačljiva vrednost terjatev do kupcev opredeljena kot ključna revizijska zadeva.

V okviru revizijskih postopkov smo preverili obstoj terjatev iz poslovanja, ki vključujejo, a ni omejeno na preskušanje kontrol v procesu prodaje, preverjanje podpornih odpremnih listin ter pridobitev potrditve zneskov vzorca terjatev do kupcev. Na podlagi podrobne analize starostne strukture terjatev in preveritve vzorca spomih terjatev do kupcev smo preverili ocene in predpostavke, ki jih je poslovodstvo uporabilo pri izračunu popravka vrednosti terjatev. Preverili smo, v kolikšni meri so terjatve do kupcev zavarovane pri zavarovalnicah in kakšni so postopki v zvezi z podaljševanjem plačilnih rokov po izvedeni prodaji.

Ocenili smo ustreznost razkritij skupine v zvezi s terjatvami do kupcev in s tem povezanimi tveganji (kreditno tveganje) ter starostno strukturo terjatev do kupcev v pojasnilu 30 – Finančni instrumenti in finančna tveganja – kreditno tveganje h konsolidiranim računovodskim izkazom in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Pripoznavanje prihodkov – rabati in popusti

Prihodki od prodaje se merijo z upoštevanjem danih popustov, spodbud in rabatov kupcem. Zaradi mnoštva in raznolikosti pogodbenih pogojev na trgih, na katerih poslujejo družbe v skupini, se ocenjuje, da je postopek ocenjevanja popustov, spodbud in rabatov, priznanih na podlagi prodaje med letom, kompleksen. Prihodki so pripoznani v trenutku prenosa kontrole nad sredstvom na kupca.

Pripoznavanje prihodkov smo opredelili kot ključno revizijsko zadevo, ker je eden izmed glavnih pokazateljev uspešnosti, ki ga spremlja družba, kar bi lahko ustvarjalo možnosti, da bi bili prihodki pripoznani, še preden bi prišlo do prenosa kontrole nad sredstvom na kupca.

Naši revizijski postopki so vključevali presojo primernosti računovodskih usmeritev družb v skupini za pripoznavanje prihodkov, vključno s tistimi, ki se nanašajo na popuste in rabate, ter ocenjevanje skladnosti politik z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Preverili smo učinkovitost notranjih kontrol družb v skupini nad izračunom popustov in rabatov ter pravilnim časovnim pripoznavanjem prihodkov. Testirali smo vzorec posameznih transakcij prodaj, ki so se dogodili pred datumom bilance stanja, kot tudi dobropise, izdane po koncu poslovnega leta, da bi ocenili, ali so bili ti prihodki pripoznani v ustreznem časovnem obdobju in, ali so bili bonusi in popusti na dan 31. decembra 2019 v celoti vračunani.

Ocenili smo ustreznost razkritja skupine v zvezi s prihodki v pojasnilu 5 – Prihodki iz pogodb s kupci in razkritja vračunanih bonusov in popustov v pojasnilu 25 – Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen konsolidiranih računovodskih izkazov, in našega mnenja o teh konsolidiranih računovodskih izkazih. Poslovodstvo je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo, ali so pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali kako drugače zgledajo pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost, da ocenimo, ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem, ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presojo, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v konsolidiranih računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene s konsolidiranimi računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost, da na podlagi našega poznavanja in razumevanja skupine, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost posloводства, revizijske komisije in nadzornega sveta za konsolidirane računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizijska komisija in nadzorni svet sta odgovorna za nadzor nad pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov. Nadzorni svet je odgovoren za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so konsolidirani računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da, posamično ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol skupine;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti posloводства uporabe predpostavke delujočega podjetja kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v konsolidiranih računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje skupine kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- pri reviziji skupine pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v zvezi s finančnimi informacijami podjetij ali poslovnih dejavnosti v skupini, da izrazimo mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za ustrezno usmerjanje, nadzor in izvedbo revizije skupine. Obenem smo izključno mi sami odgovorni za naše revizijsko mnenje.

Revizijsko komisijo in nadzorni svet med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Obenem smo revizijski komisiji in nadzornemu svetu predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s tem povezanimi nadzornimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili revizijsko komisijo in nadzorni svet, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve.

Poročilo o drugih pravnih in regulatornih zahtevah

Druge zahteve v zvezi z vsebino revizorjevega poročila v skladu z Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Imenovanje in potrditev revizorja

Za zakonitega revizorja revidirane skupine smo bili imenovani na skupščini družbe dne 4. julija 2019, predsednik nadzornega sveta pa je pogodbo o revidiranju podpisal dne 28. avgusta 2019. Pogodba je bila sklenjena za obdobje treh let.

Celotno neprekinjeno obdobje našega sodelovanja s skupino, vključno s predhodnimi podaljšanji (podaljšanje prvotnega obdobja, za katerega smo bili imenovani za revizorja družbe) in ponovnimi imenovanji za zakonitega revizorja skupine, znaša 8 let.

V imenu revizijske družbe Ernst & Young d.o.o. sta za opravljeno revizijo odgovorna pooblaščenca revizorja Janez Uranič in Mihael Rot.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

Naše mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu je skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe, ki smo ga izdali na dan 18. marca 2020.

Nerevizijske storitve

Za revidirano skupino nismo opravili nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz prvega odstavka petega člena Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, in smo pri opravljanju revizije zagotovili našo neodvisnost od revidirane skupine.

Poleg storitev obvezne revizije in tistih, ki so razkrite v letnem poročilu in računovodskih izkazih, nismo za družbo in njene odvisne družbe opravili nobenih drugih storitev.

Ljubljana, 25. marec 2020

Janez Uranič
Direktor, Pooblaščen revizor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

Mihael Rot
Pooblaščen revizor

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

RAČUNOVODSKI IZKAZI KRKE, D. D., NOVO MESTO

Izkaz finančnega položaja

v tisoč EUR	Pojasnila	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Sredstva			
Nepremičnine, naprave in oprema	12	613.210	604.923
Neopredmetena sredstva	13	28.410	28.842
Naložbe v odvisne družbe	14	329.335	325.502
Poslovne terjatve do odvisnih družb	15	39.491	38.885
Dana posojila	16	36.223	19.238
Finančne naložbe	17	9.680	9.388
Odložene terjatve za davek	18	13.187	11.780
Druga nekratkoročna sredstva		80	58
Nekratkoročna sredstva skupaj		1.069.616	1.038.616
Sredstva, namenjena prodaji		41	41
Zaloge	19	367.007	317.499
Sredstva iz pogodb s kupci		565	1.464
Terjatve do kupcev	20	443.840	390.948
Druge terjatve	20	18.011	15.404
Dana posojila	16	35.644	51.819
Finančne naložbe	17	0	1.800
Denar in denarni ustrezniki	21	195.236	98.474
Kratkoročna sredstva skupaj		1.060.344	877.449
Skupaj sredstva		2.129.960	1.916.065
Kapital			
Osnovni kapital	22	54.732	54.732
Lastne delnice	22	-73.774	-52.076
Rezerve	22	201.057	192.788
Zadržani dobički	22	1.482.163	1.356.856
Kapital skupaj		1.664.178	1.552.300
Obveznosti			
Rezervacije	25	105.677	87.882
Odloženi prihodki	26	1.659	2.030
Poslovne obveznosti	27	10.000	0
Obveznosti iz najemov		2.453	0
Nekratkoročne obveznosti skupaj		119.789	89.912
Poslovne obveznosti	27	182.423	170.354
Prejeta posojila	24	73.033	40.435
Obveznosti iz najemov		640	-
Obveznosti za davek od dobička		16.668	1.570
Obveznosti iz pogodb s kupci	28	14.609	17.340
Druge kratkoročne obveznosti	29	58.620	44.154
Kratkoročne obveznosti skupaj		345.993	273.853
Obveznosti skupaj		465.782	363.765
Kapital in obveznosti skupaj		2.129.960	1.916.065

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	Pojasnila	2019	2018
Prihodki od prodaje:		1.390.248	1.231.784
– prihodki iz pogodb s kupci	5	1.383.855	1.223.763
– ostali prihodki od prodaje		6.393	8.021
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov		–597.369	–532.668
Bruto dobiček		792.879	699.116
Drugi poslovni prihodki	6	3.780	3.765
Stroški prodajanja		–308.050	–305.066
– od tega neto slabitve in odpisi terjatev		300	–311
Stroški razvijanja		–155.495	–135.145
Stroški splošnih dejavnosti		–69.262	–63.365
Dobiček iz poslovanja		263.852	199.305
Finančni prihodki	10	34.410	17.382
Finančni odhodki	10	–14.751	–33.891
Neto finančni izid		19.659	–16.509
Dobiček pred davkom		283.511	182.796
Davek od dobička	11	–34.100	–19.467
Čisti dobiček		249.411	163.329
Osnovni dobiček na delnico (v EUR)	23	7,85	5,10
Popravljeni dobiček na delnico (v EUR)	23	7,85	5,10

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	Pojasnila	2019	2018
Čisti dobiček		249.411	163.329
Drugi vseobsegajoči donosi v letu			
<i>Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida</i>			
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev		292	568
Preračun pozaposlitvenih zaslužkov	25	–15.926	–583
Vpliv odloženih davkov		1.458	–53
Čisti drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida		–14.176	–68
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)		–14.176	–68
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)		235.235	163.261

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz sprememb lastniškega kapitala

v tisoč EUR	Rezerve							Zadržani dobički			Kapital skupaj
	Osnovni kapital	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerva za pošteno vrednost	Druge rezerve iz dobička	Preneseni dobiček	Dobiček v letu	
Stanje 1. 1. 2019	54.732	-52.076	52.076	105.897	14.990	30.000	-10.175	1.167.388	37.627	151.841	1.552.300
Vnos čistega dobička	0	0	0	0	0	0	0	0	0	249.411	249.411
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	-13.429	0	-747	0	-14.176
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	-13.429	0	-747	249.411	235.235
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu											
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	43.904	-43.904	0	0
Prenos dobička preteklih obdobj v preneseni dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	151.841	-151.841	0
Nakup lastnih delnic	0	-21.698	0	0	0	0	0	0	0	0	-21.698
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	21.698	0	0	0	0	0	0	-21.698	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	-101.659	0	-101.659
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu, skupaj	0	-21.698	21.698	0	0	0	0	43.904	6.278	-173.539	-123.357
Stanje 31. 12. 2019	54.732	-73.774	73.774	105.897	14.990	30.000	-23.604	1.211.292	43.158	227.713	1.664.178

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

v tisoč EUR	Rezerve							Zadržani dobički			Kapital skupaj
	Osnovni kapital	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerva za pošteno vrednost	Druge rezerve iz dobička	Preneseni dobiček	Dobiček v letu	
Stanje 1. 1. 2018	54.732	-40.588	40.588	105.897	14.990	30.000	-10.696	1.129.172	26.398	142.832	1.493.325
Vnos čistega dobička	0	0	0	0	0	0	0	0	0	163.329	163.329
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	521	0	-589	0	-68
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	521	0	-589	163.329	163.261
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu											
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	38.216	-38.216	0	0
Prenos dobička preteklih obdobj v preneseni dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	142.832	-142.832	0
Nakup lastnih delnic	0	-11.488	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.488
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	11.488	0	0	0	0	0	0	-11.488	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	-92.798	0	-92.798
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu, skupaj	0	-11.488	11.488	0	0	0	0	38.216	11.818	-154.320	-104.286
Stanje 31. 12. 2018	54.732	-52.076	52.076	105.897	14.990	30.000	-10.175	1.167.388	37.627	151.841	1.552.300

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz denarnih tokov

v tisoč EUR	Pojasnila	2019	2018
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Čisti dobiček		249.411	163.329
Prilagoditve za:		122.935	91.193
– amortizacijo	12, 13	82.077	83.188
– tečajne razlike		–758	1.172
– prihodke od naložbenja		–11.359	–17.769
– odhodke od naložbenja		16.047	3.178
– odhodke za obresti in ostale finančne odhodke		2.828	1.957
– davek od dobička	11	34.100	19.467
Dobiček iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev		372.346	254.522
Sprememba stanja poslovnih terjatev		–54.708	62.626
Sprememba stanja zalog		–49.508	–53.325
Sprememba stanja poslovnih dolgov		31.353	9.242
Sprememba stanja rezervacij		–135	254
Sprememba stanja odloženih prihodkov		–371	–378
Sprememba stanja drugih kratkoročnih obveznosti		–3.029	4.899
Plačani davek od dobička		–18.952	–32.514
Čisti denarni tok iz poslovanja		276.996	245.326
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Prejete obresti		1.215	566
Prejete dividende		358	975
Prejeti dobički		8.692	11.427
Prejemki od odtujitve nepremičnin, naprav in opreme		733	658
Nakup nepremičnin, naprav in opreme	12	–82.141	–67.242
Pridobitev neopredmetenih sredstev	13	–5.435	–6.331
Nakup odvisnih družb in deleža manjšinskih lastnikov brez pridobljenih finančnih sredstev		–3.834	–3.603
Dana nekratkoročna posojila		–4.177	–8.600
Prejeta odplačila danih nekratkoročnih posojil		10.182	1.351
Izdatki za pridobitev nekratkoročnih finančnih naložb		–43	–24
Prejemki od prodaje nekratkoročnih finančnih naložb		21	26
Izdatki iz naslova kratkoročnih finančnih naložb in posojil		–6.571	–17.958
Izdatki iz naslova izvedenih finančnih instrumentov		–7.540	–2.737
Prejemki iz naslova izvedenih finančnih instrumentov		0	3.255
Čisti denarni tok iz naložbenja		–88.540	–88.237
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Izdatki za dane obresti		–742	–433
Prejemki iz naslova kratkoročnih posojil		32.564	12.931
Izdatki iz naslova najemov		–718	0
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	22	–101.668	–92.811
Nakup lastnih delnic	22	–21.698	–11.488
Čisti denarni tok iz financiranja		–92.262	–91.801
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		96.194	65.288
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta		98.474	34.117
Učinki sprememb menjalnih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike		568	–931
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		195.236	98.474

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Krka, d. d., Novo mesto je obvladujoča družba skupine Krka s sedežem na Šmarješki cesti 6, 8501 Novo mesto, Slovenija. Računovodski izkazi družbe Krka se nanašajo na leto, ki se je končalo 31. 12. 2019.

Ukvarja se z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravila na recept in izdelki brez recepta) in veterinarskih izdelkov.

1. Podlage za pripravo računovodskih izkazov

Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi družbe Krka so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela Evropska unija, v skladu s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP, v nadaljevanju Odbor) in jih je sprejela tudi Evropska unija, in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD).

Uprava družbe Krka je računovodske izkaze odobrila 24. marca 2020.

Podlage za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen pri izvedenih finančnih instrumentih, finančnih instrumentih po poštenu vrednosti skozi poslovni izid in finančnih instrumentih po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, pri katerih je upoštevana poštena vrednost. Metode, uporabljene za merjenje poštene vrednosti, so opisane v pojasnilu 3.

Funkcijska in predstavitvena valuta

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, torej v funkcijski valuti družbe Krka. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot.

Uporaba ocen in presoje

Priprava računovodskih izkazov temelji tudi na določenih ocenah in predpostavkah uprave, ki vplivajo tako na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe Krka kot tudi na izkazane prihodke in odhodke obračunskega obdobja.

Ocena uprave družbe Krka med drugim vključuje določitev življenjske dobe in preostale vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih dolgoročnih sredstev, popravke vrednosti zalog in terjatev, popravke vrednosti naložb, finančne instrumente, predpostavke, pomembne za aktuarski izračun v zvezi z določenimi zasluški zaposlenih, ter predpostavke, ki so vključene v izračun morebitnih rezervacij za tožbe. Ne glede na to, da uprava družbe Krka med pripravo predpostavk skrbno prouči vse dejavnike, ki na to lahko vplivajo, je možno, da se dejanske posledice poslovnih dogodkov razlikujejo od ocenjenih. Zato je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo ter upoštevati morebitne spremembe poslovnega okolja, nove poslovne dogodke, dodatne informacije in izkušnje.

Glavne ocene in predpostavke na dan izkaza finančnega položaja, ki so vezane na prihodnje poslovanje in bi lahko povzročile vrednostno pomembnejše popravke knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, so navedene v nadaljevanju.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je uprava družbe Krka pripravila v procesu izvajanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v naslednjih pojasnilih:

- v pojasnilu 5 *Prihodki iz pogodb s kupci*

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem in sicer ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega družba Krka meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve. Pri oceni variabilnega nadomestila družba Krka posebej obravnava vračila pri čemer upošteva določila pogodb o prodaji izdelkov in storitev kupcem, zakonsko predpisana določila in poslovno prakso v danem okolju. Pri oceni variabilnega nadomestila mora družba Krka uporabiti bodisi metodo pričakovane vrednosti, bodisi metodo najverjetnejšega zneska odvisno od tega, katera od obeh bolje predvidi znesek nadomestila, do katerega bo družba Krka upravičena.

Glede na veliko število pogodb s kupci je družba Krka določila metodo pričakovane vrednosti kot najustreznejšo za oceno variabilnega nadomestila pri prodaji izdelkov s pravico do vračila. Pri ocenjevanju variabilnega nadomestila pri prodaji izdelkov s količinskim popustom, je družba Krka kombinacijo metode najverjetnejše vrednosti in metode pričakovane vrednosti določila kot najustreznejšo. Metodo, ki najbolj predvideva znesek variabilnega nadomestila, je izbrala predvsem zaradi številnih količinskih omejitev v pogodbi, zakonskih določil ter poslovne prakse v različnih okoljih. Metoda najverjetnejšega zneska je najprimernejša pri pogodbah z enotnim količinskim pragom, medtem ko je metoda pričakovane vrednosti najprimernejša za pogodbe z več kot enim količinskim pragom.

Pred vključitvijo kakršnega koli zneska variabilnega nadomestila v transakcijsko ceno družba Krka presodi, ali je znesek variabilnega nadomestila omejen. Na podlagi preteklih izkušenj, poslovnih napovedi in trenutnih gospodarskih razmer je družba Krka določila, da ocene variabilnega nadomestila niso omejene.

Družba Krka prodaja izdelke, za katere se na nekaterih trgih uporabljajo plačilni pogoji, ki so daljši od enega leta. Za tovrstne prodaje družba Krka na osnovi ustrezne diskontne stopnje pripozna prihodke in odhodke iz financiranja.

- v pojasnilu 14 *Preizkus oslabitve naložb v odvisne družbe*

Obvladujoča družba najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo indikatorji za oslabitve naložb v odvisne družbe. Za naložbe, kjer obstaja tveganje oslabitve, se poštena vrednost ugotavlja na osnovi sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, kar temelji na oceni pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote kot tudi določitvi primerne diskontne stopnje. Družba Krka je ugotovila, da na dan 31. 12. 2019 ni bilo potrebe po oslavitvi naložb v odvisne družbe.

- v pojasnilu 20 *Preizkus oslabitev terjatev*

Ob izdelavi računovodskih izkazov (četrtletnih in letnih) družba Krka oblikuje popravek vrednosti oziroma oslabitev terjatev, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v celotnem znesku ali da sploh ne bodo poravnane. Podlaga za izračun popravka je enotna metodologija, ki velja za skupino Krka in temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca. Metodologija vključuje kvantitativna in kvalitativna merila, združena v štiri sklope, ki so: analiza dosedanjega poslovanja s kupcem, analiza računovodskih izkazov kupca, kvalitativne ocene kupca, ki jih pripravijo sodelavci, zadolženi za prodajo, in ocena deželnega tveganja kupca. Na osnovi algoritma, ki vključuje vsa merila, se izračuna vrednost popravka terjatev za posameznega kupca.

- v pojasnilu 25 *Pozaposlitveni zasluški zaposlenih*

V okviru obvez za pozaposlitvene zasluge zaposlenih je evidentirana sedanja vrednost odpravnin ob upokojitvi. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna, ki temelji na predpostavkah in ocenah,

veljavnih v času nastanka izračuna, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, ocene smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za pozaposlitvene zasluge zaposlenih so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke, občutljive za spremembe navedenih ocen.

- v pojasnilu 25 *Rezervacije za tožbe in pogojne obveznosti*

Zoper družbo Krka je vloženih več tožb oziroma zahtevkov zaradi očitane kršitve intelektualne lastnine (patentnih pravic oz. konkurenčnega prava) in z drugih civilnopravnih področij. Rezervacija je pripoznana, ko ima družba Krka zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa družba Krka ne more vplivati. Uprava družbe redno preverja, ali je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. Če postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se v računovodskih izkazih zanjo oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

- v pojasnilu 28 *Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci*

Družba Krka ob izdelavi letnih računovodskih izkazov vračuna pogodbene popuste v primerih, ko kupci pravico do priznanja popusta na doseženo prodajo v tekočem letu pridobijo šele v prihodnjem letu, to je takrat, ko so izpolnjeni pogodbeno dogovorjeni pogoji za pridobitev popusta. Osnova za oceno višine teh popustov so dejstva, znana ob pripravi letnih računovodskih izkazov, izkušnje preteklega poslovanja s posameznimi kupci in druga relevantna dejstva.

- v pojasnilu 31 *Najemi*

Presoja družbe Krka ob pripoznavanju najemov vključuje merjenje obveznosti iz najema ter s tem oceno trajanja najema in obrestne mere, če ta ni sprejeta pri najemu, kot tudi oceno ali gre pri pogodbi za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem.

Družba Krka ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem. Pogodba je najemna oziroma vsebuje najem, če se s pogodbo prenaša pravica do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.

Družba Krka kot najemojemalec določi trajanje najema kot obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, skupaj z:

- a) obdobji, za katera velja možnost podaljšanja najema, če je precej gotovo, da bo ta možnost izrabljena, in
- b) obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da ta možnost ne bo izrabljena.

Pri tem upošteva vsa pomembna dejstva, okoliščine in pretekla ravnanja, ki zagotavljajo ekonomsko spodbudo za to, da družba Krka ne bi izrabila možnosti podaljšanja ali odpovedi.

Družba Krka ponovno oceni obdobje trajanja najema ob nastopu pomembnega dogodka ali pomembne spremembe okoliščin, ki jih obvladuje in lahko vplivajo na izrabo možnosti podaljšanja ali odpovedi pogodbe.

Družba Krka oceni predpostavljeno obrestno mero za izposojanje v primerih, ko obrestne mere v najemni pogodbi ni mogoče določiti. Ocena obrestne mere za izposojanje temelji na povprečni donosnosti obveznic izdajateljev iz ustrezne regije glede na ročnost pogodbe.

2. Pomembne računovodske usmeritve

Družba Krka uporablja enake računovodske usmeritve za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih računovodskih izkazih.

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, izjema so na novo sprejeti standardi in pojasnila. Oboji so navedeni v nadaljevanju in so bili upoštevani pri pripravi računovodskih izkazov, če je družba Krka imela navedene dogodke za poročano obdobje.

Novi standardi in pojasnila, ki so začeli veljati 1. januarja 2019

MSRP 16 – Najemi

Končna različica *MSRP 16 – Najemi* nadomešča *MRS 17 – Najemi*, *OPMSRP 4 – Določanje, ali dogovor vsebuje najem*, *SOP 15 – Poslovni najemi – spodbudnine* in *SOP 27 – Ocenjevanje vsebine transakcij, ki vključujejo pravno obliko najema*. *MSRP 16* uvaja nove zahteve za pripoznanje, merjenje, predstavljane in razkrivanje najemov. Standard od najemnika zahteva, da na dan računovodskih izkazov pripozna vse najeme v okviru enotnega modela.

Družba Krka je *MSRP 16* začela uporabljati na dan začetka obvezne uporabe 1. januarja 2019, prehod pa je izvedla na poenostavljen način. Pripoznala je kumulativni učinek začetne uporabe tega standarda brez preračuna primerjalnih obdobj za nazaj. Zaradi pripoznanja obveznosti iz najema in sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, oboje v enakem znesku, ni bilo vpliva na začetni saldo zadržanih dobičkov.

Družba Krka ob prehodu ni ponovno ocenjevala, ali pogodba vsebuje sestavino najema. Namesto tega je izkoristila praktično rešitev in *MSRP 16* uporabila za pogodbe, ki so bile z *MRS 17* in *OPMSRP 4* razvrščene med najeme.

Učinek prehoda na *MSRP 16* na izkaz finančnega položaja na dan 1. 1. 2019:

v tisoč EUR	Vpliv na izkaz finančnega položaja na dan 1. 1. 2019
Pravica do uporabe sredstev	3.953
Kratkoročne obveznosti	654
Dolgoročne obveznosti	3.299
Vpliv na kapital	0

Družba Krka ima sklenjene najemne pogodbe za različna sredstva: parkirne in poslovne prostore, stanovanja, skladišča, opremo in stavbno pravico. Pred uvedbo *MSRP 16* je najeme razvrščala med poslovne najeme, finančnih najemov pa ni imela. Za najeme, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme je pripoznala sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, in obveznosti iz najema.

Sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, so na dan prve uporabe pripoznana po knjigovodski vrednosti, ki je enaka višini obveznosti iz najemnin, kot da bi se ta standard uporabljal od datuma začetka najema, vendar diskontirano po predpostavljeni obrestni meri za izposojanje na datum začetne uporabe. Na dan prve uporabe so obveznosti iz najema merjene in pripoznane po sedanji vrednosti preostalih najemnin, diskontiranih z uporabo predpostavljene obrestne mere za izposojanje na datum začetne uporabe.

Ob prehodu na *MSRP 16* je družba Krka za vse najeme uporabila enoten pristop merjenja in pripoznanja, razen pri kratkoročnih najemih in najemih, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti (gl. Računovodske usmeritve – Najemi). Družba Krka je upoštevala posebne prehodne zahteve *MSRP 16* in izkoristila praktične rešitve, ki jih ta omogoča:

- enotno diskontno mero za portfelj najemov z razumno podobnimi značilnostmi,
- obračun najemov, ki se končajo prej kot v 12 mesecih od datuma začetne uporabe, kot kratkoročne najeme,
- izključitev začetnih neposrednih stroškov iz merjenja sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, na datum začetne uporabe;

- uporabo ugotovitev za nazaj, na primer pri določanju trajanja najema, če pogodba vsebuje možnost podaljšanja ali odpovedi najema.

Uskladitev obveznosti iz najemov na dan 1. januarja 2019 s sprejetimi obvezami za poslovni najem z uporabo MRS 17 na dan 31. decembra 2018:

v tisoč EUR	Uskladitev obveznosti na dan 1. 1. 2019
Obveze za poslovne najeme na dan 31. 12. 2018	3.218
– zmanjšanje obvez za kratkoročne najeme	–184
– zmanjšanje obvez iz najemov, ki niso predmet MSRP 16	–241
Obveze za poslovne najeme, ki so predmet MSRP 16 na dan 31. 12. 2018	2.793
Tehtana povprečna obrestna mera za izposojanje na dan 1. 1. 2019	1,67 %
Diskontirane obveze za poslovne najeme na dan 1. 1. 2019	2.570
– povečanje obveznosti iz najemov, ki niso bile vključene v obveze za poslovne najeme na dan 31. 12. 2018	319
– povečanje plačil v zvezi s podaljšanjem obdobj, ki niso bila vključena v obveze za poslovne najeme na dan 31. 12. 2018	1.064
Obveznosti iz najema na dan 1. 1. 2019	3.953

Dopolnitev MSRP 9 – Predplačilne funkcije z negativnim nadomestilom

Dopolnitev podjetju dovoljuje, da finančna sredstva s predplačilnimi značilnostmi, ki pogodbeni stranki dovoljujejo ali od nje zahtevajo bodisi plačilo ali prejem razumnega nadomestila za predčasno prekinitev pogodbe (tako da gre z vidika imetnika sredstva za »negativno nadomestilo«), izmeri po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Dopolnitev ne vpliva na računovodske izkaze družbe Krka.

Dopolnitve MRS 28 – Dolgoročne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Dopolnitve obravnavajo vprašanje, ali spada merjenje dolgoročnih naložb (zlasti z vidika zahtev po slabitvi dolgoročnih naložb v pridružene družbe in skupne podvige, ki so po vsebini del »čiste naložbe« v pridruženi družbi ali skupnem podvigu), v okvir MSRP 9, MRS 28 ali gre za kombinacijo obeh. Pojasnjujejo, da mora podjetje pri priznanju dolgoročnih naložb, ki niso merjene po kapitalski metodi, uporabiti določila MSRP 9 – Finančni instrumenti pred uporabo MRS 28. Pri uporabi MSRP 9 podjetje ne upošteva nobenih prilagoditev knjigovodske vrednosti dolgoročnih deležev, ki sicer izhajajo iz uporabe MRS 28. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje niso vplivala.

OPMSRP 23 – Negotovost pri obračunavanju davka od dohodkov pravnih oseb

Pojasnilo obravnava negotovost pri obračunu davka od dohodka pravnih oseb, ki vpliva na uporabo MRS 12. Uvaja smernice za obračunavanje negotovih davčnih obravnav ločeno ali skupaj, pregled davčnih organov, uporabo ustrezne metode, ki odraža te negotovosti, in upoštevanje sprememb dejstev in okoliščin. Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnila na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne vplivajo bistveno.

Dopolnitve MRS 19 – Sprememba, omejitev ali poravnava programa

Dopolnitve standarda od podjetij zahtevajo, da pri določanju kratkoročnih stroškov zaslužkov zaposlenih in neto zneska obresti v preostalem letnem obdobju poročanja po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa zaslužkov zaposlenih, uporabijo posodobljene aktuarske predpostavke. Obenem pojasnjujejo vpliv upoštevanja sprememb, omejitev ali poravnave programa na zahteve v zvezi z zgornjo mejno vrednostjo sredstev. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje niso vplivala.

Letne izboljšave standardov in pojasnil iz obdobja 2015–2017

UOMRS je objavil sklop letnih izboljšav *MSRP* za obdobje 2015–2017, ki predstavlja zbirko dopolnitev in sprememb standardov. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje niso vplivala.

Dopolnitve MSRP 3 – Poslovne združitve in MSRP 11 – Skupni dogovori

Dopolnitve *MSRP 3* pojasnjujejo, da ob pridobitvi nadzora nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, podjetje ponovno izmeri vse predhodno posedovane deleže v tem poslovanju. Dopolnitve *MSRP 11* pojasnjujejo, da ob pridobitvi skupnega nadzora nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, podjetje ne izmeri ponovno prej posedovanih deležev v tem poslovanju.

Dopolnitve MRS 12 – Davek od dobička

Dopolnitve standarda pojasnjujejo, da podjetje davčne posledice iz naslova plačil finančnih instrumentov, ki so razvrščeni v kapital, pripozna v isti postavki, v kateri je pripozna pretekle transakcije ali dogodke, ki so ustvarili bilančni dobiček.

Dopolnitve MRS 23 – Stroški izposojanja

Dopolnitve pojasnjujejo 14. člen standarda, ki pravi, da v trenutku, ko sredstvo izpolnjuje pogoje za njegovo nameravano uporabo ali prodajo in je del posojila, ki se nanaša na to sredstvo neporavnan, to posojilo vključi med sredstva prejetih posojil.

Tuje valute

Posli v tuji valuti

Posli (transakcije in stanja), izraženi v tuji valuti, se preračunajo v evre (funkcijsko valuto družbe Krka) po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na datum poročanja, se preračunajo v evre po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Nedenarne postavke in obveznosti, katerih izvirna vrednost je izražena v tuji valuti, se pretvorijo v evre po menjalnem tečaju na datum poročanja. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in vrednotene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po menjalnem tečaju na dan, ko je bila določena poštena vrednost. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih instrumentov, ki se pripoznajo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Nedenarne postavke, merjene po izvorni vrednosti v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju, ki je veljal na dan transakcije.

Finančni instrumenti

Začetno pripoznanje in merjenje

Ob začetnem pripoznanju družba Krka razvrsti finančna sredstva kot naknadno izmerjena po odplačni vrednosti, pošteni vrednosti skozi vseobsegajoči donos in po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Razvrstitev finančnih sredstev ob začetnem pripoznanju je odvisna od značilnosti pogodbenega denarnega toka finančnega sredstva in poslovnega modela družbe Krka za upravljanje z njimi. Razen za terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je uporabila praktično korist, družba Krka ob prvotnem pripoznanju finančno sredstvo izmeri po pošteni vrednosti, ki je v primeru finančnega sredstva, ki ni pripoznano po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je družba uporabila praktično korist, se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z *MSRP 15*. Glejte računovodske usmeritve v razdelku *Prihodki iz pogodb s kupci*.

Za razvrstitev in merjenje finančnega sredstva po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti skozi vseobsegajoči donos mora finančno sredstvo ustvariti denarne tokove, ki so »izključno plačila glavnice in obresti (SPPI)« na znesek preostale glavnice. Ocena se imenuje test SPPI in se izvaja na ravni posameznega instrumenta.

Poslovni model družbe Krka za upravljanje s finančnimi sredstvi določa, kako družba Krka obvladuje svoja finančna sredstva, da zagotovi denarne tokove. Poslovni model določa, ali bodo denarni tokovi posledica zbiranja pogodbenih denarnih tokov, prodaje finančnih sredstev ali obojega.

Nakup ali prodaja finančnih sredstev, ki zahteva dobavo sredstev v roku, določenem z uredbo ali konvencijo na trgu (redni promet), se pripozna na datum trgovanja, to je na dan, ko družba Krka sprejme zavezo o nakupu ali prodaji.

Naknadno merjenje

Po prvotnem merjenju so finančna sredstva razvrščena v štiri kategorije:

- finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti),
- finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi izkaz vseobsegajočega donosa z recikliranjem kumulativnih dobičkov in izgub (dolžniški instrumenti),
- finančna sredstva, pripoznana po poštenu vrednosti skozi izkaz vseobsegajočega donosa brez recikliranja kumulativnih dobičkov in izgub po odpravi pripoznanja (kapitalski instrumenti),
- finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid.

Finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti)

Dana posojila družbe Krka so na osnovi testa lastnosti instrumenta razvrščena kot finančna sredstva po odplačni vrednosti, saj so denarni tokovi tega instrumenta izključno plačila obresti in glavnice.

Finančna sredstva družbe Krka po odplačni vrednosti vključujejo tudi terjatve iz poslovanja.

Po začetnem pripoznanju se te naložbe merijo z uporabo metode učinkovitih obresti in so predmet oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembi ali oslabitvi teh sredstev.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (dolžniški instrumenti)

Naložbe družbe Krka v dolžniške vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva po poštenu vrednosti prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa.

Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po poštenu vrednosti. Prihodki iz obresti, tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve ali razveljavitve se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in se izračunajo na enak način kot pri finančnih sredstvih, izmerjenih po odplačni vrednosti. Vse ostale spremembe poštene vrednosti se pripoznajo prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa. Po odpravi pripoznanja se kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki je pripoznana v izkazu drugega vseobsegajočega donosu, prenese v poslovni izid.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)

Naložbe družbe Krka v kapitalske vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva po poštenu vrednosti prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa. V to skupino je nepreklicno razvrstila tako naložbe, ki kotirajo na delujočem trgu, kot tiste, ki ne.

Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po poštenu vrednosti. Spremembe poštene vrednosti so pripoznane neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba ne prenese v poslovni izid.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid

Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid ali finančna sredstva, ki jih mora podjetje izmeriti po poštenu vrednosti. Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti, vključno z ločenimi vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti, so razvrščeni v skupino finančnih sredstev, ki so namenjena trgovanju, razen če gre za instrumente učinkovitega varovanja pred tveganjem. Finančna sredstva, ki ustvarjajo denarne tokove, ki niso le plačila glavnice in obresti, se razvrstijo in izmerijo po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, ne glede na poslovni model.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid so v izkazu finančnega položaja izkazana po poštenu vrednosti z neto spremembami poštene vrednosti, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Naložbe v odvisne družbe

Nekratkoročne finančne naložbe v kapital odvisnih družb, ki so vključene v konsolidirane računovodske izkaze, se vrednotijo po nabavni vrednosti. Udeležba v dobičku odvisne družbe je pripoznana v poslovnem izidu obvladujoče družbe, ko je sprejet ustrezen sklep o razporeditvi dobička. Če je zaradi izgube odvisne družbe potrebna oslabitev naložbe, se znesek izgube zaradi oslabitve izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov.

Osnovni kapital

Odkup lastnih delnic

Ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila, vključno s stroški, ki se nanašajo neposredno na odkup, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala.

Dividende

Dividende se v računovodskih izkazih družbe Krka pripoznajo v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazane po svoji nabavni vrednosti oziroma po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in izgubo, nabrano zaradi oslabitve (glej računovodsko usmeritev Oslabitev sredstev). Nepremičnine, naprave in oprema, ki so bile na svojo pošteno vrednost prevrednotene 1. 1. 2004 oziroma na dan prehoda na *MSRP*, se izmerijo na osnovi svoje poštene vrednosti na ta datum.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Nabavna vrednost v družbi Krka izdelanega sredstva zajema stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo, (po potrebi) začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve sredstva ter obnovitve mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja. Nabavljeno programsko opremo, ki pomembno prispeva k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstviti kot del opreme.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva.

Dobiček ali izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo ter izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi prihodki oziroma med drugimi poslovnimi odhodki.

Družba Krka v nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme od 1. 1. 2009 všteva tudi stroške izposojanja, če jih je možno neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi. Če si sredstva izposodi nenamensko in jih ni možno neposredno pripisati nakupu sredstva v pripravi, usredstvi sorazmerni del stroškov samo v primeru, ko stroški izposojanja presežejo 10 % vrednosti vseh naložb v obdobju. Sorazmerni del stroškov izračuna z uporabo usredstvovalne mere kot tehtanega povprečja stroškov izposojanja, ki se nanašajo na tiste izposoje, ki v obdobju še niso poravnane. Tako izračunan sorazmerni del stroškov izposojanja poveča nabavno vrednost pomembnih sredstev v pridobivanju; to so tista, ki predstavljajo več kot 10 % vrednosti vseh naložb v obdobju in katerih gradnja traja več kot šest mesecev.

Kasnejši stroški

Družba Krka v knjigovodski vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ob nastanku pripoznava tudi stroške zamenjave posameznega dela tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane s sredstvom, pritekale v družbo, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske

vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški so v poslovnem izidu ob nastanku pripoznani kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega sredstva oziroma njegovih sestavnih delov. Zemljišča in sredstva v pridobivanju se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti so naslednje:

- za zgradbe od 15 do 60 let,
- za naprave in opremo od 2 do 20 let,
- za pohoštvo 5 let,
- za računalniško opremo od 4 do 6 let,
- za transportna sredstva od 5 do 15 let.

Neopredmetena sredstva

Raziskovanje in razvijanje

Vsi stroški, povezani z lastnim razvojno-raziskovalnim delom v družbi Krka, se v poslovnem izidu pripoznajo kot odhodek takoj ob nastanku.

Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, ki jih je pridobila družba Krka in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in za izgube, nabrane zaradi oslabitve (glej računovodsko usmeritev Oslabitve sredstev).

Kasnejši stroški

Kasnejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški so v poslovnem izidu pripoznani kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za programsko opremo, licence in druge pravice so od 2 do 10 let.

Zaloge

V izkazu finančnega položaja se zaloge vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost se določi po prodajni vrednosti na datum poročanja, zmanjšani za prodajne stroške in morebitne ostale splošne stroške, ki so običajno povezani s prodajo.

Zaloge surovin in materiala ter pomožnega in embalažnega materiala so ovrednotene po nabavnih cenah z vsemi odvisnimi stroški nabave. Pri izkazovanju zalog materiala družba Krka uporablja drsečo nabavno ceno. Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov se vrednotijo po standardnih cenah, ki poleg neposrednih stroškov materiala vključujejo tudi proizvodne stroške ob normalni uporabi proizvodnih sredstev, in sicer neposredne stroške dela, neposreden strošek amortizacije, neposredne stroške storitev, energetskih virov, vzdrževanja, kakovosti. Odmiki od stalnih cen se izračunavajo tako, da je zadoščeno sprotnemu vrednotenju zalog po proizvodnih stroških. Količinske enote trgovskega blaga so ovrednotene po nabavni ceni, ki jo sestavljajo kupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave, zmanjšani za morebitne popuste. Pri izkazovanju zalog trgovskega blaga družba Krka uporablja drseče nabavne cene.

Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

Družba Krka pripozna popravek pričakovanih kreditnih izgub za vse dolžniške instrumente, ki niso izkazani po poštenih vrednostih skozi poslovni izid. Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi, in vsemi denarnimi tokovi, za katere družba Krka pričakuje, da jih bo prejela, diskontiranimi na približek prvotne efektivne obrestne mere. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja ali drugih povečanj kreditov, ki so sestavni del pogodbenih pogojev.

Popravki pričakovanih kreditnih izgub se priznavajo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se popravki pričakovanih kreditnih izgub pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil in so možne v naslednjih 12 mesecih (12-mesečni popravek pričakovanih kreditnih izgub). Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, mora družba Krka pripoznati popravek iz naslova izgube, ki jo pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila (vseživljenjska pričakovana izguba).

Za terjatve iz poslovanja in sredstva iz pogodb družba Krka uporablja poenostavljen pristop za izračun pričakovane kreditne izgube. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja oziroma za katere družba Krka uporablja praktično rešitev (pogodbe, ki trajajo leto ali manj), se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z *MSRP 15*, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

Zato družba Krka ne spremlja sprememb v kreditnem tveganju, temveč namesto tega priznava popravek za izgube, ki temelji na vseživljenjski pričakovani kreditni izgubi na vsak datum poročanja. Družba Krka je oblikovala matriko rezervacij, ki temelji na njenih preteklih izkušnjah s kreditno izgubo, prilagojeno za morebitne prihodnje dejavnike, ki so značilni za dolžnike in gospodarsko okolje. Podlaga za izračun popravka je enotna metodologija, ki velja za družbo Krka in temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca.

Nefinančna sredstva

Družba Krka ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost svojih nefinančnih sredstev, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi na sredstva enote (skupine enot), in to sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je večja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za potrebe preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše denar ustvarjajoče enote, ki so najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev.

Izgube zaradi oslabitve sredstev v preteklih obdobjih družba Krka na datum poročanja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo ne obstaja več. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba Krka določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

Kratkoročni zasluži zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluži zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

Nekratkoročni zasluži zaposlenih

Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluži zaposlenih

Družba Krka je v skladu z zakonskimi predpisi zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlenim in odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v vrednosti ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na datum poročanja, za zaposlene v tistih državah, kjer obstaja zakonska obveza za izplačilo odpravnin in jubilejnih nagrad. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pri izračunu je uporabljena metoda projicirane enote. V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oziroma nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub pa v drugem vseobsegajočem donosu.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba Krka zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Družba Krka določi rezervacije z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Rezervacije za tožbe

Družba Krka izkazuje rezervacije za tožbe, ki potekajo in so povezane z domnevnimi kršitvami patentov. Vsako leto preveri upravičenost oblikovanih rezervacij glede na stanje spora in verjetnost ugodne ali neugodne rešitve spora. Višina rezervacij se določi glede na znano višino škodnega zahtevka ali glede na pričakovano možno višino, če dejanski zahtevšek še ni znan.

Najemi

Družba Krka ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo ali pogodba vsebuje najem. Pogodba je najemna oziroma vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.

Družba Krka določi trajanje najema kot obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, skupaj z:

- a) obdobji, za katera velja možnost podaljšanja najema, če je precej gotovo, da bo ta možnost izrabljena, in
- b) obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da ta možnost ne bo izrabljena.

Družba kot najemnik

Družba Krka kot najemnik vse najeme pripozna in meri enako, razen kratkoročne najeme in najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti. V teh primerih uporablja praktično rešitev, ki jo omogoča standard, in najemnine pripozna kot odhodke na podlagi enakomerne časovne metode, ki velja skozi celotno obdobje trajanja najema. Praktična rešitev je uporabljena za najeme, pri katerih je doba trajanja krajša od 1 leta, in najeme, pri katerih je vrednost novega sredstva, ki je predmet najema, manjša od 5.000 EUR.

Družba Krka na datum začetka najema (tj. na dan, ko je sredstvo v najemu na razpolago za uporabo) pripozna opredmeteno osnovno sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema.

Sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe

Sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, družba Krka meri po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijo in izgube zaradi oslabilve sredstev, s prilagoditvijo nabavne vrednosti ob vsakem ponovnem merjenju obveznosti iz najema. Nabavna vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, zajema obveznost iz najema po sedanjih vrednosti najemnin, ki še niso plačane, začetne neposredne stroške, plačila najemnine, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete spodbude za najem in oceno stroškov, ki bodo nastali

pri demontaži ali odstranitvi sredstva, ki je predmet najema, obnovitvi mesta, na katerem se nahaja, ali vrnitvi sredstva v stanje, kot se zahteva v pogojih najema.

Sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, družba Krka amortizira po enakomerni časovni metodi v ocenjeni dobi najema ali ocenjeni dobi koristnosti sredstev, in sicer v tistem obdobju, ki je krajše.

Obveznosti iz najema

Na datum začetka najema družba Krka izmeri in pripozna obveznost iz najema po sedanji vrednosti vseh najemnin, ki bodo plačane v ocenjeni dobi najema. Najemnine, zajete pri merjenju obveznosti iz najema, vključujejo nesprejemljive najemnine, zmanjšane za terjatve za spodbude za najem, sprejemljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje, in zneske, za katere se pričakuje, da jih bo družba Krka plačala na podlagi jamstev za preostalo vrednost. Obveznost iz najema vključuje tudi izpolnitveno ceno možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo družba Krka izrabila to možnost, in plačila kazni za odpoved najema, če trajanje najema odraža, da bo družba Krka izrabila možnost odpovedi najema. Sprejemljive najemnine, ki niso zajete pri merjenju obveznosti iz najema v obdobju oziroma niso odvisne od indeksa ali stopnje, v katerem nastopi dogodek ali pogoj, ki sproži plačila, skupina Krka po datumu začetka najema pripozna v poslovnem izidu.

Pri izračunu sedanje vrednosti najemnin družba Krka uporabi obrestno mero izposojanja, ki temelji na povprečni donosnosti obveznic izdajateljev iz ustrezne regije glede na ročnost, če obrestne mere v najemni pogodbi ni mogoče določiti.

Obveznost iz najema se po začetnem pripoznanju poveča za natečene obresti in zmanjša za izvedena plačila najemnin.

Knjigovodska vrednost obveznosti iz najema je ponovno izmerjena ob spremembi dobe trajanja najema, spremembi višine najemnine (npr. sprememba prihodnjih zneskov najemnine kot posledica spremembe indeksa ali stopnje za določanje višine najemnin) ali spremembi ocene možnosti nakupa najetega sredstva.

Družba kot najemodajalec

Družba Krka kot najemodajalec vse najeme razvršča med poslovne najeme, saj se z najemom ne prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezana z lastništvom sredstva, ki je predmet najema. Najemnine iz poslovnega najema so v izkazu poslovnega izida pripoznane kot prihodki na podlagi enakomerne časovne metode. Začetne neposredne stroške, ki so nastali pri pridobitvi poslovnega najema iz naslova pogajanj ali dogovarjanj, družba Krka prišteje h knjigovodski vrednosti sredstva, ki je predmet najema, in te stroške pripozna kot odhodek v celotnem obdobju trajanja najema na enaki podlagi kot prihodke iz najema.

Prihodki od prodaje iz pogodb s kupci

Družba Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne kupoprodajne pogodbe ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega družba Krka meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Obvladovanje blaga ali storitev je odvisno od določil kupoprodajne pogodbe, do prenosa pa praviloma pride v trenutku, ko kupec blago prevzame ali ko je storitev opravljena. Običajni rok plačila je od 30 do 120 dni.

Družba Krka presodi, ali pogodba vsebuje tudi druge obljube, ki predstavljajo ločene izvršitvene obveze, na katere mora razvrstiti del transakcijske cene. Pri ugotavljanju transakcijske cene prodanih izdelkov družba Krka upošteva učinke variabilnega nadomestila ter obstoj pomembnih sestavin financiranja v pogodbi.

Variabilno nadomestilo

Če je pogodbeno nadomestilo variabilno, družba Krka oceni znesek nadomestila, do katerega bo upravičena v zameno za prenos blaga na kupca. Omejeno variabilno nadomestilo, ki ga družba Krka oceni ob začetku pogodbe, ostane omejeno, dokler ni več zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska

pripoznanih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom. Po nekaterih pogodbah za prodajo izdelkov imajo kupci pravico do vračila ter bonusov in količinskih popustov. Posledica pravice do vračila, bonusov in količinskih popustov je variabilno nadomestilo.

Pravica do vračila

Nekatere pogodbe kupcem zagotavljajo pravico do vračila blaga iz naslova poteka roka uporabe. Družba Krka oceni vrednost blaga, ki ga kupec ne bo vrnil, z uporabo metode pričakovane vrednosti, ki zagotavlja najzanesljivejšo napoved variabilnega nadomestila, do katerega bo družba Krka upravičena. Zahteve v *MSRP 15* pri omejeni oceni variabilnega nadomestila veljajo tudi za določitev zneska variabilnega nadomestila, ki ga družba Krka lahko vključi v transakcijsko ceno. Za blago, za katero se pričakuje, da bo vrnjeno namesto prihodkov, družba Krka pripozna obveznost povračila. Pravica do vračila sredstev (in ustrezna prilagoditev stroškov prodaje) se prav tako pripozna za pravico do prejema izdelkov od kupca.

Bonusi in količinski popusti

Družba Krka določenim kupcem naknadno odobri bonuse in količinske popuste, ko količina kupljenih izdelkov v določenem obdobju presega mejno vrednost, določeno v pogodbi. Popusti se pobotajo z zneski, ki jih je dolžan poravnati kupec. Variabilno nadomestilo za naknadno odobritev pričakovanih bonusov in količinskih popustov družba Krka oceni na osnovi pogodbenih določil in kriterijev oziroma elementov, ki so osnova za priznavanje bonusov in količinskih popustov.

Pomembna pravica do financiranja

Družba Krka v nekaterih primerih od svojih kupcev prejme kratkoročne predujme. Na podlagi praktične rešitve iz 63. člena *MSRP 15* ne prilagodi obljubljenega zneska nadomestila zaradi učinkov pomembne sestavine financiranja, ker ob začetku pogodbe pričakuje, da bo obdobje od prenosa obljubljenega blaga ali storitve na kupca do plačila nadomestila za to blago ali storitev krajše od enega leta.

Družba Krka ima pri prodaji odvisni družbi Krka-Rus v Ruski federaciji v pogodbi določen plačilni rok, ki je daljši od enega leta. Zaradi upoštevanja pomembne sestavine financiranja se transakcijska cena po teh pogodbah diskontira z uporabo diskontne stopnje, ki je odraz ločenih finančnih transakcij družbe Krka.

Zneski iz pogodb

Sredstva iz pogodb

Sredstvo iz pogodbe je pravica do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki so prenesene na kupca. Če družba Krka blago ali storitve prenese na kupca, preden ta plača nadomestilo ali preden nadomestilo zapade v plačilo, se nadomestilo pripozna kot pogojna obveznost iz pogodbe.

Terjatve iz poslovanja

Terjatev predstavlja pravico družbe Krka do brezpogojnega zneska nadomestila. Nadomestilo torej v določenem roku zapade v plačilo (gl. računovodske usmeritve za pripoznanje finančnih instrumentov).

Obveznosti iz pogodb

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa blaga ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je družba Krka prejela od kupca (ali ga je kupec dolžan poravnati). Če kupec nadomestilo poravna pred prenosom blaga ali storitev nanj, se obveznost iz pogodbe pripozna na dan poravnave ali na dan zapadlosti v plačilo (kar nastopi prej). Obveznosti iz pogodbe se pripoznajo kot prihodki, ko družba izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Sredstva iz naslova pravice do povračila

Sredstva iz naslova pravice do povračila predstavljajo pravico družbe Krka do prejema blaga, za katerega pričakuje, da ga bo kupec vrnil.

Sredstvo se izmeri po prejšnji knjigovodski vrednosti zaloge, zmanjšani za vse pričakovane stroške prejema blaga, vključno z morebitnim zmanjšanjem vrednosti vrnjenega blaga. Družba Krka redno preverja vrednost sredstva z vidika morebitnih sprememb pričakovanega vračila in morebitnega dodatnega znižanja vrednosti vrnjenih izdelkov.

Obveznost povračila

Obveznost povračila je obveznost vračila dela nadomestil ali vseh prejetih nadomestil (ali terjatev do kupca). Izmeri se v znesku za katerega družba Krka pričakuje, da ga bo morala vrniti kupcu.

Družba Krka ob zaključku vsakega poročevalskega obdobja ponovno preveri svojo oceno obveznosti povračil (in s tem povezano spremembo transakcijske cene). Opisana računovodska usmeritev velja tudi za variabilno nadomestilo.

Državne podpore

Prihodki iz naslova državnih podpor se v začetku pripoznajo, če obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba Krka prihodke prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Prihodki, prejeti za kritje stroškov, se dosledno pripoznajo kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih ti prihodki nadomestili. S sredstvi povezani prihodki se v izkazu poslovnega izida dosledno pripoznajo med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, pozitivne tečajne razlike in dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki od obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo nepremičninam, napravam in opremi v gradnji ali pripravi.

Davek od dobička

Davek od dobička poslovnega leta vključuje odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v delu, ki je povezan s postavkami, izkazanimi neposredno v drugem vseobsegajočem donosu.

Odmerjeni davek se obračuna od obdavčljivega dobička za poslovno leto po davčnih stopnjah, ki veljajo na datum poročanja, in od morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja ter vrednostmi za potrebe davčnega poročanja. Pri tem so izvzete naslednječasne razlike: začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslu, kjer ne gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček, in razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti vrednosti, za katero obstaja verjetnost, da v predvidljivi prihodnosti ne bo popravljena. Odloženi davek se prav tako ne izkaže, ko gre za obdavčljivečasne razlike ob začetnem pripoznanju dobrega imena. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povračila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja. Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek se pobotajo, če obstaja zakonska pravica pobotati odmerjene terjatve za davek in odmerjene obveznosti za davek od dohodka in če so odloženi davki vezani na isto obdavčljivo pravno osebo in isti davčni organ.

Odložena terjatev za davek se pripozna v vrednosti verjetnega razpoložljivega prihodnjega obdavčljivega dobička, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo zanj mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Dobiček na delnico

Družba Krka izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice, ki jo izračuna tako, da dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljeni dobiček na delnico je enak osnovnemu dobičku, ker vse delnice družbe Krka pripadajo istemu razredu navadnih imenskih kosovnih delnic.

Poročanje po odsekih

Poslovni odsek je prepoznavni sestavni del družbe Krka, ki se ukvarja z izdelki in storitvami v posebnem, geografsko definiranim gospodarskem okolju. Odseki se med seboj razlikujejo po tveganjih in donosih. Poročanje družbe Krka po odsekih temelji na sistemu notranjega poročanja, ki ga uprava družbe Krka uporablja pri odločanju.

Odseki družbe Krka so EU (vse države EU), Jugovzhodna Evropa (Srbija, Bosna in Hercegovina, Severna Makedonija, Črna gora, Kosovo in Albanija), Vzhodna Evropa (Ruska federacija in ostale države nekdanje Sovjetske zveze razen pribaltiških držav) in ostalo (države, ki ne spadajo v prej navedene odseke).

Naložbe odseka v nekratkoročna sredstva obsegajo celotne stroške, nastale v obdobju iz naslova pridobitve nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev.

Spremembe standardov in pojasnil, ki še niso začele veljati

V nadaljevanju so predstavljeni standardi, dopolnitve in pojasnila standardov, ki do priprave računovodskih izkazov družbe Krka še niso začeli veljati. Družba Krka jih bo upoštevala pri pripravi svojih računovodskih izkazov ob njihovi uveljavitvi. Družba Krka ni sprejela nobenega od navedenih standardov, dopolnitev in pojasnil pred začetkom njihove uveljavitve.

Dopolnitve MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom

Dopolnitve obravnavajo znano neskladje med zahtevami MSRP 10 in MRS 28 pri obravnavi prodaje ali prispevka sredstev med vlagateljem in njegovo pridruženo družbo ali med skupnim podvigom. Glavna posledica dopolnitev je, da podjetje pripozna celoten znesek dobička ali izgube, kadar transakcija vključuje poslovanje (ne glede na to, ali se nahaja v hčerinski družbi ali ne). Za transakcije s sredstvi, ki jih podjetje ne uporablja pri poslovanju, pripozna le del dobička ali izgube, tudi kadar se sredstva nahajajo v hčerinski družbi. Decembra 2015 je Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) v pričakovanju rezultatov projekta raziskave obračunavanja sredstev po kapitalski metodi datum začetka veljavnosti standarda odložil za nedoločen čas. EU dopolnitev še ni odobrila. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Temeljni okvir MSRP

UOMRS je 29. 3. 2018 objavil prenovo temeljnega okvira standardov računovodskega poročanja. Temeljni okvir določa celovit niz konceptov pri finančnem poročanju, določanju standardov in navodil za pripravljavce računovodskih usmeritev ter za lažje razumevanje in interpretacijo standardov. UOMRS je objavil tudi ločen spremni dokument *Spremembe sklicev na temeljni okvir MSRP*, v katerem so predstavljene dopolnitve standardov, namenjen pa je posodobitvi sklicev na prenovljeni temeljni okvir. Cilj je ponuditi pomoč pri prehodu na prenovljeni temeljni okvir podjetjem, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi navodil temeljnega okvira, kadar določene transakcije ne obravnava noben MSRP. Za pripravljavce, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi temeljnega okvira, velja prenovljeni temeljni okvir za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2020 ali kasneje.

Dopolnitve MSRP 3 – Poslovne združitve

UOMRS je objavil dopolnitve MSRP 3 pri opredelitvi poslovanja, katerih namen je odpraviti negotovost pri določanju, ali gre za prevzem poslovanja ali skupine sredstev. Dopolnitve veljajo za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema v obdobju prvega letnega poročanja 1. 1. 2020 ali kasneje, in za prevzem sredstev ob začetku tega obdobja ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. EU dopolnitev še ni odobrila. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Dopolnitve MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake: Opredelitev izraza »pomembno«

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2020 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Pojasnjujejo opredelitev izraza pomembno in način njegove uporabe. V skladu z novo opredelitvijo so informacije »pomembne«, če se lahko upravičeno pričakuje, da bo njihova opustitev, napačno navajanje ali prikrivanje vplivalo na splošno odločitve primarnih uporabnikov računovodskih izkazov, ki te odločitve sprejemajo na podlagi računovodskih izkazov, ki zagotavljajo finančne informacije določenega podjetja. Poleg tega je UOMRS jasneje obrazložil tudi pojasnila, ki spremljajo opredelitev. Dopolnitve obenem zagotavljajo, da je opredelitev izraza »pomembno« usklajena z vsemi MSRP. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne bodo bistveno vplivala.

Dopolnitve MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7 – Reforma referenčne obrestne mere

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2020 ali kasneje, in jih morajo podjetja uporabiti za nazaj. Zgodnja uporaba je dovoljena. UOMRS je septembra 2019 v zaključni fazi odziva na učinke reforme medbančnih obrestnih mer (IBOR) na računovodsko poročanje podjetij objavil dopolnitve MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7. V drugi fazi projekta se bo odbor posvetil zadevam, ki bi lahko vplivale na računovodsko poročanje, ko podjetje obstoječo referenčno obrestno mero nadomesti z netvegano obrestno mero. Dopolnitve obravnavajo zadeve, ki vplivajo na finančno poročanje v obdobju pred zamenjavo, ter posledice tega ukrepa na posebne zahteve v povezavi z računovodskim varovanjem pred tveganjem iz MSRP 9 – *Finančni instrumenti* in MRS 39 – *Finančni instrumenti: Pripoznanje in merjenje*, pri čemer mora podjetje upoštevati rezultate analize predvidenega poslovanja v prihodnosti. Podjetja lahko za pripoznanje vseh varovanj pred tveganjem, na katere ima neposreden vpliv reforma referenčne obrestne mere, uporabijo začasno olajšavo in v obdobju negotovosti pred zamenjavo obstoječe referenčne obrestne mere z nadomestno skoraj netvegano obrestno mero, nadaljujejo s pripoznanjem računovodskega varovanja pred tveganjem. Dopolnitve MSRP 7 – *Finančni instrumenti: Razkritja* zadevajo dodatna razkritja z vidika negotovosti, ki izhajajo iz reforme referenčne obrestne mere. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne bodo bistveno vplivala.

Dopolnitve MRS 1 – Predstavitve računovodskih izkazov: Razvrstitev obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2022 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Njihov namen je podjetjem ponuditi pomoč pri odločanju, ali naj v izkazu finančnega položaja dolg in druge obveznosti z negotovim datumom poravnave razvrstijo med kratkoročne ali nekratkoročne obveznosti, in s tem zagotoviti večjo doslednost pri upoštevanju zahtev. Dopolnitve vplivajo na predstavitev obveznosti v izkazu finančnega položaja in ne spreminjajo obstoječih zahtev v povezavi z merjenjem ali obdobjem pripoznanja sredstev, obveznosti, prihodkov ali odhodkov ali informacij, ki jih podjetje razkriva o teh postavkah. Prav tako pojasnjujejo zahteve, povezane z razvrstitvijo dolgov, ki jih lahko podjetje poravna z izdajo lastnih kapitalskih instrumentov. EU dopolnitev še ni odobrila. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

3. Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve družbe Krka in zahtevana razkritja je treba v številnih primerih določiti pošteno vrednost tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je družba Krka določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti potrebna dodatna pojasnila, so navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti družbe Krka.

Naložbe v lastniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in po pošteni vrednosti skozi drugi vseobsegajoči donos se za vrednostne papirje določa glede na zaključni tečaj na dan poročanja.

Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti prihodnjih izplačil glavnice in obresti, diskontiranih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

4. Poročanje po odsekih

Družba Krka poroča po geografsko določenih odsekih. Prihodki odsekov so prikazani glede na geografsko lokacijo kupcev.

Poročanje po odsekih

	Evropska unija		Jugovzhodna Evropa		Vzhodna Evropa		Ostalo		Skupaj	
v tisoč EUR	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Prihodki od prodaje:	799.564	724.425	73.796	69.323	466.406	391.905	50.482	46.131	1.390.248	1.231.784
– prihodki iz pogodb s kupci	793.464	718.954	73.796	68.942	466.373	390.416	50.222	45.451	1.383.855	1.223.763
– ostali prihodki od prodaje	6.100	5.471	0	381	33	1.489	260	680	6.393	8.021
Drugi poslovni prihodki	3.660	3.765	0	0	120	0	0	0	3.780	3.765
Stroški poslovanja	–673.751	–627.177	–52.989	–49.468	–367.517	–328.153	–35.919	–31.446	–1.130.176	–1.036.244
Dobiček iz poslovanja	129.473	101.013	20.807	19.855	99.009	63.752	14.563	14.685	263.852	199.305
Prihodki od obresti	1.120	492	0	0	66	63	0	0	1.186	555
Odhodki za obresti	–612	–316	–3	0	–13	0	–7	0	–635	–316
Neto finančni izid	7.059	8.453	448	668	11.481	–25.888	671	258	19.659	–16.509
Davek od dobička	–16.733	–9.867	–2.689	–1.939	–12.796	–6.227	–1.882	–1.434	–34.100	–19.467
Čisti dobiček	119.799	99.599	18.566	18.584	97.694	31.637	13.352	13.509	249.411	163.329
Naložbe	90.481	77.982	0	0	0	0	0	0	90.481	77.982
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	54.850	56.872	1.632	1.948	18.703	18.111	746	684	75.931	77.615
Amortizacija – pravica do uporabe sredstev	461	–	13	–	162	–	6	–	642	–
Amortizacija neopredmetenih sredstev	3.165	3.278	292	313	1.847	1.773	200	209	5.504	5.573
	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Sredstva skupaj	1.534.422	1.399.815	46.681	48.990	527.175	449.542	21.682	17.718	2.129.960	1.916.065
Obveznosti skupaj	311.480	235.848	13.564	11.254	117.280	92.743	23.458	23.920	465.782	363.765

5. Prihodki iz pogodb s kupci

Razčlenitev prihodkov iz pogodb s kupci

v tisoč EUR	2019	2018
Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov	1.195.677	1.077.644
Prihodki iz pogodb s kupci materiala	188.178	146.119
Skupaj prihodki iz pogodb s kupci	1.383.855	1.223.763

Prihodki iz pogodb kupci izdelkov po regijah

v tisoč EUR	2019	2018
Slovenija	52.902	51.280
Jugovzhodna Evropa	187.068	171.120
Vzhodna Evropa	298.053	263.611
Srednja Evropa	323.501	304.209
Zahodna Evropa	290.401	247.580
Čezmorska tržišča	43.752	39.844
Skupaj	1.195.677	1.077.644

Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov po skupinah izdelkov

v tisoč EUR	2019	2018
Zdravila na recept	1.008.125	904.025
Izdelki brez recepta	122.309	110.629
Veterinarski izdelki	65.243	62.990
Skupaj	1.195.677	1.077.644

Zneski iz pogodb

Terjatve do kupcev so opisane v pojasnilu 20, pripoznane obveznosti iz pogodb s kupci pa v pojasnilu 28. Družba ni pripoznala sredstev iz pogodb s kupci. Pripoznana sredstva iz pogodb s kupci so navedena v konsolidiranem izkazu finančnega položaja.

Sredstva in obveznosti iz naslova pravice do povračila

Družba Krka je pripoznala obveznosti za povračila, in sicer vračunane bonuse in količinske popuste ter popuste na prodane izdelke drugim kupcem.

Izvršitvene obveze

Družba Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem v trenutku prenosa obvladovanja blaga na kupca, v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega družba Krka meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od določil kupoprodajne pogodbe, praviloma pa do prenosa pride v trenutku, ko kupec blago prevzame v skladu s klavzulami INCOTERMS 2010 ali ko je storitev opravljena. Plačilni roki so po regijah (distribucijskih kanalih) in kupcih različni, običajni rok plačila je od 30 do 120 dni.

Družba Krka konec obdobja ni imela stroškov nastalih za pridobitev ali izpolnitev pogodb s kupci.

6. Drugi poslovni prihodki

v tisoč EUR	2019	2018
Odprava nekratkoročnih rezervacij	614	2.000
Odprava odloženih prihodkov	398	400
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev	563	413
Prevrednotovalni poslovni prihodki – najemi	3	0
Ostali poslovni prihodki	2.202	952
Drugi poslovni prihodki skupaj	3.780	3.765

7. Stroški po naravnih vrstah

v tisoč EUR	2019	2018
Stroški blaga in materiala	395.559	350.197
Stroški storitev	357.975	350.103
Stroški dela	280.429	236.593
Amortizacija	82.077	83.188
Odpisi in popravki vrednosti zalog	14.825	15.552
Neto slabitve in odpisi terjatev	-300	311
Oblikovanje rezervacij za tožbe	0	2.100
Drugi poslovni odhodki	30.532	24.934
Stroški skupaj	1.161.097	1.062.978
Sprememba stanja zalog nedokončane proizvodnje in končnih izdelkov	-30.921	-26.734
Skupaj	1.130.176	1.036.244

8. Stroški dela

v tisoč EUR	2019	2018
Stroški bruto plač in nadomestil	216.722	185.160
Stroški prispevkov socialnih zavarovanj	15.539	13.468
Stroški prispevkov pokojninskih zavarovanj	27.770	24.244
Pozaposlitveni in drugi dolgoročni zaslužki	6.678	4.072
Drugi stroški dela	13.720	9.649
Stroški dela skupaj	280.429	236.593

Pozaposlitveni in drugi dolgoročni zaslužki so podrobneje razloženi v pojasnilu 25. Drugi stroški dela vključujejo predvsem regres za letni dopust in stroške za prevoz na delo.

V letu 2019 je prispevek za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (vključeni so prispevki, ki jih plačata delodajalec in delojemalec) znašal 52.852 tisoč EUR (44.915 tisoč EUR v letu 2018). Prispevek za dodatno pokojninsko zavarovanje je znašal 7.721 tisoč EUR (6.808 tisoč EUR v letu 2018).

9. Drugi poslovni odhodki

v tisoč EUR	2019	2018
Dotacije in pomoči za humanitarne in druge namene	1.564	1.431
Izdatki za varstvo okolja	2.859	2.566
Druge dajatve	18.677	18.124
Izguba pri prodaji in odpisi nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev	4.613	441
Ostali poslovni odhodki	2.819	2.372
Drugi poslovni odhodki skupaj	30.532	24.934

Med drugimi dajatvami je za 16.806 tisoč EUR (16.335 tisoč EUR v letu 2018) različnih davkov na zdravila in pristojbin za opravljanje promocijskih dejavnosti strokovnih sodelavcev, ki jih družba Krka plačuje v posameznih državah.

10. Finančni prihodki in odhodki

v tisoč EUR	2019	2018
Neto tečajne razlike	23.615	0
Prihodki od obresti	1.186	555
Prihodki iz izvedenih finančnih instrumentov	0	5.339
– realizirani prihodki	0	3.255
– sprememba poštene vrednosti	0	2.084
Prihodki iz dividend in drugih deležev v dobičku	9.609	11.463
– dividende	358	17
– dobički odvisnih družb v skupini	9.251	11.446
Drugi finančni prihodki	0	25
Finančni prihodki skupaj	34.410	17.382
Neto tečajne razlike	0	-29.197
Odhodki za obresti	-635	-316
– plačane obresti	-575	-
– obresti iz najemov	-60	-
Odhodki iz izvedenih finančnih instrumentov	-11.921	-2.737
– realizirani odhodki	-7.540	-2.737
– sprememba poštene vrednosti	-4.381	0
Drugi finančni odhodki	-2.195	-1.641
Finančni odhodki skupaj	-14.751	-33.891
Neto finančni izid	19.659	-16.509

11. Davek od dobička

Prilagoditev na efektivno davčno stopnjo

v tisoč EUR	2019	2018
Odmerjeni davek	34.050	18.958
Odloženi davek	50	509
Davek od dobička skupaj	34.100	19.467
Dobiček pred davkom	283.511	182.796
Davek, obračunan po 19-odstotni stopnji (19-odstotni stopnji za leto 2018)	53.867	34.731
Davek od povečanja odhodkov	-1.513	-55
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	2.513	2.317
Davek od davčnih olajšav	-18.784	-15.351
Davek od prihodkov, ki zmanjšujejo davčno osnovo	-1.983	-2.175
Davek od dobička skupaj	34.100	19.467
Efektivna davčna stopnja	12,0 %	10,6 %

Odmerjeni davek za leto 2019 je zmanjšan za 181 tisoč EUR davka iz naslova odprave dvojne obdavčitve po EU Arbitražni konvenciji za leto 2013.

Največji delež davčnih olajšav predstavljajo vlaganja v raziskave in razvoj ter olajšave za naložbe.

12. Nepremičnine, naprave in oprema

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Zemljišča	27.074	26.984
Zgradbe	265.858	255.758
Oprema	284.938	276.268
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	31.473	42.773
Predujmi za nepremičnine, naprave in opremo	769	3.140
Pravica do uporabe sredstev	3.098	0
Nepremičnine, naprave in oprema skupaj	613.210	604.923

V letu 2019 smo v družbi Krka med naložbami največ namenili za gradnjo večnamenskega skladišča, in sicer 20.477 tisoč EUR (9.455 tisoč EUR v letu 2018). Za vzpostavitev dodatnih pakirnih zmogljivosti (Pakirnica 2) v Notolu 2 smo namenili 18.001 tisoč EUR (5.706 tisoč EUR v letu 2018), za gradnjo poslovne stavbe v Ljubljani 4.621 tisoč EUR (5.639 tisoč EUR v letu 2018), za novo granulacijsko linijo v obratu OTO 4.002 tisoč EUR (281 tisoč EUR v letu 2018) in za gradnjo skladišča v Krškem 2.579 tisoč EUR (193 tisoč EUR v letu 2018).

Za projekte na področju informacijske tehnologije in telekomunikacij smo namenili 3.932 tisoč EUR (3.581 tisoč EUR v letu 2018).

Družba Krka je 1. 1. 2019 začela uporabljati *MSRP 16 – Najemi* in iz tega naslova pripoznala sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe. Glejte usmeritev Novi standardi in pojasnila, ki so začeli veljati 1. 1. 2019.

Večino pravic do uporabe sredstev predstavlja pravica do uporabe sredstev iz naslova zgradb v vrednosti 3.072 tisoč EUR.

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme (NNO)

v tisoč EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	NNO v pridobivanju	Predujmi za NNO	Pravica do uporabe sredstev	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 1. 1. 2018	25.771	555.393	891.026	29.149	4.104	–	1.505.443
Nabava	0	0	0	72.624	–964	–	71.660
Aktiviranje – prenosi z NNO v pridobivanju	1.213	11.194	46.593	–59.000	0	–	0
Odtujitve, manki, viški	0	–184	–8.337	0	0	–	–8.521
Prenosi, prekvalifikacije	0	–531	525	0	0	–	–6
Stanje 31. 12. 2018	26.984	565.872	929.807	42.773	3.140	–	1.568.576
Stanje 1. 1. 2019	26.984	565.872	929.807	42.773	3.140	3.953	1.572.529
Nabava	0	0	0	87.417	–2.371	0	85.046
Aktiviranje – prenosi z NNO v pridobivanju	103	30.110	65.001	–95.214	0	0	0
Aktiviranje – najemi MSRP 16	0	0	0	0	0	134	134
Odtujitve, slabitve, manki, viški	–13	–51	–12.932	–3.503	0	–368	–16.867
Prenosi, prekvalifikacije	0	–19	296	0	0	0	277
Stanje 31. 12. 2019	27.074	595.912	982.172	31.473	769	3.719	1.641.119
Popravek vrednosti							
Stanje 1. 1. 2018	0	–290.366	–603.736	0	0	–	–894.102
Amortizacija	0	–20.246	–57.369	0	0	–	–77.615
Odtujitve, manki, viški	0	103	7.964	0	0	–	8.067
Prenosi, prekvalifikacije	0	395	–398	0	0	–	–3
Stanje 31. 12. 2018	0	–310.114	–653.539	0	0	–	–963.653
Stanje 1. 1. 2019	0	–310.114	–653.539	0	0	0	–963.653
Amortizacija	0	–19.993	–55.938	0	0	–642	–76.573
Odtujitve, manki, viški	0	34	12.539	0	0	21	12.594
Prenosi, prekvalifikacije	0	19	–296	0	0	0	–277
Stanje 31. 12. 2019	0	–330.054	–697.234	0	0	–621	–1.027.909
Neodpisana vrednost							
Stanje 1. 1. 2018	25.771	265.027	287.290	29.149	4.104	–	611.341
Stanje 31. 12. 2018	26.984	255.758	276.268	42.773	3.140	–	604.923
Stanje 1. 1. 2019	26.984	255.758	276.268	42.773	3.140	3.953	608.876
Stanje 31. 12. 2019	27.074	265.858	284.938	31.473	769	3.098	613.210

Nepremičninam, napravam in opremi v letu 2019 niso bili pripisani stroški izposojanja.

Neodpisana vrednost nepremičnin, naprav in opreme, ki začasno niso v uporabi, je bila 31. 12. 2019 1.205 tisoč EUR (31. 12. 2018 pa 698 tisoč EUR).

34 % vseh nepremičnin, naprav in opreme, ki so bili v uporabi 31. 12. 2019, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2018 prav tako 34 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme, izvzeta so zemljišča.

Gibanje in stanje obveznosti iz najemov ter zneski pripoznani v poslovnem izidu so predstavljeni v pojasnilih 31 in 34.

13. Neopredmetena sredstva

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Premoženjske pravice	24.348	25.262
Neopredmetena sredstva v pridobivanju	4.062	3.580
Neopredmetena sredstva skupaj	28.410	28.842

Med neopredmetena sredstva spadata programska oprema in registracijska dokumentacija za nova zdravila.

Gibanje neopredmetenih sredstev (NS)

v tisoč EUR	Premoženjske pravice	NS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1. 1. 2018	97.389	3.488	100.877
Nabava	0	6.322	6.322
Prenosi z NS v pridobivanju	6.230	-6.230	0
Odtujitve, manki, viški	-420	0	-420
Prenosi, prekvalifikacije	6	0	6
Stanje 31. 12. 2018	103.205	3.580	106.785
Stanje 1. 1. 2019	103.205	3.580	106.785
Nabava	0	5.435	5.435
Prenosi z NS v pridobivanju	4.953	-4.953	0
Odtujitve, manki, viški	-406	0	-406
Prenosi, prekvalifikacije	-277	0	-277
Stanje 31. 12. 2019	107.475	4.062	111.537
Popravek vrednosti			
Stanje 1. 1. 2018	-72.578	0	-72.578
Amortizacija	-5.573	0	-5.573
Odtujitve, manki, viški	205	0	205
Prenosi, prekvalifikacije	3	0	3
Stanje 31. 12. 2018	-77.943	0	-77.943
Stanje 1. 1. 2019	-77.943	0	-77.943
Amortizacija	-5.504	0	-5.504
Odtujitve, manki, viški	42	0	42
Prenosi, prekvalifikacije	278	0	278
Stanje 31. 12. 2019	-83.127	0	-83.127
Neodpisana vrednost			
Stanje 1. 1. 2018	24.811	3.488	28.299
Stanje 31. 12. 2018	25.262	3.580	28.842
Stanje 1. 1. 2019	25.262	3.580	28.842
Stanje 31. 12. 2019	24.348	4.062	28.410

54 % vseh neopredmetenih sredstev, ki so bila v uporabi 31. 12. 2019, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2018 jih je bilo 53 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost neopredmetenih sredstev.

14. Naložbe v odvisne družbe

Gibanje naložb v odvisne družbe

v tisoč EUR	Naložbe v odvisne družbe
Stanje 1. 1. 2018	330.889
Ustanovitev novih družb	3.515
Naknadna vplačila	89
Stanje 31. 12. 2018	334.493
Stanje 1. 1. 2019	334.493
Ustanovitev novih družb	10
Naknadna vplačila	3.823
Stanje 31. 12. 2019	338.326
Popravek vrednosti	
Stanje 1. 1. 2018	-8.991
Stanje 31. 12. 2018	-8.991
Stanje 1. 1. 2019	-8.991
Stanje 31. 12. 2019	-8.991
Neodpisana vrednost	
Stanje 1. 1. 2018	321.898
Stanje 31. 12. 2018	325.502
Stanje 1. 1. 2019	325.502
Stanje 31. 12. 2019	329.335

Družba Krka najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo indikatorji za oslabitev naložb v odvisne družbe. Za naložbe, kjer obstaja tveganje oslabitve, se poštena vrednost ugotavlja z metodami, ki so za posamezno naložbo najprimernejše. Zadnja presoja je bila novembra 2019.

Deleži v odvisnih družbah

v tisoč EUR	Delež lastništva 31. 12. 2019	Osnovni kapital 31. 12. 2019	Vrednost deležev v odvisnih družbah 31. 12. 2019 31. 12. 2018	
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	100 %	76.639	118.916	118.916
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	100 %	6.650	97.000	97.000
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	100 %	14.753	36.416	36.416
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	100 %	19.225	19.738	19.738
KRKA - POLSKA, Sp. z o.o., Varšava, Poljska	100 %	4.109	18.697	18.697
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	100 %	10.776	15.170	15.170
Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., Ningbo, Kitajska	60 %	12.278	7.338	3.515
KRKA France Eurl, Pariz, Francija	100 %	10	4.662	4.662
KRKA Pharma GmbH, Dunaj, Avstrija	100 %	37	2.344	2.344
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	100 %	10	2.266	2.266
KRKA Farmaceutici Milano S.R.L., Milano, Italija	100 %	10	1.350	1.350
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	100 %	1	1.042	1.042
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	100 %	3	1.003	1.003
KRKA FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	100 %	10	1.002	1.002
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto	99,7 %	1.003	1.000	1.000
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Makedonija	100 %	798	802	802
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	95 %	300	285	285
KRKA Magyarország Kft., Budimpešta, Madžarska	100 %	136	184	184
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	100 %	14	16	16
TOO KRKA Kazahstan, Almati, Kazahstan	100 %	12	11	11
KRKA Slovensko, s.r.o., Bratislava, Slovaška	100 %	10	10	10
KRKA ROMANIA S.R.L., Bukarešta, Romunija	100 %	8	10	10
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	100 %	10	10	10
KRKA FARMA d.o.o., Sarajevo, Sarajevo, Bosna in Hercegovina	100 %	10	10	10
UAB KRKA Lietuva, Vilna, Litva	100 %	10	10	10
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	100 %	10	10	10
KRKA HELLAS E.P.E., Atene, Grčija	100 %	10	10	0
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	100 %	4	9	9
KRKA USA LLC, Wilmington, ZDA	100 %	9	8	8
KRKA ČR, s. r. o., Praga, Češka republika	100 %	4	3	3
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	100 %	1	2	2
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	100 %	1	1	1
Skupaj			329.335	325.502

31. 12. 2019 je imela odvisna družba Terme Krka 100-odstotni lastniški delež v družbi Golf Grad Otočec, d. o. o., odvisna družba Farma GRS 100-odstotni lastniški delež v GRS TEHFARMA, d. o. o., GRS VIZFARMA, d. o. o., GRS PREK FARMA, d. o. o., GRS EKO FARMA, d. o. o., GRS TREN FARMA, d. o. o., in GRS VRED FARMA, d. o. o., odvisna družba KRKA France Eurl pa 100-odstotni lastniški delež v družbi HCS bvba v Belgiji in 5-odstotni lastniški delež v odvisni družbi KRKA Belgium, SA.

15. Poslovne terjatve do odvisnih družb

Poslovne terjatve do odvisnih družb v celoti predstavljajo nekratkoročne terjatve do odvisne družbe Krka-Rus v Ruski federaciji v vrednosti 39.491 tisoč EUR (31. 12. 2018. 38.885 tisoč EUR). Gre za brezobrestne terjatve z zapadlostjo do enega leta.

16. Dana posojila

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Nekratkoročno dana posojila	36.223	19.238
– posojila, dana odvisnim družbam	25.600	8.685
– posojila, dana drugim	10.623	10.553
Kratkoročno dana posojila	35.644	51.819
– del nekratkoročnega posojila, ki zapade v prihodnjem letu	5.031	2.755
– posojila, dana odvisnim družbam	462	29.008
– posojila, dana drugim	30.137	20.014
– kratkoročne terjatve za obresti	14	42
Dana posojila skupaj	71.867	71.057

Med nekratkoročna posojila drugim spadajo posojila zaposlenim, ki jih družba Krka daje v skladu z internimi akti in so namenjena nakupu ali obnovi stanovanj. Letna obrestna mera je enaka obrestni meri, priznani v času sklenitve pogodbe. Določijo jo minister za finance Republike Slovenije na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami. V letu 2019 se je obrestna mera gibala med 0,396 % in 0,702% (v letu 2018 med 0,589 % in 0,667 %). Odplačilna doba posojil je največ 15 let.

Med kratkoročnimi posojili drugim je za 29.998 tisoč EUR bančnih depozitov, vezanih za več kot 90 dni (20.000 tisoč EUR konec leta 2018).

Posojila, dana odvisnim družbam, vključno s pripadajočimi kratkoročnimi terjatvami za obresti

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Nekratkoročna posojila, dana odvisnim družbam	25.600	8.685
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	22.000	0
KRKA Farmaceutici Milano S.R.L., Milano Italija	2.000	2.000
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	700	1.170
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	600	300
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	300	400
TOO KRKA Kazahstan, Almati, Kazahstan	0	700
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	0	4.115
Kratkoročna posojila, dana odvisnim družbam	3.954	30.478
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	2.871	28.327
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	636	1.173
TOO KRKA Kazahstan, Almati, Kazahstan	350	0
KRKA HELLAS E.P.E., Atene, Grčija	45	0
HCS BVBA, Edegem, Belgija	33	33
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	13	347
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	2	1
KRKA FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	2	3
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	2	0
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	0	301
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	0	8
KRKA France Eurl, Pariz, Francija	0	213
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	0	71
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	0	1
Posojila, dana odvisnim družbam skupaj	29.554	39.163

*HCS bvba je v 100-odstotni lasti odvisne družbe Krka France Eurl

Odplačilna doba nekratkoročnih posojil odvisnim družbam na dan 31. 12. 2019 je bila največ 5 let.

17. Finančne naložbe

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Nekratkoročne finančne naložbe	9.680	9.388
– finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	9.680	9.388
Kratkoročne finančne naložbe, vključno z izvedenimi finančnimi instrumenti	0	1.800
– izvedeni finančni instrumenti	0	1.800
Finančne naložbe skupaj	9.680	11.188

Med finančnimi sredstvi po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa je bilo za 849 tisoč EUR naložb v delnice in deleže družb v Sloveniji (772 tisoč EUR konec leta 2018), za 8.831 tisoč EUR pa naložb v delnice družb v tujini (8.616 tisoč EUR konec leta 2018).

Gibanje finančnih sredstev, po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa
Stanje 1. 1. 2018	8.814
Pridobitev	6
Prilagoditev na tržno vrednost	568
Stanje 31. 12. 2018	9.388
Stanje 1. 1. 2019	9.388
Prilagoditev na tržno vrednost	292
Stanje 31. 12. 2019	9.680

Prilagoditev vrednosti nekratkoročnih finančnih naložb – finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa je pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu v višini 292 tisoč EUR (568 tisoč EUR v letu 2018).

18. Odložene terjatve in obveznosti za davek

	Terjatve		Obveznosti	
v tisoč EUR	2019	2018	2019	2018
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	1.727	1.727	1.291	1.236
Terjatve	1.535	1.690	0	0
Dividende	95	0	0	0
Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške	11.121	9.599	0	0
Skupaj	14.478	13.016	1.291	1.236
Pobotanje	-1.291	-1.236	-1.291	-1.236
Neto	13.187	11.780	0	0

v tisoč EUR	Stanje 1. 1. 2018	Pripoznavo v izkazu poslovnega izida	Pripoznavo v drugem vseobsegajočem donosu	Stanje 31. 12. 2018	Pripoznavo v izkazu poslovnega izida	Pripoznavo v drugem vseobsegajočem donosu	Stanje 31. 12. 2019
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	599	0	-108	491	0	-55	436
Terjatve	1.806	-116	0	1.690	-155	0	1.535
Dividende	182	-182	0	0	95	0	95
Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluge	9.755	-211	55	9.599	9	1.513	11.121
Skupaj	12.342	-509	-53	11.780	-51	1.458	13.187

Za preračun odloženih davkov je uporabljena 19-odstotna davčna stopnja.

19. Zaloge

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Material	179.168	144.326
Nedokončana proizvodnja	89.492	89.716
Končni izdelki	83.800	63.317
Trgovsko blago	10.296	10.146
Predujmi za zaloge	4.251	9.994
Zaloge skupaj	367.007	317.499

Odpisi in popravki vrednosti zalog, ki so prikazani v poslovnih odhodkih, so v letu 2019 znašali 14.825 tisoč EUR (v letu 2018 pa 15.552 tisoč EUR).

20. Terjatve do kupcev in druge terjatve

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Kratkoročne terjatve do kupcev	443.840	390.948
– kratkoročne terjatve do odvisnih družb	257.674	204.692
– kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine	186.420	186.256
– kratkoročno odloženi prihodki iz pogodb s kupci	-254	0
Kratkoročne terjatve iz naslova dividend – odvisne družbe	500	0
Kratkoročne terjatve do drugih	17.511	15.404
Terjatve skupaj	461.851	406.352

Kratkoročne terjatve do kupcev

Kratkoročne terjatve do odvisnih družb

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	102.882	75.946
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	68.660	54.188
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	25.875	14.908
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Severna Makedonija	8.958	9.231
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	8.056	8.430
KRKA - POLSKA, Sp. z o.o., Varšava, Poljska	7.231	5.411
TOO KRKA Kazahstan, Almati, Kazahstan	6.228	6.448
KRKA Farmaceutici Milano S.R.L., Milano Italija	6.214	7.771
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	4.482	2.189
KRKA France Eurl, Pariz, Francija	3.689	3.372
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	3.643	2.543
KRKA FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	3.227	7.173
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	2.432	796
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	1.742	433
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	1.166	833
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	959	142
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	943	874
KRKA Pharma GmbH, Dunaj, Avstrija	594	2.991
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	132	4
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto	129	143
KRKA UKRAINE LLC, Kijev, Ukrajina	117	29
Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., Ningbo, Kitajska	106	581
Terjatve do drugih družb v skupini	209	256
Kratkoročne terjatve do odvisnih družb skupaj	257.674	204.692

Kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine Krka

v tisoč EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti terjatev	Čista vrednost 31. 12. 2019	Čista vrednost 31. 12. 2018
Kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine v državi	10.657	26	10.631	9.935
Kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine v tujini	195.318	19.529	175.789	176.321
Kratkoročno odloženi prihodki iz pogodb s kupci v tujini	-254	0	-254	0
Kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine skupaj	205.721	19.555	186.166	186.256

Neto slabitve in odpisi terjatev, ki so izkazani v poslovnih odhodkih, so v letu 2019 znašali -300 tisoč EUR, v letu 2018 pa 311 tisoč EUR.

Pri zavarovalnici Coface PKZ, d. d. je bilo zavarovanih 79 % terjatev do kupcev zunaj skupine Krka (31. 12. 2018 pa 82 %).

Kratkoročne terjatve do drugih

Večino kratkoročnih terjatev do drugih v skupni višini 17.511 tisoč EUR (31. 12. 2018: 15.404 tisoč EUR) predstavljajo terjatve do države, od tega terjatve iz naslova davka na dodano vrednost 11.098 tisoč EUR (31. 12. 2018 pa 10.065 tisoč EUR).

Predujmov za storitve je bilo za 1.045 tisoč EUR (31. 12. 2018 pa 818 tisoč EUR).

21. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Gotovina v blagajni	0	1
Denarna sredstva v banki	195.236	98.473
Denar in denarni ustrezniki skupaj	195.236	98.474

Družba Krka ima pri dveh bankah sklenjene pogodbe o limitu za dovoljeno negativno stanje na transakcijskih računih v skupni vrednosti 5.451 tisoč EUR (v letu 2018 je imela pri treh bankah sklenjen pogodbe v skupni vrednosti 5.867 tisoč EUR). Ker 31. 12. 2019 na transakcijskih računih ni bilo negativnih stanj, je bil limit v celoti neizkoriščen.

Med denarnimi sredstvi v banki je tudi za 8.426 tisoč EUR bančnih depozitov, vezanih za manj kot 30 dni (31. 12. 2018 pa 9.739 tisoč EUR).

22. Kapital

Osnovni kapital

V skladu s sklepom 19. skupščine z dne 3. 7. 2014 je družba Krka zmanjšala osnovni kapital z umikom 2.632.672 lastnih delnic oziroma 7,431 % vseh izdanih delnic. Po umiku je osnovni kapital v vrednosti 54.732 tisoč EUR razdeljen na 32.793.448 navadnih kosovnih imenskih delnic. Imamo le en razred delnic, prva in edina izdaja delnic pa je potekala leta 1995. Osnovni kapital je bil v celoti vplačan.

Lastne delnice

23. skupščina delničarjev družbe Krka, ki je bila 6. 7. 2017, je njeno upravo pooblastila za pridobivanje lastnih delnic. Skupni delež vseh lastnih delnic ne sme preseči 10 % osnovnega kapitala družbe Krka, torej 3.279.344 delnic, vključuje pa tudi delnice, ki jih je imela družba Krka na ta dan že v lasti.

Družba Krka lahko lastne delnice pridobiva s posli, sklenjenimi na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in sicer po vsakokratni tržni ceni. Lahko jih pridobiva tudi zunaj organiziranega trga vrednostnih papirjev. Pri pridobivanju delnic na organiziranem ali na neorganiziranem trgu vrednostnih papirjev nakupna cena delnic ne sme biti nižja od knjigovodske vrednosti delnice, izračunane na podlagi zadnjih javno objavljenih revidiranih poslovnih izkazov skupine Krka. Nakupna cena delnice prav tako ne sme biti višja od 25-kratnika čistega dobička večinskih lastnikov na delnico, izračunanega na podlagi zadnjih javno objavljenih revidiranih poslovnih izkazov skupine Krka.

Lastne delnice, pridobljene na osnovi tega pooblastila, lahko družba Krka odsvoji tako, da jih:

- zamenja za lastniške deleže v drugih družbah v okviru izvajanja strategije prevzemov ali pa
- odproda strateškemu partnerju.

Prednostna pravica obstoječih delničarjev se pri tej odsvojitvi lastnih delnic v celoti izključuje.

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2019

	Število delnic	Tehtana povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)
Stanje 31. 12. 2018	893.447		52.076
Nakupi v letu 2019	340.805	63,67	21.698
Stanje 31. 12. 2019	1.234.252		73.774

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2019 prikazujejo nakupe, knjižene v letu 2019. V tehtani povprečni ceni delnic je vključena tudi provizija pri nakupu.

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2019 po dnevih so prikazani v Prilogi 1 k Računovodskim izkazom skupine Krka in družbe Krka, d. d., Novo mesto.

Rezerve

Rezerve družbe Krka sestavljajo rezerve za lastne delnice, kapitalske, zakonske in statutarne rezerve ter rezerva za pošteno vrednost.

Rezerve za lastne delnice so 31. 12. 2019 znašale 73.774 tisoč EUR in so se v letu 2019 iz naslova oblikovanja zaradi dodatnega nakupa lastnih delnic povečale za 21.698 tisoč EUR.

Kapitalske rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, ki jih določa zakon. 31. 12. 2019 so znašale 105.897 tisoč EUR in vključujejo splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 90.659 tisoč EUR, ki je bil ob prehodu na *MSRP* vključen v kapitalske rezerve, 10.844 tisoč EUR kapitalskih rezerv, oblikovanih v skladu s posebno uredbo v postopku lastninskega preoblikovanja družbe Krka, in 4.394 tisoč EUR kapitalskih rezerv, nastalih z zmanjšanjem osnovnega kapitala zaradi umika lastnih delnic. Znesek se lahko uporabi zgolj za povečanje osnovnega kapitala. Kapitalske rezerve se v letu 2019 niso spremenile.

Zakonske rezerve lahko družba Krka oblikuje do višine 30 % osnovnega kapitala. 31. 12. 2019 so znašale 14.990 tisoč EUR in se v letu 2019 niso spremenile.

Statutarne rezerve so 31. 12. 2019 znašale 30.000 tisoč EUR in se glede na stanje konec leta 2018 niso spremenile. Družba Krka jih lahko oblikuje do višine 30.000 tisoč EUR. Uporabi jih lahko za pokrivanje izgube, za oblikovanje rezerv za lastne delnice, za zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom delnic in za uravnavanje dividendne politike.

Rezerva za pošteno vrednost vključuje kumulativno spremembo poštene vrednosti finančnih sredstev in pozaposlitvenih zaslužkov. Rezerva za pošteno vrednost se je v primerjavi z letom 2018 zmanjšala za 13.429 tisoč EUR in je 31. 12. 2019 znašala –23.604 tisoč EUR. Skupna sprememba je posledica povečanja poštene vrednosti finančnih sredstev (kapitalskih instrumentov) prek drugega vseobsegajočega donosa za 292 tisoč EUR, zmanjšanja zaradi preračuna pozaposlitvenih zaslužkov za 15.179 tisoč EUR ter povečanja za vpliv odloženih davkov za 1.458 tisoč EUR.

Zadržani dobički

Zadržani dobički so se povečali za dobiček v višini 249.411 tisoč EUR, zmanjšali pa so se zaradi uporabe bilančnega dobička za izplačilo dividend v višini 101.659 tisoč EUR po sklepu 25. skupščine delničarjev, ki je bila 4. 7. 2019, in dodatnega oblikovanja rezerv za lastne delnice zaradi nakupa lastnih delnic v letu 2019 v višini 21.698 tisoč EUR.

Znesek izplačanih dividend, prikazan v izkazu denarnih tokov, se od zneska, ki ga je potrdila skupščina in je vključen v izkaz gibanja kapitala, razlikuje za znesek dividend, izplačanih za pretekla leta, v višini 9 tisoč EUR (13 tisoč EUR v letu 2018).

Dividenda na delnico

V letu 2019 je deklarirana bruto dividenda na delnico znašala 3,20 EUR, v letu 2018 pa 2,90 EUR.

Ugotovitev bilančnega dobička

Spodnja tabela je pripravljena v EUR, za razliko od vse ostalih tabel v računovodskem poročilu, ki so pripravljene v tisoč EUR.

v EUR	2019	2018
Obvezna uporaba dobička		
Čisti dobiček	249.410.661,45	163.328.985,07
– kritje prenesene izgube	0,00	0,00
– oblikovanje zakonskih rezerv	0,00	0,00
– oblikovanje rezerv za lastne delnice	-21.698.411,77	-11.487.966,67
– oblikovanje statutarne rezerv	0,00	0,00
Dobiček po obvezni uporabi	227.712.249,68	151.841.018,40
– oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu uprave in nadzornega sveta		0,00
Preostanek dobička	227.712.249,68	151.841.018,40
Ugotovitev bilančnega dobička		
– preostanek dobička	227.712.249,68	151.841.018,40
– preneseni dobiček	43.157.760,41	37.626.338,93
Bilančni dobiček	270.870.010,09	189.467.357,33

23. Dobiček na delnico

Osnovni dobiček na delnico je v letu 2019 znašal 7,85 EUR, kar je 54 % več kot v letu 2018, ko je znašal 5,10 EUR. Pri izračunu je bil upoštevan čisti dobiček v višini 249.411 tisoč EUR (163.329 tisoč EUR v letu 2018). Za obe leti je bilo upoštevano tehtano povprečje števila delnic, in sicer 31.756.443 delnic za leto 2019 in 32.002.066 delnic za leto 2018. Lastne delnice so pri izračunu izvzete.

Vse delnice, ki jih je izdala družba Krka, so navadne imenske delnice, zato je kazalnik popravljeni dobiček na delnico enak osnovnemu dobičku na delnico.

24. Prejeta posojila

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Kratkoročna posojila	73.033	40.435
– posojila, prejeta od odvisnih družb	72.961	40.383
– kratkoročne obveznosti za obresti	72	52
Posojila skupaj	73.033	40.435

Posojila, prejeta od odvisnih družb, vključno s pripadajočimi kratkoročnimi obveznostmi za obresti

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Kratkoročna posojila, prejeta od odvisnih družb	73.033	40.435
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	42.425	19.550
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto	21.485	16.197
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	4.784	73
KRKA FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	1.713	2.865
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	1.054	926
KRKA Pharma GmbH, Dunaj, Avstrija	885	348
KRKA France Eurl, Pariz, Francija	408	0
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	173	127
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	104	0
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	1	1
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	1	3
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	0	345
Posojila, prejeta od odvisnih družb, skupaj	73.033	40.435

Kratkoročna posojila so bila najeta v evrih za dobo do enega leta in niso bila posebej zavarovana.

25. Rezervacije

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2018	Oblikovanje	Koriščenje	Odprava	Stanje 31. 12. 2019
Rezervacije za tožbe	4.100	0	-1.386	-614	2.100
Obveznosti za zaposlitvene in druge dolgoročne zasluge	83.782	24.609	-4.814	0	103.577
Rezervacije skupaj	87.882	24.609	-6.200	-614	105.677

Višina rezervacij za spore s področja intelektualne lastnine je določena glede na višino škodnega zahtevka ali ocenjena glede na pričakovano možno višino, če dejanski zahtevak še ni znan. Pri določitvi pričakovane možne višine uprava sodeluje tudi z zunanjimi strokovnjaki za spore na področju intelektualne lastnine in vsako leto preveri izračunani znesek rezervacije za posamezno tožbo, ki še poteka.

Družba Krka je bila v letu 2019 vključena v skupno v 8 sporov s področja intelektualne lastnine, od katerih je v letu 2019 zaključila 6, in v 3 spore na drugih pravnih področjih (delovnopravni, odškodninski, upravni spori itd.). Skupna vrednost tožbenih zahtevkov s področja intelektualne lastnine je 4.600 tisoč EUR, na drugih pravnih področjih pa 214 tisoč EUR. Za tožbe iz intelektualne lastnine ima družba Krka oblikovane rezervacije v vrednosti 2.100 tisoč EUR.

Izračun rezervacij za obveznosti do zaposlenih iz naslova zaposlitvenih in drugih dolgoročnih zaslug temelji na aktuarskem izračunu, v katerem so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- 1,34-odstotna letna diskontna obrestna mera, kolikor je konec decembra 2019 znašala donosnost petnajstletnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evroobmočju (v letu 2018 je bila uporabljena 2,31-odstotna diskontna obrestna mera) Vir podatkov je Bloomberg;
- trenutno veljavne višine odpravin in jubilejnih nagrad, določene v internih aktih;
- fluktuacija zaposlenih, ki je odvisna predvsem od njihove starosti;
- smrtnost na osnovi zadnjih razpoložljivih tablic smrtnosti lokalne populacije;
- rast plač za 2,00 % (2,00 % v letu 2018).

Obveznosti za pozaposlitvene zasluge zaposlenih

v tisoč EUR	2019	2018
Stanje 1. 1.	68.443	65.984
Stroški sprotnega službovanja (CSC)	3.291	3.138
Stroški obresti (IC)	1.634	1.248
Izplačani pozaposlitveni zasluge	-3.308	-2.510
Aktuarski presežek/primanjkljaj, od tega:	15.926	583
– sprememba finančnih predpostavk	9.833	-2.389
– izkustvo	6.093	2.972
Stanje 31. 12.	85.986	68.443

Analiza občutljivosti

	Diskontna stopnja		Rast plač	
	odstotni točki		odstotni točki	
Sprememba v				
Sprememba za	0,5	-0,5	0,5	-0,5
Vpliv na stanje obveznosti v tisoč EUR	-5.790	6.443	6.366	-5.782

26. Odloženi prihodki

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2018	Prejeti odloženi prihodki	Odprava odloženih prihodkov	Stanje 31. 12. 2019
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz proračuna Republike Slovenija za projekt Proizvodnja farmacevtskih izdelkov v novi tovarni Notol 2	1.850	0	-266	1.584
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za razvoj novih tehnologij (projekt FBD)	151	0	-94	57
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za vzpostavitev energetskega informacijskega sistema (GEN-I)	6	0	-5	1
Nepovratna finančna pomoč za nakup vozil na električni pogon	6	0	-1	5
Brezplačno pridobljene nepremičnine, naprave in oprema	16	8	-12	12
Emisijski kuponi	1	19	-20	0
Odloženi prihodki skupaj	2.030	27	-398	1.659

Projekta Proizvodnja farmacevtskih izdelkov v novi tovarni Notol 2 in FBD delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Izvajata se v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost: prednostne usmeritve 1.1.: Izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij in raziskovalna odličnost.

Vrednost odloženih prihodkov se knjigovodsko zmanjšuje za znesek amortizacije osnovnih sredstev in za zneske drugih vrst stroškov, za katere so bila sredstva prejeta.

27. Poslovne obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Nekratkoročne poslovne obveznosti	10.000	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	182.423	170.354
Obveznosti do odvisnih družb	91.030	73.202
Obveznosti do dobaviteljev v Sloveniji	40.660	41.624
Obveznosti do dobaviteljev zunaj Slovenije	50.733	55.528
Poslovne obveznosti skupaj	192.423	170.354

Evropska komisija je leta 2014 ugotovila, da naj bi Krka kršila določbo 101. člena Pogodbe o delovanju EU in s tem povzročila izkrivljanje konkurence na trgu perindoprila v EU, zato je Krki naložila plačilo kazni v višini 10.000 tisoč EUR. Krka je izrečeno kazen plačala v roku, ki ga je določila Komisija. Ker pa je menila, da s svojim ravnanjem ni kršila pravil konkurenčnega prava, je zoper odločbo vložila tožbo na Splošno sodišče EU, ki je decembra 2018 odločilo v korist Krke.

Odločba Splošnega sodišča še ni pravnomočna, Komisija je zoper odločbo Splošnega sodišča v pritožbenem roku vložila pritožbo, o kateri bo odločalo Evropsko sodišče. Komisija je sicer Krki v začetku leta 2019 res vrnila plačano kazen v višini 10.000 tisoč EUR, vendar je družba Krka v skladu s strokovno pravno oceno prihodke iz tega naslova odložila in ta znesek do končne odločitve sodišča izkazuje kot nekratkoročne poslovne obveznosti.

Obveznosti do odvisnih družb

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	46.342	35.754
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	10.862	5.090
KRKA ROMANIA S.R.L., Bukarešta, Romunija	4.750	4.866
KRKA - POLSKA, Sp. z o.o., Varšava, Poljska	3.698	4.537
KRKA Magyarország Kft., Budimpešta, Madžarska	3.224	3.972
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto	2.582	2.582
KRKA ČR, s. r. o., Praga, Češka republika	2.365	2.957
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	2.111	1.650
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	1.986	2.138
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	1.966	1.228
KRKA Slovensko, s.r.o., Bratislava, Slovaška	1.863	1.181
Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., Ningbo, Kitajska	1.763	0
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	1.049	1.070
Krka FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	943	432
UAB KRKA Lietuva, Vilna, Litva	915	666
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	654	504
KRKA Farmaceutici Milano S.R.L., Milano Italija	639	563
KRKA France Eurl, Pariz, Francija	520	535
TOO KRKA Kazahstan, Almati, Kazahstan	515	812
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	500	485
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Makedonija	399	543
KRKA Pharma GmbH, Dunaj, Avstrija	335	190
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	298	490
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	261	184
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	196	369
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	118	121
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	53	82
HCS bvba, Edegem, Belgija*	43	139
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	35	47
KRKA FARMA d.o.o., Sarajevo, Sarajevo, Bosna in Hercegovina	28	14
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	16	0
KRKA USA LLC, Wilmington, ZDA	1	1
Obveznosti do odvisnih družb skupaj	91.030	73.202

*HCS bvba je v 100-odstotni lasti odvisne družbe Krka France Eurl

28. Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Obveznost povračila	10.823	14.923
– bonusi in količinski popusti	10.823	14.923
Obveznosti iz pogodb	3.786	2.417
– obveznosti iz pogodb – predujmi drugih kupcev	3.786	2.417
Skupaj kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci	14.609	17.340

Bonusi in količinski popusti vključujejo popuste, do katerih so kupci upravičeni ob izpolnitvi dogovorjenih pogojev in jim niso priznani v letu, ko je realizirana prodaja, na katero se nanašajo.

29. Druge kratkoročne obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Obveznosti do zaposlenih – bruto plače, drugi prejemki in dajatve	47.546	36.631
Izvedeni finančni instrumenti	2.582	0
Drugo	8.492	7.523
Druge kratkoročne obveznosti skupaj	58.620	44.154

Postavka drugo vključuje tudi kratkoročne obveznosti do države, nastale iz naslova davka na dodano vrednost, v višini 6.434 tisoč EUR (6.004 tisoč EUR v letu 2018).

30. Pogojne obveznosti in zaveze

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Dane garancije	14.295	16.517
Drugo	620	620
Pogojne obveznosti skupaj	14.915	17.137

Med danimi garancijami predstavljajo največje postavke garancija za izvedbo dobav izdelkov, s katerimi smo bili izbrani na javnih razpisih v Italiji, v višini 6.000 tisoč EUR, protigarancija za pravočasno plačilo morebitnih obveznosti iz naslova izdane carinske garancije v Belorusiji v višini 4.500 tisoč EUR in garancija za kreditno linijo družbe TAD Pharma v višini 3.000 tisoč EUR. Postavka drugo vsebuje izključno odvzeto premoženje v Srbiji v višini 620 tisoč EUR.

Na osnovi sklenjenih pogodb, ki so povezane z nadaljevanjem naložb v teku, je bilo konec leta 2019 stanje znanih prihodnjih obveznosti, povezanih s pridobitvijo nepremičnin, naprav in opreme, 14.441 tisoč EUR (52.111 tisoč EUR konec leta 2018).

31. Najemi

Družba Krka ima sklenjene najemne pogodbe za različna sredstva: poslovne in parkirne prostore ter skladišča, zemljišča, stanovanja in opremo.

Obdobje trajanja najema ocenjuje glede na vrsto najema:

- za poslovne in parkirne prostore ter skladišča do 10 let,
- za zemljišča 30 let,
- za stanovanja do največ 2 leti,
- za opremo do 10 let.

Družba Krka najetih sredstev ne daje v podnajem.

Družba Krka je za najem različne proizvodjalne in neproizvodjalne opreme ter začasnih poslovnih prostorov in parkirišč sklenila pogodbe, krajše od enega leta, ter zanje uporabila praktično rešitev, ki jo omogoča standard.

Gibanje knjigovodske vrednosti obveznosti iz najema, ki so pripoznane v postavki dana in prejeta posojila v obračunskem obdobju

v tisoč EUR		Gibanje knjigovodske vrednosti obveznosti iz najema, ki so pripoznane v postavki dana in prejeta posojila
Stanje na 1. 1. 2019		3.953
Povečanja/zmanjšanja		-203
Obresti		60
Plačilo najemnin		-717
Stanje na 31. 12. 2019		3.093
Kratkoročne obveznosti iz najemov		640
Nekratkoročne obveznosti iz najemov		2.453

Analiza zapadlosti obveznosti iz najemov je prikazana v pojasnilu 34 Finančni instrumenti in finančna tveganja.

Zneski, pripoznani v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR		Zneski, pripoznani v izkazu poslovnega izida
Stroški amortizacije sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe		621
Stroški obresti od obveznosti iz najema		60
Odhodki iz naslova kratkoročnih najemnin		170
Odhodki iz najema sredstev majhne vrednosti		13
Skupaj pripoznano v izkazu poslovnega izida		864

32. Obveznosti iz financiranja

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2019

v tisoč EUR	Stanje		Nedelarne spremembe Pridobitve/ odtujitve	Stanje
	31. 12. 2018	Denarne spremembe		31. 12. 2019
Prejeta posojila	40.383	32.578	0	72.961
Obresti	53	-746	765	72
Dividende	1.353	-101.668	101.659	1.344
Lastne delnice	0	-21.698	21.698	0
Skupaj	41.789	-91.534	124.122	74.377

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2018

v tisoč EUR	Stanje		Nedelarne spremembe Pridobitve/ odtujitve	Stanje
	31. 12. 2017	Denarne spremembe		31. 12. 2018
Prejeta posojila	27.455	12.928	0	40.383
Obresti	70	-881	864	53
Dividende	1.366	-92.811	92.798	1.353
Lastne delnice	0	-11.488	11.488	0
Skupaj	28.891	-92.252	105.150	41.789

33. Finančni instrumenti in finančna tveganja

Kreditno tveganje

Ključno kreditno tveganje družbe Krka izhaja iz terjatev do kupcev. To je tveganje, da kupci ob zapadlosti ne bi poravnali svojih obveznosti.

Centraliziran proces kreditne kontrole na ravni skupine Krka je vzpostavljen že od leta 2004. V sistem so vključeni vsi kupci, ki jim Krka na leto proda za več kot 100.000 EUR izdelkov. Takih kupcev je bilo ob koncu leta 2019 več kot 400 in so predstavljali več kot 90 % terjatev do kupcev.

Proces obvladovanja kreditnega tveganja poteka v dveh korakih. Prvi korak je ocenjevanje kreditnega tveganja kupcev, določitev instrumentov zavarovanja ter dodelitev kreditnega limita. Ocenimo vsakega novega kupca, dvakrat na leto pa obnovimo ocene vseh kupcev. Oceno kreditnega tveganja vsakega kupca sestavlja veliko različnih finančnih in nefinančnih kazalcev, ki so razdeljeni v 4 sklope, vsak od njih pa ima v končni oceni različno težo.

Na podlagi dosežene kreditne ocene in predvidene dinamike odprem blaga in plačil se vsakemu kupcu dodeli individualni kreditni limit.

Drugi korak v procesu kreditne kontrole je redno dinamično spremljanje plačilne discipline kupcev. V informacijske sisteme vseh družb v skupini Krka, ki izvajajo prodajo, je vključena kontrola prostega limita in zapadlih terjatev, ki se izvede ob vsaki odpremi izdelkov kupcem. Kupcem, ki zamujajo s plačili ali pri katerih terjatve, skupaj z novo odpremo, presegajo odobreni kreditni limit, se odprema avtomatično ustavi, prodajno osebje pa mora sprožiti postopek izterjave ali zagotoviti zavarovanje plačil.

Proces kreditne kontrole in pooblastila za dodeljevanje kreditnih limitov kupcem so opredeljena z internimi akti. V okviru kreditne kontrole je vzpostavljen tudi sistem rednega poročanja o terjativah do kupcev in njihovi plačilni disciplini, ki omogoča pravočasno zaznavo kupcev s povečanim tveganjem neplačila in zagotavlja učinkovito obvladovanje kreditnih tveganj.

Proces kreditne kontrole v osnovi temelji na enotnih pravilih za vse kupce družbe Krka. Zaradi posebnosti posameznih prodajnih trgov so v posameznih odvisnih družbah uvedene dodatne lokalne kontrole. Procese kreditne kontrole redno prilagajamo spremembam na prodajnih trgih.

Kreditna kontrola zagotavlja stalno kontrolo kakovosti portfelja terjatev do kupcev. Rezultat procesa kreditne kontrole je majhen odstotek odpisov in slabitev terjatev glede na prodajo družbe Krka.

Majhna vrednost odpisov in slabitev terjatev je tudi posledica razpršenosti terjatev med veliko število kupcev in prodajnih trgov ter dejstva, da je glavnina terjatev odprta do kupcev, s katerimi ima Krka dolgoletne poslovne izkušnje.

Skupna vrednost terjatev do kupcev zunaj skupine Krka v evrih je ob koncu leta 2019 kljub 13-odstotni rasti prodaje ostala na ravni konca leta 2018. Hitrost obračanja terjatev do kupcev se je v letu 2019 izboljšala.

Rezultat obvladovanja kreditnih tveganj je bil tudi v letu 2019 ugoden. Neto odpisi in slabitve terjatev so znašali samo 0,02 % letne prodaje družbe Krka. Znesek novo oblikovanega popravka vrednosti terjatev je bil nižji od zneska odpravljenega popravka vrednosti terjatev, zato je bil vpliv neto slabitev in odpisov terjatev na končni rezultat družbe Krka v letu 2019 pozitiven.

Družba Krka od leta 2009 del terjatev do kupcev zavaruje pri kreditni zavarovalnici. Zavarovane so terjatve do kupcev iz držav z ocenjenim povečanim kreditnim tveganjem. Zavarovanje plačil z bančnimi garancijami in akreditivi uporabljamo redkeje.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev, ki so bila najbolj izpostavljena kreditnemu tveganju, je bila na datum poročanja naslednja:

v tisoč EUR	Pojasnila	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Poslovne terjatve do odvisnih družb		39.491	38.885
Dana posojila	16	71.867	71.057
Finančne naložbe	17	9.680	11.188
Kratkoročne terjatve do kupcev in odvisnih družb	20	444.340	390.948
Denar in denarni ustrezniki	21	195.236	98.474
Skupaj		760.614	610.552

Med finančnimi sredstvi, izpostavljenimi kreditnemu tveganju, posebej prikazujemo dana posojila in terjatve do kupcev in odvisnih družb.

Dana posojila po regijah

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Slovenija	67.114	60.135
Jugovzhodna Evropa	304	409
Vzhodna Evropa	1.652	6.336
Srednja Evropa	0	301
Zahodna Evropa	2.797	3.876
Čezmorska tržišča	0	0
Skupaj	71.867	71.057

Terjatve do kupcev in odvisnih družb po regijah

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Slovenija	10.837	10.121
Jugovzhodna Evropa	75.082	76.528
Vzhodna Evropa	263.724	219.564
Srednja Evropa	66.881	65.224
Zahodna Evropa	63.698	54.089
Čezmorska tržišča	3.609	4.307
Skupaj	483.831	429.833

Pri zavarovalnici Coface PKZ, d. d. je bilo zavarovanih 79 % terjatev do kupcev zunaj skupine Krka (31. 12. 2018 pa 82 %).

Analiza starosti danih posojil na datum poročanja

v tisoč EUR	Bruto vrednost 2019	Popravek 2019	Bruto vrednost 2018	Popravek 2018
Nezapadlo	71.860	0	71.047	0
Že zapadlo do 20 dni	1	0	3	0
Že zapadlo od 21 do 50 dni	2	0	1	0
Že zapadlo od 51 do 180 dni	1	0	3	0
Že zapadlo več kot 180 dni	14	11	14	11
Skupaj	71.878	11	71.068	11

Analiza starosti terjatev do kupcev in odvisnih družb na datum poročanja

v tisoč EUR	Bruto vrednost 2019	Popravek 2019	Bruto vrednost 2018	Popravek 2018
Nezapadlo	471.822	1.672	405.553	1.479
Že zapadlo do 20 dni	6.879	13	10.948	55
Že zapadlo od 21 do 50 dni	3.263	0	3.610	5
Že zapadlo od 51 do 180 dni	2.588	11	10.196	4
Že zapadlo več kot 180 dni	20.062	19.087	20.312	19.243
Skupaj	504.614	20.783	450.619	20.786

Družba Krka določenim kupcem podaljšuje plačilne roke. Če do podaljševanja rokov ne bi prihajalo, bi bil 31. 12. 2019 znesek nezapadlih terjatev 483.714 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil 403.877 tisoč EUR), zapadlih terjatev do 20 dni 9.388 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil 11.025 tisoč EUR), od 21 do 50 dni 4.627 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil 3.605 tisoč EUR), od 51 do 180 dni 2.621 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil 10.192 tisoč EUR) in zapadlih terjatev za več kot 180 dni 992 tisoč EUR (31. 12. 2018 je bil 1.134 tisoč EUR).

Gibanje popravka vrednosti danih posojil

v tisoč EUR	2019	2018
Stanje 1. 1.	11	11
Stanje 31. 12.	11	11

Gibanje popravka vrednosti terjatev do kupcev in odvisnih družb

v tisoč EUR	2019	2018
Stanje 1. 1.	20.786	20.558
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	1.680	1.517
Odpis terjatev v breme popravkov	-5	0
Odprava popravka vrednosti	-1.141	-1.072
Izterjane odpisane terjatve	-537	-217
Stanje 31. 12.	20.783	20.786

Likvidnostno tveganje

Družba Krka je med poslovnimi partnerji znana po plačilni disciplini, majhni zadolženosti in stabilnih denarnih tokovih. V letu 2019 kratkoročnih kreditov nismo najemali, del denarnih presežkov smo med letom deponirali pri bankah. Vse obveznosti smo poravnavali redno. Likvidnostno tveganje družbe Krka je bilo v letu 2019 majhno.

Zapadlost finančnih obveznosti

V tabelah v nadaljevanju so prikazane finančne obveznosti glede na rok zapadlosti.

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2019

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Skupaj	Pogodbeni denarni tokovi				
			Do pol leta	Pol leta do 1 leto	1–2 leti	2–5 let	5–10 let
Finančne obveznosti							
Prejeta ostala kratkoročna posojila	73.033	73.033	73.033	0	0	0	0
Obveznosti iz najemov	3.093	3.093	337	303	523	1.219	711
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	182.409	182.409	182.409	0	0	0	0
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	10.823	10.823	10.823	0	0	0	0
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter predujmov	2.058	2.058	2.058	0	0	0	0
Finančne obveznosti skupaj	271.416	271.416	268.660	303	523	1.219	711
Izvedeni finančni instrumenti	2.582	2.582	2.582	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti skupaj	2.582	2.582	2.582	0	0	0	0
Skupaj	273.998	273.998	271.242	303	523	1.219	711

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Skupaj	Pogodbeni denarni tokovi			
			Do pol leta	Pol leta do 1 leto	1–2 leti	2–5 let
Finančne obveznosti						
Prejeta ostala kratkoročna posojila	40.435	40.515	26.330	14.185	0	0
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	170.099	170.099	170.099	0	0	0
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	14.923	14.923	14.923	0	0	0
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	1.519	1.519	1.519	0	0	0
Finančne obveznosti skupaj	226.976	227.056	212.871	14.185	0	0
Skupaj	226.976	227.056	212.871	14.185	0	0

Tveganje sprememb deviznih tečajev

Družba Krka je zaradi razpršenega mednarodnega poslovanja izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev na nekaterih prodajnih in nabavnih trgih.

Valutna izpostavljenost izhaja iz različne vrednosti sredstev in obveznosti v posamezni valuti v izkazu finančnega položaja družbe Krka ter različne višine poslovnih prihodkov in odhodkov, ki jih ustvarjamo v posameznih valutah.

Ključne računovodske kategorije, ki tvorijo valutno pozicijo, so terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev ter financiranje odvisnih družb, ki ga zagotavlja obvladujoča družba.

Premiki posameznih deviznih tečajev, ki jim je izpostavljena družba Krka, so bili tudi v letu 2019 intenzivni.

Gibanje ruskega rublja je bilo v letu 2019 za Krko ugodno. V prvem četrtletju se je njegova vrednost okrepila, kar je v celoti nevtraliziralo padec ob koncu leta 2018. V nadaljevanju leta je bil rubelj stabilnejši in se je postopno krepil. Od začetka do konca leta se je vrednost ruskega rublja, izražena v evrih, zvišala za 14 %. Povprečna vrednost ruskega rublja je bila v letu 2019 2,2 % višja kot v letu 2018.

Na vrednost rublja je v letu 2019 pozitivno vplivalo zmanjšanje tveganja ekonomskih sankcij proti ruskim pravnim in fizičnim osebam, ekspanzivna denarna politika glavnih svetovnih centralnih bank in s tem povezane ugodne razmere na globalnih valutnih in kapitalskih trgih ter aktivnosti ruskih denarnih oblasti v kombinaciji s hitrim zniževanjem inflacije v Ruski federaciji. Geopolitična tveganja, povezana s spreminjajočo se ceno nafte, na svetovnih trgih še naprej predstavljajo tveganje za rubelj v prihodnjih obdobjih.

Vrednost poljskega zlota se je tudi v letu 2019 gibala v stabilnem pasu med 4,2 in 4,4 zlota za evro. Povprečna vrednost zlota, izražena v evrih, je bila v letu 2019 0,8 % nižja kot v letu 2018. Njegovo stabilnost zagotavljajo dobre makroekonomske razmere v državi in usklajenost denarnih politik poljske centralne banke in Evropske centralne banke.

Romunski lej je bil zaradi makroekonomskih neskladnosti in politične nestabilnosti v letu 2019 manj stabilen. Njegova vrednost v evrih se je od začetka do konca leta 2019 znižala za 2,5 %.

Vrednost hrvaške kune je tudi v letu 2019 ostala stabilna. Visoka nestanovitnost britanskega funta se je nadaljevala tudi v letu 2019, kar je bilo v skladu z nejasnostmi, povezanimi z izstopom Velike Britanije iz EU. V drugi polovici leta se je njegova vrednost okrepila in se ob koncu leta stabilizirala. Hrvaška kuna in britanski funt spadata med valute, v katerih družba Krka izkazuje dolgo valutno pozicijo, vendar pa nestanovitnost teh dveh tečajev nima izrazitega vpliva na neto finančni izid družbe Krka.

Nestanovitnost ameriškega dolarja v letu 2019 je bila posledica spremenjene denarne politike ameriške centralne banke, ki je v nasprotju s pričakovanji trikrat znižala ključno obrestno mero, in počasnega razreševanja trgovskega konflikta s Kitajsko.

Vrednost dolarja, izražena v evrih, se je od začetka do konca leta 2019 zvišala za 1,9 %, povprečna vrednost dolarja v evrih pa je bila 5,5 % višja kot v letu 2018.

V letu 2019 se je zaradi izboljšanja politične stabilnosti in ugodnih makroekonomskih gibanj v državi okrepila vrednost ukrajinske grivne, ki se je od začetka do konca leta 2019 okrepila za 18 %, povprečna vrednost grivne, izražena v evrih, pa je bila v letu 2019 11 % višja kot v letu 2018.

Družba Krka valutna tveganja praviloma odpravlja z naravnimi metodami, predvsem s povečevanjem nabav in obveznosti v valutah, v katerih fakturira prodajo. Kadar to ni mogoče, se odločimo za uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali pa tveganje ostane nezavarovano. Za zavarovanje praviloma uporabljamo terminske pogodbe.

V letu 2019 smo nadaljevali politiko delnega zavarovanja tveganja ruskega rublja. S terminskimi pogodbami smo imeli zavarovane manj kot 50 % izpostavljenosti v ruskih rubljih. Iz naslova terminskih pogodb smo zaradi krepitve vrednosti rublja in stroška zavarovanja ustvarili negativni finančni rezultat.

Tveganja ostalih valut nismo zavarovali. Večletno spremljanje gibanja tečajnih razlik in stroškov zavarovanja romunskega leja, poljskega zlota, češke krone, madžarskega forinta in hrvaške kune pokaže, da zavarovanje tveganja navedenih valut v primeru družbe Krka ni učinkovito. Nihanja tečajev teh valut v primerjavi z evrom so večinoma majhna.

Za ukrajinsko grivno, kazahstansko tengo, srbski dinar in nekatere druge valute, ki so v strukturi valutne izpostavljenosti družbe Krka manj pomembne, ni na voljo finančnih instrumentov za odpravo valutnih tveganj.

Izpostavljenost tveganju sprememb deviznih tečajev

31. 12. 2019					
v tisoč EUR	EUR*	PLN	HRK	RUB	RON
Nekratkoročne poslovne terjatve do odvisnih družb	0	0	0	39.491	0
Dana posojila	71.865	0	0	0	0
Terjatve do kupcev	98.623	47.768	14.138	218.140	44.815
Denar in denarni ustrezniki	182.487	2.450	999	407	1.019
Prejeta posojila	-73.031	0	0	0	0
Nekratkoročne poslovne obveznosti	-10.000	0	0	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	-123.889	-3.698	-10	-32.719	-4.750
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja (neto)	146.055	46.520	15.127	225.319	41.084

* EUR je funkcionalna valuta in ne predstavlja izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev.

31. 12. 2018					
v tisoč EUR	EUR*	PLN	HRK	RUB	RON
Nekratkoročne poslovne terjatve do odvisnih družb	0	0	0	38.885	0
Dana posojila	66.896	0	0	4.123	0
Terjatve do kupcev	76.934	49.017	12.281	184.336	49.145
Denar in denarni ustrezniki	59.861	6.941	2.937	3.481	9.219
Prejeta posojila	-40.432	0	0	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	-116.185	-4.864	-10	-21.708	-4.862
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja (neto)	47.074	51.094	15.208	209.117	53.502

* EUR je funkcionalna valuta in ne predstavlja izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev.

Pomembni devizni tečaji

	Povprečni tečaj*		Končni tečaj*	
	2019	2018	2019	2018
PLN	4,30	4,26	4,26	4,30
HRK	7,42	7,42	7,44	7,41
RUB	72,46	74,04	69,96	79,72
RON	4,75	4,65	4,78	4,66

* število enot nacionalne valute za 1 EUR

Navedeni tečaji, ki so bili uporabljeni pri preračunu bilančnih postavk na dan 31. 12., so enaki referenčnemu tečaju Evropske centralne banke na dan 31. 12.

Analiza občutljivosti

Sprememba vrednosti navedenih valut za 1 % glede na EUR na dan 31. 12. 2019 oziroma 31. 12. 2018 bi poslovni izid pred davki spremenila za vrednosti, navedene v tabeli v nadaljevanju. Analiza, ki je za obe leti narejena na enak način, predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem obrestne mere, ostanejo nespremenjene. Pri izračunu vpliva spremembe tečajev navedenih valut je upoštevano stanje terjatev, obveznosti in posojil, ki so nominirani v lokalnih valutah.

v tisoč EUR	Vpliv na poslovni izid pred davki			
	2019		2018	
Sprememba navedene valute za	1 %	-1 %	1 %	-1 %
RUB	2.253	-2.253	2.091	-2.091
PLN	465	-465	511	-511
HRK	151	-151	152	-152
RON	411	-411	535	-535

Vsaka nadaljnja sprememba rublja, poljskega zlota, hrvaške kune in romunskega leja za 1 % glede na EUR bi pomenila dodatno spremembo poslovnega izida pred davki za zgoraj navedene vrednosti.

Tveganje sprememb obrestnih mer

Tveganje sprememb obrestnih mer opredeljujemo kot nevarnost, da družba Krka zaradi spremenjenih referenčnih tržnih obrestnih mer utрпи zvišanje stroškov financiranja iz naslova dolgoročnih finančnih virov ali znižanje prihodkov iz naslova dolgoročnih finančnih naložb.

Tveganje sprememb obrestnih mer pri kratkoročnih finančnih virih in kratkoročnih finančnih naložbah se obvladuje v okviru likvidnostnih tveganj družbe Krka.

Družba Krka v letu 2019 ni imela prejetih dolgoročnih posojil. Dolgoročne finančne naložbe niso vezane na referenčne tržne obrestne mere, zato družba Krka ni izpostavljena tveganju sprememb referenčnih obrestnih mer.

Izpostavljenost tveganju sprememb obrestnih mer

v tisoč EUR	2019	2018
Finančni instrumenti po fiksni obrestni meri	11.395	25.877
Finančna sredstva	32.837	42.040
Finančne obveznosti	-21.442	-16.163
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri	-12.503	4.755
Finančna sredstva	39.016	28.975
Finančne obveznosti	-51.519	-24.220

Analiza občutljivosti denarnega toka pri instrumentih z variabilno obrestno mero

Povečanje variabilne obrestne mere za leto 2019 za 100 bazičnih točk bi poslovni izid zmanjšalo za 125 tisoč EUR (zmanjšanje obrestne mere za 100 bazičnih točk bi poslovni izid povečalo za 125 tisoč EUR). Povečanje variabilne obrestne mere za 100 bazičnih točk bi poslovni izid za leto 2018 povečalo za 48 tisoč EUR (zmanjšanje obrestne mere za 100 bazičnih točk bi poslovni izid zmanjšalo za 48 tisoč EUR). Analiza, ki je za obe leti narejena na enak način, predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem devizni tečaj, ostanejo nespremenjene.

Podrobnejši pregled prejetih kratkoročnih posojil je prikazan v naslednji tabeli.

Prejeta kratkoročna posojila

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Kratkoročna posojila, vključno s kratkoročnim delom nekratkoročnih posojil	72.961	40.383
– druga posojila	72.961	40.383
Kratkoročna posojila brez kratkoročnega dela nekratkoročnih posojil	72.961	40.383
Povprečno stanje kratkoročnih posojil v letu	56.672	33.919
Obresti v poslovnem letu	491	268
Drugi stroški najemanja kratkoročnih posojil	4	6
Povprečni efektivni strošek kratkoročnih posojil v letu	0,87 %	0,81 %
Valutna struktura kratkoročnih posojil		
– EUR	100 %	100 %
Sestava kratkoročnih posojil glede na vrsto obrestne mere		
– fiksna	29 %	40 %
– variabilna	71 %	60 %

Upravljanje kapitala

V skladu s sklepom 19. skupščine z dne 3. 7. 2014 je obvladujoča družba zmanjšala osnovni kapital z umikom 2.632.672 lastnih delnic, kar je predstavljalo 7,431 % vseh izdanih delnic. Po umiku je bil osnovni kapital v vrednosti 54.732 tisoč EUR razdeljen na 32.793.448 navadnih kosovnih imenskih delnic. Imamo le en razred delnic, prva in edina izdaja delnic pa je potekala v letu 1995. Osnovni kapital je bil v celoti vplačan.

Primarni cilj upravljanja kapitala družbe Krka je zagotavljanje visokega kreditnega ratinga in ustreznih kazalnikov financiranja, s čimer zagotavlja ustrezen razvoj svojega poslovanja in ustvarja čim večjo vrednost za svoje delničarje.

Družba Krka želi z upravljanjem in prilagajanjem kapitalske strukture slediti spremembam v ekonomskem okolju. Dividende izplačuje enkrat na leto v skladu s strateško usmeritvijo. Družba Krka nima posebnih ciljev glede lastništva zaposlenih in nobenega programa delniških opcij.

V letih 2019 oziroma 2018 ni prišlo do sprememb v načinu upravljanja kapitala.

Družba Krka za nadzor nad kapitalom uporablja kazalnik finančnega vzvoda, ki prikazuje delež neto zadolženosti v kapitalu in neto zadolženosti skupaj. Neto zadolženost vključuje prejeta posojila in poslovne obveznosti, zmanjšana za denar in njegove ustreznike.

v tisoč EUR	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Prejeta posojila	73.033	40.435
Poslovne in druge obveznosti	265.652	231.848
Denar in denarni ustrezniki	195.236	98.474
Neto zadolženost	143.449	173.809
Kapital	1.664.178	1.552.300
Kapital in neto zadolženost	1.807.627	1.726.109
Kazalnik finančnega vzvoda	7,9 %	10,1 %

Poštena vrednost

v tisoč EUR	2019		2018	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Poslovne terjatve do odvisnih družb	39.491	39.491	38.885	38.885
Nekratkoročno dana posojila	36.223	36.223	19.238	19.238
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajoče donosa (kapitalski instrumenti)	9.680	9.680	9.388	9.388
Kratkoročno dana posojila	35.644	35.644	51.819	51.819
Kratkoročne finančne naložbe	0	0	1.800	1.800
– izvedeni finančni instrumenti	0	0	1.800	1.800
Terjatve do kupcev	443.840	443.840	390.948	390.948
Denar in denarni ustrezniki	195.236	195.236	98.474	98.474
Prejeta kratkoročna posojila	-73.033	-73.033	-40.435	-40.435
Nekratkoročne poslovne obveznosti	-10.000	-10.000	0	0
Obveznosti iz najemov	-3.093	-3.093	–	–
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	-182.409	-182.409	-170.099	-170.099
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	-10.823	-10.823	-14.923	-14.923
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter predujmov	-2.058	-2.058	-1.519	-1.519
Druge kratkoročne obveznosti	-2.582	-2.582	0	0
– izvedeni finančni instrumenti	-2.582	-2.582	0	0
Skupaj	476.116	476.116	383.576	383.576

Finančne naložbe glede na izračun njihove poštene vrednosti uvrščamo v tri ravni:

- 1. raven – sredstva po tržni ceni;
- 2. raven – sredstva, ki se ne uvrščajo v 1. raven, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi primerljivih tržnih podatkov;
- 3. raven – sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Poštena vrednost sredstev

v tisoč EUR	31. 12. 2019				31. 12. 2018			
	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti								
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	8.294	0	1.386	9.680	8.002	0	1.386	9.388
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	0	0	0	0	1.800	1.800
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti, skupaj	8.294	0	1.386	9.680	8.002	0	3.186	11.188
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita								
Poslovne terjatve do odvisnih družb	0	0	39.491	39.491	0	0	38.885	38.885
Nekratkoročno dana posojila	0	0	36.223	36.223	0	0	19.238	19.238
Kratkoročno dana posojila	0	0	35.644	35.644	0	0	51.819	51.819
Terjatve do kupcev	0	0	443.840	443.840	0	0	390.948	390.948
Denar in denarni ustrezniki	0	0	195.236	195.236	0	0	98.474	98.474
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita, skupaj	0	0	750.434	750.434	0	0	599.364	599.364
Skupaj	8.294	0	751.820	760.114	8.002	0	602.550	610.552

Poštena vrednost obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2019				31. 12. 2018			
	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj
Obveznosti, merjene po poštenu vrednosti								
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	2.582	2.582	0	0	0	0
Obveznosti, merjene po poštenu vrednosti, skupaj	0	0	2.582	2.582	0	0	0	0
Obveznosti, za katere je poštena vrednost razkrita								
Prejeta kratkoročna posojila	0	0	73.033	73.033	0	0	40.435	40.435
Nekratkoročne poslovne obveznosti	0	0	10.000	10.000	0	0	0	0
Obveznosti iz najemov	0	0	3.093	3.093	–	–	–	–
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	0	0	182.409	182.409	0	0	170.099	170.099
Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	0	0	10.823	10.823	0	0	14.923	14.923
Ostale kratkoročne obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter predujmov	0	0	2.058	2.058	0	0	1.519	1.519
Obveznosti, za katere je poštena vrednost razkrita, skupaj	0	0	281.416	281.416	0	0	226.976	226.976
Skupaj	0	0	283.998	283.998	0	0	226.976	226.976

Poštena vrednost vrednostnih papirjev za trgovanje je izračunana na osnovi borznega tečaja na datum poročanja brez zmanjšanja za morebitne stroške pri prodaji oziroma nakupu vrednostnih papirjev.

34. Posli s povezanimi osebami

Povezave z družbami v skupini Krka

V tabeli so prikazani medsebojni odnosi (promet) z odvisnimi družbami v letu 2019.

v tisoč EUR	Prodaja	Nakupi	Prejeta posojila	Dana posojila
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto*	236	879	0	27.255
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto**	512	10.329	7.698	0
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	4.183	22.198	0	0
KRKA ROMANIA S.R.L., Bukarešta, Romunija	108	21.454	0	0
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	23.585	4.011	0	0
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Makedonija	19.370	1.725	0	0
KRKA FARMA d.o.o., Sarajevo, Sarajevo, Bosna in Hercegovina	4	399	0	0
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	45	3.020	0	0
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	169.848	8.152	0	1.920
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	101.238	74.730	0	0
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	131	14.367	0	300
TOO KRKA Kazakhstan, Almati, Kazahstan	12.188	3.224	0	0
KRKA - POLSKA, Sp. z o.o., Varšava, Poljska	31.425	34.743	0	0
KRKA ČR, s. r. o., Praga, Češka republika	84	11.609	0	0
KRKA Magyarország Kft., Budimpešta, Madžarska	56	13.990	0	0
KRKA Slovensko, s.r.o., Bratislava, Slovaška	44	7.711	0	0
UAB KRKA Lietuva, Vilna, Litva	24	4.202	0	0
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	15	3.238	0	0
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	13.337	1.660	0	100
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	63.914	11.631	0	0
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	51.489	1.483	0	0
KRKA Pharma GmbH, Dunaj, Avstrija	4.048	1.925	0	0
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	12.157	1.844	0	0
KRKA FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	30.206	3.861	0	0
KRKA Farmaceutici Milano S.R.L., Milano Italija	14.323	6.584	0	0
KRKA France Eurl, Pariz, Francija***	3.740	3.827	0	0
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	9.344	69	0	0
KRKA UK Ltd, London, Velika Britanija	1.766	564	0	0
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	5.568	1.340	0	0
KRKA HELLAS E.P.E., Atene, Grčija	0	0	0	45
Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., Ningbo, Kitajska	39	5.556	0	0
KRKA USA LLC, Wilmington, ZDA	0	7	0	0
Skupaj	573.027	280.329	7.698	29.620

* skupaj z odvisno družbo Golf Grad Otočec, d. o. o.

** skupaj z odvisnimi družbami GRS TEHFARMA, d. o. o., GRS VIZFARMA, d. o. o., GRS PREK FARMA, d. o. o., GRS EKO FARMA, d. o. o., GRS TREN FARMA, d. o. o., in GRS VRED FARMA, d. o. o.

*** skupaj z odvisno družbo HCS bvba

Družbe v skupini Krka so z obvladujočo družbo poslovale na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pri čemer so bile uporabljene tržne cene izdelkov in storitev.

Letna obrestna mera za posojila znotraj skupine Krka je ob sklenitvi posojilne pogodbe priznana obrestna mera, ki jo določi minister za finance Republike Slovenije na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami. V letu 2019 se je gibala med 0,869 % in 2,558 %.

Stanje posojil, danih odvisnim družbam v skupini Krka, je opisano v pojasnilu 16, stanje posojil, prejetih od odvisnih družb, v pojasnilu 24, stanje terjatev do odvisnih družb v pojasnilu 20 in stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti do odvisnih družb v pojasnilu 27.

Podatki o skupinah oseb

Konec leta 2019 so imeli člani uprave družbe Krka v lasti 37.040 delnic družbe Krka, kar predstavlja 0,1129 % celotnega kapitala družbe in 0,1174 % glasovalnih pravic.

Člani nadzornega sveta družbe so imeli konec leta 2019 v lasti 2747 delnic družbe Krka, kar predstavlja 0,0084 % celotnega kapitala družbe in 0,0087 % glasovalnih pravic.

Lastniški deleži članov uprave in nadzornega sveta v družbi Krka in njihovi deleži v glasovalnih pravicah

	31. 12. 2019			31. 12. 2018		
	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)	Delež v glasovalnih pravicah (v %)	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)	Delež v glasovalnih pravicah (v %)
Člani uprave						
Jože Colarič	22.500	0,0686	0,0713	22.500	0,0686	0,0705
Aleš Rotar	13.915	0,0424	0,0441	13.915	0,0424	0,0436
Vinko Zupančič	120	0,0004	0,0004	120	0,0004	0,0004
David Bratož	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Milena Kastelic	505	0,0015	0,0016	505	0,0015	0,0016
Člani uprave skupaj	37.040	0,1129	0,1174	37.040	0,1129	0,1161
Člani nadzornega sveta, predstavniki lastnikov						
Jože Mermal	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Borut Jamnik	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Julijana Kristl	230	0,0007	0,0007	230	0,0007	0,0007
Mojca Osolnik Videmšek	617	0,0019	0,0020	452	0,0014	0,0014
Andrej Slapar	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Boris Žnidarič	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Člani nadzornega sveta, predstavniki zaposlenih		0,0000	0,0000			
Tomaž Sever	500	0,0015	0,0016	500	0,0015	0,0016
Franc Šašek	1.400	0,0043	0,0044	1.400	0,0043	0,0044
Mateja Vrečer	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Člani nadzornega sveta skupaj	2.747	0,0084	0,0087	2.582	0,0079	0,0081
Skupaj	39.787	0,1213	0,1261	39.622	0,1208	0,1242

Pri izračunu deleža v glasovalnih pravicah so bile izločene lastne delnice (1.234.252 na dan 31. 12. 2019 in 893.447 na dan 31. 12. 2018).

Bruto prejemki skupin oseb

v tisoč EUR	2019	2018
Člani uprave	3.561	3.198
Člani nadzornega sveta	202	209
Bruto prejemki skupin oseb skupaj	3.763	3.407

Bruto prejemki zaposlenih na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so v letu 2019 znašali 11.473 tisoč EUR (10.404 tisoč EUR v letu 2018).

Prejemki članov uprave v letu 2019

v tisoč EUR	Plača – fiksni del			Plača – variabilni del		Skupaj	
	Bruto	Neto izplačilo	Neto bonitete in drugi prejemki	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Jože Colarič	424	173	8	718	280	1.142	461
Aleš Rotar	337	138	11	481	188	818	337
Vinko Zupančič	288	117	14	400	156	688	287
David Bratož	276	117	9	393	154	669	280
Milena Kastelic	166	77	5	78	31	244	113
Prejemki članov uprave skupaj	1.491	622	47	2.070	809	3.561	1.478

v tisoč EUR	Neto bonitete in drugi prejemki						Skupaj
	Menedžersko zavarovanje	Dodatno pokojninsko zavarovanje	Druge bonitete	Povračila stroškov	Regres za letni dopust		
Jože Colarič	0,83	2,82	2,92	0,06	1,17		7,80
Aleš Rotar	0,00	2,82	5,57	0,95	1,19		10,53
Vinko Zupančič	1,87	2,82	7,45	0,86	1,20		14,20
David Bratož	0,00	2,82	4,45	0,96	1,20		9,43
Milena Kastelic	0,00	2,82	0,12	1,05	1,25		5,24
Prejemki članov uprave skupaj	2,70	14,10	20,51	3,88	6,01		47,20

Prejemki članov uprave v letu 2018

v tisoč EUR	Plača – fiksni del			Plača – variabilni del		Skupaj	
	Bruto	Neto izplačilo	Neto bonitete in drugi prejemki	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Jože Colarič	408	166	8	624	244	1.032	418
Aleš Rotar	321	133	8	411	161	732	302
Vinko Zupančič	268	114	8	342	134	610	256
David Bratož	266	111	11	336	131	602	253
Milena Kastelic	159	75	5	63	25	222	105
Prejemki članov uprave skupaj	1.422	599	40	1.776	695	3.198	1.334

Neto bonitete in drugi prejemki						
v tisoč EUR	Menedžersko zavarovanje	Dodatno pokojninsko zavarovanje	Druge bonitete	Povračila stroškov	Regres za letni dopust	Skupaj
Jože Colarič	0,83	2,82	3,58	0,04	0,63	7,90
Aleš Rotar	0	2,82	3,70	0,98	0,64	8,14
Vinko Zupančič	1,87	2,82	1,63	0,82	0,65	7,79
David Bratož	0	2,82	6,13	0,94	0,65	10,54
Milena Kastelic	0	2,82	0,56	1,06	0,70	5,14
Prejemki članov uprave skupaj	2,70	14,10	15,60	3,84	3,27	39,51

Druge bonitete vključujejo boniteto, povezano z uporabo službenega osebnega vozila tudi v zasebne namene, in morebitne druge bonitete. Povračila stroškov vključujejo povračila za stroške prevoza na delo in za prehrano med delom. Za opravljanje funkcije v nadzornih svetih ali upravnih odborih odvisnih družb člani uprave ne prejemajo sejin ali drugih plačil.

Prejemki članov nadzornega sveta v letu 2019

v tisoč EUR	Osnovno plačilo za opravljanje funkcije		Sejnine		Potni stroški		Skupaj	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Prejemki članov nadzornega sveta, predstavnikov lastnikov								
Jože Mermal	23,25	16,91	1,10	0,80	0,00	0,00	24,35	17,71
Borut Jamnik	21,31	15,50	2,75	2,00	0,00	0,00	24,06	17,50
Julijana Kristl	19,38	14,09	2,53	1,84	0,37	0,27	22,28	16,20
Mojca Osolnik Videmšek*	9,21	6,70	1,27	0,92	0,09	0,07	10,57	7,69
Andrej Slapar	22,86	16,63	2,53	1,84	0,00	0,00	25,39	18,47
Boris Žnidarič	19,38	14,09	2,75	2,00	0,29	0,21	22,42	16,30
Hans-Helmut Fabry**	2,89	2,24	0,00	0,00	1,76	1,37	4,65	3,61
Prejemki članov nadzornega sveta, predstavnikov zaposlenih								
Franc Šašek	20,93	15,22	2,75	2,00	0,00	0,00	23,68	17,22
Tomaž Sever	19,38	14,09	2,53	1,84	0,36	0,26	22,27	16,19
Mateja Vrečer	19,38	14,09	2,53	1,84	0,00	0,00	21,91	15,93
Prejemki članov nadzornega sveta skupaj	177,97	129,56	20,74	15,08	2,87	2,18	201,58	146,82

* članica nadzornega sveta od 5. 7. 2019

** član nadzornega sveta do 13. 3. 2019

Po sklepu 16. skupščine delničarjev, ki je bila 7. 7. 2011, člani nadzornega sveta prejmejo za udeležbo na seji sejnino, ki za posameznega člana nadzornega sveta družbe Krka znaša 275,00 EUR bruto. Člani komisije nadzornega sveta prejmejo za udeležbo na seji komisije sejnino, ki za posameznega člana komisije znaša 80 % višine sejnine za udeležbo na seji nadzornega sveta. Sejnina za korespondenčno sejo znaša 80 % siceršnje sejnine. Posamezni član nadzornega sveta je ne glede na prej navedeno in torej ne glede na število udeležb na sejah v posameznem poslovnem letu upravičen do izplačila sejin, vse dokler skupni znesek sejin bodisi iz naslova sej nadzornega sveta bodisi iz naslova sej komisij nadzornega sveta ne doseže vrednosti 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije za posameznega člana nadzornega sveta glede na dejanska izplačila na letni ravni.

Člani nadzornega sveta poleg sejin prejmejo osnovno plačilo za opravljanje funkcije v višini 15.500 EUR bruto na leto na posameznega člana. Predsednik nadzornega sveta je upravičen tudi do doplačila v višini 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta, namestnik predsednika nadzornega sveta pa do doplačila v višini 10 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Člani komisije nadzornega sveta

prejemajo doplačilo za opravljanje funkcije, ki za posameznega člana komisije znaša 25 % višine osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Predsednik komisije je upravičen tudi do dodatnega doplačila v višini 50 % doplačila za opravljanje funkcije člana komisije nadzornega sveta.

Člani nadzornega sveta in člani komisije nadzornega sveta prejemajo osnovno plačilo in doplačilo za opravljanje funkcije v sorazmernih mesečnih izplačilih, do katerih so upravičeni, dokler opravljajo funkcijo. Mesečno izplačilo znaša eno dvanajstino zgoraj navedenih letnih zneskov. Posamezni član komisije nadzornega sveta je ne glede na zgoraj navedeno in torej ne glede na število komisij, katerih član je ali jim predseduje, v posameznem poslovnem letu upravičen do izplačila doplačil, vse dokler skupni znesek takih doplačil ne doseže vrednosti 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije za posameznega člana nadzornega sveta glede na dejanska izplačila na letni ravni.

Posojila skupinam oseb

v tisoč EUR	Stanje		Odplačila v letu	
	31. 12. 2019	31. 12. 2018	2019	2018
Člani uprave	0	0	0	0,45
Člani nadzornega sveta družbe Krka (predstavniki zaposlenih)	0	0	0	0
Posojila skupinam oseb skupaj	0	0	0	0,45

Posojila zaposlenim na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so 31. 12. 2019 znašala 177 tisoč EUR (147 tisoč EUR na dan 31. 12. 2018). Odplačila posojil zaposlenim na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, pa so v letu 2019 znašala 20 tisoč EUR (17 tisoč EUR v letu 2018). Posojila tem osebam so bila namenjena za reševanje stanovanjskih vprašanj.

35. Izobrazbena struktura zaposlenih

	2019		2018	
	Povprečno število zaposlenih	Delež (v %)	Povprečno število zaposlenih	Delež (v %)
Doktorji znanosti	149	2,7	140	2,7
Magistri znanosti	262	4,7	261	5,0
Univerzitetna izobrazba	1.770	31,5	1.669	31,7
Visokostrokovna izobrazba	735	13,1	674	12,8
Višješolska izobrazba	229	4,1	217	4,1
Srednješolska izobrazba	1.601	28,5	1.391	26,4
Kvalificirani delavci	732	13,0	740	14,1
Nekvalificirani delavci	138	2,4	169	3,2
Skupaj (povprečje leta)	5.616	100,0	5.261	100,0

36. Posli z revizorsko družbo

Pogodbena vrednost storitev revidiranja, ki jih je za družbo Krka v letu 2019 opravila revizorska družba ERNST & YOUNG Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o., je bila 115 tisoč EUR (107 tisoč EUR v letu 2018).

37. Dogodki po zaključku obračunskega obdobja

Navajamo dogodke, ki so se zgodili v obdobju od konca leta 2019.

V obdobju od 14. do 24. januarja 2020 so mediji povzemali zapise na romunskem spletnem portalu in v časopisu Libertatea, ki je poročal, da jim je uspelo pridobiti informacije o domnevnih nepravilnostih, ki naj bi jih izvajali zaposleni v Krkini odvisni družbi KRKA Romania S.R.L., Bukarešta (v nadaljevanju KRKA Romania). Javnost smo 17. januarja 2020 obvestili, da smo imenovali posebno skupino, ki je podrobno preverila delovanje Krkine odvisne družbe v zvezi z omenjenimi očitki. Ugotovitve notranje preiskave so pokazale, da obtožbe o domnevni korupciji v Romuniji, po katerih naj bi KRKA Romania delovala protizakonito in zdravila tržila s podkupovanjem zdravnikov, navodila za takšno ravnanje pa naj bi zaposleni v odvisni družbi dobili iz obvladujoče družbe, niso utemeljene. Pregled je pokazal, da je imelo podjetje v Romuniji ustrezna navodila matične družbe, ni pa možno povsem izključiti, da je v preteklosti kakšen posameznik v odvisni družbi kršil Krkina interna navodila ter pogodbene obveznosti iz delovnega razmerja. Glede na ugotovitve Krka uvaja ukrepe, ki bodo še izboljšali transparentnost poslovanja in spoštovanje pravil s področja skladnosti poslovanja na vseh področjih. Nadzorni svet se je seznanil s poročilom uprave in podpira ukrepe, ki so bili sprejeti v zvezi s tem.

Covid-19 je bolezen, ki jo povzroča nova vrsta koronavirusa (SARS-CoV-2). Svetovna zdravstvena organizacija je marca 2020 razglasila svetovno pandemijo.

Krka je sprejela vse potrebne ukrepe za zaježitev širitve okužbe, da bi zaščitila zdravje zaposlenih in zagotavljala neprekinjeno poslovanje. To je za proizvajalce zdravil poglavitni cilj, saj le na ta način lahko zagotavljamo, da ne pride do prekinitve v oskrbovalni verigi in pomanjkanja zdravil na svetovnih trgih.

Krka je takoj zmanjšala tveganja na sanitarnem in zdravstvenem področju. Upoštevala je izkušnje in ukrepe, ki so jih sprejeli njeni kitajski partnerji in italijanska podjetja. Nemudoma je sestavila strokovni tim zdravnikov in mikrobiologov ter tako okrepila interno službo, ki skrbi za varnost in zdravje pri delu. Procese je prilagodila tako, da zagotavljajo socialno distanciranje in uporabo zaščitnih sredstev. Izločila je bistvene povzročitelje tveganja v prostorih podjetja, omejila dostop do skupnih prostorov, zaprla dvigala, prilagodila način prehrane. S 25. februarjem je odpovedala prve in nato vse naslednje obiske skupin, dogodke, prireditve in izobraževanja, kar se je dalo, pa je izpeljala v e-obliki. Opredelila je postopke dezinfekcije, ki jih izvaja tako za zaposlene kot za prostore, material, vozila in delovna mesta. Vsem zaposlenim se meri temperatura ob vstopih v podjetje, po potrebi pa tudi med delovnim procesom. Vsi morajo nositi zaščitne maske. Pristojne službe so za zaposlene pripravile vrsto navodil in priporočil za izvajanje delovnih procesov in odgovorno obnašanje tako v podjetju kot doma.

Da bi dodatno zmanjšala tveganja, je Krka približno za polovico zaposlenih v Sloveniji za obdobje od 16. marca do 14. aprila odredila čakanje na delo doma, med njimi so starši otrok, starih do 10 let, in nosečnice. Na čakanje na delo doma je v skladu z mnenjem strokovnjakov za medicino dela napotila tudi zaposlene s kroničnimi boleznimi, ki spadajo v rizične skupine. V tem obdobju so bili v Krkinih prostorih navzoči samo zaposleni, ki so neposredno povezani z zagotavljanjem zdravil in skrbijo za nujne podporne procese, vsem drugim je podjetje omogočilo dostop do IT-sistemov in storitev. Tudi tisti, ki so bili na čakanju doma, so se vključevali v delovne procese, bili ves čas dosegljivi ter izvajali naloge po potrebi in glede na zmožnosti. Delo v Krkinih proizvodnih obratih v tujini je potekalo brez zastojev, marketinško-prodajni procesi pa so se izvajali različno, odvisno od ukrepov v posamezni državi.

Povprečna dnevna proizvodnja končnih izdelkov v skupini Krka se v tem času ni bistveno spremenila. Nabava surovin in repromateriala je potekala relativno normalno. Kontrola in zagotavljanje kakovosti izdelkov sta potekala nemoteno.

Povpraševanje po Krkinih izdelkih se je na večini trgov povečalo. Razmere za promocijo izdelkov pa so se zaradi ukrepov socialnega distanciranja spremenile, vendar strokovne službe svoje delo prilagajajo in se vse bolj zanašajo na stike prek e-tehnologije.

V logistiki nepremostljivih težav ni bilo, zaznavamo pa podaljšanje kopenskih transportnih poti, pomanjkanje kontejnerjev v pomorskem tovornem prometu in omejitve v letalskem tovornem prometu.

Krka terjatve celovito obvladuje, v trenutni situaciji je kreditno kontrolo še okrepila. Skupina Krka je pri zagotavljanju likvidnosti centralizirana, kar pomeni, da matična družba pokrije vse kratkoročne in dolgoročne potrebe po finančnih sredstvih odvisnih družb in absorbira njihove presežke denarja (sistem združevanja denarnih sredstev).

Uprava družbe pozorno spremlja razvoj dogodkov v državah, v katerih deluje skupina Krka. Krkin vertikalno integrirani poslovni model z razvojem, kontrolo kakovosti, dobro organizirano oskrbovalno verigo, številnimi lastnimi proizvodnimi zmogljivostmi, trženjsko-prodajnimi aktivnostmi in podpornimi dejavnostmi pokriva širok spekter procesov in dejavnosti na globalni ravni. Razvoj dogodkov, povezanih s širitvijo okužbe, njenimi posledicami in s tem povezanimi ukrepi držav, je še vedno nepredvidljiv. V skupini Krka v prvem četrtletju leta 2020 in do sprejema letnega poročila ni bilo negativnih posledic za oskrbovalno verigo. Za zdaj se je povpraševanje po naših izdelkih povečalo in mu z dobavami sledimo.

Dividendna politika in v okviru skupščinskega pooblastila program odkupa lastnih delnic v teh razmerah ostajata nespremenjena.

Od 1. 1. 2020 do 16. 4. 2020 smo pridobili 64.220 lastnih delnic. Konec tega obdobja je imela Krka 1.298.472 lastnih delnic (3,960 % vseh delnic).

Poročilo neodvisnega revizorja

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Delničarjem družbe Krka, d. d., Novo mesto

Mnenje

Revidirali smo ločene računovodske izkaze družbe Krka, d. d., Novo mesto (družba), ki vključujejo ločen izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2019 ter ločen izkaz poslovnega izida, ločen izkaz drugega vseobsegajočega donosa, ločen izkaz gibanja kapitala in ločen izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi ločeni računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe Krka, d. d., Novo mesto na dan 31. decembra 2019 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa ("Uredba (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta"). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s *Kodeksom etike za računovodske strokovnjake*, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo ločenih računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše pri reviziji ločenih računovodskih izkazov tekočega obdobja. Te zadeve smo upoštevali pri reviziji ločenih računovodskih izkazov kot celote ter pri oblikovanju našega mnenja o teh ločenih računovodskih izkazih, in o teh ključnih revizijskih zadevah ne izražamo ločenega mnenja. Za vsako zadevo, ki jo posebej navajamo v nadaljevanju, v tem smislu opisujemo njeno obravnavo v okviru revizije.

Izpolnili smo vse svoje obveznosti, ki so opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo ločenih računovodskih izkazov*, vključno s tistimi, ki so povezane s temi zadevami. Zato je revizija vključevala izvedbo postopkov, ki smo jih določili na podlagi naše ocene tveganja pomembno napačne navedbe v ločenih računovodskih izkazih. Rezultati naših revizijskih postopkov, vključno s postopki, ki smo jih opravili v zvezi z zadevami, ki jih navajamo v nadaljevanju, služijo kot podlaga za naše revizijsko mnenje o priloženih ločenih računovodskih izkazih.

Poplačljiva vrednost terjatev do kupcev

Terjatve do kupcev so pomembne za družbo, ker predstavljajo 20,8 % vseh sredstev na dan 31. decembra 2019. Zaradi prisotnosti na globalnem trgu je družba izpostavljena kreditnemu in poslovnemu tveganju. Proces izterjave terjatev, ki ga družba redno izvaja, je ključni element upravljanja z obratnim kapitalom družbe. Družba ima vzpostavljene kontrolne postopke, ki med drugim vključujejo bonitetno oceno strank ter aktivno spremljanje plačil kupcev. Ocena poplačljive vrednosti terjatev do kupcev zahteva od posloводства sprejem predpostavk in presojo pri oceni popravka vrednosti terjatev.

Zaradi pomembnosti zneska terjatev do kupcev in ocene njihove poplačljivosti je poplačljiva vrednost terjatev do kupcev opredeljena kot ključna revizijska zadeva.

V okviru revizijskih postopkov smo preverili obstoj terjatev iz poslovanja, ki vključujejo, a ni omejeno na preskušanje kontrol v procesu prodaje, preverjanje podpornih odpremnih listin ter pridobitev potrditve zneskov na vzorcu terjatev do kupcev. Na podlagi podrobne analize starostne strukture terjatev in preveritve vzorca spornih terjatev do kupcev smo preverili ocene in predpostavke, ki jih je posloводство uporabilo pri izračunu popravka vrednosti terjatev. Preverili smo, v kolikšni meri so terjatve do kupcev zavarovane pri zavarovalnicah in kakšni so postopki v zvezi z podaljševanjem plačilnih rokov po izvedeni prodaji.

Ocenili smo ustreznost razkritij družbe v zvezi s terjatvami do kupcev in s tem povezanimi tveganji (kreditno tveganje) ter starostno strukturo terjatev do kupcev v pojasnilu 33 - Finančni instrumenti in finančna tveganja – kreditno tveganje k ločenim računovodskim izkazom družbe in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Pripoznavanje prihodkov – rabati in popusti

Prihodki od prodaje družbe se merijo z upoštevanjem danih popustov, spodbud in rabatov kupcem. Zaradi množstva in raznolikosti pogodbenih pogojev na trgih, na katerih družba posluje, se ocenjuje, da je postopek ocenjevanja popustov, spodbud in rabatov, priznanih na podlagi prodaje med letom, kompleksen. Prihodki so priznani v trenutku prenosa kontrole nad sredstvom na kupca.

Pripoznavanje prihodkov smo opredelili kot ključno revizijsko zadevo, ker je eden izmed glavnih pokazateljev uspešnosti, ki ga spremlja družba, kar bi lahko ustvarjalo možnosti, da bi bili prihodki priznani, še preden bi prišlo do prenosa kontrole nad sredstvom na kupca.

Naši revizijski postopki so vključevali presojo primernosti računovodskih usmeritev družbe za pripoznavanje prihodkov, vključno s tistimi, ki se nanašajo na popuste in rabate, ter ocenjevanje skladnosti politik z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Preverili smo učinkovitost notranjih kontrol družbe nad izračunom popustov in rabatov ter pravilnim časovnim pripoznavanjem prihodkov. Testirali smo vzorec posameznih transakcij prodaj, ki so se dogodili pred datumom bilance stanja, kot tudi dobropise, izdane po koncu poslovnega leta, da bi ocenili, ali so bili ti prihodki priznani v ustreznem časovnem obdobju in, ali so bili bonusi in popusti na dan 31. decembra 2019 v celoti vračunani.

Ocenili smo ustreznost razkritja prihodkov v pojasnilu 5 – Prihodki iz pogodb s kupci in razkritja vračunanih bonusov in popustov v pojasnilu 28 – Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Oslabitev naložb v odvisne družbe v ločenih računovodskih izkazih

Na dan 31. decembra 2019 znašajo naložbe v odvisne družbe v ločenih računovodskih izkazih 329,3 milijonov evrov, kar predstavlja 15,5 % vseh sredstev v ločenih računovodskih izkazih. Testi slabitev, ki jih je poslovodstvo izvedlo na osnovi diskontiranih bodočih denarnih tokov, so pomembni za revizijo, saj postopek ocenjevanja bodočih denarnih tokov in diskontnih stopenj od poslovodstva zahteva pomembne presoje in poslovodske ocene.

Zaradi vgrajene pomembne stopnje subjektivnosti ocene smo to zadevo določili za ključno revizijsko zadevo.

Naši revizijski postopki so vključevali oceno točnosti poslovodskih ocen v preteklih obdobjih, ocenjevanje in testiranje predpostavk in metodologij ter diskontnih stopenj in vhodnih podatkov družbe. V revizijsko skupino smo vključili tudi strokovnjaka s področja ocenjevanja vrednosti podjetij za pomoč pri presoji diskontnih stopenj in ustreznosti uporabljenih modelov. Poleg tega smo preverili občutljivost določenih predpostavk v cenitvah, kot na primer vpliv zmanjšanja dobička iz poslovanja ali povečanja diskontnih stopenj na rezultate testov slabitev.

Ocenili smo ustreznost razkritij testiranja slabitev v pojasnilu 14 – Naložbe v odvisne družbe k ločenim računovodskim izkazom družbe in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen ločenih računovodskih izkazov in našega mnenja o teh ločenih računovodskih izkazih. Poslovodstvo je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o ločenih računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo ločenih računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo, ali so pomembno neskladne z ločenimi računovodskimi izkazi ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali kako drugače zgledajo pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost, da ocenimo, ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem, ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presoje, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v ločenih računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene z ločenimi računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost, da na podlagi našega poznavanja in razumevanja družbe, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost poslovodstva, revizijske komisije in nadzornega sveta za ločene računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev ločenih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo ločenih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi ločenih računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizijska komisija in nadzorni svet sta odgovorna za nadzor nad pripravo ločenih računovodskih izkazov. Nadzorni svet je odgovoren za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo ločenih računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so ločeni računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da, posamično ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh ločeni računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v ločenih računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v ločenih računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje družbe kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino ločenih računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali ločeni računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Revizijsko komisijo in nadzorni svet med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Obenem smo revizijski komisiji in nadzornemu svetu predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s tem povezanimi nadzornimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili revizijsko komisijo in nadzorni svet, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji ločenih računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve.

Poročilo o drugih pravnih in regulatornih zahtevah

Druge zahteve v zvezi z vsebino revizorjevega poročila v skladu z Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Imenovanje in potrditev revizorja

Za zakonitega revizorja revidirane družbe smo bili imenovani na skupščini družbe dne 4. julija 2019, predsednik nadzornega sveta pa je pogodbo o revidiranju podpisal dne 28. avgusta 2019. Pogodba je bila sklenjena za obdobje treh let.

Celotno neprekinjeno obdobje našega sodelovanja z družbo, vključno s predhodnimi podaljšanji (podaljšanje prvotnega obdobja za katerega smo bili imenovani za revizorja družbe) in ponovnimi imenovanji za zakonitega revizorja družbe, znaša 8 let.

V imenu revizijske družbe Ernst & Young d.o.o. sta za opravljeno revizijo odgovorna pooblaščenca revizorja Janez Uranič in Mihael Rot.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

Naše mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu je skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe, ki smo ga izdali na dan 18. marca 2020.

Nerevizijske storitve

Za revidirano družbo nismo opravili nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz prvega odstavka petega člena Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, in smo pri opravljanju revizije zagotovili našo neodvisnost od revidirane družbe.

Poleg storitev obvezne revizije in tistih, ki so razkrite v letnem poročilu in računovodskih izkazih, nismo za družbo in njene odvisne družbe opravili nobenih drugih storitev.

Ljubljana, 25. marec 2020

Janez Uranič
Direktor, Pooblaščen revizor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

Mihael Rot
Pooblaščen revizor

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

PRILOGA 1

Izvedeni nakupi lastnih delnic družbe Krka v letu 2019 po dnevih

Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)	Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)	Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)
3. 1. 2019	7.837	57,50	451	11. 2. 2019	1.612	57,69	93	20. 6. 2019	4.267	63,89	273
4. 1. 2019	1.470	57,90	85	12. 2. 2019	1.126	57,67	65	19. 8. 2019	2.872	61,10	175
7. 1. 2019	1.196	58,06	69	13. 2. 2019	2.398	58,02	139	20. 8. 2019	2.443	61,10	149
9. 1. 2019	2.229	57,47	128	14. 2. 2019	4.082	57,89	236	21. 8. 2019	787	61,10	48
10. 1. 2019	1.146	58,09	67	15. 2. 2019	3.995	57,69	230	22. 8. 2019	3.194	61,10	195
11. 1. 2019	929	57,65	54	18. 2. 2019	2.991	58,25	174	23. 8. 2019	2.970	61,13	182
14. 1. 2019	774	57,70	45	27. 5. 2019	2.678	60,28	161	26. 8. 2019	3.188	61,10	195
15. 1. 2019	4.547	58,00	264	28. 5. 2019	1.421	60,58	86	28. 8. 2019	3.157	60,70	192
16. 1. 2019	4.564	58,09	265	29. 5. 2019	735	60,50	44	29. 8. 2019	3.060	60,55	185
17. 1. 2019	4.592	58,09	267	30. 5. 2019	2.992	60,35	181	30. 8. 2019	3.362	60,50	203
18. 1. 2019	698	58,10	41	31. 5. 2019	2.552	61,03	156	2. 9. 2019	3.421	60,78	208
21. 1. 2019	4.458	58,09	259	3. 6. 2019	3.079	61,60	190	3. 9. 2019	2.967	60,60	180
22. 1. 2019	2.549	58,09	148	4. 6. 2019	3.252	61,48	200	4. 9. 2019	3.099	60,69	188
23. 1. 2019	3.357	58,48	196	5. 6. 2019	717	61,10	44	5. 9. 2019	500	60,30	30
24. 1. 2019	568	58,09	33	6. 6. 2019	2.516	61,10	154	6. 9. 2019	3.254	60,70	198
25. 1. 2019	1.716	57,81	99	7. 6. 2019	3.353	61,50	206	9. 9. 2019	3.274	60,70	199
28. 1. 2019	2.528	58,36	148	10. 6. 2019	3.331	61,50	205	10. 9. 2019	3.351	60,75	204
30. 1. 2019	808	58,14	47	11. 6. 2019	3.492	61,85	216	11. 9. 2019	1.440	60,86	88
31. 1. 2019	2.241	58,09	130	12. 6. 2019	3.534	62,07	219	12. 9. 2019	2.733	60,90	166
1. 2. 2019	2.263	57,69	131	13. 6. 2019	3.981	61,80	246	13. 9. 2019	3.000	61,77	185
4. 2. 2019	2.395	57,59	138	14. 6. 2019	3.750	62,39	234	16. 9. 2019	3.641	61,55	224
5. 2. 2019	2.368	57,39	136	17. 6. 2019	3.851	62,83	242	17. 9. 2019	3.680	61,10	225
6. 2. 2019	2.555	57,37	147	18. 6. 2019	2.864	63,10	181	18. 9. 2019	1.806	61,10	110
7. 2. 2019	2.354	57,40	135	19. 6. 2019	2.909	63,55	185	19. 9. 2019	1.336	61,46	82

Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)	Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)	Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)
20. 9. 2019	3.752	61,83	232	11. 10. 2019	1.226	64,78	79	3. 12. 2019	1.696	70,40	119
23. 9. 2019	3.195	61,86	198	14. 10. 2019	3.189	64,83	207	4. 12. 2019	1.238	70,68	87
24. 9. 2019	1.004	62,70	63	15. 10. 2019	3.815	65,15	249	5. 12. 2019	4.392	71,43	314
25. 9. 2019	4.016	62,99	253	16. 10. 2019	3.844	65,49	252	6. 12. 2019	3.323	71,47	238
26. 9. 2019	3.869	62,66	242	17. 10. 2019	1.993	64,91	129	9. 12. 2019	4.591	71,63	329
27. 9. 2019	2.890	63,10	182	18. 10. 2019	2.985	65,30	195	10. 12. 2019	4.737	71,47	339
30. 9. 2019	3.922	63,17	248	21. 10. 2019	2.485	65,40	163	11. 12. 2019	1.116	71,72	80
1. 10. 2019	3.928	63,28	249	21. 11. 2019	3.000	70,31	211	12. 12. 2019	3.000	72,18	217
2. 10. 2019	3.904	63,10	246	22. 11. 2019	1.741	72,11	126	13. 12. 2019	4.633	73,95	343
3. 10. 2019	3.663	63,10	231	25. 11. 2019	4.222	71,72	303	16. 12. 2019	5.230	74,72	391
4. 10. 2019	894	63,35	57	26. 11. 2019	3.029	71,07	215	17. 12. 2019	5.029	74,32	374
7. 10. 2019	2.961	63,92	189	27. 11. 2019	2.208	70,51	156	18. 12. 2019	2.796	73,52	206
8. 10. 2019	4.048	63,91	259	28. 11. 2019	4.222	70,04	296	19. 12. 2019	5.090	74,64	380
9. 10. 2019	143	64,50	9	29. 11. 2019	3.451	70,17	242	20. 12. 2019	4.405	74,67	329
10. 10. 2019	3.525	64,67	228	2. 12. 2019	4.346	70,47	306	23. 12. 2019	3.904	74,07	289
								Nakupi v letu 2019 skupaj	340.805	63,67	21.698

V povprečno ceno delnice je vključena tudi plačana provizija.

PODPIS LETNEGA POROČILA ZA LETO 2019 IN NJEGOVIH SESTAVNIH DELOV

Predsednik in člani uprave družbe Krka, d. d., Novo mesto smo seznanjeni z vsebino sestavnih delov letnega poročila družbe Krka in skupine Krka za leto 2019 in s tem tudi s celotnim letnim poročilom družbe Krka in skupine Krka za leto 2019. Z njim se strinjamo in to potrujemo s svojim podpisom.

Jože Colarič
predsednik uprave in generalni direktor

dr. Aleš Rotar
član uprave

dr. Vinko Zupančič
član uprave

David Bratož
član uprave

Milena Kastelic
članica uprave – delavska direktorica